Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ISSN 1106-8027

9-10 Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΔΕΛΤΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

ΔΕΛΤΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

ΔΙΠΛΟ ΤΕΥΧΟΣ
9-10

Επιμέλεια
Αναστασία Χριστοφίδου

2009

Αθήνα 2009

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΔΕΛΤΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

Εφορευτική Επιτροπή
Πρόεδρος και Επόπτης: Σπύρος Ιακωβίδης
Τακτικά μέλη: Αθανάσιος Καμπύλης
Κωνσταντίνος Δρακάτος
Ιάκωβος Καμπανέλλης
Αντώνιος Κουνάδης
Βασίλειος Πετράκος
Μενέλαος Τουρτόγλου

Αναπληρωματικά μέλη: Εμμανουήλ Ρούκουνας
Θανάσης Βαλτινός

Διευθύντρια: Αναστασία Χριστοφίδου

Επιστημονικό Προσωπικό: Παρασκευή Δεληκάρη
Παρασκευή Κρητικού

Διεύθυνση του Κέντρου: Σμολένσκυ 17,
114 73 Αθήνα
Τηλ.: 210 3664732, 210 3664748

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
Κέντρον Ερεύνης Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών

ΔΕΛΤΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

ΔΙΠΛΟ ΤΕΥΧΟΣ
9-10

Επιμέλεια
Αναστασία Χριστοφίδου

Αθήνα 2009

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

Επιστημονική υπεύθυνη (έρευνας, σύνταξης, επιστημονικής επιμέλειας)
Αναστασία Χριστοφίδου

Συνεργάτιδα
Παρασκευή Κρητικού

Φιλολογική επιμέλεια
Παρασκευή Δεληκάρη

Εξωτερικοί Συνεργάτες
Γεωργία Κατσούδα, γλωσσολόγος, Κέντρον Ερεύνης
των Νεοελληνικών Διαλέκτων και Ιδιωμάτων
&
Ευάγγελος Μαθάς, μηχανολόγος Κ.Α.Π.Ε
(Υπουργείο Ανάπτυξης)
Χαράλαμπος Μαλαματένιος, μηχανολόγος Κ.Α.Π.Ε
(Υπουργείο Ανάπτυξης)

Το 9ο-10ο τεύχος
του *Δελτίου Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών*
του Κέντρου Ερεύνης Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών
της Ακαδημίας Αθηνών
τυπώθηκε σε 600 αντίτυπα
στο τυπογραφείο *Γ. Αργυρόπουλος Ε.Π.Ε.*

© Copyright Ακαδημία Αθηνών 2009

ISSN 1106-8027

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ 9

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 11

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΟΙ 25

ΑΘΗΣΑΥΡΙΣΤΟΙ ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΟΙ 27

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΟΙ ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΟΙ
ΠΡΟΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ 225

I. Νεολογισμοί Γενικού Λεξιλογίου
προς αντικατάσταση 225
II. Νεολογισμοί Πληροφορικής και Τεχνολογίας
προς αντικατάσταση 258
III. Νεολογισμοί Οικονομίας προς αντικατάσταση 293

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ 315

ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ (A-L) 317
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ 381

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ 403

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΗΓΕΣ 407

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ 409
ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΦΙΚΕΣ-ΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ 411

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΜΕΛΕΤΕΣ 417

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ-ΣΥΜΕΩΝΙΔΗ, Χ. ΑΛΕΞΙΑΔΟΥ, Γ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ: Ηλεκτρονική βάση νεολογισμών της Νέας Ελληνικής 419
Γ. ΚΑΤΣΟΥΔΑ, Π. ΚΡΗΤΙΚΟΥ: Οπτικοί συμφυρμοί 439
Α. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΟΥ: *Δικτυο–*. Μία γλωσσολογική πρόταση . . . 461

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με ιδιαίτερη χαρά προλογίζω το διπλό, 9ο-10ο, τεύχος του *Δελτίου Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών* του Κέντρου. Θέλω να πιστεύω ότι η μικρή καθυστέρηση δημοσίευσης αυτού του διπλού τόμου, η οποία οφείλεται σε αλλαγές χώρων και προσωπικού του Κέντρου, εξισορροπείται από τον όγκο του υλικού και την ποιότητα και καινοτομία της παρουσιαζόμενης πρωτογενούς έρευνας.

Βραχυπρόθεσμα τα τεύχη του Δελτίου μας αποτελούν ένα πολύτιμο εργαλείο για τους γλωσσολόγους ή φιλολόγους, που θέλουν να μελετήσουν την εξέλιξη και τις τάσεις του νεοελληνικού λεξιλογίου και της παραγωγής του, αλλά και για κάθε ερευνητή, μεταφραστή και δημοσιογράφο. Οι δημοσιευόμενες αποδόσεις επιστημονικής ορολογίας είναι, επίσης, απαραίτητες για την επιστημονική κοινότητα. Μακροπρόθεσμα τόσο η καταγραφή νεολογισμών όσο και η ελληνική απόδοση ξενόγλωσσων νεολογισμών και επιστημονικών όρων, οι οποίες βασίζονται σε εκτεταμένη και συστηματική πρωτογενή έρευνα του Κέντρου, συμβάλλουν σημαντικά στην καλλιέργεια, τον εμπλουτισμό και την ανανέωση της ελληνικής γλώσσας.

Στην ολοκλήρωση του τόμου συνέβαλαν πολλοί, κατά διαστήματα, συνεργάτες του Κέντρου. Ιδιαιτέρως θα ήθελα να ευχαριστήσω τις συνεργάτιδές μου Δρ. Π. Δεληκάρη και φιλόλογο Π. Κρητικού για την πολλαπλή βοήθεια που προσέφεραν. Ευχαριστώ, επίσης, τις αποσπασθείσες στο Κέντρο φιλολόγους Δρ. Γ. Κατσούδα, Α. Καλογεροπούλου και Μ. Μπέλλα, οι οποίες βοήθησαν για ένα έτος περίπου σε παλαιότερο στάδιο της συλλογής και επεξεργασίας υλικού.

Για την απόδοση των ξενόγλωσσων νεολογισμών Οικονομίας ευ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

χαριστώ ιδιαιτέρως τον ακαδημαϊκό κύριο Κ. Δρακάτο και τον κύριο Κ. Καραμάνη, καθηγητή στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, των οποίων η συμβολή υπήρξε αποφασιστική.

Για τη βοήθεια στην απόδοση των ξενόγλωσσων νεολογισμών Πληροφορικής και Τεχνολογίας ευχαριστώ πολύ τον Πρόεδρο της Ακαδημίας Αθηνών, ακαδημαϊκό Π. Λιγομενίδη και τον Δρ. Γ. Σπύρου, Διευθυντή της Υπηρεσίας Πληροφορικής στο ΙΙΒΕΑΑ.

Το corpus Ορολογίας Ενεργειακής Τεχνολογίας προέρχεται από έρευνα του Κ.Α.Π.Ε. (Υπουργείο Ανάπτυξης). Την ερμηνεία των όρων και την ελληνική απόδοσή τους επεξεργάστηκε το Κέντρο σε συνεργασία με τους μηχανολόγους του Κ.Α.Π.Ε. Ε. Μαθά και Χ. Μαλαματένιο. Τους ευχαριστώ πολύ, και εκ μέρους της Ακαδημίας Αθηνών, για την πολύτιμη συμβολή τους.

Ευχαριστώ, επίσης, θερμά την καθηγήτρια του Α.Π.Θ κυρία Α. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη και τις συνεργάτιδές της για τον εμπλουτισμό του τόμου μας με μία πολύ ενδιαφέρουσα μελέτη.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες ανήκουν στον ακαδημαϊκό Ν. Κονομή, ο οποίος δέχθηκε να είναι υπεύθυνος του Ερευνητικού Προγράμματος του Κέντρου, στο πλαίσιο του οποίου αποδελτιώθηκε πολύ μεγάλο μέρος των νεολογισμών.

Ευχαριστίες οφείλω και στον Γενικό Γραμματέα της Ακαδημίας Αθηνών, ακαδημαϊκό Ν. Ματσανιώτη, για τη διευκόλυνση της ερευνητικής δραστηριότητας του Κέντρου όποτε χρειάστηκε.

Τέλος, επιθυμώ να τονίσω τη συμβολή της Εφορευτικής Επιτροπής του Κέντρου και να ευχαριστήσω θερμά τόσο τα μέλη της όσο και τον Πρόεδρο και Επόπτη, ακαδημαϊκό Σ. Ιακωβίδη. Ιδιαιτέρως θέλω να εξάρω τη συμμετοχή του κυρίου Σ. Ιακωβίδη στον προβληματισμό για τις αποδόσεις των ξενόγλωσσων νεολογισμών, αλλά και τη συμπαράστασή του σε κάθε ένα από τα εμπόδια –και δεν ήταν λίγα– που κατά καιρούς προέκυψαν για το Κέντρο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στο *Κέντρον Ερεύνης Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών* της Ακαδημίας Αθηνών διεξάγεται πρωτογενής έρευνα στον τομέα της καταγραφής, ταξινόμησης και παραγωγής νέων λέξεων και όρων. Το Κέντρο είναι υπεύθυνο για την καταγραφή και γλωσσολογική ταξινόμηση των νεολογισμών της ελληνικής γλώσσας καθώς και για την απόδοση ξενόγλωσσης επιστημονικής ορολογίας στην Ελληνική. Μετά από συστηματική αποδελτίωση αποθησαυρίζονται οι νεολογισμοί που εμφανίζονται κυρίως στον ελληνικό ημερήσιο και εβδομαδιαίο τύπο. Περαιτέρω, αυτοί ταξινομούνται με σκοπό α) την καταγραφή των τάσεων σχηματισμού λέξεων προς εξαγωγή γλωσσολογικών συμπερασμάτων και β) την εφαρμογή των συμπερασμάτων στην απόδοση ξενόγλωσσων νεολογισμών και ξενόγλωσσης επιστημονικής ορολογίας. Ως προς την επιστημονική ορολογία, το Κέντρο επεξεργάζεται ορολογικά δεδομένα τεχνολογιών αιχμής σε συνεργασία με αντίστοιχους ερευνητικούς φορείς με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της ερευνητικής κοινότητας. Τελικό στόχο των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Κέντρου αποτελεί η καλλιέργεια και ανανέωση της ελληνικής γλώσσας.

Στο πλαίσιο των πιο πάνω ερευνητικών πρακτικών και στόχων το Κέντρο εκδίδει τον παρόντα τόμο (9ο-10ο τεύχος) του *Δελτίου Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών*, ο οποίος αποτελείται από τέσσερα Μέρη.

Στο Πρώτο Μέρος[1] του τόμου δημοσιεύονται ελληνογενείς αθη-

1. Στον παρόντα τόμο επιλέξαμε να παρουσιάσουμε τους νεολογισμούς στο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σαύριστοι νεολογισμοί και ξενόγλωσσοι νεολογισμοί προς αντικατάσταση. Στο Δεύτερο Μέρος του τόμου δημοσιεύεται η ελληνική απόδοση Ενεργειακής Ορολογίας. Στο Τρίτο Μέρος του τόμου παρατίθενται γλωσσικές επισημάνσεις. Στο Τέταρτο Μέρος δημοσιεύονται συναφείς μελέτες από συνεργάτες του τόμου και προσκεκλημένους ερευνητές.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ: ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

Η έρευνα και σύνταξη του παρόντος τόμου βασίστηκε στην πρωταρχική έννοια του νεολογισμού, σύμφωνα με την οποία νεολογισμό αποτελεί κάθε νέα λέξη (ή κάθε νέα σημασία λέξης) που εμπλουτίζει τη γλώσσα μας, καθώς χρησιμοποιείται από τη γλωσσική κοινότητα, ενεργητικά ή παθητικά (βλ. και Χριστοφίδου 2001:25)[2]. Η χρηστική εφαρμογή του πιο πάνω ορισμού αποτυπώνεται στα επί μέρους οριζόμενα κριτήρια (βλ. πιο κάτω).

Το σώμα των νεολογισμών που εμφανίζεται στον παρόντα τόμο είναι αποτέλεσμα συστηματικής, από το 2005[3] έως το 2008, συλλογής και αποδελτίωσης έγκριτου ημερήσιου και εβδομαδιαίου τύπου. Μεγάλο μέρος του corpus είναι αποτέλεσμα της απολύτως συστηματικής αποδελτίωσης τριών εβδομαδιαίων (*ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ*) και τριών ημερησίων εφημερίδων (*ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΤΑ ΝΕΑ ή ΤΟ ΒΗΜΑ*) καθημερινά, για ένα χρόνο από τον Απρίλιο του 2007 έως και τον Απρίλιο του 2008, στο πλαίσιο Ερευνητικού Προγράμματος του Κέντρου.

Πρώτο Μέρος, αφού θεωρούμε ότι οι νεολογισμοί μιας γλώσσας αποτελούν το πιο δυναμικό της στοιχείο και πρέπει να έχουν προβεβλημένη θέση τόσο στη λεξικογραφία όσο και στη θεωρία της Γλωσσολογίας.

2. Βλ. και Αναστασιάδη-Συμεωνίδη (1986), βλ. και μελέτη ibid. σελ. 419-438.

3. Από το 2000-2004 η αποδελτίωση υπήρξε λιγότερο συστηματική λόγω ενασχόλησης του Κέντρου με θέματα Αθλητικής Ορολογίας (8ο τεύχος *Δελτίου Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών*). Το υλικό αυτών των ετών έχει επίσης ενσωματωθεί στον παρόντα τόμο. Επιπλέον, σποραδικά παραδείγματα έχουν επιλεγεί και από τον τύπο του 2009 λόγω της καταλληλότητάς τους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κατά τη –μεγάλη– διάρκεια της παρούσας έρευνας μάς απασχόλησαν πολυάριθμα θέματα. Θα αναφερθώ ενδεικτικά σε αυτό που θεωρώ ότι έδωσε και το στίγμα στο corpus νεολογισμών που προέκυψε. Πρόκειται για το φαινόμενο της διάχυσης του επιστημονικού λεξιλογίου στην καθημερινή γλώσσα, όπως π.χ. του ιατρικού λεξιλογίου, το οποίο μας υπαγορεύει την ερώτηση: Πότε παύει μια λέξη να ανήκει στην εξειδικευμένη επιστημονική ορολογία και θεωρείται νεολογισμός του καθημερινού λεξιλογίου, οπότε ενδείκνυται να καταγραφεί και στα (μη ορολογικά) Λεξικά; Ποια είναι η διαχωριστική γραμμή μεταξύ επιστημονικών όρων και νεολογισμών με επιστημονικό / τεχνολογικό περιεχόμενο, όπως π.χ. *inverter, voice telephony*, 'αλλομεταμόσχευση'; Αποφασίσαμε ότι η απάντηση βρίσκεται στη χρήση βάσει ποσοτικής (συχνότητα) αλλά και κειμενικής (ένταξη σε καθημερινό περικείμενο[4]) ανάλυσης –βλ. και κριτήρια πιο κάτω. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του όρου *inverter* (αναστροφέας (τάσης)). Αν και είχαμε περιλάβει τον όρο στην απόδοση Ενεργειακής Ορολογίας στον παρόντα τόμο, μετά τη ραγδαία εξάπλωση της χρήσης του –με αφορμή την πώληση κλιματιστικών– αποφασίσαμε να εντάξουμε τη λέξη και στην κατηγορία των ξενόγλωσσων νεολογισμών.

Η διάχυση του ειδικού λεξιλογίου στο γενικό αποτελεί φαινόμενο που απαιτεί από τους γλωσσολόγους και λεξικογράφους ιδιαίτερη προσοχή. Ειδικότερα μετά την εξάπλωση των ηλεκτρονικών λεξικών καθίσταται ευέλικτη, οπότε και εύλογη, η καταγραφή ειδικότερων όρων που, όμως, χρησιμοποιούνται στην καθημερινότητα. Τα ηλεκτρονικά λεξικά, εκτός από τη δυνατότητα ενσωμάτωσης ιδιαίτερα μεγάλου όγκου υλικού, παρέχουν και πολλαπλές δυνατότητες παρουσίασης ειδικών ενδείξεων και περικειμένου. Βάσει αυτών των σκέψεων αποφασίσαμε να εντάξουμε στο corpus πολλούς ειδικούς νεολογισμούς που εντοπίσαμε στον ημερήσιο τύπο ορίζοντας συγκεκριμένα κριτήρια (βλ. τρίτο κριτήριο πιο κάτω).

---

4. Ενδεικτική είναι η τακτική δημοσίευση ένθετων σε πολλές εφημερίδες με ειδικά θέματα όπως Ιατρικής, Πληροφορικής κ.λπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Αθησαύριστοι νεολογισμοί

Κριτήρια επιλογής αθησαύριστων λέξεων ως νεολογισμών

Το πρώτο κριτήριο είναι η εμφάνιση της λέξης σε έγκριτο ημερήσιο ή εβδομαδιαίο τύπο (συμπεριλαμβανομένων των ένθετων φυλλαδίων και των περιοδικών). Θεωρούμε ότι τα είδη λόγου που εμφανίζονται στον τύπο αντανακλούν πιστά και με πολυμέρεια τον λόγο που χρησιμοποιείται εν πολλοίς από την ελληνική γλωσσική κοινότητα.

Το δεύτερο κριτήριο αφορά στο περιεχόμενο του νεολογισμού, το οποίο πρέπει να σημασιοδοτεί μια ευρύτερη και μονιμότερη (όχι ευκαιριακή ή προσωπική), για την πραγματικότητα της γλωσσικής κοινότητας, έννοια.

Το τρίτο κριτήριο είναι ποσοτικό. Για να συμπεριλάβουμε μια λέξη στον κατάλογο των αθησαύριστων νεολογισμών, πέρα από τα ποιοτικά κριτήρια, τα οποία ίσχυαν και στα προηγούμενα τεύχη του *Δελτίου Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών*, στον τόμο αυτό προσθέσαμε και το ποσοτικό κριτήριο, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που προσφέρει το διαδίκτυο. Για να καταγράψουμε μία λέξη ως νεολογισμό αποφασίσαμε ότι πρέπει να παρουσιάζει τουλάχιστον 50 εμφανίσεις στη μηχανή αναζήτησης Google[5]. Οι λέξεις που παρουσίαζαν έως 50 εμφανίσεις απορρίπτονταν, εκτός εάν κρίναμε ότι καλύπτουν έννοιες ιδιαίτερα σημαντικές για τη γλωσσική κοινότητα (βλ. και πιο πάνω). Όσες παρουσίαζαν περισσότερες από 50 εμφανίσεις καταγράφηκαν όλες, εκτός εάν ανήκαν σε εξειδικευμένο λεξιλόγιο. Σε αυτή την περίπτωση έπρεπε να έχουν τουλάχιστον τρεις εμφανίσεις στον ημερήσιο / εβδομαδιαίο, μη επιστημονικό, τύπο. Παραδείγματος χάριν, η λέξη 'βιοτοξίνη', που εμφανίζεται περισσότερες από 1.200 φορές στο Google, κυρίως όμως σε ειδικά επιστημονικά κείμενα, συμπεριλήφθηκε μόνο αφού βρέθηκε τρεις φορές στον ημερήσιο τύπο.

Το τέταρτο και αποφασιστικό κριτήριο είναι η απουσία των νεο-

---

5. Επειδή οι εμφανίσεις στο Google αλλάζουν καθημερινά, οι αριθμοί εμφάνισης έχουν ενδεικτικό χαρακτήρα. Οι αριθμοί που παρατίθενται στον τόμο αφορούν στην περίοδο τελικής σύνταξης του καταλόγου αθησαύριστων νεολογισμών, δηλαδή το 2008.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λογισμών από έγκυρα λεξικά της Ελληνικής[6], και συγκεκριμένα τα λεξικά: *Μείζον Ελληνικό Λεξικό* (1997) των Τεγόπουλου & Φυτράκη, *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας* (2008) του Γ. Μπαμπινιώτη, *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής* (1998) του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη[7].

Οργάνωση και παρουσίαση του υλικού

Κατά τη διάρκεια της πολυετούς συλλογής και έρευνας συναντήσαμε πολλές δυσκολίες συστηματικής καταγραφής του υλικού και ενιαίας τοποθέτησης απέναντι σε πολυτυπίες και πολυσημίες των ελληνικών νεολογισμών. Αποφασίσαμε να δικαιολογούμε γλωσσολογικά τις επιλογές μας με τη μορφή υποσημειώσεων στη σελίδα αναγραφής του –υπό προβληματισμό– νεολογισμού για διευκόλυνση του αναγνώστη. Στο αμέσως επόμενο υποκεφάλαιο παραθέτουμε συνοπτικά δύο κυρίως θέματα που χρειάστηκε να αντιμετωπίσουμε κατά την επεξεργασία του υλικού (βλ. πιο κάτω).

Στις διαδικτυακές εμφανίσεις παραθέτουμε τον αριθμό εμφανίσεων των μορφολογικών τύπων που θεωρούνται στατιστικά συχνότεροι στις γλωσσολογικές αναλύσεις[8]. Πιο συγκεκριμένα, στα ουσιαστικά επιλέγουμε τον τύπο που αντιστοιχεί στην αιτιατική ενικού και πληθυντικού, ο οποίος σε αρκετές περιπτώσεις (κυρίως στα δικατάληκτα ουσιαστικά) συμπίπτει και με άλλες πτώσεις (π.χ. με τη γενική και κλητική ενικού των αρσενικών). Στα επίθετα και στις μετοχές δηλώνουμε τον αριθμό εμφανίσεων του τύπου που αντιστοιχεί στην αιτιατική ενικού του ουδετέρου και του θηλυκού γένους, αλλά και την αιτιατική πληθυντικού του θηλυκού. Τέλος, στα ρήματα επιλέγουμε να δηλώσουμε τις εμφανίσεις του τρίτου ενικού προσώπου Ενεστώτα και

---

6. Πράγμα εύλογο λόγω ακριβώς της πολύ πρόσφατης εμφάνισης των λέξεων.

7. Αν και συμβουλευτήκαμε το *Αντίστροφο Λεξικό της Νέας Ελληνικής* της Αναστασιάδη-Συμεωνίδη (2002) δεν το εντάξαμε στην ομάδα των λεξικών που ελέγξαμε συστηματικά για το θησαυρισμό των λέξεων. Βλ. και άποψη της συγγραφέως του Λεξικού στη μελέτη ibid. σελ. 419-438.

8. Βλ. και Χατζησάββας (1992).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Αορίστου και τις εμφανίσεις των τύπων που ταυτίζονται μορφικά με το γ΄ πρόσωπο Υποτακτικής του στιγμιαίου ποιού ενέργειας (π.χ. να / θα / έχει / είχε ρίξει). Κατ' εξαίρεσιν παραθέτουμε σε παρένθεση τις εμφανίσεις κάποιου άλλου γραμματικού τύπου, όταν ο αριθμός τους είναι μεγαλύτερος συγκριτικά με τον αριθμό εμφανίσεων των γραμματικών τύπων που κατά κανόνα αναφέρουμε. Επίσης, παραθέτουμε τις διαδικτυακές εμφανίσεις μόνο του ενικού ή του πληθυντικού αριθμού ενός ουσιαστικού, όταν ο σχηματισμός του ενός από τους δύο αριθμούς θεωρείται μη δόκιμος.

Κατά την καταγραφή νεολογικών επιθέτων παραθέτουμε εκτός από τον τύπο του αρσενικού και τις καταλήξεις θηλυκού και ουδετέρου. Στις περιπτώσεις των επιθέτων σε -ος που σχηματίζουν το θηλυκό με τη λόγια κατάληξη -ος αλλά και με τη μη λόγια σε -α, δηλώνουμε και τους δύο τρόπους σχηματισμού, ανεξάρτητα από τον αριθμό εμφανίσεων της μιας ή της άλλης κατάληξης, καθώς υπάρχει ρευστότητα στη χρήση. Παραδείγματος χάριν 'η δασοκτόνος πολιτική' έχει 260 εμφανίσεις ενώ 'οι δασοκτόνοι πολιτικές' δεν έχουν καμμία σε αντίθεση με τις 'δασοκτόνες πολιτικές' που έχουν 575 εμφανίσεις (ίσως λόγω της ταύτισης των καταλήξεων).

Πολλά αθησαύριστα νεολογικά σύνθετα εμφανίζονται με ή χωρίς το συνδετικό φωνήεν, εφόσον το β΄ συνθετικό αρχίζει από φωνήεν, π.χ. 'ψυχοενεργός'. Επειδή πρόκειται για σχηματισμούς σε εξέλιξη και οι κανόνες που έχουν εφαρμογή σε παρόμοιες περιπτώσεις σηματοδοτούν πιθανές τάσεις, αφού παρεμβαίνουν πολλοί παράγοντες, όπως μορφωνολογικές διαδικασίες ή / και χαλαρότητα σειραϊκών κατασκευών[9], αποφασίσαμε να μην πάρουμε θέση. Σε αυτή την περίπτωση δηλώνουμε το σύνθετο όπως το αποδελτιώσαμε και παραθέτουμε όλες τις διαδικτυακές εμφανίσεις, π.χ. τόσο τις εμφανίσεις του σχηματισμού 'ψυχ-ενεργός' όσο και τις εμφανίσεις του σχηματισμού 'ψυχ-ο-ενεργός'.

Πολλές νεολογικές σύνθετες ή παράγωγες λέξεις εμφανίζονται

---

9. Για μία αναλυτική παρουσίαση βλ. Ράλλη (2007: 31-50), βλ. επίσης Κλαίρης-Μπαμπινιώτης (2005), βλ. και μελέτη Χριστοφίδου ibid. σελ. 461-476.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

στον τύπο με ενωτικό. Επιλέξαμε να παραθέτουμε τον νεολογισμό χωρίς ενωτικό, αφού οι νεολογισμοί προτείνονται για θησαυρισμό. Στις διαδικτυακές εμφανίσεις παραθέτουμε και τις δύο περιπτώσεις με τον αντίστοιχο αριθμό εμφανίσεων, π.χ. 'βιο-τρομοκράτης' και 'βιοτρομοκράτης', 'βιο-ασφάλεια' και 'βιοασφάλεια'.

Στην περίπτωση των πολυλεκτικών συνθέτων, οι δύο λέξεις (επίθετο και ουσιαστικό ή ουσιαστικό και ουσιαστικό) αντιμετωπίζονται ως μία νεολογική λεξική μονάδα (εφόσον πληρούν και τα πιο πάνω κριτήρια). Για παράδειγμα, τα πολυλεκτικά σύνθετα 'θεματικό πάρκο' και 'πλοίο-ψυγείο' θεωρούνται αθησαύριστες, μολονότι η κάθε μία από τις λέξεις, που συνιστούν το πολυλεκτικό σύνθετο, είναι θησαυρισμένη.

Όταν ένα αθησαύριστο νεολογικό επίθετο εμφανίζεται ως επί το πλείστον με ένα συγκεκριμένο ουσιαστικό, παραθέτουμε σε παρένθεση το ουσιαστικό αυτό, καθώς αθησαύριστο νεολογισμό συνιστά μόνο το επίθετο, το οποίο διατηρεί την αυτονομία του, δηλαδή δεν πρόκειται για ψευδοεπίθετο πολυλεκτικού συνθέτου. Τέτοια παραδείγματα από το υλικό είναι τα εξής: 'θερμοβαρική (βόμβα)', 'καλωδιωτή (γέφυρα)'.

Ειδικός σχολιασμός των προτάσεων / αποδόσεων

Έχει επισημανθεί και παλαιότερα από το Κέντρο η μερικώς καταχρηστική χρήση του τεμαχίου '-ποιηση' για σχηματισμό νέων λέξεων (π.χ. εξατομικοποίηση → εξατομίκευση στο ΔΕΟΝ 1994, τεύχ. 5). Τέτοιες περιπτώσεις συνιστούν ο σχηματισμός λέξεων με το πρόθημα 'απο-' και το επιθηματικό τεμάχιο '-ποιηση'. Σε αυτούς τους σχηματισμούς, σε σημασιολογικό επίπεδο και αυστηρά συγχρονικά, το ένα παράθημα αναιρεί το άλλο, αν και είναι κατανοητή η διαχρονική προέλευση των ενδιάμεσων βαθμίδων σχηματισμού. Συνεπώς, προτείνουμε να προτιμώνται τύποι όπως 'αποπάγωση' (ρήμα: παγώνω) αντί *απαγοποίηση*. Αντίστοιχα προτείνουμε και το σχηματισμό 'αποασύλωση' αντί *αποασυλοποίηση* κατά τους κωδικοποιημένους σχηματισμούς 'απο/προσελήνωση', 'απο/προσγείωση' κ.λπ. Με την πρό-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τασή μας εκλείπει το επιπλέον πρόβλημα της σημασίας σχηματισμού, αφού δεν ισχύει ότι ο ασθενής παύει να μετατρέπεται σε άσυλο (πρβλ. '(από)βαλκανοποίηση', '(από)ελληνοποίηση') αλλά ότι ο ασθενής παύει να ανήκει στο άσυλο, δηλαδή απομακρύνεται από το άσυλο.

Περαιτέρω, παρατηρήθηκε εμφάνιση διπλότυπων αποδεκτών νεολογισμών με την ίδια σημασία χρήσης, όπως 'αλλομεταμόσχευση' και 'ξενομεταμόσχευση' ή 'εικονόσημο' και 'εικονόγραμμα', 'πολυκάναλος' και 'πολυκαναλικός'. Σε αυτές τις περιπτώσεις διαφοροποιούμε τη σημασία και προτείνουμε επιμερισμό σημασιών, ο οποίος δικαιολογείται κυρίως από τη σημασία σχηματισμού του εκάστοτε νεολογισμού (βλ. υποσημειώσεις στα αντίστοιχα λήμματα).

Ξενόγλωσσοι νεολογισμοί προς αντικατάσταση (Γενικού λεξιλογίου-Πληροφορικής και Τεχνολογίας - Οικονομίας)

Κριτήρια επιλογής ξενόγλωσσων νεολογισμών[10]

Όπως αναφέραμε και στους αθησαύριστους νεολογισμούς το πρώτο κριτήριο είναι η συχνή εμφάνιση της λέξης σε έγκριτο ημερήσιο ή εβδομαδιαίο τύπο (συμπεριλαμβανομένων και των ένθετων φυλλαδίων και περιοδικών).

Το δεύτερο κριτήριο αφορά στη μη εδραίωση του ξενόγλωσσου νεολογισμού στη συνείδηση των φυσικών ομιλητών. Επιλέγουμε δηλαδή λέξεις, οι οποίες δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί στη χρήση της γλώσσας, γιατί μόνο στην περίπτωση που δεν έχουν ακόμη αποκτήσει κοινωνιογλωσσικό φορτίο είναι πιθανή η αποδοχή και η χρήση τους

---

10. Οι αποδόσεις που δίνουμε στους ξενόγλωσσους νεολογισμούς μερικές φορές ίσως συμπίπτουν με αποδόσεις ορισμένων Λεξικών. Δεν θεωρούμε αναγκαίο να κάνουμε συγκεκριμένη αναφορά σε κάθε περίπτωση, αφού παίρνουμε υπόψη πολλές αποδόσεις Λεξικών, Βάσεων Δεδομένων, εφημερίδων αλλά και φυσικών ομιλητών και προτείνουμε ως Ακαδημία την πιο πρόσφορη. Σε πολύ λίγες περιπτώσεις που επαναφέραμε και συμπληρώσαμε παλαιότερες δημοσιευμένες αποδόσεις του Κέντρου, όπως της λέξης *περφόρμανς*, παραθέσαμε και την ανάλογη παραπομπή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

από τη γλωσσική κοινότητα. Κατ' εξαίρεσιν εντάσσουμε στον κατάλογο των ξενόγλωσσων προς απόδοση νεολογισμών λέξεις, οι οποίες άρχισαν να χρησιμοποιούνται πλέον και μεταφορικά στη γλώσσα, όπως *λάιτ* (για άποψη / εκδοχή και όχι για τρόφιμο) και *α λα καρτ* (για είδος σχέσης και όχι για μενού εστιατορίου). Κατ' εξαίρεσιν επίσης εντάσσουμε και ξενόγλωσσες παλαιότερες λέξεις, όπως *μανιπουλάρω* ή *columnist*, για την απόδοση των οποίων προϋπάρχουν ελληνικές λέξεις, όπως 'χειραγωγώ' και 'αρθρογράφος' αντίστοιχα, που καλύπτουν πλήρως την έννοια της ξενόγλωσσης λέξης καθιστώντας το δάνειο καταχρηστικό.

Δυστυχώς, το ποσοτικό κριτήριο των εμφανίσεων στο διαδίκτυο, το οποίο κατέστη πολύ βοηθητικό για τους ελληνογενείς νεολογισμούς, δεν μπορεί να εφαρμοστεί και στους ξενόγλωσσους, καθώς οι εμφανίσεις των ξένων λέξεων σε ελληνικά κείμενα συγχέονται με τις εμφανίσεις σε ξένα κείμενα με αποτέλεσμα οι αριθμοί που προκύπτουν από την αναζήτηση να είναι ανακριβείς.

Οργάνωση και παρουσίαση του υλικού

Λόγω του μεγάλου αριθμού των ξενόγλωσσων νεολογισμών, για πρώτη φορά, κατηγοριοποιήσαμε τους ξενόγλωσσους νεολογισμούς σε τρεις κύριες κατηγορίες: νεολογισμοί Γενικού Λεξιλογίου, νεολογισμοί Πληροφορικής και Τεχνολογίας και νεολογισμοί Οικονομίας. Αν και με τους οικονομικούς ξενόγλωσσους το Κέντρο μας έχει ασχοληθεί σε επίπεδο Ορολογίας σε τρία κατά σειρά τεύχη, η αθρόα εισροή οικονομικών ξενόγλωσσων νεολογισμών στην καθημερινή πρακτική και στον τύπο, ιδιαίτερα στα ένθετα οικονομίας, επέβαλε την εκ νέου ενασχόληση του Κέντρου με αυτούς. Σε μερικές περιπτώσεις τα όρια μεταξύ των τριών κατηγοριών είναι δυσδιάκριτα, όπως π.χ. στην περίπτωση του όρου *internet banking*, ο οποίος θα μπορούσε να ενταχθεί ίσως και στις τρεις προαναφερθείσες κατηγορίες. Προσπαθήσαμε να επιλέξουμε την πιο εύλογη κάθε φορά κατηγοριοποίηση.

Σε σπάνιες περιπτώσεις προτιμήσαμε να εντάξουμε κάποιον ξενόγλωσσο νεολογισμό στον πληθυντικό αριθμό, αφού κρίναμε ότι αυτός

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

είναι πιο εύχρηστος από τον αντίστοιχο ενικό, π.χ. *cell sites*.

Στην αλφαβητική κατάταξη επιλέξαμε τη διαφοροποίηση λατινικών και ελληνικών χαρακτήρων, αφού κάποιοι ξενόγλωσσοι εμφανίζονται μόνο με ελληνικούς χαρακτήρες.

Κριτήρια των προτάσεων αντικατάστασης

Κατά την απόδοση του ξενόγλωσσου νεολογισμού πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πολλοί παράγοντες όπως φωνολογικοί, μορφολογικοί, σημασιολογικοί, γλωσσικής στρωμάτωσης και οργάνωσης λεξιλογίου. Συγκεκριμένα πρέπει:

α. να καταβάλλεται ιδιαίτερη προσπάθεια ώστε οι αποδόσεις να είναι ακριβείς σημασιολογικά (να καλύπτουν όλο το εύρος των χρησιμοποιούμενων από τη γλωσσική κοινότητα σημασιών και μόνο αυτό) και σωστές μορφολογικά (να ακολουθούνται οι κανόνες σύνθεσης και παραγωγής της Ελληνικής, π.χ. **ενεργοβόρος* → ενεργειοβόρος (α′ συνθετικό: 'ενέργεια' και όχι 'ενεργός'), συγχρόνως όμως να μην αποκλίνουν κατά πολύ από την πρωταρχική δήλωση αλλά και συνδήλωση της ξένης λέξης.

β. να προτείνονται κατά το δυνατόν μονολεκτικές αποδόσεις ακόμη και αν αποδίδουν πολυλεκτικά σύνθετα της αγγλικής, π.χ. *shop in shop* → ενδοκατάστημα, *bar code* → γραμμοκώδικας και όχι γραμμικός κώδικας, *exit poll* → μεταδημοσκόπηση και όχι δημοσκόπηση εξόδου.

γ. να δίνεται δυνατότητα δημιουργίας παραγωγικής αλυσίδας, π.χ. *browser / browsing* → φυλλομετρητής / φυλλομέτρηση, *sandboard / sandboarder / sanboarding* → αμμοσανίδα / αμμοδρομέας / αμμοδρομία. Αντίστοιχα να προτείνονται συνθετικά ή παραθήματα με δυνατότητα σειραϊκών κατασκευών, όπως στον παρόντα τόμο προτείνουμε το 'δικτυο-', ως α′ συνθετικό σε σύνθετες λέξεις που αποδίδουν έννοιες σχετικές με το διαδίκτυο, π.χ. 'δικτυοτραπεζική' για *internet banking* (βλ. μελέτη Χριστοφίδου, ibid. σελ. 461-476).

δ. να τηρείται η αναλογική αρχή στη γλώσσα για λόγους οικονομίας και διαφάνειας, π.χ. 'αμμοσανίδα' / 'αμμοδρομία' κατά το 'ιστιοσανίδα' / 'ιστιοδρομία'.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ε. να αποφεύγεται η «κατά λέξη» μετάφραση ενός ξενόγλωσσου όρου, εάν αυτή δεν είναι πρόσφορη. Παραδείγματος χάριν, αν η λέξη *dialer* μεταφραστεί ως 'επιλογέας', δεν αποδίδεται σωστά η έννοια στην ελληνική. Το Κέντρο προτείνει τον πιο ακριβή εννοιολογικά όρο 'λαθροκλήση' αγνοώντας τη μεταφραστική απόσταση. Το ίδιο ισχύει και για μεταφορικούς ξενόγλωσσους όρους.

στ. να μη συγχέονται τα γλωσσικά επίπεδα και κυρίως τα λόγια με τα μη λόγια στοιχεία. Παραδείγματος χάριν ο σχηματισμός 'ψευδοφάρμακο' είναι προτιμότερος του σχηματισμού 'ψευτοφάρμακο'.

Επεξηγηματικές σημειώσεις:[11]

Επλέξαμε να σηματοδοτήσουμε την επιλογή τύπου γραμμάτων ως εξής: η πλάγια γραφή σηματοδοτεί τις μη αποδεκτές ή προς απόδοση (ξένες) λέξεις, ενώ η έντονη γραφή δηλώνει τις προτάσεις-αποδόσεις του Κέντρου.

Η πλάγια γραμμή (/) χρησιμοποιείται για δήλωση διαφορετικής σημασίας στην απόδοση, π.χ. *back up* (εφεδρεία / εφεδρικό) ενώ το κόμμα (,) χρησιμοποιείται για δύο προτάσεις απόδοσης με την ίδια σημασία, π.χ. *event* (εκδήλωση, διοργάνωση).

Το ερωτηματικό (;) δίπλα σε έναν αριθμό στις διαδικτυακές εμφανίσεις χρησιμοποιείται όταν κάποιες λέξεις / τμήματα, όπως 'ευρω-' δεν είναι δυνατόν να μετρηθούν από τη μηχανή αναζήτησης διαφοροποιημένα από το τη λέξη 'ευρώ'. Σε αυτήν την περίπτωση ο αριθμός που δίνει η μηχανή αναζήτησης είναι εν μέρει αναξιόπιστος, εκτός αν οι εμφανίσεις είναι λίγες οπότε ελέγχονται μία προς μία.

Οι σελίδες των εφημερίδων αναγράφονται, εφόσον πρόκειται για συμβατικές εφημερίδες. Αν είναι διαδικτυακές εκδόσεις οι σελίδες δεν αναγράφονται, αφού δεν αναφέρονται με συστηματικό τρόπο στο διαδίκτυο.

---

11. Τα συγκεκριμένα σημεία στίξης, αλλά και η επιλογή τύπου γραμμάτων, χρησιμοποιούνται με τον ίδιο τρόπο και στο Δεύτερο και Τρίτο Μέρος του τόμου –όχι όμως στις Μελέτες του Τέταρτου Μέρους, όπου η επιλογή του τύπου γραμμάτων διαφοροποιείται.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ: ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ

Το Κέντρο προσπαθεί να καλύπτει τις ανάγκες της επιστημονικής κοινότητας, κυρίως σε νέα επιστημονικά πεδία, όσο πιο αποτελεσματικά μπορεί στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του. Σε αυτό το πλαίσιο εκπονήθηκε η Ορολογία Ενεργειακής Τεχνολογίας σε συνεργασία με τους μηχανολόγους Ευάγγελο Μαθά και Χαράλαμπο Μαλαματένιο με corpus που εκπονήθηκε στο Κ.Α.Π.Ε (Υπουργείο Ανάπτυξης) από τους ίδιους. Εξ αιτίας της μεγάλης έκτασης του corpus έπρεπε ή να γίνουν μεγάλες περικοπές ή να δημοσιεύσουμε το corpus σε δύο τμήματα. Τελικά επιλέξαμε το δεύτερο. Πολύ σύντομα θα δημοσιευθεί και το υπόλοιπο μέρος του corpus.

Προς διευκόλυνση της αναζήτησης όρων και αποδόσεων παρατίθεται και Ελληνικό Γλωσσάριο με αριθμητικές παραπομπές στον αντίστοιχο ξενόγλωσσο όρο.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ: ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Στο τόμο περιλαμβάνεται ενδεικτικός κατάλογος γλωσσικών επισημάνσεων, με σκοπό την παρέμβαση της Ακαδημίας Αθηνών σε προβλήματα γλωσσικής αρρυθμίας, τα οποία εμφανίζονται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Παρόμοιες επισημάνσεις γίνονται και από άλλους φορείς και λεξικά, αλλά η συμβολή της Ακαδημίας Αθηνών πιστεύουμε ότι είναι ιδιαίτερα σημαντική. Βεβαίως πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι η συχνότητα των «λαθών» παραπέμπει στην παλαιότητα των εκφράσεων ή σε επερχόμενη γλωσσική αλλαγή, η οποία σε κάποιες δεκαετίες ίσως αποτελεί νόρμα στη γλώσσα μας. Ως εκ τούτου η συμβολή μας έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ: ΜΕΛΕΤΕΣ

Στο Τέταρτο Μέρος του τόμου δημοσιεύονται τρεις μελέτες. Ως πρώτη φιλοξενούμε μία μοναδική μελέτη, η οποία παρουσιάζει μεγάλης έκτασης έρευνα του Α.Π.Θ. για τους νεολογισμούς με σημαντικά στατιστικά αποτελέσματα ως προς τις τάσεις παραγωγής και σύνθεσης της ελληνικής γλώσσας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Η δεύτερη μελέτη αφορά στο φαινόμενο των οπτικών συμφυρμών, οι οποίοι εμφανίζονται όλο και συχνότερα στο γραπτό λόγο με πολλαπλές λειτουργίες.

Η τρίτη μελέτη αφορά σε μία πρόταση συστηματικής απόδοσης ενός μεγάλου αριθμού νέων ξενόγλωσσων λέξεων, που σχετίζονται εννοιολογικά με την Πληροφορική και τη χρήση του διαδικτύου.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α (1986) *Η νεολογία στην Κοινή Νεοελληνική*, Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α (2002) *Αντίστροφο Λεξικό της Νέας Ελληνικής*, Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.

Κλαίρης, Χ. & Γ. Μπαμπινιώτης (2005) *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική - Επικοινωνιακή*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ράλλη, Α. (2007) *Η σύνθεση λέξεων*, Αθήνα: Πατάκης.

Χατζησάββας, Α. (1992) «Το βασικό λεξιλόγιο της Ελληνικής». Στο Χ. Κλαίρης (επιμ.), *Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου για τη σύγχρονη Ελληνική Γλώσσα*, Αθήνα: ΟΕΔΒ.

Χριστοφίδου, Α. (2001) *Ο ποιητικός νεολογισμός και οι λειτουργίες του*, Αθήνα: Gutenberg.

Οκτώβριος 2009
Αναστασία Χριστοφίδου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΘΗΣΑΥΡΙΣΤΟΙ ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΟΙ[1]

αγγειοοίδημα

«Αυτές συνήθως δεν είναι απειλητικές για τη ζωή, αλλά υπονομεύουν την ποιότητά της, καθώς κυμαίνονται από επίμονο βήχα έως σοβαρά οιδήματα (αγγειοοιδήματα) και δυσχρωμίες των άκρων», *ΤΑ ΝΕΑ*, 20-9-07, σελ. 34.

«Η ίδια εταιρεία διαθέτει και κουνέλια που προορίζονται για... γιατροί του κληρονομικού αγγειοοιδήματος...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-11-06.

«Προϊόντα ενός ακόμη εντυπωσιακού επιτεύγματος της γενετικής, τα αλλόκοτα υβρίδια διαθέτουν τροποποιημένο DNA, το οποίο προέρχεται σε ποσοστό 0,1% από τον άνθρωπο. Η επέμβαση της επιστήμης τα καθιστά ικανά να παράγουν μια συγκεκριμένη ανθρώπινη πρωτεΐνη, πολύτιμη για όσους πάσχουν από μια ορισμένη ασθένεια που ονομάζεται αγγειοοίδημα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Κόσμος)*, 24-7-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αγγειοοίδημα 667, αγγειοοιδήματα 1]

αγροτοσυνδικαλιστής

«Σύμφωνα με τον αγροτοσυνδικαλιστή, οι συνάδελφοι της Κρήτης ζητούν να δοθούν στο νησί συνολικά 100.000.000 ευρώ...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 3-2-09.

«"Γαλάζιοι" Θεσσαλοί αγροτοσυνδικαλιστές, βαμβακοπαραγωγοί, στέλνουν τελεσίγραφο στην κυβέρνηση...», *ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ (Οικονομία)*, 5-1-05, σελ. 26.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αγροτοσυνδικαλιστή 619, αγροτοσυνδικαλιστές 5820]

---

1. Νεολογισμοί που δεν καταγράφονται: στο *Μείζον Ελληνικό Λεξικό* (1997) των Τεγόπουλου & Φυτράκη (ΜΕΛ), στο *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας* (2008) του Γ. Μπαμπινιώτη (ΛΝΕΓ), στο *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής* (1998) του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη (ΛΚΝ).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

αερανάρτηση

«Η νέα Maybach θα κυκλοφορήσει το καλοκαίρι και το πίσω τμήμα της ανοίγει και γίνεται καμπριολέ. Επί της ουσίας βασίζεται στο μοντέλο 62S, από το οποίο απλώς αφαιρέθηκε το πίσω μέρος για να μπει η ηλεκτροϋδραυλική κουκούλα, ενώ ο κινητήρας αποδίδει 612 ίππους και στον στάνταρ εξοπλισμό περιλαμβάνονται οι αεραναρτήσεις», *ΤΑ ΝΕΑ (autoNEA)*, 23-1-08, σελ. 5.

«Στο off road, η επιλογή της ανάλογης θέσης στην αερανάρτηση (ύψος από το έδαφος 205 χιλ.) και η κατάλληλη ρύθμιση των αμορτισέρ επιτρέπουν την άνετη κίνηση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-5-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αερανάρτηση 9360, αεραναρτήσεις 142]

αεριοκίνητος, -η, -ο

«Είναι δυνατόν ένα αεριοκίνητο αυτοκίνητο να ταξιδεύει από χώρα σε χώρα και να ανεφοδιάζεται χωρίς πρόβλημα όταν και όπου χρειαστεί; Όπως διαπιστώσαμε, αυτό είναι κάτι απλό σε όλη σχεδόν την (υπόλοιπη) Ευρώπη», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 23-10-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αεριοκίνητο 498, αεριοκίνητη 6, αεριοκίνητες 6]

αεροβιομηχανία

«Η τεχνολογία, όμως, επί του παρόντος βρίσκεται στο στάδιο της εξέλιξης από τις εταιρείες GE και την αεροβιομηχανία Boeing, αλλά η Virgin Atlantic στη σχετική της ανακοίνωση εκφράζει την πεποίθηση ότι θα χρησιμοποιούνται ευρέως στην αεροβιομηχανία μέσα στην επόμενη δεκαετία», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 26-2-08.

«Το αεροσκάφος "πολλαπλών χρήσεων" ήταν αποτέλεσμα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

της συνεργασίας δύο εκ των μεγαλυτέρων ρωσικών εταιρειών αεροβιομηχανίας», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-9-07, σελ. 4(54).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αεροβιομηχανία 54, αεροβιομηχανίες 2]

αεροσταθμός

«Η ξεύξη των δυο αεροσταθμών», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Τέχνες και Γράμματα)*, 30-3-08, σελ. 1.

«Τουλάχιστον τρία αεροπλάνα απογειώθηκαν από το νέο αεροσταθμό χωρίς αποσκευές», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 28-3-08.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αεροσταθμό 2940, αεροσταθμούς 163]

αερόψυξη

«Συνάμα, τα καταστήματα πώλησης τέτοιων συσκευών βρίθουν εξωτικών κατασκευών αερόψυξης και υδρόψυξης, που μας προτείνουν να προσθέσουμε στα μηχανήματά μας για να διασφαλιστούμε», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-1-07.

«Οι επενδύσεις αυτές αφορούσαν νέα γραμμή παραγωγής με το σύστημα αερόψυξης και δυναμικότητας 4.000 πουλερικών την ώρα...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-7-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αερόψυξη 35200]

αθηρογόνος, -ος/-α, -ο

«Επίσης έχει βρεθεί από άλλες μελέτες πως μια δίαιτα πλούσια σε φρουκτόζη μικραίνει το μέγεθος το σωματιδίων που περιέχουν την "κακή χοληστερίνη", κάνοντάς τα έτσι πιο διαπερατικά και πιο αθηρογόνα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-1-08.

«Η παρουσία ιδιαίτερα της κεντρικής παχυσαρκίας στη νηπιακή ηλικία φαίνεται να συνδέεται άμεσα με άλλους αθηρογόνους παράγοντες, όπως η υπερλιπιδαιμία», *ΤΑ ΝΕΑ*, 18-10-07, σελ. 32.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Το 35,5% των υπέρβαρων ατόμων, που έχουν ήδη έναν <u>αθηρογόνο</u> παράγοντα, την παχυσαρκία, και κινδυνεύουν με απόφραξη των αρτηριών τους, είναι και καπνιστές», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 6-1-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αθηρογόνο 81, αθηρογόνα 73, αθηρογόνες 33]

ακουολογικός, -ή, -ό

«<u>Ακουολογικές</u> ανωμαλίες. Αν και στο σύνδρομο Noonan μπορεί να παρατηρηθούν διαταραχές στην ακοή, το πιο συνηθισμένο πρόβλημα είναι οι περιοδικές λοιμώξεις του μέσου ωτός και η αυξημένη συλλογή κυψελίδας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 6-11-07, σελ. 49/5.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ακουολογικό 175, ακουολογική 73, ακουολογικές 65]

αλλομεταμόσχευση[2] (πρβλ. 'ξενομεταμόσχευση' ΔΕΟΝ 2000, τεύχ. 7, σελ. 208)

«<u>Αλλομεταμοσχεύσεις</u>» (τίτλος) «Λήψη ιστού ή οργάνου από δότη και μεταμόσχευση σε ασθενή δέκτη», *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-9-07, σελ. 38.

«Σύμφωνα με τους ειδικούς, η μεταμόσχευση προσώπου από πτωματικό δότη (<u>αλλομεταμόσχευση</u> δέρματος, λίπους, μυών, χόνδρων και οστών) ανοίγει νέους ορίζοντες στην πλαστική χειρουργική...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 10-1-06.

«Στόχος της PPL Therapeutics, πρωτοπόρου στον κλωνισμό ζώων, είναι η δημιουργία χοίρων των οποίων τα όργανα μπο-

---

2. Συχνά χρησιμοποιούνται δύο διαφορετικά νεολογικά σύνθετα (**αλλομεταμόσχευση** / **ξενομεταμόσχευση**) για τη μεταμόσχευση τόσο από άλλον δότη όσο και από ζώο. Εμείς προτείνουμε να επιμεριστεί η σημασία τους, έτσι ώστε ο σχηματισμός **αλλομεταμόσχευση** να έχει τη σημασία της μεταμόσχευσης από άλλον δότη (σε αντιπαράθεση με την **αυτομεταμόσχευση**, βλ. πιο κάτω) και ο σχηματισμός **ξενομεταμόσχευση** να έχει τη σημασία της μεταμόσχευσης από ζώο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ρούν να μεταμοσχευτούν στον άνθρωπο (αλλομεταμόσχευση)», *in.gr*, 11-4-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αλλομεταμόσχευση 62, αλλομεταμοσχεύσεις 23]

αμφιβληστροειδοπάθεια

«Η προσβολή των μικρού μεγέθους αγγείων οδηγεί σε διαβητική αμφιβληστροειδοπάθεια, διαβητική νεφροπάθεια, διαβητική νευροπάθεια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-9-08.

«...αλλά και τον κίνδυνο άλλων επιπλοκών του σακχαρώδους διαβήτη. Αυτές είναι η αμφιβληστροειδοπάθεια, η οποία μπορεί να καταλήξει σε τύφλωση, η νεφροπάθεια ή η νεφρική ανεπάρκεια και η νευροπάθεια, ...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-9-07, σελ. 4.24.

«Παράλληλα με το EVI-Genoret το Εργαστήριο Βιολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών "τρέχει" ένα δεύτερο σημαντικό πρόγραμμα σε ό,τι αφορά τις αμφιβληστροειδοπάθειες συγκεκριμένα στον ελληνικό πληθυσμό», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-7-07, σελ. (37)5.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αμφιβληστροειδοπάθεια 3050, αμφιβληστροειδοπάθειες 88]

αμφοτερόπλευρος, -η, -ο

«Περικογχικό οίδημα. Προσβάλλει κυρίως το άνω βλέφαρο και συνίσταται σε ερυθηματώδη και οιδαλέα εμφάνιση, ετερόπλευρη ή αμφοτερόπλευρη, η οποία προσβάλλει βαθμιαίως και το κάτω βλέφαρο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 16-10-07, σελ. 4.24.

«Απαλλάσσονται του τέλους ταξινόμησης οι ανάπτηροι με πλήρη παράλυση των κάτω άκρων ή αμφοτερόπλευρο ακρωτηριασμό αυτών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 28-7-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αμφοτερόπλευρο 639, αμφοτερόπλευρη 1840, αμφοτερόπλευρες 212]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

αναδιαπραγμάτευση

«Λόγω των πιέσεων των τραπεζών για άμεση αποπληρωμή των δανείων και με δυσοίωνες τις προοπτικές της κρίσης και για το 2009, κάποιες από τις μεγάλες εταιρείες προχωρούν ήδη σε αναδιαπραγμάτευση των όρων δανεισμού τους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-12-08.

«...ενώ ο υφυπουργός Οικονομικών κ. Π. Δούκας θα έχει συναντήσεις με χρηματοοικονομικούς οίκους με σκοπό την αναδιαπραγμάτευση μέρους του εξωτερικού χρέους της χώρας με συμφερότερους για το ελληνικό δημόσιο όρους...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 14-11-06, σελ. Β3.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αναδιαπραγμάτευση 2420, αναδιαπραγματεύσεις 249]

αναστοχαστικός, -ή, -ό

«Στην αναστοχαστική κοινωνία, η παράδοση δεν εκλείπει, αλλά πρέπει να υπερασπίσει τον εαυτό της έναντι άλλων παραδόσεων: οφείλει να δίνει λόγο για τις πρακτικές της και είναι, δυνητικά αναθεωρήσιμη», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 13-4-08, σελ. 35.

«...η νέα του σύλληψη ανταποδίδει στους πατέρες τα χρεωστούμενα, χωρίς να απολύει τον παραληρηματικό τόνο της φωνής του (στο πρώτο μέρος) και τον αναστοχαστικό λυρισμό (στο δεύτερο)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Βιβλιοθήκη)*, 1-6-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αναστοχαστικό 326, αναστοχαστική 1190, αναστοχαστικές 318]

ανθρακόνημα

«Το αμάξωμα δεν διαθέτει μεταλλικά μέρη – έχει κατασκευαστεί από φάιμπεργκλας, ξύλο και ανθρακονήματα, ενώ οι ενώσεις είναι από ρητίνες», *ΤΑ ΝΕΑ (autoNEA)*, 19-9-07, σελ. 14.

«Για το πλαίσιο χρησιμοποιήθηκε ανθρακόνημα, ενώ ο κινη-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τήρας 25 κυβικών εκατοστών προήλθε από χλοοκοπτικό μηχάνημα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-5-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ανθρακόνημα/ανθρακονήμα 5050, ανθρακονήματα 17800]

ανθρωποβόρος, -ος/-α, -ο

«Θα καταφέρουν άραγε τα Δεκεμβριανά της ελληνικής νεολαίας να ξυπνήσουν από τον λήθαργο την ανθρωποβόρα εξουσία;», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 20-12-08.

«Τέτοιο με την ευρεία έννοια είναι και η *Ανήσυχη παρέα* που σχολιάζει τον ανθρωποβόρο σύγχρονο κόσμο μας, αλλά δεν σταματά εκεί», *ΤΑ ΝΕΑ*, 30-9/1-10-06, σελ. 1/26.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ανθρωποβόρο 244, ανθρωποβόρα 352, ανθρωποβόρες 307]

ανθρωποδύναμη

«Από την εποχή της ιπποδύναμης περάσαμε στην εποχή της ανθρωποδύναμης και τελικά στην εγκεφαλοδύναμη», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17-7-05, σελ. Β17.

«...προκειμένου να φτιάξει η τεράστια... αυτή ανθρωποδύναμη "ανταγωνιστικό" αθλητισμό και σε αγωνίσματα στα οποία δεν έχει παράδοση, για να μπει και αυτή (με ό,τι αυτό συνεπάγεται) στο "παγκόσμιο παιγνίδι"...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 19-8-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ανθρωποδύναμη 73, ανθρωποδυνάμεις 1]

ανοσοανεπάρκεια

«Είναι το μόνο ζώο εκτός από τον άνθρωπο που προσβάλλεται από ιούς που προκαλούν ανοσοανεπάρκεια», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-11-07.

«Με τη μεταμόσχευση αντιμετωπίζονται και παιδιά που

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πάσχουν από άλλα αιματολογικά νοσήματα και όχι μόνο από μεσογειακή αναιμία, όπως απλαστική αναιμία και βαριές αυτοάνοσες αιμολυτικές αναιμίες, και παιδιά που πάσχουν από πρωτοπαθείς ανοσοανεπάρκειες και άλλες μορφές καρκίνου, όπως νευροβλάστωμα, σαρκώματα και όγκοι του εγκεφάλου...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 16-8-07, σελ. 15.

«Μια περίπτωση λ.χ. επιτυχίας, αφορά το ότι η σοβαρή συνδυασμένη ανοσοανεπάρκεια (SCID) μπορεί να διορθωθεί», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-5-06, σελ. (63)9.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ανοσοανεπάρκεια 10080, ανοσοανεπάρκειες 2]

ανοσοκύτταρο

«Πρόκειται για μια τελείως νέα θεραπευτική εφαρμογή ενός μονοκλωνικού αντισώματος, το οποίο εμποδίζει τα ανοσοκύτταρα να περάσουν από την κυκλοφορία στον εγκέφαλο και να δημιουργήσουν φλεγμονή και καταστροφή των νευραξόνων», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-2-08.

«Επίσης, βρήκαν ότι ο ιός είχε προκαλέσει βλάβες σε ανοσοκύτταρα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 7-10-07, σελ. 44.

«Η ικανότητα να ανταλλάσσουν χημικά σήματα με κάποιο συγκεκριμένο γείτονά τους είναι σημαντική για τα κύτταρα του ανοσοποιητικού. Αντίθετα, με τους νευρώνες, που σχηματίζουν συνήθως σταθερές διασυνδέσεις, τα ανοσοκύτταρα κάνουν φευγαλέες επαφές, καθώς διατρέχουν συνεχώς τον οργανισμό, αναζητώντας δείγματα ασθένειας και ανταλλάσσουν πληροφορίες για υπάρχοντες κινδύνους», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ* (*7 μέρες μαζί- Επιστήμη*), 30-4-06, σελ. 7.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ανοσοκύτταρο 8, ανοσοκύτταρα 265]

αντιβακτηριακός, -ή, -ό

«Ήδη είμαστε έτοιμοι να λανσάρουμε στην αγορά το αντιβα-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κτηριακό ύφασμα, ενώ πριν από λίγο καιρό διαθέσαμε πιλοτικά αυτό που απωθεί κουνούπια και άλλα έντομα», *ΤΑ ΝΕΑ*, 9-1-08, σελ. 15.

«Η ολλανδική εταιρεία Pharming μεγαλώνει στις... φαρμακευτικές φάρμες της ένα κοπάδι αγελάδων που παράγουν την ανθρώπινη πρωτεΐνη λακτοφερρίνη, η οποία ανευρίσκεται στο μητρικό γάλα και διαθέτει αντιβακτηριακές ιδιότητες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-11-06, σελ. Η02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αντιβακτηριακό 2050, αντιβακτηριακή 2700, αντιβακτηριακές 1150]

αντιγήρανση

«...και κερδίστε μια θεραπεία αντιγήρανσης PPX Antiageing δωρεάν», *ΤΑ ΝΕΑ*, 11-10-07, σελ. 33.

«Κατ' αυτόν τον τρόπο, μέσα από ένα περισσότερο υγιές κύτταρο εξασφαλίζεται η αισθητική εμφάνιση και, ως έναν βαθμό, η αντιγήρανση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-9-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αντιγήρανση 21400]

αντιμεταναστευτικός, -ή, -ό

«Μαζί με άλλα δύο σποτ, τα αντίστοιχα ραδιοφωνικά μηνύματα και έντυπες διαφημίσεις της ίδιας φιλοσοφίας, αποτελούν τη νέα αντιμεταναστευτική καμπάνια της Ισπανίας, η οποία κάθε χρόνο υποδέχεται στις ακτές των Καναρίων Νησιών χιλιάδες Αφρικανούς που αναζητούν το ευρωπαϊκό "όνειρο" μιας καλύτερης ζωής», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-9-07, σελ. 63.

«Σύμφωνα με το τοπικό δωρεάν έντυπο, Village Voice, οργανώσεις μεταναστών σκοπεύουν να κάνουν αισθητή την παρουσία τους, διαμαρτυρόμενες για το αντιμεταναστευτικό νομοσχέδιο, που ψηφίστηκε πρόσφατα από τη Βουλή και ποινικοποιεί τη λαθρομετανάστευση, ενώ προτείνει τη δημιουργία προστατευτικού τείχους στα σύνορα με το Μεξικό», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 27-4-06.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αντιμεταναστευτικό 645, αντιμεταναστευτική 2840, αντιμεταναστευτικές 411]

αντιπαγκοσμιοποίηση

«Πέντε χρόνια κινήματα αντιπαγκοσμιοποίησης», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-2-08, σελ. 34.

«Παγκοσμιοποίηση, αντιπαγκοσμιοποίηση, μοντέρνο, μεταμοντέρνο, η Ιστορία που τέλειωσε, η Ιστορία που δεν λέει με τίποτα να τελειώσει», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 6-6-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αντιπαγκοσμιοποίηση 4750]

αντιπύρ

«Ο Κολοκοτρώνης έλεγε η φωτιά τρώει τη φωτιά και η σύγχρονη πυροσβεστική δεν είχε ιδέα για το αντιπύρ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 23-9-07, σελ. 58.

«Χρήση αντιπυρός», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-8-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αντιπύρ 195]

αντιρετροϊκός, -ή, -ό

«Οι ερευνητές πρόσθεσαν ότι η συγχορήγηση της πειραματικής θεραπείας και των αντιρετροϊκών φαρμάκων θα ήταν δυνατόν να δώσει πολύ καλά αποτελέσματα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-12-08.

«Το γεγονός αυτό προκαλεί προβληματισμό και ανησυχία όσον αφορά τις πιθανές διαφορές ανάμεσα στις μολύνσεις σε σχέση με τα προφίλ αντοχής του ιού, τις βιολογικές του ιδιότητες και την ανταπόκριση στην αντιρετροϊκή θεραπεία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-11-07, σελ. 23/3.

«Η αύξηση του αριθμού των ανοσοκυττάρων Τ που βάλλουν κατά παθογόνων παραγόντων, η οποία είναι εφικτή με αντιρετροϊκές θεραπείες, μπορεί να προκαλέσει ανοσία του οργανισμού κατά του καρκίνου», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 14-3-06.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αντιρετροϊκό 59, αντιρετροϊκή 251, αντιρετροϊκές 71 / αντιρρετροϊκό 2, αντιρρετροϊκή 1, αντιρρετροϊκές 1]

αντιρύπανση

«Είναι τόσο δύσκολο να κάνει κάποιος τα αυτονόητα, όπως να ζητήσει τη συνδρομή του έμπειρου σε ζητήματα ατυχημάτων και αντιρρύπανσης μηχανισμού της Ε.Ε.;», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 12-2-08.

«Αντιρύπανση επί χάρτου», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-4-07.

«Η εξέλιξη αυτή είναι αποτέλεσμα της πολιτικοποίησης της διαχείρισης των αποβλήτων, η οποία είναι προϊόν αφ' ενός της ευαισθητοποίησης του κοινού, αφ' ετέρου της ανάπτυξης της βιομηχανίας αντιρρύπανσης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-8-05, σελ. 31.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αντιρύπανση 2310 / αντιρρύπανση 800]

αντιρυπογόνος, -ος/-α, -ο

«Αναφέρομαι στο παρόν σύστημα διαχείρισης, το οποίο ανατάξαμε στα μέσα της περιόδου και εγκρίθηκε μόλις το 2005, ενώ το Γ΄ ΚΠΣ άρχισε το 2000. Με το ΕΣΠΑ όμως είναι ευκαιρία να αλλάξουμε τον κινητήρα και να τον κάνουμε γρήγορο και αντιρυπογόνο...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-3-07.

«Βέβαια, το υπόγειο γκαράζ που προβλέπει αναιρεί κάθε ελπίδα για υψηλή και πλούσια αντιρρυπογόνο βλάστηση...», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 1-9-00.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αντιρυπογόνο 3, αντιρυπογόνα 6, αντιρυπογόνες 2 / αντιρρυπογόνο 4, αντιρρυπογόνα 5, αντιρρυπογόνες 1]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

αντιφασισμός

«Αυτή η εχθρότητα απέναντι στην πολιτική και στρατιωτική ηγεσία θα πάρει σιγά σιγά τη μορφή ιδεολογίας και θα εξελιχθεί σε αντιφασισμό και μάλιστα οργανωμένο», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 28-10-08.

«Η λέξη "αντιφασισμός" καταδήλωνε την περίοδο εκείνη μια συγκεκριμένη πολιτική στάση παρά ένα κίνημα και μια πολιτική κουλτούρα, όπως εκείνη που διαμορφώθηκε τις δεκαετίες του 1930 και 1940», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27/28-10-07, σελ. 51.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αντιφασισμό 408, αντιφασισμούς 6]

αξιολόγιο

«Το νέο "αξιολόγιο" του ΟΤΕ που ισχύει από 1/1, αν και χαρακτηρίζεται περισσότερο "καινοτόμο και διαφανές", εν τούτοις θα οδηγήσει σε σύγκρουση εργαζόμενους και διοίκηση», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομική)*, 18-1-08, σελ. 25.

«Το αξιολόγιο του ΟΤΕ: Ένα περίεργο σύστημα αξιολόγησης, το οποίο χρονολογείται από τα μέσα της δεκαετίας του 1980, για όσους δεν κατέχουν θέσεις ευθύνης έχει ο ΟΤΕ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-8-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αξιολόγιο 620, αξιολόγια 603]

απένταξη

«Η απένταξη του έργου σημαίνει αυτομάτως και την απώλεια των κοινοτικών κονδυλίων, αλλά και την πληρωμή προστίμου ως ρήτρα προς τον εργολάβο που έχει αναλάβει την κατασκευή του στεγάστρου», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 12-11-08.

«Αυτό σημαίνει ότι για να μη μεταφραστεί η "απένταξη" και σε "απώλεια πόρων", πρέπει να αντικατασταθούν από άλλα, ώριμα έργα που θα προλάβουν να ολοκληρωθούν φέτος», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-3-05, σελ. 6.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: απένταξη 2040, απεντάξεις 232]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

απεντάσσω

«...η ρωσική κυβέρνηση, για παράδειγμα, δε μοιάζει να ανησυχεί για την απειλή της ΟΥΝΕΣΚΟ να <u>απεντάξει</u> το Λένινγκραντ από τον κατάλογο λόγω του κτιρίου της "Γκαζπρόμ"», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 7-10-07.

«Οι διαπραγματεύσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις επί έλαττον δαπάνες του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) (σ.σ. μεταφορές κονδυλίων από ένα κομμάτι ενός έργου σε ένα άλλο) ανάγκασαν τις ελληνικές αρχές να "<u>απεντάξουν</u>" από τη λίστα των επενδύσεων που χρηματοδοτεί το ΚΠΣ πάρα πολλά έργα, (με βάση τα μέχρι στιγμής στοιχεία, περί τις 5.000, τα οποία έχουν κοινοτική συνδρομή 1,3 δισ. ευρώ περίπου)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-3-05, σελ. 6.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: απεντάσσει 29, απεντάξει 82, απένταξε 73]

αποασυλοποίηση → **αποασύλωση**[3]

«Ενας θλιβερός επίλογος αναμένεται να γραφτεί σύντομα στη χώρα μας, αν δεν ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα, αυτά της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης, δηλαδή της προσπάθειας που είχε ξεκινήσει μια εικοσαετία νωρίτερα με την <u>αποασυλοποίηση</u> χρόνια ψυχικά πασχόντων από ψυχιατρικές δομές μορφής ασύλου σε δομές ψυχικής υγείας όπου οι άνθρωποι να μπορούν να ζουν με ανθρώπινους όρους και δικαιώματα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-10-08.

«Όσους "αγαπούν" τους άνεργους, τους ψυχικά άρρωστους,

3. Προτείνουμε τον νεολογισμό **αποασύλωση** για την κάλυψη της σημασίας 'απομακρύνω κάποιον από ένα άσυλο ή από την ψυχολογία του τρόφιμου σε άσυλο', θεωρώντας ότι οι σχηματισμοί *ασυλοποίηση* και *αποασυλοποίηση*, εάν τελικά χρησιμοποιούνται, είναι ορθότερο να αφορούν ιδρύματα και όχι πρόσωπα (με τη σημασία σχηματισμού 'μετατρέπω κάτι σε άσυλο'). Σε αυτήν την περίπτωση οι σχηματισμοί θα σημαίνουν μόνο τη μετατροπή κάποιου ιδρύματος σε άσυλο (ασυλοποίηση) ή από άσυλο σε κάτι ελκυστικότερο (αποασυλοποίηση) αντίστοιχα. Βλ. και Εισαγωγή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τους εξαρτημένους κ.λ.π. λογαριάζοντας πόσα θα τσεπώσουν από προγράμματα κατάρτισης, αποασυλοποίησης, επανένταξης κ.λ.π.», *ΤΑ ΝΕΑ*, 25-7-07, σελ. 6.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αποασυλοποίηση 3740, αποασυλοποιήσεις 0]

αποδαιμονοποίηση → **αποδαιμόνιση**[4]

«Θα πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια αποδαιμονοποίησης της εξορυκτικής δραστηριότητας», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 18-6-06, σελ. 24.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αποδαιμονοποίηση 287, αποδαιμονοποιήσεις 1]

αποεπένδυση[5]

«...Συνέβη και ένα περιστατικό που αφορούσε μια προγραμματισμένη αποεπένδυση του ελληνικού μας εργοστασίου (Siemens Tele) στη Θεσσαλονίκη», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-6-08.

«Λογική αποεπένδυσης», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 29-3-08.

«Κοινή συνισταμένη των μεγάλων ΑΧΕ είναι ότι η φετινή χρονιά θα έχει έντονο volatility, με την ελληνική αγορά να δέχεται ισχυρούς κραδασμούς από τις αποεπενδύσεις των ξένων χαρτοφυλακίων, που επιθυμούν να συγκεντρώνουν ρευστότητα για να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες από την κρίση στην ενυπόθηκη αμερικανική αγορά στεγαστικών δανείων, που η διάρκειά της δεν μπορεί να προβλεφθεί αλλά εκτιμάται ότι θα διαρκέσει τουλάχιστον μέχρι και το ήμισυ του 2008», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομική)*, 13-1-08, σελ. 6.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αποεπένδυση 1730, αποεπενδύσεις 551]

---

4. Βλ. Εισαγωγή.
5. Πρβλ. υποσημείωση για νεολογισμό **απο/επιβίβαση**.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

αποεπιβίβαση → **απο/επβίβαση**[6]

«Σύμφωνα με τις εταιρείες, οι καθυστερήσεις οφείλονται στην αυξημένη κίνηση στην απο-επβίβαση αλλά και στην ακαταλληλότητα των λιμανιών προσέγγισης, ενώ γνωστό είναι ότι προκειμένου να "κάνουν οικονομία" στα καύσιμα οι πλοίαρχοι, με εντολές "άνωθεν", κόβουν ταχύτητα πλέοντας πιο αργά», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 31-7-08.

«...θα προχωρήσουμε στη μίσθωση της απαιτούμενης έκτασης από τους ιδιοκτήτες της περιοχής ώστε να κατασκευάσουμε χώρο όπου θα γίνεται το check in των επιβατών καθώς και μία πλωτή προβλήτα για την αποεπιβίβασή τους», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 29-4-07, σελ. 9.

«Στα highlights πρέπει οπωσδήποτε να συμπεριλάβουμε 3 συρόμενες πόρτες (μία από τη πλευρά του οδηγού, δύο από τη πλευρά του συνοδηγού) όπου αυτές στη δεξιά πλευρά ανοίγουν σε μήκος 1,50 μέτρων διευκολύνοντας την απο/επιβίβαση των επιβατών», *Auto Τρίτη*, 18-12-08.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αποεπιβίβαση 973, αποεπιβιβάσεις 3/απο/επιβίβαση 75;, απο/επιβιβάσεις 1]

αποναρκοθέτηση

«Άρχισε η αποναρκοθέτηση στη "νεκρή ζώνη"», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-3-08, σελ. Α17.

«Ολοκληρώθηκε η αποναρκοθέτηση 310.127 τ.μ. σε περίπου τριακόσια ναρκοπέδια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-9-07.

---

6. Μέχρι να σταθεροποιηθεί η διαδικασία σχηματισμού με τη συγκεκριμένη διαζευκτική σημασία προτείνουμε τη γραφή **απο/επιβίβαση,** όπως και **προσ/απογείωση** (βλ. πιο κάτω). Θεωρούμε ότι πρέπει να διακρίνεται η διαζευκτική ή συμπλεκτική σημασία σχηματισμού από τον σχηματισμό με επαναδρομή (recursiveness), όπου η πρώτη πρόθεση προσδιορίζει ολόκληρο τον υπόλοιπο σχηματισμό, όπως συμβαίνει στην περίπτωση των νεολογισμών (βλ. πιο πάνω και πιο κάτω) **αποεπένδυση** [απο[επένδυση]], **υπεραποδίδω** [υπερ[αποδίδω]], **υποαποδίδω** [υπο[αποδίδω]] κ.λπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: απονaρκοθέτηση 3630, απονaρκοθετήσεις 41]

αποπαγοποίηση → **αποπάγωση**[7] (βλ. πιο κάτω)

«Επικαιροποιείται το σχέδιο απομάκρυνσης χιονιού και καθορίζεται η αποπαγοποίηση των αεροσκαφών από έναν φορέα και όχι από τρεις, όπως συνέβαινε ως σήμερα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-4-08.

«Για την αντιμετώπιση της κακοκαιρίας αξιοποιήθηκαν πλήρως 50 ειδικά μηχανήματα και 100 εξειδικευμένοι οδηγοί, για τον εκχιονισμό/αποπαγοποίηση των χώρων του αεροδρομίου», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 24-2-08.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αποπαγοποίηση 76, αποπαγοποιήσεις 4]

αποπάγωση (πρβλ. *αποπαγοποίηση*)

«Να περιγράφουν τις διατάξεις για την αποπάγωση σε μια ψυκτική εγκατάσταση...», *ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ*, 18403.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αποπάγωση 56, αποπαγώσεις 1]

αποφορολόγηση

«Οι ωφελημένοι από την πολιτική του τον διασύρουν, παρ' όλο που, παρά την αντίθετη εντύπωση, διαιωνίζουν τις επιλογές του απελθόντος προέδρου: χαμηλά επιτόκια, φθηνό χρήμα, αποφορολόγηση του μεγάλου πλούτου, κοινωνικοποίηση των απωλειών, ιδιωτικοποίηση των κερδών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 6-4-08, σελ. 8.

«Τα κέρδη που διανέμονται έτσι κι αλλιώς φορολογούνται. Σίγουρα η αποφορολόγηση των κερδών που επενδύονται, αν

7. Βλ. Εισαγωγή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

υιοθετηθεί, θα ενισχύσει τις επενδύσεις των επιχειρήσεων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 18-6-06, σελ. D10.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αποφορολόγηση 1100, αποφορολογήσεις 4]

αρχαιοβοτανικός, -ή, -ό

«Μιλώντας χθες στο πλαίσιο των διαλέξεων των Φίλων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου με θέμα "Προϊστορική διατροφή στη Βόρειο Ελλάδα", υποστήριξε πως ύστερα από αρχαιοβοτανικές και αρχαιοζωολογικές μελέτες, αναλύσεις ανθρωπίνων οστών και μελέτες κεραμικής "παρατηρείται μεγάλη ποικιλία στα καλλιεργημένα είδη, κυρίως όσπρια και δημητριακά"», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 23-10-07, σελ. 32.

«Προϊστορικό... φαστ φουντ αποκάλυψε η αρχαιοβοτανική έρευνα σε απανθρακωμένα υπολείμματα τροφών που εντοπίστηκαν πριν από περίπου μια δεκαετία σε οικισμούς της πρώιμης εποχής του Χαλκού (2.100 π.Χ.) στη Βόρεια Ελλάδα», *ΕΘΝΟΣ*, 27-10-08.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αρχαιοβοτανικό 5, αρχαιοβοτανική 275, αρχαιοβοτανικές 10]

αρχαιοζωολογικός, -ή, -ό

«Μιλώντας χθες στο πλαίσιο των διαλέξεων των Φίλων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου με θέμα "Προϊστορική διατροφή στη Βόρειο Ελλάδα", υποστήριξε πως ύστερα από αρχαιοβοτανικές και αρχαιοζωολογικές μελέτες, αναλύσεις ανθρωπίνων οστών και μελέτες κεραμικής "παρατηρείται μεγάλη ποικιλία στα καλλιεργημένα είδη, κυρίως όσπρια και δημητριακά"», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 23-10-07, σελ. 32.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αρχαιοζωολογικό 5, αρχαιοζωολογική 3, αρχαιοζωολογικές 6]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

αρχηγοκεντρικός, -ή, -ό

«Το αρχηγοκεντρικό μοντέλο δεν ταιριάζει στον ΣΥΝ. Σε καμία εκλογή προέδρου του κόμματος μέχρι σήμερα δεν είχαμε αιφνιδιασμούς και δαχτυλίδια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-12-07.

«Αιχμές προς Αλαβάνο: Αυτό το κόμμα δεν θέλει και δεν επιθυμεί να είναι ένα κόμμα των αιφνιδιασμών και αρχηγοκεντρικό», *ΤΑ ΝΕΑ*, 14-12-07, σελ. 8.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αρχηγοκεντρικό 379, αρχηγοκεντρική 26, αρχηγοκεντρικές 2]

αρχιπροπονητής

«Στο e-mail αυτό, υπενθυμίζεται, στηρίζεται η υπερασπιστική γραμμή του αρχιπροπονητή της εθνικής ομάδας άρσης βαρών και η εκδοχή περί λάθους στη συσκευασία της δεύτερης παρτίδας των σκευασμάτων, που ήρθαν στην Ελλάδα από τη Σανγκάη», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-4-08.

«Τα πρώτα... σκάγια της χθεσινής "έκρηξης" έπληξαν τον αρχιπροπονητή της εθνικής ομάδας άρσης βαρών κ. Χρήστο Ιακώβου, ο οποίος με απόφαση του ΔΣ της ΕΟΑΒ τέθηκε σε διαθεσιμότητα ως τη διαλεύκανση της υπόθεσης», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-4-08, σελ. Α32.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αρχιπροπονητή 820, αρχιπροπονητές 10]

αστρόσκονη

«...πρόδηλο σχόλιο για τη λάμψη των εικαστικών τεχνών που διεκδικεί κάτι από την αστρόσκονη του κινηματογράφου», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 8-6-08, σελ. C11.

«Βρήκαμε... αστρόσκονη», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-10-07, σελ. 15.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αστρόσκονη 2240, αστρόσκονες 10]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

αστροφωτογραφία

«Σκοπός του ιστότοπου είναι η "συνάντηση και ενημέρωση μεταξύ ερασιτεχνών αστρονόμων". Θα βρείτε links για blogs σχετικά με το αντικείμενο, αστροφωτογραφίες, άρθρα και ενημέρωση σχετικά με τους νέους εξοπλισμούς παρατήρησης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-4-08.

«Πάντως, στην έκθεση αστροφωτογραφιών του ιδίου και των ερασιτεχνών αστρονόμων..., δεν υπάρχει η δική του αγαπημένη αστροφωτογραφία, που απεικονίζει το νεφέλωμα του Ωρίωνα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 5-10-07, σελ. 11.

«Photogallery Έκθεση Αστροφωτογραφίας D. Malin & Friends», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 2-10-07, σελ. 11.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αστροφωτογραφία 5170 αστροφωτογραφίες 43400]

ασφαλτοτάπητας

«Πλεονεκτήματα πάντως και εδώ για το VW Tiguan, που σιδερώνει τις κακοτεχνίες του ασφαλτοτάπητα και αποσβένει εξαιρετικά κάθε είδους κραδασμούς», *ΤΑ ΝΕΑ* (*autoNEA*), 9-4-08, σελ. 5.

«Τα υλικά αυτά ζυγίζουν πάνω από 1.100 τόνους, προέρχονται από ένα λατομείο στο Χαρτς της Γερμανίας και θα χρησιμοποιηθούν για την ανανέωση του ασφαλτοτάπητα της πίστας δοκιμών της Continental στο Ούβαλντ του Τέξας», *ΤΑ ΝΕΑ*, 29-8-07, σελ.16/48.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ασφαλτοτάπητα 4770, ασφαλτοτάπητες 364]

ατομοκεντρισμός

«Ατομοκεντρισμός, δηλαδή υπανάπτυξη», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 30-3-08, σελ. 29.

«Βεβαίως, το φαινόμενο αυτό έχει την ερμηνεία του, που δεν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μπορεί να είναι αλλού παρά στο μοντέλο ανάπτυξης το οποίο αναδεικνύει τον ατομοκεντρισμό και τον ωφελιμισμό, με στόχο και σκοπό το εύκολο κέρδος», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-11-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ατομοκεντρισμό 692]

αυστηροποίηση

«Πάντως όσον αφορά τις κυβερνητικές εξαγγελίες η κυρία Τσαλίκογλου αναφέρει ότι διατηρεί τις επιφυλάξεις της για το κατά πόσον η συγκυριακή αυστηροποίηση θα επιτύχει κάτι. "Η ενδεχόμενη αλλαγή του νόμου, η αυστηροποίηση των ποινών και κυρίως η κατάργηση των εξαιρέσεων κρίνω ότι θα είναι αναποτελεσματική, αν όχι παραπλανητική και βλαβερή" καταλήγει», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-2-08, σελ. Α59 95.

«Το φινλανδικό μοντέλο προβλέπει: - Κατάργηση ή αυστηροποίηση της πρόωρης συνταξιοδότησης», *ΤΑ ΝΕΑ*, 18-1-08, σελ. 53.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αυστηροποίηση 5910]

αυτοανοσία

«Η Θυρεοειδική Αυτοανοσία αποτελεί τη συχνότερη οργανοειδική αυτοάνοση διαταραχή. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, η κλινική εικόνα της δεν είναι σοβαρή, όμως η αυξημένη συχνότητά της την καθιστά ένα σημαντικό πρόβλημα υγείας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 29-1-08.

«Οι επιστήμονες συγκέντρωσαν στοιχεία για τις διατροφικές συνήθειες των παιδιών, ζητώντας από τους κηδεμόνες τους να συμπληρώνουν ειδικά ερωτηματολόγια, ενώ τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο υπέβαλαν τα παιδιά σε εξετάσεις αίματος για να αξιολογούν την επονομαζόμενη νησιδιακή αυτοανοσία», *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-9-07, σελ. 35.

«Οι τελευταίες εξελίξεις από τη μελέτη των αυτοάνοσων νοσημάτων, των νοσημάτων που προκύπτουν όταν το ανοσοποιητι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κό σύστημα ενός ατόμου επιτίθεται εναντίον ιστών και οργάνων του, παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια του Παγκόσμιου Συνεδρίου Αυτοανοσίας (International Workshop on Autoimmunity: Physiological and Pathophysiological Aspects) το οποίο έλαβε χώρα στην Αθήνα από τις 25 ως τις 27 Μαΐου 2007», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 3-6-07, σελ Η05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αυτοανοσία 878, αυτοανοσίες 2]

αυτοβοήθεια

«Οι συμπεριφορικές παρεμβάσεις περιλαμβάνουν: α) ενημέρωση/ προτροπή από έναν επαγγελματία υγείας, β) αυτοβοήθεια, γ) ομαδική συμβουλευτική παρέμβαση και δ) τηλεφωνική επικοινωνία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 31-5-08.

«Ο μικροκαμωμένος 74χρονος πρόεδρος της Ινδίας μοιάζει περισσότερο με γκουρού αυτοβοήθειας παρά με τον υπ' αριθμόν 1 τεχνοκράτη της χώρας», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-12-06, σελ. XII.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αυτοβοήθεια 4130, αυτοβοήθειες 3]

αυτοϊώμαι

«Ακόμα και διηθητικός καρκίνος του μαστού, σε ορισμένες περιπτώσεις, είναι δυνατόν να αυτοϊαθεί, υποστηρίζουν Νορβηγοί ειδικοί που διεξήγαγαν μεγάλη έρευνα σε διακόσιες χιλιάδες γυναίκες επί δύο διαδοχικές περιόδους έξι ετών», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 26-11-08.

«Η νόσος δεν προκαλεί συνήθως επιπλοκές και σε περίπου δύο εβδομάδες αυτοϊάται», *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-9-07, σελ. 39.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αυτοϊάται 226, αυτοϊαθεί 87, αυτοϊάθηκε 3]

αυτοκινητοπομπή

«Ο ίδιος απέφυγε να μετακινηθεί από το αεροδρόμιο με την

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

παραδοσιακή αυτοκινητοπομπή και προτίμησε τη δημόσια συγκοινωνία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 8-12-07, σελ. Α21.

«Αναπόφευκτα θα έχει και ανθρώπινες απώλειες, καθώς οι αυτοκινητοπομπές που κατευθύνονται οδικώς προς τον νότο θα δέχονται ένοπλες και βομβιστικές επιθέσεις», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-12-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αυτοκινητοπομπή 7590, αυτοκινητοπομπές 755]

αυτόλογος, -ος/-η, -ο

«Γι' αυτό τον λόγο, όταν πρόκειται για βλάβες μεγαλύτερης έκτασης χρησιμοποιούνται οστεοχόνδρινα μοσχεύματα που λαμβάνονται, σε περιορισμένη όμως ποσότητα, από υγιείς περιοχές αρθρικού χόνδρου από τον ίδιο τον ασθενή (τα λεγόμενα αυτόλογα οστεοχόνδρινα μοσχεύματα)...», *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-12-07, σελ. 34.

«Η μεταφορά αυτή μπορεί να γίνει εξωσωματικά με την απομόνωση αυτόλογων κυττάρων, προερχομένων δηλαδή από τον υπό θεραπεία ιστό, τη γενετική επιδιόρθωσή τους και τη μεταφορά τους στον άρρωστο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-5-06, σελ. (63)9.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αυτόλογο 367, αυτόλογη 1520, αυτόλογες 295]

αυτομεταμόσχευση (πρβλ. **αλλομεταμόσχευση** πιο πάνω)

«Αυτομεταμοσχεύσεις. Λήψη ιστού από ένα τμήμα του σώματος και μεταμόσχευσή του σε άλλο τμήμα, στον ίδιο ασθενή», (τίτλος) *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-9-07, σελ. 38.

«Ειδικά για την έρευνα που γίνεται στο Εργαστήριο Πειραματικής Νευρολογίας που διευθύνει, ο ίδιος, ανέφερε ότι τα πειράματα στα ποντίκια εστιάζονται στη μεταμόσχευση κυττάρων, ύστερα από επεξεργασία, τόσο από έμβρυα ποντικών όσο και από ενήλικα (αυτομεταμόσχευση)», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 23-9-05.

«Στο πλαίσιο της ελληνοαγγλικής συνεργασίας, ο καθηγητής

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ντάριλ Σορ και ο αναισθησιολόγος Τζον Γκόθαρντ χειρούργησαν στο "Αγία Σοφία" μαζί με Ελληνες συναδέλφους τους δύο παιδιά, εφαρμόζοντας μια νέα μέθοδο, την επονομαζόμενη Ρος, σύμφωνα με την οποία στη θέση της αορτής που είχε στένωση και ανεπάρκεια τοποθετήθηκε η βάση πνευμονικής αρτηρίας με τη βαλβίδα της από το ίδιο το παιδί (αυτομεταμόσχευση) και στη θέση της πνευμονικής τοποθετήθηκε αορτικό ομοιομόσχευμα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-2-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αυτομεταμόσχευση 240, αυτομεταμοσχεύσεις 9]

αυτοπεραίωση

«Ξεκινά μπαράζ διασταυρώσεων στις δηλώσεις αυτοπεραίωσης», (τίτλος) *ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ*, 15-6-07, σελ. 2.

«Πρόκειται για επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες οι οποίοι παρά το γεγονός ότι έκλεισαν τα βιβλία τους για τη χρήση του 2006 με βάση τη ρύθμιση της λεγόμενης "αυτοπεραίωσης", θα κληθούν σύντομα στη Εφορία για φορολογικό έλεγχο», *ΤΑ ΝΕΑ (Οικονομία)*, 15-6-07, σελ. 54.

«Πόσο συμφέρει η αυτοπεραίωση» (τίτλος) «Με την υπαγωγή στη διαδικασία της αυτοπεραίωσης ο φορολογούμενος, ειδικότερα ο ελεύθερος επαγγελματίας, έχει δύο σημαντικά πλεονεκτήματα: Τα βιβλία του κρίνονται ειλικρινή με οποιονδήποτε τρόπο και αν τελικά φορολογηθεί, είτε με βάση τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν λογιστικώς με βάση τα βιβλία είτε με τα εξωλογιστικώς προκύπτοντα καθαρά κέρδη», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-3-06, σελ. D24.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αυτοπεραίωση 4680, αυτοπεραιώσεις 102]

αφαλατικός, -ή, -ό

«Μάλιστα, εκτός από τη μικροβιοκτόνο και αφαλατική δρά-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ση του ήλιου, το νερό αυτό είναι απαλλαγμένο και από βαρέα μέταλλα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-1-08, σελ. Η03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: αφαλατικό 172, αφαλατική 5, αφαλατικές 1]

βηματόμετρο

«Κάποιοι ειδικοί, όμως, αμφισβητούν κατά πόσον είναι αποτελεσματική η μέθοδος του βηματόμετρου», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 3-2-08, σελ. 45.

«Τα βηματόμετρα βοηθούν στην αποτελεσματική άσκηση», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-11-07, σελ. Α39.

«Τα McDonald's περιλαμβάνουν σε μερικά μενού τους ειδικά φυλλάδια για άσκηση στο σπίτι και ένα... βηματόμετρο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-9-04, σελ. Β16.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βηματόμετρο 1050, βηματόμετρα 187]

βιντεοεγκατάσταση

«Η έκθεση περιλαμβάνει την βιντεοεγκατάσταση "89 seconds at Alcazar"...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-12-06, σελ. 67.11.

«"Ανελκυστήρες-Διάδρομοι" είναι ο τίτλος βιντεοεγκατάστασης με παράλληλες προβολές, της Βίκης Μπέτσου, στις 8μ.μ., στον τεχνοχώρο "Το Μήλο"...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 18-10-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιντεοεγκατάσταση 669, βιντεοεγκαταστάσεις 2770]

βιντεοπροβολέας

«Σήμερα οι σύγχρονοι βιντεοπροβολείς υπόσχονται δεκάδες ίντσες τηλεοπτικής εικόνας με κόστος όσο μιας μικρής τηλεόρασης», *ΤΑ ΝΕΑ*, 2-9-07, σελ. 9.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιντεοπροβολέα 13200, βιντεοπροβολείς 112000]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

βιντεοπροβολή

«Πρόκειται για μια οπτικοακουστική εγκατάσταση, ήτοι ένα "πανηγύρι δωματίου", αποτελούμενη από δύο βιντεοπροβολές...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-12-06, σελ. 67.11.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιντεοπροβολή 1880, βιντεοπροβολές 3820]

βιντεοσυνεδρίαση

«Είναι αυτή ακριβώς η πληροφορία που τοπικά μόνο μέσα στον υπολογιστή καθοδηγεί το λογισμικό για να ζωντανέψει η εικονική φιγούρα. Πού καταλήγει η υπόθεση; Μα, στο ότι δεν απαιτούνται ειδικές τηλεφωνικές γραμμές, ενώ την ίδια στιγμή το αποτέλεσμα είναι σχεδόν όμοιο με τις πραγματικές βιντεοσυνεδριάσεις», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 26-2-97, σελ. 25.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιντεοσυνεδρίαση 6, βιντεοσυνεδριάσεις 8]

βιοαντιδραστήρας

«Επιπροσθέτως, ο βιοαντιδραστήρας επιτρέπει την αύξηση των διαστάσεων του παραγόμενου ιστού έτσι ώστε να μπορεί αυτός να χρησιμοποιηθεί σε μεταμοσχεύσεις, πράγμα το οποίο έχει ήδη γίνει στα πειραματόζωα. Προφανώς η μεταμόσχευση βιονικού μυοκαρδίου σε ανθρώπους αποτελεί μελλοντικό βήμα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 23-1-09.

«Τότε τα βακτήρια ετοιμάστηκαν για αναερόβια αναπνοή, παρά το γεγονός ότι τα επίπεδα οξυγόνου στον βιοαντιδραστήρα παρέμεναν υψηλά», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 18-5-08, σελ. Η10.

«Παράλληλα, οι βιοτεχνολόγοι δημιουργούν νέες μορφές βιο-καυσίμων βασισμένων στη χρήση βιοαντιδραστήρων, που καίνε οργανικά σκουπίδια ή ενεργειακά φυτά,...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-1-08, σελ. 8.46.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοαντιδραστήρα 639, βιοαντιδραστήρες 573 / βιο-αντιδραστήρα 18, βιο-αντιδραστήρες 15]

βιοαποκατάσταση

«Τη δημιουργία Εθνικού Δικτύου με σκοπό την καταγραφή, την ανάλυση, τη διατήρηση, τη βιοαποκατάσταση, και την αξιοποίηση του εθνικού μικροβιακού και γονιδιακού πλούτου της χώρας», *City Press*, 3-11-06.

«Όμως η θεματική της πρώτης ημέρας αναφέρθηκε σε αυτά άλλοτε καθαρά και άλλοτε κάτω από ετικέτες όπως "μοριακές καλλιέργειες" ή "βιοασφάλεια και βιοαποκατάσταση". Οι ομιλίες είχαν ως θέμα: "Το περιβαλλοντικό ρίσκο των ΓΤΟ", "Η ανάπτυξη ΓΤ και μη ΓΤ καλλιεργειών"...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-10-06.

«Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Λουβέν του Βελγίου και πρόεδρος του Τμήματος Βιοχημικής Τεχνολογίας (το οποίο έχει ως βασική κατεύθυνση τη βιοαποκατάσταση εδάφους, νερού και αέρα που έχουν ρυπανθεί) Σπύρος Αγάθος σημείωσε ότι...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 3-7-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοαπακατάσταση 288 / βιο-αποκατάσταση 512]

βιοασφάλεια

«Η Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλότητα που ρυθμίζει την αειφόρο χρήση οικοσυστημάτων, μέρος της οποίας είναι το Πρωτόκολλο της Καρθαγένης για τη Βιοασφάλεια που ρυθμίζει τις εισαγωγές και εξαγωγές των ΓΤΟ, συμπληρώνουν ένα τεταμένο πλαίσιο ρυθμίσεων. Στην πράξη όμως χρησιμοποιούνται ευέλικτα οι κατά περίπτωση ρυθμίσεις για ελαστικές κατά τον σκοπό αποφάσεις!», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-9-08, σελ. Η03.

«Χωρίς τη συμμετοχή της Ελλάδας επικυρώθηκε από 50 χώρες το Πρωτόκολλο για τη Βιοασφάλεια – η πρώτη νομικά δεσμευτική διεθνής συμφωνία που αναγνωρίζει το αναφαίρετο δι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

καίωμα των κρατών να αρνούνται τα "μεταλλαγμένα" με βάση την Αρχή της Προφύλαξης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-6-03.

«Μου καταθέσατε τους σοβαρούς προβληματισμούς της κυβέρνησής σας, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά το εμπόριο των βιοτεχνολογικών προϊόντων και την εφαρμογή των εμπορικών πτυχών των, υπαρχουσών ή μελλοντικών, πολυμερών συμφωνιών για τη βιοασφάλεια...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-6-02.

«Οι κίνδυνοι αυτοί απαιτούν νέες μεθόδους έρευνας, νέα διεθνή πρωτόκολλα βιοασφάλειας, τα οποία θα αξιολογούν την επικινδυνότητα των προϊόντων αυτών», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-12-98, σελ. Α64.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοασφάλεια 4280 / βιο-ασφάλεια 4690]

βιοεξυγίανση

«Στις πλέον διαδεδομένες μεθόδους συμπεριλαμβάνεται η τεχνική της βιοεξυγίανσης, κατά την οποία φτηνές οργανικές ύλες τοποθετούνται στον υδροφόρο ορίζοντα, ώστε να βοηθήσουν την ανάπτυξη μικροοργανισμών που δημιουργούν αναγωγικό περιβάλλον», *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-9-07, σελ. 16.

«Η έρευνα αυτή γνωστοποιήθηκε στο περιθώριο του δεύτερου πανευρωπαϊκού συνεδρίου Βιοεξυγίανσης Περιβάλλοντος, οι εργασίες του οποίου άρχισαν χθες στο Μεγάλο Αρσενάλι, στο παλιό λιμάνι των Χανίων, και θα διαρκέσουν έως την Παρασκευή 4 Ιουλίου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-7-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοεξυγίανση 180 / βιο-εξυγίανση 141]

βιοεπιστήμη

«...η Ελληνική Εταιρεία Βιοτεχνολογίας, ..., θα φιλοξενήσει στις 2-3 Φεβρουαρίου στο Ζάππειο ... για πρώτη φορά στην Ελλάδα έναν από τους μεγαλύτερους επιστήμονες της εποχής μας,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τον νομπελίστα της Ιατρικής 2007 Sir Martin Evans μαζί με 90 διάσημους και σημαντικούς Έλληνες και ξένους επιστήμονες και μάνατζερ των βιο-επιστημών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-1-08, σελ. 8/46.

«Το βιβλίο *Το Μέλλον των Βιοεπιστημών*, που μόλις κυκλοφόρησε από τις Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, αποτελεί ένα απάνθισμα διαλέξεων που δόθηκαν στο πλαίσιο αυτών των διημερίδων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 16-4-06, σελ. 10(56).

«Ασφαλιστική δικλίδα για τη βιοεπιστήμη» (τίτλος) «Όλα αυτά τα κείμενα προσφέρουν στέρεες ασφαλιστικές δικλίδες για να αποβεί η πρόοδος στη βιοεπιστήμη και τη βιοτεχνολογία ευεργετική για την ανθρωπότητα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 11-12-05, σελ. 36.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοεπιστήμη 168, βιοεπιστήμες 2880 / βιο-επιστήμη 157, βιο-επιστήμες 2900]

βιοηθικός, -ή, -ό

«Σε αυτά τα δύο σημαντικά δοκίμια του ο Γιούργκεν Χάμπερμας, χωρίς να παραιτηθεί από τις μεταφυσικές προκείμενες της σκέψης του, αποφάσισε να εμπλακεί στην θορυβώδη διαμάχη για τα σοβαρά βιοηθικά προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα ο άνθρωπος εξαιτίας της γενικευμένης χρήσης της γενετικής μηχανικής και επεμβατικής βιοϊατρικής», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-4-08, σελ. 23.

«...η μέθοδος αυτή αναμένεται να βοηθήσει στην καταπολέμηση αρκετών ασθενειών, όπου απαιτούνται μοσχεύματα, και σαφέστατα δεν εγείρει μια σειρά από βιοηθικούς προβληματισμούς, οι οποίοι εύλογα έχουν εγερθεί από τη θεραπευτική κλωνοποίηση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-9-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοηθικό 375, βιοηθική 26000, βιοηθικές 415 / βιο-ηθικό 11, βιο-ηθική 1360, βιο-ηθικές 5]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

βιοκαταναλωτής

«Όσον αφορά τη θρεπτική του αξία, το θερμοκηπιακό προϊόν βιολογικής γεωργίας, εφ' όσον καλλιεργηθεί με τις παραπάνω προϋποθέσεις και δεν είναι εκτός εποχής, είναι σχεδόν εφάμιλλο με το υπαίθριο. Δεν πρέπει λοιπόν, ο βιοκαταναλωτής να το αντιμετωπίσει αρνητικά», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 11-10-06, σελ. 2.

«Τη διοργάνωση είχε η "ΔΗΩ" με τη συνεργασία της ΒΙΟΖΩ και της Πανελλήνιας Ένωσης Καταναλωτών, Βιο-καταναλωτές για Ποιότητα Ζωής», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 4-10-04, σελ. 75.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοκαταναλωτή 81, βιοκαταναλωτές 894 / βιο-καταναλωτή 79, βιο-καταναλωτές 6940]

βιοκεντρικός, -ή, -ό

«Το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουν οι υποστηρικτές της βιοκεντρικής άποψης ότι η μεταχείριση που κάνουμε στο φυσικό κόσμο, και που υπαγορεύεται από μια ανθρωποκεντρική στάση ζωής, είναι η βαθύτερη αιτία των περιβαλλοντικών προβλημάτων, που δεν μπορούμε ν' αντιμετωπίσουμε παρά με μια θεμελιώδη αλλαγή στάσης και αξιών προς βιοκεντρικές κατευθύνσεις», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Βιβλιοθήκη)*, 27-2-04.

«Και να αναθεωρηθεί το ιδεολόγημα της κυριαρχίας του ανθρώπου πάνω στη φύση σε μια περισσότερο βιοκεντρική κατεύθυνση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 4-9-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοκεντρικό 128, βιοκεντρική 197, βιοκεντρικές 148 / βιο-κεντρικό 2, βιο-κεντρική 6, βιο-κεντρικές 1]

βιομεμβράνη

«Οι σωληνώσεις στα μεγάλα νοσοκομεία ξεπερνούν σε μήκος τα 90 χιλιόμετρα. Είναι εύκολο να αναπτυχθεί σε αυτούς μια "βιομεμβράνη", αποτελούμενη από βακτηρίδια τα οποία προκαλούν τη νόσο των λεγεωναρίων, τόνισε καθηγητής σε εισήγησή

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

του. Μεγαλύτερο κίνδυνο μόλυνσης διατρέχουν τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι και όσοι αναρρώνουν από επεμβάσεις», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 23-1-09.

«Τα "οχήματα" αυτά θα επιτρέπουν στα πολύτιμα για τον οργανισμό στοιχεία να διαπερνούν τις βιομεμβράνες ανάμεσα στο έντερο και στην κυκλοφορία του αίματος, με αποτέλεσμα να έχουν τη μέγιστη δυνατή συγκέντρωση και απόδοση στον οργανισμό», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17-2-08, σελ. Η06.

«Η βιομεμβράνη είναι το λεπτό αλλά περίπλοκο στρώμα από πρωτεΐνες, υδατάνθρακες και βακτηρίδια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-7-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιομεμβράνη 51, βιομεμβράνες 245 / βιο-μεμβράνη 1, βιο-μεμβράνες 0]

βιομετρικός, -ή, -ό

«Βιομετρική βίζα χωρίς δακτυλικά αποτυπώματα για παιδιά κάτω των 12», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-3-09.

«Βιομετρικά διαβατήρια για παιδιά ζητά η Ευρωπαϊκή Ένωση», *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-3-08, σελ. 14.

«Στόχος του πιλοτικού προγράμματος ήταν να διαπιστωθεί το κατά πόσο η βιομετρική τεχνολογία μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε ευρεία κλίμακα και στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 11-11-03

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιομετρικό 300, βιομετρική 362, βιομετρικές 258]

βιομηχανοστάσιο

«Σε ό,τι αφορά την ακίνητη περιουσία του, έχει το 1/12 ξενοδοχείου στην παραλία της Τήνου. Μαζί με τη σύζυγό του στο ίδιο νησί κατέχουν οικία, βιομηχανοστάσιο και αγροτικό οίκημα. Στην Τήνο επίσης έχει την πλήρη κυριότητα διαμερίσματος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

61,70 τ.μ.», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-8-08.

«Αν η οικοδομή που εκμισθώνεται έχει άλλη χρήση, δηλαδή χρησιμοποιείται ως γραφείο, κατάστημα, αποθήκη, βιομηχανοστάσιο κτλ., από το ακαθάριστο εισόδημα, δηλαδή από το ακαθάριστο ετήσιο μίσθωμα, αφαιρείται για αποσβέσεις ποσοστό 5%», *ΤΟ ΒΗΜΑ (Ανάπτυξη)*, 3-12-06, σελ. D04.

«Επεκτείνεται και στις βιοτεχνίες (ισχύει για βιομηχανίες) η απαλλαγή του τεκμαρτού εισοδήματος λόγω ιδιοχρησιμοποίησης βιομηχανοστασίου από την επιβολή συμπληρωματικού φόρου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 24-11-06, σελ. 24.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιομηχανοστάσιο 758, βιομηχανοστάσια 820]

βιοπεριβάλλον

«...το όλο σκηνικό της αφής της ολυμπιακής φλόγας θυμίζει μια προκατασκευασμένη, πλαστική, χολιγουντιανή καρικατούρα, που δεν έχει καμία σχέση με το γεωπεριβάλλον και το βιοπεριβάλλον...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-3-08.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοπεριβάλλον 149, βιοπεριβάλλοντα 2 / βιο-περιβάλλον 924, βιο-περιβάλλλοντα 2]

βιοπλαστικό

«Επίσης κάποιοι διατυπώνουν ανησυχίες, επειδή γενετικώς τροποποιημένοι οργανισμοί χρησιμοποιούνται στη ζύμωση από την οποία δημιουργείται το βιοπλαστικό», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-10-07.

«Περιβαλλοντολόγοι επισημαίνουν όμως ότι η παραγωγή του βιοπλαστικού προκαλεί έκλυση διοξειδίου του άνθρακα, το οποίο συμβάλλει στην άνοδο της θερμοκρασίας του πλανήτη», *ΤΑ ΝΕΑ*, 24-10-07, σελ. 42.

«Για παράδειγμα, τον Ιούνιο του 2004 η ιαπωνική NEC ανακοίνωσε ότι δημιούργησε πλαστικό από φυτικό υλικό, που "θυ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μάται" και αλλάζει μορφή. Σε ποσοστό ως 93% το "βιοπλαστικό" αποτελείται από φυτικό ρετσίνι. Όποια μορφή και αν έχει το προϊόν που κατασκευάζεται με αυτό, επανέρχεται σε μια αρχική μορφή αν θερμανθεί στους 60 βαθμούς Κελσίου», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 3-12-06, σελ. Η08.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοπλαστικό 228, βιοπλαστικά 189 / βιο-πλαστικό 3620, βιο-πλαστικά 212]

βιοπροϊόν

«Βιοπροϊόντα με σεβασμό στον καταναλωτή», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 4-10-04, σελ. 75.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοπροϊόν 3, βιοπροϊόντα 77 / βιο-προϊόν 6, βιο-προϊόντα 93]

βιοσταθεροποίηση (βλ. και **λιπασματοποίηση** πιο κάτω)

«...δίνουν τη θέση τους σε σύγχρονες μεθόδους επεξεργασίας, όπως είναι η αερόβια και η αναερόβια βιοσταθεροποίηση, καύση κ.ά.», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-8-05, σελ. 31.

«Μάλιστα επισημαίνει ότι εκτός από την ανακύκλωση με προγράμματα διαλογής στην πηγή, αλλά και εργοστάσια διαχωρισμού και ανακύκλωσης, έμφαση πρέπει να δοθεί στη λιπασματοποίηση (βιοσταθεροποίηση) των οργανικών στοιχείων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 4-5-03, σελ. Α31.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοσταθεροποίηση 91 / βιο-σταθεροποίηση 67]

βιοσυσσώρευση

«Επειδή οι βλάβες που προκαλούνται εμφανίζονται μετά πάροδο ετών για τη βιοσυσσώρευση υψηλών συγκεντρώσεων διοξίνης στον οργανισμό έχει σημασία ο βαθμός και η διάρκεια έκθεσης ενός ατόμου σε αυτές», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 15-9-07, σελ. 7.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Η βιοσυσσώρευση ραδιενεργών ρύπων κατά μήκος των τροφικών αλυσίδων πολλαπλασιάζει τη ραδιενεργό απειλή για τον άνθρωπο και τα μεγάλα ζώα των οικοσυστημάτων», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-10-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοσυσσώρευση 3000, βιοσυσσωρεύσεις 1 / βιο-συσσώρευση 2710, βιο-συσσωρεύσεις 1]

βιοσυσσωρεύσιμος, -η, -ο

«Οι ερευνητές τονίζουν ότι το ένα τρίτο των οργανικών χημικών που παράγονται σήμερα ανήκουν σε αυτή την κατηγορία, αποτελώντας μια κατηγορία πιθανώς βιο-συσσωρεύσιμων ουσιών οι οποίες δεν έχουν μελετηθεί», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 14-7-07, σελ. Α47.

«Σημειώνεται ότι το εξασθενές χρώμιο είναι τοξικό, ανήκει στις καρκινογόνες ουσίες και -το κυριότερο- είναι βιοσυσσωρεύσιμο. Δεν αποβάλλεται δηλαδή από τον οργανισμό -αντίθετα η κάθε "δόση" προστίθεται στην προηγούμενη», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 8-7-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοσυσσωρεύσιμο 110, βιοσυσσωρεύσιμη 86, βιοσυσσωρεύσιμες 691 / βιο-συσσωρεύσιμο 0, βιοσυσσωρεύσιμη 2, βιο-συσσωρεύσιμες 1]

βιοσυσσωρεύω

«Δεδομένου ότι η οικογένεια αυτή των οργανικών ενώσεων είναι εξαιρετικά λιπόφιλη, είναι δυνατόν να βιοσυσσωρεύεται σε υψηλές συγκεντρώσεις στο λιπώδη ιστό των διαφόρων ανωτέρων θηλαστικών και ψαριών», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 15-9-07, σελ. 7.

«Και οι δύο αυτές κατηγορίες χαρακτηρίζονται από την παρατεταμένη παραμονή τους στο περιβάλλον και από την τάση τους να βιοσυσσωρεύονται για μακρό χρονικό διάστημα στους ιστούς ζώων και φυτών», *ΕΘΝΟΣ*, 3-12-06, σελ. 44.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοσυσσωρεύει 9, βιοσυσσωρεύσει 1, βιοσυσσώρευσε 0 / βιο-συσσωρεύει 25, βιο-συσσωρεύσει 3, βιο-συσσώρευσε 0]

βιοσωματικός, -ή, -ό

«Με υπομονή, σκληρή δουλειά και τα κατάλληλα φάρμακα, σκευάσματα και διατροφικά συμπληρώματα, όσοι διαθέτουν τα βιοσωματικά και ψυχοσωματικά προσόντα μπορούν ενδεχομένως να γίνουν αθλητικά ανταγωνίσιμοι», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-9-04, σελ. Α42 78.

«Αλλά και στην ολική αφαίρεση των γεννητικών οργάνων οφείλει να γνωρίζει ότι δεν αλλάζει τίποτε στη σεξουαλική της ζωή και η σεξουαλική επαφή γίνεται όπως και πριν, χωρίς καμία βιοσωματική διαφοροποίηση», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-9-03.

«Με πρακτική και διδακτική πείρα ο συγγραφέας, σε τούτο το έργο του εξετάζει θεωρητικά ζητήματα και κλινικές περιπτώσεις εφήβων. Κυρίως διερευνώνται οι βιοσωματικές συναισθηματικές αλλαγές που παρατηρούνται στην εφηβεία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 6-4-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοσωματικό 35, βιοσωματική 68, βιοσωματικές 70 / βιο-σωματικό 2, βιο-σωματική 3, βιο-σωματικές 1]

βιοτεχνητός, -ή, -ό

«Στο ήπαρ και συγκεκριμένα στο βιοτεχνητό ήπαρ, που αποτελεί και δικό του επίτευγμα, αναφέρθηκε και ο κ. Α. Δημητρίου, καθηγητής και διευθυντής του χειρουργικού τομέα ιατρικού κέντρου του Πανεπιστημίου του Λος Άντζελες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-9-97, σελ. Α46 62.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοτεχνητό 40, βιοτεχνητή 2, βιοτεχνητές 0 / βιο-τεχνητό 1, βιο-τεχνητή 2, βιο-τεχνητές 1]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

βιοτοξίνη

«Κι αυτό γιατί κατά τους ελέγχους της Διεύθυνσης Υγιεινής της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης είχαν ανιχνευθεί εντερόκοκκοι και αυξημένες συγκεντρώσεις από βιοτοξίνες, ουσίες επικίνδυνες για τον άνθρωπο», *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-9-07, σελ. 17.

«Βιοτοξίνη στην Κορώνεια» (τίτλος) «Η βιοτοξίνη δηλητηρίασε τη λίμνη Κορώνεια και σκότωσε χιλιάδες πουλιά, σύμφωνα με τα πρώτα αποτελέσματα των εξετάσεων που έγιναν με πρωτοβουλία του υπουργείου Υγείας», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 15-9-04, σελ. 25.

«Σημειώνεται ότι, όπως είπε σε χθεσινή συνέντευξη Τύπου ο υπουργός Υγείας κ. Νικήτας Κακλαμάνης, σύμφωνα με τα πρώτα αποτελέσματα ελέγχων που διενήργησε σε νεκρά πουλιά το Κέντρο Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων, κατά 99% αιτία θανάτου είναι η βιοτοξίνη που οφείλεται σε χημική ρύπανση», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 15-9-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοτοξίνη 105, βιοτοξίνες 1180 / βιο-τοξίνη 177, βιο-τοξίνες 1390]

βιοτράπεζα

«Με τον όρο "τράπεζα βιολογικού υλικού ή βιο-τράπεζα" (Biobank) εννοούμε υποδομές στις οποίες φυλάσσονται υπό κατάλληλες συνθήκες βιολογικά δείγματα, όπως αίμα, ή τμήματα ιστών που προέρχονται από βιοψίες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-11-07, σελ. Η09.

«Για παράδειγμα, οι λεγόμενες βιοτράπεζες συλλέγουν γενετικά και ιατρικά δεδομένα, αλλά επειδή ο κύριος σκοπός τους, σε μια κοινωνία της οποίας η σύνθεση αλλάζει διαρκώς, η ηλικία αυξάνει και σκοπός τους είναι να βοηθήσουν να καταπολεμηθούν αρρώστιες», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 10-3-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοτράπεζα 158, βιοτράπεζες 362 / βιο-τράπεζα 4, βιο-τράπεζες 2]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

βιοτρομοκράτης (πρβλ. *οικοτρομοκράτης* πιο κάτω, βλ. και ΔΕΟΝ 2000, τεύχ. 7, σελ. 184)

«Βιοτρομοκράτες, τότε και τώρα», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-10-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοτρομοκράτη 2, βιοτρομοκράτες 14 / βιο-τρομοκράτη 1, βιο-τρομοκράτες 2]

βιοτρομοκρατία (πρβλ. *οικοτρομοκρατία* πιο κάτω)

«Στη σημερινή εποχή, που η βιοτρομοκρατία έχει γίνει ψύχωση, ο κίνδυνος φρεναρίσματος της ερευνητικής ορμής στον ανερχόμενο κλάδο της Συνθετικής Βιολογίας είναι ορατός», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-4-07.

«Η ικανότητα πρόκλησης χάους από τη νοημοσύνη που θα αναδυθεί από τις μηχανές μας θα είναι μάλλον σε θέση να ξεπεράσει τους κινδύνους που τίθενται από την κλιματική αλλαγή και τη βιοτρομοκρατία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-1-07, σελ. Η15.

«Διαδικτυακά μαθήματα βιοτρομοκρατίας», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-6-06, σελ. 15.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βιοτρομοκρατία 1410 / βιο-τρομοκρατία 33]

βλαστοκύστη

«Η καινοτόμος τεχνική χρησιμοποιεί βλαστοκύστη –γονιμοποιημένο ωάριο, ηλικίας πέντε ημερών– που έχει ήδη αρχίσει να αναπτύσσεται σε πλακούντα και έμβρυο», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 22-2-08.

«Το ωάριο μετατρέπεται σε μια δέσμη κυττάρων που ονομάζεται βλαστοκύστη», *ΤΑ ΝΕΑ*, 18-1-08, σελ. 50.

«Το DNA από αυτά τα ωάρια αφαιρέθηκε και ενέθηκε σε άλλα ωάρια κουνελιών. Μετά την εφαρμογή ηλεκτρικού σοκ τα τελευταία ωάρια γονιμοποιήθηκαν και αναπτύχθηκαν σε έμβρυα και βλαστοκύστες», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-9-04.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βλαστοκύστη 729, βλαστοκύστες 260]

βλαστοκυτταρικός, -ή, -ό

«Το 2050, που θα 'μαστε πάλι νέοι αφού θα 'χουμε κάνει πλήρες βλαστοκυτταρικό σέρβις με αλλαγή σ' όλα τα κρίσιμα όργανα (καρδιά, εγκέφαλο, συκωτάκι, στομάχι, δέρμα κ.ο.κ.), θα ζούμε χαλαρά στην πόλη του υδρογόνου, παιδιά», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-1-08.

«Βλαστοκυτταρική έρευνα: Η Μασαχουσέτη θέλει τα πρωτεία», (τίτλος) *ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 11-5-07.

«Επιστήμονες κατήγγειλαν τα κυβερνητικά σχέδια ως ύβριν προς τους ασθενείς και προειδοποίησαν ότι θα μπορούσαν να πλήξουν την ηγετική θέση της χώρας στον τομέα της βλαστοκυτταρικής έρευνας», *ΤΑ ΝΕΑ*, 3/4-3-07, σελ. 63.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βλαστοκυτταρικό 3, βλαστοκυτταρική 544, βλαστοκυτταρικές 67]

βραχυθεραπεία

«Η ακτινοθεραπεία επίσης είναι μια επιλογή και μπορεί να γίνει με εξωτερική ακτινοβόληση ή με εμφύτευση ραδιενεργών κόκκων στον προστάτη (βραχυθεραπεία)», *ΤΑ ΝΕΑ*, 22-11-07, σελ. 30.

«Μέσω του εύκαμπτου ή του άκαμπτου βρογχοσκόπιου εφαρμόζονται διάφορες θεραπευτικές τεχνικές, όπως laser, ηλεκτροκαυτηρίαση, βραχυθεραπεία, προσφέροντας σημαντική ανακούφιση σε ασθενείς με τοπικά προχωρημένη και ταυτόχρονα ανεγχείρητη νόσο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-7-07, σελ. 6.44.

«Ο αμερικανός επιστήμονας συνέβαλε στην ανάπτυξη θεραπειών όπως η ακτινοθεραπεία μεταβαλλόμενης έντασης πεδίου (Intensity Modulated Radiotherapy) και η σε πραγματικό χρόνο βραχυθεραπεία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-7-06, σελ. 39.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: βραχυθεραπεία 1040, βραχυθεραπείες 2]

γευσιγνωστικός, -ή, -ό

«Επειδή σήμερα είναι πολύ της μόδας η συζήτηση περί "συγγραφικών εμμονών", ερωτικών, πολιτικών, γευσιγνωστικών και άλλων τοιούτων...», *ΤΑ ΝΕΑ*, 3/4-3-07, σελ. 12/48.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: γευσιγνωστικό 364, γευσιγνωστική 494, γευσιγνωστικές 599]

γεωπαθητικός, -ή, -ό

«Είναι οι λεγόμενες γραμμές Χάρτμαν που όταν διασταυρώνονται εκεί θεωρείται ότι δημιουργούνται οι λεγόμενοι γεωπαθητικοί κόμβοι οι οποίοι είναι επικίνδυνοι για την υγεία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-9-06, σελ. 2(48).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: γεωπαθητικό 96, γεωπαθητική 133, γεωπαθητικές 61]

γεωπάρκο

«Το μοναδικό μνημείο στο Σίγρι της Λέσβου συγκέντρωσε την υψηλότερη βαθμολογία της UNESCO, ανάμεσα σ' όλα τα γεωπάρκα της Ευρώπης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-11-07, σελ. 34.

«Το πρώτο της γεωπάρκο αποκτά σύντομα η Δυτική Μακεδονία με την αξιοποίηση των μοναδικών "Μπουχαριών" στο Μικρόβαλτο του Δήμου Καμβουνίων Κοζάνης», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 11-11-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: γεωπάρκο 783, γεωπάρκα 1020]

γεώτοπος

«Οι δύο αξιολογητές επισκέφθηκαν το Μουσείο και τα υπαί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

θρια πάρκα του Απολιθωμένου Δάσους, τις περιπατητικές διαδρομές και τους ηφαιστειακούς γεωτόπους της Λέσβου...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-11-07, σελ. 34.

«Στα δύο τμήματα του Πάρκου από τις ερευνητικές εργασίες του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου έχουν αποκαλυφθεί σημαντικά φυτικά απολιθώματα με άριστη διατήρηση των μορφολογικών τους γνωρισμάτων που συγκροτούν ένα σπάνιας φυσικής ομορφιάς γεώτοπο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-8-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: γεώτοπο 117, γεωτόπους 231]

γεωύφασμα

«Κουμαριές και σπάρτα, που δεν θα έχουν μεγάλο ύψος για να μην κρύψουν τη γραμμή του ορίζοντα, θα φυτευτούν με υδροσπορά (ειδικό σύστημα φύτευσης δια ψεκασμού) πάνω σε ειδικό (βιοδιασπώμενο μέσα σε τέσσερα χρόνια) γεωύφασμα», *ΤΑ ΝΕΑ*, 25-10-07, σελ. 1/19.

«Ολυμπία με δάφνες, ελιές και γεωύφασμα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-10-07, σελ. Α24.

«...άρχισε να αποχωματώνεται ο αρχαιολογικός χώρος που είχε καλυφθεί με γεωύφασμα για να προστατευθεί κατά τη διάρκεια των οικοδομικών εργασιών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-3-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: γεωύφασμα 864, γεωυφάσματα 524]

γηροκόμος

«Διαθέτουμε άμεσα άριστα επιλεγμένο προσωπικό, οικιακές βοηθούς, γηροκόμους, νοσοκόμες, με πείρα στη φροντίδα ηλικιωμένων και αρρώστων», *ΧΡΥΣΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ* (*business*), 13-3-05, σελ. 48.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: (γηροκόμος 97), γηροκόμο 8, (γηροκόμοι 433), γηροκόμους 33]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

γλωσσοκεντρισμός

«Στα δοκίμια και τους αφορισμούς του επιφυλάσσει σκληρή, συχνά ειρωνική κριτική στους μετανεωτερικούς ποιητές (όπως είναι π.χ. οι εκπρόσωποι του γλωσσοκεντρισμού) για την παιδαριώδη προκλητικότητα με την οποία επιχειρούν να υπογραμμίσουν το αδιέξοδο της ποίησης στην εποχή μας», *ΤΑ ΝΕΑ*, 11/12-8-07, σελ. 8/32.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: γλωσσοκεντρισμό 106]

γονεϊκότητα

«Πρόγραμμα Θετικής Γονεϊκότητας», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-12-07, σελ. 4/24.

«Κάνει εκτενείς αναφορές στις ψυχικές μεταβολές κατά την κύηση όπως επίσης και στις επιπτώσεις που οι μεταβολές αυτές έχουν πάνω στα ζευγάρια κατά την περίοδο της μετάβασης στη γονεϊκότητα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 21-11-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: γονεϊκότητα 376]

δασεργάτης

«Όσον αφορά τα φυσικά πρόσωπα, διευκρινίζεται ότι αυτά θα πρέπει να έχουν την ιδιότητα του δασεργάτη, του υλοτόμου, ή του απασχολούμενου σε δασοκομικές εργασίες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-5-02, σελ. 20.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: δασεργάτη 405, δασεργάτες 4640]

δασμοφοροδιαφυγή

«Τέλος, οι βενζινοπώλες θεωρούν ότι με την εφαρμογή της πρότασής τους θα αρθούν τα προβλήματα παράνομης διακίνησης καυσίμων και η εκτεταμένη δασμοφοροδιαφυγή», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 12-9-06.

«Η μηχανοργάνωση θα μειώσει τις τελωνειακές παραβάσεις

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

και τη δασμοφοροδιαφυγή», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 20-9-98, σελ. D08.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: δασμοφοροδιαφυγή 74]

δασμοφορολογικός, -ή, -ό

«Εκτός και αν τα είδη αυτά τίθενται κατά την εισαγωγή τους σε τελωνειακό καθεστώς με αναστολή δασμοφορολογικών επιβαρύνσεων», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 7-8-07, σελ. 22.

«Στο β΄ κεφάλαιο του δεύτερου μέρους του Τελωνειακού Κώδικα ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την είσοδο και την επιτήρηση των εμπορευμάτων –το άρθρο 25 μιλάει διεξοδικά περί προσωρινής εναπόθεσής τους– ενώ το γ΄ κεφάλαιο αναφέρεται στο δασμολόγιο και στη δασμοφορολογική μεταχείριση των εισαγομένων εμπορευμάτων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 16-6-02, σελ. S25.

«Κι αν συμβεί αυτό, σημειώνει ο κ. Παπαγιαννάκης, το ελληνικό δημόσιο κινδυνεύει να δει να εξανεμίζονται, λόγω των προστίμων που μπορεί να επιβάλει το Δικαστήριο, τα τυχόν δημοσιονομικά οφέλη που αποκομίζει από τη δυσμενή δασμοφορολογική μεταχείριση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-4-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: δασμοφορολογικό 3, δασμοφορολογική 128, δασμοφορολογικές 475]

δασοκτονία

«Τα πειστήρια δασοκτονίας στην Αττική», (τίτλος) *ΤΑ ΝΕΑ*, 15/16-3-08, σελ. 18.

«Εισηγητής θα είναι λοιπόν ο βουλευτής Αθ. Μπούρας. Καταλληλότατος, αφού εκλέγεται στο υπόλοιπο Αττικής, όπου ακριβώς έχουμε το πιο εύγλωττο και παραστατικό παράδειγμα δασοκτονίας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-1-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: δασοκτονία 264]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

δασοκτόνος, -ος/-α, -ο

«Ο ΣΥΡΙΖΑ θα κατηγορεί τον Κ. Καραμανλή για τη μεγάλη καταστροφή και θα εγκαλεί το ΠΑΣΟΚ για τα δασοκτόνα νομοσχέδια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-9-07, σελ. 25.

«Εμπροηστές οι δασοκτόνες πολιτικές», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 21-7-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: δασοκτόνο 2760, δασοκτόνα 6000, δασοκτόνες 1930]

δασολόγιο

«Μας φταίει ότι δεν έχουμε ακόμη ολοκληρωμένο κτηματολόγιο και δασολόγιο για να ξέρουμε ποια χρήση επιτρέπεται;», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 30-9-07, σελ. Η08.

«Το άρθρο 24 του Συντάγματος αναφέρει ότι η σύνταξη δασολογίου συνιστά υποχρέωση του κράτους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-7-07, σελ. 16.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: δασολόγιο 41800, δασολόγια 1890]

δεικτοβαρής, -ής, -ές[8]

«Αρκετές δεικτοβαρείς εταιρείες ανακοινώνουν τα αποτελέσματα του 2007 αυτή την εβδομάδα, π.χ. Alpha Bank, Τράπεζα Κύπρου, Εμπορική...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-2-08.

«Βάφτηκε στο αίμα χθες το χρηματιστηριακό ταμπλό χωρίς να ξεφύγουν δεικτοβαρείς μετοχές, όπως η Εθνική Τράπεζα, με αποτέλεσμα ο Γενικός Δείκτης να καταγράψει μια από τις μεγα-

---

8. Προτείνουμε την κλίση του σύνθετου επιθέτου ως **δεικτοβαρής, -ής, -ές,** κατά το ήδη υπάρχον κλιτικό σχήμα «ελλιποβαρής», «εμπροσθοβαρής» κ.λπ., και όχι την κλίση του ως *δεικτοβαρύς,-εία,-ύ*, στην οποία παραπέμπει η σποραδική εμφάνιση του θηλυκού *δεικτοβαρεία* στον τύπο. Επιπλέον, ο τύπος συνθέτου *δεικτοβαρύς,-εία,-ύ* προϋποθέτει σύνθεση με τη σημασία 'μετοχή που είναι βαριά (σημαντική)', ενώ η σημασία, που φαίνεται να έχει το νεολογικό επίθετο, αναφέρεται σε 'μετοχή που έχει βάρος (σημασία) για τον δείκτη'.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λύτερες ημερήσιες απώλειες των τελευταίων ετών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 22-11-07, σελ. 41.

«Στους επί μέρους κλαδικούς δείκτες την υψηλότερη άνοδο κατέγραψε ο δείκτης της τεχνολογίας με εβδομαδιαία απόδοση 10,53%, ενώ στον αντίποδα τις μεγαλύτερες απώλειες σημείωσε ο δεικτοβαρής κλάδος των τραπεζών, καθώς ο σχετικός δείκτης υποχώρησε κατά 1,86%», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-6-06, σελ. D21.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: δεικτοβαρή 165, δεικτοβαρείς 4320]

δελφινομαχία

«Άρχισαν και στη Ν.Δ. οι δελφινομαχίες», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-1-08.

«Η ψυχαναλυτική τοποθέτηση των Σοσιαλιστών –όχι το πιο τυπικό παράδειγμα γαλατικής ευγένειας– μπορεί να προδίδει την πολιτική ένδεια ενός κόμματος που προσφέρει τίτλους στις εφημερίδες μόνο χάρη στις ατέρμονες δελφινομαχίες του μετά την εκλογική ήττα (καλή ώρα...), αλλά δεν ενδιαφέρει ιδιαιτέρως τον υπόλοιπο κόσμο», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 30-9-07, σελ. 18.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: δελφινομαχία 65, δελφινομαχίες 259]

δημοσιοϋπαλληλία

«Η στάση απέναντι στις ευθύνες της δημοσιοϋπαλληλίας κρίνει τη γνησιότητα ή το ψεύδος της Αριστεράς», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 9-12-07, σελ. 27.

«Υποστήριξα και υποστηρίζω τη δημοσιοϋπαλληλία στη δημόσια διοίκηση σαν λειτουργικό και οργανωτικό στοιχείο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-4-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: δημοσιοϋπαλληλία 625]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

δημοψηφισματικός, -ή, -ό

«...με σενάρια επί σεναρίων τροφοδοτούνται τα δημοσιογραφικά γραφεία από το περιβάλλον πολιτικών αρχηγών και άλλους νοματαίους της πολιτικής, για πρόωρες εκλογές, για δημοψηφισματικές εκλογές, για ξεκαθάρισμα μέσω διπλών εκλογών κ.ο.κ.», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-2-08, σελ. Α56.

«Πάλι, όπως το 2004, δημοψηφισματική ψηφοφορία, δηλαδή, δεδομένου αρχηγού;», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-9-07, σελ. 8.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: δημοψηφισματικό 510, δημοψηφισματική 2090, δημοψηφισματικές 138]

διαγενεακός, -ή, -ό

«Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος πρέπει να εξυπηρετεί τους ακόλουθους στόχους:... -Να δημιουργεί προϋποθέσεις κοινωνικής δικαιοσύνης (διαγενεακή και ενδογενεακή αλληλεγγύη)», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 5-10-07, σελ. 27.

«Συζητήθηκαν η ευρωπαϊκή προοπτική των διαγενεακών σχέσεων και η συμμετοχή της γυναίκας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-6-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: διαγενεακό 368, διαγενεακή 1140, διαγενεακές 152]

διαγονιδιακός, -ή, -ό

«Σήμερα, μάλιστα, η δημιουργία ανθρώπινων εμβρύων με προεπιλεγμένα γενετικά χαρακτηριστικά, η δυνατότητα μαζικής παραγωγής απίστευτων διαγονιδιακών οργανισμών και η χειραγώγηση των βλαστικών εμβρυϊκών κυττάρων μας αποτελούν πλέον απολύτως ρεαλιστικούς στόχους της βιοτεχνολογικής έρευνας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-4-08, σελ. 22.

«...δεν απαιτείται ιδιαίτερα μακρόχρονη έκφραση του εν λόγω διαγονιδιακού συστήματος του ιού το οποίο διατηρείται για ικανοποιητικό χρόνο σε ποικίλους ιστούς, τουλάχιστον σε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ζωικά μοντέλα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-5-06, σελ. (63)9.

«Η βιταμίνη Α, η οποία ενσωματώνεται με διαγονιδιακή τροποποίηση, θα αποτελέσει, σε τελική ανάλυση, τον ηθικό φορέα προώθησης της παγκόσμιας μεταλλαγμένης διατροφής», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-9-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: διαγονιδιακό 346, διαγονιδιακή 165, διαγονιδιακές 239]

διαδοχολογία

«Η διαρροή της πληροφορίας περί παραίτησης του Ιβάνοφ, πριν από μερικές μέρες, είχε δώσει νέα ορμή στη διαδοχολογία, καθώς και στα σενάρια για τους συσχετισμούς ισχύος στο σύστημα εξουσίας του Κρεμλίνου...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-7-07, σελ. 15.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: διαδοχολογία 3910, διαδοχολογίες 140]

διαδραστική τηλεόραση

«...Αν η ρύθμιση της διαφήμισης ανταποκρίνεται σ' ένα περιβάλλον στο οποίο οι επιλογές του τηλεθεατή αυξάνονται, με τον αριθμό των διαύλων και τη διαδραστική τηλεόραση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-1-03.

«Η μορφή του που θα περάσει πρώτη σε πραγματικά μαζική χρήση θα είναι τα κινητά τηλέφωνα on-line και η ψηφιακή διαδραστική τηλεόραση», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 1-12-99, σελ. Δ6 36.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: διαδραστική τηλεόραση 6190, διαδραστικές τηλεοράσεις 44000]

διαθρησκευτικός, -ή, -ό

«Διαθρησκευτικός αποχαιρετισμός», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 19-9-07, σελ. 24.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«...έστειλε στον Βενέδικτο επιστολή εκφράζοντας φόβους ότι τα σχόλιά του ενδέχεται να επιδεινώσουν τις διαθρησκευτικές σχέσεις», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 16-9-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: διαθρησκευτικό 1290, διαθρησκευτική 1090, διαθρησκευτικές 1370]

διακαναλικός, -ή, -ό

«Ιδιαίτερα ικανοποιητική για τα τηλεοπτικά μέτρα και σταθμά –παρ' ότι αναγκαστική εξαιτίας των ελάχιστων εναλλακτικών επιλογών που διέθετε η τηλοψία εκείνης της ώρας– αποδείχτηκε η διακαναλική συνέντευξη του Πρωθυπουργού», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-4-02, σελ. 3.

«Παρών στις πολιτικές εξελίξεις και στην ηγεσία του ΠαΣοΚ ως το 2008 δήλωσε χθες ο πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης στη διακαναλική συνέντευξη, ξεκαθαρίζοντας ότι δεν πρόκειται να παραιτηθεί ακόμη και με ήττα του κόμματος στις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-4-02, σελ. 3.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: διακαναλικό 126, διακαναλική 294, διακαναλικές 63]

διακτινίζω

«Κάνοντας –τουλάχιστον μέχρι στιγμής στο εργαστήριο– πραγματικότητα αυτό που οι πρωταγωνιστές του "Σταρ Τρεκ" ζούσαν στη μικρή οθόνη, επιστήμονες κατόρθωσαν να διακτινίσουν δεδομένα μέσω του αέρα σε απόσταση 150 χιλιομέτρων χρησιμοποιώντας την επαναστατική τεχνολογία της κβαντικής τηλεμεταφοράς», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑ science)*, 10-6-07, σελ. 3.

«Ξέρετε άλλο σοσιαλιστικό κόμμα που να διακτινίζει τους εργαζόμενους στην προ της Βιομηχανικής Επανάστασης εποχή;», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 6-9-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: διακτινίζει 350, διακτινίσει 320, διακτίνησε 95]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

διαλειτουργικότητα

«Το δόγμα του είναι η διαλειτουργικότητα των τεχνών, τεχνολογιών και επιστημών στον κόσμο του 21ου αιώνα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-12-07, σελ. Η09.

«Στελέχη της Microsoft word αναφέρουν πως η εταιρεία έχει μια σημαντική παρουσία στα κεντρικά υπολογιστικά συστήματα των δημοσίων υπηρεσιών, προσθέτοντας ωστόσο πως τα τελευταία χρόνια η εταιρεία εστιάζει το ενδιαφέρον της στην ασφάλεια και τη διαλειτουργικότητα, δηλαδή στην ομαλή συνεργασία με προϊόντα άλλων κατασκευαστών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 23-6-07, σελ. 47.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: διαλειτουργικότητα 30000, διαλειτουργικότητες 6]

διαντίδραση

«Κάθε πάθηση, σύμφωνα με τον Μάνου (1997), θεωρείται ότι έχει πολλαπλή αιτιολογία, δηλαδή είναι το αποτέλεσμα της συμπλοκής διαντίδρασης βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών παραμέτρων», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-2-08, σελ. 21.3.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: διαντίδραση 389]

διαστημοδρόμιο

«Το διαστημοδρόμιο που καλλιτεχνικά απεικονίζεται στη φωτογραφία είναι ένα μόνο από τα δεκάδες ιδιωτικά projects τα οποία αναφύονται σαν τα μανιτάρια σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του πλανήτη», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-10-07, σελ. 1(47).

«Επιπλέον θέλει να αποκτήσει το μεγαλύτερο ενυδρείο του κόσμου αλλά και διαστημοδρόμιο, από το οποίο εύποροι τουρίστες θα αναχωρούν στο μέλλον για διαστημικές εκδρομές», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 12-3-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: διαστημοδρόμιο 707, διαστημοδρόμια 79]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

διαστημοσυσκευή

«Απόψε το βράδυ η διαστημοσυσκευή της NASA "Messenger" φτάνει στον Ερμή για μία πρώτη προσέγγιση μετά τον "Mariner 10" 32 χρόνια πριν», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 14-1-08.

«Η διαστημοσυσκευή αυτή είναι η δεύτερη με στόχο τον πλησιέστερο στον Ήλιο πλανήτη, αφού μέχρι τώρα στη γειτονιά του Ερμή έφτασε μια και μοναδική διαστημοσυσκευή, ο "Μάρινερ 10", πριν από 33 ολόκληρα χρόνια», *ΓΕΩΤΡΟΠΙΟ*, τεύχ. 402, 29-12-07, σελ. 72.

«Η ρομποτική διαστημοσυσκευή, της NASA, που λέγεται Αυγή, θα εξερευνήσει τους αστεροειδείς από απόσταση αναπνοής», *ΤΑ ΝΕΑ*, 30-6-07, σελ. 53.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: διαστημοσυσκευή 1330, διαστημοσυσκευές 617]

διαφοροδιάγνωση

«Η χρησιμότητα και οι ενδείξεις της σπιρομέτρησης είναι πολλές. Ας δούμε τις κυριότερες:... 3. Διαφοροδιάγνωση μεταξύ αποφρακτικού ή περιοριστικού συνδρόμου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 20-11-07, σελ. 49/5.

«...το "Διαστολικό Τεστ Κόπωσης" μπορεί να βοηθήσει όχι μόνο με ένα υψηλό ποσοστό σωστής διάγνωσης (90%) στον έγκαιρο εντοπισμό "ασυμπτωματικών" ασθενών με παθήσεις του μυοκαρδίου, αλλά και στο διαχωρισμό μεταξύ ασθενών με διαφόρων μορφών διαταραχές της λειτουργίας του μυοκαρδίου και διαφοροδιάγνωση μυοκαρδιακών παθήσεων», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-2-01.

«Η παρακέντηση βοηθά στη διαφοροδιάγνωση των κύστεων από τους συμπαγείς όγκους του μαστού, ελαττώνει τον αριθμό των απαραίτητων βιοψιών και προσφέρεται για μια πρώτη εκτίμηση της φύσης του όγκου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-1-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: διαφοροδιάγνωση 1740, διαφοροδιαγνώσεις 8]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

δικαιοκατανομή

«Δύο σημαντικές έρευνες που κυριολεκτικά θέτουν σε νέες βάσεις τις αντιλήψεις για το αίσθημα της δικαιοκατανομής, είδαν το φως της δημοσιότητας την περασμένη εβδομάδα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 23-10-07, σελ. 70.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: δικαιοκατανομή 127, δικαιοκατανομές 0]

δικαιοκρατικός, -ή, -ό

«Το ΑΣΕΠ στα χρόνια της λειτουργίας του αποτέλεσε ανάχωμα δικαιοκρατικών κριτηρίων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-12-07, σελ. Α9.

«Έτσι παραγκωνίζεται το Δίκαιο γενικά, αφού ο ίδιος κανόνας είναι κατοχυρωμένος τόσο στις μεγάλες διεθνείς συμβάσεις προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όσο και στα Συντάγματα (στο ελληνικό Σύνταγμα με το άρθρο 7 παρ. 1), εξασφαλίζοντας τη δικαιοκρατική συνοχή ενώπιον του αυταρχισμού», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 3-5-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: δικαιοκρατικό 253, δικαιοκρατική 413, δικαιοκρατικές 185]

δισκοκήλη

«...οι τεχνητοί δίσκοι εφαρμόζονται στον αυχένα και στη μέση δίνοντας λύση σε προβλήματα όπως δισκοπάθειες, δισκοκήλες κ.λπ.», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 6-2-08, σελ. 7.

«Χθες ο Λαγός υπεβλήθη σε μαγνητική τομογραφία, η οποία διαπίστωσε ελαφρά δισκοκήλη και η κατάστασή του αντιμετωπίζεται με φαρμακοθεραπεία, φυσιοθεραπεία και ανάπαυση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-4-06.

«Τα συχνότερα προβλήματα που στέλνουν τους ασθενείς στον ειδικό είναι η δισκοπάθεια ή η δισκοκήλη», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-3-04.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: δισκοκήλη 2740, δισκοκήλες 250]

δυσαπορρόφηση

«Η παράκαμψη αυτή, η οποία επιτρέπει τη μη σωστή απορρόφηση (δυσαπορρόφηση) των τροφών, σε συνδυασμό με τον περιοριστικό ρόλο του μικρού στομάχου, αποτελεί τον μηχανισμό απώλειας βάρους», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 30-8-07, σελ. Α31.

«Στη χρόνια παγκρεατίτιδα υπάρχει επίσης δυσαπορρόφηση (αδυναμία του οργανισμού να απορροφήσει διάφορα συστατικά των τροφών, κυρίως το λίπος)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-3-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: δυσαπορρόφηση 1040, δυσαπορροφήσεις 4]

εδαφοβελτιωτικός, -ή, -ό

«Φυσική διαδικασία κατά την οποία τα οργανικά απόβλητα (φρούτα, λαχανικά, φύλλα, κλαδιά κ.ά) μετατρέπονται σε ένα πλούσιο οργανικό μείγμα που λειτουργεί ως εδαφοβελτιωτικό και λίπασμα», *ΤΟ ΒΗΜΑ* (*BHMagazino*), 30-9-07, σελ. 76.

«Το προϊόν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εδαφοβελτιωτικό ή στην παραγωγή ενέργειας, με καύση σε τσιμεντοβιομηχανίες και μονάδες παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-1-06, σελ. 15.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εδαφοβελτιωτικό 1730, εδαφοβελτιωτική 27, εδαφοβελτιωτικές 32]

εδαφοκάλυψη

«Επιπλέον, ύστερα από χρόνια χρήσης το έδαφος χάνει την παραγωγική του ικανότητα και αποκλείεται να επανακάμψει αν το γήπεδο πάψει να λειτουργεί, ενώ η καταστροφή ή η υποβάθμιση της φυσικής εδαφοκάλυψης επιταχύνει τη διαβρωτική επίδραση φυσικών φαινομένων (κατακρημνίσεις, αιολική διά-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

βρωση κ.ά.) και μειώνει την απορροφητικότητα του εδάφους σε νερό, και συνεπώς την τροφοδοσία των υπόγειων υδροφορέων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 30-9-07, σελ. Α44 76.

«Αν υπάρξει άλλος ένας όροφος, χωρίς να αλλάξει η εδαφοκάλυψη, κάτι που είναι απολύτως λογικό να το υποθέσει κανείς, τότε το σύνολο των οικοδομών στην περιοχή θα ανέλθει σε 700000 τ.μ.», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 28-1-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εδαφοκάλυψη 1280, εδαφοκαλύψεις 40]

εθνοθρησκευτικός, -ή, -ό

«Τυπικό δείγμα των ισορροπιών που καθόρισαν την τηλεοπτική συζήτηση για το βιβλίο της ιστορίας (Alpha 6/3/07): ένας πανεπιστημιακός (υπέρ του βιβλίου) εναντίον ενός παπά κι ενός τηλεπλασιέ βιβλίων εθνοθρησκευτικού περιεχομένου που το κατακεραύνωσαν», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 23-9-07, σελ. 55.

«Η Ιαπωνία ήταν μια ομοιογενής χώρα και ένα νησιωτικό έθνος. Στην περίπτωση της Μεσοποταμίας υπάρχουν δύο εχθρικοί λαοί και αρκετές εθνοθρησκευτικές μειονότητες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-4-03, σελ. Β59.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εθνοθρησκευτικό 72, εθνοθρησκευτική 192, εθνοθρησκευτικές 160]

εθνοποίηση

«Πλησιάζει μάλιστα και δίνει τον λόγο σε ανθρώπους που "ανταλλάχθηκαν", θύματα της διαδικασίας εθνοποίησης στην τελική και πιο επώδυνη πράξη διαχωρισμού πληθυσμών και εδαφών μεταξύ του ελληνικού και τουρκικού έθνους-κράτους», *ΤΑ ΝΕΑ*, 21/22-7-07, σελ. 10/34.

«Το πρότυπο-εγκληματίας (π.χ. της 17Ν) μπορεί να προσληφθεί με αυτόματη ανάγνωση από ολόκληρο το κοινό. Η εθνοποίησή του, εξάλλου, ενισχύεται από το ότι αυτό το πρότυπο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εξέθετε τη χώρα σε "εθνικές πιέσεις"», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-9-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εθνοποίηση 105, εθνοποιήσεις 0]

ειδογένεση

«Αποκαλυπτική όμως αναμένεται να είναι η ηθολογική μελέτη των ζώων, καθώς από αυτήν οι ερευνητές θα μπορέσουν να αποφασίσουν για τους μηχανισμούς της ειδογένεσης», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-5-07.

«Η ειδογένεση –δηλαδή όταν ζώα ή φυτά εξελίσσονται τελικά σ' ένα νέο είδος– συμβαίνει όταν οργανισμοί με κοινό πρόγονο κάνουν ουσιαστική γενετική αλλαγή», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-8-06.

«Θεωρητικές επίσης μελέτες της γήρανσης εμπλέκουν τον ρόλο της εξέλιξης των γενετικών συστημάτων, τους μηχανισμούς ειδογένεσης ειδικότερα, την προέλευση του φύλου, ακόμη και τη θεωρία παιγνίων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 31-7-05, σελ. (49)7.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ειδογένεση 335, ειδογενέσεις 0]

εικονόγραμμα[9]

«Ο δίσκος της Nebra με την επτάσφαιρη αναπαράσταση των Πλειάδων στο άνω δεξιά τμήμα του και, στο άκρο, το εικονόγραμμα της Φαιστού που της μοιάζει. Αριστερά, το "αλφάβητο" της πιο μυστηριώδους γραφής: τα 45 εικονογράμματα που δομούν την επιγραφή του Δίσκου της Φαιστού», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 18-1-09.

---

9. Προτείνουμε το αθησαύριστο **εικονόγραμμα** να διατηρήσει τη σημασία που εμφανίζει συχνά, δηλαδή 'γράμμα-εικόνα' των πρώιμων αλφαβήτων (βλ. παράδειγμα). Η δε νεότερη σημασία της συμβατικοποιημένης σήμανσης μέσω εικονιδίων για προϊόντα, διοργανώσεις, ειδικά βιβλία κ.λπ. προτείνουμε να καλυφθεί από τον νεολογισμό **εικονόσημο** (βλ. παράδειγμα) και όχι από τον νεολογισμό **εικονόγραμμα** (βλ. και Εισαγωγή). Το ήδη θησαυρισμένο «εικονογράφημα» διατηρεί τη γενική σημασία 'αποτέλεσμα εικονογράφησης'.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εικονόγραμμα 648, εικονογράμματα 1890]

εικονόσημο (πρβλ. **εικονόγραμμα** πιο πάνω)

«Εικονόσημο προστασίας από μηχανικούς κινδύνους και οι κωδικοί 2, 1...Εικονόσημο προστασίας από χημικές ουσίες και μικροοργανισμούς...», *ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ, ΦΕΚ Β*, 1503/2006.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εικονόσημο 17, εικονόσημα 42]

έκπλυμα

«...οι συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων όπως ψευδαργύρου και χαλκού στο ίζημα... είναι μεγαλύτερες κυρίως σε περιοχές γύρω από το μεγάλο Καραμπουρνού... και τον Μακρύγιαλο Πιερίας, γεγονός που αποδίδεται στα γεωργικά εκπλύματα από τις καλλιέργειες της περιοχής που περιέχουν υπολείμματα φυτοφαρμάκων, στα αστικά απόβλητα και τα εκπλύματα των χωματερών», *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-10-07, σελ. 17.

«Ο κ. Φυτιάνος εξηγεί ότι τα απόβλητα: Προέρχονται από μεταλλουργικές βιομηχανίες (χυτήρια, παρασκευή κραμάτων, επιμεταλλωτήρια), βιομηχανίες παραγωγής τσιμέντου, βυρσοδεψεία, γεωργικά εκπλύματα αλλά κι από τη διάβρωση μπαταριών και ηλεκτρονικών κυκλωμάτων», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-3-07, σελ. 60.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: έκπλυμα 400, εκπλύματα 476]

ελαστικοποίηση (πρβλ. *ευελικτοποίηση* πιο κάτω)

«Ζητούν ακόμα βασικό μισθό 1.600 ευρώ για κάθε ειδικευόμενο, μείωση των ωρών εργασίας - πενθήμερο πρωινό εξάωρο και μία εφημερία την εβδομάδα χωρίς ελαστικοποίηση των σχέσεων εργασίας,...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-4-08.

«...οι Συμβάσεις Νέας Πρόσληψης, που αφορούν τους μεσήλικους ανέργους που επιχειρούν να επανενταχθούν στην παρα-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

γωγική διαδικασία, και πολλές άλλες διατάξεις "ελαστικοποίησης" των εργασιακών σχέσεων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-4-06, σελ. Β14.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ελαστικοποίηση 14500, ελαστικοποιήσεις 146]

εμβρυομεταφορά

«Δύο έως και πέντε ημέρες μετά την ωοληψία πραγματοποιείται η εμβρυομεταφορά, η τοποθέτηση δηλαδή των γονιμοποιημένων εμβρύων πίσω στη μήτρα της γυναίκας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-10-08.

«Η εμβρυομεταφορά στο στάδιο της βλαστοκύστης», (τίτλος) *ΤΑ ΝΕΑ*, 10-1-08, σελ. 33.

«Αν για την εξαγωγή συμπερασμάτων και ποσοστών επιτυχίας λαμβάνονται υπ' όψιν όλες οι γυναίκες που ξεκινούν μια προσπάθεια εξωσωματικής, τότε τα ποσοστά είναι σαφώς χαμηλότερα απ' ό,τι αν βασίζονται στις γυναίκες που έχουν επιτυχημένη εμβρυομεταφορά, γιατί οι τελευταίες έχουν ξεπεράσει τους κινδύνους εγκατάλειψης της προσπάθειας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-5-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εμβρυομεταφορά 2030, εμβρυομεταφορές 422]

εμπορευσιμότητα

«Ταυτόχρονα, η διοίκηση με επικεφαλής τον πρόεδρο Σπύρο Καπράλο θα απευθύνει συστάσεις σε εισηγμένες που δεν πληρούν τα κριτήρια εμπορευσιμότητας και διασποράς για να παραμείνουν στις κατηγορίες των δεικτών του ftse», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 10-4-08, σελ. 40.

«Στα ίδια επίπεδα χρηματιστηριακής αξίας βρίσκεται ο ΟΛΘ, με 123 εκατ. ευρώ και εμπορευσιμότητα 33,5%», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 12-3-06, σελ. 15.

«Στην κορυφή βρίσκεται η πιο δεικτοβαρεία μετοχή του Χ.Α.,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

η μετοχή του ΟΤΕ με μέσο όρο εμπορευσιμότητας τα 11.863,90 εκατ. ευρώ και ακολουθεί η θυγατρική της Cosmote. Μια εξέλιξη απόλυτα φυσιολογική όταν υπάρχουν 2 μετοχές με αυξημένες τις θέσεις των ξένων χαρτοφυλακίων», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 7-6-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εμπορευσιμότητα 29000, εμπορευσιμότητες 47]

εμπορολογιστικός, -ή, -ό

«Η εταιρεία, με έδρα τη Θεσσαλονίκη, δραστηριοποιείται στον τομέα της πληροφορικής, αναπτύσσοντας τυποποιημένο λογισμικό για λογιστικά γραφεία και μικρομεσαίες επιχειρήσεις (εμπορολογιστικές εφαρμογές και μισθοδοσία)», *ΤΟ ΒΗΜΑ (Οικονομία)*, 8-1-08, σελ. 6.

«Η Epsilon Net δραστηριοποιείται στην αγορά της πληροφορικής και αναπτύσσει προϊόντα λογισμικού υψηλής τεχνολογίας και εκπαίδευσης που καλύπτουν την εμπορολογιστική οργάνωση των επιχειρήσεων (οικονομικές διευθύνσεις, λογιστήρια, εμπορικά τμήματα) αλλά και των λογιστικών γραφείων. Το 2006 εμφάνισε κύκλο εργασιών 6,26 εκατ. ευρώ, έναντι 5,16 εκατ. ευρώ το 2005 (+21,3%)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 6-1-08.

«Τρίτον, πρέπει να έχεις την απαραίτητη οργάνωση και ένα πληροφοριακό σύστημα το οποίο θα σου παρέχει σε πραγματικό χρόνο όλες τις πληροφορίες που χρειάζεσαι για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Οχι μόνον ένα εμπορολογιστικό σύστημα, αλλά μια εφαρμογή που θα σου επιτρέπει να γνωρίζεις κάθε στοιχείο για τα κέντρα κερδών (profit centers) και κέντρα κόστους, κ.λπ.», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 27-2-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εμπορολογιστικό 776, εμπορολογιστική 152, εμπορολογιστικές 469]

εναλλάκτης

«Το θαλασσινό ή το βρώμικο νερό διοχετεύεται μέσα σε έναν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

συμπυκνωτή με υδατογενή τοιχώματα και στη συνέχεια περνάει σε έναν εναλλάκτη θερμότητας όπου θερμαίνεται στους 80 βαθμούς Κελσίου», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-7-07, σελ. 12(64).

«Ζητήθηκαν πιστοποιήσεις για τον εγκατεστημένο υποσταθμό και τους λέβητες νερού, εναλλάκτες, συστήματα κλιματισμού, θέρμανσης κ.λπ.», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-4-07.

«Το σύστημα ψύξης αποτελείται από δύο κυκλώματα νερού και έναν εναλλάκτη θερμότητας», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-9-06, σελ. 4(50).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εναλλάκτη 5960, εναλλάκτες 11800]

ενδογενεακός, -ή, -ό

«Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος πρέπει να εξυπηρετεί τους ακόλουθους στόχους:... -Να δημιουργεί προϋποθέσεις κοινωνικής δικαιοσύνης (διαγενεακή και ενδογενεακή αλληλεγγύη)», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 5-10-07, σελ. 27.

«...ότι ως οικονομικό σύστημα στηρίζεται στην ενδογενεακή και διαγενεακή αλληλεγγύη», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 14-1-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ενδογενεακό 0, ενδογενεακή 60, ενδογενεακές 5]

ενδοεταιρικός, -ή, -ό

«Το εξώδικο το οποίο κοινοποιήθηκε και στο Χ.Α. –και για το λόγο αυτό ζητήθηκαν εξηγήσεις από τη διοίκηση του χρηματιστηρίου– κάνει λόγο για εμπλοκή της Dionic σε ενδοεταιρικές διαφορές με τους λοιπούς μετόχους της Alpha με την οποία η Dionic είχε εμπορική συνεργασία», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 9-8-07.

«Τώρα, δωρεάν και απεριόριστης διάρκειας ενδοεταιρικές κλήσεις μόνο με τα νέα εταιρικά προγράμματα της ΤΙΜ», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17-4-05, σελ. Α15 15.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ενδοεταιρικό 745, ενδοεταιρική 1530, ενδοεταιρικές 3270]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ενδοκράνιος, -ος/-α, -ο (βλ. και 'ενδοκρανιακός' ΛΝΕΓ 2008)

«...οι παρενέργειές της είναι: ...η υπέρταση, η υπεργλυκαιμία, η καλοήθης ενδοκράνιος υπέρταση...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-4-08.

«Στις περιπτώσεις πολυεστιακής επιληψίας, στις οποίες είναι ασαφές πού ακριβώς είναι η εστία που προκαλεί το πρόβλημα, γίνεται πλέον η ενδοκράνιος καταγραφή», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑscience)*, 29-5-05, σελ. 2(30).

«Η αυξητική ορμόνη από την άλλη, που δεν ανιχνεύεται εύκολα, μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλακρία ή γιγαντισμό αν ληφθεί από αναπτυσσόμενο οργανισμό (όπως είναι οι έφηβοι), η υπέρταση, η υπεργλυκαιμία, η καλοήθης ενδοκράνιος υπέρταση, η ογκογένεση», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 6-5-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ενδοκράνιο 44, ενδοκράνια 225, ενδοκράνιες 48 ενδοκράνιους 5]

ενεργειοβόρος, -ος/-α, -ο (πρβλ. *ενεργοβόρος* πιο κάτω)

«Η Λάρκο, κατ' ουσίαν κρατικοποιημένη μετά την κατάρρευση του ομίλου Μποδοσάκη, αντιμετωπίζει χρόνιο και οξύτατο ενεργειακό πρόβλημα, αφού είναι και αυτή μια από τις ενεργειοβόρες βιομηχανίες στη χώρα και χρειάζεται επειγόντως φθηνό ηλεκτρικό ρεύμα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 23-1-05, σελ. Β8.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ενεργειοβόρο 96, ενεργειοβόρα 250, ενεργειοβόρες 291, ενεργειοβόρους 100]

ενεργοβόρος → **ενεργειοβόρος, -ος/-α, -ο** (βλ. πιο πάνω)

«Από την άλλη η γηραιά κυρία των ΗΠΑ, που χάνει συνεχώς μερίδιο αγοράς, παρουσιάζει τεράστιες ζημιές και συσσωρεύει χρέη, θύμα των άστοχων στρατηγικών επιλογών της και κυρίως της εστίασής της στα ενεργοβόρα της οχήματα σε μια περίοδο που οι διεθνείς πετρελαϊκές τιμές εκτοξεύονταν στα ύψη», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 29-4-07, σελ. 11.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Ούτε είναι αλήθεια ότι ανάλογο καθεστώς υπάρχει σε ευρωπαϊκές χώρες για τις ενεργοβόρες βιομηχανίες», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 26-2-06, σελ. 9.

«Ανάγκη λοιπόν για έναν λιγότερο ενεργοβόρο τρόπο ζωής; Προετοιμασία για διαβίωση σε μια Ελλάδα, μια Ευρώπη και εν τέλει έναν κόσμο με συχνότερα ακραία καιρικά φαινόμενα και δυσμενέστερες κλιματικές συνθήκες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-1-05, σελ. Υ16.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ενεργοβόρο 1940, ενεργοβόρα 3980, ενεργοβόρες 2950, ενεργοβόρους 571]

ενεργοποιητής

«...η κατανάλωση 2-3 ποτών την ημέρα οδηγεί σε μείωση των επιπέδων ινωδογόνου και αύξηση του ενεργοποιητή του πλασμινογόνου, γεγονός που μειώνει τον σχηματισμό θρόμβων και εμποδίζει την εξέλιξη της απόφραξης των αγγείων ("Fibrinolysis")», *ΤΑ ΝΕΑ*, 17-1-08, σελ. 32.

«Ενεργοποιητές και αισθητήρες από τέτοια υλικά έχουν τη δυνατότητα να βελτιώνουν τις επιδόσεις του αυτοκινήτου, την οικονομία καυσίμου, προσφέροντας νέα χαρακτηριστικά άνεσης και ευκολιών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 14-4-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ενεργοποιητή 1680, ενεργοποιητές 3680]

ενιαιοποίηση

«Πληροφορίες αναφέρουν ότι μέχρι και προχθές το βράδυ πολιτική ηγεσία και υπηρεσιακοί παράγοντες στο υπουργείο Οικονομικών αγωνίζονταν να εξεύρουν διέξοδο στο μέγα γραφειοκρατικό, και όχι μόνο, αλαλούμ που δημιουργούσαν η ενιαιοποίηση του φόρου και η εκπεφρασμένη πρόθεση της κυβέρνησης για την επιστροφή της διαφοράς του φόρου στους καταναλωτές», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 6-10-07.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Ενδεικτική όσων θα ακολουθήσουν ήταν η εκτίμηση του κ. Κόντου ότι η ενιαιοποίηση των παροχών θα οδηγήσει - οπωσδήποτε - σε μειώσεις ως και 5% των συντάξεων του ΤΕΒΕ και των Εμπόρων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 14-1-07, σελ. D05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ενιαιοποίηση 2430, ενιαιοποιήσεις 6]

ενιαιοποιώ

«Μεταξύ τους μπορεί να μοιάζουν ετερόκλιτα, αλλά το κοινό στοιχείο που τα ενιαιοποιεί είναι ότι πρόκειται για τις απόψεις του συγγραφέα σχετικά με την εκπαιδευτική ζωή της χώρας από την πλευρά του περιεχομένου της διδασκαλίας της ελληνικής λογοτεχνίας», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 27-7-08, σελ. 15.

«Οι ίδιοι παράγοντες επισήμαιναν ότι η κυβέρνηση είχε επιχειρήσει και το 2005 να ενιαιοποιήσει τον φόρο, φτιάχνοντας μητρώο βυτιοφορέων κ.λπ. καθώς και λαμβάνοντας τα ΑΦΜ των καταναλωτών, αλλά το σχέδιο εγκαταλείφθηκε», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 6-10-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ενιαιοποιεί 255, ενιαιοποιήσει 84, ενιαιοποίησε 6]

εντατήρας

«Τα 112 οχήματα μάρκας BMW είναι παραγωγής 13.11.2006 έως 4.4.2007 και ανακαλούνται λόγω χρονοκαθυστέρησης που μπορεί να παρουσιάσει ο εντατήρας της ζώνης του οδηγού», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-9-07, σελ. 50.

«Ανακλήθηκαν από την αγορά 265 αυτοκίνητα μάρκας BMW μοντέλο X5 για επαναπρογραμματισμό του επιπρόσθετου εντατήρα της ζώνης οδηγού και έλεγχο - και αν απαιτείται αντικατάσταση - του αισθητήρα στάθμης υγρών φρένων», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 5-9-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εντατήρα 562, εντατήρες 44200]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εντομοπαγίδα

«...ενώ παρέμειναν αναπάντητα ερωτήματα σχετικά με τον αφανισμό αμέτρητων ειδών τόσο της εντομοπαγίδας όσο και των πολύτιμων ειδών της εδαφοπανίδας (σκουλήκια, αράχνες, ασπόνδυλα κ.ά.)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-12-07, σελ. 15.

«Στην ελληνική αγορά κυκλοφορεί τελευταία μια εντομοπαγίδα εξόντωσης του δάκου, η οποία έχει ως βάση προσέλκυσης τις φερομόνες και το κόστος της θεωρείται χαμηλό», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 10-10-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εντομοπαγίδα 818, εντομοπαγίδες 1580]

εντυπωσιοθηρικός, -ή, -ό

«Από το ΠΑΣΟΚ, ο υπεύθυνος του τομέα Ανάπτυξης, Μιχάλης Χρυσοχοΐδης, χαρακτήρισε "ανερμάτιστη και εντυπωσιοθηρική" την πολιτική της κυβέρνησης να μεταθέτει τις ευθύνες για την αντιμετώπιση της ακρίβειας στου άλλους και ποτέ στον εαυτό της», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 9-1-08, σελ. 21.

«Είναι ένα μήνυμα ελπίδας που δεν πρέπει να ταφεί κάτω από εντυπωσιοθηρικές κραυγές για το βραχυπρόθεσμο κοινωνικό κόστος της μετανάστευσης», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 16-9-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εντυπωσιοθηρικό 374, εντυπωσιοθηρική 425, εντυπωσιοθηρικές 630]

εξαρτησιογόνος, -ος/-α, -ο

«Καθώς η κατανάλωση αλκοόλ θεωρείται σχετικά πρόσφατη στην ιστορία του ανθρώπινου είδους, δεν έχουμε καταφέρει να αναπτύξουμε τους κατάλληλους αμυντικούς μηχανισμούς ενάντια στις επιβλαβείς συνέπειες του αλκοόλ στον ανθρώπινο οργανισμό και στην εξαρτησιογόνο δράση του», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-8-08.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Το επόμενο 10ήμερο οι τυχαίοι έλεγχοι θα επεκταθούν και για χρήση ναρκωτικών ουσιών, ενώ το μέτρο ενέταξε στην προληπτική πολιτική για τις εξαρτησιογόνες ουσίες και ο Στρατός Ξηράς», *ΤΑ ΝΕΑ*, 16/17-2-08, σελ. 24.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εξαρτησιογόνο 661, εξαρτησιογόνα 422, εξαρτησιογόνες 5630]

εξουσιολάγνος, -ος/-α, -ο

«Είναι οχληρά βεβαίως όλα αυτά για μας τους φιλήσυχους και νομοταγείς και όλους τους κρατικοδίαιτους, καρεκλοκένταυρους και εξουσιολάγνους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-11-07, σελ. 45.

«Εξάλλου, τα δισεκατομμύρια εξαθλιωμένων ανθρώπων που δημιουργεί η εγγενώς ανήθικη οικονομία της "ελεύθερης" αγοράς παγκοσμίως δεν προκαλούν σ' αυτές τις ελίτ ιδιαίτερες ηθικές αναστολές, πολύ περισσότερο όταν μπορούν και εξαγοράζουν ποικιλοτρόπως "άφεσιν αμαρτιών" από τις εξουσιολάγνες θρησκευτικές ελίτ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-4-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εξουσιολάγνο 76, εξουσιολάγνα 25, εξουσιολάγνες 10]

εξωηλιακός, -ή, -ό

«Ο Κάλας ανακάλυψε τον Fomalhaut b, τον πλησιέστερο εξωηλιακό πλανήτη που έχει εντοπιστεί έως σήμερα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 28-12-08.

«Σκοπός του συνεδρίου ήταν να φέρει σε επαφή τους παρατηρησιακούς αστρονόμους, δηλαδή αυτούς οι οποίοι ανακαλύπτουν τους εξωηλιακούς πλανήτες, με τους θεωρητικούς, δηλαδή αυτούς οι οποίοι υπολογίζουν τις τροχιές των νέων πλανητών και εξετάζουν τη δυνατότητα ύπαρξης ζωής σε αυτούς», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-1-08, σελ. Η10.

«Παρατηρούμε κυρίως το πλανητικό μας σύστημα και όχι το

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εξωηλιακό λόγω της φωτορύπανσης που έχει το αστικό περιβάλλον», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 6-4-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εξωηλιακό 794, εξωηλιακή 3, εξωηλιακές 2]

εξωλογιστικός, -ή, -ό

«Η μείωση αυτή οδηγεί σε ανάλογη σημαντική μείωση των φορολογητέων κερδών και του τελικού φόρου, δεδομένου ότι βάσει της προχθεσινής απόφασης περί ένταξής τους στην Α΄ κατηγορία (μη καταγραφή αποδείξεων πώλησης, αλλά μόνο αγορών βιβλίων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων περνούν σε εξωλογιστικό προσδιορισμό των κερδών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 6-2-08, σελ. 24.

«Το σημαντικό είναι ότι για όποια κέρδη φορολογηθεί τελικά ο υπόχρεος, τα λογιστικά ή τα εξωλογιστικά, τα βιβλία του θα κριθούν ειλικρινή και δεν θα ελεγχθεί στο μέλλον», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-11-06, σελ. 128.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εξωλογιστικό 2200, εξωλογιστική 489, εξωλογιστικές 792]

εξωπλανήτης

«Ευρώπη και Αμερική πιθανότατα θα διαθέσουν δισ. δολάρια τις επόμενες δεκαετίες σε αποστολές προκειμένου να πάρουν ακόμη καλύτερες φωτογραφίες από τους εξωπλανήτες», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-11-08.

«Υλικό ζωής σε εξωπλανήτη» (τίτλος) «Μόριο μεθανίου εντόπισαν για πρώτη φορά αστρονόμοι στην ατμόσφαιρα εξωπλανήτη (εκτός ηλιακού συστήματος) ανοίγοντας το δρόμο για την αναζήτηση πλανητών, ικανών να φιλοξενήσουν ζωή», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 21-3-08, σελ. 10.

«Ο λόγος είναι ότι η παρατήρηση ενός εξωπλανήτη είναι πολύ δύσκολο εγχείρημα, που ξεπερνά τις σημερινές δυνατό-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τητες των τηλεσκοπίων. Οι εξωπλανήτες φαίνονται από τη Γη τόσο αμυδρά και τόσο κοντά στο αστέρι γύρω από το οποίο περιφέρονται ώστε η παρουσία τους καλύπτεται από το φως του ίδιου του αστεριού», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-8-00, σελ. Α34.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εξωπλανήτη 1280, εξωπλανήτες 1060]

εξωχρηματιστηριακός, -ή, -ό

«Παράγοντες της αγοράς υποστηρίζουν ότι στις συνεδριάσεις μεταξύ 9 και 12 Ιουνίου, δηλαδή πριν από την ανακοίνωση για μειωμένα κέρδη στο εξάμηνο, έγιναν εξωχρηματιστηριακές συναλλαγές σημαντικού όγκου αφήνοντας αιχμές για εσωτερική πληροφόρηση», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-6-08, σελ. D08.

«Επιπλέον, υποστηρίζουν ότι η ηλεκτρονική δευτερογενής αγορά ομολόγων και η εξωχρηματιστηριακή αγορά αποτελούν διαφορετικές αγορές με αντίστοιχα διαφορετικές διαδικασίες, ενώ οι τιμές τους δεν συμπίπτουν πάντα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-5-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εξωχρηματιστηριακό 547, εξωχρηματιστηριακή 5100, εξωχρηματιστηριακές 3360]

επαγγελματοβιοτέχνης

«Η διοίκηση αναμένεται να συγκληθεί προς τούτο την προσεχή εβδομάδα και αναμένεται να προσδιοριστεί νέα γενική απεργία (σημ. μαζί με την ΑΔΕΔΥ και πιθανόν τους επαγγελματοβιοτέχνες) το α΄ δεκαήμερο του Φεβρουαρίου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 11-1-08, σελ. 21.

«...οι έμποροι ειδικά και οι επαγγελματοβιοτέχνες επικαλούμενοι την κρίση της αγοράς και τη συρρίκνωση της κατανάλωσης θα μπλοκάρουν την εφετινή Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 9-10-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: επαγγελματοβιοτέχνη 421, επαγγελματοβιοτέχνες 13100]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

επαναιμάτωση

«Υπολογίζεται ότι λιγότερο από το 50% αυτής της ελάττωσης οφείλεται σε θεραπευτικούς χειρισμούς, συμπεριλαμβανομένης της αγγειοπλαστικής (μπαλονάκι) και της εγχείρησης επαναιμάτωσης του μυοκαρδίου (μπάι πας)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-9-07, σελ. 49.5.

«Η σημαντική πρόοδος που έχει συντελεστεί, κυρίως τις τελευταίες δύο δεκαετίες, στην αντιμετώπιση του εμφράγματος του μυοκαρδίου, κυρίως λόγω της οργάνωσης των στεφανιαίων μονάδων εντατικής θεραπείας και των σύγχρονων τεχνικών επείγουσας επαναιμάτωσης (θρομβόλυση και αγγειοπλαστική), συνέβαλε στη μείωση της βραχυπρόθεσμης θνητότητας...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 31-7-07, σελ. 45.7.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: επαναιμάτωση 430, επαναιματώσεις 1]

επεμβατικός, -ή, -ό

«Το τμήμα χειρουργικής παχέος εντέρου έχει προχωρήσει στην εκτέλεση του συνόλου πλέον των επεμβάσεων με ελάχιστα επεμβατικές μεθόδους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 23-5-08.

«Όπως εξηγεί ο κ. Γεωργόπουλος πρόκειται για ένα τεστ το οποίο είναι απλό (απαιτεί μόνο την εστίαση του βλέμματος), μη επεμβατικό (δεν υπάρχουν ηλεκτρόδια που να συνδέονται με τον εγκέφαλο)...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-9-07, σελ. (49)3.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: επεμβατικό 1570, επεμβατική 18100, επεμβατικές 7470]

επικόμιστρο

«Τη λήψη μέτρων προκειμένου να αποτραπεί η επιβολή οποιουδήποτε επικομίστρου από την πλευρά των ιδιοκτητών φορτηγών, ζητεί ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 1-4-08, σελ. 27.

«Το επικόμιστρο θα επιβαρύνει κάθε διαδρομή ως και την

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Πέμπτη 5 Μαΐου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-4-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: επικόμιστρο 316, επικόμιστρα 1]

επικόρυφος, -η, -ο

«Η μαύρη πεύκη με τον χονδρό φλοιό της είναι προσαρμοσμένη σε έρπουσες πυρκαγιές οι οποίες διευκολύνουν τη φυσική αναγέννησή της, αλλά δεν αντέχει σε επικόρυφες πυρκαγιές και δεν αναγεννάται φυσικά έπειτα από αυτές», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 7-10-07, σελ. 36.

«Αυτό συμβαίνει τόσο στις έρπουσες πυρκαϊές σε ποώδη βλάστηση όσο και στις επικόρυφες πυρκαϊές σε δενδρώδη βλάστηση», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-8-00, σελ. Α29.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: επικόρυφο 5, επικόρυφη 134, επικόρυφες 140]

επιμεταλλωτήριο

«...–είναι υψίστης σημασίας να σταματήσει άμεσα η ρίψη αποβλήτων από τα επιμεταλλωτήρια και τις άλλες βιομηχανίες που χρησιμοποιούν ως αγωγό λυμάτων τον Ασωπό – αναφέρει ο κ. Μιχ. Χάλαρης», *ΤΑ ΝΕΑ*, 6-9-07, σελ. 16.

«Προέρχονται από μεταλλουργικές βιομηχανίες (χυτήρια, παρασκευή κραμάτων, επιμεταλλωτήρια), βιομηχανίες παραγωγής τσιμέντου, βυρσοδεψεία...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-3-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: επιμεταλλωτήριο 6, επιμεταλλωτήρια 403]

επιστολική ψήφος

«Επιστολική ψήφος: Αν και προς το παρόν δεν είναι σίγουρο ότι θα εφαρμοσθεί η συγκεκριμένη μέθοδος "ψηφοφορίας εξ αποστάσεως" και το υπουργείο Εσωτερικών επιμένει ότι το συγκεκριμένο ζήτημα είναι υπό εξέταση, αρκετά στελέχη της

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ν.Δ. κρούουν τον κίνδυνο του κινδύνου [sic] για το ενδεχόμενο να καθιερωθεί η επιστολική ψήφος χωρίς εχέγγυα διαφάνειας», *ΑΔΕΣΜΕΥΤΟΣ ΤΥΠΟΣ*, 14-5-02, σελ. 7.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: επιστολική ψήφο 4110, επιστολικές ψήφους 106]

επιτεύξιμος, -η, -ο

«Γενικώς με τη λεύκανση όσο πιο λευκά είναι τα δόντια τόσο λιγότερη βελτίωση στο χρώμα είναι επιτεύξιμη», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 23-10-07.

«...κλιμάκωσαν την αναπτυξιακή τους προσπάθεια σε μεσοπρόθεσμους επιτεύξιμους στόχους που πάσχισαν να πετυχαίνουν τον έναν μετά τον άλλο», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 26-2-06, σελ. 14.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: επιτεύξιμο 1500, επιτεύξιμη 1310, επιτεύξιμες 349]

επιφανειοδραστικός, -ή, -ό

«Οι μετρήσεις σταματούν την κολυμβητική περίοδο 2006 και από τότε τα ίχνη τους χάνονται από δω και από κει, χωρίς να υπάρχει ένας κεντρικός φορέας να μας πει τι γίνεται σήμερα στα 2.053 σημεία σ' όλη τη χώρα όπου γίνονταν έλεγχοι ποιότητας με παραμέτρους που αφορούσαν: ...επιφανειοδραστικές ουσίες...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-7-08.

«Να πλένεστε γρήγορα (για 5-10 λεπτά της ώρας), με χλιαρό νερό και με ήπιο υπερλιπιδαιμικό σαπούνι ή καθαριστικό χωρίς σαπούνι (χωρίς ερεθιστικά επιφανειοδραστικά)», *ΤΑ ΝΕΑ*, 22-11-07, σελ. 35.

«Το εσωτερικό των πνευμόνων επιστρώνεται με επιφανειοδραστική ουσία: ένα απορρυπαντικό που μειώνει την επιφανειακή τάση του νερού και αυξάνει τα είδη των χημικών ουσιών που μπορούν να διαλυθούν σε αυτό», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 23-9-01.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: επιφανειοδραστικό 522, επιφανειοδραστική 305, επιφανειοδραστικές 735]

εργοβιογραφικός, -ή, -ό

«Στο τέλος του τόμου υπάρχουν σύντομα εργοβιογραφικά σημειώματα για τον καθένα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-8-04, σελ. 47 7.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εργοβιογραφικό 357, εργοβιογραφική 34, εργοβιογραφικές 19]

εργοθεραπευτής

«Για την κάλυψη των απαραίτητων υποδομών, ο κ. Στυλιανίδης ανακοίνωσε ότι δημιουργούνται 56 νέα ειδικά σχολεία και εργαστήρια και θα προσληφθούν παιδοψυχίατροι, λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, ψυχολόγοι, ειδικοί στη νοηματική γλώσσα κ.ά., που θα συνδράμουν το έργο των εκπαιδευτικών», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 7-3-08.

«Η τελευταία (τρίμηνη) καθυστέρηση οδήγησε στην έξοδο δύο ακόμα (έναν εργοθεραπευτή, έναν οδηγό) εργαζόμενους, δημιουργώντας προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του Κέντρου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-1-08, σελ. 49.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: εργοθεραπευτή 1300, εργοθεραπευτές 3890]

ετεροαναφορά

«Παρατηρείται λοιπόν, ότι εκεί όπου υπάρχει αυξημένη αυτονομία των ιδρυμάτων μαζί με λογοδοσία (στήλη 1 & 7), η επιστημονική παραγωγή (δημοσιεύσεις και ετεροαναφορές, στήλες 8 & 9), είναι αυξημένη», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 11-2-07, σελ. 9.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ετεροαναφορά 10, ετεροαναφορές 458]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ετεροαπασχολούμαι

«Τρεις στους δέκα πτυχιούχους των ελληνικών πανεπιστημίων, πέντε έως επτά χρόνια μετά την αποφοίτησής τους, βιώνουν εργασιακή αβεβαιότητα καθώς απασχολούνται σε επισφαλείς εργασίες ενώ ένας στους τέσσερις ετεροαπασχολείται: η δουλειά του δηλαδή είναι άσχετη με το αντικείμενο των σπουδών του», *ΤΑ ΝΕΑ*, 15-2-08, σελ. 16.

«Το 25% των άνεργων νέων είναι πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ χιλιάδες ακόμη με υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο υποαπασχολούνται ή ετεροαπασχολούνται», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 6-5-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ετεροαπασχολείται 300, (ετεροαπασχολούνται 643), ετεροαπασχοληθεί 3, ετεροαπασχολήθηκε 1]

ετερόπλευρος, -η, -ο

«Περικογχικό οίδημα. Προσβάλλει κυρίως το άνω βλέφαρο και συνίσταται σε ερυθηματώδη και οιδαλέα εμφάνιση, ετερόπλευρη ή αμφοτερόπλευρη, η οποία προσβάλλει βαθμιαίως και το κάτω βλέφαρο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 16-10-07, σελ. 4.24.

«Η αναστροζόλη περιόρισε τους ετερόπλευρους καρκίνους του μαστού σε γυναίκες με όγκους ευαίσθητους στις ορμόνες», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 22-6-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ετερόπλευρο 320, ετερόπλευρη 789, ετερόπλευρες 90]

ετησιοποιώ (ετησιοποιημένος, -η, -ο)[10]

«Αυτό το κέρδος εάν ετησιοποιηθεί ισοδυναμεί με απόδοση 8,23% όπως φαίνεται και στον πίνακα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 7-9-08.

---

10. Παραθέτουμε και τη μετοχή, γιατί απαντά συχνότερα σε σχέση με το ρήμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμη και για ποσά ως και 50.000 ευρώ η ετησιοποιημένη μεικτή απόδοση μπορεί να φθάσει ακόμη και το 4,7%, ενώ για καταθέσεις της τάξεως των 500.000 ευρώ το επιτόκιο μπορεί να ξεπεράσει το 5%», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 19-1-08, σελ. 4.

«Το επιτόκιο που δίνουν οι τράπεζες είναι ετησιοποιημένο, κάτι που σημαίνει ότι για προθεσμιακή κατάθεση τριών μηνών, το πραγματικό επιτόκιο θα είναι 2,5% (10% διά τέσσερα)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 23-9-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ετησιοποιεί 0, ετησιοποιήσει 2, ετησιοποίησε 0, ετησιοποιημένο 205, ετησιοποιημένη 1310, ετησιοποιημένες 70]

ευελικτοποίηση → **ελαστικοποίηση**[11] (βλ. πιο πάνω)

«Στη Γαλλία, ο πρωθυπουργός Βιλπέν προωθεί σύστημα πλήρους ευελικτοποίησης της εργασίας των νέων κατά τα δύο πρώτα έτη από την είσοδό τους στην αγορά εργασίας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 12-3-06, σελ. 8.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευελικτοποίηση 74, ευελικτοποιήσεις 1]

ευριστικός, -ή, -ό

«Η απάντηση είναι ότι υπάρχουν εν μέρει και μάλιστα μερικά αντίμετρα δεν επιτυγχάνουν πάντα (έχουν "ευριστική" μεθοδολογία και όχι αλγοριθμική)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 16-4-06, σελ. 4(50).

«Η επιστήμη διδάσκει ότι στις περιπτώσεις εγγενούς πολυπλοκότητας για την τέλεια λύση υπάρχουν καλά φάρμακα που λέγονται προσεγγίσεις. Και άλλα που λέγονται ευριστικές μέθοδοι (heuristics)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 3-10-04, σελ. Α24.

«Οι αποτελεσματικές προσεγγίσεις, οι τυχαίοι αριθμοί, οι

---

11. Προτείνουμε την επικράτηση του νεολογισμού **ελαστικοποίηση,** γιατί ανήκει στην ίδια οικογένεια με το επίθετο «ελαστικός» (βλ. π.χ. «ελαστικό ωράριο»), το οποίο είναι και αυτό, ως αντιδάνειο, ελληνικής αρχικά προέλευσης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ευριστικές μέθοδοι επιστρατεύθηκαν στη μάχη ενάντια στους άβατους δρόμους των συνδυαστικών εκρήξεων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 3-8-97, σελ. Α12.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευριστικό 136, ευριστική 434, ευριστικές 484]

ευρωάμυνα

«...ο Σαρκοζί έθεσε ως προϋπόθεση για την επανένταξη τη συγκρότηση της ευρωάμυνας, ως ανεξάρτητης από το ΝΑΤΟ στρατιωτικής δομής», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 30-9-07, σελ. 18.

«Γνωρίζετε ότι στο σχέδιο Ανάν απαγορεύεται να συμπεριληφθεί η Κύπρος στην ευρωάμυνα, όπως απαγορεύεται η παρουσία ευρωπαϊκών στρατευμάτων;», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 6-5-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωάμυνα 2460 / ευρω-άμυνα 5]

ευρωανάπτυξη

«Και για πρώτη φορά επικαλέστηκε δημοσίως και τις προβλέψεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για τους ρυθμούς ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας (το ΔΝΤ "βλέπει" την ευρω-ανάπτυξη στο 1,4% φέτος από 2,6% το 2007)!», *ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ*, 8-5-08.

«Ευρωανάπτυξη 2,6% πληθωρισμός 1,9% και... γκρίνιες», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 4-7-07, σελ. 22.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωανάπτυξη 9; / ευρω-ανάπτυξη 68;]

ευρωαπόφαση

«Ευρωαπόφαση για προσφυγές μειονοτικών», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 28-3-08, σελ. 6.

«Ευρωαπόφαση: Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (28/11/2002) ορίζει ότι η Κυτταρολογία μπορεί και πρέπει να μείνει ανεξάρτητη...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-1-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωαπόφαση 157, ευρωαποφάσεις 9 / ευρω-απόφαση 580;, ευρω-αποφάσεις 228;]

ευρωδημοψήφισμα

«Με τη νέα Ευρωπαϊκή Συνθήκη, λοιπόν, αναβιώνουν οι διχασμοί που σημάδεψαν το ευρωδημοψήφισμα...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-11-07, σελ. 31.

«Ευρωδημοψήφισμα στη Γαλλία στις 29 Μαΐου», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 5-3-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωδημοψήφισμα 200, ευρωδημοψηφίσματα 4 / ευρω-δημοψήφισμα 104;, ευρω-δημοψηφίσματα 6;]

ευρωένταλμα

«Τη δυνατότητα αυτή προβλέπει διάταξη της ευρωπαϊκής απόφασης-πλαίσιο για το ευρωένταλμα, η οποία δίνει το δικαίωμα στους Ιταλούς να αναβάλουν την έκδοσή του, προκειμένου να εκτιθεί εκεί ποινή διαφορετική εκείνης για την οποία ζητείται η έκδοσή του», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-4-05, σελ. 24.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωένταλμα 647, ευρωεντάλματα 161 / ευρω-ένταλμα 107;, ευρω-εντάλματα 1]

ευρωεξαγωγές

«Αυτό θα επιδεινώσει τις ευρω-εξαγωγές,...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-11-07, σελ. 5.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωεξαγωγή 0, ευρωεξαγωγές 4 / ευρω-εξαγωγή 0, ευρω-εξαγωγές 47;]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ευρωκάλπη

«Στη μια (την ευρωκάλπη) οι πολίτες, σύμφωνα με την παραπάνω άποψη, θα έχουν τη δυνατότητα να διαμαρτυρηθούν ενώ στη δεύτερη (την εθνική) θα επιλέξουν ποιον θέλουν να κυβερνήσει», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 31-8-08.

«Η Ρουμανία έστησε τις πρώτες ευρωκάλπες», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-11-07, σελ. Α22.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωκάλπη 69, ευρωκάλπες 59 / ευρω-κάλπη 14;, ευρω-κάλπες 18;]

ευρωκαταδίκη

«Ευρωκαταδίκη για "δημιουργική" γεωγραφία: Νησί η Πελοπόννησος...», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 22-10-04, σελ. 22.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωκαταδίκη 6310, ευρωκαταδίκες 185 / ευρω-καταδίκη 231;, ευρω-καταδίκες 4]

ευρωλεπτό

«Με 60-62 ευρωλεπτά "ντεμπουτάρει" από Δευτέρα το πετρέλαιο θέρμανσης», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 13-10-07, σελ. 22.

«Τα ευρω-λεπτά έχουν την αξία τους», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 10-10-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωλεπτό 882, ευρωλεπτά 2160 / ευρω-λεπτό 196;, ευρω-λεπτά 49;]

ευρωμετοχή

«Ατρόμητες οι ευρωμετοχές», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 7-10-07, σελ. 19.

«Ευρω-μετοχές σε κίνδυνο», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 18-6-06.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωμετοχή 0, ευρωμετοχές 5 / ευρω-μετοχή 227;, ευρω-μετοχές 106;]

ευρωμονόδρομος

«Η πάλη του ενάντια στο Μάαστριχτ, στον ευρω-μονόδρομο, στην υποταγή στις πολυεθνικές της Κομισιόν και τον έξαλλο κοσμοπολιτισμό του οπορτουνισμού, είναι συνέχεια της πάλης του ενάντια στη λογική της "ψωροκώσταινας" και της υπαγωγής του λαού σε ρόλο υπηρέτη των μονοπωλίων», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 17-11-07.

«Οι εργαζόμενοι, οι νέοι, οι αυτοαπασχολούμενοι, πριν τις πετάξουν στον κάλαθο των αχρήστων πρέπει να τις διαβάσουν για να διαπιστώσουν τι τους επιφυλάσσουν η κυβέρνηση της Ν.Δ. και τα κόμματα που υπηρετούν τον "ευρωμονόδρομο"», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 6-10-07, σελ. 23.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωμονόδρομο 5380, ευρωμονόδρομους 7, ευρωμονοδρόμους 5 / ευρω-μονόδρομο 17;, ευρω-μονόδρομους 5, ευρω-μονοδρόμους 1]

ευρωοδηγία

«Ο αμίαντος, η ευρω-οδηγία και η άγνοια των υπευθύνων», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-4-08, σελ. 43.

«Ευρωοδηγία για 18% του ρεύματος από συμπαραγωγή», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-4-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωοδηγία 465 ευρωοδηγίες 4 / ευρω-οδηγία 669;, ευρω-οδηγίες 53;]

ευρωομάδα

«Αλλά το πιο σημαντικό είναι ότι μέσω της ενίσχυσης της ευρωομάδας θα οδηγούσε σε μια πραγματική ευρωπαϊκή κυβέρνηση με την εξουσία να επιβάλλει ευρωπαϊκούς φόρους...», *ΤΑ ΝΕΑ*, 6-6-07, σελ. 2.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Η συγκεκριμένη υποχρέωση προκύπτει από τη δέσμευση που ανέλαβε ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γιώργος Αλογοσκούφης την περασμένη Παρασκευή στο Βερολίνο, στη συνεδρίαση της ευρωομάδας, για ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς το 2010», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομική)*, 24-4-07, σελ. 34.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωομάδα 1590, ευρωομάδες 120 / ευρω-ομάδα 85;, ευρω-ομάδες 23;]

ευρωπαρατηρητήριο

«Η Κύπρος, για να αντιμετωπίσει επιτυχώς την έλευση του ευρώ, προώθησε τα εξής μέτρα: 1..., 2. Σύσταση ευρωπαρατηρητηρίων: τα ευρωπαρατηρητήρια επιλαμβάνονται των παραπόνων των πολιτών, διεξάγουν δειγματοληπτικούς ελέγχους για την υιοθέτηση του ευρώ και εισηγούνται προς τον υπουργό Οικονομικών την επιβολή ποινών σε περίπτωση παραβίασης της νομοθεσίας», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-12-07, σελ. 15.

«Υπενθύμισε ότι σε όλη τη διάρκεια της μετάβασης και της υιοθέτησης του νέου νομίσματος θα λειτουργεί αδιαλείπτως η γραμμή "198", ενώ ταυτοχρόνως οι πολίτες θα μπορούν να απευθύνονται στα ευρωπαρατηρητήρια που βρίσκονται σε κάθε νομό στην υπηρεσία καταναλωτή του υπουργείου Ανάπτυξης, όπως επίσης και στα περίπτερα που από χθες είναι εγκατεστημένα στις λαϊκές αγορές», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 3-1-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωπαρατηρητήριο 485, ευρωπαρατηρητήρια 494 / ευρω-παρατηρητήριο 8;, ευρω-παρατηρητήρια 47;]

ευρωπληθωρισμός

«Τραβάει την ανηφόρα ο ευρωπληθωρισμός (3,3%)», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 15-3-08, σελ. 24.

«Τα τελικά, επίσημα στοιχεία για τον ευρωπληθωρισμό θα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

δοθούν στη δημοσιότητα στις 18 Αυγούστου», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 12-8-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωπληθωρισμό 250 / ευρω-πληθωρισμό 306;]

ευρωπολίτης

«Ευρωπολίτες χωρίς Ευρωδικαιώματα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 6-12-07, σελ. 9.

«...(οι περισσότεροι ευρωπολίτες παραλύουν στη σκέψη ότι από τα 840 εκατομμύρια πεινασμένων μέχρι στιγμής μόνο τα 120 κατάφεραν να αποδημήσουν σε κάποια "Γη της Επαγγελίας")...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 14-6-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωπολίτη 10, ευρωπολίτες 143 / ευρω-πολίτη 5;, ευρω-πολίτες 99;]

ευρωπορεία

«Στον προθάλαμο ενός αντιπολεμικού κινήματος σε εθνικό αλλά και υπερεθνικό επίπεδο δηλώνει πως βρίσκεται η Νεολαία του ΠΑΣΟΚ, η οποία προτίθεται να δώσει το "παρών" στην... ευρωπορεία της Θεσσαλονίκης το καλοκαίρι αλλά και στις υπόλοιπες κινητοποιήσεις για την ευρωπαϊκή προεδρία», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 17-1-03.

«Δεν παρέλειψε βέβαια να αναφερθεί και στις "ελπίδες" (!) που γέννησαν οι προτάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και οι ευρω-πορείες της Νίκαιας», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 12-12-00.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωπορεία 134, ευρωπορείες 217 / ευρω-πορεία 40;, ευρω-πορείες 15;]

ευρωπρόστιμο

«Ευρωπρόστιμο και 31.798€ ημερησίως για τα "φρουτάκια"», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 18-10-07, σελ. 46.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Βαριά ευρωπρόστιμα σε έλληνες οδηγούς», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-8-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωπρόστιμο 435, ευρωπρόστιμα 421 / ευρω-πρόστιμο 351;, ευρω-πρόστιμα 150;]

ευρωπροσφυγή

«Απειλούν με ευρωπροσφυγή», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 23-9-08.

«Ευρωπροσφυγή για πλωτά πάρκινγκ», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 4-12-07, σελ. 28.

«Πρωταθλητές... σε ευρω-προσφυγές», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-1-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωπροσφυγή 431, ευρωπροσφυγές 2 / ευρω-προσφυγή 205;, ευρωπροσφυγές 8;]

ευρωπρωτοδικείο

«Αύριο η απόφαση του Ευρωπρωτοδικείου για την Ολυμπιακή», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 11-9-07, σελ. 27.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωπρωτοδικείο 5, ευρωπρωτοδικεία 0 / ευρω-πρωτοδικείο 3, ευρω-πρωτοδικεία 0]

ευρωσυνθήκη

«Ζητούν δημοψήφισμα για την Ευρωσυνθήκη», (τίτλος) *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 15-5-08.

«Οι Ιρλανδοί θα κρίνουν την Ευρωσυνθήκη», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-3-08, σελ. Α24

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ευρωσυνθήκη 506000, ευρωσυνθήκες 158 / ευρω-συνθήκη 1090;, ευρω-συνθήκες 6;]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ζαχαρουργείο

«Τα πράγματα δεν είναι ρόδινα ούτε στα εναπομείναντα ζαχαρουργεία και στις περιοχές που τα φιλοξενούν», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 29-9-07.

«Δώδεκα μη δεσμευτικές προσφορές έλαβε η ΕΒΖ για τη μετατροπή των ζαχαρουργείων που διαθέτει σε Λάρισα και Ξάνθη σε μονάδες παραγωγής βιοαιθανόλης», *ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ*, 27-6-07, σελ. 1.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ζαχαρουργείο 740, ζαχαρουργεία 1510]

ηλεκτρενεργός, -ή, -ό

«Η έρευνα γύρω από τα ηλεκτρενεργά πλαστικά οδηγεί την επιστημονική κοινότητα πίσω στην ανάλυση του πώς κινούνται οι οργανικές μορφές ζωής», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAscience)*, 5-9-04, σελ. 4 30.

«Είτε με ηλεκτρομηχανική τεχνολογία είτε με ηλεκτρενεργά πλαστικά, οι ψηφίδες του "μηχανανθρώπου" συνεχίζουν να διαμορφώνονται και κάποια στιγμή θα αρχίσουν να συνθέτουν το τελικό ψηφιδωτό», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAscience)*, 5-9-04, σελ. 59 5.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ηλεκτρενεργό 3, ηλεκτρενεργή 1, ηλεκτρενεργές 3]

ηλεκτροδιέγερση

«Η ιστορία τους ξεκινάει από πολύ παλιά, 15 χρόνια πριν από την ανακάλυψη των ακτίνων Χ, όταν ο ίδιος ο Röntgen οδήγησε σε σύσπαση ένα φυσικό λάστιχο, με ηλεκτροδιέγερση», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-9-04, σελ. 4 30.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ηλεκτροδιέγερση 922, ηλεκτροδιεγέρσεις 0]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ηλεκτροϋδραυλικός, -ή, -ό

«Το πεντάλ του συμπλέκτη καταργείται και τη διαδικασία σύμπλεξης-αποσύμπλεξης αναλαμβάνει ένας ηλεκτροϋδραυλικός μηχανισμός μέσω ενός νέου διπλού συμπλέκτη», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 26/27-10-07, σελ. 52.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ηλεκτροϋδραυλικό 18300, ηλεκτροϋδραυλική 1880, ηλεκτροϋδραυλικές 152]

ημιξερικός, -ή, -ό → **ημίξηρος, -η, -ο**[12]

«Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση (WWF Ελλάς) ένα γήπεδο γκολφ σε ημιξερικές περιοχές καταναλώνει κάθε ημέρα όσο νερό χρειάζεται μια πόλη 12.000 κατοίκων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 30-9-07, σελ. Α44 76.

«Παρά τις τελευταίες, ολυμπιακές, προσθήκες, η Αττική παραμένει μια ημίξηρη περιοχή με πεπαλαιωμένη συντηρούμενη υποδομή», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 16-10-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ημιξερικό 0, ημιξερική 7, ημιξερικές 9 / ημίξηρο 220, ημίξηρη 52, ημίξηρες 62]

ηπατοτοξικότητα

«Όλες οι ουσίες της κατηγορίας μπορούν να βλάψουν τα εξής οργανικά συστήματα:...–Ήπαρ (ηπατοτοξικότητα, κεραυνοβόλος ηπατίτιδα)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-10-07, σελ. 23.3.

«Εφιστάται η προσοχή των καταναλωτών ότι τα παραπάνω προϊόντα είναι επικίνδυνα για τη δημόσια υγεία λόγω ηπατοτοξικότητας και εάν υποπέσει κάτι στην αντίληψή τους για την κυκλοφορία τους παρακαλούνται να ενημερώσουν αμέσως τον ΕΟΦ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-3-05.

---

12. Προτείνουμε τη σύνθεση του λόγιου «ημι-» με τη λόγια μορφή του β΄ συνθετικού, δηλαδή με το λόγιο επίθετο «ξηρός», όπως άλλωστε χρησιμοποιείται ήδη για συγκεκριμένο είδος κρασιού.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Στην απαγόρευση κυκλοφορίας προϊόντων που περιέχουν το φυτικό δραστικό Kava - Kava - με εξαίρεση τα ομοιοπαθητικά προϊόντα - προχώρησε ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων (ΕΟΦ), καθώς, σύμφωνα με νεότερα στοιχεία από αναφορές παρενεργειών στο εξωτερικό, η χρήση του συνδέεται με σοβαρές περιπτώσεις ηπατοτοξικότητας, όπως ηπατική ανεπάρκεια η οποία οδήγησε τρεις ανθρώπους στο θάνατο, ενώ οκτώ ακόμη χρειάστηκε να υποβληθούν σε μεταμόσχευση ήπατος», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 24-8-02, σελ. 18.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ηπατοτοξικότητα 506, ηπατοτοξικότητες 1]

ηχομέτρηση

«Σύμφωνα λοιπόν με τα τελευταία στοιχεία της ΕΛ.ΑΣ. τον Ιούλιο πραγματοποιήθηκαν 1.245 ηχομετρήσεις σε ισάριθμα καταστήματα στην Αττική και βεβαιώθηκαν συνολικά 791 παραβάσεις», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 8-8-06, σελ. 12.

«Το γεγονός ότι δεν μπορούσε λόγω τού ότι η άδειά του ανέφερε τη λέξη "αναψυκτήριο" εξυπηρέτησε για ένα διάστημα τον ιδιοκτήτη του, αφού δεν είχε γίνει ηχομέτρηση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-6-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ηχομέτρηση 176, ηχομετρήσεις 173]

ηχορυπαίνω

«Είναι παντού, πάνω στα πεζοδρόμια, στους πεζόδρομους, στις διαβάσεις των πεζών, στα ελάχιστα πάρκα, κορνάρουν ο ένας στον άλλο συνέχεια, για να τρέξουν πιο γρήγορα, να πάρουν το διπλοπαρκαρισμένο αυτοκίνητό τους, βρωμίζουν με τις σακαράκες τους, ηχορυπαίνουν με τη μουσική στη διαπασών κ.λπ.», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-12-06.

«Δύο στα τρία νυκτερινά κέντρα ηχορυπαίνουν αλλά και προβαίνουν σε σωρεία παραβάσεων σχετικά με τις άδειες λει-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τουργίας τους, όπως προκύπτει από τους τελευταίους ελέγχους της ΕΛ.ΑΣ.», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 8-8-06, σελ. 12.

«Το βίντεο δρόμου δεν ρυπαίνει και δεν ηχορυπαίνει», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-10-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ηχορυπαίνει 42, ηχορυπάνει 1, ηχορύπανε 3 / ηχορρυπαίνει 6, ηχορρυπάνει 0, ηχορρύπανε 0]

θεματικό πάρκο

«Ειδικές υποδομές: Γήπεδα γκολφ, μαρίνες, συνεδριακά κέντρα, προπονητήρια, θεματικά πάρκα θεωρούνται απαραίτητα για να εμπλουτιστεί και να διαφοροποιηθεί το ελληνικό τουριστικό προϊόν», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 1-5-05, σελ. 12.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: θεματικό πάρκο 2810, θεματικά πάρκα 2980]

θερμοβαρική (βόμβα)

«Ήδη οι ένοπλες δυνάμεις άρχισαν τις δοκιμές νέων οπλικών συστημάτων, μεταξύ των οποίων οι πολύ εξελιγμένοι πύραυλοι μεγάλου βεληνεκούς και η νέα θερμοβαρική βόμβα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 15-9-07, σελ. 9.

«Ένας τύπος βόμβας που θα χρησιμοποιηθεί για πρώτη φορά θα είναι η θερμοβαρική που καταστρέφει τα πάντα σε απόσταση ενός μιλίου από το σημείο της έκρηξης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-3-03.

«Οι ΗΠΑ χρησιμοποίησαν για πρώτη φορά δύο "θερμοβαρικές" βόμβες», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 4-3-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: θερμοβαρικό 3, θερμοβαρική 153, θερμοβαρικές 180]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

θερμογραφικός, -ή, -ό

«Το πόρισμα της επιτροπής στηρίχθηκε σε <u>θερμογραφικές</u> έρευνες των πτερυγίων, που έχουν τη ικανότητα να διαπιστώσουν εσωτερικές –εκτός από εξωτερικές– ρωγμές στα υλικά», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 19-10-07, σελ. 11.

«Έμοιαζε απίστευτο κι όμως ήταν αληθινό, τυπωμένο σε χαρτί <u>θερμογραφικό</u> με τον υπέρτιτλο "Έναρξη νόμιμης απόδειξης"», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-2-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: θερμογραφικό 146, θερμογραφική 277, θερμογραφικές 226]

θερμοευαίσθητος, -η, -ο

«Το νέο προϊόν των Γάλλων ερευνητών είναι ένα <u>θερμοευαίσθητο</u> βερνίκι το οποίο αλλάζει χρώμα μόλις "αισθανθεί" την άσφαλτο να παγώνει», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 3-2-08, σελ. Η11.

«Η σύνθεση της <u>θερμοευαίσθητης</u> μελάνης, της οποίας η λειτουργία βασίζεται στις μετακινήσεις των ηλεκτρονίων, κρατείται προς το παρόν απόλυτα μυστική από τους βρετανούς επιστήμονες, οι οποίοι αναμένεται να παρουσιάσουν το νέο προϊόν μέσα στο επόμενο διάστημα στην αγορά», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 12-11-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: θερμοευαίσθητο 486, θερμοευαίσθητη 84, θερμοευαίσθητες 110]

θηροφύλακας

«Αγροφύλακας εκτέλεσε <u>θηροφύλακα</u>», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 28-3-08, σελ. 49.

«Οι <u>θηροφύλακες</u> εντόπισαν στην κατοχή τριών κυνηγών 32 νεκρές ορτυκομάνες, ένα είδος που χαρακτηρίζεται απειλούμενο σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 17-10-07, σελ. 6.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: θηροφύλακα 3310, θηροφύλακες 5220]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

θρομβογόνος, -ος/-α, -ο

«...τότε παράγονται θρομβογόνες ουσίες, δηλ. ουσίες που δημιουργούν θρόμβους μέσα στις αρτηρίες με αποτέλεσμα να φράζουν απότομα και να δημιουργείται ισχαιμία, θανατηφόρες αρρυθμίες και έμφραγμα του μυοκαρδίου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-6-08.

«Τα αντιπηκτικά είναι φάρμακα που μειώνουν τη θρομβογόνο τάση του αίματος», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-10-07, σελ. 51.7.

«Άλλες ευεργετικές επιδράσεις από τη λήψη ωμέγα-3 λιπαρών οξέων σε δοσολογία 0,6 γραμμαρίων ημερησίως, μέσω της κατανάλωσης ψαριού, συσχετίζονται με την καταστολή θρομβογόνων και αγγειοσυσπαστικών ουσιών...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-8-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: θρομβογόνο 25, θρομβογόνα 9, θρομβογόνες 4]

θρομβοεμβολή

«Αναμένεται να χορηγείται για την αντιμετώπιση της φλεβικής θρομβοεμβολής, μιας εν δυνάμει θανατηφόρας κατάστασης η οποία αφορά τον σχηματισμό θρόμβων αίματος στις φλέβες, κυρίως των κάτω άκρων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 12-3-08, σελ. Α31.

«Θρόμβοι αίματος στις φλέβες, μια κατάσταση που ονομάζεται φλεβική θρομβοεμβολή (ΦΘΕ) είναι ένα σοβαρό πρόβλημα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 20-1-08.

«Σε αυτό συμβάλλει προφανώς το γεγονός ότι το αντισυλληπτικό χάπι - και κυρίως τα αποκαλούμενα αντισυλληπτικά τρίτης γενεάς - συνδέθηκε με πρόκληση σοβαρών προβλημάτων, όπως η φλεβική θρομβοεμβολή, μια εν δυνάμει θανατηφόρα κατάσταση που αφορά τον σχηματισμό θρόμβων αίματος στις φλέβες, κυρίως των κάτω άκρων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 19-10-03, σελ. Η02.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: θρομβοεμβολή 227, θρομβοεμβολές 26]

θυματοποίηση

«...οι ανήλικοι μπορεί να πάθουν κατάθλιψη εξαιτίας της απώλειας αγαπημένου προσώπου, του χωρισμού των γονέων, της θυματοποίησης στο σχολείο, της κακοποίησης...», *ΤΑ ΝΕΑ*, 25-10-07, σελ. 30.

«Οι μουσουλμάνοι έχουν νοοτροπία θυματοποίησης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 14-2-06, σελ. 28.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: θυματοποίηση 5540, θυματοποιήσεις 133]

θυσιαστικός, -ή, -ό

«Καλείται, δηλαδή, να είναι μια πράξη θυσιαστική κι όχι κατακτητική», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 23-10-07, σελ. 69.

«Ο σημερινός αρχηγός του είναι ένας Ορέστης στη "φυλή του Αντρέα" που "βάζει τέλος στον θυσιαστικό κύκλο"», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-11-05, σελ. Α30.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: θυσιαστικό 941, θυσιαστική 2270, θυσιαστικές 83]

ιδιοχρησιμοποιώ

«Ο συντελεστής υπολογισμού του Φόρου Κατοχής για τα ακίνητα που ανήκουν που ανήκουν σε επιχειρήσεις καθορίζεται σε 0,6%, ενώ για αυτά που ιδιοχρησιμοποιούνται από τις επιχειρήσεις ορίζεται σε 0,1%», *ΤΑ ΝΕΑ*, 14-12-07, σελ. 52.

«Εταιρείες που ασκούν στην Ελλάδα και άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα (εμπορική, μεταποιητική, παροχής υπηρεσιών) εφόσον τα ακαθάριστα έσοδά τους από τη δραστηριότητα αυτή είναι μεγαλύτερα των ακαθάριστων εσόδων από ακίνητα κατά το οικείο οικονομικό έτος. Στην περίπτωση αυτή και για το

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

οικονομικό έτος αυτό, δεν θα υπολογίζονται τα έσοδα από ακίνητα τα οποία ιδιοχρησιμοποιούν οι εταιρείες αυτές αποκλειστικά για την άσκηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 20-4-03, σελ. D34.

«Στα ακαθάριστα έσοδα από ακίνητα δεν υπολογίζονται τα έσοδα από ακίνητα τα οποία ιδιοχρησιμοποιούν οι εταιρείες αποκλειστικά για την άσκηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας,...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομία και Αγορές)*, 1-1-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ιδιοχρησιμοποιεί 425, ιδιοχρησιμοποιήσει 106, ιδιοχρησιμοποίησε 3]

ινοσανίδα

«Μοριοσανίδες και ινοσανίδες κλάσης Ε1 (χαμηλής εκπομπής φορμαλδεϋδης)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-9-06, σελ. (49)3.

«Σημαντικές εξελίξεις χαρακτηρίζουν τον υποκλάδο της τεχνητής ξυλείας (ινοσανίδες, μοριοσανίδες, κόντρα–πλακέ κλπ.), ο οποίος αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τομείς της ξυλείας», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 18-10-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ινοσανίδα 122, ινοσανίδες 1210]

ινσουλινοεξαρτώμενος, -η, -ο[13]

«Αισιόδοξα είναι τα νέα για την αντιμετώπιση του διαβήτη – τόσο του τύπου Ι ή ινσουλινοεξαρτώμενου όσο και του τύπου ΙΙ ή αποκαλούμενου διαβήτη των ενηλίκων – σύμφωνα με τα στοιχεία δύο νέων μελετών», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 8-6-06, σελ. 47.

«Όσον αφορά τον διαβήτη τύπου Ι (ινσουλινοεξαρτώμενο), σήμερα παρουσιάζεται σε 10 στα 100.000 παιδιά στη χώρα μας, ενώ τα νέα κρούσματα είναι περίπου 60-63 το χρόνο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-10-04.

---

13. Παραθέτουμε τον τύπο της μετοχής, γιατί θεωρούμε ότι πρόκειται για σύνθεση ουσιαστικού και μετοχής και όχι για παραγωγή από ρήμα *ινσουλινοεξαρτώμαι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ινσουλινοεξαρτώμενο 1200, ινσουλινοεξαρτώμενη 38, ινσουλινοεξαρτώμενες 1]

ινσουλινοθεραπεία

«Στον σακχαρώδη διαβήτη τύπου 1 απαιτείται εντατικοποιημένη ινσουλινοθεραπεία (συνδυασμός βασικής ινσουλίνης –1-2 φορές /ημέρα– και ταχείας δράσης ινσουλίνη πριν από κάθε κύριο γεύμα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-11-07, σελ. 49 5.

«Η διαδικασία χρησιμοποίησης της αντλίας συνδέεται τουλάχιστον με διπλάσιο κόστος για τον ασθενή σε σύγκριση με την απλή ινσουλινοθεραπεία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 19-11-06, σελ. Η02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ινσουλινοθεραπεία 673, ινσουλινοθεραπείες 0]

ιπποθεραπεία

«"Ιππο-θεραπεία" (τίτλος) Σεμινάριο με τίτλο "Μαθαίνοντας με τα άλογα" διοργανώνει από 16 έως 19 Μαρτίου ο σύνδεσμος Θεραπευτικής Ιππασίας Ελλάδας...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-2-08, σελ. 2.

«Όλο και περισσότερο, παιδιά με εγκεφαλική παράλυση, ασθενείς με σκλήρυνση κατά πλάκας και άλλα νευρολογικά περιστατικά, με νοητική υστέρηση, αυτισμό και γενικώς περιπτώσεις χωρίς ιδιαίτερα κινητικά προβλήματα βρίσκουν διέξοδο και ανακούφιση στην ιπποθεραπεία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-11-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ιπποθεραπεία 142 / ιππο-θεραπεία 49]

ιριδοσκόπηση

«Νέα πρωτοποριακή μέθοδος τώρα και στην Ελλάδα!!! Τσεκ-απ ιριδοσκόπηση», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-11-04, σελ. 5.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ιριδοσκόπηση 195, ιριδοσκοπήσεις 7]

ισλαμοφοβία

«Είναι χαρακτηριστικό ότι το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο δεν είχε καταγράψει περιστατικά ισλαμοφοβίας στο παρελθόν και αυτά τα νέα κρούσματα των τελευταίων ημερών μας αποκαλύπτουν μια ποιοτική αλλαγή», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 4-12-07, σελ. 54.

«Γεγονός που αποτελεί πισω-γύρισμα, καθώς στην ειδική έκθεση της οργάνωσης του 2005 περί ισλαμοφοβίας αναφέρονταν "καλές πρακτικές σεβασμού των αυτοσχέδιων τζαμιών"», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-10-07, σελ. 50.

«...και αυτές οι αναλογίες του επέτρεψαν να επικεντρώσει το κείμενό του σε μερικά φλέγοντα σύγχρονα ζητήματα, όπως ο ρατσισμός, η ισλαμοφοβία και η μαντίλα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 16-9-07, σελ. C02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ισλαμοφοβία 1850, ισλαμοφοβίες 0]

ισοσταθμιστής

«...για υψηλότερη ποιότητα ήχου έχει ισχύ εξόδου 4x50 Watt και αναπαράγει όλες τις μορφές ψηφιακού ήχου υποστηρίζοντας φορμά MP3, WMA, ACC και ATRAC CD, ενώ παράλληλα διαθέτει έξοδο υπογούφερ EQ3 Stage II με ισοσταθμιστή 3 ζωνών και 2 εξόδους προενισχυτή», *ΤΑ ΝΕΑ*, 6-11-07, σελ. 31/3.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ισοσταθμιστή 2240, ισοσταθμιστές 2640]

ιστοσυμβατός, -ή, -ό

«Εννοείται βέβαια ότι από τη συγκεκριμένη διαδικασία δεν μπορούν να προκύψουν κύτταρα ιστοσυμβατά με έναν άνδρα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 29-7-07, σελ. Α31.

«...θα μπορούν σε περίπτωση που εμφανίσουν νόσους, όπως

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

διαβήτης ή υποστούν τραυματισμούς στο νωτιαίο μυελό, να παρέχουν τα ωάριά τους σε ένα εργαστήριο και να λαμβάνουν ιστοσυμβατά μοσχεύματα που θα σώζουν τη ζωή τους», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 1-7-07, σελ. 2(48).

«Τα κύτταρα αυτά μπορούν να προέλθουν από δωρεά μυελού των οστών είτε από έναν ιστοσυμβατό συγγενή δότη, είτε από έναν ιστοσυμβατό μη συγγενή εθελοντή», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ (Υγεία)*, 18-2-07, σελ. 18.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ιστοσυμβατό 312, ιστοσυμβατή 4, ιστοσυμβατές 0]

ιστοσυμβατότητα

«Στην αρχική του μελέτη, ο δρ Γουέντεκιντ ζήτησε από εθελόντριες να μυρίσουν άπλυτα μπλουζάκια τα οποία φορούσαν άνδρες επί τρεις ημέρες και να τα κατατάξουν σε μια σειρά με βάση το πόσο ελκυστικός ήταν ο άνδρας που τα φορούσε. Στη συνέχεια ανέλυσε το γενετικό υλικό ανδρών και γυναικών αναζητώντας, κατά κύριο λόγο, να δει τι συμβαίνει στα γονίδια που ευθύνονται για το ανοσοποιητικό σύστημα, τα γονίδια που είναι γνωστά ως "μείζον σύμπλεγμα ιστοσυμβατότητας"(MHC)», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Κόσμος)*, 19-1-08.

«...δ) Το κόστος λειτουργίας ειδικών κέντρων ιστοσυμβατότητας μεταμοσχεύσεων σε ορισμένα μεγάλα νοσοκομεία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 18-11-07, σελ. Β6.

«Άλλος λόγος είναι η επιλογή εμβρύου με προεμφυτευτική διάγνωση προκειμένου να έχει ιστοσυμβατότητα με άτομο που νοσεί και με την αξιοποίηση βιολογικού υλικού του πρώτου να σωθεί το δεύτερο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-6-07, σελ. Η10.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ιστοσυμβατότητα 1230, ιστοσυμβατότητες 5]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ιχθυαπόθεμα[14] (πρβλ. *ιχθυοαπόθεμα* πιο κάτω)

«Βιολόγοι και ιχθυολόγοι των μεσογειακών χωρών, που παρακολουθούν την κατάσταση των ιχθυαποθεμάτων διαπιστώνουν ότι πολλά είδη ψαριών μειώνονται με ανησυχητικούς ρυθμούς...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 24-2-07, σελ. 8.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ιχθυαπόθεμα 38, ιχθυαποθέματα 149]

ιχθυοαπόθεμα → **ιχθυαπόθεμα** (βλ. πιο πάνω)

«Πριν πάμε στις "αντιμαχόμενες" πλευρές με τα προβλήματα που παραθέτουν έχοντας αποτύχει να συστρατευτούν στον κοινό σκοπό –να υπάρχουν ψάρια για όλους αλλά να προσέχουμε τα ιχθυοαποθέματα ώστε να έχουμε και στο μέλλον– να δούμε τους τρόπους αλίευσης κατά εμπορικά είδη», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 26-11-07.

«Με βάση πρόσφατες εκτιμήσεις, ο κλάδος στο μέλλον (έως και το 2030) θα παρέχει το 60% της κατανάλωσης των αλιευτικών προϊόντων, λόγω και της συνεχούς ποσοτικής και ποιοτικής μείωσης των ιχθυοαποθεμάτων στη θάλασσα», *ΤΑ ΝΕΑ*, 8/9-9-07, σελ. 23.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ιχθυοαπόθεμα 4, ιχθυοαποθέματα 142]

ιχθυοκαλλιεργητής

«Οι ειδικότητες του παρόντος και του μέλλοντος... Βιολογικός ιχθυοκαλλιεργητής», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 13-3-08, σελ. 3.

«Παρά τις διαμαρτυρίες χθες από παραγωγούς, ιχθυοκαλλιεργητές, μεταφορείς ευπαθών κυρίως προϊόντων και πολίτες που παρέμειναν αποκλεισμένοι σε νησιά, όπως έλεγαν οι συνδι-

---

14. Το συνδετικό φωνήεν -ο- παραλείπεται και στα θησαυρισμένα σύνθετα με το ίδιο πρώτο συνθετικό, όπως π.χ. «ιχθυάλευρο» αλλά «ιχθυοκαλλιέργεια».

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

καλιστές, οι πιέσεις για να συνεχιστεί η απεργία από μέλη τους ναυτεργάτες ήταν πολύ μεγαλύτερες καθώς τα ίδια προβλήματα χρονίζουν», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 3-3-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ιχθυοκαλλιεργητή 180, ιχθυοκαλλιεργητές 960]

ιχθυοπανίδα

«Η ένδεια της ιχθυοπανίδας», (τίτλος) *ΓΕΩΤΡΟΠΙΟ*, τεύχ. 380, 28-8-07, σελ. 43.

«Ο κίνδυνος για το οικοσύστημα και κυρίως την πλούσια ιχθυοπανίδα της περιοχής του ναυαγίου είναι πολύ σοβαρός και μπορεί να μεταφερθεί στον άνθρωπο με την τροφική αλυσίδα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-4-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ιχθυοπανίδα 6610, ιχθυοπανίδες 1]

ιχνηλασιμότητα

«...κατά τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε διαπιστώθηκαν μη εφαρμογή συστήματος αυτοελέγχου και διαδικασιών συστημάτων για την ιχνηλασιμότητα των προϊόντων καθώς επίσης και ουσιώδεις αποκλίσεις από τους κανόνες υγιεινής και της επισήμανσης των τροφίμων», *ΚΕΡΔΟΣ*, 14-5-08, σελ. 1.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ιχνηλασιμότητα 10300, ιχνηλασιμότητες 0]

καθεστωτισμός

«Οι προεκλογικές βολές του κατά του "καθεστωτισμού" μπορεί να τον φέρουν αντιμέτωπο με προβεβλημένα κομματικά στελέχη, που περιγράφονται με αυτόν τον χαρακτηρισμό και ήταν υποστηρικτές του στην εσωκομματική μάχη», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-11-07.

«Και είναι εντυπωσιακό να βλέπεις στελέχη και υπουργούς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

επί σειρά ετών σ' αυτές τις κυβερνήσεις να καταγγέλουν τον "κυβερνητισμό", τον "καθεστωτισμό", θεωρώντας ότι ο ιός προσβάλλει μόνο κάποιους άλλους, μη κατονομαζόμενους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-10-07, σελ. 12.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: καθεστωτισμό 1260, καθεστωτισμούς 163]

καλωδιωτή (γέφυρα)

«Η γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου είναι η μεγαλύτερη καλωδιωτή γέφυρα πολλαπλών ανοιγμάτων στον κόσμο, με μήκος 2.252 μέτρα...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 30-1-05, σελ. 61 Α33.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: καλωδιωτό 49, καλωδιωτή 501, καλωδιωτές 96]

καπνοαπαγόρευση

«Έρχεται καπνοαπαγόρευση», (τίτλος) *ΤΑ ΝΕΑ*, 12/13-4-08, σελ. 24.

«Περί καπνοαπαγόρευσης...», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-1-08, σελ. 37.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: καπνοαπαγόρευση 234, καπνοαπαγορεύσεις 1]

καρδιοπροστασία

«Οι Μύλοι Καπλανίδη από τις Σέρρες, εταιρεία που επίσης δραστηριοποιείται στο χώρο των αλεύρων, έχουν επενδύσει στην τεχνογνωσία των βιολειτουργικών αλεύρων και πολύ σύντομα αναμένεται να κυκλοφορήσουν προϊόν με βάση το αλεύρι (κουλουράκια και άλλα αρτοσκευάσματα), το οποίο θα έχει εκχυλίσματα από 30 ελληνικά φυτά με αποδεδειγμένες ιδιότητες αντιοξειδωτικής δράσης και καρδιοπροστασίας», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 7-7-08.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Καρδιοπροστασία από τη ζέστη», (τίτλος) *ΤΑ ΝΕΑ*, 5-7-07, σελ. 1.

«Ενα φορτίο βιταμίνης D και ολιγοστοιχείων (φώσφορος, ποτάσιο). Συν τα λιπαρά οξέα ω3, δηλαδή ισχυρή καρδιοπροστασία. Το εικοσαπεντανοϊκό και το δοκοσαεξανοϊκό οξύ (FPA, DHA) απομακρύνουν τον κίνδυνο θρομβώσεων, μειώνουν τα επίπεδα των τριγλυκεριδίων, ευνοούν την αγγειοδιαστολή», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 18-4-99, σελ. C20.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: καρδιοπροστασία 110, καρδιοπροστασίες 0]

καρκινογενετικός, -ή, -ό

«Όσον αφορά την προληπτική λήψη συμπληρωμάτων διατροφής από τους καπνιστές, μελέτες έδειξαν ότι η λήψη ενός ή δύο αντιοξειδωτικών ουσιών ή ρετινοειδών δεν ισορροπούν τις καταστροφικές καρκινογενετικές ιδιότητες του καπνού», *ΤΑ ΝΕΑ*, 6-9-07, σελ. 33.

«Αξίζει να σημειωθεί ότι η καρκινογενετική επίδραση του αμιάντου στους καπνιστές είναι κατά πολύ μεγαλύτερη σε σχέση με τους μη καπνιστές...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-12-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: καρκινογενετικό 72, καρκινογενετική 120, καρκινογενετικές 70]

καρταναγνώστης

«Ο κ. Ταμάμ που ζει στο Γκρέιτ Νεκ της Νέας Υόρκης σχεδίασε το εν λόγω σύστημα που χρησιμοποιεί ένα συμβατικό ταξίμετρο συνδεδεμένο με καρταναγνώστη (reader) και ασύρματο μόντεμ», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-4-02, σελ. 14.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: καρταναγνώστη 637, καρταναγνώστες 1210]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κλαδόπλεγμα

«Πρέπει αμέσως να κηρυχθούν αναδασωτέες οι καμένες εκτάσεις και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις συγκράτησης των εδαφών με κορμοδέματα, κλαδοπλέγματα κ.λπ.», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 14-7-08.

«Κόβουμε τους κορμούς των καμένων δέντρων και τους τοποθετούμε στο έδαφος, παράλληλα με τις ισοϋψείς (κορμοσειρές) ή δημιουργούμε κορμοφράγματα τοποθετώντας δύο κορμούς τον έναν επάνω στον άλλον ή όταν δεν έχουμε χονδρούς κορμούς δημιουργούμε κλαδοπλέγματα, τα οποία διατάσσονται επίσης παράλληλα με τις ισοϋψείς», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 7-10-07, σελ. 36.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κλαδοπλέγμα 5, κλαδοπλέγματα 846]

κλεπτοκρατία

«Με τον έναν ή τον άλλον τρόπο κινούμενη η Δικαιοσύνη ελπίζεται ότι θα αποκαλύψει την Κλεπτοκρατία σε όλο το εύρος της», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-3-07, σελ. Α01.

«Όταν στις τελευταίες επιβάλλονται ανταγωνιστικές λειτουργίες μέσα από θεσμικές μεταρρυθμίσεις που χτυπούν τα μονοπώλια και την ιδιωτική κλεπτοκρατία, οι μελέτες δείχνουν ότι αυξάνονται συνολικά οι πραγματικοί μισθοί μαζί με την παραγωγικότητα, τις επενδύσεις και τις θέσεις απασχόλησης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 16-4-06, σελ. 9.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κλεπτοκρατία 1110, κλεπτοκρατίες 2]

κλεπτοκρατικός, -ή, -ό

«Μήπως η κυβέρνηση πρέπει να ασχοληθεί περισσότερο με τις κλεπτοκρατικές αγορές που εντείνουν την ακρίβεια και την ανεργία παρά... με τα θύματα των κλειστών αυτών αγορών;», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 16-4-06, σελ. 9.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Η απαισιόδοξη απάντηση σε αυτό το ερώτημα είναι πως το κλεπτοκρατικό αυτό σύστημα δεν αλλάζει με τίποτε», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 4-11-01, σελ. Α28.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κλεπτοκρατικό 127, κλεπτοκρατική 50, κλεπτοκρατικές 27]

κοιλιοπλαστική

«Στις γυναίκες ακολουθεί από κοντά το λίφτινγκ και η αυξητική μαστών. Στους άνδρες, η ωτοπλαστική, το λίφτινγκ και η κοιλιοπλαστική», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 27-1-08.

«...και οι επεμβάσεις αυτές αφορούν ανόρθωση στήθους, γλουτών, βλεφαροπλαστική και κοιλιοπλαστική,...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-6-07, σελ. 48.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κοιλιοπλαστική 1900, κοιλιοπλαστικές 45]

κομποστοποίηση

«Η οικιακή κομποστοποίηση γίνεται εξίσου ή και πιο αποτελεσματικά σε κάδους διαφόρων χρωμάτων, σχημάτων, χωρητικοτήτων, υλικών κατασκευής και άλλων λεπτομερειών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-5-08.

«Σήμερα βέβαια έχει δρομολογηθεί στην Ψυτάλλεια η μονάδα αποξήρανσης, ωστόσο δεν υπάρχει σχεδιασμός για την τελική κατάληξη της αποξηραμένης πλέον λάσπης, που για πολλούς επιστήμονες και περιβαλλοντικούς φορείς η καλύτερη λύση είναι η κομποστοποίησή της», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-1-08, σελ. 23 Α23.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κομποστοποίηση 24500, κομποστοποιήσεις 2]

κορμόδεμα

«Η αναδάσωση της Πεντέλης άρχισε σωστά με τα κορμοδέ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ματα για τη συγκράτηση του χώματος», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-7-07, σελ. (59)7.

«Χρειάζεται να μειώσουμε όσο είναι δυνατόν τη διάβρωση των εδαφών, με κορμοδέματα και κορμοπλέγματα, καθώς στη δυτική Ελλάδα οι βροχές είναι ραγδαίες», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 2-9-07, σελ. 16.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κορμόδεμα/κορμοδέμα 2, κορμοδέματα 1030]

κορμόπλεγμα

«Τα κορμοπλέγματα άντεξαν και λειτούργησαν ανασχετικά», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 3-9-07.

«Χρειάζεται να μειώσουμε όσο είναι δυνατόν τη διάβρωση των εδαφών, με κορμοδέματα και κορμοπλέγματα, καθώς στη δυτική Ελλάδα οι βροχές είναι ραγδαίες», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 2-9-07, σελ. 16.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κορμόπλεγμα/κορμοπλέγμα 0, κορμοπλέγματα 358]

κορμόφραγμα

«Κόβουμε τους κορμούς των καμένων δέντρων και τους τοποθετούμε στο έδαφος, παράλληλα με τις ισοϋψείς (κορμοσειρές) ή δημιουργούμε κορμοφράγματα τοποθετώντας δύο κορμούς τον έναν επάνω στον άλλον...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 7-10-07, σελ. 36.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κορμόφραγμα/κορμοφράγμα 0, κορμοφράγματα 637]

κοσμηματοτεχνία

«Τα στέφανα, δώρο του μάστορα όπου μαθήτευσε η νύφη στην κοσμηματοτεχνία, καλλιτέχνη άκρας ευαισθησίας...», *ΤΑ ΝΕΑ*, 4/5-11-06, σελ. 18/54.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Οι Μινωίτες είχαν καλλιεργήσει εξάλλου και την κοσμηματοτεχνία...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-2-01, σελ. Ζ18.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κοσμηματοτεχνία 81]

κοστοβόρος, -ος/-α, -ο

«Το κοστούμι της εθελουσίας εξόδου προβάρει στην Ολυμπιακή και τον ΟΣΕ η κυβέρνηση, χωρίς ωστόσο να είναι σε θέση να εξηγήσει πώς ακριβώς θα χρηματοδοτήσει ένα τόσο απαιτητικό και κοστοβόρο εγχείρημα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 31-1-08, σελ. 48.

«Πρόκειται για την πλέον επικίνδυνη και κοστοβόρα κατηγορία εργαζομένων, οι οποίοι όχι μόνο νιώθουν αποστασιοποιημένοι από την εργασία τους αλλά προτίθενται να υπονομεύσουν επίσης τη δουλειά των συναδέλφων τους, καλλιεργώντας κλίμα δυσαρέσκειας», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 6-10-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κοστοβόρο 870, κοστοβόρα 1500, κοστοβόρες 663]

κοστολογικός, -ή, -ό

«Τα μέτρα που λαμβάνονται σε όλο το φάσμα της αγοράς και οι δράσεις για την ενημέρωση του καταναλωτή και την ενίσχυση των καταναλωτικών οργανώσεων. Βιομηχανική επεξεργασία/ μεταποίηση...–Διαρκής κοστολογικός έλεγχος...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 22-2-08, σελ. 27.

«Επιστροφή στους κοστολογικούς ελέγχους», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ (Οικονομία)*, 18-12-07, σελ. 3.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κοστολογικό 1190, κοστολογική 2060, κοστολογικές 744]

κρατικοκεντρικός, -ή, -ό

«Παρά δε τις συνεχείς, μεγάλες και επαναλαμβανόμενες απο-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τυχίες του κρατικοδίαιτου και κρατικοκεντρικού συστήματος στην οικονομία, στη διοίκηση και στην κοινωνική πολιτική, επιμένουμε πεισματικά σε αυτό», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομία)*, 7-10-07, σελ. 6.

«Σε πολλές χώρες του κόσμου αυτή η κρατικοκεντρική αντίληψη συμβάδισε με τη δημιουργία κρατικών επιχειρήσεων, εμπόδισε την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών, την κοινωνική ανάπτυξη, αλλά συχνά και την οικονομική ανάπτυξη», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-3-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κρατικοκεντρικό 145, κρατικοκεντρική 125, κρατικοκεντρικές 8]

κρεατοπαραγωγή

«Αυξάνονται οι μέσες τιμές των εισοδημάτων κατά 96% για τα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής φασόν, κατά 60% για γαλοπούλες, κότες αβγοπαραγωγής και στρουθοκαμήλους και κατά 55% για τα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ*, 1-4-08, σελ. 22.

«Από την προηγμένη τεχνολογικά Ευρώπη, που "πέτυχε" να μεγιστοποιήσει στην κρεατοπαραγωγή το κέρδος, μετατρέποντας τα βοοειδή σε κανιβάλους, ταΐζοντάς τα κρεατάλευρα, μάς ήρθε η νόσος των τρελών αγελάδων», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 4-7-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κρεατοπαραγωγή 617, κρεατοπαραγωγές 3]

κρυοσυντήρηση

«Τα πλεονεκτήματα της χρήσης των βλαστικών κυττάρων, τα οποία προέρχονται από το αίμα του ομφαλίου λώρου και του πλακούντα, συγκριτικά με αυτά του μυελού των οστών, είναι τα εξής: - Είναι άμεσα διαθέσιμα, μέσω της διαδικασίας κατάψυξης και κρυοσυντήρησης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 4-12-07, σελ. 49.5.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Να επενδύσουν 1.000-1.500 ευρώ για τη κρυοσυντήρηση των βλαστικών κυττάρων του επερχόμενου παιδιού τους ή να μην το κάνουν;», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 15-2-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κρυοσυντήρηση 1110]

κτηματόσημο

«Αυτό σημαίνει ότι οι πολίτες μπορούν να πληρώσουν το κτηματόσημο είτε στα ΑΤΜ είτε από το σπίτι ή την επιχείρησή τους», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-9-08, σελ. Ι03.

«Η είσπραξη του κτηματόσημου θα γίνεται με κατάθεση των χρημάτων, με πιστωτική κάρτα "ή με οποιονδήποτε άλλο αναγνωρισμένο στις συναλλαγές ασφαλή τρόπο" και οι τράπεζες θα παρέχουν στον πολίτη την απόδειξη που θα κατατίθεται στο γραφείο κτηματογράφησης», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 24-2-08, σελ. 37.

«Κτηματόσημο από 35 μέχρι και 900 ευρώ θα κληθούν να πληρώσουν οι κάτοχοι των 12,4 εκατ. τίτλων ιδιοκτησίας ακινήτων στις μεγάλες πόλεις της χώρας προκειμένου να προχωρήσει το πολύπαθο κτηματολόγιο της Ελλάδας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 14-5-06, σελ. 62.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κτηματόσημο 978, κτηματόσημα 267]

κυβερνητισμός

«Για την εξέλιξη αυτή δεν είναι άμοιρη ευθυνών η ευρωπαϊκή Αριστερά, με τον αθεράπευτο κυβερνητισμό και πολιτικό αμοραλισμό της», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 11-5-08.

«Και είναι εντυπωσιακό να βλέπεις στελέχη και υπουργούς επί σειρά ετών σ' αυτές τις κυβερνήσεις να καταγγέλουν τον "κυβερνητισμό", τον "καθεστωτισμό", θεωρώντας ότι ο ιός προσβάλλει μόνο κάποιους άλλους, μη κατονομαζόμενους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-10-07, σελ. 12.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κυβερνητισμό 6730, κυβερνητισμούς 186]

κυβερνοέγκλημα → **δικτυοέγκλημα**[15]

«Οι τρομακτικές διαστάσεις που έχει λάβει σε όλη την Ευρώπη το κυβερνο-έγκλημα, αναγκάζει την Ευρωπαϊκή Ένωση να προχωρήσει στη λήψη μέτρων», *ΤΑ ΝΕΑ*, 11-6-07, σελ. 8.

«...Σύμφωνα με πληροφορίες, η γενικότερη προστασία των επικοινωνιών μέσω διαδικτύου... θα αντιμετωπισθεί με άλλο νομοσχέδιο, που θα μεταφέρει στην εσωτερική έννομη τάξη τη διεθνή σύμβαση για το κυβερνοέγκλημα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-3-07, σελ. 59.

«Παρ' όλα αυτά, το FBI, και συγκεκριμένα το ειδικό τμήμα αντιμετώπισης του κυβερνοεγκλήματος, θα είναι σε πλήρη ετοιμότητα, όπως δήλωσε ο επικεφαλής του τμήματος Michael Vetis», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMARAM)*, 29-12-99, σελ. Δ2 34.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κυβερνοέγκλημα 1210, κυβερνοεγκλήματα 115 / κυβερνο-έγκλημα 273, κυβερνο-εγκλήματα 7]

κυβερνοπόλεμος → **δικτυοπόλεμος**

«Οι δύο νέο-στρατηγικοί εγκέφαλοι αναγνωρίζουν ότι υπάρχουν κίνδυνοι, αλλά εκτιμούν ότι "ο κυβερνοπόλεμος" μπορεί να προσφέρει ένα νέο τρόπο αποφασιστικής νίκης χωρίς να βασίζεται κανείς σε βομβαρδισμούς που προκαλούν τραγικές απώλειες, κυρίως ανάμεσα στον πληθυσμό», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 26-9-99, σελ. 84.

«Προβλήματα δημοκρατίας... -Πώς θα αποφύγουμε τον κυβερνοπόλεμο», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAnet)*, 28-12-97, σελ. 2.2.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κυβερνοπόλεμο 430, κυβερνοπολέμους 2 / κυβερνο-πόλεμο 10, κυβερνο-πολέμους 0]

---

15. Βλ. την πρόταση για νεολογικούς σχηματισμούς με α' συνθετικό το «δικτυο-» στη μελέτη της Χριστοφίδου, ibid. σελ. 461-476.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κυβερνοτρομοκρατία → **δικτυοτρομοκρατία**

«Κυβερνοτρομοκρατία α λα Χόλιγουντ», (τίτλος) *ΤΑ ΝΕΑ*, 10-7-07, σελ. 52.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κυβερνοτρομοκρατία 141 / κυβερνο-τρομοκρατία 26]

κυβερνοχρήμα → **δικτυοχρήμα**

«Τον τελευταίο καιρό μάλιστα μεγάλες επιχειρήσεις λογισμικού προετοιμάζονται για τη δημιουργία ενός νέου νομίσματος: του κυβερνοχρήματος», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 14-9-97, σελ. 1.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: κυβερνοχρήμα 10, κυβερνοχρήματα 0 / κυβερνο-χρήμα 1, κυβερνο-χρήματα 0]

λαθρεπιβίβαση

«Μόλις 13 συμβασιούχοι ελεγκτές έχουν απομείνει στον ΟΑΣΑ για να ελέγχουν τη λαθρεπιβίβαση στα περίπου 2000 λεωφορεία και τρόλεϊ...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 20-11-05, σελ. 65.

«Αυξημένη είναι η λαθρεπιβίβαση στα λεωφορεία αφού ανέρχεται στο 8-10% ενώ στον ΗΣΑΠ οι λαθρεπιβάτες φτάνουν το 6% επί του ημερήσιου συνόλου των επιβατών», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 30-8-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: λαθρεπιβίβαση 83, λαθρεπιβιβάσεις 6]

λεωφοροπειρατεία → **λεωφορειοπειρατεία** (βλ. και ΛΝΕΓ 2008)

«Με το που έγινε η λεωφοροπειρατεία χθες το πρωί, αμέσως ο πρόεδρος του ΕΣΡ Ιωάννης Λασκαρίδης τηλεφώνησε στα κανάλια συνιστώντας ψυχραιμία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 16-12-04, σελ. 40.

«Ο αδελφός πληρώνει τη λεωφορειοπειρατεία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-12-04, σελ. 48.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: λεωφοροπειρατεία 46, λεωφοροπειρατείες 3 / λεωφορειοπειρατεία 381, λεωφορειοπειρατείες 55 / λεωφορειο-πειρατεία 30, λεωφορειο-πειρατείες 87]

λιγνιτικός, -ή, -ό

«Η ολοκλήρωση του διαγωνισμού για το λιγνιτικό κοίτασμα της Βεύης παρουσιάστηκε επίσης στον υπουργό ως μείζον θέμα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 29-1-09.

«Βεβαίως δικαιώματα ρύπων ισχύουν και για τις μονάδες φυσικού αερίου, αλλά αυτές εκπέμπουν πολύ λιγότερους ρύπους από τις λιγνιτικές και από τις ανθρακικές», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 1-6-08, σελ. D12.

«...όπως και οι 27.000 τόνοι πετρελαίου που χρησιμοποιεί η ΔΕΗ για την έναυση των λιγνιτικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-9-07, σελ. 20.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: λιγνιτικό 2720, λιγνιτική 2510, λιγνιτικές 3850]

λιθανθρακικός, -ή, -ό

«Η εξεταζόμενη λιθανθρακική μονάδα είναι επιπλέον του παραπάνω σχεδιασμού και αντιπροσωπεύει πρόσθετη νέα ισχύ», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 25-12-07.

«Έτσι, μόνον η ΔΕΗ θα κατασκευάσει στην Ελλάδα 4 λιθανθρακικές μονάδες, ενώ ακόμα 3 έχουν προγραμματίσει ιδιωτικές εταιρείες», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 18-12-07, σελ. 25.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: λιθανθρακικό 181, λιθανθρακική 7640, λιθανθρακικές 2240]

λιθολογία

«Γι' αυτό θεωρεί απαραίτητο να μελετηθεί συστηματικά η λεκάνη απορροής του Κλαδέου και κυρίως να μελετηθεί από άπο-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ψη ενέργειας του αναγλύφου σε συνδυασμό με τη λιθολογία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-8-07.

«Είναι οι ανθρώπινες παρεμβάσεις, οι κλιματολογικές συνθήκες, η τοπογραφία, η λιθολογία, η παλαιά και νέα τεκτονική δραστηριότητα...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-2-03.

«Η ελληνική ομάδα κατέγραψε τα πάντα στη Λαυρεωτική δημιουργώντας ένα μεγάλο ηλεκτρονικό αρχείο με πλήθος πληροφοριών (υπέδαφος, λιθολογία, χρήσεις γης, φυτοκάλυψη, δασοκάλυψη, πολεοδομικοί κανονισμοί...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 3-3-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: λιθολογία 255, λιθολογίες 46]

λιθολογικός, -ή, -ό

«Η λιθολογική σύνθεση του λόφου, σε συνδυασμό με τη μεγάλη κλίση των πρανών του, είναι επιρεπής σε φαινόμενα κατολισθήσεων και ερπυσμού, τα οποία είχαν παρατηρηθεί στο παρελθόν, αλλά ήταν μικρής έκτασης...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-8-07.

«Το μεγαλύτερο ποσοστό των κατολισθήσεων εκδηλώνεται στις οικιστικές περιοχές (σε ποσοστό 67,71%), γεγονός που αποδεικνύει την ανθρωπογενή παρέμβαση. Από την ανάλυση των στοιχείων φαίνεται ότι τα κύρια αίτια εκδήλωσης είναι οι βροχοπτώσεις και η φυσική κατάσταση των σχηματισμών (92,83%), η λιθολογική σύσταση (91,48%), ο προσανατολισμός και η κλίση των πρανών (87,27%), η αύξηση της πίεσης του νερού των πόρων (88,17%)...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 30-3-03, σελ. Α46.

«Όσο για τις περιοχές που είναι επιρρεπείς σε κατολισθητικές κινήσεις λόγω των λιθολογικών ενοτήτων του φλύσχη, των σχιστοκερατολίθων και των αργιλομαργών, σύμφωνα με τους επιστήμονες είναι: τα Γιάννενα, η Άρτα...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-2-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: λιθολογικό 44, λιθολογική 332, λιθολογικές 120]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λιμνοδεξαμενή

«...το Σαββατοκύριακο με τις βροχές το οδόστρωμα θύμιζε... λιμνοδεξαμενή...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 23-9-08.

«Η Νάξος και η Μήλος έχουν τη δυνατότητα να καλύψουν τις ανάγκες τους με κατασκευή μικρών φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-3-08, σελ. 57.

«Ωστόσο, από τη μια στιγμή στην άλλη δεν μπορεί να αλλάξει η κατάσταση, λέει ο διευθυντής στον τομέα Αγροτικής Ανάπτυξης της Νομαρχίας Ροδόπης, κ. Απόστολος Ερελιάδης. Δημιουργήσαμε δύο λιμνοδεξαμενές και ένα μικρό φράγμα, ενώ έχει δρομολογηθεί και ένα μεγαλύτερο», *ΤΑ ΝΕΑ*, 7-12-04, σελ. 16.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: λιμνοδεξαμενή 2670, λιμνοδεξαμενές 2590]

λιπασματοποίηση (βλ. και **βιοσταθεροποίηση** πιο πάνω)

«Μάλιστα επισημαίνει ότι εκτός από την ανακύκλωση με προγράμματα διαλογής στην πηγή, αλλά και εργοστάσια διαχωρισμού και ανακύκλωσης, έμφαση πρέπει να δοθεί στη λιπασματοποίηση (βιοσταθεροποίηση) των οργανικών στοιχείων. Με τη λιπασματοποίηση ανακτάται το οργανικό μέρος των απορριμμάτων και μετατρέπεται σε χρήσιμο εδαφοβελτιωτικό (compost)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 4-5-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: λιπασματοποίηση 2510]

λογιστικοποίηση

«Η επιδείνωση των αποτελεσμάτων αποδίδεται αφενός στη μείωση των λειτουργικών εσόδων και στην αύξηση των λειτουργικών εξόδων, αφετέρου στη λογιστικοποίηση ενός επιπλέον ποσού της τάξεως των 10,2 εκατ. ευρώ σε προβλέψεις», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 30-11-06, σελ. Β5.

«...β) στην αύξηση των εξόδων προηγούμενων χρήσεων κατά περίπου 2 εκατ. ευρώ, λόγω της λογιστικοποίησης σε δεδουλευ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μένη βάση και όχι σε ταμιακή, όπως γινόταν μέχρι σήμερα, γ) στο σχηματισμό πρόβλεψης για απαξίωση αποθεμάτων ύψους 1,5 εκατ. ευρώ», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομία & Αγορές)*, 1-12-04.

«1. Λογιστικοποίηση εσόδων συμβάσεων κατασκευής έργων: Σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ) η γνωμάτευση του Εθνικού Συμβουλίου Λογιστικής (ΕΣΥΛ) αναφέρει ότι οι μακροχρόνιες συμβάσεις θα πρέπει να λογιστικοποιούνται είτε χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της τμηματικής περάτωσης του έργου είτε τη μέθοδο ολοκλήρωσης του έργου», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 29-2-04, σελ. D12.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: λογιστικοποίηση 2530, λογιστικοποιήσεις 9]

μαγνητοαντίσταση

«Βιο-μηχανική με εμβρυϊκά βλαστικά κύτταρα, γιγαντιαία μαγνητοαντίσταση και χημικές διεργασίες πάνω σε σταθερές επιφάνειες ήταν τα ερευνητικά πεδία που τιμήθηκαν για την Ιατρική, τη Φυσική και τη Χημεία αντίστοιχα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 14-10-07, σελ. Η03.

«...Το φαινόμενο της γιγαντιαίας μαγνητοαντίστασης άνοιξε το δρόμο για την κατασκευή πολύ μικρότερων σκληρών δίσκων, συμβάλλοντας έτσι καθοριστικά στην ευρεία διάδοση των λάπτοπ και του MP3», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-10-07, σελ. 16.

«Έτσι, π.χ. το φαινόμενο της γιγαντιαίας μαγνητοαντίστασης αναφέρθηκε το 1988 και το 1994 λειτούργησαν οι πρώτοι αισθητήρες με βαλβίδες spin», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-1-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μαγνητοαντίσταση 336, μαγνητοαντιστάσεις 2]

μακροενοικίαση

«"Στοπ" στη μακροενοικίαση υπαλλήλων», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 1-7-07, σελ. 6.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Σημαντικά οφέλη προσφέρει η μακροενοικίαση (operating leasing) αυτοκινήτων σε ελεύθερους επαγγελματίες και επιχειρήσεις που την προτιμούν ως μέθοδο χρηματοδότησης», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-10-03, σελ. D20.

«Ως προς τη μακροχρόνια χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων, η εταιρεία προσανατολίζεται κυρίως στις ξένες επιχειρήσεις που αναπτύσσουν δράση στην Ελλάδα. Για τη μακροενοικίαση αυτοκινήτων συνεργάζεται με περισσότερες από 5 εταιρείες του κλάδου στις οποίες κάνει leasing αυτοκινήτων και εκείνες στη συνέχεια τα υπομισθώνουν στον τελικό χρήστη», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομία & Αγορές)*, 24-4-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μακροενοικίαση 269, μακροενοικιάσεις 26]

μακροθρεπτικός, -ή, -ό

«Στις ΗΠΑ, τα άτομα που καταναλώνουν πρωινό εμφανίζουν συνολικά υψηλότερη ποιότητα στη διατροφή τους, ενώ η πρόσληψη μικροθρεπτικών και μακροθρεπτικών συστατικών, καθώς και φυτικών ινών σε αυτά τα άτομα προσεγγίζει τις νεότερες διαιτητικές συστάσεις», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-10-07, σελ. 6.50.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μακροθρεπτικό 10, μακροθρεπτική 5, μακροθρεπτικές 50]

μακρύκοκκο (ρύζι)

«Αντίθετα, άλλες χώρες, όπως η Ιαπωνία, απαγόρευσαν την εισαγωγή μακρύκοκκου ρυζιού από τις ΗΠΑ», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 13-11-06.

«Ο ΕΦΕΤ σε χθεσινή ανακοίνωσή του επισημαίνει ότι έγιναν έλεγχοι στις επιχειρήσεις που εισάγουν μακρύκοκκο ρύζι αμερικανικής προέλευσης και σε σημεία λιανικής πώλησης,...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-10-06, σελ. Α16.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορεί να εγγυηθεί ότι δεν έχει εισαχθεί στην ευρωπαϊκή αγορά αμερικανικό μακρύκοκκο ρύζι μολυσμένο από τον γενετικά τροποποιημένο οργανισμό LL 601, παραδέχθηκε χθες ο εκπρόσωπος του επιτρόπου για την Προστασία των Καταναλωτών, Μάρκου Κυπριανού, με αφορμή την κατάσχεση ύποπτου φορτίου στην Ολλανδία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-9-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μακρύκοκκο 895, μακρύκοκκη 0, μακρύκοκκες 0]

μανιταρόφιλος, -η, -ο

«Οι σύλλογοι μανιταρόφιλων "ξεφυτρώνουν" σε όλη την Ελλάδα», *ΤΑ ΝΕΑ*, 4-12-07, σελ. 18.

«Μανιταροοικογένεια που ζει στο δάσος σε ένα παχύ στρώμα από φύλλα οξιάς, δίπλα σε ρυάκια, την οποία εντόπισαν τα μέλη του νεοϊδρυθέντος "Συλλόγου Μανιταρόφιλων Ηπείρου" και φωτογράφισε η Παρασκευή Παππά», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-10-07, σελ. 2.

«Η γιορτή που ξεκίνησε χθες στις όχθες του Βενέτικου ποταμού στο 15ο χιλιόμετρο Γρεβενών-Μετσόβου διοργανώνεται από τους μανιταρόφιλους Δυτικής Μακεδονίας...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 19-8-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μανιταρόφιλο 2, μανιταρόφιλη 4, μανιταρόφιλες 2, (μανιταρόφιλους 844)]

μαστοπλαστική

«Ο πλαστικός χειρουργός ο οποίος είχε την ευθύνη για την επέμβαση της μαστοπλαστικής, μετά τη δημοσιοποίηση της υπόθεσης, πέρασε στην επίθεση», *ΤΑ ΝΕΑ*, 12-10-07, σελ. 14.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μαστοπλαστική 37, μαστοπλαστικές 3]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μεγαλοοφειλέτης

«Αντίθετα, φρόντισε να φέρνει κατά καιρούς ευνοϊκές ρυθμίσεις για τους μεγαλοοφειλέτες των ασφαλιστικών ταμείων, να χαρίζει χρέη σε ποδοσφαιρικές εταιρείες, να παίζει με τα περίφημα ομόλογα των Ταμείων, απ' όπου χάθηκαν ιλιγγιώδη ποσά», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-2-08.

«Με χαριστικές ρυθμίσεις σε μεγαλοοφειλέτες που μάλιστα προαναγγέλθηκαν ένα εξάμηνο νωρίτερα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-3-07, σελ. Α42.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μεγαλοοφειλέτη 32, μεγαλοοφειλέτες 3010 / μεγαλοφειλέτη 2, μεγαλοφειλέτες 322]

μερισματαπόδοση

«Οι υπέρμαχοι της "πτώσης" όμως επενδύουν περαιτέρω διόρθωση της αγοράς προς τις 2280 μονάδες, ποντάροντας στην αποκοπή αύριο του μερίσματος της Ιντρακόμ (μερισματαπόδοση 5%) και της Εμπορικής στις 30/5 (μερισματαπόδοση 5,86%)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 26-5-02, σελ. 25.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μερισματαπόδοση 44, μερισματαποδόσεις 5]

μερισματοφόρος, -ος/-α, -ο

«Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, βέβαια, τον τόνο στις "μερισματοφόρες" βιομηχανίες δίνουν οι μεγάλες και πλέον κερδοφόρες, οι οποίες διαμορφώνουν και τη συνολική εξέλιξη των μερισμάτων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-5-05, σελ. Β12.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μερισματοφόρο 0, μερισματοφόρα 3, μερισματοφόρες 32]

μεσομακροπρόθεσμος, -η, -ο

«Η Ένωση από την πλευρά της ισχυριζόταν ότι σε μεσομα-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κροπρόθεσμο ορίζοντα και με τις δεσμεύσεις που αναλάμβαναν οι κλινικές, το μέσο κόστος αυξανόταν πολύ λιγότερο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 1-7-07, σελ. 12.

«Εάν, όμως, έχουν καταβάλει μέρος του τριπλάσιου και διπλάσιου ποσού των αρχικών δανείων, το υπόλοιπο ποσό μετατρέπεται σε μεσομακροπρόθεσμο δάνειο και εξοφλείται με τους αντίστοιχους όρους της ΑΤΕ ΑΕ.», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 24-4-03, σελ. 17.

«Ο νόμος 2601/1998 προέβλεπε αρχικά επιδότηση 600.000 δρχ. για κάθε δημιουργούμενη νόμιμη θέση στάθμευσης. Επειδή όμως το κίνητρο αυτό δεν ήταν αρκετό, το ποσό της επιδότησης αναπροσαρμόστηκε με το άρθρο 15 του νόμου 2819/2000 σε 800.000 δρχ. για κάθε υπέργεια θέση στάθμευσης και 1.400.000 δρχ. για κάθε υπόγεια θέση στάθμευσης. Παράλληλα θεσπίστηκε επιδότηση τόκων μεσομακροπρόθεσμου επενδυτικού δανείου κατά 40%», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-5-01, σελ. Ε18.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μεσομακροπρόθεσμο 2150, μεσομακροπρόθεσμη 1890, μεσομακροπρόθεσμες 843]

μεσοσταθμικός, -ή, -ό

«Τον Ιούνιο, το μεσοσταθμικό επιτόκιο για τέτοιου είδους καταθέσεις ανέβηκε στο 4,61% έναντι 4,27% τον Μάιο και 3,79% ένα χρόνο πριν», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-8-08.

«Σε μια προσπάθεια να χρυσωθεί το χάπι, αναφέρεται επίσης ότι πραγματοποιείται μείωση τιμών για τις μηνιαίες κάρτες (10% περίπου) αποφεύγοντας όμως επιμελώς να συγκεκριμενοποιήσουν πόση είναι η τελική μεσοσταθμική αύξηση για το σύνολο των επιβατών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 24-2-08, σελ. 8.

«Όπως πρώτη έγραψε τότε η "Οικονομία", αρκετές ασφαλιστικές αντέδρασαν στις συμβάσεις καθώς προκαλούσαν κατά την άποψή τους αύξηση των χρεώσεων κατά 20 με 30% σε μεσοσταθμικούς όρους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 1-7-07, σελ. 12.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μεσοσταθμικό 3460, μεσοσταθμική 6090, μεσοσταθμικές 965]

μεταβιβαστής

«Αν ερωτηθεί ένα ανώτερο στέλεχος Δ.Σ. για τα καθήκοντα που επιτελεί, το πιθανότερο είναι ότι θα απαντήσει με κάτι το εντυπωσιακό. Όπως σύμβουλος στρατηγικής, μάνατζερ εντεταγμένων επικοινωνιών, παράγων αλλαγής ή μεταβιβαστής εξουσίας», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 23-1-09.

«Μέσα από τα χρώματα και τις αφηρημένες έννοιες λειτουργούν σαν αφορμές, ερεθίσματα, μεταβιβαστές, για να αποκτήσουμε μια εικόνα της ζωής μας, της αισθητικής μας, του τι σημαίνει η Τέχνη σήμερα, ποια είναι τα όρια και οι περιορισμοί της/μας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 6-2-08, σελ. 34.

«Η ιδέα μου για τη φετινή "Άνοιξη των Ποιητών" ήταν να δοθεί η δυνατότητα στον καθένα να διαβάσει ένα ποίημα που αγάπησε, που θέλει να γνωρίσει στους άλλους και να γίνει έτσι "μεταβιβαστής της ποιητικής μνήμης"», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 3-3-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μεταβιβαστή 149, μεταβιβαστές 171]

μεταδρομολόγηση

«Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα οικονομικά στοιχεία του Ομίλου για το 2007 δεν είναι απολύτως συγκρίσιμα με αυτά του 2006 λόγω μεταδρομολόγησης τριών πλοίων του Ομίλου...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 28-3-08, σελ. 31.

«Στο ενημερωτικό δελτίο αναφέρονται ως στόχοι η ενίσχυση της θέσης του ομίλου στις γραμμές της Αδριατικής, η επέκταση σε άλλες γραμμές στην Ευρώπη η μεταδρομολόγηση πλοίων σε γραμμές που επιτυγχάνεται η πλήρης εκμετάλλευσή τους καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και η βελτίωση της κερδοφορίας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-1-08.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μεταδρομολόγηση 489, μεταδρομολογήσεις 7]

μεταλλαξιγένεση

«Υπάρχουν όμως και κλώνοι μικροοργανισμών με υψηλούς ρυθμούς μεταλλακτικότητας, καθώς τελευταία πιστεύεται ότι ορισμένες γονιδιακές παραλλαγές (μεταλλάκτες) αυξάνοντας τη μεταλλαξιγένεση σε ένα στέλεχος μπορεί να παίζουν σημαντικό ρόλο στην προσαρμοστική εξέλιξη, μέσα από την πρόκληση και ωφέλιμων μεταλλάξεων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-6-05, σελ. (61)7.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μεταλλαξιγένεση 321, μεταλλαξιγενέσεις 0]

μεταμοσχευτικός, -ή, -ό

«Μεταμοσχευτικό κέντρο στη μνήμα του Χριστόδουλου», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-2-08, σελ. 10.

«Στον δημοφιλή προορισμό "μεταμοσχευτικού τουρισμού", που ξεσκεπάστηκε στην πόλη Γκουργκόαν κοντά στο Νέο Δελχί, τρεις Έλληνες βρέθηκαν να παζαρεύουν την ελπίδα για ζωή με σκληρούς νόμους προσφοράς και ζήτησης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-1-08, σελ. 19.

«Ειδικά για τα μοσχεύματα καρδιάς, ο αριθμός των ληπτών που υπάρχει στις μεταμοσχευτικές μονάδες είναι ελάχιστος, καθώς το σύστημα Υγείας δεν είναι σε θέση να αξιολογήσει τους ασθενείς που χρήζουν μεταμόσχευσης», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 27-3-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μεταμοσχευτικό 1170, μεταμοσχευτική 507, μεταμοσχευτικές 109]

μετοχοδάνειο

«Τα μετοχοδάνεια γκρεμίζουν τις αγορές», (τίτλος) *ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ*, 11-8-07, σελ. 01.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Βασικός μέτοχος εταιρείας, στον ίδιο κλάδο, πουλάει οικόπεδα που έχει στο όνομά του για να καλύψει το μετοχοδάνειο, ενώ ένας εκ των βασικών ανταγωνιστών του πασχίζει εδώ και τουλάχιστον έξι μήνες για να αναχρηματοδοτήσει τις υπέρογκες υποχρεώσεις της εταιρείας του», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 10-4-05.

«Η έκθεση των ελεγκτών καταλογίζει ευθύνες σε πέντε ανώτερα στελέχη της Αγροτικής Τράπεζας και εισηγείται την πειθαρχική τους δίωξη για χειρισμούς τους σε δύο δανειοδοτήσεις το 2000 και το 2002 προς τον κ. Μπατατούδη. Η πρώτη αφορούσε προσωπικό μετοχοδάνειο ύψους 7 δισ. δρχ. (20,5 εκατ. ευρώ) και η δεύτερη δάνειο ύψους 2,6 εκατ. ευρώ που δόθηκε σε μια από τις εταιρείες του, την Interactive», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 10-10-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μετοχοδάνειο 215, μετοχοδάνεια 1660]

μετοχολόγιο

«Το μετοχολόγιο της Εθνικής Τράπεζας ήταν στο τέλος του Σεπτεμβρίου 1997 ένα από τα πιο πλούσια μεταξύ των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο εταιρειών, ίσως το δεύτερο μεγαλύτερο ύστερα από αυτό του ΟΤΕ», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 19-10-97, σελ. Δ12 12.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μετοχολόγιο 21800, μετοχολόγια 2230]

μετρησιμότητα

«Φαίνεται όμως ότι άλλο πράγμα είναι το να αμφισβητεί κανείς την αξιοπιστία μιας εταιρείας και άλλο την παντοδυναμία της αρχής της μετρησιμότητας», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 19-9-07, σελ. 18.

«Η παραγωγικότητα, η αποδοτικότητα, η μετρησιμότητα συμβαδίζουν με την παρακώλυση, τη στασιμότητα, την ακινησία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-7-02.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μετρησιμότητα 285]

μηχανάνθρωπος

«Θυμίζουν μάλιστα ότι βάσει της διαπιστωμένης εκθετικής προόδου της τεχνολογίας, είναι πιθανό σε 30 χρόνια από σήμερα όχι απλώς να έχουμε πεντάχρονα ανθρωποειδή, αλλά και "ενήλικες μηχαναθρώπους" με γνώσεις και δεξιότητες αντίστοιχες των όσων προφητεύει ο Ισαάκ Ασίμοφ στο "Εγώ, το ρομπότ"», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-9-04, σελ. 59 5.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μηχανάνθρωπο 10, μηχανανθρώπους 1]

μηχανόσημο

«Ενώ το ΥΠΕΧΩΔΕ απορρίπτει προσφορές επειδή λείπουν μηχανόσημα ή κρίνει ότι οι εταιρείες δεν έχουν τα προσόντα...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-2-05, σελ. Β15.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μηχανόσημο 185, μηχανόσημα 144]

μικροαρχιτεκτονική (ουσ.)

«Η μικροαρχιτεκτονική της διάταξης των γλυκών του είναι εντυπωσιακή, καθώς τα βλέπεις να σε προκαλούν αραδιασμένα σε τριώροφες ασημένιες πιατέλες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 12-8-07.

«Με 140 εκατομμύρια τρανζίστορς, ο Dotha διαθέτει επίσης βελτιώσεις στη μικροαρχιτεκτονική και μία ενσωματωμένη μνήμη επιπέδου 2, βελτιωμένης ενέργειας 2MB για ταχύτερη πρόσβαση», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 27-9-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μικροαρχιτεκτονική 1650]

μικροβαρύτητα

«Το βακτήριο της σαλμονέλας γίνεται τρεις φορές πιο ανθεκτικό στα αντιβιοτικά μετά από ένα ταξίδι λίγων ημερών στο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Διάστημα. Το γεγονός αυτό εντοπίστηκε αρχικά σε εργαστηριακές συνθήκες μικροβαρύτητας πάνω στη Γη και επιβεβαιώθηκε με αποστολή καλλιέργειας των μικροβίων σε πτήση του Διαστημικού Λεωφορείου των ΗΠΑ», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 30-12-07, σελ. 7.

«Έρευνα που έγινε στο διαστημικό λεωφορείο "Ατλαντίς" έδειξε ότι το βακτήριο της σαλμονέλας γίνεται σχεδόν τρεις φορές πιο ισχυρό – άρα είναι πολύ πιο πιθανό να προκαλέσει μόλυνση – όταν του επιτρέπεται να αναπτυχθεί σε συνθήκες μικροβαρύτητας για 24 ώρες», *ΤΑ ΝΕΑ*, 26-9-07, σελ. 43.

«Το 1986, λίγο μετά την εκτόξευσή του, εξερράγη στον αέρα το διαστημικό λεωφορείο Τσάλεντζερ. Αυτή τη φορά το διαστημικό λεωφορείο παρέμεινε στο Διάστημα επί 16 ημέρες και το πλήρωμα πραγματοποίησε πειράματα με θέμα τη μικροβαρύτητα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 2-2-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μικροβαρύτητα 200]

μικροβιοκτονία

«Για την απλουστευμένη χρήση χωρίς μηχανισμούς ο Φρέντσεν φρόντισε ώστε να αρκεί το ρούφηγμα του πότη για να λειτουργεί η συσκευή. Αντίστροφα, επειδή η μικροβιοκτονία προϋποθέτει μέγιστη ροή 100 ως 150 ml ανά λεπτό, έχει τοποθετηθεί μια δικλίδα που περιορίζει την κατάποση», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-1-08, σελ. Η03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μικροβιοκτονία 211, μικροβιοκτονίες 65]

μικρογονιμοποίηση

«Στις αρκετά σοβαρές διαταραχές του σπέρματος, η λύση είναι σήμερα η μικρογονιμοποίηση (ICSI)», *ΤΑ ΝΕΑ*, 10-1-08, σελ. 32.

«Το σπέρμα του συζύγου είναι πολύ φτωχό και συγκεντρώ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νουμε τα ελάχιστα σπερματοζωάρια για μικρογονιμοποίηση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-5-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μικρογονιμοποίηση 1420, μικρογονιμοποιήσεις 2]

μικροεγκληματικότητα

«Παράλληλα, σύμφωνα με την Αστυνομία, το 67% της μικροεγκληματικότητας του δρόμου οφείλεται σε χρήση ναρκωτικών και περί τους 3,5 τόνους ηρωίνης υπολογίζεται ότι εισέρχονται στη χώρα κάθε χρόνο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-2-08, σελ. 20.

«Παράλληλα θα αντιμετωπισθεί και η μικροεγκληματικότητα (κλοπές, διαρρήξεις, αρπαγές τσαντών): υπολογίζεται, βάσει των δεδομένων της Αστυνομίας Θεσσαλονίκης, ότι σε ποσοστό 68% κατηγορούμενοι για τέτοιες πράξεις είναι τοξικομανείς», *ΤΑ ΝΕΑ*, 20-2-08, σελ. 12.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μικροεγκληματικότητα 782]

μικροθρεπτικός, -ή, -ό

«Στις ΗΠΑ, τα άτομα που καταναλώνουν πρωινό εμφανίζουν συνολικά υψηλότερη ποιότητα στη διατροφή τους, ενώ η πρόσληψη μικροθρεπτικών και μακροθρεπτικών συστατικών, καθώς και φυτικών ινών σε αυτά τα άτομα προσεγγίζει τις νεότερες διαιτητικές συστάσεις», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-10-07, σελ. 6.50.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μικροθρεπτικό 40, μικροθρεπτική 8, μικροθρεπτικές 38]

μικροπίστωση

«Ξεκίνησε με 27 δολάρια και σήμερα δανείζει σε μικροπιστώσεις πάνω από 5,7 δισ. δολάρια, ενώ, το 58% των οικογενειών που δανείστηκαν έσπασε την οριογραμμή της φτώχειας», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-12-06, σελ. Α49.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Η μικροπίστωση είναι ένας από αυτούς τους τρόπους», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 14-10-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μικροπίστωση 345, μικροπιστώσεις 1220]

μικροσωματιδιακός, -ή, -ό

«Από αυτήν την ποσότητα το 15% μετατρέπεται σε τέφρα. Αν τα φίλτρα συγκρατούν το 99% αυτής, τότε ένας σταθμός 1.200 μεγαβάτ εκπέμπει 80 τόνους μικροσωματιδιακής τέφρας ημερησίως, ενώ όλοι οι σταθμοί στην περιοχή 100.000 τόνους ετησίως», *ΤΑ ΝΕΑ*, 3/4-3-07, σελ. 22.

«Πρόσφατη έκθεση του υπουργείου Δικαιοσύνης των ΗΠΑ διαπιστώνει πως η μικροσωματιδιακή φύση του CS καταλήγει σε διατήρηση της ουσίας και ως εκ τούτου μπορεί να καταστήσει προβληματικό τον καθαρισμό από τη μόλυνση, ειδικά όταν πρόκειται για κλειστούς ή περιορισμένους χώρους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-6-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μικροσωματιδιακό 4, μικροσωματιδιακή 87, μικροσωματιδιακές 1]

μικροσωματίδιο

«Οι παράμετροι που συναντώνται στους περιβαλλοντικούς ρύπους περιλαμβάνουν μονοξείδιο του άνθρακα, άζωτο, διοξείδιο του θείου, όζον και μικροσωματίδια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 4-12-07.

«Τα μικροσωματίδια προκαλούν αναπνευστικά προβλήματα», *ΤΑ ΝΕΑ*, 3/4-3-07, σελ. 23.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μικροσωματίδιο 50, μικροσωματίδια 10500]

μικροτεχνολογία

«Η συγκεκριμένη μικροτεχνολογία θα συνεισφέρει στο μέλ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λον στην κατασκευή μικροσκοπικών ιατρικών συσκευών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-11-07.

«Για την καλύτερη λειτουργία των τεχνητών μελών χρησιμοποιείται ακόμη και η ηλεκτρονική μικροτεχνολογία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-2-97.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μικροτεχνολογία 172, μικροτεχνολογίες 202]

μιμίδιο

«Με τον ίδιο τρόπο τα "μιμίδια" που προκαλούν άγχος (π.χ. η πατρίδα μου βρίσκεται σε κίνδυνο), έχουν ένα έμφυτο πλεονέκτημα σε σχέση με τα ανταγωνιστικά "μιμίδια", επειδή ο κίνδυνος φτιάχνει τους ανθρώπους πιο δεκτικούς στον προσηλυτισμό», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 1-6-08.

«Μιμίδια της δύναμης και ιοί του πολιτισμού», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 19-1-00, σελ. 43 Δ11.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μιμίδιο 574, μιμίδια 586]

μονογονεϊκότητα

«Από μόνη της η μονογονεϊκότητα, πρόσθεσαν οι ειδικοί, δεν αποτελεί αιτία ψυχολογικών προβλημάτων...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-6-07, σελ. 49.

«Στη δεύτερη περίπτωση, η μονογονεϊκότητα είναι κυρίως προϊόν χηρείας...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 23-10-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μονογονεϊκότητα 241]

μονοθεραπεία

«Στις ΗΠΑ, το συγκεκριμένο φάρμακο εγκρίθηκε από τον Αμερικανικό Οργανισμό Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) τον Ιούλιο του 2006 και έκτοτε αποτελεί την πιο συχνά συνταγογραφούμενη θεραπευτική αγωγή για ασθενείς που ξεκινούν αντιρε-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τροϊκή θεραπεία στις ΗΠΑ είτε ως μονοθεραπεία είτε σε συνδυασμό με άλλες», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-11-07, σελ. 49 5.

«Οι μονοθεραπείες, όπως η χορήγηση μόνο αναστολέων βήτα ή αναστολέων ACE- δεν ήταν ιδιαίτερα ευεργετικές για τους αρρώστους...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 7-5-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μονοθεραπεία 1530, μονοθεραπείες 1750]

μονομετοχικός, -ή, -ό

«...εάν το Κέντρο Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών (ΚΗΥΚΥ) θα μετατραπεί σε Γενική Γραμματεία του υπουργείου Απασχόλησης ή σε μονομετοχική Α.Ε Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 31-12-06.

«Με τη μορφή των μονομετοχικών ανώνυμων εταιρειών, δηλαδή εκείνων οι οποίες συνιστώνται αποκλειστικά από ένα Δήμο ή μια Κοινότητα, που εισφέρουν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 26-2-06, σελ. 10.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μονομετοχικό 6, μονομετοχική 215, μονομετοχικές 150]

μονοπύθμενος, -η, -ο

«Μονοπύθμενη άρνηση», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-4-07, σελ. 58.

«...υπό την προϋπόθεση ότι θα έχει εκδοθεί το οριστικό πόρισμα για το ναυάγιο του "Prestige" (όλα δείχνουν ότι δεν βυθίστηκε γιατί ήταν μονοπύθμενο)...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 3-1-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μονοπύθμενο 32, μονοπύθμενη 7, μονοπύθμενες 1]

μονοωογενής, -ής, -ές

«Ωστόσο, οι μονοωογενείς δίδυμοι (αυτοί που αποκαλούμε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

"πανομοιότυποι δίδυμοι") είναι το αποτέλεσμα του διαχωρισμού ενός γονιμοποιημένου ωαρίου στα δύο, με αποτέλεσμα να γεννιούνται δύο αδέλφια με πανομοιότυπο DNA», *ΤΑ ΝΕΑ*, 25-10-07, σελ. 30.

«Τα μονοωογενή δίδυμα έχουν ακριβώς τους ίδιους επιγενετικούς δείκτες όταν γεννιούνται», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 6-7-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μονοωογενή 75, μονοωογενείς 83]

μοντελοποίηση

«...ο νέος μετακώδικας που μπορεί να αποκωδικοποιηθεί μέσα από μια νέα σύνθεση δεδομένων της γενετικής, της εξελικτικής και αναπτυξιακής βιολογίας, μέσα από τη μοντελοποίηση της λειτουργίας του γονιδιώματος ως συνόλου, με την αποκάλυψη λειτουργικών δικτύων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 14-10-07, σελ. 8(54).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μοντελοποίηση 30900, μοντελοποιήσεις 622]

μυδοκαλλιέργεια

«Είναι χαρακτηριστικό ότι το μεγαλύτερο διάστημα του καλοκαιριού υπήρχε απαγόρευση στη διακίνηση των προϊόντων των μυδοκαλλιεργειών του κόλπου, στις οποίες απασχολούνται εκατοντάδες άνθρωποι από τους νομούς Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής και Πιερίας», *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-9-07, σελ.17.

«Τα βαρέλια αποκολλώνται κατά καιρούς από τις μυδοκαλλιέργειες και "αράζουν" στην ακτή του υγρότοπου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-9-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: μυδοκαλλιέργεια 275, μυδοκαλλιέργειες 583]

νανοδομή

«Ωστόσο οι αυλοί έχουν επενδυμένα τα τοιχώματά τους με

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ένα "μαγικό υλικό", μια νανοδομή υλικών που ανέπτυξε η ομάδα του καθηγητή Κωνσταντόπουλου, η οποία διασπά τα μόρια του υδρατμού...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-3-07, σελ. 4(36).

«Συστάδες μετάλλων μεταπτώσεως έχουν εντονότερες μαγνητικές ιδιότητες από τα αντίστοιχα στερεά και επιπλέον έχουν πολύ μικρές διαστάσεις (νανοδομές)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-7-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανοδομή 67, νανοδομές 470 / νανο-δομή 3, νανο-δομές 10]

νανοεπιστήμη

«Εφέτος όμως έχει ληφθεί ειδική μέριμνα για τη συμμετοχή πολλών νέων ερευνητών, για χάρη των οποίων συνδιοργανώνεται θερινό σχολείο νανοεπιστημών (SS-NN07), με διαλέξεις και επιδείξεις από τους καλύτερους καθηγητές του τομέα (στα αγγλικά)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-7-07, σελ. 11(63).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανοεπιστήμη 107, νανοεπιστήμες 3940 / νανο-επιστήμη 10, νανο-επιστήμες 10]

νανοϊατρική

«Η νανοϊατρική είναι η άκρως εξειδικευμένη περιοχή της νανοτεχνολογίας που φέρει σε αλληλεπίδραση νανοϋλικά με ανθρώπινους ιστούς, κύτταρα και υγρά είτε για διαγνωστικούς είτε για θεραπευτικούς σκοπούς», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-9-07, σελ. 10(60).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανοϊατρική 287, νανοϊατρικές 1 / νανο-ιατρική 494, νανο-ιατρικές 0]

νανοκαλώδιο

«Η πρόοδος στη δημιουργία βιοσυμβατών νανοϋλικών, όπως τα νανοκαλώδια, που εξασφαλίζουν τη μεταφορά σημάτων από και προς τους νευρώνες θα αυξήσει την ασφάλεια και την πι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

στότητα των ηλεκτρονικών εγκεφαλικών εμφυτευμάτων», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAscience)*, 3-2-08, σελ. 51/5.

«Αν και τα περισσότερα <u>νανοκαλώδια</u> τείνουν να μην είναι ομοιόμορφα, αυτά της δρος Μπέλτσερ εμφανίζουν κανονικά σχήματα, ίδιες διαμέτρους και μήκη», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 13-2-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανοκαλώδιο 4, νανοκαλώδια 116 / νανο-καλώδιο 0, νανο-καλώδια 78]

νανοκινητήρας

«Τα πράγματα όμως έχουν αρχίσει να επιταχύνονται. Μια άλλη ερευνητική ομάδα την ίδια εποχή βάζει ολόκληρη σειρά από <u>νανοκινητήρες</u> άλλης πρωτεΐνης, της κινησίνης, σε σειρά και φτιάχνει κάτι σαν κυλιόμενη ταινία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 31-1-99, σελ. 24 44.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανοκινητήρα 3, νανοκινητήρες 252 / νανο-κινητήρα 0, νανο-κινητήρες 1]

νανοκλίμακα

«Πώς μπορεί όμως κανείς να βάλει στη <u>νανοκλίμακα</u> των ολοκληρωμένων κυκλωμάτων γυάλινους σωλήνες;», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-3-05, σελ. (27) 3.

«Ένα ανθρώπινο κύτταρο είναι περίπου τέσσερις τάξεις μεγέθους μικρότερο από ένα μυρμήγκι, ενώ η <u>νανοκλίμακα</u>, που θα τη βρούμε όταν κατεβούμε στο εκατομμυριοστό του μέτρου, είναι τρεις τάξεις μεγέθους μικρότερη από το κύτταρο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 31-1-99, σελ. 24 44.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανοκλίμακα 1310, νανοκλίμακες 3 / νανο-κλίμακα 575, νανο-κλίμακες 1]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νανομηχανή

«Για να καταλάβουμε τι γιγάντιο έργο σκέφτονται να αναθέσουν οι άνθρωποι στις νανομηχανές αρκεί μάλλον να αναφέρουμε ότι μετακινώντας 1.000.000 άτομα το λεπτό επί ένα χρόνο αδιάκοπα μπορούμε να βάλουμε μαζί περίπου 1.014 άτομα, δηλαδή κάτι λιγότερο από ένα τρισεκατομμυριοστό του γραμμαρίου», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΤΟ ΑΛΛΟ ΒΗΜΑ)*, 31-1-99, σελ. 24 44.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανομηχανή 35, νανομηχανές 547 / νανο-μηχανή 2, νανο-μηχανές 30]

νανομηχανική

«Η νανομηχανική μελετά τις ιδιότητες των υλικών στη νανοκλίμακα, δηλαδή σε κλίμακα 10 φορές μικρότερη από το μέτρο, που γίνεται ορατή μέσα από μικροσκόπιο», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 22-3-08.

«Η μόλις 24 ετών Κατερίνα Αϋφαντή είναι η νεότερη ερευνήτρια που επέτυχε να λάβει επιχορήγηση από τον πρώτο διαγωνισμό του ERC προκειμένου να ασχοληθεί με καινοτόμες μελέτες στη νανομηχανική», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAscience)*, 2-3-08, σελ. 55/9.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανομηχανική 242 / νανο-μηχανική 6]

νανομόριο

«Νανομόρια με αντιμικροβιακές ιδιότητες και επιφάνειες που απωθούν τους παθογόνους οργανισμούς αναμένεται να έχουν επίσης ευρεία εφαρμογή στα υλικά συσκευασίας και στα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες παραγωγής τροφίμων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17-2-08, σελ. Η06.

«Ενδεικτικό είναι το σκάνδαλο που έχει ξεσπάσει γύρω από την αμερικανική εταιρεία Planktos, η οποία σκοπεύει να αποθέσει στον ωκεανό τεράστιες ποσότητες σιδήρου (και μάλιστα σε νανομόρια, η συμπεριφορά των οποίων δεν έχει ακόμη πιστοποιηθεί)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-8-07.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανομόριο 2, νανομόρια 101 / νανο-μόριο 1, νανο-μόρια 44]

νανορομπότ

«Τελικά κάποτε, αν μελλοντολόγοι σαν τον Ρέι Κούρτσβαϊλ βγουν αληθινοί, ίσως να είναι δυνατόν να απελευθερώνουμε εκατομμύρια νανορομπότ σε εγκεφάλους που έχουν υποστεί βλάβες για να καθορίσουν σε ποιον βαθμό μπορούμε να ανακτήσουμε τη μνήμη και την προσωπικότητα του ασθενούς και να διευκολύνουν την ανακατασκευή», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMA science)*, 3-2-08, σελ. 51/5.

«Νανορομπότ επιτίθενται στον καρκίνο» (τίτλος) «Μικροσκοπικά νανορομπότ θα "ακούν" τον καρκίνο και επιλεκτικά θα επιτίθενται στα νεοπλασματικά κύτταρα χωρίς να βλάπτουν τον υπόλοιπο οργανισμό», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAscience)*, 1-7-07, σελ. 8(54).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανορομπότ 1340 / νανο-ρομπότ 258]

νανορομποτική

«Έτσι θέσαμε ως στόχο να χρησιμοποιήσουμε τη νανορομποτική προκειμένου να φθάσουμε σε σημεία όπως οι καρκινικοί όγκοι, όπου άλλα εργαλεία δεν μπορούν να φθάσουν, σημειώνει ο καθηγητής», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 23-9-07, σελ. Η04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανορομποτική 62 / νανο-ρομποτική 5]

νανοσυσκευή

«Στρέψαμε όμως τις μελέτες μας ειδικά στον τομέα της ιατρικής καθώς ήταν πολλοί οι ειδικοί του πεδίου που τόνιζαν ότι υπάρχει μεγάλη ανάγκη χρήσης νανοσυσκευών για την αντιμετώπιση σοβαρών προβλημάτων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 23-9-07, σελ. 4(54).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανοσυσκευή 103, νανοσυσκευές 276 / νανο-συσκευή 6, νανο-συσκευές 136]

νανοσωλήνας

«Οι <u>νανοσωλήνες</u> άνθρακα – κύλινδροι από γραφίτη με τοιχώματα πάχους όσο η διάμετρος ενός ατόμου – αποτελούν τη μεγάλη ελπίδα για το νανοτεχνολογικό μέλλον των δομικών υλικών», *ΤΟ ΒΗΜΑ* (*ΒΗΜΑscience*), 6-4-08, σελ. 6/52.

«Σε χαμηλή θερμοκρασία οι <u>νανοσωλήνες</u> δεν πολώνονται μαγνητικά προς μια κατεύθυνση αλλά περιστρέφονται σε δίνη, χωρίς να επιδρούν ισχυρά ο ένας στον άλλον», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑscience)* 6-3-05, σελ. (31) 3.

«Φαίνεται ότι η λύση του μείζονος προβλήματος αποθήκευσης των δεδομένων βρίσκεται στις θαυματουργές ιδιότητες των <u>νανοσωλήνων</u> άνθρακα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-3-05, σελ. 1(29).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανοσωλήνα 275, νανοσωλήνες 2430 / νανο-σωλήνα 4, νανο-σωλήνες 36]

νανοσωματίδιο

«Ο επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας είναι εμπειρογνώμων σε θέματα καύσης αερολυμάτων και <u>νανοσωματιδίων</u>,...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-3-07, σελ. 4(36).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανοσωματίδιο 188, νανοσωματίδια 2750 / νανο-σωματίδιο 1, νανο-σωματίδια 189]

νανοτεχνολογικός, -ή, -ό

«Το γεγονός αυτό μπορεί να προβληματίζει τους υπευθύνους των εταιρειών, δεν φαίνεται όμως να "κόβει τα φτερά" των ερευνητών οι οποίοι αναπτύσσουν ασταμάτητα νέες <u>νανοτεχνολογικές</u> μεθόδους σε ό,τι αφορά την παραγωγή τροφίμων αλλά και τη συσκευασία τους», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17-2-08, σελ. Η06.

«Ο δρ Έρικ Ντέξλερ, συγγραφέας του βιβλίου "Ο μελλοντι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κός κόσμος της νανοτεχνολογίας", πιστεύει ότι το πρώτο <u>νανο-τεχνολογικό</u> προϊόν θα μας "επισκεφθεί" σε μια τετραετία από σήμερα και θα είναι ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής που θα αποθηκεύει μνήμη στα μόρια που τον αποτελούν», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 28-2-99, σελ. 21 41.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανοτεχνολογικό 96, νανοτεχνολογική 118, νανοτεχνολογικές 64 / νανο-τεχνολογικό 0, νανο-τεχνολογική 0, νανο-τεχνολογικές 2]

νανοτρόφιμο

«Την ίδια στιγμή εκτιμάται ότι τα πρώτα από εκατοντάδες νέα <u>νανοτρόφιμα</u> θα φθάσουν στα χέρια των καταναλωτών μέσα στους επόμενους 12 μήνες - τροφές που θα περιέχουν χημικά ενάντια στις ρυτίδες, ποτά που θα αλλάζουν χρώμα και γεύση κατά βούληση του καταναλωτή κτλ.», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-1-08, σελ. Η02.

«...ενώ τα πρώτα από εκατοντάδες νέα <u>νανο-τρόφιμα</u> εκτιμάται ότι θα φθάσουν στα χέρια των καταναλωτών μέσα στους επόμενους 12 μήνες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 3-1-08, σελ. Α31.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανοτρόφιμα 935 / νανο-τρόφιμα 916]

νανοϋλικό

«<u>Νανοϋλικό</u> για οικολογικές συσκευές», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-3-08.

«Πολλοί συνηθίζουν να λένε ότι επιστήμη και θρησκεία είναι έννοιες ασύμβατες. Εγώ μέσα στα <u>νανοϋλικά</u> βλέπω την ομορφιά του Θεού», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑscience)*, 2-3-08, σελ. 55/9.

«Η πρόοδος στη δημιουργία βιοσυμβατών <u>νανοϋλικών</u>, όπως τα νανοκαλώδια, που εξασφαλίζουν τη μεταφορά σημάτων από και προς τους νευρώνες θα αυξήσει την ασφάλεια και την πι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

στότητα των ηλεκτρονικών εγκεφαλικών εμφυτευμάτων», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAscience)*, 3-2-08, σελ. 51/5.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανοϋλικό 24, νανοϋλικά 1410 / νανο-υλικό 10, νανο-υλικά 916]

νανοφάρμακο

«Σήμερα τα λεγόμενα <u>νανοφάρμακα</u> χορηγούν τοξικό συστατικό εγκλωβισμένο σε λιποσωμιακό νανοσωματίδιο με αποτέλεσμα τον πολύ σημαντικό περιορισμό των παρενεργειών. Μια μεγάλη σειρά τέτοιων φαρμάκων βρίσκεται σε τελικό στάδιο κλινικών δοκιμών ενώ τα πρώτα πολυμερικά νανοφάρμακα έχουν πάρει ήδη έγκριση κυκλοφορίας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 26-11-08.

«Έρχονται τα <u>νανοφάρμακα</u>. Ανοίγονται νέες ελπίδες για τη θεραπεία ασθενειών», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 4-2-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νανοφάρμακο 0, νανοφάρμακα 436 / νανο-φάρμακο 0, νανο-φάρμακα 4]

νεκροτομώ

«Η ιατροδικαστής, η οποία <u>νεκροτόμησε</u> επτά από τα θύματα, αμέσως μετά τη συνάντησή της με τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου δήλωσε ότι η επιστημονική της άποψη είναι ότι σημειώθηκε έκρηξη πριν από την ελεύθερη πτώση του Σινούκ...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-4-08.

«<u>Νεκροτομώντας</u> την Παιδεία», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 12-1-07, σελ. Α10.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νεκτροτομεί 2, νεκροτομήσει 5, νεκροτόμησε 61]

νευροεπιστήμη

«...διερευνούν τις διαθέσεις της ελληνικής κοινωνίας απέναντι στην κοσμητική <u>νευροεπιστήμη</u>, τη χρήση δηλαδή των

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

προϊόντων της έρευνας γύρω από τον εγκέφαλο, όχι για ψυχιατρικούς σκοπούς, αλλά προκειμένου να "βελτιώσουμε" φυσικά χαρακτηριστικά μας, όπως η μνήμη, η συγκέντρωση, πρακτική που φαίνεται πως είναι ήδη διαδεδομένη στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 14-6-08.

«Η διείσδυση στα μυστικά του εγκεφάλου δεν γεννά μόνον ενθουσιασμό για τις κατακτήσεις των <u>νευροεπιστημών</u>, αλλά και ανησυχία για τις νέες νευροτεχνολογικές μας δυνατότητες», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-4-08, σελ. 22.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νευροεπιστήμη 2710, νευροεπιστήμες 5660 / νευρο-επιστήμη 25;, νευρο-επιστήμες 18;]

νευροεπιστήμονας

«...δηλώνει ο Στιβ Κέιζερ, <u>νευροεπιστήμονας</u> που εργάζεται στα εργαστήρια της Hewlett Packard στο Μπρίστολ της Αγγλίας», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-5-06, σελ. 11(65).

«...όπως ισχυρίζεται ο Τόρκελ Κλίνμπεργκ, <u>νευροεπιστήμονας</u> από το Ινστιτούτο Καρολίνσκα στη Στοκχόλμη», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 12-3-06, σελ. 8(64).

«Οι επιστήμονες που διερευνούν το θέμα –οι καλούμενοι και "<u>νευροεπιστήμονες</u>"– έχουν ήδη μάθει πολλά για τη λειτουργία της, αλλά και ανακαλύπτουν καθημερινά νέα μυστήρια», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-3-05, σελ. 2(30).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νευροεπιστήμονα 415, νευροεπιστήμονες 2020 / νευρο-επιστήμονα 4, νευρο-επιστήμονες 18;]

νευροηθική

«Η <u>νευροηθική</u> ακολουθεί πλέον τη συζήτηση της βιοηθικής», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 14-6-08.

«Στις ΗΠΑ ανακοινώθηκε προσφάτως ένα φιλόδοξο τριετές πρόγραμμα αξίας 10 εκατ. δολαρίων στο οποίο θα συμμετέχουν έγκριτοι νευροεπιστήμονες, φιλόσοφοι αλλά και δικαστικοί με

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

στόχο να διερευνήσουν τα θέματα Νευροηθικής που προκύπτουν για το δικαστικό σύστημα της χώρας λόγω της αλματώδους εξέλιξης των νευροεπιστημών», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAscience)*, 27-1-08, σελ. 6.52.

«Ωστόσο, οι συνεργασίες δεν θα πρέπει να μας αποτρέψουν από το να προχωρήσουμε σε έναν βαθύ προβληματισμό γύρω από τη νευροηθική, έτσι ώστε, αρκετούς αιώνες μετά τον Ραμπελέ να μην επιτραπεί χρήση των (νευρο)επιστημών χωρίς συνείδηση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 26-2-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νευροηθική 183 / νευρο-ηθική 2]

νευροτεχνολογία

«Στα δεκαέξι κεφάλαια του βιβλίου ο αναγνώστης θα βρει ενδιαφέρουσες αναλύσεις των επιπτώσεων της νευροτεχνολογίας στην καθημερινή μας ζωή», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-4-08, σελ. 23.

«Οι πρόοδοι στη νευροτεχνολογία εγείρουν ηθικά και νομικά ερωτήματα της ίδιας φύσης και βαρύτητας με τη γενετική», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 2-6-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νευροτεχνολογία 334, νευροτεχνολογίες 5 / νευρο-τεχνολογία 2, νευρο-τεχνολογίες 0]

νευρωνικός, -ή, -ό

«Ο εγκέφαλος των νυχτερίδων διαθέτει ένα νευρωνικό μηχανισμό τύπου σόναρ. Ένα σύστημα "ηχοεντοπισμού" που χρησιμοποιεί την ηχώ για να δημιουργεί κάτι ανάλογο με την οπτική αναπαράσταση του περιβάλλοντος», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-4-08.

«Αντίστοιχα, κάθε ασθένεια από αυτές που μελετήσαμε αποσυγχρονίζει τους νευρωνικούς πληθυσμούς και δημιουργεί χαρακτηριστική απόκλιση από αυτό το αποτέλεσμα, πράγμα το οποίο χρησιμοποιούμε για διαγνωστικούς σκοπούς», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-9-07, σελ. (49)3.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νευρωνικό 2230, νευρωνική 1550, νευρωνικές 828]

νεφροτοξικός, -ή, -ό

«Ο ακριβής μηχανισμός της νεφροτοξικής δράσης της κόλας δεν είναι ακόμα γνωστός στους επιστήμονες. Δεν γνωρίζουμε σε ποιο σημείο του μεταβολισμού ή της εσωτερικής ισορροπίας του οργανισμού, ή σε ποιο κυτταρικό σύστημα επενεργούν αυτά τα αναψυκτικά, λέει ο κ. Βλαχογιάννης», *ΤΑ ΝΕΑ*, 24-1-08.

«Σκοπός της μελέτης Spare the Nephron σε λήπτες μοσχεύματος νεφρού είναι να καθορίσει την ασφαλέστερη και πιο αποτελεσματική ανοσοκατασταλτική θεραπευτική αγωγή, που αποφεύγει τη νεφροτοξική επίδραση των αναστολέων καλσινευρίνης, ενώ ταυτόχρονα αποτρέπει την απόρριψη», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-6-07, σελ. 22.

«Στην έκθεση σε νεφροτοξικές ουσίες οφείλεται το 10% των χρονίων νεφροπαθειών αγνώστου αιτιολογίας. Μόνο στις ΗΠΑ ο αριθμός των εργαζομένων που είναι εκτεθειμένοι σε νεφροτοξικές ουσίες υπολογίζεται σε 7,5 εκατομμύρια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-4-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νεφροτοξικό 107, νεφροτοξική 121, νεφροτοξικές 102]

νεφροτοξικότητα

«Οι επιστήμονες εξετάζουν εδώ και χρόνια νέες θεραπείες προκειμένου να αποτρέψουν την απόρριψη οργάνου χωρίς να προκαλέσουν βλάβη στους νεφρούς, λόγω της νεφροτοξικότητας των φαρμάκων», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-6-07, σελ. 22.

«Από τη σκοπιά της ιατρικής της εργασίας και του περιβάλλοντος δύο είναι οι κυρίαρχες δράσεις του καδμίου: η νεφροτοξικότητα και ο καρκίνος των πνευμόνων από εισπνεόμενα σωματίδια καδμίου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 10-1-05.

«Μελετώντας τον τρόπο που αναπτύχθηκε η νεφροτοξικότη-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τα στα πειραματόζωα, η ομάδα του κ. Δαρλαμήτσου κατάφερε να την αντιμετωπίσει με δύο τρόπους...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-1-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νεφροτοξικότητα 333, νεφροτοξικότητες 0]

νιτρορύπανση

«Δεκάδες επιστημονικές έρευνες διαπιστώνουν τη νιτρορύπανση στο νερό σε πολλές περιοχές της Ελλάδας λόγω της αλόγιστης χρήσης αζωτούχων λιπασμάτων στα χωράφια», *ΤΑ ΝΕΑ*, 7-12-04, σελ. 16.

«Η χρόνια υπεράντληση και νιτρορρύπανση των υδάτων και η εντατική και άναρχη μονοκαλλιέργεια βάμβακος οδηγούν τα εδάφη σε ερημοποίηση», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 1-7-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νιτρορύπανση 369, νιτρορυπάνσεις 1 / νιτρορρύπανση 137, νιτρορρυπάνσεις 0]

νηματιστής

«Η σελίδα με το λήμμα "άνοιξη", όπου ο νηματιστής παρουσιάζει την αντίστοιχη έννοια στην ελληνική νηματική», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-3-02, σελ. 16.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: νηματιστή 23, νηματιστές 53]

ογκοκατασταλτικός, -ή, -ό

«Το γονίδιο αυτό πιθανόν επηρεάζει και το ογκοκατασταλτικό γονίδιο p53», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-9-05, σελ. Η06.

«Παρ' όλα αυτά, η δράση των μεταλλαγμένων ογκογονιδίων δεν αρκεί για να εξηγήσει τη δημιουργία όγκων καθώς το κύτταρο διαθέτει επίσης τα ογκοκατασταλτικά γονίδια τα οποία αναχαιτίζουν την τάση του κυττάρου να διαιρεθεί. Σύμφωνα με τη θεωρία, απαιτείται η μετάλλαξη και των ογκοκατασταλ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τικών γονιδίων προκειμένου να αρχίσει η καρκινογένεση», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 3-7-05, σελ. Η01.

«Όσον αφορά τον καρκίνο του δέρματος, για πρώτη φορά ταυτοποιήθηκε διεθνώς από την ομάδα του κ. Σπαντίδου το ογκοκατασταλτικό γονίδιο Ρ16», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-10-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ογκοκατασταλτικό 239, ογκοκατασταλτική 56, ογκοκατασταλτικές 8]

οικοβοηθός

«Αλλοδαπή ή Ελληνίδα έως 40 ετών, με καλή εμφάνιση και υγεία, ως εσωτερική οικοβοηθός – καμαριέρα, για μικρή οικογένεια, άμεση πρόσληψη», *ΧΡΥΣΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ*, 13-3-05, σελ. 36.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: οικοβοηθό 0, οικοβοηθούς 8 / οικοβοηθό 0, οικο-βοηθούς 0]

οικοϊστορία

«Η οικο-ιστορία εκλαμβάνει λοιπόν τους ανθρώπους "ως ένα στοιχείο μέσα σε σύνθετα και εξελισσόμενα οικοσυστήματα"», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 31-7-05, σελ. 69Α37.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: οικοϊστορία 4, οικοϊστορίες 0 / οικο-ιστορία 15, οικο-ιστορίες 0]

οικομετανάστης

«Οι λεγόμενοι "οικο-μετανάστες", οι άνθρωποι που μετανα-στεύουν λόγω της περιβαλλοντικής υποβάθμισης στις περιοχές τους...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 20-11-05, σελ. 43.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: οικομετανάστη 0, οικομετανάστες 2 / οικο-μετανάστη 0, οικο-μετανάστες 3]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

οικοτοξικότητα

«Βάσει των διατάξεών του οι παραγωγοί χημικών ουσιών υποχρεούνται μέσα σε 11 χρόνια να υποβάλουν φακέλους καταχώρισης στην αρμόδια αρχή της Ε.Ε., με τεχνικά δεδομένα, δεδομένα δοκιμών με ή χωρίς ζώα, τοξικότητας και οικοτοξικότητας, η εμβάθυνση των οποίων (δεδομένων) αυξάνει με τον όγκο των διακινούμενων ουσιών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 15-11-05, σελ. 24.

«Οι τομείς δράσης των συγκεκριμένων επιτρόπων αφορούν... την παραγωγή φαρμάκων και φαρμακευτικού υλικού, την τοξικότητα και την οικοτοξικότητα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 14-9-97, σελ. Ε06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: οικοτοξικότητα 4510, οικοτοξικότητες 0 / οικο-τοξικότητα 7, οικο-τοξικότητες 0]

οικοτρομοκράτης → **βιοτρομοκράτης**[16] (βλ. πιο πάνω, βλ. και ΔΕΟΝ 2000, τεύχ. 7, σελ. 184)

«Οικο-τρομοκράτες χτυπούν στις ΗΠΑ», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 1-11-98, σελ. 28.

«Από το 1971 άρχισαν δράση οι οικοτρομοκράτες στην Αμερική», *ΤΑ ΝΕΑ*, 11-12-97, σελ. 15.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: οικοτρομοκράτη 5, οικοτρομοκράτες 62 / οικο-τρομοκράτη 8, οικο-τρομοκράτες 18]

οικοτρομοκρατία → **βιοτρομοκρατία**[17] (βλ. πιο πάνω)

«Με τη διαπίστωση αυτή, η αμερικανική Γερουσία έκανε την περασμένη εβδομάδα ακόμη ένα βήμα προς την ποινικοποίηση κάθε μορφής οικολογικής δράσης, παραλληλίζοντας την εγχώ-

---

16. Βλ. υποσημείωση για τους νεολογικούς σχηματισμούς *οικοτρομοκρατία*/ **βιοτρομοκρατία** αμέσως πιο κάτω.

17. Προτείνουμε την επικράτηση του νεολογισμού **βιοτρομοκρατία**, καθώς θεωρούμε ότι το α′ συνθετικό «οικο-» έχει θετική συνυποδήλωση (connotation), η οποία δεν συνάδει με τη σημασία της τρομοκρατίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ρια οικοτρομοκρατία με την Αλ Κάιντα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 29-5-05.

«Πρεμιέρα οικοτρομοκρατίας», (τίτλος) *ΤΑ ΝΕΑ*, 11-12-97, σελ. 3.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: οικοτρομοκρατία 89 / οικο-τρομοκρατία 32]

οινοτουριστικός, -ή, -ό

«Το οινο-τουριστικό τοπίο συμπληρώνουν τα μουσεία για το κρασί, τα οινολογικά κέντρα, τα μπιστρό και τα εστιατόρια με τοπική κουζίνα (για την οποία επίσης οι κάτοικοι του Beaujolais είναι περήφανοι), αλλά και οι γιορτές, που οργανώνονται με αφορμή την ετήσια οινοπαραγωγή ή σχετίζονται με την αγροτική ζωή, τη δασοπονία (γιορτή των κάστανων) και την κατασκευή κρασο-βάρελων», *ΓΕΩ*, τεύχ. 24, 23-9-00.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: οινοτουριστικό 78, οινο-τουριστικό 1, οινοτουριστική 5, οινοτουριστικές 2 / οινο-τουριστικό 1, οινοτουριστική 4, οινο-τουριστικές 1]

ολογραφική τηλεόραση

«"TV…Ολογραφική": Σε 10-20 χρόνια κάθε νοικοκυριό στον αναπτυγμένο κόσμο θα έχει τη δική του ολογραφική τηλεόραση, "προφητεύει" ο Αμερικανός καθηγητής βιοχημείας Χάρολντ Γκάρνερ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-6-05, σελ. 63.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ολογραφική τηλεόραση 53, ολογραφικές τηλεοράσεις 1]

ομοφοβία

«Τα δικαιώματα της ζωής, της ελευθερίας και της περιουσίας των πολιτών καταπατήθηκαν βάναυσα και συνεχίζουν να καταπατούνται, ενώ παροιμιώδης υπήρξε η ομοφοβία του καθεστώτος» *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 1-1-09

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Όλες οι περιπτώσεις ομοφοβίας, σημειώνει ο καθηγητής, αφορούν και πάλι αγόρια, λίγο πριν ή λίγο μετά το κλείσιμο της εφηβείας – μια χρονική περίοδο που και οι γονείς αγωνιούν για τον σεξουαλικό προσανατολισμό των παιδιών τους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-4-05, σελ. 61.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ομοφοβία 2090, ομοφοβίες 6]

ομοφοβικός, -ή, -ό

«Τους φάνηκε καλή ιδέα τόσο για την ομοφοβική της τάση όσο και για το ασυμβίβαστο του ήχου της», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-6-08.

«Το Ιράν είναι περισσότερο ομοφοβικό από σχεδόν κάθε άλλη χώρα στον κόσμο ανέφερε πρόσφατη έκθεση της οργάνωσης Outrage», *ΤΑ ΝΕΑ*, 24-8-07, σελ. 52.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ομοφοβικό 1370, ομοφοβική 1480, ομοφοβικές 908]

οξίνιση

«Το πρόβλημα που μας ανησυχεί περισσότερο είναι η οξίνιση. Μαζί με τα θρεπτικά συστατικά φέρνουμε στην επιφάνεια και επιπλέον διοξείδιο του άνθρακα, επομένως πρέπει να κάνουμε περαιτέρω αναλύσεις για να διαπιστώσουμε ποιες είναι οι επιπτώσεις στην ισορροπία του διοξειδίου του άνθρακα και ποιο είναι το καθαρό κέρδος», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-9-07, σελ. Α39.

«Η εφαρμογή των μέτρων θα βελτιώσει την ποιότητα του περιβάλλοντος και θα προστατέψει την ανθρώπινη υγεία από κινδύνους που προέρχονται από την οξίνιση, τον ευτροφισμό του εδάφους και το όζον που βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-4-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: οξίνιση 1710]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

οριογραμμή

«Ξεκίνησε με 27 δολάρια και σήμερα δανείζει σε μικροπιστώσεις πάνω από 5,7 δισ. δολάρια, ενώ, το 58% των οικογενειών που δανείστηκαν έσπασε την οριογραμμή της φτώχειας», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-12-06, σελ. Α49.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: οριογραμμή 2290, οριογραμμές 766]

ορνιθοπανίδα

«Τόση αδιαφορία για την άγρια ορνιθοπανίδα ταιριάζει σε έναν κρατικό μηχανισμό που άφησε αφύλακτα σπάνια ορεινά οικοσυστήματα, όπως η Πάρνηθα, ο Ταΰγετος, ο Γράμμος», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 16-10-07.

«Σε ό,τι αφορά την ορνιθοπανίδα, στον Όλυμπο κατοικεί ο γυπαετός, ένα από τα πιο σπάνια αρπακτικά που διαθέτει η χώρα μας, ενώ στο βουνό ζουν επτά είδη δρυοκολαπτών, που αποτελούν το 70% του πληθυσμού της Ευρώπης», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 4-8-07, σελ. Α5.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ορνιθοπανίδα 24500, ορνιθοπανίδες 1]

οροθετικότητα

«Για άλλη μια φορά ερχόμουν αντιμέτωπη με το στίγμα της οροθετικότητας», *ΤΑ ΝΕΑ*, 13/14-10-07, σελ. 23.

«Στη δήλωση οροθετικότητας του περιστατικού αναφέρεται ως πιθανή πηγή μόλυνσης η μετάγγιση αίματος που έγινε στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-4-06.

«Εάν προκύψει μία οροθετικότητα από μια τέτοια κατάσταση σε ένα τέτοιο δείγμα, προχωρούμε στη διευκρινιστική/διαχωριστική μέθοδο για την πιστοποίηση του παρόντος ιού», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-3-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: οροθετικότητα 464]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ορορογραφία

«Επάνω, αίθουσα της Ευωνύμου κατάφορτη με βιβλία, κάτω, μικρός άγγελος από επικαλυμμένη ορορογραφία και αριστερά άποψη του κλιμακοστάσιου», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 26-2-06, σελ. 6.

«...άλλος καλλιτέχνης έκανε τις τοιχογραφίες και άλλος την ορορογραφία, διευκρινίζει πάντως ο αρχιτέκτονας...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-8-03, σελ. C08.

«Όλα αυτά εξυπηρετούνται από το πνεύμα της αποκατάστασης που με μεγάλη προσοχή έφερε στο φως τις ορορογραφίες και τα ξυλόγλυπτα υπέρθυρα στο εσωτερικό του κτιρίου», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 3-8-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ορορογραφία 80, ορορογραφίες 439]

οστεοπορωτικός, -ή, -ό

«Πρόσφατα δημοσιευμένη μελέτη σε ασθενείς με κάταγμα ισχίου δείχνει ότι το ζολεδρονικό οξύ ελάττωσε τα επόμενα οστεοπορωτικά κατάγματα κατά 35% και τη θνησιμότητα κατά 28%», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-10-07, σελ. 49.

«Εκτιμάται ότι μία στις τρεις γυναίκες και ένας στους οκτώ άνδρες θα υποστούν τουλάχιστον ένα οστεοπορωτικό κάταγμα κατά τη διάρκεια της ζωής τους...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 15-6-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: οστεοπορωτικό 460, οστεοπορωτική 88, οστεοπορωτικές 88]

παιχνιδομηχανή

«Τα τελευταία μοντέλα μπορούν να απεικονίσουν εικόνα πραγματικά υψηλής ευκρίνειας αξιοποιώντας πλήρως τις δυνατότητες των DVD και των παιχνιδομηχανών νέας γενιάς», *ΤΑ ΝΕΑ*, 1/2-9-07, σελ. 9.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου η νέα παιχνιδοκονσόλα Wii της Nitendo είναι διαθέσιμη από τον Νοέμβριο, τα στοιχεία της αγοράς δείχνουν πως οι πωλήσεις της ξεπέρασαν αυτές του PlayStation 3 - της νέας παιχνιδομηχανής της Sony», *ΤΑ ΝΕΑ*, 16-12-06, σελ. 1.

«Η Sega ανακοίνωσε την Τετάρτη τη δημιουργία μιας νέας ψηφιακής βιντεοκάμερας, ειδικά σχεδιασμένης για την παιχνιδομηχανή Dreamcast», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 23-2-00, σελ. Δ2 34.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: παιχνιδομηχανή 31400, παιχνιδομηχανές 64700]

πεζοδιάβαση

«Οι κάτοικοι του Μοσχάτου απαιτούν να μετατραπεί άμεσα ολόκληρη η έκταση σε δημόσιο πάρκο με υψηλή βλάστηση, να κατασκευαστούν πεζοδιαβάσεις και υπόγειοι δίοδοι για την ασφαλή πρόσβαση στην παραλία και να ολοκληρωθούν τα ημιτελή αντιπλημμυρικά έργα στην περιοχή», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-8-08.

«Αποτελεί τον χώρο διανομής της κυκλοφορίας της πεζοδιάβασης προς το δορυφορικό κτίριο που εξυπηρετεί σήμερα πτήσεις τσάρτερ», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 30-3-08, σελ. 1.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πεζοδιάβαση 1280, πεζοδιαβάσεις 880]

πελματογράφημα

«Το πελματογράφημα είναι μια εξέταση που αναλύει την κατανομή των πιέσεων κατά τη στάση και τη βάδιση, αποτυπώνοντας ψηφιακά τη μορφολογία του πέλματός μας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-7-08.

«Μερικές φορές για την κατασκευή του πάτου χρειάζεται να γίνει πελματογράφημα. Αυτή είναι μια σύγχρονη ηλεκτρονική

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μέθοδος διάγνωσης των ανωμαλιών του βαδίσματος και της φόρτισης του ποδιού», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-2-08, σελ. 8.46.

«Η χθεσινή ολιγόωρη κάθοδός του στην Αθήνα είχε να κάνει μ' ένα πελματογράφημα σε ειδικό κέντρο της πρωτεύουσας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-1-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πελματογράφημα 1430, πελματογραφήματα 8]

περιοδοντολόγος

«Όσοι έχουν υποβληθεί σε πλήρη εμφύτευση οδοντοστοιχίας γνωρίζουν καλά ότι η προσπάθεια απαιτεί υπομονή και επιμονή, πολύ χρόνο και αλλεπάλληλες επισκέψεις στον περιοδοντολόγο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-3-05, σελ. 8(60).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: περιοδοντολόγος 275, περιοδοντολόγο 100, περιοδοντολόγους 24]

περιφερειοποίηση

«Ως εκ των παραπάνω, συνάγεται ότι, τουλάχιστον στο πεδίο του εμπορίου, η παγκοσμιοποίηση παραμένει περιορισμένη, ενώ η "περιφερειοποίηση" αντιθέτως βαθαίνει, γεγονός που εξηγεί και τις σχετικά περιορισμένες, επί του παρόντος, επιπτώσεις της ασιατικής, ρωσικής και βραζιλιάνικης κατάρρευσης στις οικονομίες της Ε.Ε. και των ΗΠΑ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 14-2-99, σελ. 8 120.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: περιφερειοποίηση 1440, περιφερειοποιήσεις 8]

πετοφοβία

«Και βέβαια υπάρχει η περίπτωση της εμφάνισης "πετοφοβίας" ύστερα από ένα μεγάλο αεροπορικό δυστύχημα όπως το πρόσφατο με το Boeing της Helios», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-8-05, σελ. (25)3.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Κανένας από όσους πάσχουν από αεροφοβία ή πετοφοβία δεν είναι ανίατος, μας λέει ο κ. Ziegler», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 1-4-01, σελ. S48.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πετοφοβία 1020]

πετοφοβικός, -ή, -ό

«Ήταν από τους πρώτους έλληνες "πετοφοβικούς μαθητές"», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-8-05, σελ. (25)3.

«Μια πετοφοβική, ιαθείσα σε τέτοιο σεμινάριο, μεταφέρει στο τέλος του βιβλίου τις εντυπώσεις της», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 1-4-01, σελ. S48.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πετοφοβικό 4, πετοφοβική 5, πετοφοβικές 0]

πετρελαιοδολάριο

«Χειμερινοί αγώνες πετρελαιοδολαρίων», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-10-07, σελ. 62.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πετρελαιοδολάριο 1, πετρελαιοδολάρια 71]

πετρελαιοθήρας

«Ο Νάνιελ Ντέι-Λιούις (δεξιά) υποδύεται τον αδίστακτο πετρελαιοθήρα στην ταινία του Πολ Τόμας Άντερσον "Θα χυθεί αίμα" και είναι το φαβορί για να παραλάβει το Όσκαρ α΄ανδρικού ρόλου την επόμενη Κυριακή...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-2-08, σελ. Α25.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πετρελαιοθήρα 62, πετρελαιοθήρες 6]

πετρελαιοπαθανή (περιοχή)

«Η συμφωνία προβλέπει εκτεταμένη αυτονομία στον Νότο,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

συγκυριαρχία σε τρεις αμφισβητούμενες πετρελαιοπιθανές περιοχές και συνεκμετάλλευση των πλούσιων πετρελαϊκών κοιτασμάτων που – συμπτωματικά – βρίσκονται στις περιοχές των ανταρτών, ή κοντά στα "σύνορα" Βορρά-Νότου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 4-7-04, σελ. 28.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πετρελαιοπιθανό 6, πετρελαιοπιθανή 9, πετρελαιοπιθανές 24]

πλανητολόγος

«Τα πειράματα θα βοηθήσουν τους πλανητολόγους να καταλάβουν αν ο πλανήτης μπορούσε να φιλοξενεί ζωντανούς οργανισμούς στο μακρινό παρελθόν, όταν ακόμη διέθετε θάλασσες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-5-08, σελ. Η02.

«Οι ειδικοί πλανητολόγοι υπολογίζουν ότι οι χαράδρες αυτές είναι ρήγματα που δημιουργήθηκαν καθώς ο τεράστιος πυρήνας του Ερμή συρρικνωνόταν», *ΓΕΩΤΡΟΠΙΟ*, τεύχ. 402, 29-12-07, σελ. 76.

«Τα τελευταία χρόνια οι προσπάθειες των πλανητολόγων έχουν επικεντρωθεί στη λεπτομερή εξερεύνηση των σωμάτων του ηλιακού συστήματος...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-1-06, σελ. 1(34).

«Ο ισπανός πλανητολόγος και πρώην... δρομέας μεγάλων αποστάσεων μιλάει στο "Βήμα" για τη πιθανότητα ζωής στον Άρη, στην Ευρώπη και στον Τιτάνα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-4-02, σελ. 19.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πλανητολόγο 0, πλανητολόγους 228]

πληθυσμιογραφικός, -ή, -ό → **πληθυσμιογραφικός, -ή, -ό**[18]

«Το καλύτερο, όμως, θα ήταν να κάνετε προηγουμένως έναν

---

18. Δεν δικαιολογείται το -ι- στο α′ συνθετικό του νεολογισμού, το οποίο προέρχεται λανθασμένα, λόγω επανανάλυσης, από το «πληθυσμ-ι(α)κός».

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πλήρη ανδρολογικό έλεγχο, με προσδιορισμό της τεστοστερόνης και πληθυσμιογραφική μελέτη ... με Rigi-scan...», *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-12-07, σελ. 36.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πληθυσμιογραφικό 0, πληθυσμιογραφική 1, πληθυσμιογραφικές 0 / πληθυσμογραφικό 1, πληθυσμογραφική 10, πληθυσμογραφικές 3]

πλημμελληματικός, -ή, -ό

«Νομικοί κύκλοι δεν απέκλειαν το ενδεχόμενο ο ένας εκ των τριών κατηγορουμένων να αντιμετωπίσει πλημμελληματικού χαρακτήρα κατηγορία και οι άλλοι δύο να κατηγορηθούν για κακούργημα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-6-08.

«Η πλημμελληματική κατηγορία τιμωρείται με φυλάκιση από ένα έως πέντε χρόνια και με χρηματικό πρόστιμο έως δέκα εκατομμύρια ευρώ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-1-08, σελ. 8.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πλημμελληματικό 159, πλημμελληματική 571, πλημμελληματικές 1050]

πληροφοριόδρομος

«Κάτω από τον γαλανό χειμωνιάτικο ουρανό της, η Αθήνα έχει φυσιογνωμία πολυπολιτισμική - ό,τι χρειάζεται για να μας θυμίσει ότι η νέα χιλιετία ευνοεί τις μετακινήσεις των πληθυσμών, την οικονομία των υπηρεσιών, και τους "πληροφοριόδρομους" των νέων τεχνολογιών», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 3-12-99, σελ. 5 Α5.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πληροφοριόδρομο 1, πληροφοριόδρομοι 8, πληροφοριόδρομους 3]

πλοίο-ψυγείο

«Ο όμιλος εδώ και 20 χρόνια συγκαταλέγεται μεταξύ των μεγάλων στην αγορά των πλοίων - ψυγείων (reefers)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 31-1-99, σελ. 11 Δ 11.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πλοίο-ψυγείο 315, πλοία-ψυγεία 671]

ποδοπτέριση

«Παρά το γεγονός ότι η ποδοπτέριση είναι σχετικά καινούργιο άθλημα στην Ελλάδα, ήδη υπάρχει εθνική ομάδα», *ΤΑ ΝΕΑ*, 25-9-07, σελ. 18.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ποδοπτέριση 230]

πολυβιβλιοπωλείο

«Τα νέα πολυβιβλιοπωλεία που εισβάλλουν στην ελληνική αγορά αναμένεται να αυξήσουν το αναγνωστικό κοινό», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ* (*Τέχνες και Γράμματα*), 4-12-05, σελ.1.

«...το βιβλιοπωλείο Ιανός με την πολύχρονη δραστηριότητα και στο χώρο των εκδόσεων έχει εξασφαλίσει πολύ μεγάλο χώρο στο κέντρο της Αθήνας κι ετοιμάζει ένα πολυβιβλιοπωλείο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7, 4-9-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πολυβιβλιοπωλείο 91, πολυβιβλιοπωλεία 38 / πολυ-βιβλιοπωλείο 1, πολυ-βιβλιοπωλεία 2]

πολυεστιακός, -ή, -ό

«Όλα αυτά μέχρι πριν από λίγες μέρες που δοκίμασα του πρώτους πολυεστιακούς φακούς μου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-2-08, σελ. 63.

«Όχι με τον λόγο του ιστορικού, αλλά με εκείνον της τέχνης, της πολυφωνίας, της πολυεστιακής οπτικής, της βυθομέτρησης του υποκειμενικού λαβυρίνθου και των "αντικειμενικών" παραγόντων», *ΤΑ ΝΕΑ*, 14/15-7-07, σελ. 9.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πολυεστιακό 474, πολυεστιακή 606, πολυεστιακές 154 / πολυ-εστιακό 2, πολυ-εστιακή 3, πολυ-εστιακές 3]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πολυθρησκευτικός, -ή, -ό

«Ο "Πόλεμος κατά των Χριστουγέννων" είναι μια επινόηση των συντηρητικών: αποτυπώνει λιγότερο την πραγματικότητα και περισσότερο την αγωνία τους για ισχύ σε μια πολυθρησκευτική κοινωνία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-12-06, σελ. Α45.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πολυθρησκευτικό 367, πολυθρησκευτική 1230, πολυθρησκευτικές 106 / πολυ-θρησκευτικό 59;, πολυ-θρησκευτική 77;, πολυ-θρησκευτικές 26;]

πολυϊδιοκτησία

«Θεσπίζεται η πολυϊδιοκτησία με δυνατότητα κατοχής καναλιού έως και κατά 100% και δίχως όριο για εφημερίδες και περιοδικά», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-7-07, σελ. 6.

«Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα στον συντονισμό για την αντιμετώπιση τέτοιων περιστατικών είναι η πολυϊδιοκτησία...», *ΤΑ ΝΕΑ*, 17-7-07, σελ. 14.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πολυϊδιοκτησία 283, πολυϊδιοκτησίες 4 / πολυ-ιδιοκτησία 44;, πολυ-ιδιοκτησίες 1]

πολυκαναλικός, -ή, -ό[19] (πρβλ. 'πολυκάναλος' ΛΝΕΓ 2008)

«Σύμφωνα με εκτιμήσεις, το κόστος ενός πολυκαναλικού κέντρου προγραμμάτων και υπηρεσιών κυμαίνεται από 3,5 - 7,5 δισ. δραχμές, ανάλογα με τον αριθμό των καναλιών, το είδος των υπηρεσιών και την τεχνολογία που θα επιλεγεί», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 15-3-98.

---

19. Τον αθησαύριστο νεολογισμό **πολυκαναλικός** τον εντάσσουμε στον κατάλογό μας ως διαφοροποιημένο σε σημασία νεολογισμό από τον θησαυρισμένο «πολυκάναλος» (βλ. ΛΝΕΓ 2008). Προτείνουμε το θησαυρισμένο «πολυκάναλος» να διατηρήσει την περιορισμένη σημασία σχηματισμού του κτητικού συνθέτου 'έχει πολλά κανάλια' (π.χ. «πολυκάναλη συσκευή») ενώ το σύνθετο **πολυκαναλικός** να καθιερωθεί με τη γενικότερη σημασία σχηματισμού 'μέσω πολλών καναλιών' κ.λπ. (όπως π.χ. «πολυκαναλική σύνδεση»). Βλ. αντίστοιχα και **πολυτεκνικός** πιο κάτω. Βλ. και Εισαγωγή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πολυκαναλικό 1630, πολυκαναλική 742, πολυκαναλικές 76 / πολυ-καναλικό 62;, πολυ-καναλική 33;, πολυ-καναλικές 7]

πολυλειτουργικότητα

«Η έμφαση και στην περίπτωση αυτή έχει δοθεί στις μικρές διαστάσεις και στην ευχρηστία και πολυλειτουργικότητα, ωστόσο ο αισθητήρας της είναι αρκετά καλός», *ΤΑ ΝΕΑ*, 2-10-07, σελ. 31/3.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πολυλειτουργικότητα 2720, πολυλειτουργικότητες 1 / πολυ-λειτουργικότητα 63;, πολυ-λειτουργικότητες 0]

πολυμετοχικότητα

«Το σίγουρο πάντως είναι ότι τα δεδομένα έχουν αλλάξει και ότι η ΠΑΕ Παναθηναϊκός πλέον γυρίζει σελίδα και εισέρχεται στη φάση της πολυμετοχικότητας που την κάνει πιο ισχυρή», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-4-08, σελ. Α41.

«Η πολυμετοχικότητα δεν εμποδίζει την εταιρεία να βγαίνει συχνά στο προσκήνιο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-12-07, σελ. 20.

«Πολυμετοχικότητα και ανάπτυξη. Η πολυμετοχικότητα εξάλλου λειτουργεί στις μεγαλύτερες αγορές του κόσμου και σαφώς αποτελεί μια επιλογή ανάπτυξης για αρκετές από τις μεγάλες οικονομίες του πλανήτη», *ΤΟ ΒΗΜΑ (Ανάπτυξη)*, 11-10-06, σελ. 12.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πολυμετοχικότητα 1640, πολυμετοχικότητες 503 / πολυ-μετοχικότητα 4, πολυ-μετοχικότητες 1]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πολυμηχανή[20] (πρβλ. 'πολυμηχάνημα' ΛΝΕΓ 2008)

«Δοκιμές: 11 φορητοί για Gamers, 12 πολυμηχανές έως 120 ευρώ», *in.gr*, 20-11-08.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πολυμηχανή 1140;, πολυμηχανές 547; / πολυ-μηχανή 60;, πολυ-μηχανές 21;]

πολυπολικός, -ή, -ό

«Γι' αυτό και πρέπει να δοθεί ξεχωριστό βάρος στην πολυπολική διπλωματία, η οποία θα απευθυνθεί όχι μόνο στην ιρανική ηγεσία, αλλά και στους Ιρανούς, με τους οποίους οι Ευρωπαίοι έχουν επιχειρηματικούς δεσμούς», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 26-1-06.

«Το μέλλον της Ρωσίας στον πολυ-πολικό κόσμο (και εγώ είμαι βέβαιος ότι διαμορφώνεται ένα πολυ-πολικός κόσμος) θα είναι στην πολυδιάστατη και πολλών κατευθύνσεων εξωτερική πολιτική», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-4-05, σελ. 36.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πολυπολικό 970, πολυπολική 338, πολυπολικές 73 / πολυ-πολικό 116;, πολυ-πολική 26;, πολυ-πολικές 1]

πολυτασικός, -ή, -ό

«Μια πεντακομματική Βουλή, πολύχρωμη και πολυτασική, αλλιώτικη από όλες τις άλλες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-9-07, σελ. Α8-9.

---

20. Τον αθησαύριστο νεολογισμό **πολυμηχανή** τον εντάσσουμε στον κατάλογό μας ως διαφοροποιημένο νεολογισμό από το ήδη θησαυρισμένο «πολυμηχάνημα» (βλ. ΛΝΕΓ 2008). Θεωρούμε ότι το β΄ συνθετικό «μηχανή» πρέπει να επιλέγεται για συσκευές, οι οποίες χαρακτηρίζονται συνήθως ως «μηχανές» και μετατρέπονται σε πολυλειτουργικές, όπως: «μηχανή του καφέ» > «πολυμηχανή του καφέ», «μηχανή αναζήτησης» > «πολυμηχανή αναζήτησης» αλλά **πολυμηχάνημα αναζήτησης*. Αντίθετα η λέξη «μηχάνημα» πρέπει να επιλέγεται ως β΄ συνθετικό για συσκευές, οι οποίες χαρακτηρίζονται συνήθως ως «μηχανήματα» και μετατρέπονται σε πολυλειτουργικά, όπως: «φωτοτυπικό μηχάνημα» > «(φωτοτυπικό) πολυμηχάνημα», «πολυμηχάνημα - εκτυπωτής» κ.λπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πολυτασικό 717, πολυτασική 338, πολυτασικές 41 / πολυ-τασικό 1, πολυ-τασική 1, πολυ-τασικές 0]

πολυτεκνικός, -ή, -ό [21]

«...αλλά και την κάλυψη του κόστους των προεκλογικών παροχών (αύξηση των επιδομάτων προς δικαστικούς και σώματα ασφαλείας, την επέκταση του πολυτεκνικού επιδόματος στις τρίτεκνες οικογένειες κτλ.)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-10-07, σελ. Β2.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πολυτεκνικό 5210, πολυτεκνική 2790, πολυτεκνικές 129 / πολυ-τεκνικό 0, πολυ-τεκνική 0, πολυ-τεκνικές 0]

πολυτηλέφωνο

«...η Apple ανακοίνωσε ότι θα επιτρέψει σε ανεξάρτητους προγραμματιστές και εταιρείες να δημιουργήσουν εφαρμογές για το "πολυτηλέφωνο" iPhone και το νέο iPod Touch», *in.gr*, 18-10-07.

«Πρώτη και καλύτερη η ταϊβανέζικη HTC, που πριν από λίγες ημέρες παρουσίασε στο Λονδίνο το δικό της "πολυ-τηλέφωνο" Touch, που μοιάζει πιο πολύ απ' όλα τα άλλα κινητά με το iPhone», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-7-07, σελ. 11.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πολυτηλέφωνο 11, πολυτηλέφωνα 3 / πολυ-τηλέφωνο 64;, πολυ-τηλέφωνα 19;]

πολυφασματικός, -ή, -ό

«Συνδιευθύνει δε το πρόγραμμα για την ανάγνωση (με τη μέθοδο της πολυφασματικής ανάλυσης) και δημοσίευση των πα-

---

21. Τον αθησαύριστο νεολογισμό **πολυτεκνικός** τον εντάσσουμε στον κατάλογό μας ως διαφοροποιημένο σε σημασία νεολογισμό από το ήδη θησαυρισμένο «πολύτεκνος», ο οποίος έχει τη σημασία του κτητικού συνθέτου, οπότε π.χ.: «πολύτεκνη οικογένεια» ('έχει πολλά παιδιά') αλλά «πολυτεκνικό επίδομα» ('επίδομα για πολύτεκνους'). Βλ. και **πολυκάναλος / πολυκαναλικός** πιο πάνω. Βλ. και Εισαγωγή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πύρων από το Ercolaneo», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-12-06, σελ. Α47.

«Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η Γαλλική Διαστημική Υπηρεσία έχει αναπτύξει και λειτουργεί κατά τα τελευταία 15 έτη τη σειρά των πολυφασματικών δορυφόρων SPOT», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-9-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: πολυφασματικό 110, πολυφασματική 401, πολυφασματικές 204 / πολυ-φασματικό 2, πολυ-φασματική 1, πολυ-φασματικές 0]

προαστιακός (ουσ.)

«Πληροφορίες σχετικά με τα δρομολόγια στον προαστιακό δίνονται από το τηλεφωνικό κέντρο του ΟΣΕ (τηλ. 1110)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 6-8-08.

«Το πρώτο μέσο που εντός του 2008 θα υποδεχθεί το ΑΣΣΚ είναι το Μετρό, το οποίο διαθέτει ήδη την κατάλληλη υποδομή. Θα ακολουθήσουν τραμ, προαστιακός και αργότερα ο ηλεκτρικός, τα λεωφορεία και τα τρόλεϊ», *ΤΑ ΝΕΑ*, 22-11-07, σελ. 16.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: προαστιακό 26900]

προαυλισμός

«Απαγορεύει η διεύθυνση του νοσοκομείου φυλακών Κορυδαλλού τον προαυλισμό στους κρατούμενους που, κατ' εντολήν του θεράποντος ιατρού, βρίσκονται σε απομόνωση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 3-11-07, σελ. 58.

«Την περίοδο που ο Σαντάμ δεν ήταν στην απομόνωση και του επιτρεπόταν σύντομος προαυλισμός, τάιζε τα πουλιά με ψίχουλα που είχε φυλάξει από το φαγητό του και πότιζε τα αγριόχορτα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 3-1-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: προαυλισμό 718, προαυλισμούς 3]

προκράτηση

«Οι προκρατήσεις για Ελλάδα εμφανίζουν αύξηση κατά 9%,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

γεγονός που μας κάνει να ευελπιστούμε ότι θα φθάσουμε τις 600.000 ολλανδούς τουρίστες το 2005», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-3-05, σελ. Β7.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: προκράτηση 490, προκρατήσεις 648]

προσαπογείωση → **προσ/απογείωση**[22]

«Καμία αμμοληψία χωρίς μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων δεν θα γίνει στη θαλάσσια περιοχή του αεροδρομίου "Μακεδονία", όπου κατασκευάζεται η επέκταση του διαδρόμου προσαπογειώσεων, δήλωσαν τα μέλη της επιτροπής αγώνα που εναντιώνονται στο έργο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-2-08, σελ. 47.

«Τα ελικόπτερα δεν έχουν τις απαιτήσεις των αεροπλάνων, ένας ελεύθερος χώρος χωρίς εμπόδια αρκεί για την προσαπογείωση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-6-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: προσαπογείωση 8 προσαπογείωσης 438, προσαπογειώσεις 71, προσαπογειώσεων 667]

προσοδοθήρας

«Στην ελληνική περίπτωση ταιριάζει περισσότερο η εκτίμηση του Tullock ότι οι προσοδοθήρες χειρίζονται με σχετική ευκολία τη γραφειοκρατία, με σκοπό την υπακοή της και την ευθυγράμμισή της με τα προσοδοθηρικά τους συμφέροντα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 5-3-06, σελ. 8.

«Ότι ένα "αποδοτικό" κοινωνικό κράτος δεν πληρώνει απλά μισθούς σε προσοδοθήρες και ραντιέρηδες, αλλά ασκεί πολιτική που διευκολύνει και δίνει ευκαιρίες στους ανθρώπους, όπως ακριβώς έχει κάνει ο Gordon Brown στη Βρετανία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 19-6-05.

«Ο μάγκας προσοδοθήρας επομένως βολεύεται. Φυγόπονος από πεποίθηση και προκλητικός από χαρακτήρα, χλευάζει τα

---

22. Βλ. υποσημείωση για νεολογισμό **απο/επιβίβαση** πιο πάνω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εργατικά και απονήρευτα κορόιδα στα οποία δεν ανήκει ως "ελεύθερος και ωραίος" που είναι. Περιφρονεί τους "κουτόφραγκους" που ευημερούν στους αριθμούς και υστερούν στο ζεϊμπέκικο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 18-7-99, σελ. Β10.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: προσοδοθήρα 4, προσοδοθήρες 168]

προσοδοθηρία

«Οι δύο συγγραφείς αναλύουν τεκμηριωμένα τις διάφορες πτυχές του φαινομένου της "προσοδοθηρίας" στην Ελλάδα, φαινόμενο που αποτελεί μια από τις βασικές κακοδαιμονίες της οικονομίας και της κοινωνίας, ενώ συντηρεί και τις δομές που λειτουργούν ανασταλτικά στη μεταρρύθμιση και την πρόοδο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 5-3-06, σελ. 8.

«Η προσοδοθηρία ακούγεται σαν μια περίεργη, σπάνια ασθένεια και αυτό ακριβώς είναι. Μια ασθένεια που καταστρέφει αργά αλλά σταθερά τις οικονομίες των "νοσούντων" κρατών, καθώς τα κατατρώγει εσωτερικά, διαλύοντας όχι μόνο την οικονομία αλλά και την κοινωνία. Με άλλα λόγια, αποτελεί τον καρκίνο των κρατών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-7-01.

«Προσοδοθηρία αποκαλείται η αναζήτηση οποιασδήποτε μορφής εσόδου ή άλλου οικονομικού πλεονεκτήματος για τον φορέα, που να είναι δυσανάλογα μεγάλο σε σχέση με τις υπηρεσίες που αυτός προσφέρει οι οποίες κυμαίνονται από το λίγο ως το τίποτε. Συνδέεται επομένως η προσοδοθηρία με τον κρατισμό, εφόσον ο κρατικός παρεμβατισμός διανέμει θέσεις, εγκρίνει προμήθειες, χορηγεί συντάξεις, δώρα και επιδόματα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 18-7-99, σελ.Β10.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: προσοδοθηρία 588, προσοδοθηρίες 0]

προσοδοθηρικός, -ή, -ό

«Σε κάθε περίπτωση, πάντως, περαιτέρω συγκεκριμένη έρευ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

να απαιτείται για πιθανούς τρόπους υπολογισμού, αλλά και, κυρίως, μείωσης των προσοδοθηρικών απωλειών στο ελληνικό πολιτικό και οικονομικό σύστημα, όπως φυσικά και για τις κατάλληλες θεσμικές μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται για το σκοπό αυτό», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 5-3-06, σελ. 8.

«Και επειδή πάσσαλος πασσάλω εκρούεται θα μπορούσε να δημιουργηθεί κάποιο... προσοδοθηρικό αντικίνητρο στις απεργίες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 1-8-99, σελ. Β04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: προσοδοθηρικό 8, προσοδοθηρική 70, προσοδοθηρικές 157]

προσοντολόγιο

«Αντί να διευρύνει τις αρμοδιότητές της, διεύρυνε τον αριθμό των μελών της προσθέτοντας μάλιστα προσοντολόγιο εξαιρετικά ασαφές και χειραγωγήσιμο», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 24-9-06.

«Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του υπουργού Εσωτερικών, καθορίζεται το νέο "προσοντολόγιο" των υπαλλήλων, που είναι προσαρμοσμένο στα προσόντα που παρέχει σήμερα το εκπαιδευτικό σύστημα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 28-2-99, σελ. Α37.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: προσοντολόγιο 1320, προσοντολόγια 28]

προσπελασιμότητα

«Αυτό επιβάλλει την επεξεργασία δράσεων που θα αυξήσουν την προσπελασιμότητα του κοινού σε περιοχές που σήμερα για διάφορους λόγους είναι αποκλεισμένες...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 14-7-06.

«Το ίδιο υπουργείο θα έχει και τη διαχείριση των διατομεακών προγραμμάτων: "Προσπελασιμότητα" και "Περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη"», *ΗΜΕΡΗΣΙΑ*, 20 έως 23-4-06, σελ. 3.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: προσπελασιμότητα 9970, προσπελασιμότητες 1]

προσυνταξιοδοτικός, -ή, -ό

«Οργή και αγανάκτηση αισθάνονται απολυμένοι κλωστοϋφαντουργοί της Νάουσας γιατί, όπως καταγγέλλουν, η κυβέρνηση δεν έχει υλοποιήσει τις δεσμεύσεις της για ένταξή τους σε προσυνταξιοδοτικά προγράμματα ή σε προγράμματα απασχόλησης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 27-9-07, σελ. 22.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: προσυνταξιοδοτικό 619, προσυνταξιοδοτική 99, προσυντασιοδοτικές 84]

ραδιοεκπομπή

«Στην πρώτη σύλληψη το SKA είχε προταθεί για την ανίχνευση ραδιοεκπομπών από το υδρογόνο των πλανητών», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 16-7-06, σελ. (45)7.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ραδιοεκπομπή 642, ραδιοεκπομπές 413]

ραδιοεντοπισμός

«Εδώ και τρία χρόνια, περιοδικά όπως το "Nature" επιμένουν ότι τα μηχανήματα ραδιοεντοπισμού των υποβρυχίων εκπέμπουν τόσο ανυπόφορα δυνατούς ήχους για τους κατοίκους της θάλασσας ώστε αυτοί κυριολεκτικά τρελαίνονται», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 14-5-06, σελ. 2(52).

«Πρόκειται για σύστημα ραδιοεντοπισμού ή προσδιορισμού ταυτότητας μέσω ραδιοσυχνοτήτων, που στις ημέρες μας έχουν ένα πολύ μεγάλο φάσμα εφαρμογών και φτάνουν ακόμη και στην εισαγωγή τους μέσα στο ανθρώπινο σώμα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-12-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ραδιοεντοπισμό 82, ραδιοεντοπισμούς 0]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ραδιοερασιτεχνισμός

«Η "επιστήμη της επικοινωνίας" αποδίδει ίσως καλύτερα τον ραδιοερασιτεχνισμό», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 19-1-08.

«Ο ραδιοερασιτεχνισμός άρχισε στις αρχές του περασμένου αιώνα από τις εφευρέσεις του Μαρκόνι για τον τηλέγραφο και το 1927 απέκτησε διεθνή αναγνώριση», *ΤΑ ΝΕΑ*, 13-11-07, σελ. 45.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ραδιοερασιτεχνισμό 585, ραδιοερασιτεχνισμού 696]

ραδιοσήμα

«Σαρωτής (scanner) μέσα στα τρένα στέλνει στο κέντρο ελέγχου την ακριβή θέση και ταχύτητά τους μέσω ραδιοσημάτων, τα οποία μεταδίδονται από κεραίες κατά μήκος της γραμμής», *ΤΑ ΝΕΑ*, 15-1-08, σελ. 13.

«Ωστόσο τα ραδιοσήματα τα οποία χρησιμοποιούνται για να κατευθύνουν τους καρχαρίες μέσα στη δεξαμενή δεν μπορούν να διαπεράσουν το θαλάσσιο νερό...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-3-06, σελ. 2(36).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ραδιοσήμα 558, ραδιοσήματα 1460]

ραδιοφάσμα

«Κατά την Επιτροπή, με τη νέα ευρωπαϊκή διαδικασία επιλογής, οι εταιρείες θα μπορούν από το 2009 να προσφέρουν καινοτόμες ασύρματες υπηρεσίες σε όλη την Ευρώπη μέσω ραδιοφάσματος αποκλειστικής χρήσης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-8-08.

«Ειδική πρόνοια υπάρχει, τέλος για το ραδιοφάσμα, το οποίο άλλωστε προβλέπεται να απελευθερωθεί σε μεγάλο βαθμό με τη σταδιακή μετάβαση μέχρι τις αρχές της ερχόμενης δεκαετίας στην ψηφιακή τηλεόραση», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 14-11-07, σελ. 27.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ραδιοφάσμα 2400, ραδιοφάσματα 3]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ριβόσωμα

«Χαρακτηριστικό παράδειγμα μοριακής μηχανής είναι το ριβόσωμα, το οργανίδιο το οποίο μεταφράζει την πληροφορία του DNA σε πρωτεΐνες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-3-05, σελ. 6(58).

«Αν τους παίρνει τους δήθεν αντι-ρατσιστάς ψευδο-επιστήμονας ας επιχειρήσουν ένα συγκριτικό ποιοτικό έλεγχο των γονιδίων. Θα αποδειχθεί τότε πως ημείς έχομεν γονιδίωμα ΑΑΑ ποιότητος και πως το ριβόσωμά μας είναι σούπερ!», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 14-2-01.

«Τα ριβοσώματα είναι τόσο σημαντικά, ώστε να μην μπορεί να εννοηθεί ζωντανό κύτταρο χωρίς αυτά», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-10-99.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ριβόσωμα 504, ριβοσώματα 682]

ρινοϊός

«Επισήμανε ότι και τα δύο προέρχονται από ιούς, αλλά στην περίπτωση του κρυολογήματος μιλάμε για τους ρινοϊούς, που ξεπερνούν τους 200, ενώ στη γρίπη μιλάμε για τον ιό της γρίπης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-2-08.

«Η έρευνα όμως του καθηγητή Ιολογίας Σεμπάστιαν Τζόνσον και των συνεργατών του η οποία δημοσιεύεται στην επιθεώρηση "Nature Medicine" έδειξε ότι και τα ποντίκια μπορούν να "κολλήσουν" ρινοϊό εάν υποβληθούν στους κατάλληλους γενετικούς χειρισμούς», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-2-08, σελ. Α39.

«Οι επιστήμονες δημιούργησαν το ποντίκι που μολύνθηκε από τον βασικότερο ιό του κρυολογήματος, τον ρινοϊό,...», *ΤΑ ΝΕΑ*, 5-2-08, σελ. 51.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ρινοϊό 44, ρινοϊούς 92]

σπαστικότητα

«Εναλλακτική θεραπεία για τη σπαστικότητα», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-3-08, σελ. 48.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Εκτός από αυτή τη γενική βάση δεδομένων υπάρχουν όμως και εξειδικευμένες που αφορούν διαφορετικές παθήσεις και συγκεκριμένα την επιληψία, τη νόσο του Πάρκινσον, τις δυστονίες, τη σπαστικότητα και τον χρόνιο πόνο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 30-11-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: σπαστικότητα 1290, σπαστικότητες 3]

σπηλαιογραφία

«Το περιοδικό σημειώνει επιπλέον ότι τον περασμένο μήνα γάλλοι αξιωματούχοι για πρώτη φορά παραδέχθηκαν ότι ο μύκητας εξαπλώθηκε και στις σπηλαιογραφίες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-5-06, σελ. 39.

«Οι σπηλαιογραφίες, διατηρημένα υπολείμματα πολιτισμού που μας άφησαν παλαιολιθικοί λαοί, είναι από τα λίγα ευρήματα τα οποία φωτίζουν τον σχεδόν άγνωστο για μας κόσμο της εποχής εκείνης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-2-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: σπηλαιογραφία 174, σπηλαιογραφίες 759]

σπηλαίωση

«Ο 30χρονος Κωνσταντίνος Κούσσιος κρατά δύο ράβδους που επιτρέπουν την παρατήρηση του φαινομένου της σπηλαίωσης λόγω της μεταβολής της πίεσης», *ΤΑ ΝΕΑ*, 21-11-07, σελ. 41.

«Εκτός από την πρώτη μεγάλη σπηλαίωση, εντοπίστηκαν κατά τις εργασίες αποκατάστασης και άλλα μικρότερα πηγάδια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-11-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: σπηλαίωση 554, σπηλαιώσεις 302]

σταθεροκινητός, -ή, -ό

«Ακόμα, η εταιρεία παρέχει δωρεάν τρία πάγια... με κάθε νέα σύνδεση στα προγράμματα σταθεροκινητής τηλεφωνίας», *ΤΑ ΝΕΑ*, 12-12-08.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Πολλοί πάντως είναι εκείνοι που αμφιβάλλουν για την πορεία της σταθερο-κινητής τηλεφωνίας της Vodafone», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 3-7-07, σελ. 24.

«Από 50 ευρώ το σταθεροκινητό της με ADSL», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 3-7-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: σταθεροκινητό 104, σταθεροκινητή 6, σταθεροκινητές 0, σταθερο-κινητό 1620;, σταθερο-κινητή 386;, σταθερο-κινητές 1]

σταυροθηρία

«Τα χρήματα του υπουργείου δεν ενισχύουν τον πολιτισμό, ενισχύουν εκλογικά παραμάγαζα και τη σταυροθηρία των κυβερνώντων», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 8-1-08.

«Για σταυροθηρία κατηγορεί Γιώργο-Βενιζέλο ο Σκανδαλίδης», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 4-10-07, σελ. 5.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: σταυροθηρία 130, σταυροθηρίες 5]

στεγάνωση[23] (βλ. και ΔΕΟΝ 2000, τεύχ. 7, σελ. 153)

«Σταχυολογούμε μόνο κάποιες από τις τεχνολογίες που ενσωματώθηκαν στο κτίριο (εγκαινιάζεται αύριο):... - τοποθέτηση επιπέδων ηλιακών συλλεκτών υψηλής απόδοσης,... -εποχική αποταμίευση θερμότητας σε μη μεταλλικές υπόγειες δεξαμενές, δηλαδή σε δεξαμενές σκυροδέματος με ειδική στεγάνωση και θερμομόνωση», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 3-10-07, σελ. 7.

«Στα νέα μπορούν να επιβληθούν θερμομονώσεις και στεγανώσεις, αλλά και χρήση υλικών που να συγκρατούν τη θερμότητα τον χειμώνα και να προσφέρουν δροσισμό το καλοκαίρι», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 8-1-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: στεγάνωση 6820, στεγανώσεις 1050]

---

23. Βλ. Εισαγωγή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

στερεοδιάταξη

«Τα αντισώματα είναι μόρια πρωτεϊνικής φύσης, των οποίων η στερεοδιάταξη τους επιτρέπει να προσδένονται στο αντιγόνο (μόριο του εισβολέα το οποίο πυροδότησε τη σύνθεσή τους και με το οποίο έχουν συμπληρωματική στερεοδιάταξη)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 3-6-07.

«Βεβαίως, αυτή η παρτιτούρα έχει κάποιες ιδιαιτερότητες: εκτός από μια αλληλουχία συμβόλων (στην προκειμένη περίπτωση πρόκειται για τέσσερις βάσεις και όχι για επτά νότες) είναι και μια αλληλουχία συνισταμένων στερεοδομών, δηλαδή μια αλληλουχία ατόμων που επαναλαμβάνονται με καθορισμένη στερεοδιάταξη στον χώρο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 4-2-07.

«... η παρουσία της "άρωστης" πρωτεΐνης πυροδοτεί την υγιή να αλλάξει στερεοδιάταξη και να μετατραπεί και αυτή σε άρωστη», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-6-05, σελ. (37)3.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: στερεοδιάταξη 181, στερεοδιατάξεις 9]

στοχοπροσηλώνομαι (στοχοπροσηλωμένος, -η, -ο)[24]

«...το οργανωμένο λαϊκό κίνημα που στοχοπροσηλώνεται στον πραγματικό αντίπαλο, την εξουσία των μονοπωλίων», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 10-10-08.

«Κάποτε όμως ίσως αναγκαστεί να στοχοπροσηλωθεί στο ένα σπορ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 31-5-08.

«Ο Νταν (ο ίδιος δηλαδή που τον υποδύεται ο ταλαντούχος και γοητευτικός Σκοτ Μέχλοβιτς) ξεκινάει ανταγωνιστικός και στοχοπροσηλωμένος στους κρίκους της γυμναστικής», *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-9-07, σελ. 6/28.

«Τα πρόσθετα μέτρα από τον νέο θυγατρικό φορέα του ΟΑΕΔ λαμβάνονται ακριβώς για μία "στοχοπροσηλωμένη", τοπικά και πολιτικά, παρέμβαση...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ* (*Οικονομία*), 7-5-06.

---

24. Παραθέτουμε και τη μετοχή, γιατί απαντά συχνότερα σε σχέση με το ρήμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: στοχοπροσηλώνεται 7, στοχοπροσηλωθεί 13, στοχοπροσηλώθηκε 3, στοχοπροσηλωμένο 49, στοχοπροσηλωμένη 74, στοχοπροσηλωμένες 43]

συγκρισιμότητα

«Θετική θα είναι η συγκρισιμότητα των Πανεπιστημίων», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 1-12-07.

«Από τον υπολογισμό του μέσου ιστορικού Ρ/Ε είχε αποκλεισθεί η περίοδος της χρηματιστηριακής φούσκας για λόγους συγκρισιμότητας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 20-5-07, σελ. 23.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: συγκρισιμότητα 11800]

συμβασιοποίηση

«Σε ό,τι αφορά το Γ΄ ΚΠΣ, η κυβέρνηση διεκδικεί την παράταση για την απορρόφηση των κοινοτικών πόρων, δηλαδή για διεύρυνση του κανόνα ν+2 που επιβάλλει την εκταμίευση των κονδυλίων σε δύο χρόνια από τη συμβασιοποίηση του έργου», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 2-9-07, σελ. 3.

«...οι συμβασιοποιήσεις έργων είναι στο 75%...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-6-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: συμβασιοποίηση 794, συμβασιοποιήσεις 570]

συμβολαιοποίηση

«Ενδεικτικό της κατάστασης που επικρατεί με τα κοινοτικά ταμεία είναι ότι ακόμη και οι νομικές δεσμεύσεις (συμβολαιοποιήσεις) στα μεν Διαρθρωτικά Ταμεία περιορίζονται στο 83%, στο Ταμείο Συνοχής στο 80,9% και στις κοινοτικές πρωτοβουλίες στο 83%», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-10-07, σελ. Β6.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: συμβολαιοποίηση 221, συμβολαιοποιήσεις 71]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

συμβολόμετρο

«Για να δούμε όσο γίνεται πιο μακριά στο Σύμπαν κατασκευάσαμε τηλεσκόπια που δεν βασίζονται σε απλούς φακούς αλλά σε "συμβολόμετρα" (γνωστά ως ιντερφερόμετρα) που μπορούν να συνδυάσουν τη διακριτή ικανότητα πολλών επί μέρους φακών», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 16-7-06, σελ. 6(44).

«...οι αστρονόμοι συνδέουν σειρές τηλεσκοπίων που βρίσκονται εκατοντάδες μέτρα μακριά το ένα από το άλλο για να δημιουργήσουν συμβολόμετρα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 29-1-06, σελ. Η08.

«Συμβολόμετρα που κατασκευάζονται για να λειτουργήσουν στο Διάστημα (όπως το LISA) δεν χρειάζονται την προσθήκη βραχιόνων για τεχνητό κενό», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-12-96, σελ. C18.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: συμβολόμετρο 405, συμβολόμετρα 237]

συνδιαχειριστής

«Φέτος συμμετέχει η dream-team. Το θέατρο είναι ανοιχτό για όλους, φέρνει το καινούργιο, έλεγε χαρακτηριστικά ο παραγωγός και συνδιαχειριστής του θεάτρου, Μιχάλης Αδάμ, στη χθεσινή παρουσίαση του προγράμματος του "Μπάντμιντον" για τη φετινή χρονιά», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-9-07, σελ. 28.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: συνδιαχειριστή 1090, συνδιαχειριστές 2650]

συνωμοσιολογικός, -ή, -ό

«Εγκαλεί την κυβέρνηση για τη θεωρία της "ασύμμετρης απειλής", λέγοντας ότι τώρα βρίσκεται μπροστά στην πόρτα της προβοκάτσιας και κατηγορεί ΚΚΕ, ΛΑΟΣ, Δημοκρατική Αναγέννηση πως έδωσαν άλλοθι στη Ν.Δ. να αναπτύξει τις συνωμοσιολογικές θεωρίες της», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-9-07, σελ. 24.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: συνωμοσιολογικό 1280, συνωμοσιολογική 1500, συνωμοσιολογικές 1110]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

συνωμοσιολόγος

«Τέτοιοι ισχυρισμοί έχουν διατυπωθεί βέβαια πολλές φορές, από διάφορους συνωμοσιολόγους, σε διάφορες χώρες του κόσμου», *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-9-07, σελ. 56.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: συνωμοσιολόγο 312, συνωμοσιολόγους 1380]

σχεδιομελέτη

«Βαίνουμε λοιπόν προς μια "αναπαραστατική αρχαιολογία" μέσα από την προσομοίωση και την ψηφιακή ανάπλαση, με τεχνολογίες που ακούν στα ονόματα "σχεδιομελέτη μέσω υπολογιστών" (computer-aided design, CAD) και "κίνηση μέσω υπολογιστών" (computer animation)», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMARAM)*, 8-12-99, σελ. Δ6 40.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: σχεδιομελέτη 237, σχεδιομελέτες 8]

ταινιόδρομος

«Στις 9 χθες το βράδυ απελευθέρωσαν τους ταινιόδρομους της ΔΕΗ στον ΑΗΣ του Αγ. Δημητρίου Κοζάνης οι κάτοικοι της Ακρινής, έπειτα από κατάληψη 11 ημερών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-6-07, σελ. 1.

«Η φθορά που υπέστη δέμα στον ταινιόδρομο μεταφοράς εμπορευμάτων του αεροδρομίου "Ελευθέριος Βενιζέλος" οδήγησε στην αποκάλυψη διεθνούς κυκλώματος διακίνησης λαθρομεταναστών, με "πλοκάμια" σε πολλές χώρες της Ευρώπης», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 8-2-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ταινιόδρομο 534, ταινιόδρομους 11900]

τελομερές

«Η ερευνητική συμβολή τους υπήρξε καθοριστική σε τομείς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

όπως οι κληρονομικές διαταραχές, η έκφραση του μικρο-RNA, η σύνθεση των πρωτεϊνών και τα αντιβιοτικά, η μοριακή βάση της ακοής και ο ρόλος των τελομερών στη γήρανση», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAscience)*, 9-3-08, σελ. 4/50.

«Τα χρωμοσώματα που χάνουν τα προστατευτικά καλύμματά τους (τελομερή) δεν αυτό-αναπληρώνονται και δεν διαιρούνται πλέον φυσιολογικά, ώστε να δημιουργηθούν νέα υγιή κύτταρα», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAscience)*, 9-3-08, σελ. 51/5.

«Τα περισσότερα σωματικά κύτταρα σταματούν να παράγουν τελομεράση. Έτσι, μειώνεται η αναγεννητική ικανότητα κυττάρων και ιστών και μικραίνουν τα τελομερή», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-7-07.

«Οι επιστήμονες εστίασαν την έρευνά τους σε τμήμα του DNA που ονομάζεται τελομερές, στο άκρο των χρωμοσωμάτων κάθε κυττάρου. Το τελομερές συρρικνούται κάθε φορά που ένα κύτταρο διαιρείται και αναπαράγεται πολλαπλασιαζόμενο», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 11-12-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τελομερές 313, τελομερή 1320]

τετρατάχυτος, -η, -ο

«...θα υπάρχει όμως δυνατότητα παραγγελίας του αυτοκινήτου με τετρατάχυτο ή εξατάχυτο αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων...», *ΤΑ ΝΕΑ (autoNEA)*, 19-9-07, σελ. 7.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τετρατάχυτο 592, τετρατάχυτη 5, τετρατάχυτες 0]

τεχνοφοβία

«Τεχνοφοβίες και τεχνολατρίες», (τίτλος) *ΤΑ ΝΕΑ*, 18-3-08, σελ. 6.

«Η αντίπερα, πιο απαισιόδοξη, πλευρά εκτιμά πως το κόστος πρόσβασης δεν είναι κατ' ανάγκην το μείζον θέμα και πως υπάρχουν θέματα όπως το κόστος απόκτησης των υπολογιστών

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

και η τεχνοφοβία που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν πρώτα από όλα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 28-7-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τεχνοφοβία 1780, τεχνοφοβίες 22]

τηλεδημοσιογράφος

«Και η αναμνηστική φωτογραφία από τα εγκαίνια της Έκθεσης για τα Μάρμαρα στο Ευρωκοινοβούλιο – η ζωγράφος Αννυ Πράις, ο τηλεδημοσιογράφος, με δική του εκπομπή στο Channel D, Μπιλ Στιούαρτ,...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 24-1-99, σελ. 31.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τηλεδημοσιογράφο 7, τηλεδημοσιογράφους 124 / τηλε-δημοσιογράφο 3, τηλε-δημοσιογράφους 42]

τηλεδίκη

«"Φρένο" στις τηλεοπτικές εμφανίσεις των δικηγόρων στα "παράθυρα" των δελτίων ειδήσεων, στις "τηλεδίκες" και στις διάφορες εκπομπές των καναλιών βάζει ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών, ενώ ήδη το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του Συλλόγου επέβαλε τρίμηνη παύση σε δικηγόρο για τις συνεχείς εμφανίσεις του σε συγκεκριμένο κανάλι», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17-12-99, σελ. 19 Α19.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τηλεδίκη 217, τηλεδίκες 1580 / τηλε-δίκη 29, τηλε-δίκες 204]

τηλεδιοίκηση

«Η ρύθμιση της κυκλοφορίας δεν γίνεται με συστήματα σηματοδότησης και τηλεδιοίκησης, τα οποία άλλωστε είναι ανύπαρκτα...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-7-07, σελ. 1.

«Με την τηλεδιοίκηση οι υπάλληλοι των σταθμών μπορούν να χειρίζονται από μακριά τα "κλειδιά" των σιδηροτροχιών, αλλάζοντάς τα με το πάτημα ενός κουμπιού και όχι χειροκίνητα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 12-3-06, σελ. Α36.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τηλεδιοίκηση 1440, τηλεδιοικήσεις 0 / τηλε-διοίκηση 44, τηλε-διοικήσεις 0]

τηλεμερίδιο

«Το μεγάλο μπέρδεμα που γίνεται κάθε φορά στο μυαλό των τηλεθεατών είναι ο διαχωρισμός ανάμεσα στο τηλεμερίδιο και την τηλεθέαση μέσου λεπτού, δηλαδή στα λεγόμενα μεγάλα και μικρά νούμερα. Δηλαδή, πόσοι τηλεθεατές βλέπουν ένα πρόγραμμα ανά λεπτό και πόσοι από τους τηλεθεατές που έχουν ανοιχτή εκείνη την ώρα την τηλεόρασή τους βλέπουν ένα πρόγραμμα. Το δεύτερο ονομάζεται τηλεμερίδιο ή αλλιώς τα γνωστά "μεγάλα νούμερα" και είναι αυτά για τα οποία γίνονται όλες οι συζητήσεις», *Athens Voice*, 29-5-08.

«Το "Twenty-One" επέστρεψε στην ανυποληψία των τηλεμεριδίων και λίγο αργότερα "κόπηκε" από το δίκτυο NBC, όπου προβαλλόταν», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-11-99, σελ. 114.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τηλεμερίδιο 334, τηλεμερίδια 70 / τηλε-μερίδιο 0, τηλε-μερίδια 0]

τηλεμετάδοση

«...βασίζεται στη χρήση CODECS και Digital Rights Managments για ζωντανή τηλεμετάδοση και παροχή οπτικοακουστικού υλικού στους επισκέπτες της ιστοσελίδας», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 12-3-06, σελ. Η02.

«...θα χρειαστεί ένας αναγκαίος χρόνος για την τηλεμετάδοση και αναπαραγωγή των θεμάτων από εξεταστικό σε εξεταστικό κέντρο, χωρίς όμως να υπάρξουν σημαντικές διαφορές», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-4-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τηλεμετάδοση 1050, τηλεμεταδόσεις 10 / τηλε-μετάδοση 46, τηλε-μεταδόσεις 2]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τηλεμεταφορά

«Τηλεμεταφορά α λα Σταρ Τρεκ», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑscience)*, 10-6-07, σελ. 3.

«Τηλεμεταφορά φωτονίων!», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-10-98, σελ. Α52.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τηλεμεταφορά 4980, τηλεμεταφορές 379 / τηλε-μεταφορά 80, τηλε-μεταφορές 2]

τηλεοπτικοποίηση

«Όχι στην τηλεοπτικοποίηση των ΔΗΠΕΘΕ», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-10-07, σελ. 35.

«Στην εποχή μας, η "τηλεοπτικοποίηση" της υψηλής, της επίσημης πολιτικής, δεν είναι αρκετή», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 28-7-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τηλεοπτικοποίηση 399, τηλεοπτικοποιήσεις 0 / τηλε-οπτικοποίηση 2, τηλε-οπτικοποιήσεις 0]

τηλεσυζήτηση

«Για την αντιπαράθεση που συνήθως προκύπτει στις τηλεσυζητήσεις ανάμεσα σε φοιτητές και αστυνομικούς ή βουλευτές συντηρητικών παρατάξεων, ο Ζάχος Χριστοδουλόπουλος τοποθετείται...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 18-3-07.

«Τελικώς, αυτό που προέκυψε από τις τηλεσυζητήσεις Αρσένη-μαθητών είναι ότι ούτε ο μεν ούτε οι δε έχουν καταλάβει το νόημα της Αντιγόνης», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 20-12-98, σελ. Α78.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τηλεσυζήτηση 21, τηλεσυζητήσεις 52 / τηλε-συζήτηση 8, τηλε-συζητήσεις 43]

τηλεχειρίζομαι[25]

«Τα βίντεο ή οι ψηφιακές φωτογραφίες της μπορούν να εμ-

25. Βλ. και λήμμα «τηλεχειριζόμενος» στο ΛΝΕΓ 2008.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

φανίζονται απευθείας επάνω στην οθόνη του κινητού τηλεφώνου που τηλεχειρίζεται την κάμερα (μέσω Bluetooth)...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17-7-05, σελ. Η08.

«Αν ο ιδιοκτήτης βρίσκεται εκτός σπιτιού, θα ειδοποιηθεί για κάθε συμβάν μέσω κινητού τηλεφώνου 3G, δια του οποίου θα μπορεί επίσης να τηλεχειριστεί τη συσκευή και να δει τις φωτογραφίες που έχει τραβήξει με την ψηφιακή του κάμερα το Roborior», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-4-05. σελ. 8(60).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τηλεχειρίζεται 146, τηλεχειριστεί 40, τηλεχειρίστηκε 1 / τηλε-χειρίζεται 2, τηλε-χειριστεί 0, τηλε-χειρίστηκε 0]

τηλεψηφοφορία (βλ. και σελ. 287)

«Ως συνηθισμένη πρακτική που δεν δημιουργεί κανένα πρόβλημα εγκυρότητας της απόφασης για τους συμβασιούχους επιχείρησαν να εμφανίσουν την τηλεψηφοφορία οι τρεις δικαστές που απουσίαζαν από τη διάσκεψη της Ολομέλειας και ψήφισαν τηλεφωνικά», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-10-07.

«Το μόνο μετρήσιμο είναι τα έσοδα από τις διαφημίσεις, τις τηλε-ψηφοφορίες και τους ποικίλους διαγωνισμούς», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 19-1-03.

«Αθώος ο Κεδίκογλου για την τηλεψηφοφορία» (τίτλος) «"Λάδι" βγάζει η Εισαγγελία του Αρείου Πάγου τον πρώην πρόεδρο του ανωτάτου δικαστηρίου Ρ. Κεδίκογλου για την τηλεφωνική ψηφοφορία κατά την κρίσιμη διάσκεψη της Ολομέλειας (19 Απριλίου 2007) που έβαλε τέλος στις ελπίδες χιλιάδων συμβασιούχων για μονιμοποίηση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-10-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τηλεψηφοφορία 1180, τηλεψηφοφορίες 623 / τηλε-ψηφοφορία 42, τηλε-ψηφοφορίες 10]

τηλεψηφοφόρος

«Προχθές, τους περισσότερους "τηλε-ψηφοφόρους" –452.000 κατά μέσον όρο–, προσέλκυσε η εκπομπή "Εκλογές Alter", με

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τον Νίκο Χατζηνικολάου...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-9-07.

«Αν η ιστορία σας αγγίξει τους τηλεψηφοφόρους, θα κερδίσετε 300 ευρώ ("Καφές με την Ελένη", Alpha)», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 26-9-06, σελ. 18.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τηλεψηφοφόρο 1, τηλεψηφοφόρους 6 / τηλε-ψηφοφόρο 0, τηλε-ψηφοφόρους 3]

τοξικοεξάρτηση

«Στους φυλακισμένους με πρόβλημα τοξικοεξάρτησης διατίθενται συμβουλευτικά προγράμματα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 8-2-08, σελ. 7.

«...χωρίς χρόνο και χρήματα δεν αντιμετωπίζονται η τοξικοεξάρτηση και οι συνέπειές της», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-6-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τοξικοεξάρτηση 2860, τοξικοεξαρτήσεις 217]

τραπεζοασφάλεια

«Είσοδο στην πολλά υποσχόμενη αγορά των τραπεζοασφαλειών επιδιώκει να πραγματοποιήσει και ο όμιλος της Marfin...», *ΤΑ ΝΕΑ*, 28-8-07, σελ. 69.

«Κλειδί οι τραπεζοασφάλειες», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 15-4-07.

«Οι τραπεζοασφάλειες και τα οφέλη τους», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-7-01, σελ. Ε05.

«Υπάρχουν πολλοί ορισμοί για το τι είναι η τραπεζοασφάλεια», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-1-98, σελ. Ε14.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τραπεζοασφάλεια 7, τραπεζοασφάλειες 1140]

τραπεζοασφαλιστικός, -ή, -ό

«Η αγορά των τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων θεωρείται

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ιδιαίτερα υποσχόμενη για τις εμπλεκόμενες σε αυτήν εταιρεία, ιδιαίτερα αν ληφθούν υπόψη οι κυοφορούμενες αλλαγές στο Ασφαλιστικό», *ΤΑ ΝΕΑ*, 28-8-07, σελ. 69.

«Έρχονται αλλαγές στο τραπεζοασφαλιστικό παζλ της Ευρώπης», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομία και Αγορές)*, 8-2-03.

«Ένας γάμος και ένα διαζύγιο αναδιατάσσουν τους συσχετισμούς στο τομέα των τραπεζοασφαλιστικών εργασιών, καθώς στερούν αλλά και απελευθερώνουν δυνητικούς συνεργάτες σε μια παρτίδα που μόλις τώρα ξεκινά», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 27-1-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τραπεζοασφαλιστικό 441, τραπεζοασφαλιστική 117, τραπεζοασφαλιστικές 636]

τρίτεκνος, -η, -ο

«Και άλλα 25 μόρια προβλέπονται για υποψήφιους που προέρχονται από τρίτεκνη οικογένεια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-6-08.

«Ξανά "ψυγείο" για τους τρίτεκνους», (τίτλος) *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-6-07, σελ. 13.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τρίτεκνο 368, τρίτεκνη 1340, τρίτεκνες 8770]

τρομοπόλεμος

«Δυναμική γροθιά στον τρομοπόλεμο», (τίτλος) *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 22-5-03.

«Και με τον τρομοπόλεμο σε εξέλιξη...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-8-02.

«Ξέσπασε τρομο-πόλεμος μεταξύ CIA και FBI», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 4-6-02, σελ. 14.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τρομοπόλεμο 35, τρομοπολέμους 7 / τρομο-πόλεμο 13, τρομο-πολέμους 2]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τροφιμογενής, -ής, -ές

«Ακόμη αρνητικές είναι οι επιπτώσεις από τη συνεχή αύξηση των λοιμωδών και παρασιτικών νοσημάτων που μεταδίδονται από τα παραγωγικά ζώα στον άνθρωπο (ζωονόσοι) και των τροφιμογενών νοσημάτων εξαιτίας κατανάλωσης μη ασφαλών τροφίμων ζωικής προέλευσης», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 14-3-08, σελ. Α18.

«Οι τροφιμογενείς λοιμώξεις εκδηλώνονται είτε ως σποραδικά κρούσματα είτε ως επιδημίες μαζικής μορφής και εμφανίζουν ανοδική πορεία την τελευταία εικοσαετία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 26-7-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: τροφιμογενή 156, τροφιμογενείς 324]

υβριδικό αυτοκίνητο

«Το πρώτο ουγγρικό υβριδικό αυτοκίνητο» (τίτλος) «Εκπρόσωποι του ειδικού Τύπου περιεργάζονται το πρώτο ουγγρικό υβριδικό αυτοκίνητο, που ονομάζεται Solo και παρουσιάστηκε επίσημα πριν από λίγες ημέρες στη Βουδαπέστη», *ΤΑ ΝΕΑ (autoNEA)*, 25-6-08.

«Ο Γιώργος στο Πέραμα με υβριδικό αυτοκίνητο», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 14-6-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υβριδικό αυτοκίνητο 24600, υβριδικά αυτοκίνητα 35600]

υγρόψυκτος, -η, -ο

«Ο υγρόψυκτος κινητήρας έχει υποστεί αρκετές μετατροπές αφενός για να εναρμονιστεί με το Euro 3 και αφετέρου, για περισσότερη δύναμη στους χαμηλούς και μεσαίους ρυθμούς περιστροφής παράλληλα με πιο ήσυχη και βελούδινη λειτουργία», *ΤΑ ΝΕΑ (autoNEA)*, 3-10-07, σελ. 16.

«Και τι δεν άλλαξαν οι γιαπωνέζοι μηχανικοί αξιοποιώντας την τεχνογνωσία από τους αγώνες με στόχο την αύξηση της απόδοσης και της αξιοπιστίας του: το μπλοκ των κυλίνδρων,...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

το φίλτρο λαδιού (υγρόψυκτο πλέον)...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-11-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υγρόψυκτο 1200, υγρόψυκτη 219, υγρόψυκτες 8]

υδατοδρόμιο

«Είκοσι έξι νέα υδατοδρόμια κυρίως σε απομονωμένα μικρά νησιά, δημιουργούνται τις επόμενες εβδομάδες», *ΤΑ ΝΕΑ*, 19-6-07, σελ. 18.

«Υδατοδρόμιο δημιουργείται σε τρεις εβδομάδες στον Θερμαϊκό και οι πρώτες πτήσεις προβλέπονται τον Απρίλιο του 2008», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-2-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υδατοδρόμιο 1210, υδατοδρόμια 1020]

υδροβόρος, -ος/-α, -ο

«Πολλοί επιστημονικοί φορείς και οργανώσεις εδώ και χρόνια υποστηρίζουν ότι τα προβλήματα στη διαχείριση των υδατικών πόρων της Θεσσαλίας θα είχαν λυθεί με μικρότερο οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος αν οι πολιτικοί προσανατολίζονταν σε έργα εξοικονόμησης νερού, έλεγχο των ανεξέλεγκτων γεωτρήσεων και σε ριζική αλλαγή των υδροβόρων καλλιεργειών, όπως του βάμβακος», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-1-08, σελ. Α22 22.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υδροβόρο 371, υδροβόρα 1140, υδροβόρες 1260]

υδρογονοκαύσιμο

«Αλλά, τελικά, μπορεί κανείς να πιστέψει σοβαρά ότι το επίπεδο της τεχνολογίας που διαθέτουμε δεν είναι τέτοιο που να δημιουργήσει αποδοτικά ηλεκτρικά αυτοκίνητα, με μπαταρία ή υδρογονοκαύσιμα;», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 16-10-07, σελ. 16.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υδρογονοκαύσιμο 0, υδρογονοκαύσιμα 2, υδρογόνο-καύσιμο 243, υδρογονο-καύσιμα 5]

υδρογονοκίνητος, -η, -ο

«Ένα πρώτο δείγμα της προόδου που έχει σημειώσει είναι το υδρογονοκίνητο όχημα κυψελών καυσίμου FCX Clarity, που έκανε το ευρωπαϊκό ντεμπούτο του στη Γενεύη», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-3-08.

«Αν και υδρογονοκίνητο, το Ford Fusion Hydrogen αποδίδει πάνω από 1.000 ίππους και η τελική του ταχύτητα αγγίζει τα 334 χλμ./ώρα!», *ΤΑ ΝΕΑ (autoNEA)*, 5-12-07, σελ. 13.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υδρογονοκίνητο 664, υδρογονοκίνητη 91, υδρογονοκίνητες 10]

υδροενεργητικός, -ή, -ό

«Διατίθεται με δυο τύπους αναρτήσεων: υδροενεργητική ή συμβατική διάταξη (διπλά ψαλίδια με αντιστρεπτική ράβδο μπροστά και πολλαπλούς συνδέσμους με αντιστρεπτική πίσω)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-3-08, σελ. 75.

«Ειδικότερα η έκδοση 1.8 Elegance συνοδεύεται από πλούσιο πακέτο, ακόμη και στη βασική έκδοση: A/C, 6 αερόσακοι, ABS, EBV, υδροενεργητικές αναρτήσεις τρίτης γενιάς, ηλεκτρικές ευκολίες...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-12-02.

«Η υδροενεργητική ανάρτηση 3ης γενιάς αυξομειώνει το ύψος του αυτοκινήτου ανάλογα της ταχύτητας», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 8-4-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υδροενεργητικό 1, υδροενεργητική 428, υδροενεργητικές 4]

υδρονέφωση

«Η υδρονέφωση σώζει από τον όψιμο παγετό, το πότισμα στάγδην κάνει οικονομία στο νερό και ο μετεωρολογικός σταθ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μός μετράει υγρασία και θερμοκρασία», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (ΟΙΚΟ)*, 8-10-08.

«Κι επειδή από τη συζήτηση προέκυψε ότι υπάρχουν κι άλλα συστήματα, όπως της υδρονέφωσης, που ενδεχομένως να είναι πιο αποτελεσματικά, αναβλήθηκε η απόφαση για να εξεταστούν και αυτά», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-10-07.

«Υπάρχουν δύο λύσεις: υδρονέφωση ("κουρτίνα" από σταγονίδια που σταματά τη φωτιά) ή μεταλλικοί στύλοι με εκτοξευτήρες, που θα προκαλέσουν όμως εκσκαφές», *ΤΑ ΝΕΑ*, 25-10-07, σελ. 1/19.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υδρονέφωση 1140, υδρονεφώσεις 123]

υδροπάρκο

«Το έργο μετατροπής των ολυμπιακών εγκαταστάσεων σε "υδροπάρκο" αναψυχής δεν έχει ενταχθεί στον συνολικό σχεδιασμό του Μητροπολιτικού Πάρκου Ελληνικού», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 14-12-07.

«Στις εγκαταστάσεις του κέντρου θα λειτουργήσει υδροπάρκο σε συνδυασμό με άλλες ψυχαγωγικές και αθλητικές δραστηριότητες», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 1-7-07, σελ. 15.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υδροπάρκο 500, υδροπάρκα 170]

υδροσπορά

«Κουμαριές και σπάρτα, που δεν θα έχουν μεγάλο ύψος για να μην κρύψουν τη γραμμή του ορίζοντα, θα φυτευτούν με υδροσπορά (ειδικό σύστημα φύτευσης δια ψεκασμού) πάνω σε ειδικό (βιοδιασπώμενο μέσα σε τέσσερα χρόνια) γεωΰφασμα», *ΤΑ ΝΕΑ*, 25-10-07, σελ. 1/19.

«Τεχνητή 3: γίνεται με υδροσπορά και είναι κατάλληλο για επίπεδες εκτάσεις», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-8-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υδροσπορά 581, υδροσπορές 129]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

υδροφορέας

«Θα υπάρξει ανταπόκριση ή το θέμα του μολυσμένου υδροφορέα μας θα αφεθεί για άλλη μια φορά εκεί όπου βρίσκεται: βαθιά κάτω από τη γη...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 30-9-07, σελ. 38.

«Επιπλέον, ύστερα από χρόνια χρήσης το έδαφος χάνει την παραγωγική του ικανότητα και αποκλείεται να επανακάμψει αν το γήπεδο πάψει να λειτουργεί, ενώ η καταστροφή ή η υποβάθμιση της φυσικής εδαφοκάλυψης επιταχύνει τη διαβρωτική επίδραση φυσικών φαινομένων (κατακρημνίσεις, αιολική διάβρωση κ.ά.) και μειώνει την απορροφητικότητα του εδάφους σε νερό, και συνεπώς την τροφοδοσία των υπόγειων υδροφορέων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 30-9-07, σελ. Α44 76.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υδροφορέα 3180, υδροφορείς 4630]

υδρόψυξη

«Αρκούν η νέα εμφάνιση, η υδρόψυξη, ο ψεκασμός και οι μικροβελτιώσεις σε αναρτήσεις, πλαίσιο και φρένα για να διατηρήσουν την ανταγωνιστικότητα του παλαίμαχου "Ληστή" στη δύσκολη και απαιτητική κατηγορία του;», *ΤΑ ΝΕΑ (autoNEA)*, 12-3-08, σελ. 16.

«Συνάμα, τα καταστήματα πώλησης τέτοιων συσκευών βρίθουν εξωτικών κατασκευών αερόψυξης και υδρόψυξης, που μας προτείνουν να προσθέσουμε στα μηχανήματά μας για να διασφαλιστούμε», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-1-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υδρόψυξη 49100]

υπεραλίευση

«Σήμα κινδύνου για τον Κορινθιακό Κόλπο εξέπεμψε χθες η περιβαλλοντική οργάνωση Greenpeace: Η υπεραλίευση αλλά και η ρύπανση από τις βιομηχανίες απειλούν το θαλάσσιο οικοσύστημα», *ΤΑ ΝΕΑ*, 27-7-07, σελ. 13.

«Και μέσα σε όλα έρχεται η υπεραλίευση, η οποία "απογυμνώνει" τη Μεσόγειο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-8-06, σελ. 4(34).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπεραλίευση 6290, υπεραλιεύσεις 7]

υπεραποδίδω[26]

«Αντιθέτως, καλύτερη τύχη είχαν όσοι διαχειριστές τοποθετήθηκαν έγκαιρα σε blue chips και μετοχές του FTSE-20, που υπεραπόδοσαν τα τελευταία χρόνια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 29-4-07, σελ. 6.

«Τα τελευταία πέντε χρόνια, όμως, από τον Μάρτιο του 2001 μέχρι τον αντίστοιχο φετινό μήνα, παρατηρείται το φαινόμενο οι αποδόσεις να υποχωρούν λόγω της πτώσης των χρηματιστηρίων την περίοδο 2001-2002, αλλά να αυξάνεται σε έξι ο αριθμός αυτών που υπεραποδίδουν», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 2-4-06.

«Γιατί υπεραποδίδουν οι μετοχικές αξίες», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-11-04, σελ. D10.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπεραποδίδει 1390, υπεραποδώσει 839, υπεραπέδωσε 346]

υπερβακτήριο

«Βασικός άξονας στην καταπολέμηση των υπερβακτηρίων είναι η αποδυνάμωση των μορίων που τα βοηθούν να εισβάλλουν στον ανθρώπινο οργανισμό, ενώ μία άλλη επιβάλλει την παρεμπόδιση της δράσης των τοξινών που απελευθερώνουν», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Κόσμος)*, 4-1-08.

«Σύμφωνα με τους ειδικούς το "κλειδί" στην αντιμετώπιση του υπερβακτηρίου που "σαρώνει" τα νοσοκομεία ανά τον κόσμο είναι ο γρήγορος εντοπισμός του και η απομόνωσή του», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 26-10-07, σελ. Α39.

«Το εμβόλιο του πνευμονιόκοκκου "τρέφει" υπερβακτήρια», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 19-9-07.

---

26. Βλ. υποσημείωση για νεολογισμό **απο/επιβίβαση** πιο πάνω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερβακτήριο 6, υπερβακτήρια 30]

υπερδανεισμός

«Υπάρχει βέβαια και η άλλη πλευρά του "νομίσματος" για τις ελληνικές τράπεζες, η οποία έχει να κάνει με την "ατυχή" συγκυρία της σύμπτωσης της οικονομικής επιβράδυνσης στην ελληνική οικονομία με τη μεγάλη πιστωτική επέκταση (υπερδανεισμό) νοικοκυριών και επιχειρήσεων», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 17-4-05, σελ. 2.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερδανεισμό 2070, υπερδανεισμούς 7]

υπερδήμαρχος

«Δεκατρείς υπερνομάρχες και πέντε υπερδήμαρχοι», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-3-02, σελ. 1.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερδήμαρχο 50, υπερδημάρχους 3]

υπερδόμηση

«Η υπερδόμηση καταστρέφει το Αιγαίο», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-7-07, σελ. 40.

«Η υπερδόμηση δεν θα προκαλέσει μόνο περιβαλλοντική αλλά και οικονομική απαξίωση», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 18-3-07, σελ. Β64.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερδόμηση 909, υπερδομήσεις 0]

υπερέκθεση

«Η υπερέκθεσή του αρχικά ήταν αναγκαία για να τον μάθει ο κόσμος σε όλη τη χώρα, όμως εκτέθηκε σε κινδύνους και σε πειρασμούς που δεν μπόρεσε να αποφύγει...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 14-11-07.

«Υπερέκθεση στα νιάτα τους», (τίτλος) *ΤΑ ΝΕΑ*, 5-7-07, σελ. 34.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερέκθεση 3170, υπερεκθέσεις 98]

υπερεκμετάλλευση

«Σήμερα, το 80% του καλλιεργήσιμου εδάφους υφίσταται υπερεκμετάλλευση, που γεννά μια απορία: πώς θα τραφούν όλοι αυτοί οι άνθρωποι;», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 16-3-08.

«Ειδικά στις τροπικές περιοχές η μείωση των ειδών και τα προβλήματα εξαιτίας της υπερεκμετάλλευσης από τον άνθρωπο έχουν λάβει δραματικές διαστάσεις», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-10-06, σελ. Α35.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερεκμετάλλευση 12400, υπερεκμεταλλεύσεις 20]

υπερεντατικοποίηση

«Στο mobing έρχεται να προστεθεί το εργασιακό στρες που ολοένα και μεγαλώνει με την υπερεντατικοποίηση της παραγωγής που καταγράφεται παντού...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 24-2-08, σελ. 38.

«Το νέο σύστημα, σύμφωνα με την Ένωση, δημιουργεί επικίνδυνες καταστάσεις για τους ασθενείς και οδηγεί στην υπερεντατικοποίηση της δουλειάς των γιατρών και εργαζομένων στα νοσοκομεία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-11-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερεντατικοποίηση 1540]

υπερκεράτωση

«Όταν οι αφύσικες αυτές στάσεις είναι καθημερινές και χρόνιες, οδηγούν σταδιακά σε παρατεταμένη και τελικά μόνιμη παραμόρφωση, η οποία μπορεί επιπλέον να δημιουργήσει τοπικές, επώδυνες υπερκερατώσεις (κάλους), που δεν θεραπεύονται με απλή, τοπική, αισθητική φροντίδα», *ΤΑ ΝΕΑ*, 2/3-2-08, σελ. 58.

«Η ακτινική υπερκεράτωση: βλάβες που εκδηλώνονται με ερυθρές πλάκες με λιπαρό λέπι στην επιφάνειά τους και οφεί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λονται στη χρόνια έκθεση στον ήλιο - προκαρκινικές βλάβες», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-4-07.

«Να μη χρησιμοποιείτε ξυραφάκια, κρέμες ή επιθέματα για την αφαίρεση των υπερκερατώσεων. Αυτές πρέπει να αφαιρούνται από ειδικευμένο προσωπικό», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 1-12-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερκεράτωση 623, υπερκερατώσεις 356]

υπερκινητικότητα

«Η υπερκινητικότητα δεν είναι πάντοτε εμφανής στην πολύ νεαρή ηλικία. Το σύμπτωμά της εμφανίζεται εντονότερα όταν το παιδί αρχίζει το σχολείο και παίρνει μέρος σε οργανωμένες ομαδικές δραστηριότητες», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-7-08.

«Ο φλοιός του εγκεφάλου ένοχος για υπερκινητικότητα», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 14-11-07, σελ. 11.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερκινητικότητα 31300]

υπερκράτος

«Ωστόσο, ορισμένοι ισχυρίζονται ότι πολλές εξουσίες περνούν από τα κράτη-μέλη στην πανίσχυρη Κομισιόν, εκεί που πάει να δημιουργηθεί ένα ευρωπαϊκό υπερκράτος!», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 23-12-07.

«Αυτή η πρακτική συνιστά μια άλλη μορφή "παρακράτους", πιο μοντέρνα. Μπορούμε να την ονομάσουμε "υπερκράτος": Τα πράγματα λέγονται, ομολογούνται από τα πιο επίσημα χείλη, η νομοθεσία διευκολύνει τη διερεύνησή τους, αλλά κανείς δεν τα διερευνά πραγματικά ούτε τα αποτρέπει», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 26-2-06, σελ. 13.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερκράτος 1530, υπερκράτη 43]

υπερόπλο

«Τα πιστοποιητικά ευρεσιτεχνίας υπερόπλο στον εμπορικό

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πόλεμο», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 1-3-08, σελ. 12.

«Είναι σαφές ότι τα <u>υπερόπλα</u> που έως τώρα επιδείκνυε η κυβέρνηση, δηλαδή η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων, η εκταμίευση τεράστιων κονδυλίων από το ΚΠΣ και η δημοσιονομική σταθερότητα που στηρίζεται σε πλεόνασμα του προϋπολογισμού, αποδεικνύονται ανίσχυρα βεγγαλικά», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 9-3-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερόπλο 6890, υπερόπλα 4290]

υπερπεριφέρεια

«Την τύχη του... βασικού μετόχου αναμένεται να έχει και η πρωτοβουλία της κυβέρνησης για τη σύσταση των πέντε αναπτυξιακών <u>υπερπεριφερειών</u>...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 4-11-06, σελ. Α12.

«Στη δεύτερη "κατηγορία" εντάσσονται όλες οι υπόλοιπες (έντεκα) περιφέρειες (που με τη σειρά τους είναι ενταγμένες στις πέντε νέες <u>υπερπεριφέρειες</u>», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-6-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερπεριφέρεια 346, υπερπεριφέρειες 1660]

υπερρευστός, -ή, -ό

«Αυτά τα ζεύγη ηλεκτρονίων έχουν την ιδιότητα να κινούνται μαζικά σαν <u>υπερρευστό</u>», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 28-1-07.

«Τρανό παράδειγμα η ανακάλυψη της <u>υπερρευστής</u> και –μόλις προσφάτως– της υπερστερεής κατάστασης της ύλης», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-10-04, σελ. 2 32.

«Οπως ανακοίνωσε η Βασιλική Ακαδημία της Σουηδίας, ο Αλεξέι Αμπρικόσοφ, 75 ετών, ο Αντονι Λέγκετ, 65, και ο Βιτάλι Γκίνζμπουργκ από τη Ρωσία, 87 ετών, βραβεύτηκαν για την προσφορά τους σχετικά με δύο φαινόμενα που αφορούν τους υπεραγωγούς και τα <u>υπερρευστά</u>», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-10-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερρευστό 65, υπερρευστή 7, υπερρευστές 3]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

υπερστερεός, -ή, -ό

«Υπερστερεό: Η νέα κατάσταση της ύλης» (τίτλος) «Τρανό παράδειγμα η ανακάλυψη της υπερρευστής και – μόλις προσφάτως – της υπερστερεής κατάστασης της ύλης», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-10-04, σελ. 2 32.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερστερεό 31, υπερστερεή/υπερστερεά 5/6, υπερστερεές 0]

υπερσυμπιεστής

«Η μονάδα ισχύος της νέας 911 GT2 βασίζεται στον εξακύλινδρο κινητήρα μπόξερ της 911 Turbo, όπου η παροχή αέρα γίνεται με δύο υπερσυμπιεστές καυσαερίων μεταβλητής γεωμετρίας», *ΕΨΙΛΟΝ*, τεύχ. 868, 2-12-07, σελ.178.

«Σε στιγμές ήρεμης οδήγησης ο υπερσυμπιεστής αποσύρεται αυτόματα και διακριτικά», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 8-1-06, σελ. Η01.

«Το γνωστό 2λιτρο υπερτροφοδοτούμενο μηχανικό σύνολο στην προκειμένη περίπτωση ενσωματώνει έναν εξελιγμένο υπερσυμπιεστή, που φέρει το χαρακτηρισμό TwiScroll», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 20-4-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερσυμπιεστή 7860, υπερσυμπιεστές 2120]

υπέρτιτλος

«Κάτω από τον τίτλο "Απομάκρυνση τώρα!" και τον υπέρτιτλο ... η εφημερίδα αφιερώνει τέσσερις σελίδες στην υπόθεση, όπου φιλοξενούνται απόψεις όλου του πολιτικού φάσματος», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-11-08.

«Οι παραστάσεις, οι οποίες θα είναι στην αγγλική γλώσσα και με ελληνικούς υπέρτιτλους, αρχίζουν αύριο...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 19-6-07, σελ. Α22.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπέρτιτλο 12000, υπέρτιτλους 4670]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

υπερτροφοδότης

«Η μεγαλύτερη έκδοση θα είναι η 135i με τούρμπο μοτέρ 3,0 λίτρων με δύο υπερτροφοδότες με ισχύ 300 ίππων και ροπή 300 Nm», *ΤΑ ΝΕΑ (autoNEA)*, 12-12-07, σελ. 20.

«Όπως ανακοινώθηκε, το μοτέρ... μετά την προσθήκη υπερτροφοδότη και των απαραίτητων, περιφερειακών τμημάτων, προσφέρει αυξημένη ισχύ κατά 65 ίππους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 3-7-04.

«...ανταποκρίνεται άμεσα στο πάτημα του γκαζιού, από τις χαμηλές στροφές, χωρίς να παρουσιάζει ξεσπάσματα λόγω του υπερτροφοδότη και χωρίς να θορυβεί», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 31-8-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερτροφοδότη 1960, υπερτροφοδότες 1510]

υπερυπουργός

«Ο παραιτηθείς υπερυπουργός είναι πολύ στενά συνδεδεμένος με το πρωθυπουργικό γραφείο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-11-99, σελ. 36.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερυπουργό 413, υπερυπουργούς 224]

υπερχοληστερολαιμία

«Οι ομιλητές αναφέρθηκαν στους παράγοντες κινδύνου για την ανάπτυξη καρδιοπαθειών, οι οποίοι είναι η υπέρταση, το κάπνισμα, η παχυσαρκία, η καθιστική ζωή και η υπερχοληστερολαιμία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 31-10-08.

«Το ζευγάρι που κέρδισε την υπόθεση έχει ήδη μια 5χρονη κόρη που φέρει το γονίδιο της οικογενούς υπερχοληστερολαιμίας και έναν γιο που δεν το έχει», *ΤΑ ΝΕΑ*, 19-12-07, σελ. 42.

«Πρόσφατη μελέτη του Ελληνικού Ιδρύματος Καρδιολογίας που διεξήχθη σε 30.000 άτομα έδειξε ότι οι μισοί Έλληνες έχουν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

υπερχοληστερολαιμία, ο ένας στους τέσσερις πάσχει από υπέρταση και το 9% από σακχαρώδη διαβήτη», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-9-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερχοληστερολαιμία 1790, υπερχοληστερολαιμίες 7]

υπερχορδή

«Πρωταγωνιστές στις σελίδες αυτού του βιβλίου είναι οι πιο πρόσφατες θεωρητικές ιδέες: από το καθιερωμένο κοσμολογικό πρότυπο έως τις υπερχορδές και τη σκοτεινή ύλη...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-5-08.

«Τον λόγο θα πάρουν η φυσική υποσωματιδίων, τα μικροκύματα, οι νέες θεωρίες περί βαρύτητας και οι υπερχορδές, οι νέοι επιταχυντές σωματιδίων και ανιχνευτές νεουτρίνων και νεουτραλίνων...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-9-06, σελ. 10(56).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερχορδή 106, υπερχορδές 1380]

υπερχρηματιστήριο

«Έκτοτε, τα στελέχη των δύο αγορών συνεργάσθηκαν για να δημιουργήσουν το πρώτο "υπερχρηματιστήριο", του οποίου η δραστηριότητα εκτείνεται από τις ΗΠΑ σε διάφορες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, ήτοι στη ζώνη τόσο του δολαρίου όσο και του ευρώ», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 5-4-07.

«Στον ανδροκρατούμενο κόσμο των αγορών, η πρώτη γυναίκα διευθύνουσα σύμβουλος του Χρηματιστηρίου του Λονδίνου (LSE), Κλάρα Φερς, βρίσκεται αντιμέτωπη ίσως με την πιο σκληρή μάχη: Τη δημιουργία υπερχρηματιστηρίου στην ευρωζώνη», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 16-4-06, σελ. 11.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπερχρηματιστήριο 89, υπερχρηματιστήρια 0]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

υποαποδίδω[27]

«Για παράδειγμα, το χρηματιστήριο της Κωνσταντινούπολης υποαποδίδει με διερυμένες απώλειες που ξεπερνούν το -37%», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 7-6-08.

«Στην πρόσφατη τηλεδιάσκεψη της διοίκησης των ΕΛΛ.ΠΕ. με τους αναλυτές ο νέος διευθύνων σύμβουλος του ομίλου, κ. Ι. Κωστόπουλος, σημείωσε ότι θα είναι σκληρός με τις μη βασικές δραστηριότητες που υποαποδίδουν», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 24-2-08, σελ. 24.

«Από την αρχή του χρόνου χάνει 42% και συνολικά υποαποδίδει 49% έναντι του δείκτη FTSE/ASE -20(+7% το 2004), στη σύνθεση του οποίου συμμετέχει», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 5-9-04, σελ. 24.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υποαποδίδει 176, υποαποδώσει 225, υποαπέδωσε 93]

υπογειοποίηση → **υπογείωση**[28] (βλ. και ΛΝΕΓ 2008)

«Προβλέπεται πάντως υπογειοποίηση 1,4 χλμ. της Ποσειδώνος, ώστε να συνδεθεί το πάρκο με τον χώρο του Αγίου Κοσμά», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 3-6-08.

«Το πάρκο θα ενοποιηθεί με την παράκτια ζώνη του Αγίου Κοσμά μέσω της μετατόπισης και της υπογειοποίησης της λεωφόρου Ποσειδώνος», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-11-07, σελ. Α15.

«Ανακαίνιση δικτύου ΗΣΑΠ – υπογειοποίηση στον Πειραιά», *ΤΑ ΝΕΑ*, 23-11-07, σελ. 12.

«Η πόλη χάνει μεγάλες ευκαιρίες (για παράδειγμα, η μερική υπογείωση της κυκλοφορίας στην παραλιακή ή την Κηφισίας και όχι μόνο), επεμβάσεις που θα συνηγορούσαν υπέρ της χρήσης των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς -μοναδική διέξοδος στα κυκλοφοριακά αδιέξοδα της πόλης», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 17-3-02.

---

27. Βλ. υποσημείωση για νεολογισμό **απο/επιβίβαση** πιο πάνω.
28. Βλ. Εισαγωγή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υπογειοποίηση 345, υπογειοποιήσεις 147 / υπογείωση 248, υπογειώσεις 42]

υποθερμιδικός, -ή, -ό

«Επομένως, τα ψωμιά που περιέχουν β-γλυκάνη ενδείκνυνται να συμπεριλαμβάνονται σε υποθερμιδικά διαιτολόγια απώλειας βάρους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 29-8-07, σελ. 33.5.

«Κάποιες κατηγορίες του πληθυσμού που πιθανό να χρειάζονται συμπληρώματα είναι: νεογνά, χορτοφάγοι, παιδιά και ενήλικες σε υποθερμιδική δίαιτα,...», *ΤΑ ΝΕΑ*, 3/4-3-07, σελ. 58.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υποθερμιδικό 118, υποθερμιδική 1300, υποθερμιδικές 553]

υποθρεψία

«Συγκεκριμένα μπορεί να επιφέρει κακοήθη αναιμία, σιδηροπενική αναιμία, ανεπάρκεια θρεπτικών συστατικών, υποθρεψία, καθυστερημένη σωματική ανάπτυξη, ευαισθησία στις λοιμώξεις», *ΤΑ ΝΕΑ*, 31-1-08, σελ. 32.

«...δεν είναι η πολυφαγία το κύριο πρόβλημα σε παγκόσμιο επίπεδο, αλλά η υποθρεψία και η ασιτία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-5-07.

«Η υποθρεψία καταβάλλει όλα τα όργανα του οργανισμού, καταστέλλει την άμυνα και προκαλεί πληθώρα επιπλοκών...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-9-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υποθρεψία 638]

υποποτάμιος, -α, -ο

«Οι έρευνες αυτές εξάλλου έχουν προσφέρει επαρκείς ενδείξεις για το γεγονός ότι κάτω από τον πάγο, που σε ορισμένα σημεία του το πάχος φθάνει τα 4 χιλιόμετρα, υπάρχουν λίμνες που συνδέονται με υποποτάμια συστήματα τα οποία κυλούν ελεύθερα κάτω από τον πάγο», *ΤΑ ΝΕΑ*, 23/ 24-6-07.

«...ως τις 12 του Ιούλη θα έχει ολοκληρωθεί και το υποποτά-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μιο τμήμα του αγωγού που κατασκευάζουν από κοινού η "ΔΕ-ΣΦΑ ΑΕ" και η τουρκική "BOTAS"», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 15-5-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υποποτάμιο 80, υποποτάμια 3, υποποτάμιες 0]

υποσαχάριος, -α, -ο

«Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας κατονόμασε την ξηρασία και τις καταιγίδες σκόνης ως τους δύο βασικούς παράγοντες που οδήγησαν σε έξαρση της οφειλόμενης σε μηνιγγιτιδόκοκκο μηνιγγίτιδας στην υποσαχάρια Αφρική, το 1996», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 16-3-08, σελ. Η03.

«Αντίθετα με το όριο ζωής αυξήθηκε από το 1970 μόλις τέσσερις μήνες(!) στην υποσαχάρια Αφρική και δεν ξεπερνά τα 46,1 έτη», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 8-9-07, σελ. Α24.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υποσαχάριο 260, υποσαχάρια 7830, υποσαχάριες 14600]

υφαλμύριση

«Οι υδροφόροι ορίζοντες παρουσιάζουν έντονη υφαλμύριση, η οποία, εάν εξελιχθεί, θα καταστήσει το νερό ακατάλληλο για αρδευτική ή άλλη χρήση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 6-12-07, σελ. 46.

«Η Ελλάδα, παρά την υφαλμύριση και τη ρύπανση από νιτρικά, καθυστερεί την εφαρμογή της νέας κοινοτικής οδηγίας», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 19-3-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: υφαλμύριση 279]

φαντασιωτικός, -ή, -ό

«Όλος μάλιστα ο καταγγελτικός λόγος εκτυλίσσεται μέσα σε μια φαντασιωτική παράκρουση για συνωμοσίες, μηχανορραφίες, στοές, επιβουλές, αδικοπραγίες κ.ά...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 28-6-08.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Σε όλους μας άλλωστε δεν υπάρχει ένα φαντασιωτικό ή πραγματικό έλλειμα αγάπης, ό,τι και αν αυτό σημαίνει;», *ΤΑ ΝΕΑ*, 18-1-07, σελ. 6.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φαντασιωτικό 302, φαντασιωτική 249, φαντασιωτικές 135]

φαρμακοανθεκτικός, -ή, -ό

«Ποιοι ασθενείς είναι υποψήφιοι για επέμβαση; - Αυτοί που εμφανίζουν φαρμακοανθεκτική επιληψία... -Καταλληλότεροι φαρμακοανθεκτικοί ασθενείς για επέμβαση θεωρούνται εκείνοι που έχουν μια μόνο επιληπτογόνο εστία, που πάσχουν από μονοεστιακή επιληψία», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAscience)*, 29-5-05, σελ. 2(30).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φαρμακοανθεκτικό 0, φαρμακο-ανθεκτική 220, φαρμακοανθεκτικές 6 / φαρμακο-ανθεκτικό 0, φαρμακο-ανθεκτική 5, φαρμακο-ανθεκτικές 2]

φιλοπτωχία

«Δημοκρατία χωρίς προοδευτικά βαδίσματα, χωρίς φιλοπτωχία, είναι ονομαστική μονάχα Δημοκρατία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 23-1-08.

«Επίσης αγνοήσαμε ότι οι πολιτικές για τις ασθενέστερες τάξεις και την κοινωνική δικαιοσύνη διατυπώνονται από τα μεγάλα κόμματα όχι μόνο με απλουστευμένες διακηρύξεις φιλοπτωχίας αλλά με συγκεκριμένο σχέδιο για την αύξηση και τη δίκαιη αναδιανομή του εθνικού εισοδήματος», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 14-10-07, σελ. Α24.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φιλοπτωχία 57]

φοροεκπίπτω

«Ποιες δαπάνες των επιχειρήσεων φοροεκπίπτουν», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 26-7-08.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Οδηγός δαπανών που φοροεκπίπτουν», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομική)*, 9-4-08, σελ. 25.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φοροεκπίπτει 3, φοροεκπίπτουν 138 / φορο-εκπίπτει 46;, φορο-εκπίπτουν 10;]

φοροέκπτωση

«Αντίθετα, σε ένα συμβόλαιο εφάπαξ καταβολής 15.000 ευρώ, η μόνη φοροέκπτωση γίνεται τον πρώτο χρόνο και κυμαίνεται -στην καλύτερη των περιπτώσεων- στα 480 ευρώ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 13-7-08.

«Χωρίς σφραγίδα οι αποδείξεις της φοροέκπτωσης», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 20-9-07, σελ. 21.

«Ξεπερνώντας κάθε εκτίμηση που είχε διατυπωθεί και επιδιώκοντας να δείξει προς τους μεγαλοεπιχειρηματίες ότι η ...ήπια δημοσιονομική πολιτική στην πραγματικότητα ταυτίζεται με την έντονη, την εντονότατη διαδικασία ικανοποίησης των αξιώσεών τους, η ΝΔ αποφάσισε να βομβαρδίσει με φορομειώσεις, φοροαπαλλαγές, φοροεκπτώσεις», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ (Οικονομία)*, 11-11-04, σελ. 26/40.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φοροέκπτωση 10, φοροεκπτώσεις 886 / φορο-έκπτωση 2, φορο-εκπτώσεις 8]

φοροελάφρυνση

«Όμως, η κυβέρνηση, και ειδικότερα ο υπουργός Οικονομίας, Γ. Αλογοσκούφης, πιστεύει ότι σιγά σιγά η δυσαρέσκεια – ακόμη και η κοινοτική οργή – θα καταλαγιάσει, με αποτέλεσμα στη συνέχεια η μάχη να δοθεί στην πραγματική οικονομία, δηλαδή στις φορο-ελαφρύνσεις για επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα και στην προσπάθεια ενίσχυσης της αναπτυξιακής διαδικασίας», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 26-9-04, σελ. 4.

«Η κυβέρνηση ετοιμάζει οριακές φοροελαφρύνσεις μετά τις πολλαπλές φορολογικές καταιγίδες. Ωστόσο, από το '93 μέχρι και φέτος η φορολόγηση της μέσης τετραμελούς οικογένειας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

έχει διπλασιαστεί», *ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ*, 12-1-99, σελ. 6.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φοροελάφρυνση 540, φοροελαφρύνσεις 6840 / φορο-ελάφρυνση 5, φορο-ελαφρύνσεις 71 / φορελάφρυνση 1, φορελαφρύνσεις 4]

φοροελεγκτής

«Στο στόχαστρο των φοροελεγκτών μπαίνουν τα δημόσια ή ιδιωτικά έργα των κατασκευαστικών εταιρειών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 21-2-08, σελ. 24.

«Για παράδειγμα, οι φοροελεγκτές δεν αναγνωρίζουν τις χρηματιστηριακές εταιρείες, τα έξοδα ταξιδίων για την προσέλκυση πελατείας ως δαπάνες», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 19-2-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φοροελεγκτή 6, φοροελεγκτές 572 / φορο-ελεγκτή 1, φορο-ελεγκτές 9]

φοροεπιδρομή

«Ετοιμάζουν το έδαφος για νέα φοροεπιδρομή», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 20-7-08.

«Η κ. Διαμαντοπούλου δεν παρέλειψε να ασκήσει κριτική στις πρόσφατες δηλώσεις του κ. Αλογοσκούφη, αλλά και στους χειρισμούς για το Ασφαλιστικό, τη φοροεπιδρομή», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-10-07, σελ. 6.

«Πριν καρπωθούν τις όποιες ελαφρύνσεις του υπό σύνταξη νόμου, οι φορολογούμενοι θα υποστούν τις συνέπειες μιας νέας φοροεπιδρομής προκειμένου να στηριχτεί ο προϋπολογισμός του 2006», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 15-1-06, σελ. 17.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φοροεπιδρομή 4290, φοροεπιδρομές 648 / φορο-επιδρομή 130, φορο-επιδρομές 12]

φοροέσοδο

«Σενάρια για περισσότερα φοροέσοδα», (τίτλος) *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ (Οικονομία)*, 30-6-05, σελ. 22.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Με τα συγκεκριμένα μέτρα όπως η δραστική περικοπή δημοσίων δαπανών σε συνδυασμό με την αύξηση φοροεσόδων από έμμεσους φόρους, το "πάγωμα" μισθών-συντάξεων στα επίπεδα πληθωρισμού, η αλλαγή στα ασφαλιστικό και εργασιακό των ΔΕΚΟ και η απελευθέρωση αγορών που πρέπει να ολοκληρωθούν στη διετία 2005-2006», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 20-3-05, σελ. 5.

«Φοροέσοδα, ολυμπιακά και ΠΔΕ θα ρίξουν το έλλειμμα στο 2,8%», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 6-11-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φοροέσοδο 0, φοροέσοδα 558 / φορο-έσοδο 0, φορο-έσοδα 31]

φοροκλίμακα

«Τιμαριθμοποίηση της φοροκλίμακας από '98», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-10-97, σελ. 1.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φοροκλίμακα 4, φοροκλίμακες 7 / φορο-κλίμακα 1, φορο-κλίμακες 2]

φοροκυνηγητό

«Ο "Μεγάλος Αδελφός" ξεκινά το φοροκυνηγητό», (τίτλος) *ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ*, 20-10-07, σελ. 4.

«Από παιδικούς σταθμούς μέχρι οίκους ευγηρίας το φοροκυνηγητό», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 22-9-07.

«Εντατικοποίηση του φοροκυνηγητού σε μικρομεσαίους, επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες φέρνει η καθίζηση των εσόδων του προϋπολογισμού, το πρώτο εξάμηνο του έτους», *ΤΑ ΝΕΑ*, 6-7-07, σελ. 54.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φοροκυνηγητό 1450, 3 / φορο-κυνηγητό 20, φορο-κυνηγητά 0]

φορομεταρρύθμιση

«Ποια φορομεταρρύθμιση;», (τίτλος) *ΤΑ ΝΕΑ*, 25/26-11-06, σελ. 3.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Με τη συνταγή του ΔΝΤ η φορομεταρρύθμιση», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 19-9-04, σελ. D02.

«Παγώνει για την ώρα η φορο-μεταρρύθμιση», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 23-5-04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φορομεταρρύθμιση 672, φορομεταρρυθμίσεις 86 / φορο-μεταρρύθμιση 13, φορο-μεταρρυθμίσεις 2]

φοροπαγίδα

«Όσοι δεν προσέξουν τις "φοροπαγίδες" που κρύβει το έντυπο Ε9 θα κινδυνεύσουν με καταβολή πρόσθετων φόρων αλλά και ταλαιπωρία...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 20-1-08, σελ. Β6.

«Φοροπαγίδα σε 146 επαγγέλματα», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-1-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φοροπαγίδα 162, φοροπαγίδες 415 / φορο-παγίδα 17;, φορο-παγίδες 5]

φυλοσύνδετος, -η, -ο

«Από πολλά χρόνια ήταν γνωστό ότι η συχνότητα της νοητικής υστέρησης ήταν μεγαλύτερη στους άνδρες απ' ό,τι στις γυναίκες και ότι διάφοροι τύποι της νόσου οφείλονται σε φυλοσύνδετη κληρονομικότητα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 6-11-07.

«Στο προεμφυτευτικό πλαίσιο εντάσσεται και η επιλογή φύλου όχι για σεξιστικούς λόγους, όπως γίνεται λ.χ. στην Κίνα και στην Ινδία όπου προτιμούν τα αγόρια με αποτέλεσμα να επέλθει αργά ή γρήγορα ανατροπή της κοινωνικής ισορροπίας, αλλά όταν η πράξη αυτή συνδέεται με σοβαρές φυλοσύνδετες ασθένειες, όπως π.χ. η αιμοφιλία που εκδηλώνεται στα αγόρια», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-6-07, σελ. Η10.

«Στη μεν περίπτωση του υπολειπόμενου, οι εξεταζόμενοι καλούνταν να αναλύσουν το αυτοσωμικό αλλά και το φυλοσύνδετο αλληλόμορφο», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 10-6-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φυλοσύνδετο 508, φυλοσύνδετη 777, φυλοσύνδετες 115]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

φυτοοιστρογόνο

«Έχει διαπιστωθεί η ευεργετική δράση που έχουν οι ισοφλαβόνες, ένας τύπος φυτοοιστρογόνου, σε πολλές λειτουργίες του οργανισμού», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-9-08.

«Τα παράγωγα σόγιας, τα φυτοοιστρογόνα, το yohimbine και το ginkgo biloba, επαναφέρουν τη σεξουαλική επιθυμία, τη διέγερση και την επίτευξη οργασμού», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-1-08, σελ. 43.5.

«Ενώ τα χόρτα έχουν πολλά φλαβονοειδή, τα όσπρια έχουν πολλά φυτοοιστρογόνα, στανόλες και στερόλες», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 15-5-05.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φυτοοιστρογόνο 47, φυτοοιστρογόνα 750]

φωνητική τηλεφωνία → **φωνητική τηλεπικοινωνία**[29]

«Η απελευθέρωση της φωνητικής τηλεφωνίας, η ζήτηση νέων υπηρεσιών και ο ανταγωνισμός των εταιρειών φέρνουν το ελληνικό Big Bang», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 28-11-99, σελ. Δ20 20.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φωνητική τηλεφωνία 60500, φωνητικές τηλεφωνίες 257]

φωτιστική ρύπανση → **φωτορύπανση** (βλ. και 'φωτορρύπανση' ΛΝΕΓ 2008)

«Μέτρα κατά της φωτιστικής ρύπανσης έλαβε η δημοκρατία της Τσεχίας...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-6-02.

«Από το περασμένο Σάββατο, ισχύουν στη χώρα αυτή μέτρα για τον περιορισμό της λεγόμενης φωτιστικής ρύπανσης, δηλαδή της υπερβολικής εκπομπής φωτός από τεχνητές πηγές που

---

29. Προτείνουμε τον σχηματισμό **φωνητική τηλεπικοινωνία**, γιατί θεωρούμε ταυτολογικό τον συχνά εμφανιζόμενο σχηματισμό *φωνητική τηλεφωνία*.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τείνουν να κάνουν κυριολεκτικώς τη νύχτα μέρα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 4-6-02, σελ. 13.

«Φωτορύπανση: μια αγνοημένη περιβαλλοντική απειλή», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 8-8-08.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φωτιστική ρύπανση 5 / φωτορύπανση 463 / φωτορρύπανση 93]

φωτοδημοσιογραφία

«Το Φεστιβάλ του Περπινιάν, η σημαντικότερη εκδήλωση φωτοδημοσιογραφίας διεθνώς, ολοκληρώνεται σήμερα,...», *ΤΟ ΒΗΜΑ* (*ΒΗΜΑgazino*), 16-9-07, σελ. 35.

«Από το 1978 ασχολήθηκε με τη φωτογραφία, σύντομα δραστηριοποιήθηκε στη φωτοδημοσιογραφία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-5-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φωτοδημοσιογραφία 472]

φωτοδίοδος

«Ο επικεφαλής εφαρμοσμένης φωτοφυσικής του Τεχνικού Πανεπιστημίου της Δρέσδης και πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής της γερμανικής εταιρείας Novaled,... δρ. Καρλ Λέο μιλώντας στο "Βήμα" εξήγησε ότι οι οργανικές φωτοδίοδοι αποτελούνται από οργανικές ύλες όπως ο άνθρακας, το υδρογόνο και το οξυγόνο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 14-10-07, σελ. 4(50).

«Οι μπροστινοί προβολείς είναι εξοπλισμένοι με φωτοδιόδους (LED), οι οποίες ανάβουν σταδιακά ανάλογα με τη θέση των τροχών και την ταχύτητα του αυτοκινήτου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 29-9-06.

«Βρετανοί ερευνητές ανέπτυξαν φωτιστικά σώματα νέας γενιάς από οργανικές φωτοδιόδους (τα γνωστά OLED), μια πρωτοποριακή τεχνολογία που ως σήμερα είχε χρησιμοποιηθεί μόνο σε οθόνες κινητών τηλεφώνων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-4-06, σελ. 47.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φωτοδίοδο 909, φωτοδιόδους 1190]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

φωτοκαταλυτικός, -ή, -ό

«Για να λυθεί το πρόβλημα των υψηλών συγκεντρώσεων αιωρούμενων σωματιδίων που παρατηρήθηκαν προτείνεται η επικάλυψη των κατακόρυφων δομικών στοιχείων των αιθουσών με επίχρισμα φωτοκαταλυτικών υλικών, τα οποία έχουν την ιδιότητα να διασπούν τις ρυπογόνες ουσίες», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-6-08.

«Οι σημερινοί φωτοκαταλυτικοί συλλέκτες πυριτίου δεν είναι σε θέση να "διακρίνουν" ανάμεσα στα διαφορετικά μήκη κύματος της ηλιακής ακτινοβολίας, με αποτέλεσμα να "χάνουν" μεγάλο μέρος της και να μην επιτυγχάνουν αποδόσεις υψηλότερες του 15%-20%», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 16-3-08, σελ. Η12.

«Η εταιρεία θα βάψει μερικούς από τους εξωτερικούς τοίχους του εργοστασίου και άλλες επιφάνειες με περιβαλλοντικά ενεργή φωτοκαταλυτική βαφή, που εξουδετερώνει τα αιωρούμενα οξείδια του αζώτου (NOx) και του θείου (SOx)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 4-8-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φωτοκαταλυτικό 254, φωτοκαταλυτική 359, φωτοκαταλυτικές 100]

φωτονική (ουσ.)

«Το ερώτημα απασχολεί ολόκληρο κλάδο της φυσικής, τη φωτονική, και οι ως τώρα λύσεις ήταν όλες πανάκριβες και μη εφαρμόσιμες στις τρέχουσες γραμμές παραγωγής εργοστασίων κατασκευής μικροκυκλωμάτων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-3-05, (27)3.

«Ο δρ. Σούκουλης επικοινώνησε με "Το Βήμα"/Science για να μας συγχαρεί για το πρόσφατο άρθρο μας στη φωτονική, οπότε αδράξαμε την ευκαιρία να τον ρωτήσουμε κάποιες λεπτομέρειες...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 20-7-03, σελ. Η04.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φωτονική 1680;, φωτονικές 201;]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

φωτονικός, -ή, -ό

«Έρχονται οι <u>φωτονικοί</u> υπολογιστές», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-3-05, σελ. 3(27).

«Η "<u>φωτονική</u> μικρόπολη" είναι μια προσομοίωση στον υπολογιστή που συγκεντρώνει τα επιτεύγματα της ομάδας του Ιωαννόπουλου, στο ΜΙΤ. Κτίρια, πάρκα και δρόμοι από διάφορα είδη <u>φωτονικών</u> κρυστάλλων υποχρεώνουν το φως να συμπεριφέρεται όπως προστάζουν οι άνθρωποι», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-6-03, σελ. Η06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φωτονικό 383, φωτονική 1680, φωτονικές 201]

φωτοπηξία

«Αρχικά, η νόσος αντιμετωπιζόταν με ακτινοθεραπεία, <u>φωτοπηξία</u> με laser ή χειρουργικές επεμβάσεις, παρ' όλο που τα αποτελέσματα αυτών των τεχνικών δεν έχουν σταθερά οφέλη για τους ασθενείς», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-9-07, σελ. 53.

«Η έκταση και η θέση των παθολογικών νεοαγγείων προσδιορίζει και τη βαρύτητα της προσβολής, η οποία απαιτεί επειγόντως με ακτίνες Laser εκτεταμένη <u>φωτοπηξία</u> του αμφιβληστροειδούς, λόγω του μεγάλου κινδύνου εξελίξεως, εφόσον δεν αντιμετωπιστεί, σε δευτεροπαθή αποκόλληση του αμφιβληστροειδούς», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-6-07.

«Συγκεκριμένα, με το βραβείο αυτό έχουν τιμηθεί: ο Γερμανός Μάγερ Σφίγκερατ, που ανακάλυψε τη <u>φωτοπηξία</u>...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-5-97.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φωτοπηξία 194, φωτοπηξίες 3]

φωτοσήμανση

«Οι σταθμάρχες έχουν επίσης τον ρόλο του σηματοδότη, αφού <u>φωτοσήμανση</u> της γραμμής υπάρχει μόνο στα δύο παραπάνω τμήματα», *ΤΑ ΝΕΑ*, 13-7-07, σελ. 9.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Η φωτοσήμανση είναι λανθασμένη και συγχέεται με τα φώτα της πόλης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 10-9-04.

«Σήμανση - φωτοσήμανση του υφάλου "φρουράς" έξω του λιμένος Νάξου», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομία και Αγορές)*, 21-2-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φωτοσήμανση 902, φωτοσημάνσεις 68]

φωτοσταθερός, -ή, -ό

«Τώρα, διατίθενται νέα φίλτρα (οκτοκρυλένιο, αβοβενζόνη, ντρομετριζόλητρισυλοξάνη), που απορροφούν την ακτινοβολία με περισσότερη ασφάλεια, ενσωματώνονται εύκολα στο τελικό προϊόν, είναι συμβατά με τα υπόλοιπα συστατικά του αντηλιακού και είναι φωτοσταθερά», *ΤΑ ΝΕΑ*, 22-4-08.

«Αυτό οφείλεται στα νέας γενιάς φωτοσταθερά φίλτρα που περιέχουν. Έτσι, σε αντίθεση με τα συνηθισμένα αντηλιακά, είναι έξτρα ανθεκτικά σε νερό, ιδρώτα, άμμο και τρίψιμο με πετσέτα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-5-06.

«Αξίζει να σημειωθεί ότι βασικό ρόλο παίζει η σύνθεση του αντιηλιακού. Δηλαδή το φίλτρο πρέπει να είναι φωτοσταθερό και να μην εκφυλίζεται στο φως, να μη φεύγει με τον ιδρώτα και με το θαλάσσιο νερό», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 4-8-96.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φωτοσταθερό 214, φωτοσταθερή 70, φωτοσταθερές 3, φωτοσταθερά 558]

φωτότυπος

«Για τη θεραπεία των πανάδων, κάθε περίπτωση εξατομικεύεται ανάλογα με το φωτότυπο και την έκταση του προβλήματος», *ΤΑ ΝΕΑ*, 11-10-07, σελ. 33.

«Παράλληλα, έρευνες στη χώρα μας έδειξαν ότι το 29% των ατόμων δεν γνωρίζουν τον τύπο του δέρματός τους και κατ' επέκταση τον φωτότυπό τους, γι' αυτό είναι δύσκολο να επιλέξουν σωστά το αντηλιακό τους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-6-07.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«-Εάν δεν μαυρίζετε ποτέ, έχετε φωτότυπο Ι. Χρειάζεστε ολική προστασία (καπέλο, γυαλιά, ρούχα, αντηλιακά προϊόντα με υψηλό δείκτη προστασίας) και αποφυγή έκθεσης στον ήλιο. -Εάν μαυρίζετε ελαφρά, έχετε φωτότυπο ΙΙ. Χρειάζεστε μεγάλη προστασία και προσοχή κατά την έκθεση στον ήλιο», *ΤΑ ΝΕΑ*, 17-5-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φωτότυπο 173, φωτότυπους 139]

φωτοχάρτης

«Σημαντικό μέρος των αστικών περιουσιών της Κρήτης υπάρχει μόνο στους δορυφορικούς φωτοχάρτες του Διαδικτύου και όχι στις υπηρεσίες του ελληνικού κρατικού Μεσαίωνα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 29-11-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φωτοχάρτη 6, φωτοχάρτες 30]

φωτοχαρτογράφηση

«Για να το κατορθώσει ο LRO θα αξιοποιήσει νέες τεχνικές φωτοχαρτογράφησης με διόραση στο απώτατο άκρο του υπεριώδους φάσματος ώστε να "βλέπει" μέσα στο απόλυτο σκοτάδι», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-4-06, σελ. (53)7.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: φωτοχαρτογράφηση 9, φωτοχαρτογραφήσεις 0]

χαλυβδόφυλλο

«Αυξήσεις επίσης σημειώθηκαν και στους κλάδους: -"Παραγωγή βασικών μετάλλων" κατά 4,8%, "Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά" κατά 4,1% και "Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου" κατά 3,6%. Στους κλάδους αυτούς περιλαμβάνονται: Σίδηρος μπετόν, ακατέργαστο αλουμίνιο,... χαλυβδόφυλλα, έτοιμο σκυρόδεμα, ... κτλ.», *ΤΟ ΒΗΜΑ (Οικονομία)*, 29-11-07, σελ. 4.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Παράλληλα παρουσίασε καθιερωμένα στην αγορά προϊόντα της (ρολά, χαλυβδόφυλλα θερμής έλασης, χάλυβα οπλισμού σκυροδέματος) υψηλών προδιαγραφών και αντισεισμικής συμπεριφοράς...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-10-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: χαλυβδόφυλλο 191, χαλυβδόφυλλα 1630]

χειρομορφή

«Ένας καταπράσινος αγρός με δέντρα, ανθισμένα λουλούδια και ζωύφια, μέλισσες, πετούμενα χελιδόνια να σπαθίζουν τον καταγάλανο ουρανό. Δίπλα, στο βίντεο, οι επαναλαμβανόμενες χειρομορφές ανοικτής παλάμης με ενωμένα τα δάκτυλα μπροστά από τον νοηματιστή», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-3-02, σελ. 16.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: χειρομορφή 76, χειρομορφές 156]

χημειοπροφυλακτικός, -ή, -ό

«Σε θετικό αποτέλεσμα, η προληπτική χειρουργική (αφαίρεση ωοθηκών ή μαστών) υπερέχει της συντηρητικής (φάρμακα και στενή παρακολούθηση) με εναλλακτική λύση τη φαρμακευτική χημειοπροφυλακτική αγωγή στις γυναίκες με μετάλλαξη στο BRCA2», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-10-07.

«Έπειτα από συνεννόηση, είπε, με τη Νομαρχία Δυτικής Αττικής έχει δοθεί στους συμμαθητές των παιδιών στο σχολείο και στο φροντιστήριο χημειοπροφυλακτική αγωγή, ενώ τα σχολεία θα παραμείνουν κλειστά μέχρι και τη Δευτέρα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-2-07.

«Η αντιμετώπιση των λοιμώξεων στα καλλιεργούμενα είδη γίνεται συχνά με τη χρήση αντιβιοτικών, ενώ εξίσου συχνές είναι και οι περιπτώσεις όπου χημειο-προφυλακτικοί παράγοντες εφαρμόζονται προληπτικά», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-4-05, σελ. 6(58).

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: χημειοπροφυλακτικό 4, χημειοπροφυλακτική 42, χημειοπροφυλακτικές 3]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

χημειοπροφύλαξη

«Επιπλέον δεν συνιστάται καμία χημειοπροφύλαξη και καμία φαρμακευτική αγωγή στα άτομα του περιβάλλοντός τους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-6-07, σελ. 11.

«...ενώ χορηγείται και χημειοπροφύλαξη (αντιβίωση) στους μαθητές των σχολείων όπου καταγράφηκαν τα κρούσματα καθώς και στους οικείους των ασθενών», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 8-2-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: χημειοπροφύλαξη 966, χημειοπροφυλάξεις 1]

χιόνωση

«Παρά το γεγονός ότι η δημιουργία τεχνητής χιόνωσης αποτελεί πλέον μια τεχνική εύκολη και ευρέως διαδεδομένη, η ανάπτυξη μιας νιφάδας χιονιού παραμένει ένα αίνιγμα άλυτο για την επιστήμη», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAscience)*, 20-1-08, σελ. 53/7.

«Στη λίμνη τεχνητής χιόνωσης του χιονοδρομικού κέντρου άνδρες της Β' Μοίρας Καταδρομών βούτηξαν για να πιάσουν το σταυρό», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-1-08.

«Σε τεχνητή χιόνωση θα διεξαχθούν στις 15-16 Δεκεμβρίου κάποια αγωνίσματα του παγκοσμίου κυπέλλου στη Βαλ Γκαρντένα της Ιταλίας...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 12-12-06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: χιόνωση 1650]

χρηματοροή

«Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η περίπτωση του ομίλου Κλωνατέξ και της Εθνικής Τράπεζας, η οποία ως βασική πιστώτρια του ομίλου ενέκρινε μαζί με άλλες τέσσερις τράπεζες την αναχρηματοδότηση των δανείων με έκδοση ομολογιακού ύψους 23 εκατ. ευρώ αλλά συγχρόνως έθεσε σκληρούς όρους και τοποθέτησε ελεγκτή χρηματοροών», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-5-05, σελ. Β6.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: χρηματοροή 125, χρηματοροές 304 / χρηματορροή 58, χρηματορροές 247]

χρονοαπόσταση

«Ο χάρτης των χρονοαποστάσεων βάσει της σημερινής ακτοπλοϊκής σύνδεσης των νησιών με την ηπειρωτική χώρα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-5-06, σελ. Α35.

«Για να υπολογιστεί η χρονοαπόσταση, ελήφθησαν υπόψη 4 κριτήρια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 31-8-03.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: χρονοαπόσταση 963, χρονοαποστάσεις 596]

χρονοεισιτήριο

«Θα εκδοθούν νέα εισιτήρια που θα ονομάζονται χρονοεισιτήρια και τα οποία θα ισχύουν για όλα τα μέσα μαζικής μεταφοράς με συγκεκριμένη διάρκεια μίας ώρας», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17-10-04, σελ. Α38 74.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: χρονοεισιτήριο 47, χρονοεισιτήρια 5 / χρονο-εισιτήριο 2, χρονο-εισιτήρια 0]

χρονοθυρίδα[30]

«"Χρονοθυρίδες" για την τηλεαγορά», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 14-3-99, σελ. Α92.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: χρονοθυρίδα 393, χρονοθυρίδες 807]

χρονομηχανή

«Μια χρονομηχανή στα έγκατα της ύλης και του Σύμπαντος», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 4-4-08, σελ. 34.

---

30. Βλ. και την απόδοση του ξενόγλωσσου νεολογισμού *slot*, ibid. σελ. 244.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Οι ειδικοί λένε ότι οι επιταχυντές όσο πιο δυνατοί είναι τόσο πιο σίγουρα καταλήγουν τελικά να γίνουν είτε πολύ δυνατά μικροσκόπια αποκαλύπτοντας τα πιο εσωτερικά μυστικά της ύλης... είτε χρονομηχανές που μας γυρίζουν πίσω στον χρόνο, στις πρώτες κυριολεκτικά στιγμές της δημιουργίας του Σύμπαντος!», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-12-07, σελ. Η06.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: χρονομηχανή 8770, χρονομηχανές 1310]

χρονοναύλωση

«Ενδιαφέρον στις χρονοναυλώσεις Capers», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 24-11-04, σελ. 32.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: χρονοναύλωση 445, χρονοναυλώσεις 686]

χρονοσήμανση

«Το υλικό του UNEP για το Google Earth περιλαμβάνει διαδοχικές φωτογραφίες με χρονοσήμανση, που απεικονίζουν 100 περιοχές από ολόκληρο τον κόσμο με ακραία περιβαλλοντική υποβάθμιση», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 26-11-06, σελ. Η05.

«Προϋποθέσεις όμως για την ασφάλεια των χρηστών κατά τη διάρκεια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής και τη διεύρυνση του ελληνικού ηλεκτρονικού εμπορίου συνιστούν η εμπιστευτικότητα και η ακεραιότητα των μηνυμάτων, η αυθεντικότητα του αποστολέα, η αποποίηση (non-repudiation) αποστολής και λήψης μηνύματος, η διαθεσιμότητα του συστήματος και η χρονοσήμανση αποστολής ή λήψης ενός μηνύματος», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 23-2-00, σελ. Δ4 36.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: χρονοσήμανση 440, χρονοσημάνσεις 5]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ψευδοφάρμακο[31] (πρβλ. *ψευτοφάρμακο* πιο κάτω)

«...παρέμεναν το ίδιο χρονικό διάστημα στο νοσοκομείο, όσο και τα παιδιά στα οποία δινόταν ψευδοφάρμακο!», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 1-2-09.

«Επίσης, οι ασθενείς που έπαιρναν αυτή την ουσία είχαν αυξημένο κίνδυνο να σταματήσουν τη θεραπεία εξαιτίας συμπτωμάτων κατάθλιψης (2,5 φορές μεγαλύτερο από εκείνους που έπαιρναν ψευδοφάρμακο) και άγχους (3 φορές μεγαλύτερο)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-11-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ψευδοφάρμακο 2100, ψευδοφάρμακα 826]

ψευδόχρωμα

«Οι πορτοκαλιοί δενδρίτες του τελευταίου πίνακα που διασχίζουν το μοβ φόντο της Σαχάρας, σε ψευδοχρώματα μιας λήψης του δορυφόρου Landsat 7, είναι παρακλάδια του χειμάρρου Γκανταμές, ο οποίος βρίσκεται κοντά στην ομώνυμη πόλη της Λιβύης, κοντά στα σύνορα με την Αλγερία», *ΓΕΩΤΡΟΠΙΟ*, τεύχ. 390, 6-10-07, σελ. 75.

«Τα βράχια στο πάνω μέρος είναι πλούσια σε θειικά άλατα (κόκκινο, κίτρινο στη φωτογραφία με τα ψευδοχρώματα) που εναποτέθηκαν στις διαδοχικές φάσεις που η περιοχή πλημμύριζε και στέγνωνε», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 28-8-05.

«Στη μεγαλύτερη φωτογραφία από το "Γαλιλαίος", που τραβήχτηκε όταν η Ιώ ήταν στη σκιά του Δία, απεικονίζονται με ψευδοχρώματα (κόκκινο και κίτρινο) οι ροές λάβας και οι ηφαιστειακές εκρήξεις που συνταράζουν διαρκώς το δορυφόρο αυτό», *ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ*, 12-3-00.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ψευδόχρωμα 53, ψευδοχρώματα 68]

---

31. Βλ. και υποσημείωση για *ψευτοφάρμακο*.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ψευτοφάρμακο → **ψευδοφάρμακο**[32] (βλ. πιο πάνω)

«Στο πλαίσιο της έρευνας, η οποία έγινε στο Σαουθάμπτον και δημοσιεύθηκε χθες στην Επιθεώρηση "The Lancet", σε 153 νήπια 3 ετών και σε 144 παιδιά 8 ετών χορηγήθηκαν καθημερινά αναψυκτικά, μερικά από τα οποία περιείχαν πρόσθετα και μερικά ψευτοφάρμακα», *ΤΑ ΝΕΑ*, 7-9-07, σελ. 56.

«Όλοι συμμερίζονται την ιδέα ότι αν πιστεύει κανείς πως κάτι θα σταματήσει τον πόνο ή θα γιατρέψει την αρρώστια, τότε υπάρχουν βάσιμες πιθανότητες ότι το ψευτοφάρμακο θα σε κάνει τουλάχιστον να νιώσεις καλύτερα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 9-5-02.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ψευτοφάρμακο 57, ψευτοφάρμακα 69]

ψυχοενεργός, -ός/-ή, -ό

«Πρόσφατα ολοκληρώθηκε με μεγάλη επιτυχία ένα άλλο σημαντικό πείραμα, αυτή τη φορά με την ψυλοκυβίνη, την ψυχοενεργό ουσία που περιέχεται στα "μαγικά μανιτάρια" του γένους Psilocybe», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-9-08.

«Όπως αναφέρει το BBC, η ομάδα πραγματοποίησε επί δύο χρόνια σειρά ερευνών για τη χρήση των λεγόμενων ψυχοενεργών φαρμάκων, δηλαδή των φαρμάκων που ενισχύουν τη διάθεση για ψυχαγωγία του ατόμου καθώς και αυτά που ενισχύουν την παραγωγικότητα και την αντοχή του», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 23-5-08.

«Ο 32χρονος Σπύρος Κιτσινέλης κέρδισε στον περσινό, πρώτο διαγωνισμό, μιλώντας στους προκριματικούς "για τις τεχνολογίες στις οποίες βασίζονται όλες οι τεχνητές πηγές φωτός" και στους τελικούς "για την επίδραση των ψυχοενεργών ναρκωτικών στον ανθρώπινο οργανισμό", όπως λέει στην "Κ"», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 9-4-08, σελ. 6.

---

32. Το σειραϊκό α΄ συνθετικό «ψευτο-» έχει υποτιμητική συνυποδήλωση (π.χ. «ψευτόπραμα»), η οποία δεν συνάδει με τη σημασία του νεολογισμού. Βλ. και απόδοση (καθώς και υποσημείωση) του όρου *placebo*, ibid., σελ. 240.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ψυχοενεργό 529, ψυχοενεργή 28, ψυχοενεργές 573 / ψυχενεργό 2, ψυχενεργή 1, ψυχενεργές 1]

ωμοφαγικός, -ή, -ό

«Η θεωρία πίσω από την ωμοφαγική διατροφή είναι απλή: όταν οι τροφές μαγειρεύονται χάνουν την δύναμή τους, τα ένζυμα και τις βιταμίνες τους, αντίθετα με τις "ζωντανές" τροφές», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, τεύχ. 228, 14-10-07, σελ. 54.

«Η τελευταία ωμοφαγική του επίδειξη ουδένα εξέπληξε», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-10-07.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ωμοφαγικό 642, ωμοφαγική 280, ωμοφαγικές 43]

ωοληψία

«Η γυναίκα ακολουθεί κατάλληλη ορμονική θεραπεία και αφού κριθεί ότι τα ωοθηλάκια έχουν φτάσει στο τελικό στάδιο ωρίμανσης, προγραμματίζεται η ωοληψία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-10-08.

«Τα ποσοστά επιτυχίας στην εξωσωματική γονιμοποίηση (που γίνεται με φαρμακευτική διέγερση των ωοθηκών, ωοληψία με υπερήχους και γονιμοποίηση στο εργαστήριο) είναι κατά μέσον όρο 25-30%», *ΤΑ ΝΕΑ*, 10-1-08, σελ. 33

«Είναι γνωστό τοις πάσι ότι τα 30 ίσως και περισσότερα, ουδείς γνωρίζει τον ακριβή αριθμό κέντρα εξωσωματικής γονιμοποίησης που λειτουργούν στη χώρα μας δεν έχουν άδεια (σ.σ.: εξαιρούνται αυτά που λειτουργούν σε δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία), ενώ επεμβάσεις, όπως είναι η ωοληψία (σ.σ. λήψη ωαρίων), οι οποίες πρέπει να γίνονται σε επαρκώς εξοπλισμένους χώρους μόνο από έμπειρα χέρια και παρουσία αναισθησιολόγου διενεργούνται ως και σε απλά γυναικολογικά ιατρεία!», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 18-2-01.

[Διαδικτυακές εμφανίσεις: ωοληψία 1630, ωοληψίες 40]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΟΙ ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΠΡΟΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

I. Νεολογισμοί Γενικού Λεξιλογίου προς αντικατάσταση[1]

Με λατινικούς χαρακτήρες:

artplex → **πολυχώρος τέχνης**

art: τέχνη & plexus: πλέγμα

«Στην ίδια γειτονιά (στην Ιερά Οδό) κατασκευάζεται το νέο κτίριο της Ταινιοθήκης και ο κόσμος που κατεβαίνει στο Γκάζι και στο Μεταξουργείο είναι δυνητικά το κοινό ενός υποθετικού artplex», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 11-11-07, σελ. 3.

backup → **εφεδρεία / εφεδρικό**

to back up: καλύπτω, υποστηρίζω

«...εξασφαλίζεται τόσο η μεγάλη εμπειρία των Ιταλών στη διαχείριση μεγάλων ηλεκτροπαραγωγικών μονάδων όσο και οι εφεδρείες ενέργειας (backup) που διαθέτουν, ώστε η τροφοδοσία της ελληνικής αγοράς να μην παρουσιάσει κανένα πρόβλημα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 3-6-00, σελ. 8.

---

1. Προς διευκόλυνση των αναγνωστών επιλέξαμε να παραθέσουμε την ερμηνεία της βάσης σχηματισμού των αγγλικών συνθέτων και παραγώγων για τους ξενόγλωσσους νεολογισμούς γενικού λεξιλογίου. Για λόγους ομοιομορφίας αποφασίσαμε να δώσουμε προέλευση ή/και ερμηνείες τόσο για τα λίγα μη νεολογικά αγγλικά παράγωγα (π.χ. *performance*) όσο και για τους απλούς (simplex) ξενόγλωσσους νεολογισμούς (π.χ. *event*), αν και οι περισσότερες ερμηνείες καλύπτονται και από την απόδοση που προτείνουμε. Δεν θεωρήσαμε σκόπιμο να επαναλάβουμε την προσπάθεια στην απόδοση των οικονομικών ή των τεχνολογικών νεολογισμών λόγω ακριβώς της σημασιολογικής τους εξειδίκευσης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

bake off (ψωμί) → **ταχύψηστο (ψωμί)**, (για χώρο: ταχυψηστήριο)

to bake: ψήνω

«Ήδη η κυβέρνηση έχει ψηφίσει νομοσχέδιο το οποίο περιορίζει την πώληση προψημένου ψωμιού (bake off) από τις αλυσίδες σούπερ μάρκετ», *ΤΑ ΝΕΑ (Οικονομία)*, 15-1-08, σελ. 53.

«Παράλληλα ο νόμος που τυπικά επιτρέπει, επί της ουσίας όμως αποτρέπει, τη δημιουργία "θερμών γωνιών" (bake off) στα σουπερμάρκετ πρόκειται να αναθεωρηθεί, προτού ακόμη τεθεί σε εφαρμογή», *ΤΟ ΒΗΜΑ (Οικονομία)*, 15-1-08, σελ. 3.

«Όσο πλησιάζει η 1η Ιανουαρίου 2008 αρτοβιομήχανοι αλλά και σούπερ μάρκετ αναζητούν τρόπους ώστε να μην εφαρμοστεί ο νέος νόμος που υποχρεώνει τα σούπερ μάρκετ να διαθέτουν ξεχωριστό χώρο για ψήσιμο προϊόντων κατεψυγμένης ζύμης (bake off) 44 τ.μ., εκ των οποίων τα 12 τ.μ. θα είναι το πρατήριο, δηλαδή ο χώρος διάθεσης του προϊόντος», *ΤΑ ΝΕΑ*, 6-12-07, σελ. 59.

body language → **γλώσσα (του) σώματος**

body: σώμα & language: γλώσσα

«Καμμιά φορά δεν είναι τόσο οι λέξεις που μετράνε, όσο οι κινήσεις και η λεγόμενη "γλώσσα του σώματος" (body language)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 26-9-04, σελ. 35.

brainstorming → **καταιγισμός ιδεών**

brain: μυαλό & storm: καταιγίδα

«Το φαγητό είναι ευκαιρία για ένα καθημερινό brainstorming στην Αμερική», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-5-08.

«Δια τους αγνοούντας την αγγλικήν, σημειώνω ότι ως brainstorming νοείται η ελεύθερη συζήτηση με σκοπό τη συμπαραγωγή ιδεών – "εγκεφαλικός καταιγισμός" τρόπον τινά...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-8-99, σελ. Α4, 4.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Ο Κάβανο πήρε μέρος στη Χάγη, καθ' οδόν προς την περιοχή, σε σύσκεψη "brainstorming", σε σύσκεψη δηλαδή στην οποία προτείνονται και εξετάζονται όλων των ειδών οι ιδέες», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 12-1-97, σελ. 7.

broadsheet (εφημερίδα) → **(εφημερίδα) μεγάλου σχήματος**

broad: μεγάλος, ευρύς & sheet: φύλλο

«Εντός των προσεχών ημερών επιστρέφει το ημερήσιο "Βήμα" στο ταμπλόιντ σχήμα, εγκαταλείποντας την ανανεωμένη "broadsheet" εκδοχή του», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-5-02, σελ. 54.

bullying → **βίαιη παρενόχληση** (βλ. και σελ. 264)

to bully: πειράζω, ενοχλώ (bully: παλληκαράς)

«Τι περιλαμβάνει, ωστόσο, το workplace bullying; Η κ. Παπαλεξανδρή μας δίνει τον ορισμό της εργασιακής αυτής κακοποίησης ως εξής: πρόκειται για την επαναλαμβανόμενη κακοήθη ψυχοφθόρα συμπεριφορά κατά ενός εργαζόμενου εκ μέρους ενός είτε και περισσότερων εργαζομένων. Μπορεί να είναι ψυχολογική βία αλλά και συνδυασμός λεκτικών και άλλων παρεμβάσεων που δυσχεραίνουν το έργο του θύματος», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 29-10-08.

«Απαισιόδοξα είναι τα στοιχεία σχετικά με την αύξηση της παιδικής παραβατικότητας (bullying) στα ελληνικά σχολεία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-6-07, σελ. 61.

case study → **μελέτη περίπτωσης**

case: περίπτωση & study: μελέτη

«Αυτές οι εκλογές θα είναι case study για πολιτικούς αναλυτές και δημοσκόπους που 15 ημέρες πριν από τις κάλπες βρίσκονται αντιμέτωποι με την κοινή γνώμη, που τελεί σε κατάσταση σοκ κι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

επιδεικνύει ανεξέλεγκτα ανακλαστικά», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-9-07, σελ. 4.

columnist → **αρθρογράφος**

column: στήλη

«Ένας επιφανής έλληνας columnist αναφερόμενος πριν από λίγα χρόνια στην περιβόητη αλληλοϋποστήριξη που αναπτύσσουν οι δημοσιογράφοι έγραφε...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 20-2-98, σελ. 39.

copyleft → **ελεύθερο δικαιωμάτων**

copy: αντίγραφο & left: ελευθερωμένο, το αντίθετο του 'copyright'

«Προς αποφυγή όμως οικειοποίησης της δουλειάς άλλου με σκοπό το χρηματικό κέρδος, επινόησε την έννοια του copyleft (σε αντιδιαστολή με το copyright), το οποίο ανάγκαζε όποιον προχωρούσε σε χρήση και βελτίωση ελεύθερου λογισμικού να υποχρεώνεται και αυτός με τη σειρά του να το διανέμει δωρεάν στο κοινό», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 22-12-99, σελ. 35 /Δ5.

demo → **επίδειξη**

demo < demonstration: επίδειξη

«Δείτε το πλήρες demo στη διεύθυνση www.ericson... και κερδίστε πολλά δώρα...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 17-10-99.

diversion airport → **αεροδρόμιο εκτροπής (προορισμού)**

diversion: παράκαμψη, απόκλιση & airport: αεροδρόμιο

«...επέλεξαν το αεροδρόμιο "Ελευθέριος Βενιζέλος" ως ένα από τα λεγόμενα "diversion airports", δηλαδή τα αεροδρόμια παγκοσμίως που μπορούν να εξυπηρετήσουν το αεροσκάφος σε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

περίπτωση αλλαγής προορισμού εν πτήσει», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 18-10-07, σελ. Α20.

discount store → **κατάστημα εκπτώσεων**

discount: έκπτωση & store: κατάστημα

«Στα πιο μακροπρόθεσμα σχέδια της... εντάσσεται και η δημιουργία αλυσίδας καταστημάτων τύπου discount store», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-5-00.

«...προέβλεψε εγκαίρως τη δημιουργία αγοράς discount stores και επέλεξε να δραστηριοποιηθεί σε αυτήν», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-10-97, σελ. Δ12,12.

downtown → **κέντρο (πόλης)**

down: κάτω & town: πόλη

«Η άφιξη πάντως στην downtown, δίνει μια κάποια μυρωδιά από Κίνα. Με τα μικρομάγαζα, το παζάρι, τις φτωχές συνοικίες, τα παλιά αυτοκίνητα, μερικά ποδήλατα κ.λπ.», *ΤΑ ΝΕΑ (autoNEA)*, 26-9-07, σελ. 13.

edutainment → **εκπαιδευτική ψυχαγωγία**

education: εκπαίδευση & entertainment: ψυχαγωγία

«Ένα αίσθημα που συνδυάζεται στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και στο γνωστικό και το συναισθηματικό επίπεδο –για να μην ξεχνάμε ποτέ την παιδαγωγική προσέγγιση του Bloom– και αποτυπώνεται στον όρο "edutainment" (σύνθεση των λέξεων education entertainment)», *ΤΑ ΝΕΑ*, 22/23-9-07, σελ. 30.

environmental group → **περιβαλλοντική οργάνωση**

environmental: περιβαλλοντικός & group: ομάδα

«Κάτι τέτοιο παρατηρείται και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

και θεωρείται μάλλον αναπόδραστη εξέλιξη για περιβαλλοντικές οργανώσεις προστασίας της φύσης (environmental groups), σε αντίθεση με τις περισσότερο κινηματικές οικολογικές οργανώσεις (ecology groups)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-9-07, σελ. 62.

Europol → **Ευρωαστυνομία**

euro: ευρω- & (Inter)pol: Ιντερπόλ

«Η αλήθεια είναι ότι σε άλλο σημείωμα των αστυνομικών συνδέσμων που συμμετέχουν στην κοινή ομάδα "τρομοκρατία" η οποία έχει συσταθεί στην Europol, γίνεται αναφορά στην ανάγκη να συνεισφέρουν όλες οι πλευρές», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 10-3-02, σελ. 16.

Eurostat → **Ευρωστατιστική**

euro: ευρω- & statistics: στατιστική

«Η Eurostat έπειτα από όλα αυτά αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο να ζητήσει επανεξέταση και της περιόδου 1997-1999...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 26-9-04, σελ. 2.

event → **εκδήλωση, διοργάνωση** (βλ. και *test events* πιο κάτω)

event: γεγονός, συμβάν

«Πλάι εξάλλου στους μόνιμους πολιτιστικούς φορείς, που επιμένουν να καλλιεργούν την κουλτούρα του event μέσω μιας φεστιβαλικής δομής, συνεχίζουν την αυτόνομη πορεία τους τα καθαρόαιμα φεστιβάλ, παλιότερα και νεότερα, επιχειρώντας...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-8-06, σελ. 51.9.

exit poll → **μεταδημοσκόπηση**

exit: έξοδος & poll: δημοσκόπηση

«Η υποαντιπροσώπευση των ψηφοφόρων του ΔΗΚΚΙ και

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

του ΣΥΝ στις απαντήσεις των exit polls – λες και είχαν εξαφανιστεί...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-4-00, σελ. 32.

«Πέρα από τα κόμματα και τους πολιτικούς, με μια βαρύτατη ήττα γύρισαν στα σπίτια τους τα περισσότερα exit polls, οι εταιρείες δημοσκοπήσεων αλλά και πολλοί εκλογολόγοι», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-4-00.

extreme sport → **ακραίο άθλημα**

extreme: ακραίος & sport: άθλημα

> «Απούσα η πολιτεία –και το ομολογεί– αφήνει ανεξέλεγκτες τις εταιρείες extreme sports να αλωνίζουν σε λόγγους, ποτάμια και ανθρώπινες ζωές. Έξι χάθηκαν και δύο αγνοούνται στον Λούσιο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 29-5-07.

false alarm → **ψευδοσυναγερμός**

false: ψευδής & alarm: συναγερμός

> «Από το 1959 μέχρι σήμερα, το 75% των προειδοποιήσεων για τσουνάμι που οδήγησαν σε εκκενώσεις περιοχών ήταν false alarm», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 28-12-04, σελ. 17.

fishing down → **ιχθυομείωση**

fishing: ψάρεμα & down: κάτω

> «Σύμφωνα με τον επιστημονικό υπεύθυνο της μελέτης, αναπληρωτή καθηγητή Ιχθυολογίας στο Τμήμα Βιολογίας κ. Κ. Στεργίου, τα αποθέματα των μεγάλων σε μέγεθος ψαριών, εκείνων που λέγονται και κορυφαίοι θηρευτές (βρίσκονται στην κορυφή της τροφικής αλυσίδας), έχουν μειωθεί με ταυτόχρονη αύξηση των μικρών σε μέγεθος, χαμηλού τροφικού επιπέδου ειδών. Η διεργασία αυτή είναι γνωστή ως fishing down και έχει παρατηρηθεί σε πολλά οικοσυστήματα που υπεραλιεύονται», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 1-7-07, σελ. Α44 76.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

fixer → **μεσάζων**

το fix: (καθ)ορίζω, φτιάχνω

«Μου ζήτησαν να κάνω τον μεταφραστή και όταν η συνέντευξη τελείωσε με ρώτησαν αν θέλω να γίνω "fixer" (μεσάζοντας) γι' αυτούς», *ΤΑ ΝΕΑ*, 11/12-8-07, σελ. 49/13.

free flight → **ελεύθερη πτήση**

free: ελεύθερος & flight: πτήση

«Εκτός όμως από την αξιοποίηση των μικρών αεροδρομίων, τα συστήματα τύπου Sats αναμένεται να επιτρέψουν κάποια ημέρα να υλοποιηθεί το όνειρο της free flight, της ελεύθερης πτήσης», *ΤΟ ΒΗΜΑ* (*BHMAScience*), 31-10-05, σελ. 8(50).

«Η τελευταία εξέλιξη θεωρείται εξαιρετικά σημαντική καθώς ανοίγει τον δρόμο για τη free flight, την ελεύθερη πτήση, όνειρο της Αμερικανικής Υπηρεσίας Αεροπορίας», *ΤΟ ΒΗΜΑ* (*BHMAScience*), 17-10-04, σελ. 33/3.

free press → **δωρεάν τύπος**

free: ελεύθερος / δωρεάν & press: τύπος

«Βασισμένη στην στήλη της free press εφημερίδας "Athens Voice" "Σε είδα" (Αθηναίοι/ες στέλνουν σύντομα μηνύματα σε κάποιους που ξεχώρισαν στο μετρό, στο λεωφορείο, σε ένα πάρτι, σε μια πλατεία αλλά δεν είχαν το θάρρος να τους πλησιάσουν) θα είναι η ομώνυμη σειρά που αρχίζει οσονούπω με φρέσκα πρόσωπα στο καστ», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-1-08, σελ. Α49 93.

«Το free press περιοδικό "Lifo" κυκλοφόρησε χθες με ένα σκίτσο να δεσπόζει στο εξώφυλλό του, όπου παρουσιάζονται ο Κώστας Καραμανλής και ο Γιώργος Παπανδρέου να έχουν εμπλακεί σε ένα περιπαθές γαλλικό φιλί», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-6-07, σελ. Α2.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

global warming → **πλανητική υπερθέρμανση** (βλ. και σελ. 361)

global: παγκόσμιος & warming: θέρμανση

«Μερικές από τις κυβερνήσεις αρνούνται ότι υπάρχει καν το λεγόμενο global warming, η αύξηση στη μέση θερμοκρασία του πλανήτη», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAScience)*, 14-5-06, σελ. (53) 3.

guest → **προσκεκλημένος, -η, -ο**

guest: προσκεκλημένος

«"Έξοδος" με Αισχύλο και Ευριπίδη από τον Δημήτρη Λιγνάδη με guest τον Γιώργο Βέλτσο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Η άλλη όψη)*, 17-6-05.

high speed ferry → **ταχύπλοο οχηματαγωγό**

high speed: μεγάλη ταχύτητα & ferry(boat): οχηματαγωγό πλοίο

«...τα σάρωσαν τα απανωτά κύματα του τουρισμού και της ανάπτυξης, των εξοχικών σπιτιών, των high speed ferries, των πτήσεων τσάρτερ και των τουριστικών πακέτων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-2-05, σελ. 35/3.

hot line → **γραμμή επειγόντων**

hot: καυτός & line: γραμμή

«Σύμφωνα με την έκθεση, θα πρέπει να δημιουργηθούν ειδικές γραμμές άμεσης εξυπηρέτησης (hot lines)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 23-11-97, σελ. 21Ε.

info → **πληροφορίες**

info < information: πληροφορία(-ες)

«INFO: Οι παραστάσεις του έργου... στο θέατρο "Τόπος αλλού" έχουν λήξει», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-4-02, σελ. 51/11.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

infokiosk → **περίπτερο πληροφοριών**

info < *information: πληροφορία(-ες)* & *kiosk: περίπτερο, θάλαμος*

«Οι επιλέξιμες επενδύσεις είναι οι εξής: διαμόρφωση και εκσυγχρονισμός χώρων διοίκησης, λειτουργίας, διάθεσης και ανάπτυξης εργασιών της επιχείρησης, εξορθολογισμός και εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών, λειτουργιών και διοικητικών διαδικασιών, εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης ποιότητας υπηρεσιών, ανάπτυξη καινοτομιών (π.χ. πολυμέσα, infokiosk, εφαρμογή αποτελεσμάτων έρευνας και ανάπτυξη προϊόντων και εφαρμογών πληροφορικής)», *ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ*, 27-6-07, σελ. 12.

injection → **ηλεκτρονικός ψεκασμός**

injection: έγχυση

«Πρωτοπόρος προμηθευτής στον τομέα του injection και της ανάφλεξης...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-11-99, σελ. 84.

intercity → **διαστικός (σιδηρόδρομος)**

inter: δια- & *city: πόλη*

«Στο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Οργανισμού περιλαμβάνονται αυξήσεις ανάλογα με την επιβατική κίνηση, ενώ η επιβάρυνση στα γρήγορα τρένα (Intercity) αναμένεται να είναι αρκετά μεγαλύτερη απ' ό,τι για τα συμβατικά», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 20-12-08.

«Η φίλη μου επέστρεψε επίσης με αμαξοστοιχία Intercity του ΟΣΕ από τη Θεσσαλονίκη στην Αθήνα, και αυτή τη φορά χωρίς κανένα απολύτως πρόβλημα αναφορικά με το κατοικίδιό της», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 21-7-08.

«Εκεί απαιτείται μεγάλη προσοχή, όπως καταδεικνύουν τα δικά μας τώρα δάνεια: showbiz, intercity,... debate...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-3-02, σελ. Α57.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

junk sleep → **πρόχειρος ύπνος**

junk: σκουπίδι(α) & sleep: ύπνος

«Στη Βρετανία, μια άλλη κοινωνική ομάδα, που δεν στερείται στέγης και χρήματος, αντιμετωπίζει επίσης προβλήματα με τον ύπνο –ίσως πολύ σοβαρότερα– καθώς γίνεται καθημερινά θύμα του αποκαλούμενου junk sleep (κατά το τζανκ-φουντ)», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Διεθνή)*, 29-8-07, σελ. 13.

«Περιγράφοντας το φαινόμενο, ο δρ. Ιντζικόφσκι του Κέντρου Ύπνου του Εδιμβούργου δήλωσε ότι πρόκειται για μια απίστευτα ανησυχητική τάση... Βρισκόμαστε μπροστά στην εμφάνιση του Junk sleep, δηλαδή του ύπνου που δεν έχει ούτε την ποιότητα ούτε τη διάρκεια που χρειάζεται για να θρέψει τον εγκέφαλο», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Διεθνή)*, 29-8-07, σελ. 13.

«Το junk food το γνωρίζουμε: το πρόχειρο φαγητό που τρώνε κυρίως οι νέοι στο όρθιο, με βλαβερές συνέπειες για την υγεία τους. Τώρα μαθαίνουμε και το junk sleep: οι έφηβοι παίζουν μέχρι πολύ αργά τη νύχτα βιντεογκέιμς ή παρακολουθούν τηλεόραση, με αποτέλεσμα να πηγαίνουν στο σχολείο την επόμενη μέρα με ελάχιστο ύπνο», *ΤΑ ΝΕΑ*, 20-8-07, σελ. 64.

lead in → **πρόδρομη εκπομπή**

to lead: οδηγώ, προπορεύομαι, lead in: εισαγωγικός, μεταβατικός

«Η σειρά που άλλαξε τα απογεύματά μας... Που έγινε αφετηρία αντιγραφών και κακεκτύπων. Που προκάλεσε μαζική υστερία στα κανάλια: Τι κάνουμε, κύριοι, 7-8; (Lead in: Ποιος ήξερε αυτόν τον όρο πριν από τη "Βέρα" μας;)», *ΤΑ ΝΕΑ*, 16/17-6-07.

«Όσο για το Star, εκεί, ενώ η νεοσύστατη εκπομπή του Γιάννη Παπαμιχαήλ ξεκίνησε με τυμπανοκρουσίες και δηλώσεις για καθημερινή παρουσία στο Lead-in του δελτίου, περιορίστηκε στα απογεύματα του Σαββάτου», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 26-11-06, σελ. 98 Α66.

«Πολύς λόγος γίνεται για το περιβόητο lead in. Τι πιστεύετε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σχετικά; Είναι αλήθεια ότι βοηθάει τα δελτία ειδήσεων καθοριστικά», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAgazino)*, 21-8-05, σελ. 30.

lighting design → **φωτοσχεδιασμός**

lighting: φωτισμός & design: σχέδιο

«Εφαρμογές του interior design και του lighting design. Αντικείμενο ειδίκευσης αποτελεί ο βιοκλιματικός σχεδιασμός και ο σχεδιασμός επαγγελματικών χώρων», *in.gr (Διακοσμήσεις)*.

«Lighting design ή φωτοσχεδιασμός», *Antenna (Ειδήσεις)*, 20-10-04.

lighting designer → **φωτοσχεδιαστής**

lighting: φωτισμός & designer: σχεδιαστής

«Η ειδικότητα του lighting designer είναι μάλλον άγνωστη εδώ. Στο τμήμα αρχιτεκτονικής του ΕΜΠ παραδίδονται αποσπασματικά κάποια μαθήματα, αλλά οι αρχιτέκτονες έρχονται συχνά σε αντιπαράθεση με τους μηχανολόγους...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (7 ημέρες)*, 5-9-04, σελ. 23.

look → **εμφάνιση, παρουσιαστικό**

το look: κοιτάζω

«...παραμένει ένα βήμα μπροστά από τη Γαλλίδα, αφού έχει υιοθετήσει το συγκεκριμένο romantic look εδώ και πολύ καιρό», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 30-9-08.

«Ουσιαστικά καθορίζει το νέο family look της γκάμας...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 26-5-02, σελ. 40.

long list → **εκτενής κατάλογος (υποψηφίων)**

long: μακρύς, μεγάλος & list: κατάλογος

«Μόνο που δεν πρόκειται για short list, αλλά μάλλον για long

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

list... Ο σχετικός φάκελος περιλαμβάνει τα ονόματα εννέα υποψηφίων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-8-04, σελ. Β14.

mainstream → **κυρίαρχο ρεύμα**

main: κύριος & stream: ρεύμα

«Παρ' ότι έχει γράψει κατά καιρούς και πολύ καλή λογοτεχνία (τρόμου ή και mainstream), δεν ξεχνά ποτέ να κολακεύσει το κοινό του», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 29-3-00, σελ. 37, Δ5.

«Οι σύγχρονοι γλωσσολόγοι θα μπορούσαν να το κατατάξουν στο top ten των πολυχρησιμοποιημένων λέξεων που κολλάνε σαν πασπαρτού δίπλα σε σχεδόν όλα τα ουσιαστικά. Οι οδηγοί για τη διασκέδαση στην πόλη με χαρά και προθυμία μας πληροφορούν για μπαρ με mainstream μουσική και κλαμπ με mainstream κόσμο. Η μέση οδός υπήρξε πάντα η ασφαλέστερη και ίσως η πιο αποδοτική», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-2-00, σελ. 32.

mega-city → **μεγαλόπολη**

mega: μεγάλος & city: πόλη

«Όπως μας δήλωσε ο Δημήτρης Καλιαμπάκος, αναπληρωτής καθηγητής ΕΜΠ και πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου, αντικείμενο του συνεδρίου ήταν η διερεύνηση καινοτόμων προσεγγίσεων στα φλέγοντα προβλήματα των σύγχρονων μεγαλουπόλεων και ειδικά των μέγα-πόλεων (mega-cities) με χρήση του υπόγειου χώρου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 6-10-07, σελ. 58.

multiple-choice → **πολυεπιλογικός, -ή, -ό**

multiple: πολλαπλός & choice: επιλογή

«Αλλά στην αντίληψη των καθημερινών πραγμάτων και κάπου ανάμεσα στις multiple-choice (τέσσερις δοσμένες) απαντήσεις», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 18-6-00, σελ. 10.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

newsletter → **ενημερωτικό δελτίο**

news: τα νέα & letter: γράμμα

«Μέσω αυτής της ιδιότητας οργανώνει τη "Λέσχη Μυριόβιβλο" και εκδίδει το newsletter "Ecclesia report"», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-5-02, σελ. 57.

ombudsman → **διαμεσολαβητής**

ombudsman: διαμεσολαβητής, συνήγορος του πολίτη (λέξη σουηδικής προέλευσης)

«Η θεσμοθέτηση του Ombudsman των φυλακισμένων ως συμπαθητικού ακροατή θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη τους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-11-08.

«Τώρα ετοιμάζεται να διεκδικήσει τη θέση του ombudsman, δηλαδή του διαμεσολαβητή μεταξύ των ευρωπαίων πολιτών και των ευρωπαϊκών θεσμών...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-10-99, σελ. Α4(4).

one stop shop → **γραφείο ενιαίας συναλλαγής**

one: ένας & stop: στάση & shop: μαγαζί, κατάστημα

«Οι αρμόδιες διευθύνσεις των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, που διεκπεραιώνουν τον κύριο όγκο των συναλλαγών, χαρακτηρίζονται "υπηρεσίες μιας στάσης" (one-stop shops). Μια πιο λεπτομερειακή ανάλυση όμως δείχνει ότι ο αριθμός των εμπλεκόμενων φορέων είναι μεγαλύτερος. Η γραφειοκρατία, με άλλα λόγια, αντί να μειούται, συνεχώς διογκώνεται», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-11-07, σελ. Α04.

«Παράλληλα διαπραγματεύθηκε με τις ρουμανικές αρχές τη δημιουργία ενός είδους "one stop shop", έτσι ώστε να λύνονται γρήγορα τα θέματα που προκύπτουν», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 26-2-06, σελ. 5.

«...πρόταση... για τη λειτουργία των σύγχρονων Κέντρων Υποδοχής Επενδυτών, των γνωστών One Stop Shops. Στα Κέ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ντρα αυτά, και μόνο σε αυτά θα απευθύνονται οι επενδυτές για να λάβουν προσωρινή και κατόπιν οριστική άδεια λειτουργίας των επιχειρήσεών τους», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 26-9-04, σελ. Β6.

opinion leader → **διαμορφωτής γνώμης**

opinion: γνώμη & leader: αρχηγός, ηγέτης

«Άκουγα τις προάλλες έναν γνωστό ραδιοτηλεοπτικό opinion leader να αναρωτιέται με τα σωστά του τι ήταν η Νύχτα των Κρυστάλλων, για να πάρει την απάντηση από "άνθρωπο του πολιτισμού" ότι ήταν τότε που οι Γερμανοί προσπάθησαν, λέει, να δολοφονήσουν τον Χίτλερ αλλά απέτυχαν...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-10-07, σελ. 71.

peer review → **διομότιμη αξιολόγηση**

peer: συνομήλικος, όμοιος & review: επιθεώρηση, κριτική

«Αυτό το "σύστημα κρίσης από συναδέλφους" (peer review system) θα ήταν και το αποφασιστικό φίλτρο για τη διάθεση των επιχορηγήσεων προς τους επιστήμονες, ώστε να μπορούν να συνεχίσουν την έρευνά τους», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-11-07, σελ. Η06.

performance → **παράσταση / επίδοση** (βλ. και ΔΕΟΝ 2000, τεύχ. 7, σελ. 147)

το perform: εκτελώ, ερμηνεύω

«Μεταξύ τέχνης, θεωρίας και παιδαγωγικής, μεταξύ περφόρμανς, έρευνας και άσκησης κινούνται τα παιδαγωγικά προγράμματα των φεστιβάλ όπου εντοπίζονται "περφόρμανς-ομιλίες", παρεμβάσεις καλλιτεχνών που εμμένουν σε έναν θεωρητικό λόγο, συνεργασίες ακαδημαϊκών και θεωρητικών με μαθητευόμενους και διδασκόμενους σε πρότζεκτ για το μέλλον», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-8-06, σελ. 51.9.

«Οι πίνακες, οι ψηφιακές εκτυπώσεις, οι κατασκευές, τα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

βίντεο και οι performances ενώνονται και αποτίουν φόρο τιμής στις καλύτερες στιγμές της γαλλικής ποίησης», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-6-05, σελ. 1/39.

«Η ομάδα Locus Athens, για παράδειγμα, διοργανώνει τον Μάιο μια σειρά από performances νέων καλλιτεχνών τις οποίες θα ακολουθήσει συζήτηση ανοιχτή στο κοινό», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17-4-05, σελ. 43(7).

photo finish → **φωτοτερματισμός**

photo: φωτογραφία & finish: τερματισμός

«Το photo finish έδωσε 1ο τον Κρεγκ με 10˝ 8, 2ο τον Μέγιερ με 10˝ 9 και μόλις 3ο τον Λίπινγκοτ με τον ίδιο χρόνο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-8-04.

«Χρυσοφόρο φώτο-φίνις. Παρατεταμένο φίνις παρακολουθούμε τον τελευταίο καιρό στην κατηγορία των μετοχικών-αναπτυξιακών αμοιβαίων κεφαλαίων...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-1-99, σελ. 25, 113.

pin → **καρφίτσα πέτου**

pin: καρφίτσα

«Εταιρείες που πήραν δικαιώματα στα σήματα των Ολυμπιακών του 2004, από μια εταιρεία που κατασκευάζει πιτζάμες η οποία προσέφυγε στα δικαστήρια, ως την Εύσημον που κατασκεύαζε τα pins και έκανε αίτημα να κατέβει το γκαραντί που κατέθεσε, θεωρούν ότι η προσέλευση ήταν μειωμένη σε σχέση με αυτήν που αναμενόταν», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 29-8-04, σελ.Υ16.

placebo → **ψευδοφάρμακο** (βλ. και σελ. 223)

placebo: εικονικό φάρμακο (προέρχεται από το λατινικό 'Placebo Domino')

«Όποιο τυχόν θετικό αποτέλεσμα έχει παρατηρηθεί, έχει επι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

βεβαιωθεί ότι οφείλεται στο πασίγνωστο placebo effect δηλαδή την ευεργετική επίδραση που προκύπτει από τις προσδοκίες ενός ασθενή σχετικά με μια θεραπεία, παρά από την ίδια τη θεραπεία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-11-07, σελ. 52.

«Είναι σημαντικό ότι το φάρμακο, το οποίο ανήκει σε μια νέα οικογένεια ουσιών οι οποίες στοχεύουν μόνο τους πάσχοντες ιστούς αφήνοντας ανέπαφους τους υγιείς γύρω τους, ήταν καλά ανεκτό, χωρίς να παρουσιάζει παρενέργειες διαφορετικές από εκείνες που εμφανίστηκαν στην ομάδα η οποία έλαβε εικονικό φάρμακο (placebo)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-10-07, σελ. Α39.

play room → **χώρος παιχνιδιού**

to play: παίζω & room: χώρος, δωμάτιο

«Και θα περιλαμβάνει ημιυπόγειο με play room, χώρο στάθμευσης αυτοκινήτων, βοηθητικούς χώρους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 12-9-04, σελ. 23.

point system → **ποινολόγιο (τροχαίων παραβάσεων)**

point: σημείο & system: σύστημα

«Παράλληλα, η κυβέρνηση επαναφέρει το point system (διαφοροποίηση ποινών ανάλογα με την παράβαση) για επιχειρήσεις που είναι υπότροπες σε φοροδιαφυγή, παρ' ότι ήταν αυτή που κατάργησε το μέτρο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 20-6-07, σελ. 01.

«Επανέρχεται και το point system, ώστε να φακελώνονται κεντρικά οι φορολογούμενοι, να εντοπίζονται ύποπτοι φοροδιαφυγής και να επιβάλλονται πρόστιμα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 14-5-06, σελ. 1.

promo tour → **περιοδεία προβολής**

to promote: προωθώ, προάγω & tour: ταξίδι

«Δωρεάν εισιτήρια και ξενοδοχεία στο promo-tour (προωθητική περιοδεία)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 29-5-05, σελ. 10.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

quota → **ποσοστό / ποσόστωση**

quota: ποσοστό (λατινική λέξη)

«Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από την Κάπα Research ΑΕ για λογαριασμό της εφημερίδας "Το Βήμα"... Μέθοδος δειγματοληψίας: Πολυσταδιακή τυχαία δειγματοληψία με χρήση quota ως προς τη γεωγραφική κατανομή του πληθυσμού, το φύλο και την ηλικία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-4-06, σελ. Β6 6.

room service → **εξυπηρέτηση δωματίων**

room: δωμάτιο & service: υπηρεσία

«Όλα όμως διαθέτουν κλιματισμό, τηλεόραση και δικό τους μπάνιο, ενώ 2 δωμάτια είναι διαμορφωμένα για άτομα με αναπηρία. Όσο για room service, πρωινό και τα τοιαύτα, ξεχάστε τα!», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομική)*, 16-8-05, σελ. 40.

sandboard → **αμμοσανίδα**

sand: άμμος & board: σανίδα

«Αν είστε από τους λάτρεις της σανίδας, από εκείνους που τον χειμώνα κάνουν σνόουμπορντ στα χιονισμένα βουνά και το καλοκαίρι κάνουν θαλάσσιο σερφ πάνω στα κύματα, είναι φυσικό να υποφέρετε την άνοιξη, μια νεκρή εποχή και για τα δυο. Όχι όμως πια. Γιατί εδώ και λίγα χρόνια η ενδιάμεση αυτή εποχή προσφέρεται για ένα άλλο είδος σανίδας: το sandboard!», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-4-05, σελ. 8(60).

sandboarder → **αμμοδρομέας**

sand: άμμος & to board: επιβαίνω

«Εδώ και λίγα χρόνια ωστόσο το sandboarding έχει αναδειχθεί σε επιστήμη με ειδικές σανίδες που κατασκευάζονται για άμμο, με fan group πωρωμένων sandboarders και ένα νέο είδος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τουριστικής ατραξιόν που ήδη αποδίδει καρπούς», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-4-05, σελ. 8(60).

sandboarding → **αμμοδρομία**

sand: άμμος & to board: επιβαίνω

«Το sandboarding, κατάβαση με σανίδα επάνω σε αμμόλοφους, δεν είναι στην πραγματικότητα νέα εφεύρεση», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-4-05, σελ. 8(60).

self-help → **αυτοβοήθεια**

self: εαυτός & help: βοήθεια

«Περίπου 20 χρόνια πριν, στη δημοφιλή τότε, ταινία "Όταν ο Χάρρυ γνώρισε τη Σάλλυ", έκαναν ένα... πέρασμα από την ταινία και τα βιβλία αυτοβοήθειας – τα self-help. Πρόκειται για βιβλία που έχουν συμβουλές για οτιδήποτε απασχολεί τις καθημερινές ανάγκες και συμπεριφορές του σύγχρονου ανθρώπου από το πώς θα διαχειριστεί την ερωτική του σχέση, τον γάμο του, το μεγάλωμα των παιδιών του, το διαζύγιό του, μέχρι το πώς θα φτιάξει μόνος του βιβλιοθήκες, τον κήπο του, τα ρούχα που φοράει, πώς θα επισκευάσει τις διάφορες μηχανές που χρησιμοποιεί κ.ο.κ.», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 19-10-07, σελ. 15.

shop in shop → **ενδοκατάστημα**

shop: κατάστημα & in: μέσα

«...το εμπορικό και ψυχαγωγικό κέντρο θα φιλοξενήσει καταστήματα shop in shop, χώρους εστίασης, θέατρο, μπαρ και health club», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 20-2-05, σελ. 15.

«Το μεγαλύτερο κατάστημα shop in shop», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 26-9-04, Α8/7.

«...η Βάρδας αναμένεται να αποκτήσει και νέο κατάστημα... ενώ ήδη λειτουργεί ένα νέο κατάστημα shop in shop στον Λαμπρόπουλο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-5-02, σελ. 23.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

short list → **επιλεκτικός κατάλογος (υποψηφίων)**

short: σύντομος & list: κατάλογος

«Μόνο που δεν πρόκειται για short list αλλά μάλλον για long list... Ο σχετικός φάκελος περιλαμβάνει τα ονόματα εννέα υποψηφίων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-8-04, σελ. Β14.

sky diving → **ελεύθερη πτώση**

sky: ουρανός & diving: κατάδυση

«Μία ιστοσελίδα παρουσιάζει τη λίστα με τα 99 δυστυχήματα που έχουν συμβεί από τις αρχές της δεκαετίας του 1980, όταν το άθλημα άρχισε να γίνεται ευρέως γνωστό. Προέρχεται από το λεγόμενο sky diving, στο οποίο οι συμμετέχοντες πηδούν από ένα αεροσκάφος και κάνουν ελεύθερη πτώση προτού ανοίξουν τα αλεξίπτωτά τους», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-6-06, σελ. 17.

slot → **χρονοθυρίδα**

slot: σχισμή, διάστημα / κενό

«Καιροφυλακτούν οι ιδιωτικές εταιρείες προκειμένου να αποσπάσουν το μερίδιο που θα χάσει η νέα Ολυμπιακή, μετά το κλείσιμο και το άνοιγμα της νέας εταιρείας. Σημαντικά ερωτήματα ανακύπτουν ως προς το τι θα συμβεί με τις χρονοθυρίδες της (slots) που διαθέτουν οι Ολυμπιακές Αερογραμμές, δηλαδή το δικαίωμα πτήσεων κατά ευνοϊκές ώρες της ημέρας σε προορισμούς προς όλο τον κόσμο (Ν. Υόρκη, Λονδίνο, Γιοχάνεσμουργκ κ.ά.), σε περίπτωση που δημιουργηθεί άλλη, μικρότερη εταιρεία», *ΤΟ ΒΗΜΑ (Οικονομία)*, 12-12-07, σελ. 1.

«Ένα από τα πιο γκρίζα σημεία του επιχειρησιακού σχεδίου αφορά στα slots, τις "χρονοθυρίδες" που έχουν οι αερομεταφορείς στα αεροδρόμια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 16-1-06, σελ. 53.

«Το κράτος, που είναι ο μέτοχος της εταιρείας, θα πουλήσει κομματιαστά περιουσιακά στοιχεία, όπως το πτητικό έργο, το

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

χάντλινγκ, η τεχνική βάση ή τα σλοτ των αεροπλάνων, τα οποία οι αγοραστές θα αποκτήσουν χωρίς να επιβαρυνθούν μέρος των χρεών και χωρίς πολύπλοκες διαδικασίες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 8-5-05, σελ. Β7.

snowboard → **χιονοσανίδα**

snow: χιόνι & board: σανίδα

«Snowboards τα βασικά στοιχεία για τους τύπους των χιονοσανίδων που υπάρχουν και ένα πολύ μικρό λεξικό όρων που τις περιγράφουν», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 22-12-99, σελ. 39/Δ9.

snowmobile → **μηχανικό έλκηθρο**

snow: χιόνι & mobile: κινητός

«Τα ραντάρ που είχαν μαζί τους οι επιστήμονες κινούνταν πάνω σε ειδικά κατασκευασμένα snowmobile», *ΤΑ ΝΕΑ*, 15-6-07, σελ. 13.

snow truck → **χιονολεωφορείο**

snow: χιόνι & truck: όχημα, φορτηγό

«Στη θέση Προφήτης Ηλίας (Πολιτσιές, σε υψόμετρο 1.360-1.620 μ., πολύ κοντά στον ορεινό αυχένα της Κατάρας) το μικρό χιονοδρομικό χαρακτηρίζεται... οικογενειακής χρήσης με εύκολες πίστες που απλώνονται σε μικρό μήκος, ενώ διαθέτει σαλέ με εστιατόριο και καφέ, snow truck (όχημα για εκδρομές στο χιόνι), σχολές σκι και καταστήματα ενοικίασης εξοπλισμού», *ΤΑ ΝΕΑ*, 18-1-08, σελ. 8/36.

soft power → **ήπια ισχύς**

soft: μαλακός,, απαλός & power: δύναμη, εξουσία

«Εξάλλου, από τις διεθνείς έρευνες γνώμης που διενεργού-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νται τακτικά από το PEW Research Center της Ουάσιγκτον προκύπτει μια στάση συστηματικής επιφυλακτικότητας απέναντι στην αμερικανική εξωτερική πολιτική σε πλανητικό επίπεδο, καθώς και διάβρωση της "soft power", της έλξης», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 4-11-07, σελ. 39, 9.

«Παρότι η βρετανική εξωτερική πολιτική στη Μέση Ανατολή, στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν έχει αμφισβητηθεί εντόνως, ο Μπράουν εμμένει στη χρήση της "soft power" της "μαλακής δύναμης", η οποία συνίσταται στην άσκηση πολιτισμικής και οικονομικής επιρροής σε άλλες χώρες, σε συνδυασμό με τη χρήση στρατιωτικών μέσων για να καταπολεμηθεί η παγκόσμια τρομοκρατία», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 26-9-06, σελ. 8.

sound proof → **ηχομονωμένος, -η, -ο**

sound: ήχος & proof: αδιαπέραστος

«Τα 71 δωμάτια και η μία σουίτα του παρέχουν όλες τις υποδομές άνεσης, πολυτέλειας και ξεκούρασης κι είναι πλήρως εξοπλισμένα με mini bar, pay TV, fast internet, hair dryer, bathtub/shower και sound proof παράθυρα για απόλυτη ησυχία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 26-9-04, σελ. 73/Α37.

status symbol → **σύμβολο κύρους**

status: θέση, γόητρο, κύρος & symbol: σύμβολο

«Οι τσάντες ως status symbol», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-9-07, σελ. 34.

«Το στοιχείο αυτό επέτρεψε να πλησιάσουμε ευκολότερα τον καταναλωτή και να μεταδώσουμε το μήνυμα ότι τα αυτοκίνητα της Hyundai μετατρέπονται σε status symbol», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, (Οικονομία)*, 5-9-04, σελ.17.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

swing voter → **μετακινούμενος ψηφοφόρος**

to swing: αιωρούμαι, κινούμαι & voter: ψηφοφόρος

«Στην πραγματικότητα, οι δαπάνες με στόχο ιδιαίτερα κομμάτια του εκλογικού σώματος, ιδίως τα πιο "μετακινούμενα" πολιτικά (swing voters), είτε σε γεωγραφικό είτε σε επίπεδο κοινωνικών τάξεων, αποτελούσαν ανέκαθεν στόχο των αιρετών πολιτικών αξιωματούχων», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 14-5-06, σελ. 6.

tailor made → **στα μέτρα κάποιου**

tailor: ράφτης & made: κατασκευασμένος

«Βιβλία κομμένα και ραμμένα στα μέτρα σας (tailor made). Αυτή είναι η νέα δραστηριότητα των εκδόσεων Παπαδόπουλος: υλοποιούν επιθυμίες εταιρειών που εκδίδουν κάτι με την επωνυμία τους», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17-6-07, σελ. 6. 66.

test events → **δοκιμαστικές διοργανώσεις**

test: δοκιμή, εξέταση & event: γεγονός, συμβάν

«...την προμήθεια πλαστικών σκαφών με μηχανές για το άθλημα της κωπηλασίας για τις ανάγκες των δοκιμαστικών διοργανώσεων (test events) Ολυμπιακών Αγώνων 2004», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-9-04, σελ. Β10.

think tank → **δεξαμενή ιδεών**

to think: σκέφτομαι & tank: δεξαμενή

«"Οι Γερμανοί έχουν αρχίσει να εκνευρίζονται με το γαλλικό στυλ", σχολιάζει η Ντανιέλα Σβάρτσερ, από το θινκ τανκ "Stiftung, Wissenschaft und Politik"», *ΤΑ ΝΕΑ*, 11/12-8-07, σελ. 58.

«Στις πρώτες του δηλώσεις ανέφερε ότι είναι τρομοκρατημένος με την προοπτική της νέας του δουλειάς –από την οποία θα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κερδίζει 300.000 στερλίνες το χρόνο– και τόνισε ότι μέριμνά του θα είναι να παραμείνει η CBI η κύρια φωνή των εργοδοτών και όχι ένα think tank για τους επιχειρηματίες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-4-06, σελ. Β13.

«Τους τελευταίους μήνες δεν κατέχει κάποιο αξίωμα και ασχολείται με το think tank Notre Europe (Η Ευρώπη μας) του οποίου είναι πρόεδρος», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-5-05, σελ. Β18.

top (top ten) → **κορυφαίος, -α, -ο (τα κορυφαία 10)**

top: κορυφή, κορυφαίος & ten: δέκα

«Οι τέσσερις τοπ σκόρερ», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑ-Σπορ)*, 6-5-00, σελ. 29 (Γ11).

«Οι σύγχρονοι γλωσσολόγοι θα μπορούσαν να το κατατάξουν στο top ten των πολυχρησιμοποιημένων λέξεων που κολλάνε σαν πασπαρτού δίπλα σε σχεδόν όλα τα ουσιαστικά. Οι οδηγοί για τη διασκέδαση στην πόλη με χαρά και προθυμία μας πληροφορούν για μπαρ με mainstream μουσική και κλαμπ με mainstream κόσμο. Η μέση οδός υπήρξε πάντα η ασφαλέστερη και ίσως η πιο αποδοτική», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-2-00, σελ. 32.

«Τα top 15 των μετοχών», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17-10-99, σελ. 2 (Δ2).

trafficking → **εμπορία ανθρώπων**

to traffic (in): διακινώ (παράνομα)

«Νομοθετικά, η Ελλάδα έχει επικυρώσει τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ν. 2101/1992) για τον ορισμό της παιδικής εργασίας,... περιλαμβάνει άρθρο για την προστασία των εργαζόμενων ανηλίκων στον ν. 3144/2003 περί κοινωνικού διαλόγου για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία, έχει συμπεριλάβει αναφορά για τα ανήλικα θύματα της εμπορίας ανθρώπων (trafficking) στον σχετικό ν. 3064/2002», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 10-6-07.

«Δυστυχώς κανένας διεθνής οργανισμός δεν είναι σε θέση

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

να εκδώσει σαφή στοιχεία για το trafficking», *ΤΟ ΒΗΜΑ, (ΒΗΜAgazino)*, 5-6-05, σελ. 100.

«Σε συναγερμό για το trafficking ζήτησε να τεθεί η ελληνική κοινή γνώμη... ο αντιπρόεδρος της Κοινοβουλευτικής συνέλευσης...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 4-10-04, σελ. 64.

training → **εξάσκηση**

to train: προπονώ

«Όπως η δια-καλλιτεχνική αναζήτηση έχει πριμοδοτηθεί από τα φεστιβάλ που χρόνια τώρα καλούν χορευτές, μουσικούς, εικαστικούς καλλιτέχνες, ηθοποιούς, ποιητές, αλλά και ερασιτέχνες να συν-δημιουργήσουν, χρησιμοποιώντας όλα τα δυνατά μέσα, έτσι και οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες ή οι παράλληλες εκδηλώσεις στο πλαίσιο ενός φεστιβάλ τείνουν προς κάτι το υβριδικό που ξεφεύγει από τα όρια του αυστηρού training, της στενής γνώσης, της εξειδικευμένης πρακτικής», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-8-06, σελ. 51.9.

waste plastics → **πλαστικά απορρίμματα**

waste: απόβλητα & plastic: πλαστικός

«Στην Αθήνα θα βρίσκεται την ερχόμενη εβδομάδα κινεζική επιχειρηματική αποστολή, η οποία θα διερευνήσει τις δυνατότητες εισαγωγής απορριμμάτων πλαστικών (Waste plastics) από τη χώρα μας, αλλά και γενικότερα θα εξετάσει τις προοπτικές σύναψης συνεργασιών με ελληνικές επιχειρήσεις», *ΤΟ ΒΗΜΑ (Οικονομία)*, 8-12-07, σελ. 14.

windcatcher → **ανεμοπαγίδα**

wind: άνεμος & to catch: πιάνω, αρπάζω

«Με ειδικές κατασκευές που ονομάζονται windcatchers (δηλαδή "ανεμοπαγίδες": μοιάζουν με καμινάδες και χρησιμοποι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ούνταν για αιώνες στην Περσία) ως φυσικοί εξαερισμοί, εξαερίζεται η κατοικία, ενώ ηλιακοί συλλέκτες τη ζεσταίνουν», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 14-10-07, σελ. 60.

Με ελληνικούς χαρακτήρες:

α λα καρτ[2] → **κατ' επιλογήν**

à la carte: (επιλογή) από τον κατάλογο

«Κάτι αντίστοιχο ισχύει και για την Τουρκία. Τώρα ομνύει στην ευρωπαϊκή της πορεία, αλλά η πρακτική της δείχνει πως δεν είναι διατεθειμένη να αναλάβει το κόστος που συνεπάγεται. Ενδεχομένως κι αυτή να βολευόταν με μια ειδική σχέση, μια σχέση "α λα καρτ", όπως είθισται να λέγεται», *ΤΑ ΝΕΑ*, 2/3-12-06, σελ. 11.

άνκορμαν → **κεντρικός παρουσιαστής**

anchor: άγκυρα & man: άνδρας

«Δεν μπαίνουν στον κόπο να αιτιολογήσουν πώς οι Αμερικανοί άνκορμαν και σχολιαστές δεν κατάντησαν κλόουν, ενώ οι δικοί μας υποδύονται κάθε βράδυ, είτε τον Ρομπέν των φτωχών, είτε τον κήνσορα των πάντων», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 26-6-07.

«Ο Τέρενς Κουίκ θα είναι και για αυτή την τηλεοπτική περίοδο ο άνκορμαν του κεντρικού δελτίου ειδήσεων...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-9-99, σελ. Α28,36.

ανκοργούμαν → **κεντρική παρουσιάστρια**

anchor: άγκυρα & woman: γυναίκα

«η ανκοργούμαν δεν έχει εμφανιστεί και εξ αυτού δημιουρ-

---

2. Βλ. Εισαγωγή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

γείται πρόβλημα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-1-09.

«...της κυρίας Έλενας Κατρίτση, η οποία από "<u>άνκορ γού-μαν</u>" αποφάσισε να γίνει "κόσμικ γούμαν"...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 19-9-99, σελ. 6, 6.

κάστινγκ → **διανομή (ρόλων)**

to cast: δίνω ρόλο

«Επλέγοντας μάλιστα τα -ξεκαρδιστικά στην πλειονότητά τους- ταινιάκια (στα οποία οι φαντάροι επιδίδονται σε χίλιες δυο φάρσες) έκανε αναπόφευκτα ένα είδος <u>κάστινγκ</u>», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-9-08.

«...αφού βασικοί πρωταγωνιστές της σειράς εξαφανίζονται με απαράμιλλη φυσικότητα, ανάλογα με τις μαύρες τρύπες στο <u>κάστινγκ</u>», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-12-97, σελ. 26.

κόκπιτ → **πιλοτήριο**

cockpit: καμπίνα πιλοτηρίου

«Ο τελευταίος πληροφορείται για την εντολή και από την οθόνη στο <u>κόκπιτ</u>, όπως αποτυπώνεται και στη φωτογραφία μας, όπου αναγράφεται ότι έχει μειωθεί η ισχύς του κινητήρα», *ΤΑ ΝΕΑ (autoNEA)*, 31-10-07, σελ. 24.

«Ενδιαφέρον εμφανίζει και το <u>κόκπιτ</u>, στου οποίου την κεντρική κονσόλα προβλέπεται και μια οθόνη αφής επτά ιντσών για τη ρύθμιση του συστήματος πλοήγησης, του ηχοσυστήματος, του υπολογιστή ταξιδιού και του κλιματισμού», *ΤΑ ΝΕΑ (autoNEA)*, 19-9-07, σελ. 5.

κόνσεπτ → **σύλληψη, έννοια**

to conceive: αντιλαμβάνομαι, συλλαμβάνω

«Στροφή 180 μοιρών έκανε ο Antenna σε ό,τι αφορά τη νέα του εκστρατεία και αισθητική, με φανερή πηγή έμπνευσης το

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

άκρως επιτυχημένο κόνσεπτ του "Megalicious" (Mega)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 30-9-07, σελ. Α65/97.

«Συχνά η αυθάδεια όχι μόνον εμπορευματοποιείται, αλλά και επιβραβεύεται. Αυτοί που προκαλούν δεν είναι οι καλλιτέχνες, αλλά εκείνοι που κερδίζουν από αυτούς. Δεν μιλάμε για προκλητική δημιουργία, αλλά για προκλητικό "κόνσεπτ" ή "πρότζεκτ"», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 5-11-06, σελ. 6.

κούριερ → **ταχυμεταφορέας**

courier: αγγελιαφόρος

«Πρόκειται για τον κλάδο των λεγόμενων κούριερ ή ντελίβερι μπόις (αλλά και των όλο και περισσότερων γκερλς) που οργώνουν καθημερινά, με τα δίκυκλά τους, τους δρόμους...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-3-05, σελ. 66.

κρας τεστ → **δοκιμασία αντοχής**

crash: σύγκρουση & test: εξέταση, δοκιμασία

«Μετ' εμποδίων η υποβολή δημοσίων προσφορών από βασικούς μετόχους. Κρας τεστ για μικρομετόχους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 22-9-02, σελ. 20.

λάιτ[3] → **ελαφρύς, -ιά, -ύ**

light: ελαφρύς

«Χαμηλή πίεση με λάιτ γαλακτοκομικά», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Κόσμος)*, 9-3-08.

«Στη Λευκωσία, όμως, ο εκπρόσωπος της κυπριακής κυβέρνησης έδωσε μία "λάιτ" εκδοχή της αιτίας του [αμυντικού] δόγματος...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 21-7-96, σελ. 24.

---

3. Βλ. Εισαγωγή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μανιπ(ι)ουλάρω → **χειραγωγώ, κατευθύνω**

to manipulate: χειρίζομαι, επηρεάζω

«Το δέλεαρ της δωρεάν παροχής μετοχών... επανέρχεται από τους κ.κ. Στ. Μανίκα και Μ. Νεονάκη που επιχειρούν... να μανιπιουλάρουν την εσωκομματική αντιπολίτευση...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 5-4-98, σελ. 74.

ντελίβερι → **ταχυδιανομή**

to deliver: παραδίδω, διανέμω

«...δεν υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία για τους ταχυδιανομείς. Εν τούτοις η κατηγορία Διανομές-ντελίβερι εμπίπτει σε αυτές που παρουσιάζουν τις συχνότερες παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-3-05, σελ. 67.

ντελίβερι μπόι → **ταχυδιανομέας**

delivery: παράδοση, διανομή & boy: αγόρι

«Πρόκειται για τον κλάδο των λεγόμενων κούριερ ή ντελίβερι μπόις (αλλά και των όλο και περισσότερων γκερλς) που οργώνουν καθημερινά με τα δίκυκλά τους τους δρόμους...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-3-05, σελ. 66.

ντραφτ → **προσχέδιο**

draft: πρόχειρο σχέδιο

«Δύο κόκκινοι στα ντραφτ» (τίτλος) «Ο σέντερ του Οχάιο Στέιτ, Γκρεγκ Οντεντ, ήταν το νούμερο 1 του φετινού ντραφτ για λογαριασμό του Πόρτλαντ, ενώ στο 2 βρέθηκε ο φόργουορντ του Τέξας Κέβιν Ντουράντ ως επιλογή του Σιάτλ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-6-07, σελ. 62.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ντρίμ τιμ → **ιδανική ομάδα**

dream: όνειρο & team: ομάδα

«...κι ολοκληρώθηκε έτσι η σύνθεση της ντρίμ τιμ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-9-08.

«Σκληρό δίλημμα στον Ιακώβου για τη σύνθεση της "ντρίμ τιμ"», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-4-02, σελ. 39.

περφόρμερ → **ερμηνευτής**

to perform: εκτελώ, ερμηνεύω

«Από τον ενδιαφέροντα προγραμματισμό ξεχωρίζουμε την εμφάνιση του γερμανού περφόμερ Ουρς Ντίτριχ με το σόλο "Στην άκρη της μέρας"...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-5-00, σελ. 23.

πορτφόλιο → **φάκελος (τίτλων, δεδομένων** κ.λπ.)

portfolio: φάκελος υλικού

«Σε μια συνολική επαναξιολόγηση των υφιστάμενων επενδύσεων και δραστηριοτήτων τους, προχωρούν τα ΕΛΠΕ με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του Ομίλου. Η νέα διοίκηση των κ. Τ. Χριστοδούλου (πρόεδρος) και Π. Καβουλάκου (διευθύνων σύμβουλος) παρέλαβε ένα ευρύ πορτφόλιο δραστηριοτήτων...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 27-8-04.

πουσάρισμα → **προώθηση**

to push: σπρώχνω

«Μπορεί να είναι πιο αθώα από κινηματογραφικές μεθόδους πλύσης εγκεφάλου, εντάσσονται όμως κι αυτά στη λογική ενός τεχνητού και μάλλον βίαιου διανοητικού "πουσαρίσματος"», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-3-00, σελ. 32.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σόπινγκ → **αγορές, ψώνια**

to shop: ψωνίζω

«...λόγω της βαθιάς και ολόπλευρης κρίσης του καπιταλισμού, το χριστουγεννιάτικο σόπινγκ εφέτος θα συρρικνωθεί», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-11-08.

«Οι αγορές μέσω τρίτων αποδεικνύονται δημοφιλείς ανάμεσα... στους άνδρες, που ανέκαθεν διατηρούσαν χαλαρούς δεσμούς με το... σπορ του "σόπινγκ"», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 20-12-98, σελ. 36.

ταμπλόιντ (εφημερίδα) → **(εφημερίδα) μικρού σχήματος**

tabloid: λαϊκή εφημερίδα (συνήθως μικρού σχήματος)

«Πρόσκειται πολιτικά στον χώρο των Συντηρητικών, κυκλοφορεί σε σχήμα ταμπλόιντ και τυπώνει τρεις εκδόσεις ημερησίως», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-1-09.

«Εντός των προσεχών ημερών επιστρέφει το ημερήσιο "Βήμα" στο ταμπλόιντ σχήμα, εγκαταλείποντας την ανανεωμένη "broadsheet" εκδοχή του», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-5-02, σελ. 54.

τουρ οπερέιτορ → **τουριστικός πράκτορας**

tour: ταξίδι, ξενάγηση & operator: χειριστής

«...ανάλογα με τον τουρ οπερέιτορ, η Ελλάδα εμφανίζει αυτή τη στιγμή (από την αρχή της τουριστικής περιόδου) συνολική μείωση 5-10%...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 22-9-02, σελ. 16.

τρέκινγκ → **πεζοπορία**

to trek: κάνω πεζοπορία

«Η Ταϊλάνδη έχει ανεπτυγμένη αγορά τρέκινγκ και προσφέρει ποικιλία διαδρομών», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-5-00, σελ. 8(16).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τρέντι → **σύγχρονος, -η, -ο, μοντέρνος, -α, -ο**

trend: ρεύμα, τάση

«Γεμάτη καταστήματα με ρούχα επώνυμα, γεμάτη τρέντι καφετέριες, πολυ-σινεμά, αφίσες στους δρόμους που προανήγγελλαν τις καλοκαιρινές εμφανίσεις περίφημων αστέρων της μουσικής και του θεάτρου, γεμάτη μοτοσικλέτες μεγάλου κυβισμού και πανάκριβα αυτοκίνητα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-7-00, σελ. C10.

«Πάντα trendy το κόμμα», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 23-2-00, σελ. Α44.

τσάρτερ → **ναυλωμένος, -η, -ο**

to charter: ναυλώνω

«Με πτήση τσάρτερ αναχώρησαν χθες το απόγευμα απ' το "Ελευθέριος Βενιζέλος" και έφθασαν στις 7 το βράδυ στο Ντόνετσκ», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 26-9-07, σελ. 19.

τσεκ ιν → **έλεγχος εισόδου**

to check: ελέγχω, to check in: ελέγχω εισιτήρια και αποσκευές στο αεροδρόμιο / υπογράφω στο ξενοδοχείο κατά την άφιξη

«Όμως με το ηλεκτρονικό σύστημα τσέκινγκ των εισιτηρίων σχηματίζονταν τεράστιες ουρές, ειδικά έξω από τη θύρα 7, όπου και οι μεγαλύτερες καθυστερήσεις...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-3-04.

«Και η Ελένη περίμενε στην ουρά μέχρι να αποκτήσει το πολυπόθητο εισιτήριο και μετά για να κάνει "τσεκ ιν"...», *ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ*, 12-4-00, σελ. 49.

υπερμάρκετ → **υπεραγορά**

hyper: υπέρ- & market: αγορά

«Στο εμπορικό κέντρο, κεντρική δραστηριότητα θα έχει το

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

υπερμάρκετ της αλυσίδας έκτασης 5.000 τετραγωνικών, όπου θα απασχολούνται τουλάχιστον 210 άτομα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-8-05.

«...αλλαγή στρατηγικής και το μεγαλύτερο υπερμάρκετ που έκανε την εμφάνισή του στην αγορά συνθέτουν τη νέα κατάσταση», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-12-98, σελ. Δ1.

φαν-κλαμπ → **λέσχη θαυμαστών**

fan: θαυμαστής & club: λέσχη

«Η Μαντόννα –φωτογραφία– για παράδειγμα, μπαίνει κατευθείαν στο ψητό: πώς να αγοράσεις ρινγκτόουνς για το κινητό σου και πώς να γίνεις μέλος του φαν-κλαμπ (τα υπόλοιπα τα μαθαίνετε από τους παπαράτσι)», *ΤΑ ΝΕΑ*, 7-12-04, σελ. 25/7.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΙΙ. Νεολογισμοί Πληροφορικής και Τεχνολογίας προς αντικατάσταση

Με λατινικούς χαρακτήρες:

address book → **κατάλογος διευθύνσεων**

«Αμέσως μετά, διαβάζει και όλες τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις που έχουμε στο address book, για να αυτοταχυδρομηθεί και στους φίλους...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-5-00, σελ. Α3(3).

anti-dialer βλ. *dialer* πιο κάτω

anti-hacking βλ. *hacking* πιο κάτω

audiovisual speech recognition → **οπτικοακουστική αναγνώριση ομιλίας**

«Η Intel για παράδειγμα εισήγαγε πριν από δύο χρόνια –και συνεχώς εξελίσσει– το λογισμικό Audio Visual Speech Recognition (οπτικοακουστική αναγνώριση ομιλίας)», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 3-4-05, σελ. 27.

audiobook → **ηχητικό βιβλίο**

«...ενώ επιπρόσθετα παίζει audiobooks και podcasts, που μπορεί να κατεβάσει κανείς από iTunes Store», *ΤΑ ΝΕΑ*, 19-9-07, σελ. 31/3.

«Στα iPod ακούτε μυθιστορήματα. Από τα iTunes "κατέβηκαν" ήδη 300.000 βιβλία χωρίς συντομεύσεις. Τέρμα τα audiobooks σε συσκευασία τριών», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-1-07.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

audiotext → **τηλεηχοπληροφόρηση**[1]

«Στην έκδοση προσωρινής διάταξης με την οποία σταματούν να λειτουργούν συγκεκριμένοι τηλεφωνικοί αριθμοί της σειράς 901, γνωστοί και ως premium, που εκχωρήθηκαν δευτερογενώς σε ημεδαπές και αλλοδαπές εταιρείες παροχής υπηρεσιών τηλεηχοπληροφόρησης (audiotext), προχώρησε χθες η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 8-8-06, σελ. 13.

«Βασικό όχημα στα χέρια κυκλωμάτων που νομμοποιούν χρήματα από παράνομες δραστηριότητες αποτελούν οι υπηρεσίες Audiotext...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 26-10-05.

bandwidth → **εύρος ζώνης**

«Αυτό βέβαια ισχύει σε ονομαστικές τιμές, γιατί η αλήθεια είναι ότι κανένας πάροχος στην Ελλάδα δεν μπορεί να προσφέρει επαρκές bandwidth, ιδίως προς σελίδες στο εξωτερικό, ειδικά αν μιλάμε για ταχύτητες της τάξης των 15 Mbps και άνω», *ΤΑ ΝΕΑ*, 22-1-08, σελ. 33/5.

«Το σήμα του είναι πολύ ισχυρό κι εκτός των άλλων διαθέτει οθόνη στην οποία μπορείτε να βλέπετε την ταχύτητα στην οποία λειτουργεί το δίκτυό σας, το bandwidth που αξιοποιεί ο κάθε υπολογιστής και άλλες χρήσιμες πληροφορίες, χωρίς να χρειάζεται να ανατρέξετε στον υπολογιστή σας», *ΤΑ ΝΕΑ*, 31-7-07, σελ. 8/36.

«Η συνεχής πτωτική τάση των τιμών του γρήγορου Internet σε συνδυασμό με τις αυξημένες πλέον ανάγκες των χρηστών για περισσότερη ταχύτητα, γεγονός που απαιτεί μεγαλύτερο εύρος ζώνης (bandwidth), έχει δημιουργήσει νέα δεδομένα στη συγκεκριμένη αγορά από τις αρχές του χρόνου», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-4-06, σελ.VIII(20).

---

1. Για όλες τις προτάσεις μας με το στοιχείο «τηλε-», βλ. ibid. Χριστοφίδου, σελ. 461-476.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

bar code → **γραμμοκώδικας**

«...του bar code, δηλαδή του σήματος με τις μαύρες κάθετες γραμμές με το οποίο σφραγίζονται πολλά προϊόντα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 23-11-97, σελ. C23.

blended learning → **σύνθετη (τηλ)εκπαίδευση**

«Εφαρμόζει πρακτικές μεικτής κατάρτισης (blended learning), αλλά και σύγχρονες μεθόδους όπως e-Learning και business games, ενώ η εκπαιδευτική διαδικασία βασίζεται στη φιλοσοφία LEAP (Learn & Apply)», *ΤΑ ΝΕΑ*, 22/23-9-07, σελ. 20.

botnet → **δίκτυο-ρομπότ**

«Γρήγορα οι spammer είχαν στη διάθεσή τους ολόκληρα δίκτυα από ελεγχόμενους υπολογιστές "ζόμπι" - τα λεγόμενα botnet ή δίκτυα ρομπότ», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-12-07, σελ. 4 (54).

«Για τρεις εβδομάδες ο εσθονικός κυβερνοχώρος υπέστη ανυπολόγιστες ζημιές, αφού η Βουλή, τράπεζες, εκδότες και πολιτικές ιστοσελίδες βρέθηκαν κάτω από επίθεση με botnets», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-8-07, σελ. 45.

«Κατ' αρχάς, με την αρωγή ενός υπολογιστή του δικτύου-ρομπότ (botnet), στέλνεται σε διάφορους υπολογιστές με τη μορφή κάποιου συνημμένου ηλεκτρονικής αλληλογραφίας ένας ιός που περιέχει ένα αρχείο "Δούρειο Ίππο" (trojan)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 26-1-07, σελ. Α4.

brainwear → **πνευματικό δυναμικό**

«Δεύτερον στις υψηλές υπηρεσίες που παρέχουμε στους πελάτες μας... και τρίτον στο ανθρώπινο δυναμικό μας, στο πνεύμα ομαδικότητας που μας διακρίνει και στη δημιουργικότητά μας (brainwear)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 20-2-05, σελ. 14.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

broadband → **ευρυζωνικός, -ή, -ό**

«Επιτακτική πλέον ανάγκη για την Ελλάδα χαρακτηρίζεται η ανάπτυξη των ασύρματων ευρυζωνικών δικτύων ή broadband wireless, όπως ονομάζονται διεθνώς. Αδιάψευστος μάρτυρας της ύπαρξης της συγκεκριμένης ανάγκης για τη χώρα μας είναι και η ίδια η επίτροπος της ΕΕ, αρμόδια για την Κοινωνία της Πληροφορίας και τα ΜΜΕ, κυρία Βίβιαν Ρέντινγκ», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 28-10-07, σελ. D30.

«Η Hellas On Line δίνει την προσφορά broadband pack αντί 24 ευρώ μηνιαίως για ταχύτητα 512 Kbps ενώ η OTEnet με την προσφορά On DSL kit παρέχει ταχύτητα 512 Kbps αντί 24,99 ευρώ μηνιαίως», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 12-3-06, σελ. D09.

browser → **φυλλομετρητής**

«Συγκεκριμένα, θα διατίθεται μία κάρτα DS (με κόστος περίπου 20-25 ευρώ) που θα περιέχει ένα browser της Opera και σε συνδυασμό με την κάρτα Wi-Fi, θα επιτρέπει ασύρματη πρόσβαση στο Internet, όπου ασφαλώς διατίθενται ασύρματα δίκτυα Wi-Fi και hot spots», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 11-3-06, σελ. 10.

«Η νέα κάρτα με τον ενσωματωμένο browser θα διατεθεί εξαρχής σε όλο τον κόσμο και το κόστος της θα ανέρχεται περί τα 20 ευρώ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25/26-2-06, σελ. 6.22.

«Μόνο που ο υπολογιστής σας δεν είναι σαν τις τσέπες του Κοντορεβυθούλη, δεν γεμίζει δηλαδή με cookies για να περνά την ώρα του τρώγοντας, ενόσω ο πλοηγός σας (browser) ψάχνει στο διαδίκτυο», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 23-2-00, σελ. 38.

«Η αμερικανική Conversa έχει αναπτύξει έναν φωνητικό προσαγωγό Internet (browser)...», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 1-12-99, σελ. 33 (Δ3).

browsing → **φυλλομέτρηση**

«Γενικό συμπέρασμα και για τις δύο συσκευές: Δεν είναι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πολύ βολικές για αξιοποίηση του Ίντερνετ, (μηνύματα, browsing), αλλά έχουν πολύ καλό εξοπλισμό για φωτογραφίες, μουσική και συγχρονισμό με το PC», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 11-11-07, σελ. 13.

«Η σημερινή εποχή χαρακτηρίζεται από την ευρεία χρήση του Διαδικτύου και είναι εποχή του "browsing" ("browsing era") τόνισε ο Μπιλ Γκέιτς», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-7-00.

bullet train → **ταχυτρένο**

«Εβδομήντα εκατομμύρια άνθρωποι συνδέονται με το bullet train από το Τόκιο ως την Οσάκα, στη μεγαλύτερη και πιο πυκνή μεγαλούπολη που υπάρχει», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-8-06, σελ. (47)5.

call center → **κέντρο κλήσεων**

«Δεκάδες χιλιάδες Έλληνες θα δεχτούν τηλεφώνημα από το call center που έχει στήσει το υπουργείο Οικονομικών και θα κληθούν να κάνουν τις απαραίτητες διορθώσεις, τηλεφωνικώς ή μέσω Ίντερνετ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 28-9-08.

«Επίσης στο τέλος του μήνα θα τεθούν σε λειτουργία και οι νέες υπηρεσίες εξυπηρέτησης πελατών των δύο εταιρειών μέσω call centers και direct mail, για την προώθηση των unit linked σε συνεργασία και με παραδοσιακά δίκτυα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-10-00, σελ. D24.

carbon footprint → **ρυπαντικό ίχνος**

«Αν ο φόρος κλιματολογικής ρύπανσης ανακοινωθεί τώρα ότι θα ισχύσει για παράδειγμα σε 3 ή σε 5 χρόνια, οι διάφοροι οικονομικοί φορείς (επιχειρήσεις, δημόσιος τομέας, ιδιώτες κ.λπ.) πιθανότατα θα σπεύσουν να μειώσουν τους ρύπους τους (το λεγόμενο "carbon footprint" τους) στο μεσοδιάστημα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομική)*, 27-1-08, σελ. 2.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

cell sites → **δικτυοκυψέλες**[2]

«Έτσι η Yankee Group εκτιμά ότι χρειάζεται να κατασκευαστούν πάνω από... 50.000 νέοι cell sites για να υποστηρίξουν το αμερικανικό εθνικό δίκτυο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Infotech)*, 11-4-00, σελ. 12.

chat → **δικτυοσυνομιλία**

«Αναφέρεται στις ανθρώπινες σχέσεις και στους ανθρώπους που αντί να βγαίνουν έξω με τους φίλους τους κάθονται στο PC και μιλάνε μαζί τους μέσω chat», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-7-08.

«...ένα πρόγραμμα με το οποίο δύο χρήστες υπολογιστών με σύνδεση στο Internet μπορούσαν να επικοινωνήσουν μεταξύ τους όχι μόνο γραπτώς (chat, e-mail) αλλά και φωνητικώς...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-9-07, σελ. 2 28.

chatroom → **χώρος δικτυοσυνομιλίας**

«Θα το έλεγα σε οποιονδήποτε εκτός από τους γονείς μου, επειδή έτσι θα επιβεβαιώνονταν οι φόβοι της μητέρας μου που μου απαγορεύει να πηγαίνω σε χώρους συζήτησης (chatrooms), αναφέρει κορίτσι ηλικίας 9-10 ετών από τη Γερμανία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-9-07, σελ. Β22.

«Ο Γερμανός θα 'ναι ο υψηλός προσκεκλημένος στο chatroom της ιστοσελίδας της UEFA», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-1-06.

«Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα, ποσοστό 15% των χρηστών του Ίντερνετ έχουν επισκεφθεί ηλεκτρονικές διευθύνσεις ή chat rooms σεξουαλικού περιεχομένου...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-5-00, σελ. Α14.

chipset → **ομάδα κυκλωμάτων**

«...αν και η ELSA προτείνει τη χρήση του 3D Revelator με τις

---

2. Για τις προτάσεις μας με πρώτο συνθετικό το «δικτυο-» βλ. ibid. Χριστοφίδου, σελ. 461-476.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

δικές της σειρές προϊόντων, πρακτικά το περιφερειακό λειτουργεί χωρίς προβλήματα με όλες τις κάρτες που είναι εξοπλισμένες με τα πολύ διαδεδομένα chipsets... (Riva TNT, TNT2...)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Infotech)*, 11-4-00, σελ. 8.

crawler → **δικτυοανιχνευτής**

«Η κάθε μηχανή αναζήτησης εξαπολύει χιλιάδες Crawlers που αναζητούν και αναλύουν το περιεχόμενο και τη λειτουργία εκατομμυρίων sites σε όλο τον κόσμο, ενώ επαναλαμβάνουν τις επισκέψεις τους περιοδικά», *ΤΑ ΝΕΑ*, 17-7-07, σελ. 33/5.

«Εκεί που ο δικός μας φέρνει από άλλο μηχάνημα στον Παγκόσμιο Ιστό κάθε φορά το αντίγραφο μιας σελίδας, ο Crawler μιας μηχανής αναζήτησης έχει τη δυνατότητα να ζητάει αντίγραφα χιλιάδων σελίδων ταυτόχρονα από εκατοντάδες μηχανήματα συνδεδεμένα στον Παγκόσμιο Ιστό», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-10-05.

cruise control → **ταχοστάτης**

«Τα χειριστήρια για τα φλας, φώτα, καθαριστήρες, κόρνα, cruise control /περιοριστή ταχύτητας είναι συγκεντρωμένα στον σταθερό "ομφαλό" του τιμονιού, όπως επίσης και το ταχύμετρο με τις ενδείξεις για τα φλας, τα φώτα, τους προβολείς και τις προειδοποιητικές λυχνίες», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-9-07, σελ. 46.

cyberbulling → **δικτυοπαρενόχληση** (βλ. και *bullying*, σελ. 227)

«Σύμφωνα με τον Κώστα Φράγκο, τέσσερις είναι οι κίνδυνοι του Ίντερνετ για τη σύγχρονη κοινωνία: η εξάρτηση από το Ίντερνετ, ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός (cyberbullying), η ηλεκτρονική απιστία και η παιδοφιλία-πορνογραφία μέσω του Διαδικτύου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 14-2-09.

«Δεν είναι τυχαίο άλλωστε που τόσο στην Αμερική όσο και στην Αγγλία (οι συζητήσεις άρχισαν αυτή την εβδομάδα) το θέμα του cyberbullying έχει μπει σοβαρά στην πολιτική ατζέντα των αρμοδίων», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 4-10-08.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«...το 4,2% παιδιών και εφήβων στην Αθήνα, ηλικίας 14 έως 16 ετών, έχει δεχθεί απειλές μέσω Διαδικτύου (Cyber bulling victims)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-1-08, σελ. 49.

cyborg → **μηχανοργανισμός / μηχανοργανικός**

«Έτσι ο χειριστής μπορεί να κλείσει το cyborg χέρι του αν "φαντασεί" την κίνηση», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-9-07, σελ. 34.

«Όταν μιλάμε για cyborg σήμερα εννοούμε τον terminator, αλλά σκεφθείτε cyborg συστήματα, όπου τα σώματα είναι χωριστά ως προς τον τόπο από τον οποίο συνδέονται, όμως στο Internet συνιστούν ένα σύνολο. Ήδη συνιστούμε όλοι ένα cyborg σύστημα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 6-5-07.

dark fiber → **εφεδρική ίνα**

«Το Δίκτυο αυτό θα εξαπλωθεί σε όλη την ήπειρο τα επόμενα πέντε χρόνια με νέου τύπου καλώδιο οπτικών ινών (το "dark fiber"- DF), που θα επιτρέπει τη διέλευση 10 Gbps (Gigabit ανά δευτερόλεπτο)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-4-05, σελ. (59) 7.

data mining → **εξαγωγή δεδομένων**

«Μαθήματα: Special topics in Information Systems, Data Mining...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομική)*, 19-9-04, σελ. 9.

delete → **διαγραφή**

«Ήδη το email μας έχει φρακάρει και λυπούμαι να πω ότι δεν τα διαβάζουμε καν. Ένα delete και τελείωσε...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-2-00, σελ. 63.

desktop (υπολογιστής) → **επιτραπέζιος (υπολογιστής)**

«Όπως σε έναν υπολογιστή, όπου ο χρήστης του μπορεί να διαμορφώσει το προφίλ του desktop ανάλογα με τις προτιμήσεις του...», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 23-2-00, σελ. 39.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«...περισσότερη ζήτηση παρουσιάζουν... οι desktop και laptop υπολογιστές...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-10-98, σελ. 21(Ε5).

dialer → **λαθροκλήση**

«Το πρόγραμμα (τύπου dialer) που χρησιμοποιείται κάθε φορά δεν θα πρέπει να αντικαθιστά τον αριθμό της κανονικής σύνδεσης του συνδρομητή στο Διαδίκτυο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 22-9-07.

«Τα προγράμματα dialers καλούν αυτόματα αριθμούς υψηλής χρέωσης στο εξωτερικό», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-7-06, σελ. 14.

anti-dialer → **φραγή λαθροκλήσης**

«Για την προστασία από τους dialers, επισημαίνει η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης, θα πρέπει, εκτός από την εγκατάσταση ενός προγράμματος anti-dialer, να αποφεύγεται η επίσκεψη σε ιστοσελίδες αμφιλεγόμενου περιεχομένου ή σε περίπτωση λάθους οι χρήστες να "κλείνουν" όλα τα pop-up παράθυρα που εμφανίζονται», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-7-06, σελ. 14.

drivers → **οδηγοί (συσκευών)**

«Η εγκατάσταση των drivers ήταν εύκολη και απροβλημάτιστη...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Infotech)*, 11-4-00, σελ. 11.

dual core / core duo (επεξεργαστής) → **διπλοπύρηνος (επεξεργαστής)**

«Πρόκειται για μοντέλα τελευταίας τεχνολογίας, τα οποία ενσωματώνουν επεξεργαστές διπλού πυρήνα (Core duo) και μπορούν να τρέξουν τις περισσότερες εφαρμογές αλλά και βιντεοπαιχνίδια», *ΤΑ ΝΕΑ (Οικονομία)*, 16-8-07, σελ. 54.

«Η χρήση επεξεργαστών dual core και σύντομα μνήμων flash αντί για σκληρό δίσκο, σαφώς περιορίζει την εκπομπή ενέργειας», *ΤΑ ΝΕΑ*, 24-7-07, σελ. 35/7.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

e-business → **δικτυοεπιχείρηση**

«Μεταξύ των διαφόρων θεσμικών οργάνων της που αναζητούν λύσεις, το European e-Skills Forum έχει εντοπίσει τις ανάγκες ανάπτυξης νέων δεξιοτήτων σε τρεις περιοχές: Τις δεξιότητες του επαγγελματία που αξιοποιεί τις ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών), τις δεξιότητες του χρήστη των ΤΠΕ και τις δεξιότητες του ηλεκτρονικού επιχειρείν (e-business)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 16-12-07, σελ. Η08.

«Σήμερα TV στο πάτο, αύριο e-business», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 29-12-99, σελ. Δ8(40).

e-commerce → **δικτυοεμπόριο**

«Αναμενόμενη έκρηξη του e-commerce στην Ευρώπη», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 29-12-99, σελ. Δ2(34).

e-δήλωση → **τηλεδήλωση**

«Παράταση για e-δηλώσεις», (τίτλος) *ΤΑ ΝΕΑ*, 16/17-6-07, σελ. 29.3.

e-learning → **τηλεκπαίδευση**

«Για τους νέους υπαλλήλους της και για την προσαρμογή τους στο δικό της εργασιακό περιβάλλον, η Τράπεζα παρέχει εκπαιδευτικά προγράμματα με τα οποία πέραν της βασικής ενημέρωσής τους... προχωρεί στον συνδυασμό της θεωρητικής κατάρτισης με την εργασιακή εμπειρία μέσω εκπαιδευτικών μεθόδων όπως το "e-learning" και "on the job training"», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 18-5-08.

«Στις αρχές του 2008 ξεκινάει, σε συνεργασία με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το πρώτο πρόγραμμα μιας σειράς εκπαιδευτικών προγραμμάτων με τη σύγχρονη μέθοδο e-learning (blended)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 30-12-07.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

e-marketplace → **δικτυοαγορά**

«...η συμμετοχή σε ηλεκτρονικές αγορές (e-marketplaces) και τράπεζες πληροφοριών στο Διαδίκτυο, σε εκθέσεις, η λήψη υπηρεσιών από εξωτερικούς συμβούλους κ.λπ.», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 31-7-05, σελ. 5.

e-μπόριο[3] → **δικτυοεμπόριο** (βλ. και *e-commerce* πιο πάνω)

«Πράσινη βίβλος για e-μπόριο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-2-07.

e-pass → **τηλεδιόδια**

«Θα τοποθετηθούν ηλεκτρονικά "μάτια" στις εισόδους των δύο δακτυλίων που θα καταγράφουν τα εισερχόμενα οχήματα και η χρέωση θα γίνεται με αυτόματο τρόπο, όπως με το e-pass που χρησιμοποιούν πολλοί οδηγοί για τμήματα των εθνικών δρόμων και την Αττική Οδό», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-1-08, σελ. 51.

e-signature → **τηλεϋπογραφή**

«Η διαδικασία της ηλεκτρονικής υποβολής και διακίνησης δικαστικών εγγράφων θα υλοποιείται μέσω ασφαλούς δικτύου ηλεκτρονικής επικοινωνίας (e-mail) μεταξύ της γραμματείας των δικαστηρίων και των δικηγόρων με τη χρήση πιστοποιημένης κάρτας η οποία θα περιέχει την ηλεκτρονική τους υπογραφή (e-signature)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-11-07, σελ. Α17.

e-society → **δικτυοκοινωνία**

«...για να ενισχύσει τις τελευταίες... δηλώσεις του Κλίντον για τη δημιουργία μιας οργανωμένης ηλεκτρονικής κοινωνίας, της e-society,...», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 29-12-99, σελ. 35(Δ3).

---

3. Βλ. και άρθρο Κατσούδα & Κρητικού ibid., σελ. 456.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

e-waste → **ηλεκτρονικά απόβλητα**

«Η Greenpeace, το Δίκτυο της BAN (Basel Action Network),... μάχονται καθημερινά για να εμποδίσουν την παράνομη διακίνηση του e-waste αλλά και για να αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο οι μεγάλοι κατασκευαστές διαχειρίζονται τα απόβλητά τους», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 21-10-07, σελ. 54.

emission caps → **όρια ρύπανσης**

«Αυτές οι περικοπές θα γίνονταν με βάση προσυμφωνημένων ανωτάτων επιτρεπτών ορίων ρύπων (emission caps) κατά χώρα, ένα σύστημα διαπραγματεύσιμων ρύπων (emission trading systems) και κρατικές επιδοτήσεις ερευνών για καθαρές τεχνολογίες», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομική)*, 27-1-08, σελ. 2.

emission trading system → **αγοραπωλησία ρύπων**

«Αυτές οι περικοπές θα γίνονταν με βάση προσυμφωνημένων ανωτάτων επιτρεπτών ορίων ρύπων (emission caps) κατά χώρα, ένα σύστημα διαπραγματεύσιμων ρύπων (emission trading systems) και κρατικές επιδοτήσεις ερευνών για καθαρές τεχνολογίες», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομική)*, 27-1-08, σελ. 2.

eye password → **οπτικός κωδικός**

«Το νέο σύστημα ονομάζεται EyePassword (Οπτικός Κωδικός) και σκανάρει το πρόσωπο του χρήστη με αόρατες υπέρυθρες ακτίνες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-8-07, σελ. Α31.

fast ignition → **ταχυανάφλεξη**

«Η μέθοδος που περιγράψαμε ονομάζεται "fast ignition" και για να επιτευχθεί χρησιμοποιεί βομβαρδισμό λέιζερ μακρού παλμού για τη συμπίεση του καύσιμου υδρογόνου και βραχέος παλμού για την έναρξη της πυρηνικής αντίδρασης», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-6-07, σελ. (53)3.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

fast internet → **ταχυδιαδίκτυο**

«Εφαρμογές που σήμερα προωθεί ο ΟΤΕ, όπως τηλε-εκπαίδευση, τηλε-εργασία, τηλε-ιατρική, υπηρεσίες νοήμονος Δικτύου, fast Internet,...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-5-00, σελ. Α5.

flat-rate → **σταθερή χρέωση, πάγια χρέωση**

«Αν και η κατηγορία αυτή δεν είναι ενδεικτική, εν τούτοις μας δίνει μια προβολή του κατά πόσο συμφέρει η υπηρεσία με την τιμολόγηση flat-rate έναντι της χρονοχρέωσης», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-2-08, σελ. Β27.

fuel injection → **έγχυση καυσίμου**

«Τεχνολογίες όπως το ηλεκτρονικό fuel injection είναι σχεδιασμένες για να εξυπηρετούν τον διπλό σκοπό της (ακόμη) γρηγορότερης επιτάχυνσης και της εξοικονόμησης καυσίμων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-3-07, σελ. Β16.

gadget → **(πρωτοποριακή) μικροσυσκευή**

«Η επιτυχία των ψηφιακών μυθιστορημάτων από κινητά δεν άφησε αδιάφορους τους παραδοσιακούς εκδότες. Δεν θα μπορούσαν άλλωστε να αγνοήσουν ένα τέτοιο δυναμικό, ιδίως σε μια κοινωνία όπου οτιδήποτε εμπορεύσιμο το εκμεταλλεύεται στο έπακρο και όπου οι καταναλωτές βρίσκονται συνεχώς στο κυνήγι κάθε gadget που εμφανίζεται», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 26-11-08.

«Με τα διθυραμβικά αυτά λόγια το "Australia PC Magazine" χαιρέτισε το Combimouse –έναν συνδυασμό πληκτρολογίου και ποντικιού όπως δεν τον είχε δει ποτέ κανείς– ως μια από τις μεγάλες εμπνεύσεις της εποχής. Αρχικά ορισμένοι το αντιμετώπισαν σαν ένα ακόμη τρελό gadget», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAScience)*, 10-9-06, σελ. (57)11.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

gamercycle → **παιχνιδοποδήλατο**

«Το μυστικό βρίσκεται σε μια συσκευή στατικού ποδηλάτου που ονομάζεται GamerCycle και συνδέεται με την οθόνη της τηλεόρασης. Η συσκευή λειτουργεί περίπου ως... μανιβέλα: όσο το παιδάκι κουνάει τα ποδαράκια του και γυρίζει τα πεντάλ, η οθόνη προβάλλει την αγαπημένη του εκπομπή, ταινία ή βιντεοπαιχνίδι», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAScience)*, 15-5-05, σελ. 8(60).

greentech → **οικολογική τεχνολογία**

«Είναι εφικτή μια πράσινη πληροφορική; Με οδηγό ένα κύμα greentech, που πολλαπλασιάζεται στη Σίλικον Βάλεϊ, οι μεγάλες εταιρείες πληροφορικής και λογισμικού έχουν αρχίσει να προσανατολίζονται σε μια λιγότερο ενεργοβόρο πολιτική», *ΤΑ ΝΕΑ*, 29-8-07, σελ. 65.

hacking → **δικτυοπαραβίαση** (βλ. και *χάκερ* στο ΔΕΟΝ 2000, τεύχ. 7, σελ. 158)

«Αποδίδει την υπόθεση του hacking στα ηλεκτρονικά αρχεία στο γεγονός ότι "η Επιτροπή Ανταγωνισμού βρίσκεται στο μάτι του κυκλώνα..."», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 1-10-06.

«Πρόκειται για μια νέα μορφή hacking, που αξιοποιεί την ελλιπή προστασία των ασύρματων συνδέσεων, παρότι οι υποστηρικτές της διατείνονται ότι το "wardriving" αποσκοπεί στην ενημέρωση των πολιτών για τους κινδύνους που κρύβουν τα αφύλακτα ασύρματα δίκτυα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 17-3-06.

«Εάν ψηφιστεί ως έχει, δίνεται το δικαίωμα στους δικαιούχους των πνευματικών δικαιωμάτων αρχείων μουσικής, ταινιών κ.λπ. να εμποδίσουν την καταπάτηση των δικαιωμάτων τους, χωρίς οι πράξεις τους να θεωρούνται παράνομες, σύμφωνα με την ισχύουσα στις ΗΠΑ νομοθεσία περί "χάκινγκ"», *in.gr*, 30-9-02.

«Έληξε ο διαγωνισμός χάκινγκ της SDMI» (τίτλος), *in.gr*, 29-11-00.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

anti-hacking → **δικτυοπροστασία**

«Την υπόθεση ερευνούν από χθες αστυνομικοί του τμήματος Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος οι οποίοι είναι ειδικά εκπαιδευμένοι στο "anti-hacking"», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 31-1-08, σελ. Α19.

hardware → **υλι(σμι)κό**

«Η ζήτηση αυξάνεται σταθερά τις δύο τελευταίες δεκαετίες και οι περισσότερες εταιρείες προσλαμβάνουν εργολάβους για τη διαχείριση λογισμικού και hardware», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 18-5-08.

«Η μεγάλη όμως εξέλιξη της τεχνολογίας καθώς και η μείωση των τιμών τόσο σε επίπεδο hardware –ειδικότερα στους φορητούς (laptops) υπολογιστές– όσο και σε επίπεδο λιανικών τιμών πρόσβασης στο Internet, την τελευταία διετία, συνέβαλαν στην αλματώδη αύξηση της διείσδυσης του προσωπικού υπολογιστή στα νοικοκυριά ως μέσου εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας, ενημέρωσης, ακόμη και επικοινωνίας», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 18-5-08, σελ. D27.

Hi-End → **απόλυτης πιστότητας**

«Ο Hi-End ήχος απευθύνεται σε μυημένους. Αν ο ήχος δεν είναι το μεγάλο πάθος σας, καλό είναι να αρκεστείτε σε ένα αρκετά φθηνότερο (και πιο ευχάριστο) hi-fi σύστημα ή σε ένα καλό Home Cinema», *ΤΑ ΝΕΑ*, 6-11-07.

high definition TV → **τηλεόραση υψηλής ευκρίνειας**

«Ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών, πρωτοπόρος σε θέματα τεχνολογίας στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, προσφέρει από τον περασμένο Νοέμβριο νέες υπηρεσίες πληροφόρησης προς τους επιβάτες και τους επισκέπτες, αξιοποιώντας –για πρώτη φορά στον αεροδρομιακό χώρο διεθνώς– τις δυνατότητες του υπερσύγχρονου ενιαίου δικτύου δεδομένων, φωνής και τηλεοπτικού σήματος (triple play) και τη δυνατότητα διαχείρισης και

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μετάδοσης τηλεοπτικού σήματος υψηλής ευκρίνειας (High Definition TV)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-4-06, σελ. VI(18).

high tech → **τεχνολογία(ς) αιχμής**

«Σύμφωνα με δημοσιεύματα του κινεζικού Τύπου, το high-tech σύστημα θα εγκατασταθεί στις εισόδους όλων των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων και θα καθιστά εφικτό τον εντοπισμό προσώπων που έχουν χαρακτηρισθεί ως "ταραχοποιοί" ώστε να απαγορεύεται η είσοδός τους στους χώρους διεξαγωγής των αγώνων», *Net News*, 25/26-2-06, σελ. 19.3.

home cinema → **οικιακός κινηματογράφος**

«Δεν μπορείτε να διαλέξετε τον κατάλληλο συνδυασμό ηχείων και ενισχυτή και δεν καταλαβαίνετε τη διαφορά ανάμεσα σε ένα στερεοφωνικό σύστημα και σε ένα home cinema;», *ΤΑ ΝΕΑ*, 25-9-07, σελ. 6/34.

home page → **κεντρική σελίδα**

«Η πολιτική μας για τους νέους το 1998 περιγράφεται στο home page της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού στο link...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-3-98, σελ. 97.

home technology → **οικιακή τεχνολογία**

«Επίσης, η τότε θυγατρική του Κωτσόβολος ΑΕΒΕ απέκτησε το 51% της Ράδιο Αθήναι ΑΕ, της τρίτης σε μέγεθος αλυσίδας καταστημάτων ηλεκτρικών συσκευών, ενώ η ίδια εταιρεία προχώρησε στην ανάπτυξη της εμπορικής επιχείρησης One Way Technostores ΑΕ, που δραστηριοποιούνταν στον τομέα του home technology και της κινητής τηλεφωνίας και διέθετε αρκετές δεκάδες καταστήματα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 4-11-07, σελ. Β14.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

host → **εξυπηρέτης**

«Ο αριθμός των <u>host</u> ξεπερνά τους 1000», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAnet)*, 28-12-97, σελ. 15.

hovercraft → **αερόστρωμνο**

«...ολοκληρώθηκε... η άσκηση "Καταιγίς"... που περιέλαβε στο σχεδιασμό της και τα αερόστρωμνα (<u>hovercraft</u>) Zubr», *ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ*, 19-5-01, σελ. 53.

image stabilizer → **σταθεροποιητής εικόνας**

«Για ακόμη ευκολότερες λήψεις, διαθέτει οθόνη 2,4 ιντσών (6,1 εκατοστά), με ανάλυση 154.000 pixels, καθώς και ψηφιακό σταθεροποιητή εικόνας (Digital <u>Image Stabilizer</u>) για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αποφυγή των θολών και κουνημένων εικόνων», *ΤΑ ΝΕΑ*, 25-9-07, σελ. 2/30.

«Η κάμερα έρχεται με μικρές και συμπαγείς διαστάσεις, 35x οπτικό ζουμ ηλεκτρονικό σταθεροποιητή εικόνας E.I.S (Electronic <u>Image Stabilizer</u>) ο οποίος και αναλαμβάνει να απαλύνει την εικόνα από κουνήματα και αναταράξεις και βοηθά τις ταινίες σας να δείχνουν πιο καθαρές», *ΤΑ ΝΕΑ*, 19-9-07, σελ. 2/30.

instant message → **άμεσο μήνυμα**

«Τα άμεσα μηνύματα, γνωστά και ως <u>Instant Messages</u> (IM), αποτελούν μια μέθοδο ηλεκτρονικής επικοινωνίας, όπως είναι το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Η βασική διαφορά, όπως φαίνεται και από το όνομα, είναι ότι τα μηνύματα αυτά μεταδίδονται άμεσα. Η υπηρεσία άμεσων μηνυμάτων απαιτεί τη χρήση ειδικών προγραμμάτων λογισμικού, όπως...», *ΕΘΝΟΣ*, 11-9-05.

intercooler → **εναλλάκτης θερμότητας**

«Η σημαντικότερη παρέμβαση ήταν η αλλαγή του μπροστι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νού καπό με μια άλλη κατασκευή που φέρει εισαγωγή αέρα για την ψύξη του intercooler του turbo», *ΕΨΙΛΟΝ*, τεύχ. 866, 18-11-07, σελ. 190.

interface → **διεπαφή**

«...η συσκευή που συνδυάζει μικρό μέγεθος, υψηλή αισθητική και τρισδιάστατο interface», *ΤΑ ΝΕΑ*, 16/17-6-07, σελ. 10.36.

«Έτσι, πέρυσι, τη στιγμή που το νέο λειτουργικό σύστημα της Microsoft, τα γνωστά πλέον Vista, δέχονταν μάλλον υποτονικές κριτικές από τον εξειδικευμένο κλαδικό Τύπο στις ΗΠΑ, τα προϊόντα των ανταγωνιστών που χρησιμοποιούσαν "φυσικά interfaces", δηλαδή το iPhone της Apple, το κινητό που δεν διαθέτει πληκτρολόγιο αλλά οθόνη αφής και το Nitendo Wii, παιχνιδοκονσόλα που παίζεται με φυσικές κινήσεις και όχι με τηλεχειριστήριο, έγιναν αρκετά δημοφιλή», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-1-08, σελ. Β28.

interactive → **αμφίδρομος, -η, -ο, διαδραστικός, -ή, -ό**

«...σε συνδυασμό με τα computer graphics και τη μουσική χτίζουν ένα interactive οπτικοκινητικό δρώμενο που κρατά σε εγρήγορση το θεατή...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-5-00, σελ. 23.

interactive TV → **αμφίδρομη τηλεόραση, διατηλεόραση**

«Ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον διεθνές συνέδριο για ένα θέμα που αρχίζει να έρχεται όλο και περισσότερο στο προσκήνιο, αυτό της ψηφιακής διαδραστικής τηλεόρασης (digital interactive TV), πραγματοποιείται στην Αθήνα στις 25 και 26 Μαΐου», *ΗΜΕΡΗΣΙΑ*, 13-5-06.

«Οι αναλυτές της IDC προβλέπουν ότι η αγορά αμφίδρομων συσκευών –από υποφορητούς υπολογιστές ως interactive TV– θα φτάσει τα 89 εκατομμύρια τεμάχια...», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 29-3-00, σελ. 35, Δ3.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

internet banking → **δικτυοτραπεζική** (βλ. και σελ. 295)

«Η χρήση του internet banking διευκολύνει τις συναλλαγές, αφού ο συναλλασσόμενος έχει πρόσβαση σε τραπεζικές υπηρεσίες οπουδήποτε και αν βρίσκεται...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 3-1-00.

internet trading → **δικτυοσυναλλαγές**

«Internet trading. Άμεση επιβεβαίωση εκτέλεσης εντολών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ*, 6-2-00, σελ. 2.

inverter → **αναστροφέας (τάσης)**

«Έτσι από μεθαύριο, οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να αγοράσουν τις νέες συσκευές, οπωσδήποτε τεχνολογίας inverter, αποσύροντας τις παλιές (μέχρι 2 ανά άτομο) ωφελούμενοι από την επιδότηση 35% επί της λιανικής τιμής», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-6-09.

joystick → **χειριστήριο**

«Η πλοήγηση γίνεται με λαβή (joystick)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-1-99, σελ. 48(16).

laptop (υπολογιστής) → **φορητός (υπολογιστής)**

«...περισσότερη ζήτηση παρουσιάζουν... οι desktop και laptop υπολογιστές...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-10-98, σελ. 21(Ε5).

link → **σύνδεσμος**

«Η πολιτική μας για τους νέους το 1998 περιγράφεται στο home page της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού στο link...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-3-98, σελ. 97.

low tech → **απλή τεχνολογία**

«Η λόου τεκ (low-tech, χαμηλής τεχνολογίας), όπως αποκα-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λείται, μέθοδος απαιτεί ελάχιστα υλικά για να προσφέρει αισθητικά και νοηματικά αποτελέσματα...», *ΕΨΙΛΟΝ*, τεύχ. 598, 22-9-02, σελ. 91.

«Στην ίδια μελέτη επισημαίνεται ωστόσο η χρήση "low tech" εκπαιδευτικών εργαλείων από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-6-01, σελ. Α46.

mailing list → **κατάλογος παραληπτών**

> «Τον Μάιο, οι εθελοντές της εκστρατείας προσέγγισαν εκατοντάδες χιλιάδες μη εγγεγραμμένους Αμερικανούς ψηφοφόρους, ενώ τον Ιούνιο τα εκατομμύρια μέλη της mailing list έλαβαν emails με τα οποία παροτρύνονταν να "προσηλυτίσουν" τους υποστηρικτές της ηττημένης, Χίλαρι Κλίντον», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 8-7-08.

malware → **κακόβουλο λογισμικό**

«Σύμφωνα με την έκθεση του πρώτου τριμήνου του 2008 από τα Εργαστήρια Panda (PandaLabs) –το εργαστήριο ανάλυσης και ανίχνευσης malware της Panda Security, της διεθνούς εταιρείας που κατασκευάζει λογισμικό για την ασφάλεια συστημάτων υπολογιστών– το adware, με ποσοστό 28,58%, ήταν ο τύπος malware που μόλυνε τους περισσότερους υπολογιστές στους πρώτους τρεις μήνες του τρέχοντος έτους», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-4-08.

«Σύμφωνα με στοιχεία των Εργαστηρίων Panda (Pandalabs), μιας από τις μεγαλύτερες εταιρείες η οποία εξειδικεύεται στην κατασκευή προγραμμάτων ασφαλείας για τους υπολογιστές, αυτοί οι κακόβουλοι κώδικες αποτέλεσαν το 25,83% του malware (κακού λογισμικού), το οποίο ανιχνεύθηκε από το ActiveScan (online υπηρεσία της Panda Security η οποία συλλέγει στατιστικά στοιχεία από όλους τους χρήστες) και παράλληλα το 77,40% του νέου malware το οποίο εμφανίστηκε κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-1-08, σελ. Β27.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

memory stick → **κάρτα μνήμης**

«...ή φτιάχνετε στον υπολογιστή σας, στα λεγόμενα "memory stick", σε κάποιες μονάδες μνήμης δηλαδή που έχουν το μέγεθος και το σχήμα μιας... τσίχλας...», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMARAM)*, 29-9-99, σελ. 29(Δ3).

microfabrication → **μικροκατασκευαστική / μικροκατασκευή**

«Αν η έκφραση "διυλίζω τον κώνωπα" σας φαίνεται υπερβολική πώς θα σας φαινόταν η ιδέα του "σμιλεύω την τρίχα"; Για τους επιστήμονες που ασχολούνται με την microfabrication (μικροκατασκευαστική, θα λέγαμε) η υπόθεση φαντάζει παιχνιδάκι», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAScience)*, 10-7-05, σελ. 8(54).

middleware → **μεσολογισμικό**

«Υπάρχει και ένας όρος-κλειδί για όλα αυτά, το middleware, ένα είδος προγραμματικού πακέτου που θα επιτρέπει σε κάποιον να έχει από απόσταση πρόσβαση σε δεδομένα και υπολογιστική δύναμη με ευκολία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-12-07.

«Αυτή ακριβώς την ταχύτητα και τους έξυπνους μεσολαβητές (το λεγόμενο "middleware") πασχίζει να διασφαλίσει το EGEE και άλλες αντίστοιχες προσπάθειες σε άλλα μέρη του πλανήτη μας που συναπαρτίζουν την παγκόσμια δικτύωση πλέγματος (Global Grid forum)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-4-05, σελ. (59)7.

mobile internet → **κινητό διαδίκτυο**

«Επενδύουν στο mobile internet οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας ...Μάλιστα, στα σχέδια της εταιρείας είναι σύντομα να προσφέρει και νέες on line υπηρεσίες μέσω WAP,... και ολοκληρωμένες υπηρεσίες μέσω κινητού (mobile banking). Στόχος όλων των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας είναι τα επόμενα χρόνια η επέκτασή τους στο χώρο του mobile commerce...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 3-6-00, σελ. 26.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

modem → **μετατροπέας**

«...τα modem τους έδιναν τη δυνατότητα να συνδεθούν μέσα από τις τηλεφωνικές γραμμές», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 26-1-97, σελ. 30 (38).

multiplayer → **πολυσυμμετοχικός, -ή, -ό**

«Τα γραφικά παραμένουν σε σταθερά υψηλά επίπεδα, ο χειρισμός είναι ρεαλιστικός, ενώ οι multiplayer δυνατότητες δίνουν επιπλέον αντοχή στον χρόνο για τους απανταχού φίλους της ψηφιακής οδήγησης», *ΤΑ ΝΕΑ*, 17-7-07, σελ. 4/32.

multitasking → **πολυδιεργασία**

«"Το μουλτιτάσκινγκ: δεν θυμάμαι, γιατί έχω πολλά στο μυαλό μου". Η περίφημη πρακτική του multi-tasking, να διεκπεραιώνεις, δηλαδή, πολλά καθήκοντα ταυτόχρονα, θεωρείται κατ' εξοχήν προνόμιο της ψηφιακής γενιάς, αφορά όμως και τους μεγαλύτερους. Μιλάς στο κινητό, ενώ ταυτόχρονα τσεκάρεις τα μηνύματά σου στο Ίντερνετ, ρίχνεις μια ματιά στην οθόνη της τηλεόρασης, ενώ έχεις ανοιχτό και το ραδιόφωνο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-10-07, σελ. 35.

«Το υπολογιστικό multitasking –η ταυτόχρονη εξυπηρέτηση διαφορετικών διεργασιών– μας έχει γίνει τρόπος ζωής», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑRAM)*, 1-3-00.

nuclear fusion → **πυρηνική σύντηξη**

«Παράγουν ήλιο, νετρόνιο και... πολλαπλάσια ενέργεια. Επιστημονικά το λένε σύντηξη πυρήνων ή αγγλιστί, "nuclear fusion"», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-6-07, σελ. (53)3.

on-off μοντέλο → **με (λειτουργία) διακόπτη**

«Τώρα που τα περισσότερα κατ' ευφημισμόν on-off μοντέλα αποκτούν ολοένα και περισσότερο ασφάλτινο χαρακτήρα...», *ΤΑ ΝΕΑ (autoΝΕΑ)*, 26-9-07, σελ. 17.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

palm top (υπολογιστής) → **επιπαλάμιος (υπολογιστής)**

«Το σύστημα –μέσω ενός laptop– μεταφράζει αυτόματα ό,τι ακούει από αραβικά ή φαρσί σε αγγλικά και το ανάποδο, όπως ακριβώς εκείνο το palm top που είχε ο δόκτωρ Σποκ στο Εντερπράιζ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-9-07, σελ. 34.

«Τα πιτσιρίκια στο μετρό φοράνε φαρδιά ρούχα που κρύβουν κινητά, palm top και MP3 players», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 13-12-05.

«η εξασθένιση της κερδοφορίας... οφείλεται στην είσοδο των νέων μοντέλων palmtop στην αγορά κατά το δεύτερο εξάμηνο...», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMARAM)*, 22-9-99, σελ. Δ2(28).

pager → **μηνυματογράφος**

«...ένα σχετικά αντίστοιχο σύστημα χρησιμοποιήθηκε στο Ισραήλ για δίκτυο pagers (συσκευές που επιτρέπουν την ανταλλαγή γραπτών μηνυμάτων)», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 10-6-01.

«Και οι δυο τους θα συνοδεύονται από pagers, μία ειδική μικρή συσκευή που θα μπορεί να δέχεται και να στέλνει γραπτά μηνύματα με χαμηλό κόστος», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΣΤΥΠΟΣ*, 21-3-99, σελ. 76.

password → **κωδικός (πρόσβασης)**

«Η χρήση του μυστικού αριθμού pin (Personal Identification Number) και του κωδικού πρόσβασης (password) στις τραπεζικές συναλλαγές, στην κινητή τηλεφωνία, στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές αποτελεί την απλούστερη μέθοδο βιομετρίας, που έχει μέχρι στιγμής ευρεία εφαρμογή στην ζωή του σύγχρονου ανθρώπου», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-10-00, σελ. Α58.

pay per view → **χρέωση ανά θέαση**

«Στις υπηρεσίες περιεχομένου και διαδραστικής τηλεόρασης περιλαμβάνονται:... βίντεο "κατ' απαίτηση" (Video on de-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

mand)... τηλεοπτική μετάδοση προγραμμάτων επί πληρωμή (Pay per View)...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-4-06, σελ. VI(18).

pay TV → **συνδρομητική τηλεόραση**

«Τα 71 δωμάτια και η μία σουίτα του παρέχουν όλες τις υποδομές άνεσης, πολυτέλειας και ξεκούρασης κι είναι πλήρως εξοπλισμένα με mini bar, pay TV, fast internet, hair dryer, bathtub/shower και sound proof παράθυρα για απόλυτη ησυχία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 26-9-04, σελ. 73/Α37.

peer to peer → **διομότιμος, -η, -ο (δίκτυο / επικοινωνία)**

«Η ιδιαίτερη "χημεία" δοκιμάστηκε αρχικά με την εφαρμογή KaZaA που επέτρεπε την ανταλλαγή τραγουδιών σε αρχεία mp3 μέσω της τεχνολογίας peer-to-peer (δηλαδή ιδιωτική επικοινωνία μεταξύ ισότιμων χρηστών)», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 13-1-08, σελ. 30.

«Όπως αναφέρει το BBC, οι τεχνικοί της εταιρείας TerraNet ανέπτυξαν την τεχνολογία βασιζόμενοι στην τεχνολογία που κρύβεται πίσω από τα δίκτυα ανταλλαγής αρχείων στους υπολογιστές (τα λεγόμενα peer to peer), μέσα από τα οποία ανταλλάσσονται γρήγορα και δωρεάν κυρίως αρχεία μουσικής και βίντεο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-9-07, σελ. Α39.

«Napster. Ο πρόγονος των peer to peer καθόρισε τις αρχές της ανταλλαγής δεδομένων χρηστών. Ώσπου να βγει στην παρανομία, χρησιμοποιήθηκε για το κατέβασμα μουσικών αρχείων παρακάμπτοντας τα πνευματικά δικαιώματα. Μετεξέλιξή του τα Lime Wire, Bearshare, Morpheus», *ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ*, τεύχ. 393, 8-9-07, σελ. 44.

«Σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται η οικονομική ύφεση κάποιων περιοχών, η συρροή νέων χρηστών στις αγορές... και η αυξανόμενη διαθεσιμότητα του πειρατικού λογισμικού – ιδιαίτερα μέσω του Ίντερνετ και των διομότιμων δικτύων (peer-to-peer)», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομική)*, 19-9-04, σελ. 7.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

PIN (Personal Identification Number) → **προσωπικός κωδικός (αναγνώρισης)**

«Ξεχάστε τα pins και τους μυστικούς κώδικες», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΤΟ ΑΛΛΟ ΒΗΜΑ)*, 16-4-00, σελ. 32 (56).

play

double play → **διπλή παροχή**

«Πρόκειται για το πακέτο υπηρεσιών double play που συνδυάζει υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας και γρήγορου Internet (ADSL και ADSL2)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-11-07, σελ. D26.

triple play → **τριπλή παροχή**

«Βεβαίως η εξέλιξη της τεχνολογίας και η αναβάθμιση των δικτύων επιτρέπουν στους παρόχους να προσφέρουν και υπηρεσίες triple play. Με τον όρο triple play ή τριπλό παιχνίδι εννοούμε φωνητική επικοινωνία, γρήγορο Internet και υπηρεσίες βίντεο (video on demand) και ψηφιακής τηλεόρασης στο ίδιο "καλώδιο"», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 4-2-07.

«Στον τομέα των τεχνολογικών εξελίξεων μετά τις σιωπηρές αποφάσεις για επιβράδυνση της μετάβασης των "παικτών" της κινητής τηλεφωνίας στην τρίτη γενιά (3G), το πεδίο έχει μεταφερθεί στις ευρυζωνικές επικοινωνίες, στην τεχνολογία wi-fi και wi-max, με τη σημαντικότερη εφαρμογή αυτή του triple play, δηλαδή μεταφορά φωνής, τηλεοπτικού σήματος αλλά και γρήγορο Internet στο ίδιο καλώδιο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-4-06, σελ. Ι(13).

quad play → **τετραπλή παροχή**

«Φθάνουμε και στο quad play ή "τετραπλό παιχνίδι" το οποίο έχουν εξαγγείλει προς το παρόν η Vivodi Telecom και η Lannet Communications. Το πακέτο αυτό ονομάζεται έτσι διότι ενσωματώνει στο triple play και υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 4-2-07, σελ. D25.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

plug and play (συσκευή) → **(συσκευή) άμεσης λειτουργίας**

«Όσο πιο απλή η χρήση τους, όσο πιο "plug and play" δηλαδή, τόσο πιο ελκυστικές», *ΤΑ ΝΕΑ*, 16/17-6-07, σελ. 10/36.

portal → **πύλη**

«Τώρα την περιπλάνηση την αναλαμβάνουν όχι οι ίδιοι οι ιδιοκτήτες των προϊόντων με τα ηλεκτρονικά μαγαζιά τους αλλά τα portals, δηλ. οι πύλες από όπου θα συνηθίζει να μπαίνει ο καταναλωτής στο δίκτυο», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΤΟ ΑΛΛΟ ΒΗΜΑ)*, 16-4-00, σελ. 20 (44).

project management → **διαχείριση έργου**

«Ήδη παρέχονται υπηρεσίες project management και σύνθετων ολοκληρωμένων λύσεων σε άλλα μεγάλα και νέα διεθνή αεροδρόμια, και γενικότερα στον τομέα των μεταφορών ("Μακεδονία" Θεσσαλονίκης, Σίδνεϊ Αυστραλίας, Κίνας...)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17-12-06, σελ. Β29.

provider → **πάροχος**

«Η... Integrated Information Systems... ετοιμάζεται να εισέλθει... στην αγορά του Ίντερνετ ως provider...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 23-11-97.

read-only → **μόνο (για) ανάγνωση**

«Αυτές θα περιλαμβάνουν, σύμφωνα με την ανακοίνωση, τρία είδη: ένα δίσκο HVD χωρητικότητας 200 Gbytes, έναν read-only δίσκο HVD χωρητικότητας 100 Gbytes και μια κάρτα HVC (Holografic Versatile Card)...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-4-06, σελ. (51)5.

refill → **αναπλήρωση (μελάνης)**

«Μεγάλο πλήγμα στο επιχειρησιακό μοντέλο "ξυράφι-λεπί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

δα", που ακολουθείται μεταξύ άλλων και από τις εταιρείες εκτυπωτών, έχουν καταφέρει οι αλυσίδες ξαναγεμίσματος μελανοδοχείων (refills) τελευταία», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 23-9-07, σελ. 15.

«...είναι μια ελληνική επιχείρηση που αναπτύσσεται με franchise και δραστηριοποιείται στον τομέα της επαναχρησιμοποίησης (refill) των δοχείων μελάνης των εκτυπωτών, όλων των τύπων (inkjet-laser)», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 14-7-07.

ringtone → **ήχος κλήσης**

«Θρησκευτικά ringtone» (τίτλος) «Αλλά πόσο "πολιτικώς ορθή" μπορεί να είναι η χρήση μουσικών ήχων, που παραπέμπουν στο θείο και κατά πόσον θρησκευτικοί ύμνοι μπορεί να αποτελέσουν ringtone», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 7-11-07, σελ. 10.

«Στην εποχή της εικόνας, των βιντεοκλίπ και των ρινγκτόουνς, αν είσαι ποπ καλλιτέχνης έχεις ένα χρέος απέναντι στον κόσμο του θεάματος», *ΤΑ ΝΕΑ*, 7-12-04, σελ. 25/7.

roaming → **περιαγωγή**

«Η Επιτροπή ερευνά επίσης καταγγελίες κατά της Vodafone και της MMO2 για την επιβολή υψηλών τελών περιαγωγής (roaming) στους πελάτες τους», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 26-9-04, σελ. Β18.

«Η μόνη καρτοκινητή τηλεφωνία με ολοκληρωμένο roaming», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 29/30-4-00, σελ. 3.

search engine → **μηχανή αναζήτησης**

«Από τα δημοφιλέστερα bit torrent search engines, με μυριάδες σπάνια αρχεία στη συλλογή του», *ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ*, τεύχ. 393, 8-9-07, σελ. 44.

slide up (κινητό) → **συρταρωτό (κινητό)**

«Τα slide up κινητά – γνωστά και ως "συρταρωτά", αν ελ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ληνοποιήσουμε τον όρο, έχουν πολλαπλασιαστεί το τελευταίο διάστημα», *ΤΑ ΝΕΑ*, 7-8-07, σελ. 31/3.

snail mail → **συμβατικό ταχυδρομείο**

«…"snail mail" από το snail (σαλιγκάρι) και το mail (ταχυδρομείο). Σε αντίθεση με το e mail, που είναι το γρήγορο, το snail mail αναφέρεται στο παραδοσιακό ταχυδρομείο», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 19-5-07.

social networking → **κοινωνική δικτύωση**

«Αναφερόμαστε στο Facebook, το πιο καυτό site "κοινωνικής δικτύωσης" (social networking) στον κόσμο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-10-07, σελ. Β14.

space shuttle → **διαστημικό λεωφορείο**

«Για να ολοκληρωθεί πάντως ο ISS ως το 2010 ένας μόνο τρόπος υπήρχε: να συνεχιστούν οι πτήσεις των διαστημικών λεωφορείων (space Shuttles), που είχαν διακοπεί, με άλλες 28 αποστολές», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAScience)*, 31-7-05, σελ. 4(26).

spam → **ανεπιθύμητο δικτυομήνυμα**

«Προστατευθείτε από τα spam» (τίτλος) «Κάθε φορά που θέλετε να εγγραφείτε σε μια νέα ιστοσελίδα, δημιουργείτε μια νέα ηλεκτρονική διεύθυνση. Έτσι, αν η εταιρεία στην οποία ανήκει η συγκεκριμένη ιστοσελίδα πουλήσει αργότερα τις λίστες με το πελατολόγιό της ή τις χάσει, θα γνωρίζετε ποιος ευθύνεται για τα spam», *ΤΑ ΝΕΑ*, 3/4-11-07, σελ. 29.

split screen → **διαιρούμενη οθόνη**

«Τουλάχιστον υπάρχει η δυνατότητα συμμετοχής δύο παικτών ταυτόχρονα μέσω split screen στον ίδιο υπολογιστή», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Infotech)*, 11-4-00, σελ. 13.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

spyware → **κατασκοπευτικό λογισμικό**

«Οι περισσότερες επιχειρήσεις επένδυσαν σημαντικά στην υιοθέτηση τεχνολογιών προστασίας της ασφάλειας των πληροφοριών και στην υλοποίηση ασφαλιστικών δικλίδων, όπως εγκατάσταση firewalls (88%), λήψη αντιγράφων ασφαλείας –backups– (82%), passwords (80%), εγκατάσταση συστημάτων ανίχνευσης κακόβουλου λογισμικού (spyware, ιοί κ.ά.)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-10-07, σελ. Β29.

«Στις περιπτώσεις που οι ανυποψίαστοι (;) χρήστες του διαδικτύου διάβαζαν το ηλεκτρονικό μήνυμα, ο υπολογιστής τους μολυνόταν από ειδικό πρόγραμμα "spyware". Μέσω αυτού, οι συλληφθέντες μπορούσαν να παρακολουθούν και να αντιγράφουν κάθε κίνηση που έκαναν τα θύματα στον υπολογιστή και να υποκλέπτουν τον κωδικό πρόσβασης στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της τράπεζας και τον προσωπικό λογαριασμό τους», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 5-10-07, σελ. 7.

streaming → **μετάδοση (συνεχούς) ροής**

«Το mobile video είναι μια καινούργια υπηρεσία που λειτουργεί για όλα τα "έξυπνα" κινητά (για την ώρα όμως όχι το δημοφιλέστατο iPhone!) με streaming», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 4-12-08.

«Η διαδικτυακή συνέντευξη θα γίνει μέσω κεντρικού στούντιο με την υποστήριξη μεγάλου δικτύου (ενδεχομένως του Πολυτεχνείου) με τη μέθοδο streaming (δηλαδή με μετάδοση εικόνας και ήχου μέσω του διαδικτύου σε πραγματικό χρόνο)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 6-1-08, σελ. Α15.

«Τα αποτελέσματα αυτής της εξέλιξης έφεραν περισσότερη αμεσότητα κι αυθορμητισμό στην επικοινωνία μας –συνθέτοντας ένα πολύ καλύτερο εργαλείο ανάπτυξης σχέσεων– είτε με τη χρήση video- ή web-conferencing, τόσο για προσωπική όσο και για επαγγελματική χρήση. Φανταστείτε να μπορείτε να παρακολουθείτε ζωντανά τα γενέθλια της ανιψιάς σας μέσω streaming όταν βρίσκεστε σε άλλη χώρα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 18-1-07.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

televoting → **τηλεψηφοφορία**

«Η επιλογή των 10 τραγουδιών θα γίνει από την καλλιτεχνική επιτροπή και από το κοινό (μέσω televoting και SMS) σε ποσοστό 50%-50%», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 1-11-07, σελ. Α28.

teleworking → **τηλεργασία**

«Η εταιρεία δίνει μια σειρά παροχές στους μόνιμους υπαλλήλους της, όπως teleworking, μακροχρόνιες άδειες για πιστοποιήσεις ή σπουδές, δωρεάν ετήσιο check-up σε ιατρικό κέντρο για την ομάδα των διευθυντών, υποδιευθυντών και υπευθύνων τομέων...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 23-3-08, σελ. Ι22.

toll free → **ατελώς**

«Έτσι ο χρήστης της eVoice καλεί όλον τον κόσμο σε κόστος μικρότερο ενός αστικού τηλεφωνήματος, άλλους χρήστες παρόμοιων υπηρεσιών με την eVoice εντελώς δωρεάν και διεθνείς αριθμούς (800-toll free) εντελώς δωρεάν», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5-9-07, σελ. 2 28.

total package solution → **ολοκληρωμένη λύση**

«Η επιχείρηση σχεδιάζει να εισαγάγει στην ελληνική αγορά καινοτόμες τεχνολογίες για αυτοσυμπυκνούμενο σκυρόδεμα και τη χρήση επιταχυντών... Σκοπεύει επίσης να αναπτυχθεί στον τομέα της παροχής ολοκληρωμένων λύσεων στα υπόγεια έργα με το σύστημα total package solution...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-8-04, σελ. Β11.

vacuum bomb → **βόμβα κενού**

«Η Ρωσία δοκίμασε την ισχυρότερη βόμβα κενού (vacuum bomb) στον κόσμο ονομάζοντάς την "πατέρα όλων των βομβών", σύμφωνα με ανακοίνωση του ρωσικού στρατού», *ΤΑ ΝΕΑ*, 13-9-07, σελ. 52.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

vidcast → **δικτυοεκπομπή**

«Η λέξη vidcast (βίντκαστ) προέρχεται από τις αγγλικές λέξεις video και broadcast (εκπομπή). Είναι η νέα τάση στο Διαδίκτυο και ακόμη ένα παράδειγμα δημιουργίας περιεχομένου από τους ίδιους τους χρήστες. Η καθιέρωση του βίντεο στο Ίντερνετ είναι ένας κρίκος σε μία αλυσίδα εξελίξεων», *ΤΑ ΝΕΑ*, 1-11-07, σελ. 23/5.

«Το vidcast είναι η προέκταση των podcast στον χώρο του βίντεο, κάτι σαν τηλεοπτικές εκπομπές που βγαίνουν σε επεισόδια και είναι διαθέσιμα στο Ίντερνετ», *ΤΑ ΝΕΑ*, 25-7-07, σελ. 4/22.

videoart → **βιντεοτέχνη**

«Η videoart αποπαίδι του Αϊζενστάιν», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 4-11-07, σελ. Α 62(98).

video on demand → **θέαση κατά παραγγελία**

«Την άποψη ότι όλοι οι τηλεπικοινωνιακοί οργανισμοί θα πρέπει να προσφέρουν υπηρεσίες "παραγγελίας ταινιών" (video on demand) εκφράζει σε πρόσφατη μελέτη της η εταιρεία Ovum», *ΕΘΝΟΣ*, 26-5-07.

«Στις υπηρεσίες περιεχομένου και διαδραστικής τηλεόρασης περιλαμβάνονται... βίντεο "κατ' απαίτηση" (Video on demand)...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-4-06, σελ. VI(18).

«Ο τηλεθεατής θα έχει καλύτερη εμπειρία τηλεθέασης μέσω των προγραμμάτων Ζωντανής Τηλεόρασης (Live TV) και Βίντεο Κατ' επιλογήν (Video on Demand-VOD), που θα εκπέμπουν σε κανονικό υψηλής ευκρίνειας format», *ΤΟ ΒΗΜΑ (ΒΗΜΑ Science)*, 12-3-06, σελ. 2(34).

virtual → **εικονικός, -ή, -ό**

«...ανοίγοντας τον δρόμο για την "εξ αποστάσεως μάθηση" και τη λεγόμενη "εικονική τάξη" ("virtual class")», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-9-97.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

virtual clay → **εικονικός πηλός**

«Πολύ πιο πολύπλοκη όμως είναι η απτική τεχνολογία που ανέπτυξαν πρόσφατα οι ερευνητές του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης στο Μπάφαλο για να φτιάξουν τον "ιδεατό στόκο" virtual clay», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMAScience)*, 22-8-04, σελ. 33/3.

voice dialing → **φωνητική κλήση**

«Τα κινητά τηλέφωνα – τα οποία μέσω της τεχνολογίας voice dialing έχουν ήδη επιχειρήσει πρώιμα να χρησιμοποιήσουν τέτοιες τεχνολογίες...», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMARAM)*, 8-12-99, σελ. Δ10(44).

voice over IP → **δικτυοτηλεφωνία**

«Η HOL, όπως τονίζει η επικεφαλής του τμήματος Μάρκετινγκ της εταιρείας κυρία Σωτηροπούλου, ήταν ο πρώτος ελληνικός παροχέας, ο οποίος στα τέλη του καλοκαιριού του 2004 παρουσίασε υπηρεσία VoIP (Voice over IP) τηλεφωνίας στην ελληνική αγορά», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-4-06, σελ. XVI(28).

voice mail → **φωνητικό ταχυδρομείο**

«Παράλληλα είναι δυνατές και προσιτές νέες μορφές υπηρεσιών, όπως video κλήσεις, τηλεσυνδιάσκεψη, voice mail και πληθώρα άλλων υπηρεσιών που καταργούν τις γεωγραφικές αποστάσεις και μας επιτρέπουν από κάθε γωνιά του πλανήτη να επικοινωνούμε με τον χώρο μας σαν να είμαστε φυσικά παρόντες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-4-06, σελ. XII(24).

web camera → **δικτυοκάμερα**

«Ο νέος φορητός υπολογιστής VAIO διαθέτει ενσωματωμένη και μία web-camera», *ΤΟ ΒΗΜΑ (BHMARAM)*, 1-3-00, σελ. 34.

web conferencing → **δικτυοσύσκεψη**

«Τα αποτελέσματα αυτής της εξέλιξης έφεραν περισσότερη αμεσότητα κι αυθορμητισμό στην επικοινωνία μας –συνθέτο-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ντας ένα πολύ καλύτερο εργαλείο ανάπτυξης σχέσεων– είτε με τη χρήση video- ή web-conferencing, τόσο για προσωπική όσο και για επαγγελματική χρήση. Φανταστείτε να μπορείτε να παρακολουθείτε ζωντανά τα γενέθλια της ανιψιάς σας μέσω streaming όταν βρίσκεστε σε άλλη χώρα. Στην επαγγελματική μας ζωή, δεδομένου ότι 80% του εργατικού δυναμικού αναμένεται να εργάζεται συνεργατικά κι όχι πρόσωπο με πρόσωπο μέχρι το 2015, η συνεργατική τεχνολογία θα συνεχίσει να είναι ιδιαίτερα σημαντική», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 18-1-07.

widescreen → **ευρεία οθόνη**

«Πρόκειται για τη συσκευή iPhone της εταιρείας Apple, η οποία κρύβει στο εσωτερικό της ένα iPod με ευρεία (widescreen) οθόνη αφής, ένα κινητό τηλέφωνο και μια φορητή μηχανή εύκολης πλοήγησης στο Ίντερνετ», *ΤΑ ΝΕΑ*, 3/4-11-07, σελ. 24.

«Η οθόνη 15,4 ιντσών, με απεικόνιση widescreen και ανάλυση WXGA, αποτελεί από μόνη της ένα μεγάλο πλεονέκτημα για τις ταινίες, τα παιχνίδια και το χώρο που έχετε στη διάθεσή σας για να εργαστείτε», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 18-6-06.

wireless fidelity (Wi-Fi) → **ασύρματη πιστότητα**

«Τι είναι το Wi Fi. Προέρχεται από τα αρχικά των λέξεων Wireless Fidelity (Ασύρματη Πιστότητα). Πρόκειται ουσιαστικά για ένα σύνολο προδιαγραφών για τη μετάδοση δεδομένων σε ασύρματο δίκτυο. Επιτρέπει τη σύνδεση στο Ίντερνετ με υψηλές ταχύτητες και χωρίς καλώδια, εφόσον διαθέτει κανείς τον κατάλληλο εξοπλισμό», *ΤΑ ΝΕΑ*, 14-12-07, σελ. 49.

«Στον τομέα των τεχνολογικών εξελίξεων μετά τις σιωπηρές αποφάσεις για επιβράδυνση της μετάβασης των "παικτών" της κινητής τηλεφωνίας στην τρίτη γενιά (3G), το πεδίο έχει μεταφερθεί στις ευρυζωνικές επικοινωνίες, στην τεχνολογία wi-fi και wi-max, με τη σημαντικότερη εφαρμογή αυτή του triple play, δηλαδή μεταφορά φωνής, τηλεοπτικού σήματος αλλά και γρήγορο Internet στο ίδιο καλώδιο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-4-06, σελ. Ι(13).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Με ελληνικούς χαρακτήρες:

κράκερ → **δικτυοκαταστροφέας**

«Μια τέτοιου είδους δραστηριότητα επιτρέπει ουσιαστικά σε έναν cracker να κλέψει ή να πλαστογραφήσει τα στοιχεία του θύματος ή και να κερδίσει παράνομη πρόσβαση στα δεδομένα του, όχι φυσικά απλώς από... περιέργεια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-8-08.

«Έτσι κι αλλιώς, όμως, η αντιπαράθεση αυτή εντάσσεται προφανώς στη γενικότερη διαμάχη των οπαδών της ελεύθερης διακίνησης της πληροφορίας στο Διαδίκτυο, των χάκερς (και όχι των παραβατικών κράκερς), και των υποστηρικτών της εμπορευματοποίησής του (η οποία έχει συντελεστεί ήδη σε ένα βαθμό)», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 3-2-08, σελ. 7.

ντίμερ → **αυξομειωτής**

«...ενός ντίμερ εκκωφαντικών ήχων, δύο μικροφώνων...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 9-7-05.

«...οι αρχές της φυλακής δεσμεύονται να μειώνουν το βράδυ (με ντίμερ) την ένταση ενός από τα δύο φώτα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 26-5-02, σελ. 47.

σπιρομετρώ → **πνοομετρώ**

«...καλεί όσους καπνιστές επιθυμούν να γνωρίσουν αν πάσχουν από τη νόσο να έλθουν αύριο στην πλατεία Συντάγματος από τις 9 το πρωί ως τις 5 το απόγευμα για να σπιρομετρηθούν δωρεάν!», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-11-05, σελ. 46.

σπιρομέτρηση → **πνοομέτρηση**

«Η σπιρομέτρηση είναι ανώδυνη, αναίμακτη εξέταση και μετρά μέσω ειδικής συσκευής, του σπιρομέτρου, τη λειτουργία των πνευμόνων. Ο ασθενής κάθεται αναπαυτικά έχοντας το στόμιο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

του σπιρομέτρου καλά μέσα στα χείλη του. Αναπνέει ήρεμα και με το παράγγελμα του γιατρού παίρνει μια όσο το δυνατόν βαθύτερη εισπνοή και αφού γεμίσει τους πνεύμονές του αέρα, εκπνέει όσο πιο γρήγορα και δυνατά μπορεί για μερικά δευτερόλεπτα. Με τη σπιρομέτρηση μετράμε αφ' ενός την ποσότητα (τον όγκο) αέρα που μπορεί να εκπνεύσει ο εξεταζόμενος και αφ' ετέρου την ταχύτητα με την οποία εκπνέεται ο αέρας από τους πνεύμονές του», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 20-3-07.

σπιρόμετρο → **πνοόμετρο**

«Η σπιρομέτρηση είναι ανώδυνη, αναίμακτη εξέταση και μετρά μέσω ειδικής συσκευής, του σπιρομέτρου, τη λειτουργία των πνευμόνων. Ο ασθενής κάθεται αναπαυτικά έχοντας το στόμιο του σπιρομέτρου καλά μέσα στα χείλη του. Αναπνέει ήρεμα και με το παράγγελμα του γιατρού παίρνει μια όσο το δυνατόν βαθύτερη εισπνοή και αφού γεμίσει τους πνεύμονές του αέρα, εκπνέει όσο πιο γρήγορα και δυνατά μπορεί για μερικά δευτερόλεπτα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 20-3-07.

φέρινγκ → **συρματασφάλιση**

«...οι αεραγωγοί στο πλάι του φέρινγκ προσθαφαιρούνται οδηγώντας τον θερμό αέρα του ψυγείου πάνω ή μακριά από τα πόδια του αναβάτη...», *ΤΑ ΝΕΑ (autoNEA)*, 19-9-07 σελ. 17.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

III. Νεολογισμοί Οικονομίας προς αντικατάσταση

Με λατινικούς χαρακτήρες:

accumulation → **συσσώρευση**

«...η φάση της accumulation των τιμών... προσφέρει μια καλή αύξηση των τοποθετήσεων (consolidation) σε επιλεγμένους μετοχικούς τίτλους...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 4-10-99, σελ. Β27.

asset management → **διαχείριση περιουσίας**

«Μάλιστα, η πρόσφατη συγχώνευση των δύο εταιρειών αμοιβαίων κεφαλαίων της Εμπορικής οδήγησε το ποσοστό συμμετοχής τους (των Γάλλων) στις εργασίες του asset management σε χαμηλότερα επίπεδα», *ΗΜΕΡΗΣΙΑ*, 25/26-2-06, σελ. 11.

assets → **περιουσιακά στοιχεία**

«Τα "εργαλεία" που έχουν οι τράπεζες για να αυξήσουν τα κεφάλαιά τους είναι συγκεκριμένα:... πώληση θυγατρικών τους ή άλλων assets, όπως κάνουν αυτή τη στιγμή η Εθνική και η Αγροτική με τις ασφαλιστικές τους», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 14-9-08.

«Στο τελευταίο τεύχος του "Economist" γίνεται αναφορά για ένα νέου τύπου πληθωρισμό στις τιμές των assets, όπως είναι οι μετοχές και η ιδιοκτησία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 28-9-99, σελ. Β5.

back office (υπηρεσία) → **υποστηρικτική υπηρεσία**

«Δεύτερον, οι Γάλλοι θέλουν να μεταμορφώσουν το δίκτυο της Εμπορικής με την κεντροποίηση των υπηρεσιών back office και τη "μεταφορά" του προσωπικού για την προσφορά εμπορικών υπηρεσιών (από την κεντρική διοίκηση προς το δίκτυο)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 14-8-06.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Σύμφωνα με τις ίδιες μελέτες οι εργασίες back office αναμένεται να αυξηθούν...», *ΕΠΕΝΔΥΤΗΣ*, 17/18-5-97, σελ. 37.

ballooning (έλλειμμα) → **διογκούμενο (έλλειμμα)**

«Η πτώση του δολαρίου, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας των ΗΠΑ, θα αποδυναμώσει τις πιέσεις που δέχεται το ballooning έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 29-4-07, σελ. Β29 (37).

«Το έλλειμμα σκαρφαλώνοντας στα επίπεδα-ρεκόρ των 166,2 δις δολαρίων έδωσε την ευκαιρία στον κ. Κέρι να δηλώσει ότι το "ballooning" έλλειμμα αποτελεί μία ακόμη απόδειξη της αποτυχίας του προέδρου Μπους», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 12-9-04, σελ. Β17.

bancassurance → **τραπεζοασφάλεια**

«Υπενθυμίζεται ότι η Groupama και η Ergo Insurance Group έχουν υποβάλει δεσμευτικές προσφορές για την αγορά μετοχών της ΑΤΕ Ασφαλιστικής και τη σύναψη στρατηγικής συμφωνίας bancassurance με την ΑΤΕ Bank», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-9-08.

«Η διείσδυση του bancassurance στην Ελλάδα ανέρχεται στο 10% και απέχει από τον μέσο όρο των χωρών της Ευρώπης, όπου το αντίστοιχο ποσοστό ανέρχεται στο 45%», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-3-08.

«Η νέα εταιρεία αναμένεται να αποτελέσει ένα ισχυρό παίκτη στην εγχώρια ασφαλιστική αγορά... με κύρια όπλα την πρόσβαση στο bancassurance μέσω της τραπέζης Πίστεως...», *ΕΞΥΠΝΟ ΧΡΗΜΑ*, 11/12-10-97, σελ. 22.

banking → **τραπεζική**

home banking → **οικοτραπεζική**

«Οι υπηρεσίες τους θα παρέχονται μέσω των νέων μορφών εξυπηρέτησης (όπως το "telephone banking" το "home banking" κλπ.)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ*, 6-2-00, σελ. 53.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

internet banking → **δικτυοτραπεζική**[1] (βλ. και σελ. 276)

«Η χρήση του internet banking διευκολύνει τις συναλλαγές, αφού ο συναλλασσόμενος έχει πρόσβαση σε τραπεζικές υπηρεσίες οπουδήποτε και αν βρίσκεται...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 3-1-00.

investment banking → **επενδυτική τραπεζική**

«Νέο μοντέλο οργάνωσης εφαρμόζει η Eurobank, ενοποιώντας το τμήμα επιχειρήσεων (corporate) της τράπεζας με αυτό του investment banking και project finance της EFG Telesis», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 29-6-08.

«...τα έσοδα από υπηρεσίες investment banking και συμβουλευτικές υπηρεσίες, τα μεγαλύτερα έσοδα από το private banking και τη θεματοφυλακή των τραπεζών...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 31-10-99, σελ. 13.

mobile banking → **κινητή τραπεζική**

«Επενδύουν στο mobile internet οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας... Μάλιστα, στα σχέδια της εταιρείας είναι σύντομα να προσφέρει και νέες on line υπηρεσίες μέσω WAP,... και ολοκληρωμένες υπηρεσίες μέσω κινητού (mobile banking). Στόχος όλων των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας είναι τα επόμενα χρόνια η επέκτασή τους στο χώρο του mobile commerce...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 3-6-00, σελ. 26.

«Με τη νέα υπηρεσία ειδοποίησης του Mobile Banking, η Εθνική Τράπεζα... είναι η μόνη που σας ενημερώνει στο κινητό σας... για κάθε κίνηση που γίνεται στο λογαριασμό σας», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 23-4-00, σελ. 25.

private banking → **ιδιωτική τραπεζική**

«Δεν ενεργοποίησε την Επιτροπή Χρηματοοικονομικής Στα-

---

1. Βλ. την πρόταση για σχηματισμούς με α' συνθετικό το «δικτυο-» στη μελέτη της Χριστοφίδου, ibid. σελ. 461-476.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

θερότητας και δεν κατέθεσε νομοθετική ρύθμιση, ως όφειλε, για τις ιδιωτικές επενδυτικές υπηρεσίες των τραπεζών, το private banking», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-10-08.

«...τα έσοδα από υπηρεσίες investment banking και συμβουλευτικές υπηρεσίες, τα μεγαλύτερα έσοδα από το private banking και τη θεματοφυλακή των τραπεζών...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 31-10-99, σελ. 13 (Δ13).

telephone banking → **τηλεφωνική τραπεζική**

«Οι υπηρεσίες τους θα παρέχονται μέσω των νέων μορφών εξυπηρέτησης (όπως το "telephone banking", το "home banking" κλπ.)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ*, 6-2-00, σελ. 53.

beta → **συντελεστής βήτα**

«Στην πρώτη περίπτωση αγοράζει μετοχές με χαμηλά beta, εταιρειών εξόρυξης πετρελαίου...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-8-04, σελ. Β24.

block exemption → **απαλλαγή ανά κατηγορία**

«Επιβάλαμε στον εαυτό μας και στους συνεργάτες μας τα πιο υψηλά στάνταρ λειτουργίας, ακολουθώντας και εφαρμόζοντας πιστά τις προδιαγραφές που έθεταν τόσο το εργοστάσιο όσο και οι νέοι κανόνες του παιχνιδιού του block exemption στην ΕΕ», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-3-07, σελ. Β15.

blocking minority → **καθοριστική μειοψηφία**

«Το σχέδιο του υπουργείου Οικονομίας από το 2005 αφορούσε την εισαγωγή μειοψηφικού πακέτου από όλους τους υφιστάμενους μετόχους, ενώ σε κάθε περίπτωση το ποσοστό του Δημοσίου δεν θα υποχωρούσε κάτω από το 33,33% (blocking minority), που κατοχυρώνει τα δικαιώματα της καταστατικής μειοψηφίας...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 25-1-07, σελ. Β3.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

blue chip → **μετοχή (εταιρειών) υψηλής κεφαλαιοποίησης**

«Κατά συνέπεια, τα blue chips θα πρέπει να αποτελούν ένα απαραίτητο συστατικό σε όλα τα μετοχικά χαρτοφυλάκια», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 10-1-09.

«Χαρακτηριστικό της αβεβαιότητας που επικρατεί είναι το ότι ενώ την Παρασκευή η αγορά ξεκίνησε ανοδικά με τον Γενικό Δείκτη να κερδίζει στην αρχή έως και 1,2%, αλλά να γυρίζει μετά στο "κόκκινο" λόγω πωλήσεων στα blue chip και κυρίως στις τράπεζες», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 8-6-08.

«Αντιθέτως, καλύτερη τύχη είχαν όσοι διαχειριστές τοποθετήθηκαν έγκαιρα σε blue chips και μετοχές του FTSE-20, που υπεραπέδοσαν τα τελευταία χρόνια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 29-4-07, σελ. 24.

«Τα προ φόρων κέρδη της για φέτος υπολογίζεται ότι θα προσεγγίσουν τα 35 δισ. δρχ. Ενώ με κεφαλαιοποίηση που πλησιάζει το μισό τρις. Θεωρείται δικαιολογημένα ως ένα από τα blue chip του ελληνικού Χρηματιστηρίου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 9-8-98, σελ. 89.

book building → **βιβλίο εγγραφών**

«Η τιμή διάθεσης των Μετατρέψιμων Χρεογράφων, όπως καθορίστηκε από τη διαδικασία βιβλίου προσφορών (book building), ανέρχεται σε 1 ευρώ για το καθένα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 30-7-08.

«Ενδιαφέρον για Κύπρου εν όψει του book building της Deutsche Bank για πιθανά αδιάθετα δικαιώματα στις 19 Δεκεμβρίου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-12-05.

«Όσον αφορά τη διαδικασία του book building... θα ξεκινήσει στις 15 Νοεμβρίου, πρώτη ημέρα διαπραγμάτευσης της μετοχής μετά την αύξηση...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 5-10-97, σελ. 49.

brand equity → **αξία επωνυμίας**

«Η αξία του σήματος Samsung (σ.σ. το λεγόμενο brand equity)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

στους Αγώνες του Σίδνεϊ ήταν 5,6 δισ. δολάρια», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 5-9-04, σελ. 16.

brand name → **επωνυμία επιχείρησης**

«Μάλιστα, αναγνώρισε ότι οι δύο εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών διέθεταν ισχυρό brand name...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 26-11-08.

«Για το brand name όμως αξίζει να κάνεις τα στραβά μάτια...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 3-3-02, σελ. 32.

bunds → **γερμανικά μακροπρόθεσμα ομόλογα**

«Το μεσοπρόθεσμο αναμενόμενο εύρος διαπραγμάτευσης των δεκαετών αποδόσεων των treasuries εκτιμάται σε 4,75%, ενώ για τα δεκαετή bunds η αντίστοιχη περιοχή κυμαίνεται μεταξύ 4,05% και 4,5%», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-8-04, σελ. Β24.

capital guarantee → **εγγυημένο κεφάλαιο**

«...όχι μόνο διασφαλίζουν σημαντικό μέρος του αρχικού κεφαλαίου, όπως συμβαίνει με τα capital guarantee, αλλά και θετικές αποδόσεις», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-1-02, σελ. 18.

carbon credit → **πιστώσεις ρύπων**

«Στα νεότευκτα "χρηματιστήρια ρύπων" ρόλο μετοχών διαδραματίζουν οι "πιστώσεις ρύπων" (carbon credit), μέσω των οποίων η Ε.Ε. και άλλες αναπτυγμένες χώρες προσδοκούν τη δημιουργία οικονομικών κινήτρων που θα "αναγκάσουν" τις επιχειρήσεις να εφαρμόσουν τελικά τις υποχρεώσεις μείωσης των ρυπογόνων αερίων», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 20-7-07, σελ. 11.

carry trade → **συναλλαγματική κερδοσκοπία**

«Από την άλλη πλευρά του Ατλαντικού η μεγάλη πτώση του πληθωρισμού στην Ιαπωνία δίνει το carte blanche σε όλους να

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

χρησιμοποιήσουν το γεν ως βάση για το αποκαλούμενο "carry trade", όπως αποκαλείται το παιχνίδι του δανεισμού σε γεν με τα ακόμη τζάμπα ιαπωνικά επιτόκια προκειμένου το εύκολο χρήμα να επενδυθεί στο ευρώ και σε άλλα νομίσματα υψηλότερης απόδοσης επιτοκίων, όπως και σε ρισκαδόρικες αξίες οπουδήποτε στον κόσμο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 29-4-07, σελ. Β29 (37).

«Η χρηματιστηριακή πρακτική των νέων πρωταγωνιστών των αγορών, ιδιαίτερα μετά τις πρόσφατες αποφάσεις των G7 που διατηρεί το φιλελεύθερο καθεστώς στην κίνηση των κερδοσκοπικών κεφαλαίων μέσω των μηχανισμών carry-trade, διαμορφώνει νέες προϋποθέσεις για συναλλακτική έξαρση του συνόλου των αγορών», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομική)*, 29-4-07, σελ. 11.

«Οι οικονομικοί κίνδυνοι όμως είναι εμφανείς και απεικονίζονται στη βυθιζόμενη subprime αγορά των ΗΠΑ, στην ένταση που υπάρχει στις ριψοκίνδυνες πιστωτικές αγορές και στη μείωση του "carry trade"», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-3-07, σελ. Β20.

circuit breakers → **διακόπτες**

«Τέτοια αύξηση του επιπέδου διαφάνειας των αγορών θα μείωνε τα περιθώρια χειραγώγησης των τιμών στις προθεσμιακές αγορές μέσω της απόκρυψης αποθεμάτων και επενδυτικών θέσεων. Δεύτερον, η υιοθέτηση μηχανισμών διακοπής των συναλλαγών (circuit breakers), όταν οι αυξητικές ή υποτιμητικές τάσεις ξεπερνούν ένα προκαθορισμένο όριο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 20-7-08.

«Τα Circuit breakers μπήκαν σε εφαρμογή ώστε να έχουμε μία τακτική αγορά και να εμποδίσουμε τον πανικό...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-10-99, σελ. 134.

consolidation → **σταθεροποίηση / ενοποίηση**

(βλ. ΔΕΟΝ 1990, τεύχ. 3-4, σελ. 114)

«Η Dubai Holding ιδρύθηκε τον Οκτώβριο του 2004 με στόχο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

την ενοποίηση (consolidation) των διάφορων μεγάλων επενδύσεων και έργων υποδομής που έχουν γίνει στο Ντουμπάι τα τελευταία πέντε χρόνια...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-5-06, σελ. Β15.

«Η φάση συσσώρευσης (consolidation) των τιμών... προσφέρει μια καλή ευκαιρία αύξησης των τοποθετήσεων...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 4-10-99, σελ. Β27.

conversion rate → **τιμή μετατροπής**

«Για τον τρόπο προσδιορισμού του συντελεστή μετατροπής (Conversion rate) της δραχμής σε ευρώ», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 14-11-99, σελ. Δ1.

credit market → **πιστωτική αγορά**

«Οι ανησυχίες είναι μεγαλύτερες στην αγορά των βιομηχανικών μετάλλων, των αναδυομένων χρηματιστηρίων, των εταιρειών μικρής κεφαλαιοποίησης, αλλά και σε ορισμένες άλλες αγορές (credit markets) υψηλότερου ρίσκου», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 28-5-06, σελ. Β12.

cross-sales → **παράλληλα (ασφαλιστικά) προϊόντα**

«Στόχοι αυτής της πολιτικής είναι να "εξαγοράσουν" χαρτοφυλάκια από τον κλάδο αυτοκινήτου με ευνοϊκούς όρους και εν συνεχεία να πωλήσουν σε αυτούς τους πελάτες και άλλα ασφαλιστικά προϊόντα (cross-sales)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-6-07.

cross trading → **διαχρηματιστηριακές συναλλαγές**

«...υπογραμμίζει επίσης ότι η σύναψη συμφωνιών με άλλα χρηματιστήρια, με ζητούμενα τη δημιουργία ενός cross trading συστήματος, θα αποτελούσε... λύση...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 27-1-02, σελ. 4.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

day trading → **αυθημερόν αγοραπωλησία (τίτλων)**

«Ο φόρος αποθαρρύνει το day trading, κοινώς καθημερινό τζόγο, με αποτέλεσμα να μειώνεται η εμπορευσιμότητα των μετοχών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 12-1-02.

«Το ημερήσιο παιχνίδι (Day trading) απαιτεί... υψηλή ρευστότητα...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-10-99, σελ. 38.

deal → **συναλλαγή**

«Στην περίπτωση που τελικά υπάρξει σχετικό "ντιλ" ο εμπορικός βραχίονας του ομίλου θα ενισχυθεί σημαντικά, καθώς θα προκύψει σχεδόν διπλασιασμός μεριδίου που δεν αποκλείεται να πυροδοτήσει γενικότερες ανακατατάξεις στην αγορά εμπορίας», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 24-12-08.

«Τα ξαφνικά deals έγιναν στο τέλος», (τίτλος) *Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ*, 4-12-99, σελ. 1.

«Οι μάνατζερ που επενδύουν συστηματικά,... που κλείνουν όχι απλά "μεγάλα" αλλά και έξυπνα "ντιλ" θα είναι εκείνοι που θα τα μετουσιώσουν σε κέρδη...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-9-99, σελ. 39/167.

«...με το ισχύον καθεστώς ευθύνη έναντι της ΕΤΕΣΕΠ έχουν τόσο ο εκτελεστής όσο και ο εκκαθαριστής του deal», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-9-99, σελ. Β7.

dealers → **χρηματιστές / χρηματιστηριακές εταιρείες**
(βλ. και ΔΕΟΝ 1994, τεύχ. 5, σελ. 151)

«Θέλουμε να γίνουμε ένας από τους 25 μεγαλύτερους dealers της Ευρώπης, γεγονός που θα μας βοηθήσει να έχουμε πρόσβαση σε νέα κεφάλαια και μεγαλύτερες αγορές», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 16-3-08.

«...καθώς πλησιάζουμε στο τέλος του χρόνου οι απανταχού dealers κλείνουν τις θέσεις τους», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 23-11-97, σελ. 49.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

dealing room → **αίθουσα διαπραγματεύσεων**

«Δεν είναι όμως ούτε φήμες ούτε διαδόσεις αλλά πραγματικότητα ότι αρκετοί στα ντίλινγκ ρουμ προβληματίζονται με την πορεία του δανεισμού της χώρας την επόμενη χρονιά με δεδομένες τις συνθήκες που επικρατούν στις διεθνείς αγορές», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-12-08.

«Dealing rooms στα Βαλκάνια από την Εθνική Τράπεζα», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 5-4-98, σελ. 26/138.

«Μία ακόμη πληροφορία... σέρνεται στα ντίλινγκ ρουμ των τραπεζών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 15-3-98, σελ. 6.

debit card → **χρεωστική κάρτα**

«Επιπλέον οι χρεωστικές κάρτες (debit card) των τραπεζών, όπως π.χ. οι κάρτες Visa Electron...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 29-7-01, σελ. Γ15.

de-equitization → **απομετοχοποίηση**

«Οι βασικοί παράγοντες που τροφοδοτούν αυτή την εν εξελίξει ανοδική φάση είναι οι ισχυροί ρυθμοί ανάπτυξης, η ευρωστία των εταιρικών κερδών και η τάση απομετοχοποίησης (de-equitization), δηλαδή η μείωση της προσφοράς μετοχών διεθνώς μέσω των εξαγορών εταιρειών από ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια (private equities) και της εξόδου τους από το Χρηματιστήριο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 8-7-07, σελ. 20.

developers → **επιχειρήσεις ανάπτυξης ακίνητης περιουσίας**

«Πλέον, αυτό δείχνει να αλλάζει, με τους developers να στρέφονται σε περισσότερα και ποιοτικότερα εμπορικά καταστήματα», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομική)*, 18-6-06, σελ. 9.

dilution → **απομείωση**

«Το γεγονός αυτό βρίσκει αντίθετους πολλούς ξένους επεν-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

δυτές μετόχους, καθ' όσον η έκδοση νέων μετοχών μειώνει τη συμμετοχή τους στην επιχείρηση (dilution)», *ΤΟ ΒΗΜΑ (Οικονομία)*, 7-7-07, σελ. 2.

due diligence → **διαγνωστικός έλεγχος**

«Η έλευση και παρουσία στην Αθήνα των ανθρώπων της που διενεργούν due diligence... και η είσοδος της σαουδαραβικής εταιρείας στο μετοχικό κεφάλαιο της Σελόντα έχουν εξάψει τη φαντασία», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-4-06, σελ. Β24 (40).

euribor → **διατραπεζικό ευρωεπιτόκιο**

«Στη συνέχεια, ο δανειολήπτης μπορεί να επιλέξει προγράμματα κυμαινόμενων επιτοκίων συνδεδεμένα με το euribor ή επιτοκίων σταθερής περιόδου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 19-3-06, σελ. 24.

euribor futures → **ευρωσυμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης**

«Τα futures των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων δολαρίου τώρα προεξοφλούν άνοδο 75 μονάδες βάσης, ενώ τα euribor futures προεξοφλούν άνοδο 25 μονάδες βάσης ως το τέλος του έτους», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 22-8-04, σελ. Β24.

exchange traded funds → **διαπραγματεύσιμα αμοιβαία (κεφάλαια)**

«Σε ένα τέτοιο περιβάλλον από πλευράς οργανικής ανάπτυξης στο ΧΑ το ερχόμενο διάστημα θα έχουμε την εισαγωγή των Exchange Traded Funds (ETFs) με το πρώτο προϊόν να είναι με βάση τον δείκτη FTSE20, ενώ τον ερχόμενο Σεπτέμβριο θα λειτουργήσει η "εναλλακτική αγορά" για μικρομεσαίες επιχειρήσεις», *ΤΟ ΒΗΜΑ (Οικονομία)*, 3-7-07, σελ. 12.

«Σε φάση διαβούλευσης έχει πλέον εισέλθει το θεσμικό πλαίσιο που θα διέπει τη λειτουργία των ETF (Exchange Traded Funds),

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ενός νέου θεσμού που αναμένεται να εισέλθει στην ελληνική κεφαλαιαγορά, αποτελώντας μια νέα κατηγορία και στο ΧΑ», *ΤΟ ΒΗΜΑ (Ανάπτυξη)*, 19-9-06, σελ. 36.

federal funds → **αποθεματικά κεφάλαια**

«Γι' αυτό αύξησε δύο φορές... κατά 0,25% τα επιτόκια των federal funds, δηλαδή τα επιτόκια με τα οποία οι τράπεζες δανείζονται η μία από την άλλη», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 27-8-99, σελ. Α32.

flag carrier → **εθνικός αερομεταφορέας**

«Σύμφωνα με τα συγκριτικά στοιχεία των επιχειρήσεων του κλάδου, το περιθώριο προ φόρων, τόκων αποσβέσεων και μισθωμάτων αεροπλάνων (EBITDAR) της Aegean διαμορφώθηκε στο 17,4% το 2006 όταν ο ίδιος δείκτης για την ισπανική Iberia (flag carrier) ήταν 14,74% και για τη γερμανική Air Berlin (χαμηλού κόστους) 16,30%», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 24-6-07, σελ. 23.

flag company → **εθνική εταιρεία**

«Η ελληνική εταιρεία δεν μπορεί να συγκριθεί ευθέως με τις παραδοσιακές δυνάμεις του κλάδου, τις λεγόμενες "flag companies" όπως είναι η Air France με χρηματιστηριακή αξία 10,3 δις ευρώ ή η Lufthansa, με κεφαλαιοποίηση 10,2 δις ευρώ», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 24-6-07, σελ. 23.

fundamentals → **θεμελιώδη μεγέθη** (πρβλ. ΔΕΟΝ 1994, τεύχ. 5, σελ. 75)

«Αρκετοί στρατηγικοί αναλυτές μετοχών έχουν αρχίσει να αξιολογούν τη μετοχή μιας εταιρείας όχι μόνο βάσει των σταθερών fundamentals, όπως οι προοπτικές κερδοφορίας, οι προσδοκώμενες πωλήσεις και οι ταμειακές ροές, αλλά και βάσει των πιθανοτήτων να εξαγοραστεί», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-6-07, σελ. Β20.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

futures (συμβόλαια) → **συμβόλαια προθεσμίας** (πρβλ. ΔΕΟΝ 1994, τεύχ. 5, σελ. 81, 93, 94)

«Έληξαν την Παρασκευή τα συμβόλαια (futures) στο δείκτη FTSE/ASE- 20 Σεπτεμβρίου του Χρηματιστηρίου Παραγώγων Αθηνών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-9-99, σελ. 44/172.

«Προθεσμιακές συμβάσεις (futures)», (τίτλος) *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 28-2-99, σελ. 67.

growth stocks → **δυναμικές μετοχές**

«Τις προτιμήσεις τους σε μετοχές εταιρειών που αναπτύσσουν γρήγορα τα οικονομικά τους μεγέθη (growth stocks) αντί για μετοχές εταιρειών που έχουν μεγάλο μέγεθος και υψηλή μεν αλλά σταθερή κερδοφορία (value stocks) συστήνουν γνωστοί διεθνείς αναλυτές», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 8-7-07, σελ. 20.

hedge funds → **επιθετικά αμοιβαία (κεφάλαια)**

«Ως αποτέλεσμα οι επενδυτές – κυρίως οι επενδυτικές τράπεζες και τα hedge funds – αισθάνονταν άνετα στην ανάληψη του κινδύνου χρησιμοποιώντας δανειακό χρήμα», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-3-07, σελ. Β20.

«Σήμερα η σύνθεση του επενδυτικού κοινού που ενδιαφέρεται για τη συγκεκριμένη επενδυτική κατηγορία έχει διευρυνθεί και γι' αυτό τα hedge funds παρακολουθούνται πλέον και από επαγγελματίες διαχειριστές οι οποίοι απασχολούνται τόσο στα συνταξιοδοτικά αμοιβαία κεφάλαια (pension funds) όσο και σε τράπεζες, ιδρύματα, ακόμη και σε κεντρικές τράπεζες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-4-06, σελ.. Β17.

home equity loan → **ενυπόθηκο δάνειο (επί ακινήτων)**

«Πώς λειτουργούν τα home equity loans», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17-12-06, σελ. Β28.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

index fund → **αμοιβαίο βάσει δείκτη**

«Ο ιδρυτής της John Bogle έχει πιστωθεί με τη δημιουργία του πρώτου index fund που διατέθηκε σε ιδιώτες επενδυτές», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 15-7-07, σελ. 6.

intraday → **αυθημερόν**

«Ο Γενικός Δείκτης κινήθηκε εντός ενός εύρους τιμών μεταξύ των 4.416,50 και των 4.522,31 μονάδων, δίνοντας τη δυνατότητα αποκόμισης intraday κερδών για τους "παίκτες" του ΧΑ», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17-3-07.

«...ενώ σε κάποιες περιπτώσεις "τζογάρουν" και ενδοσυνεδριακά (intraday) αγοράζοντας και πουλώντας μετοχές μέσα στην ίδια ημέρα...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 16-10-99.

job rotation → **εναλλαγή θέσεων εργασίας**

«Το αισιόδοξο είναι ότι ορισμένες από τις μεγαλύτερες εταιρείες που είναι προσανατολισμένες στην ανάπτυξη ταλέντων έχουν "αποτινάξει" τους παλιούς "ανορθόδοξους" τρόπους – ακόμη και το job-rotation– και σήμερα αναπτύσσουν εσωτερικές αγορές ταλέντων», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (Οικονομική)*, 18-6-06, σελ. 11.

joint venture → **κοινοπραξία**

«Στην επένδυση 8 δισ. δολαρίων σε ενεργειακό joint venture με την Origin Energy προχωρεί η αμερικανική πετρελαϊκή εταιρεία προκειμένου να επεκταθεί στην αγορά της Αυστραλίας», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-9-08.

«Μελετάμε την αμερικανική αγορά τα τελευταία τρία χρόνια και έχουμε δημιουργήσει μια εταιρεία joint venture στην οποία προς το παρόν συμμετέχουμε στο 15% με προοπτική να το αυξήσουμε στο 25%», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 25-5-08.

«Το φαινόμενο αυτό... έκανε ακόμη δυσκολότερες τις συνθήκες για τις μικρές επιχειρήσεις του κλάδου, πολλές από τις

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

οποίες βρήκαν λύση στην ενσωμάτωσή τους σε μεγαλύτερες ή στη συνεργασία τύπου joint venture με πολυεθνικές», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 1-11-98, σελ. 61.

leader → **επί κεφαλής / πρωτοπόρος**

«Ο leader του κλάδου, Εθνική Ασφαλιστική, εμφάνισε στο εννεάμηνο υπερδιπλασιασμό κερδών», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-11-00, σελ. 40.

«Εξήντα εκατομμύρια "έξυπνες κάρτες" υπολογίζεται ότι κυκλοφορούν παγκοσμίως σύμφωνα με τα τελευταία σχετικά στοιχεία... από τους leader της ελληνικής αγοράς στην έκδοση τόσο της Mastercard όσο και της κάρτας Visa», *ΤΑ ΝΕΑ*, 3-3-00, σελ. 59.

leverage → **μόχλευση**

«...οι Αμερικανοί είναι πιο εκσυγχρονισμένοι, καθώς θεωρούν ότι οι τεράστιες αλλαγές που έχουν συντελεστεί στο χρηματοοικονομικό σύστημα, όπως η εμφάνιση νέων προϊόντων, π.χ. τα ομόλογα με εξασφάλιση, τα "στεγαστικά δάνεια των φτωχών" ή οι τεχνικές leverage που χρησιμοποιούν πολλά funds, πολλαπλασιάζουν το χρήμα που βρίσκεται σε κυκλοφορία και πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 9-9-07.

«...υπάρχει ο θεσμός της "μόχλευσης" (leverage), που επιτρέπει στους επενδυτές να παίζουν το διπλάσιο και το τριπλάσιο του ιδίου κεφαλαίου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2-10-99, σελ. 20.

leverage buy out funds → **αμοιβαία εξαγορών με δανεισμό**

«Η εγχώρια αγορά εμφανίζει εξαιρετικές ακόμη περιπτώσεις "χρυσοτόκων" εταιρειών οι οποίες μπορούν να εξασφαλίζουν ετήσια απόδοση 15% με 20% για να εξυπηρετείται ο δανεισμός με τον οποίο θα μπορούσαν να εξαγοραστούν από τέτοιας λειτουργίας κεφάλαια (leverage buy out funds)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 15-1-06, σελ. 4.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

licensing → **σύμβαση αδειοδότησης**

«...κατασκευάζοντας ρουχισμό της Nike για την Ελλάδα με σύμβαση Licensing», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-11-99, σελ. Ε8, 32.

limit down → **κατώτατο όριο, κατώφλι**

«Το θετικό κλίμα διαχύθηκε στο μεγαλύτερο μέρος του ταμπλό, με 150 τίτλους συνολικά να καταγράφουν κέρδη έναντι 63 που υποχώρησαν, ενώ στους αρνητικούς πρωταγωνιστές των ημέρων συνεχίζουν να περιλαμβάνονται με διαδοχικά limit down ο όμιλος...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 31-12-08.

«Η κατάργηση των ημερησίων ορίων διακύμανσης, των γνωστών limit up - limit down, για τις μετοχές του FTSE-20 αποφασίστηκε από την επιτροπή με βάση δύο κριτήρια...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 28-10-04.

«Το "κλίμα" ενίσχυσε και η συμπεριφορά ορισμένων μετοχών, που σχεδόν με την έναρξη της συνεδρίασης κατρακύλησαν στο κατώτατο όριο της επιτρεπόμενης ημερήσιας διακύμανσης (το γνωστό limit down)», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 28-2-98, σελ. 136.

limit up → **ανώτατο όριο, οροφή**

«Άλλωστε, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τραπέζης της Ελλάδος, οι προθεσμιακές καταθέσεις σημείωσαν νέο limit up τον Ιούλιο...», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 20-10-08.

«Η κατάργηση των ημερησίων ορίων διακύμανσης, των γνωστών limit up - limit down, για τις μετοχές του FTSE-20 αποφασίστηκε από την επιτροπή με βάση δύο κριτήρια...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 28-10-04.

«...ενώ πολλές μετοχές που ταλαιπωρήθηκαν την προηγούμενη μέρα... "κλείδωναν" στο limit up με δεκάδες χιλιάδες κομμάτια να ζητούνται από ανικανοποίητους αγοραστές», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 28-2-98, σελ. 136.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

market (εντολή) → **ανοιχτή εντολή**

«Το πρόβλημα όμως είναι ότι επειδή οι ΑΧΕ δεν μπορούν να εκτελούν συναλλαγές πέρα από ένα όριο οι πελάτες αναγκάζονται να δίνουν ανοιχτές (market) εντολές αγοράς ή πώλησης (σε ποια τιμή θα βρεθεί η μετοχή)...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-9-99, σελ. 48/176.

«Αν δεν δοθεί τιμή, η εντολή ονομάζεται "ελεύθερη" ή "market" και το σύστημα αυτόματα καταγράφει ότι ο εντολέας ενδιαφέρεται να πραγματοποιήσει συναλλαγή σε οποιαδήποτε τιμή υπάρξει ταύτιση με αντίθετη υφιστάμενη εντολή», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 13-1-99.

momentum → **δυναμική**

«Αναμένεται περιορισμός του momentum της κερδοφορίας των εταιρειών λιανικού εμπορίου...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-8-04, σελ. Β14.

non-banking institution → **μη τραπεζικός φορέας (παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών)**

«...η μείωση του μεσολαβητικού ρόλου των τραπεζών και ο ανταγωνισμός από non-banking institutions», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 31-10-99, σελ. 13.

overweight → **βελτίωση θέσης**

«Η Deutsche Bank συστήνει αύξηση θέσεων (overweight) στις μετοχικές αγορές της Γερμανίας, της Ιταλίας, της Ελλάδας...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-3-07, σελ. Β21.

payPal → **πληρωμή με διαμεσολάβηση**

«Η εταιρεία δεν μπορεί να ελέγξει την προέλευσή τους, αλλά τουλάχιστον εξασφαλίζει τη συναλλαγή με το γνωστό σύστημα PayPal, με το οποίο η πληρωμή γίνεται χωρίς τον κίνδυνο να

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εκτεθούν σε κίνδυνο οι τραπεζικοί λογαριασμοί και οι πιστωτικές κάρτες των συναλλασσομένων», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 11-7-05, σελ. Β13.

peak oil → **κορύφωση πετρελαϊκής παραγωγής**

«Για τους απαισιόδοξους γεωλόγους το "peak oil" θα φτάσει μεταξύ του 2007 και του 2010, ενώ για τους αισιόδοξους υπάρχει ακόμη χρονικός ορίζοντας ως το 2030», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 12-9-04, σελ. Β14.

premium → **υπερτίμημα**

«Η διαπραγμάτευση της μετοχής γίνεται με μικρό συγκριτικά με τις υπόλοιπες premium...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24-9-99, σελ. Β 28/32.

«...αγοράζουν αδιακρίτως μετοχές εταιρειών επενδύσεων, αδιαφορώντας για τα υψηλά premium, τη σύνθεση του χαρτοφυλακίου...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-9-99, σελ. 34/162.

private equity (funds) → **ιδιωτικά επενδυτικά αμοιβαία (κεφάλαια)**

«Ωστόσο, οι υποστηρικτές του σχεδίου - μεταξύ των οποίων και ισχυρά private equity funds - εκτιμούν ότι μπορούν να το υλοποιήσουν με λιγότερα κεφάλαια, αξιοποιώντας τις σύγχρονες χρηματοοικονομικές μεθόδους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 20-5-07, σελ. 3.

«Στο εξωτερικό τα αποκαλούν private equity funds. Πρόκειται για κεφάλαια - πολύ πλούσιων - ιδιωτών και θεσμικών επενδυτών που ενώνονται και επενδύουν σε κάθε λογής μπίζνες ανά τον κόσμο με σκοπό το γρήγορο κέρδος», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 29-4-07, σελ. 32.

«Το κερασάκι στην τούρτα των επιχειρησιακών εξελίξεων συνεχίζουν να βάζουν τα private equities», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 19-2-07, σελ. 21.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

real estate → **επιχειρήσεις ακινήτων**

«Πιο επαγγελματικά κινείται η Εκκλησία και στο real estate, καθώς καλείται να βελτιώσει την απόδοση των περίπου 800 ακινήτων της (επαγγελματικών κτιρίων, οικοπέδων, χώρων πάρκινγκ κ.λπ.) σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και σε άλλες μεγάλες πόλεις», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 30-11-08.

«...Η ΕΚΑΜ Α.Ε. που δραστηριοποιείται στο real estate development έχοντας ήδη σημαντική εμπειρία στην εκμετάλλευση ακινήτων και κτιρίων...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 19-9-99, σελ. 15/143.

«Με εντυπωσιακά ριμπάουντ αντέδρασε χθες η μετοχή δίνοντας νέο σήμα για τον κλάδο του real estate...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 3-9-99, σελ. Β28.

remote member → **διασυνοριακό μέλος**

«Τα μέλη του ενός χρηματιστηρίου θα δύνανται να εγγραφούν και ως μέλη του άλλου χρηματιστηρίου και να διαπραγματεύονται διασυνοριακά (remote members)», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 2-4-06, σελ. Β18.

return on equity → **απόδοση ιδίων κεφαλαίων**

«Μέσω των ομολογιακών εκδόσεων οι εταιρείες δεν επιβαρύνουν διάφορους χρηματοοικονομικούς δείκτες τους, όπως ο δείκτης return on equity, καθώς δεν αυξάνεται ο αριθμός των μετοχών της εταιρείας, όπως συμβαίνει με τις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-8-04, σελ. Β11.

reverse split → **συγχώνευση μετοχών**

«Τα σχέδια εξυγίανσης έχουν ως βασικές παραμέτρους τον περιορισμό του αριθμού των μετοχών μέσω reverse split, στη συνέχεια τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου για τη διαγραφή μέρους των ζημιών...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 19-3-06, σελ. 24.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Έτσι προχωρούν σε reverse split, μειώνουν δηλαδή τον αριθμό των μετοχών τους και αυξάνουν την ονομαστική τιμή», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 26-2-06, σελ. 23.

second tier stock → **μετοχή (εταιρειών) μικρής κεφαλαιοποίησης**

«Η σημαντική διόρθωση των μετοχών μικρής κεφαλαιοποίησης (second tier stock) προσέλκυσε και πάλι το ενδιαφέρον των επενδυτών...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-10-99, σελ. Β27.

seed capital → **αρχικό κεφάλαιο**

«Χωρίς επιφυλάξεις παραδέχονται στο υπουργείο ότι δεν υπάρχουν θέσεις χρηματοδοτικής στήριξης των μικρομεσαίων και σημειώνουν ότι τα venture capitals και τα seed capitals παραμένουν "άγνωστες λέξεις" για τους μικρομεσαίους», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 12-3-06, σελ. 2.

semi-regulated → **ημιεποπτευόμενη αγορά**

«Πραγματικότητα θα αποτελεί σε λίγο καιρό η "μη οργανωμένη" (semi regulated) χρηματιστηριακή αγορά, ήτοι η μη υπαγόμενη στις διατάξεις περί οργανωμένων αγορών που επιβάλλουν αυστηρές προϋποθέσεις εισαγωγής και διαρκείς υποχρεώσεις στις εισηγμένες», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 15-7-07, σελ. Β15.

«Για τη σχεδιαζόμενη νέα "ημιεποπτευόμενη" (semi-regulated) αγορά του Χ.Α. ήταν κατηγορηματικός ότι θα λειτουργήσει εντός του φθινοπώρου», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (Οικονομία)*, 19-6-07, σελ. 45.

short selling → **ακάλυπτη πώληση**

«Σύμφωνα με το κείμενο διαβούλευσης, τα ETF πρέπει για λόγους επιχειρηματικούς, λειτουργικούς και διαδικαστικούς να προσομοιάζουν καθ' όλα με τη διαπραγμάτευση (μέθοδοι δια-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πραγμάτευσης, short selling, δανεισμός) και την εκκαθάριση των υποκείμενων κινητών αξιών», *ΤΟ ΒΗΜΑ (Ανάπτυξη)*, 19-9-06, σελ. 36.

split → **μερισμός μετοχής** (βλ. και *splitting*, ΔΕΟΝ 1994, τεύχ. 5, σελ. 85)

«Τη μείωση της ονομαστικής αξίας των υφισταμένων μετοχών από 0,84 ευρώ σε 0,42 ευρώ η κάθε μία και την έκδοση και διανομή δωρεάν μετοχών υπέρ των μετόχων με αναλογία μία νέα μετοχή για κάθε μία παλαιά (split) αποφάσισε η χθεσινή τακτική γενική συνέλευση των μετόχων της Κρέτα Φαρμ», *ΤΟ ΒΗΜΑ (Οικονομία)*, 27-6-07, σελ. 13.

squeeze-out → **αναγκαστική πώληση**

«Δίδεται επίσης η δυνατότητα του κατά 95% πλειοψηφούντος μετόχου να ζητήσει την εξαγορά των μετοχών της μειοψηφίας (squeeze-out)», *ΤΟ ΒΗΜΑ (Οικονομία)*, 13-6-07, σελ. 4.

time sharing → **χρονομερίδιο**

«Οι ξένοι επενδυτές θα τοποθετήσουν μέρος των χρημάτων τους σε ακίνητα είτε με τη μορφή του time sharing είτε επικεντρώνοντας την προσοχή τους σε ξενοδοχειακές μονάδες...», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 7-5-00, σελ. Ε19(41).

trading → **αγοραπωλησία τίτλων ή συναλλάγματος**

«Αλλωστε οι ξένοι διενεργούν το 60%-70% των ημερήσιων συναλλαγών στο ΧΑ και σε περίπτωση που επέλεγαν ελληνικά blue chips για να κάνουν trading στη δική τους πλατφόρμα, τότε αυτόματα ο τζίρος της ΕΧΑΕ θα υποχωρούσε δραστικά», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 19-10-08.

«Αγριο trading στη Σοφοκλέους», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 24-10-99, σελ. 39.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

venture capital → **επιχειρηματικό κεφάλαιο**

«Η από κοινού απόκτηση της Vivartia θα σηματοδοτήσει τη λειτουργία της τελευταίας ως venture capital για όλο τον κλάδο των τροφίμων το οποίο θα επιχειρηθεί να λειτουργήσει ως "εθνικός πρωταθλητής" στον κλάδο», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 11-1-09.

«Μια venture capital για το iPhone: Το iFund επενδύει 100 εκατ. δολάρια στη δημιουργία εφαρμογών για τη νέα συσκευή κινητής τηλεφωνίας», (τίτλος) *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 21-9-08.

«Από παλιά μέτοχος σε επενδυτικά κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών (venture capital) ο κ. Δασκαλόπουλος συμμετέχει και σε εταιρείες χαρτοφυλακίου...», *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 7-2-99, σελ. 125.

Με ελληνικούς χαρακτήρες:

νταμπλ → **διπλασιασμός τιμής**

«"Νταμπλ" για την Άβαξ», (τίτλος) *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 17-10-99.

στοκ μάρκετ → **χρηματιστήριο αξιών**

«...στα ανεπτυγμένα κράτη... όταν έχεις λεφτά, πας και τα βάζεις στα στοκ μάρκετ», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 29-8-99, σελ. Α16.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Α

1. *absorber* **απορροφητής**

Το τμήμα ενός ηλιακού θερμικού συλλέκτη που απορροφά την ηλιακή ακτινοβολία και τη μετατρέπει σε θερμότητα.

2. *absorption coefficient* **συντελεστής απορρόφησης**

Σε συστήματα μετατροπής ηλιακής ενέργειας, ο βαθμός στον οποίο μια ουσία απορροφά την ηλιακή ενέργεια.

3. *acid rain* **όξινη βροχή**

Όρος ο οποίος χρησιμοποιείται για να περιγράψει τη βροχή που έχει γίνει όξινη (χαμηλό pH) εξαιτίας της εκπομπής οξειδίων θείου στην ατμόσφαιρα κατά την καύση συμβατικών καυσίμων.

4. *active solar heating systems* **ενεργητικά ηλιακά συστήματα θέρμανσης**

Ηλιακό σύστημα θέρμανσης νερού ή χώρου, το οποίο χρησιμοποιεί αντλίες ή ανεμιστήρες για να κυκλοφορήσει το ρευστό μεταφοράς θερμότητας από τους ηλιακούς συλλέκτες σε δεξαμενές αποθήκευσης.

5. *aerobic bacteria* **αερόβια βακτηρίδια**

Μικροοργανισμοί οι οποίοι απαιτούν ελεύθερο οξυγόνο ή αέρα για να ζήσουν και συμβάλλουν στην αποσύνθεση οργανικής ύλης στο χώμα ή στα συστήματα χώνευσης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

6. *air* **αέρας**

Το μείγμα αερίων το οποίο περιβάλλει τη γη και σχηματίζει την ατμόσφαιρά της, με όγκο που αποτελείται κατά 21% από οξυγόνο και κατά 78% από άζωτο.

7. *air collector* **συλλέκτης αέρα**

Σε συστήματα ηλιακής θέρμανσης: τύπος ηλιακού συλλέκτη στον οποίο θερμαίνεται ο αέρας.

8. *air conditioner* **κλιματιστικό (μηχάνημα)**

Μια συσκευή ρύθμισης της ποιότητας/ποσότητας της θερμοκρασίας και της υγρασίας του αέρα σε εσωτερικούς χώρους. Ένα κεντρικό κλιματιστικό μηχάνημα είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε να παρέχει κλιματισμένο αέρα από μια κεντρική μονάδα σε ένα σπίτι ή κτήριο με ανεμιστήρες και αγωγούς.

9. *air conditioning* **κλιματισμός**

Η ρύθμιση της ποιότητας/ποσότητας της θερμοκρασίας και της υγρασίας του αέρα σε εσωτερικό χώρο.

10. *air diffuser* **διαχύτης αέρα**

Έξοδος κατανομής αέρα η οποία είναι συνήθως τοποθετημένη στην οροφή και αναμειγνύει τον κλιματισμένο αέρα με τον αέρα του δωματίου.

11. *air infiltration measurement* **μέτρηση διείσδυσης αέρα**

Τεχνική ενεργειακής επιθεώρησης κτηρίων η οποία χρησιμοποιείται για να καθορίσει ή/και να εντοπίσει τις διαρροές αέρα στο κέλυφος ή στο εξωτερικό περίβλημα του κτίσματος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

12. *air pollution* **ατμοσφαιρική ρύπανση**

Η παρουσία μολυσματικών ουσιών στον αέρα σε συγκεντρώσεις που εμποδίζουν την κανονική/φυσιολογική δυνατότητα διάχυσής του και επηρεάζουν αρνητικά τις βιολογικές διαδικασίες και την ανθρώπινη δραστηριότητα.

13. *air pollution control* **έλεγχος ατμοσφαιρικής ρύπανσης**

Η χρήση συσκευών για τον περιορισμό ή την αποτροπή της διάχυσης της ρύπανσης στην ατμόσφαιρα.

14. *air quality standards* **πρότυπα ατμοσφαιρικής ποιότητας**

Τα επιτρεπτά, σύμφωνα με τη νομοθεσία και ανάλογα με την εφαρμογή, όρια ποσότητας ρύπων στον εξωτερικό ή εσωτερικό αέρα.

15. *air-to-water heat pump* **αντλία θερμότητας αέρα – νερού**

Τύπος αντλίας θερμότητας η οποία μεταφέρει τη θερμότητα του εξωτερικού αέρα στο νερό για θέρμανση χώρου ή νερού.

16. *alcohol* **αλκοόλη(-ες)**

Ομάδα οργανικών ενώσεων οι οποίες αποτελούνται από άνθρακα, υδρογόνο και οξυγόνο, δηλαδή σειρά μορίων που αποτελείται από υδρογονάνθρακα και μια ομάδα υδροξυλίου. Περιλαμβάνει μεθανόλη, αιθανόλη, ισοπροπυλική αλκοόλη κ.ά.

17. *alternating current* **εναλλασσόμενο ρεύμα** (πρβλ. *direct current*)

Τύπος ηλεκτρικού ρεύματος, η κατεύθυνση του οποίου αντιστρέφεται σε τακτά χρονικά διαστήματα ή κύκλους. Στην Ε.Ε. το πρότυπο είναι 50 κύκλοι (Hz) ανά δευτερόλεπτο. Συντομογραφία: AC.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

18. *alternative fuels* **εναλλακτικά καύσιμα** (πρβλ. *conventional fuels*)

Δημοφιλής όρος για μη συμβατικά καύσιμα μεταφορών τα οποία παράγονται από φυσικό αέριο (προπάνιο, συμπιεσμένο φυσικό αέριο, μεθανόλη κ.λπ.) ή βιομάζα (αιθανόλη, μεθανόλη).

19. *ambient air* **αέρας περιβάλλοντος**

Ο εξωτερικός αέρας κτηρίου ή συσκευής.

20. *ambient temperature* **θερμοκρασία περιβάλλοντος**

Η θερμοκρασία ενός μέσου, όπως αερίου ή υγρού, το οποίο έρχεται σε επαφή ή περιβάλλει μια συσκευή ή ένα οικοδομικό στοιχείο.

21. *anaerobic bacteria* **αναερόβια βακτηρίδια**

Μικροοργανισμοί οι οποίοι ζουν σε περιβάλλοντα που στερούνται οξυγόνου.

22. *anaerobic digestion* **αναερόβια χώνευση**

Η σύνθετη διαδικασία κατά την οποία οργανική ύλη αποσυντίθεται από αναερόβια βακτηρίδια. Η διαδικασία αποσύνθεσης παράγει ένα αέριο υποπροϊόν, συχνά αποκαλούμενο "βιοαέριο", το οποίο αποτελείται κυρίως από μεθάνιο, διοξείδιο του άνθρακα και υδρόθειο.

23. *angle of incidence* **γωνία πρόσπτωσης**

Σε συστήματα ηλιακής ενέργειας η γωνία με την οποία προσπίπτει το άμεσο φως του ηλίου σε μια επιφάνεια. Το φως του ηλίου με γωνία πρόσπτωσης 90 μοιρών τείνει να απορροφάται, ενώ οι χαμηλότερες γωνίες τείνουν να ανακλώνται.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

24. *angle of inclination* **γωνία κλίσης**

Σε συστήματα ηλιακής ενέργειας η γωνία η οποία σχηματίζεται, όταν ένας ηλιακός συλλέκτης τοποθετείται υπό γωνία ως προς τον ορίζοντα.

25. *annual load fraction* **ετήσια κάλυψη (από ηλιακό σύστημα)**

Το ποσοστό του ετήσιου ενεργειακού φορτίου το οποίο παρέχεται από ένα ηλιακό σύστημα.

26. *anode* **άνοδος**

Ο θετικός πόλος ή το ηλεκτρόδιο ηλεκτρολυτικού στοιχείου, σωλήνα κενού κ.λπ.

27. *anthracite (coal)* **ανθρακίτης**

Σκληρός και πυκνός τύπος άνθρακα ο οποίος είναι δύσκολο να σπάσει και να αναφλεγεί. Επιπλέον, ο συγκεκριμένος τύπος άνθρακα είναι καθαρός και καίγεται με έντονη φλόγα και με πλήρη απουσία καπνού, επειδή περιέχει υψηλό ποσοστό σταθερού άνθρακα και χαμηλό ποσοστό πτητικής ύλης.

28. *antifreeze solution* **αντιπαγωτικό διάλυμα**

Υγρό, όπως η μεθανόλη ή η γλυκόλη, το οποίο προστίθεται στο ψυκτικό μηχανών οχημάτων – ή χρησιμοποιείται ως υγρό μεταφοράς θερμότητας συστημάτων ηλιακής θέρμανσης – για προστασία από το πάγωμα.

29. *antireflection coating* **αντιανακλαστική επίστρωση**

Λεπτή επίστρωση υλικού σε επιφάνεια φωτοβολταϊκού στοιχείου το οποίο μειώνει την ανάκλαση και αυξάνει τη μετάδοση του φωτός.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

30. *appliance* **συσκευή**

Συσκευή για μετατροπή μιας μορφής ενέργειας ή ενός καυσίμου σε χρήσιμη ενέργεια ή έργο.

31. *argon* **αργό (αέριο)**

Άχρωμο, άοσμο, αδρανές αέριο το οποίο χρησιμοποιείται ενίοτε μεταξύ των υαλοπινάκων σε ενεργειακά αποδοτικά παράθυρα.

32. *array (solar)* **(ηλιακή) διάταξη**

Ηλιακές φωτοβολταϊκές μονάδες ή ηλιακοί θερμικοί συλλέκτες ή ανακλαστήρες οι οποίοι συνδέονται για να παράσχουν ηλεκτρική ή θερμική ενέργεια.

33. *ash* **τέφρα**

Υπόλειμμα καμένης ουσίας η οποία αποτελείται κυρίως από αλκάλια και μεταλλικά οξείδια.

34. *asynchronous generator* **ασύγχρονη γεννήτρια**

Τύπος ηλεκτρικής γεννήτριας η οποία παράγει εναλλασσόμενο ρεύμα συγχρονιζόμενο με το δίκτυο.

35. *atmospheric pressure* **ατμοσφαιρική πίεση**

Η πίεση του αέρα στο επίπεδο της θάλασσας. Μια κανονική ατμόσφαιρα σε μηδέν βαθμούς Κελσίου είναι ίση με 1.033 χιλιόγραμμα ανά τετραγωνικό εκατοστόμετρο.

36. *automatic (or remote) meter reading system* **αυτόματο καταγραφικό (σύστημα)**

Σύστημα το οποίο καταγράφει την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, αερίου, νερού κ.λπ. και στέλνει τα στοιχεία σε μια κεντρική συσκευή συλλογής στοιχείων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

37. *availability* **διαθεσιμότητα**

Περιγράφει την αξιοπιστία των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Αναφέρεται στον αριθμό ωρών, κατά τις οποίες μια μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι διαθέσιμη να παραγάγει ενέργεια, διαιρούμενο δια του συνολικού αριθμού ωρών σε ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα, συνήθως ενός έτους.

38. *available heat* **διαθέσιμη θερμότητα**

Θερμική ενέργεια η οποία μπορεί να μετατραπεί σε χρήσιμη ενέργεια.

39. *average wind speed (or velocity)* **μέση ταχύτητα αέρα**

Η μέση ταχύτητα αέρα σε μια καθορισμένη χρονική περίοδο.

40. *axial fan* **αξονικός ανεμιστήρας**

Ανεμιστήρας του οποίου η κατεύθυνση της ροής του αέρα από την είσοδο προς την έξοδο παραμένει αμετάβλητη.

41. *axial flow compressor* **συμπιεστής αξονικής ροής**

Τύπος αεροσυμπιεστή στον οποίο ο αέρας συμπιέζεται ακολουθώντας μια σειρά σταδίων καθώς ρέει αξονικά δια μέσου μιας φθίνουσας σωληνοειδούς επιφάνειας.

42. *axial flow turbine* **στρόβιλος αξονικής ροής**

Στρόβιλος στον οποίο η ροή ατμού ή αερίου είναι ουσιαστικά παράλληλη με τον άξονα του στροφείου (ρότορα).

43. *azimuth (solar)* **(ηλιακό) αζιμούθιο**

Η γωνία μεταξύ του αληθινού νότου και του σημείου του ορίζοντα ακριβώς κάτω από τον ήλιο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

B

44. *back drafting* **ανακυκλοφορία (αέρα)**

Η ροή του αέρα εντός καπναγωγού και προς το εσωτερικό ενός χώρου, η οποία προκαλείται από τη χαμηλή πίεση του εσωτερικού αέρα.

45. *backup energy system* **εφεδρικό σύστημα ισχύος**

Εφεδρική συσκευή παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία χρησιμοποιείται συνήθως σε εμπορικά κτήρια, νοσοκομεία κ.λπ.

46. *bacteria* **βακτηρίδια**

Μονοκύτταροι οργανισμοί, ελεύθεροι ή παρασιτικοί, οι οποίοι εξουδετερώνουν τα απόβλητα και τη νεκρή οργανική ύλη διαθέτοντας τα συστατικά τους για επαναχρησιμοποίηση από άλλους οργανισμούς.

47. *basal metabolism* **βασικός μεταβολισμός**

Το ποσό θερμότητας το οποίο εκπέμπεται από έναν άνθρωπο σε ανάπαυση, σε άνετο περιβάλλον, δηλαδή περίπου 50 Btu ανά ώρα.

48. *base load demand* **ζήτηση φορτίου βάσης**

Η ελάχιστη ζήτηση την οποία δέχεται (προς κάλυψη) μια εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας.

49. *base load power plant* **παραγωγική μονάδα φορτίου βάσης**

Παραγωγική μονάδα η οποία λειτουργεί για να παράγει έργο βάσης συνήθως με σταθερό φορτίο. Τέτοιες παραγωγικές μονάδες είναι μονάδες που λειτουργούν με άνθρακα, λιγνίτη ή πυρηνική ενέργεια.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

50. *batt / blanket (insulation)* βλ. *insulation blanket*

51. *battery* **συστοιχία (μπαταρία)**

Συσκευή αποθήκευσης ενέργειας η οποία αποτελείται από ένα ή περισσότερα στοιχεία ηλεκτρολυτών.

52. *beam radiation* **άμεση ακτινοβολία**

Ηλιακή ακτινοβολία της οποίας η πορεία δεν επηρεάζεται από τη σκόνη ή τα σταγονίδια νερού.

53. *bearing wall* **φέρων τοίχος**

Τοίχος ο οποίος στηρίζει τις δοκούς οροφής ή τα ζευκτά στέγης.

54. *bimetal* **διμεταλλικός, -ή, -ό**

Δύο μέταλλα με διαφορετικό συντελεστή διαστολής, συγκολλημένα με τέτοιο τρόπο ώστε το ενιαίο αντικείμενο που προκύπτει να κάμπτεται προς μια κατεύθυνση όταν θερμαίνεται και προς άλλη όταν ψύχεται. Μπορεί να χρησιμοποιείται για να ανοίγει ή να κλείνει ηλεκτρικά κυκλώματα, όπως σε θερμοστάτες.

55. *bioenergy* **βιοενέργεια**

Η μετατροπή των σύνθετων υδατανθράκων οργανικής ύλης σε ενέργεια ή αλλιώς η ενέργεια η οποία προέρχεται από βιομάζα.

56. *biogas* **βιοαέριο**

Αέριο καύσιμο το οποίο δημιουργείται από την αναερόβια αποσύνθεση οργανικής ύλης και αποτελείται κυρίως από μεθάνιο, διοξείδιο του άνθρακα και υδρόθειο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

57. *biogasification (biomethanization)* **βιοαερίωση**

Η διαδικασία αποσύνθεσης βιομάζας με αναερόβια βακτήρια για παραγωγή βιοαερίου.

58. *biomass* **βιομάζα**

Οποιαδήποτε οργανική ουσία που είναι διαθέσιμη σε ανανεώσιμη βάση, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών συγκομιδών και των γεωργικών αποβλήτων ή υπολειμμάτων, ξύλου και υπολειμμάτων ξύλου, ζωικών αποβλήτων, δημοτικών αποβλήτων και υδρόβιων φυτών.

59. *biomass energy* **ενέργεια από βιομάζα**

Ενέργεια η οποία παράγεται άμεσα ή έμμεσα από βιομάζα.

60. *biomass fuel* **καύσιμο βιομάζας**

Η άμεση μετατροπή βιομάζας σε ενέργεια ή σε υγρά ή αεριώδη καύσιμα, όπως η αιθανόλη, η μεθανόλη, το μεθάνιο και το υδρογόνο.

61. *biomass gasification* **αερίωση βιομάζας**

Η μετατροπή της βιομάζας σε αέριο είτε με βιοαερίωση (βλ. *biogasification* πιο πάνω) είτε με θερμική αερίωση, διαδικασία κατά την οποία παράγεται υδρογόνο από την υψηλής θερμοκρασίας αερίωση και τη χαμηλής θερμοκρασίας πυρόλυση της βιομάζας.

62. *blackbody* **μέλαν σώμα**

Ιδανική ουσία η οποία απορροφά όλη την προσπίπτουσα ακτινοβολία χωρίς καμία ανάκλαση.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

63. *blower door* **ανεμιστήρας συμπίεσης (για κτήρια)**

Συσκευή η οποία χρησιμοποιείται, κατά την ενεργειακή επιθεώρηση, για να ρυθμίσει την ατμοσφαιρική πίεση ενός κτηρίου με τρόπο ώστε να εντοπίσει τα σημεία διαρροής αέρα και απώλειας ενέργειας.

64. *blown-in insulation* **εμφυσώμενο μονωτικό υλικό** (βλ. και *loose fill insulation*)

Προϊόν μόνωσης το οποίο αποτελείται από χαλαρές ίνες ή ινώδεις σβόλους που εισάγονται υπό πίεση στις εσοχές ή κοιλότητες ενός κτηρίου με χρήση ειδικού φυσητήρα.

65. *boiler* **λέβητας**

Δοχείο ή δεξαμενή όπου η θερμότητα, η οποία παράγεται από την καύση καυσίμων όπως το φυσικό αέριο, το πετρέλαιο ή ο άνθρακας, χρησιμοποιείται για να παραγάγει καυτό νερό ή ατμό σε εφαρμογές όπως θέρμανση κτηρίων, παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ή θερμότητα για βιομηχανική χρήση.

66. *boiler feedwater* **ανατροφοδοτούμενο νερό λέβητα**

Νερό ανατροφοδότησης ενός λέβητα, το οποίο χρησιμοποιείται για να αντικαθιστά αυτό που εξατμίζεται κατά την παραγωγή ατμού.

67. *boiler pressure* **πίεση λέβητα**

Η πίεση του ατμού ή του νερού σε λέβητα. Συνήθως μετρείται σε λίβρες ανά τετραγωνική ίντσα ή σε μονάδες Bar.

68. *boiler rating* **δυναμικότητα λέβητα**

Η θερμαντική ικανότητα ενός λέβητα ατμού εκφρασμένη σε Btu ανά ώρα (Btu/h) ή σε ιπποδύναμη ή σε λίβρες ατμού ανά ώρα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

69. *bone (oven) dry* **απολύτως ξηρό**

Αναφέρεται σε στερεά καύσιμα βιομάζας, όπως το ξύλο, με μηδέν περιεκτικότητα σε υγρασία.

70. *bottled gas* **εμφιαλωμένο αέριο**

Γενικός όρος, ο οποίος χρησιμοποιείται για υγροποιημένο και σε σταθερή ατμοσφαιρική πίεση αέριο, συνήθως βουτάνιο, προπάνιο ή μείγμα των δύο, το οποίο περιέχεται σε φιάλη για οικιακή χρήση.

71. *Brayton cycle* **κύκλος του Brayton**

Θερμοδυναμικός κύκλος ο οποίος αντιπροσωπεύει την ιδανική συμπεριφορά ενός ρευστού σε αεριοστρόβιλο και χρησιμοποιεί σταθερή πίεση, προσθήκη θερμότητας και εκτόνωση.

72. *British thermal unit (Btu)* (μονάδα) **Btu**

Το ποσό θερμότητας το οποίο απαιτείται για να αυξήσει τη θερμοκρασία μιας λίβρας νερού κατά έναν βαθμό Φαρενάιτ· ισούται με 252 θερμίδες.

73. *building envelope* **κτηριακό κέλυφος**

Το σύνολο των δομικών στοιχείων (τοίχοι, στέγη, πάτωμα) ενός κτηρίου οι οποίοι εσωκλείουν κλιματισμένο χώρο.

74. *building heat-loss factor* **κτηριακός δείκτης απωλειών θερμότητας**

Δείκτης των απαιτήσεων ενός κτηρίου για θέρμανση, ο οποίος εκφράζεται σε Btu ανά βαθμοημέρα.

75. *building orientation* **προσανατολισμός κτηρίου**

Η σχέση ενός κτηρίου με τον αληθινό νότο, όπως καθορί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ζεται από την κατεύθυνση του μεγαλύτερου σε μήκος άξονά του.

76. *burner capacity* **θερμική ικανότητα καυστήρα**

Η μέγιστη παραγωγή θερμότητας (σε Btu ανά ώρα) η οποία απελευθερώνεται από έναν καυστήρα με σταθερή φλόγα και ικανοποιητική καύση.

77. *burning point* βλ. *ignition point*

78. *bus (electrical)* **δίαυλος**

Ηλεκτρικός αγωγός ο οποίος χρησιμεύει ως κοινή σύνδεση για δύο ή περισσότερα ηλεκτρικά κυκλώματα· μπορεί να είναι υπό μορφή άκαμπτων ράβδων ή γυμνών αγωγών ή καλωδίων.

C

79. *calorie* **θερμίδα**

Η ποσότητα θερμότητας που απαιτείται για να αυξηθεί η θερμοκρασία μιας μονάδας νερού κατά έναν βαθμό Κελσίου. "Μικροθερμίδα" είναι η ποσότητα θερμότητας που απαιτείται για να αυξηθεί η θερμοκρασία ενός γραμμαρίου νερού κατά έναν βαθμό Κελσίου και "μεγαθερμίδα" ή "χιλιοθερμίδα" είναι η ποσότητα θερμότητας που απαιτείται για να αυξηθεί η θερμοκρασία ενός χιλιόγραμμου νερού κατά έναν βαθμό Κελσίου.

80. *calorific value* **θερμιδική αξία**

Η θερμότητα που ελευθερώνεται από την καύση μιας μοναδιαίας ποσότητας καυσίμου υπό συγκεκριμένες συνθήκες· μετρείται σε θερμίδες.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

81. *capacitance* **χωρητικότητα πυκνωτή**

Μέγεθος του ηλεκτρικού φορτίου ενός πυκνωτή, ο οποίος αποτελείται από δύο πλάκες που χωρίζονται με μονωτικό υλικό.

82. *capacity* **δυναμικότητα συστήματος/μονάδας**

Το φορτίο το οποίο μια μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή άλλος ηλεκτρικός εξοπλισμός ή μια μονάδα θέρμανσης εκτιμάται από την κατασκευή της ότι είναι σε θέση να ικανοποιεί ή να παρέχει.

83. *capacity (condensing unit)* βλ. *condensing unit capacity.*

84. *capacity (heating)* βλ. *heating capacity*

85. *carbon dioxide* **διοξείδιο του άνθρακα**

Άχρωμο, άοσμο, άφλεκτο αέριο με τύπο CO2, το οποίο υπάρχει στην ατμόσφαιρα. Σχηματίζεται από την καύση άνθρακα και ενώσεων άνθρακα (όπως τα συμβατικά καύσιμα και η βιομάζα), από την αναπνοή ζώων και φυτών, η οποία είναι αργή καύση, καθώς και από τη βαθμιαία οξείδωση οργανικής ύλης στο έδαφος.

86. *carbon monoxide* **μονοξείδιο του άνθρακα**

Άχρωμο, άοσμο αλλά δηλητηριώδες καύσιμο αέριο με τύπο CO. Το μονοξείδιο του άνθρακα (CO) παράγεται κατά την ατελή καύση του άνθρακα και των ενώσεων του άνθρακα, όπως τα συμβατικά καύσιμα (βλ. *conventional fuels* πιο κάτω) με τα προϊόντα τους (π.χ. υγροποιημένο αέριο πετρελαίου, βενζίνη) και η βιομάζα.

87. *Carnot cycle* **κύκλος του Carnot**

Μια ιδανική μηχανή θερμότητας (ιδέα που συνέλαβε ο Sadi

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Carnot) στην οποία η ακολουθία των λειτουργιών που σχηματίζουν τον ενεργό κύκλο, αποτελείται από ισοθερμική διαστολή, αδιαβατική διαστολή, ισοθερμική συμπίεση και αδιαβατική συμπίεση.

88. *catalytic converter* **καταλύτης καυσαερίων**

Συσκευή ελέγχου της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, η οποία απομακρύνει τους οργανικούς μολυσματικούς παράγοντες οξειδώνοντάς τους σε διοξείδιο του άνθρακα και νερό, μέσω χημικής αντίδρασης που χρησιμοποιεί καταλύτη – μια ουσία που αυξάνει (ή μειώνει) το ποσοστό χημικής αντίδρασης χωρίς η ίδια να μεταβάλλεται.

89. *cathode* **κάθοδος**

Ο αρνητικός πόλος ή το ηλεκτρόδιο ενός ηλεκτρολυτικού στοιχείου, λυχνίας κενού κ.λπ. από όπου τα ηλεκτρόνια εισέρχονται στο σύστημα· το αντίθετο της ανόδου.

90. *cathodic protection* **καθοδική προστασία**

Μέθοδος παρεμπόδισης της οξείδωσης εκτεθειμένου μετάλλου σε κατασκευές με τη χρήση μικρής ηλεκτρικής τάσης.

91. *cell* **στοιχείο (μπαταρίας)**

Συστατικό ηλεκτροχημικής μπαταρίας. Ένα "πρωτεύον" στοιχείο (μπαταρίας) αποτελείται από δύο ανόμοια στοιχεία, γνωστά ως "ηλεκτρόδια" βυθισμένα σε ηλεκτρολύτες σε μορφή υγρού ή γέλης.

92. *cellulase* **κυτταρινάση**

Σύνθετο ένζυμο (υδρόλυσης κυτταρίνης) παραγόμενο από μύκητες και βακτηρίδια, το οποίο αποσυνθέτει την κυτταρίνη σε συστατικά, κυρίως γλυκόζη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

93. *cellulose* **κυτταρίνη**

Το βασικό συστατικό όλων των φυτικών ιστών. Αποτελεί το πιο άφθονο υλικό στον κόσμο.

94. *cellulose insulation* **μονωτικό κυτταρίνης**

Τύπος μόνωσης η οποία αποτελείται από εφημερίδες, χαρτόνι ή άλλες μορφές άχρηστου χαρτιού.

95. *central heating system* **σύστημα κεντρικής θέρμανσης**

Σύστημα στο οποίο η θερμότητα παρέχεται σε χώρους ενός κτηρίου από ένα ενιαίο σύστημα (λέβητα/καυστήρα) μέσω ενός δικτύου αγωγών ή σωληνώσεων.

96. *central power plant* **κεντρική μονάδα ισχύος**

Μεγάλο εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας το οποίο παράγει ηλεκτρική ενέργεια για διανομή σε ποικίλους πελάτες.

97. *central receiver solar power plant(s)* **κεντρική μονάδα ισχύος ηλιακού πύργου**

Γνωστή επίσης ως "ηλιακός πύργος ισχύος". Χρησιμοποιεί πεδία διαξονικών κατόπτρων ανίχνευσης, γνωστά ως ηλιοστάτες. Κάθε ηλιοστάτης προσανατολίζεται από ένα σύστημα ηλεκτρονικού ελέγχου για να αντανακλά τις ακτίνες του ηλίου σε έναν σταθερό θερμικό δέκτη τοποθετημένο σε πύργο. Όταν πολλοί ηλιοστάτες αντανακλούν σε ένα κοινό σημείο, παράγεται υψηλής θερμοκρασίας θερμική ενέργεια. Στον δέκτη, τα τηγμένα νιτρικά άλατα απορροφούν τη θερμική ενέργεια. Το καυτό άλας χρησιμοποιείται κατόπιν για να μετατρέψει το νερό σε ατμό που διοχετεύεται σε συμβατική στροβιλογεννήτρια ατμού ώστε να παράγει ηλεκτρική ενέργεια.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

98. *char* **στερεό υπόλειμμα**

Υποπροϊόν της χαμηλής θερμοκρασίας ανθρακοποίησης ενός στερεού καυσίμου.

99. *charcoal* **ξυλάνθρακας**

Υλικό το οποίο σχηματίζεται από την ελλιπή καύση ή ανθρακοποίηση οργανικής ύλης σε κλίβανο ή αποστακτήρα και το οποίο έχει πυκνότητα υψηλής ενέργειας, καθώς είναι σχεδόν καθαρός άνθρακας.

100. *chemical energy* **χημική ενέργεια**

Η ενέργεια η οποία ελευθερώνεται σε μια χημική αντίδραση, όπως η καύση καύσιμων υλών.

101. *chiller* **ψυκτική μηχανή**

Συσκευή για απομάκρυνση θερμότητας από αέριο ή υγρό ρεύμα για κλιματισμό/ψύξη.

102. *chlorofluorocarbon (CFC)* **χλωροφθοράνθρακες**

Οικογένεια χημικών ουσιών αποτελούμενων κυρίως από άνθρακα, υδρογόνο, χλώριο και φθόριο, οι οποίες χρησιμοποιούνται κυρίως ως ψυκτικά και βιομηχανικά μέσα καθαρισμού. Κύριο μειονέκτημά τους είναι η τάση να καταστρέφουν το προστατευτικό στρώμα όζοντος της γης (βλ. και *freon*).

103. *circulating fluidized bed* **ρευστοποιημένη κλίνη με επανακυκλοφορία**

Τύπος λέβητα ή αντιδραστήρα στον οποίο η εκπομπή των ενώσεων θείου ελαττώνεται από την προσθήκη θρυμματισμένου ασβεστόλιθου στη ρευστοποιημένη κλίνη, καθιστώντας έτσι εν μέρει περιττή την ανάγκη ακριβού εξοπλισμού καθα-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ρισμού των αερίων καπναγωγού. Τα στοιχεία συλλέγονται και επανακυκλοφορούν, αφού περάσουν από μια συμβατική κλίνη, ενώ ψύχονται από το εσωτερικό του λέβητα.

104. *climate change* **κλιματική αλλαγή**

Όρος ο οποίος χρησιμοποιείται για να περιγράψει βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στο κλίμα της Γης συνήθως ως αποτέλεσμα ανθρώπινων δραστηριοτήτων, όπως καύση ορυκτών καυσίμων και εκχέρσωση και καύση/αποτέφρωση βλάστησης.

105. *closed cycle* **κλειστός βρόχος (κύκλος)**

Σύστημα στο οποίο ένα ενεργό ρευστό χρησιμοποιείται επανειλημμένα και χωρίς εισαγωγή νέου υγρού, όπως σε ένα κεντρικό σύστημα θέρμανσης ή μηχανικό σύστημα ψύξης.

106. *coefficient of heat transmission (U-Value)* **συντελεστής θερμοπερατότητας**

Τιμή η οποία περιγράφει την ιδιότητα ενός υλικού να μεταδίδει τη θερμότητα. Μετρείται σε W/m^2K.

107. *coefficient of performance (COP)* **συντελεστής απόδοσης**

Η αναλογία του έργου ή της παραγωγής χρήσιμης ενέργειας ενός συστήματος προς το ποσό του έργου ή της ενέργειας που εισάγεται στο σύστημα, όπως αυτή καθορίζεται, εάν χρησιμοποιηθούν τα ίδια ενεργειακά ισοδύναμα για εισαγωγή και εξαγωγή ενέργειας. Όσο πιο υψηλός είναι ο συντελεστής απόδοσης, τόσο πιο αποδοτική είναι η συσκευή.

108. *co-firing* **σύγκαυση**

Η ταυτόχρονη χρήση δύο ή περισσότερων διαφορετικών καυσίμων (π.χ. ξύλου και γαιάνθρακα, λιγνίτη και πυρηνόξυ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λου κ.λπ.) στον ίδιο θάλαμο καύσης ενός εργοστασίου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

109. *co-generation* **αμφιπαραγωγή**

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ένα σύστημα μετατροπής ενέργειας με ταυτόχρονη αξιοποίηση της παραγόμενης (από το σύστημα μετατροπής) θερμικής ενέργειας ως βοηθητικής πηγής ενέργειας.

110. *co-generator* **ο/η αμφιπαραγωγός**

Παραγωγός ενέργειας ο οποίος παράγει τόσο θερμότητα όσο και ηλεκτρική ενέργεια από ένα μόνο καύσιμο.

111. *coil* **εναλλάκτης**

Υποσύστημα μιας θερμαντικής ή ψυκτικής συσκευής: σειρές σωληνώσεων ή αγωγών με προσαρτημένα πτερύγια, μέσω των οποίων κυκλοφορεί ένα θερμαγωγό ρευστό για να εκπέμψει θερμότητα ή ψυκτική ενέργεια.

112. *collector* **συλλέκτης (ηλιακός)**

Μέρος ενός συστήματος θέρμανσης νερού χρήσης το οποίο συλλέγει την ηλιακή ακτινοβολία.

113. *collector efficiency* **απόδοση συλλέκτη**

Το ποσοστό της ηλιακής ακτινοβολίας το οποίο συλλέγεται και μεταφέρεται στο ρευστό του συλλέκτη (ρευστό μεταφοράς θερμότητας).

114. *collector fluid* **ρευστό συλλέκτη**

Το ρευστό, υγρό (νερό ή υδατικό/αντιπαγωτικό διάλυμα) ή αέριο, το οποίο χρησιμοποιείται για να απορροφήσει ηλια-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κή ενέργεια και να τη μεταφέρει είτε για άμεση χρήση είτε για έμμεση θέρμανση εσωτερικού αέρα/νερού για οικιακή χρήση – ή/και σε ένα μέσο αποθήκευσης θερμότητας.

115. *collector tilt* **κλίση συλλέκτη**

Η γωνία τοποθέτησης ενός ηλιακού συσσωρευτή σε σχέση με τον ορίζοντα.

116. *combined-cycle power plant* **σταθμός (ηλεκτρο-παραγωγής) συνδυασμένου κύκλου**

Σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ο οποίος χρησιμοποιεί δύο θερμοδυναμικούς κύκλους με σκοπό να επιτύχει υψηλότερη αποδοτικότητα.

117. *combustion* **καύση**

Η διαδικασία αντίδρασης με το οξυγόνο· η οξείδωση ενός υλικού μέσω θερμότητας, η οποία ενώνει το οξυγόνο με το υλικό ή ένα καύσιμο.

118. *combustion air* **αέρας καύσης**

Αέρας ο οποίος παρέχει το απαραίτητο οξυγόνο για τέλεια και καθαρή καύση.

119. *combustion chamber* **θάλαμος καύσης**

Οποιοσδήποτε πλήρως ή μερικώς κλειστός χώρος στον οποίο πραγματοποιείται καύση.

120. *combustion gases* **αέρια καύσης**

Τα αέρια υποπροϊόντα της καύσης ενός καυσίμου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

121. *combustion power plant* **σταθμός ηλεκτροπαραγωγής με καύση**

Μονάδα/εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας η οποία παράγει ηλεκτρική ενέργεια από την καύση ενός καυσίμου.

122. *combustion turbine generator* **στροβιλογεννήτρια καύσης**

Στροβιλογεννήτρια η οποία παράγει ηλεκτρική ενέργεια από την καύση ενός καυσίμου.

123. *compact fluorescent* **συμπαγής λαμπτήρας φθορισμού**

Λαμπτήρας ο οποίος αποτελείται από έναν σωλήνα γεμάτο με αέριο και ένα μαγνητικό ή ηλεκτρονικό πηνίο. Πρόκειται για μικρότερη έκδοση των συμβατικών λαμπτήρων φθορισμού, η οποία μπορεί άμεσα να αντικαταστήσει τους συμβατικούς λαμπτήρες πυράκτωσης.

124. *complete mix digester* **χωνευτήρας μείγματος**

Τύπος αναερόβιου χωνευτήρα, με μηχανικό σύστημα μείξης, όπου η θερμοκρασία και ο όγκος ελέγχονται για να μεγιστοποιήσουν τη διαδικασία της αναερόβιας χώνευσης για βιολογική επεξεργασία αποβλήτων, παραγωγή μεθανίου και έλεγχο οσμών.

125. *composting* **κομποστοποίηση**

Η διαδικασία διάσπασης οργανικής ύλης (βιομάζας) από μικροοργανισμούς σε αεροβικές συνθήκες.

126. *compound paraboloid collector* **ενιαίος παραβολικός συλλέκτης**

Τύπος ηλιακού συγκεντρωτικού συλλέκτη ο οποίος δεν ακολουθεί την πορεία του ηλίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

127. *compressed natural gas (CNG)* **φυσικό αέριο υπό πίεση**

Φυσικό αέριο (μεθάνιο) το οποίο έχει μετατραπεί με συμπίεση σε αεριώδη κατάσταση υψηλότερης πίεσης. Χρησιμοποιείται σε αεριοκίνητα οχήματα.

128. *compression chiller* **συμπιεστής ψυκτικής μηχανής**

Η ψυκτική συσκευή η οποία χρησιμοποιεί μηχανική ενέργεια για να παραγάγει παγωμένο νερό.

129. *compressor* **συμπιεστής**

Συσκευή η οποία χρησιμοποιείται για να συμπιέσει αέρα για μηχανική ή ηλεκτρική παραγωγή ενέργειας και να ρυθμίσει την πίεση του ψυκτικού υγρού σε κλιματιστικά μηχανήματα, αντλίες θερμότητας και ψυγεία.

130. *concentrator (solar) collector* **εστιακός συλλέκτης**

Ηλιακός συλλέκτης ο οποίος χρησιμοποιεί ανακλαστικές επιφάνειες, για να συγκεντρώνει το φως του ηλίου σε μια μικρή περιοχή, όπου απορροφάται και μετατρέπεται σε θερμότητα. Οι κύριοι τύποι εστιακών συλλεκτών περιλαμβάνουν: σύνθετο παραβολικό συλλέκτη, παραβολική λεκάνη, κινούμενο δέκτη σταθερού ανακλαστήρα, κινούμενο ανακλαστήρα σταθερού δέκτη, φακό Φρέσνελ και κεντρικό δέκτη.

131. *condensate* **συμπύκνωμα**

Το υγρό το οποίο προκύπτει όταν υδρατμοί έρχονται σε επαφή με ψυχρή επιφάνεια· επίσης, το υγρό που προκύπτει όταν ένα ατμοποιημένο ενεργό ρευστό (όπως ένα ψυκτικό μέσο) ψύχεται ή αποσυμπιέζεται.

132. *condensation* **συμπύκνωση**

Η διαδικασία κατά την οποία το νερό στον ατμοσφαιρικό

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

αέρα μεταβάλλεται από ατμό σε υγρό λόγω αλλαγής της θερμοκρασίας ή της πίεσης.

133. *condenser* **συμπυκνωτής**

Η συσκευή σε ένα κλιματιστικό μηχάνημα ή σε μια αντλία θερμότητας, στην οποία το ψυκτικό μέσο μετατρέπεται από αέριο σε υγρό όταν αποσυμπιέζεται ή ψύχεται.

134. *condensing unit* **μονάδα συμπύκνωσης**

Το τμήμα ενός κεντρικού κλιματιστικού μηχανήματος το οποίο είναι σχεδιασμένο να απομακρύνει τη θερμότητα που απορροφάται από το ψυκτικό μέσο και να τη μεταφέρει έξω από τον κλιματιζόμενο χώρο.

135. *condensing unit capacity* **δυναμικότητα/ικανότητα συμπυκνωτή**

Το ψυκτικό αποτέλεσμα (σε Btu/h) το οποίο παράγεται από τη διαφορά της ολικής ενθαλπίας μεταξύ ενός ψυκτικού υγρού που εξέρχεται από τη μονάδα και της ολικής ενθαλπίας του ψυκτικού ατμού που εισέρχεται. Γενικά μετρείται σε ψυκτικούς τόνους ή Btu/h.

136. *conduction* **αγωγιμότητα**

Η μεταφορά της θερμότητας δια μέσου ενός υλικού με μεταφορά της κινητικής ενέργειας από μόριο σε μόριο· η ροή της θερμότητας μεταξύ δύο υλικών διαφορετικών θερμοκρασιών, τα οποία βρίσκονται σε άμεση φυσική επαφή.

137. *conductor* **αγωγός (ηλεκτρισμού)**

Το υλικό μέσω του οποίου μεταδίδεται η ηλεκτρική ενέργεια, όπως ένα ηλεκτρικό καλώδιο ή η γραμμή μετάδοσης ή διανομής.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

138. *consumption charge* **χρέωση κατανάλωσης**

Το μέρος της χρέωσης μιας επιχείρησης ηλεκτρικής ενέργειας το οποίο βασίζεται στην ηλεκτρική ενέργεια (kWh) που πραγματικά καταναλώνεται από τον καταναλωτή.

139. *convection* **μεταγωγή θερμότητας**

Η μεταφορά της θερμότητας με τη βοήθεια των ρευμάτων αέρα.

140. *conventional fuels* **συμβατικά καύσιμα** (βλ. και *fossil fuels*, πρβλ. *alternative fuels*)

Τα συμβατικά καύσιμα, όπως άνθρακας, πετρέλαιο και φυσικό αέριο.

141. *conversion efficiency* **απόδοση μετατροπής**

Η ποσότητα ενέργειας η οποία παράγεται ως ποσόστωση της ποσότητας ενέργειας που καταναλώνεται σε ένα σύστημα/συσκευή.

142. *cooling capacity* **ψυκτική ικανότητα**

Η ποσότητα θερμότητας την οποία μια ψυκτική συσκευή είναι σε θέση να απομακρύνει από έναν χώρο σε μία ώρα.

143. *counterflow heat exchanger* **εναλλάκτης θερμότητας αντιροής**

Θερμικός εναλλάκτης στον οποίο δύο ρευστά ρέουν προς αντίθετες κατευθύνσεις για να μεταφερθεί θερμική ενέργεια από το ένα στο άλλο.

144. *critical compression pressure* **πίεση αυτανάφλεξης**

Η υψηλότερη δυνατή πίεση σε ένα μείγμα καυσίμου και αέρα πριν από την αυτανάφλεξη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

145. *current (electrical)* **ρεύμα (ηλεκτρικό)**

Η ροή της ηλεκτρικής ενέργειας (ηλεκτρισμού) σε έναν αγωγό, η οποία μετρείται σε Αμπέρ (Α).

146. *customer class* **κατηγορία καταναλωτών**

Κατηγορίες καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας όπως αυτές καθορίζονται από τα επίπεδα κατανάλωσης ή ζήτησης, π.χ. οικιακή ζήτηση, εμπορική, βιομηχανική, γεωργική ζήτηση κ.λπ.

147. *cut-in-speed* **κάτω όριο ταχύτητας**

Η χαμηλότερη ταχύτητα ανέμου κατά την οποία μια ανεμογεννήτρια αρχίζει να παράγει ηλεκτρική ενέργεια.

148. *cut-out-speed* **άνω όριο ταχύτητας**

Η υψηλότερη ταχύτητα ανέμου κατά την οποία μια ανεμογεννήτρια σταματά να παράγει ηλεκτρική ενέργεια.

D

149. *dewpoint* **σημείο δρόσου**

Η θερμοκρασία στην οποία πρέπει να ψύχεται ο αέρας, σε σταθερή πίεση και περιεχόμενο υδρατμών, ώστε να επέλθει κορεσμός ή συμπύκνωση. Πρόκειται για τη θερμοκρασία στην οποία η πίεση κορεσμού είναι ίση με την υφιστάμενη πίεση υδρατμών.

150. *differential thermostat* **διαφορικός θερμοστάτης**

Τύπος αυτόματου θερμοστάτη (χρησιμοποιούμενος σε ηλιακά θερμικά συστήματα) ο οποίος ανταποκρίνεται στις με-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ταβολές της θερμοκρασίας – μεταξύ των συλλεκτών και των στοιχείων αποθήκευσης – ώστε να ρυθμίζει τη λειτουργία των συσκευών, δηλαδή το άνοιγμα και το κλείσιμο της αντλίας μεταφοράς ρευστού.

151. *diffuse solar radiation* **διάχυτη ηλιακή ακτινοβολία**

Η ηλιακή ακτινοβολία η οποία διαχέεται από ατμοσφαιρικά σωματίδια και αέρια και φτάνει στην επιφάνεια της γης από όλες τις κατευθύνσεις, χωρίς να μπορεί να εστιαστεί σε ένα σημείο.

152. *diffusion* **διάχυση**

Η κίνηση μεμονωμένων μορίων μέσα σε ένα υλικό. Η διείσδυση των υδρατμών σε ένα υλικό.

153. *digester (anaerobic)* **(αναεροβικός) χωνευτήρας**

Συσκευή στην οποία ένα οργανικό υλικό αποσυντίθεται με βιοχημικό τρόπο από αναερόβια βακτήρια, ώστε να υποστεί επεξεργασία ή/και να παραχθεί βιοαέριο.

154. *diode* **δίοδος**

Ηλεκτρονική συσκευή η οποία επιτρέπει στο ρεύμα να κινείται προς μία μόνο κατεύθυνση.

155. *direct beam radiation* **άμεση ηλιακή ακτινοβολία**

Η ηλιακή ακτινοβολία η οποία φτάνει κατευθείαν από τον ήλιο.

156. *direct current* **συνεχές ρεύμα** (πρβλ. *alternating current*)

Τρόπος μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικού ρεύματος, με τον οποίο το ρεύμα κινείται προς μία κατεύθυνση μέσα στον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

αγωγό. Είναι συνήθως σχετικά χαμηλής τάσης και υψηλού ρεύματος. Συντομογραφία: DC.

157. *direct-gain* **άμεσο (ηλιακό) κέρδος**

Η διαδικασία κατά την οποία η ηλιακή ακτινοβολία εισερχόμενη σε ένα κτήριο μέσα από τα παράθυρα/ανοίγματα, απορροφάται άμεσα και αποθηκεύεται στα συμπαγή πατώματα και τους τοίχους.

158. *distributed generation* **κατανεμημένη ηλεκτροπαραγωγή**

Δημοφιλής όρος για την ηλεκτροπαραγωγή σε τοπικό επίπεδο.

159. *distribution line* **γραμμή διανομής**

Ένα ή περισσότερα κυκλώματα του συστήματος διανομής στην ίδια γραμμή ή στους πυλώνες. Λειτουργεί συχνά με χαμηλότερη τάση σε σχέση με τη γραμμή μεταφοράς.

160. *distribution system* **σύστημα διανομής**

Πρόκειται για το τμήμα του συστήματος παροχής ηλεκτρικής ενέργειας το οποίο χρησιμοποιείται για τη διανομή ηλεκτρισμού από σημεία του συστήματος μεταφοράς στους καταναλωτές.

161. *district heating* **τηλεθέρμανση**

Σύστημα θέρμανσης στο οποίο ο ατμός ή το ζεστό νερό που προορίζεται για θέρμανση χώρου μεταφέρεται από έναν κεντρικό λέβητα θέρμανσης ή μια μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας/ θέρμανσης σε ένα χωριό, μια πόλη ή ένα κτηριακό συγκρότημα.

162. *doping* **πρόσμειξη**

Η πρόσθεση προσμείξεων σε έναν ημιαγωγό.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

163. *double-pane (glazed window)* **διπλό παράθυρο (παράθυρο με διπλό τζάμι)**

Τύπος παραθύρου με δύο στρώσεις από γυαλί (υαλοπίνακες ή υαλοκατασκευές) οι οποίες διαχωρίζονται από ένα διάκενο αέρα. Κάθε στρώση γυαλιού και ενδιάμεσου αέρα επανεκπέμπει και εγκλωβίζει κάποιο μέρος από τη θερμότητα που περνάει μέσα απ' αυτό, με αποτέλεσμα να αυξάνεται η αντίσταση των παραθύρων στις θερμικές απώλειες (Τιμή-R).

164. *double wall heat exchanger* **εναλλάκτης θερμότητας διπλού τοιχώματος**

Εναλλάκτης θερμότητας σε ένα σύστημα θέρμανσης νερού, ο οποίος έχει δύο διακριτά τοιχώματα ανάμεσα στο ρευστό μετάδοσης θερμότητας και στο νερό που προορίζεται για οικιακή χρήση, ούτως ώστε αυτά τα δύο να μην αναμειγνύονται.

165. *dry bulb temperature* **θερμοκρασία ξηρού βολβού**

Η θερμοκρασία του αέρα, όπως τη μετράει ένα πρότυπο θερμόμετρο.

166. *duct* **αγωγός αέρα**

Στρογγυλός ή ορθογώνιος σωλήνας, κατασκευασμένος συνήθως από μεταλλικό φύλλο, ο οποίος τοποθετείται μέσα σε τοίχο, στο πάτωμα και στην οροφή και χρησιμεύει στη διανομή θερμού ή ψυχρού αέρα στα κτήρια.

167. *duct fan* **ανεμιστήρας αγωγού**

Ελικοειδής ανεμιστήρας ο οποίος τοποθετείται σε ένα τμήμα του αγωγού, προκειμένου να μετακινεί τον κλιματιζόμενο αέρα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

168. *duty cycle* **κύκλος λειτουργίας**

Η διάρκεια και η περιοδικότητα της λειτουργίας μιας συσκευής.

169. *dynamic pressure* **δυναμική πίεση**

Πίεση ανάλογη με την ταχύτητα ενός ρευστού.

170. *dynamometer* **δυναμόμετρο**

Όργανο μέτρησης της δύναμης ή της ισχύος π.χ. ενός κινητήρα.

E

171. *earth cooling tube* **υπόγειος αγωγός ψύξης**

Μακρύς, υπόγειος, μεταλλικός ή πλαστικός αγωγός, μέσα από τον οποίο περνάει ο αέρας. Καθώς ο αέρας διασχίζει τον αγωγό αποβάλλει μέρος της θερμότητάς του στο έδαφος και εισέρχεται στο κτήριο ψυχρότερος.

172. *earth-coupled ground source (geothermal) heat pump* **υπόγεια αντλία θερμότητας**

Τύπος θερμαντικής αντλίας η οποία χρησιμοποιεί οριζόντιους ή κατακόρυφους αγωγούς, θαμμένους στο έδαφος, όπως οι εναλλάκτες θερμότητας μέσα από τους οποίους κυκλοφορεί ρευστό που μεταφέρει θερμότητα.

173. *eccentric (system)* **σύστημα εκκεντροφόρου**

Σύστημα άξονα το οποίο μετατρέπει τη συνεχή κυκλική κίνηση σε παλινδρομική ευθύγραμμη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

174. *economizer* **εναλλάκτης ανάκτησης θερμότητας**

Εναλλάκτης θερμότητας για την ανάκτηση θερμότητας από τα απαέρια, με σκοπό τη θέρμανση νερού ή αέρα.

175. *effective capacity* **ονομαστική ισχύς (συσκευής)**

Το μέγιστο φορτίο το οποίο μπορεί να φέρει μια συσκευή.

176. *efficiency* **αποδοτικότητα**

Η αποδοτικότητα είναι ο λόγος του αποδιδόμενου έργου ή της ενέργειας προς το προσδιδόμενο έργο ή την ενέργεια και δεν μπορεί να υπερβεί το εκατό τοις εκατό.

177. *efficiency (appliance) rating* **ενεργειακή κατάταξη συσκευών**

Κατάταξη (και σήμανση) της ενεργειακής αποδοτικότητας μιας συσκευής μετά από μέτρηση.

178. *elasticity of demand* **ελαστικότητα ζήτησης**

Ο λόγος της ποσοστιαίας μεταβολής της ζήτησης ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας προς την ποσοστιαία μεταβολή της αξίας της.

179. *electric circuit* **ηλεκτρικό κύκλωμα**

Η διαδρομή που ακολουθούν τα ηλεκτρόνια ξεκινώντας από μια ηλεκτροπαραγωγική πηγή, περνώντας μέσα από ένα ηλεκτρικό σύστημα και επιστρέφοντας στην πηγή.

180. *electric energy* **ηλεκτρική ενέργεια**

Η ποσότητα έργου η οποία παράγεται από ηλεκτρική ισχύ και η οποία συνήθως μετρείται σε Κιλοβατώρες (kWh). Μία Κιλοβατώρα (kWh) ισούται με 3.413 Btu.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

181. *electricity generation* **ηλεκτροπαραγωγή**

Η διαδικασία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με μετατροπή άλλων μορφών ή πηγών ενέργειας σε ηλεκτρική. Μετρείται σε Κιλοβατώρες.

182. *electric rate* **τιμολόγιο ηλεκτρισμού**

Η τιμή μονάδας και η ποσότητα του ηλεκτρικού ρεύματος όπως καθορίζεται από τους όρους ενός τιμολογίου ή ενός συμβολαίου.

183. *electric system* **ηλεκτρικό σύστημα**

Οι εγκαταστάσεις και τα συστήματα παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικού ρεύματος που συνδέονται μεταξύ τους άμεσα, λειτουργώντας ως μια μονάδα.

184. *electric system loss(es)* **απώλεια(-ες) ηλεκτρικού συστήματος** (βλ. και *energy losses*)

Η συνολική ποσότητα ενεργειακής απώλειας σε ένα ηλεκτρικό σύστημα μεταξύ της ηλεκτροπαραγωγικής πηγής και των σημείων διανομής.

185. *electric power plant* **μονάδα ηλεκτροπαραγωγής**

Εγκατάσταση ή εξοπλισμός ο οποίος παράγει ηλεκτρικό ρεύμα.

186. *electric power transmission* **μεταφορά ηλεκτρικής ισχύος**

Η μεταφορά ηλεκτρισμού μέσω γραμμών ισχύος/μεταφοράς ενέργειας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

187. *electric resistance heating* **θέρμανση ηλεκτρικής αντίστασης**

Τύπος συστήματος θέρμανσης όπου η θερμότητα παράγεται, όταν το ηλεκτρικό ρεύμα διαπερνά ένα υψηλής αντίστασης "στοιχείο" ή έναν αγωγό – όπως για παράδειγμα η χρωμονικελίνη.

188. *electric utility sector* **τομέας ηλεκτροπαραγωγής**

Ιδιωτικοί ή δημόσιοι οργανισμοί παραγωγής, μεταφοράς, διανομής ή πώλησης ηλεκτρικού ρεύματος.

189. *electrochemical cell* **ηλεκτροχημικό στοιχείο**

Συσκευή η οποία περιέχει δύο αγώγιμα ηλεκτρόδια, το ένα θετικό και το άλλο αρνητικό. Είναι κατασκευασμένη από διαφορετικά υλικά (συνήθως μέταλλα), τα οποία εμβαπτίζονται σε ένα χημικό διάλυμα (ηλεκτρολύτης), που μεταφέρει θετικά ιόντα από το αρνητικό ηλεκτρόδιο στο θετικό και με τον τρόπο αυτόν δημιουργεί ηλεκτρικό φορτίο. Ένα ή περισσότερα ηλεκτροχημικά στοιχεία συνιστούν μια μπαταρία.

190. *electrodeposition* **ηλεκτροαπόθεση**

Πρόκειται για την ηλεκτρολυτική διαδικασία, κατά την οποία ένα μέταλλο εναποτίθεται στην κάθοδο από ένα διάλυμα των ιόντων του.

191. *electrolysis* **ηλεκτρόλυση**

Η χημική μεταβολή μιας ουσίας η οποία προκύπτει από το πέρασμα ηλεκτρικού ρεύματος μέσα από έναν ηλεκτρολύτη. Χρησιμοποιείται και στην παραγωγή υδρογόνου.

192. *electrolyte* **ηλεκτρολύτης**

Ο μη μεταλλικός αγωγός (υγρός ή στερεός) ο οποίος φέρει

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ρεύμα με την κίνηση των ιόντων (αντί ηλεκτρονίων) απελευθερώνοντας ύλη στα ηλεκτρόδια ενός ηλεκτροχημικού στοιχείου.

193. *electromagnetic energy* **ηλεκτρομαγνητική ενέργεια**

Ενέργεια η οποία προέρχεται από ένα ηλεκτρομαγνητικό πεδίο που παράγεται από ηλεκτρικό ρεύμα κινούμενο μέσα σε ένα υπεραγώγιμο καλώδιο.

194. *electromagnetic field (EMF)* **ηλεκτρομαγνητικό πεδίο**

Πρόκειται για τα ηλεκτρικά και μαγνητικά πεδία τα οποία δημιουργούνται από την παρουσία ή τη ροή ηλεκτρικού ρεύματος σε έναν ηλεκτρικό αγωγό, συσκευή ή κινητήρα.

195. *electromotive force* **ηλεκτρεγερτική δύναμη**

Το ποσό της ενέργειας το οποίο προέρχεται από μια ηλεκτρική πηγή ανά μονάδα ηλεκτρικού ρεύματος διερχόμενου από την πηγή.

196. *electronic ballast* **ηλεκτρονική αντιστάθμιση**

Συσκευή η οποία χρησιμοποιεί ηλεκτρονικά εξαρτήματα για να ρυθμίσει την τάση των λαμπτήρων φθορισμού.

197. *electrostatic precipitator* **ηλεκτροστατικό φίλτρο**

Συσκευή η οποία χρησιμοποιείται για την απομάκρυνση σωματιδίων από τα απόβλητα αέρια καύσης ενός σταθμού παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος.

198. *emission(s)* **εκπομπή(-ές)**

Οι ρύποι οι οποίοι εκπέμπονται ως αποτέλεσμα μιας διαδικασίας, φυσικής ή τεχνητής.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

199. *emission factor* **δείκτης εκπομπών**

Η μέση ποσότητα ενός καθορισμένου ρύπου που εκπέμπεται με την καύση συγκεκριμένου τύπου καυσίμου.

200. *emissivity* **εκπεμπτικότητα**

Ο λόγος της (θερμικής) ακτινοβόλου ενέργειας την οποία εκπέμπει μια επιφάνεια προς την αντίστοιχη ενέργεια ενός μαύρου σώματος με ίδια θερμοκρασία και εμβαδόν. Εκφράζεται αριθμητικά από 0 έως 10.

201. *endothermic* **ενδόθερμος, -η, -ο**

Θερμοαπορροφητική αντίδραση ή αντίδραση η οποία απαιτεί θερμότητα.

202. *end use* **τελική χρήση**

Ο σκοπός για τον οποίο καταναλώνεται ωφέλιμη ενέργεια ή έργο.

203. *energy* **ενέργεια**

Η ικανότητα παραγωγής έργου. Διάφορες μορφές ενέργειας μπορούν να μετατραπούν σε άλλες μορφές, ωστόσο η συνολική ποσότητα της αρχικής ενέργειας παραμένει η ίδια.

204. *energy audit* **ενεργειακή επιθεώρηση**

Έρευνα που δείχνει πόση ενέργεια χρησιμοποιείται σε ένα κτήριο, εργοστάσιο κ.λπ. Είναι το πρώτο βήμα στη μελέτη εξοικονόμησης ενέργειας.

205. *energy crops* **ενεργειακές καλλιέργειες**

Φυτά τα οποία καλλιεργούνται ειδικά για να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμα. Περιλαμβάνουν φαγώσιμες καλλιέργει-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ες, όπως καλαμπόκι, ζαχαροκάλαμα αλλά και μη φαγώσιμες, όπως λεύκες.

206. *energy density* **ενεργειακή πυκνότητα**

Η αναλογία διαθέσιμης ενέργειας ανά μονάδα βάρους. Χρησιμοποιείται συνήθως για τη σύγκριση μπαταριών αποθήκευσης.

207. *energy end-use sectors* **κλάδοι ενεργειακής κατανάλωσης**

Κύριοι οικονομικοί κλάδοι ενεργειακής κατανάλωσης. Χαρακτηριστικοί κλάδοι είναι ο εμπορικός, ο βιομηχανικός, ο τριτογενής, ο οικιστικός και ο κλάδος μεταφορών.

208. *energy guide label* **ετικέτα ενεργειακής σήμανσης**

Ετικέτα που τοποθετείται στις συσκευές ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους καταναλωτές να συγκρίνουν την ενεργειακή αποδοτικότητα της συσκευής και την ενεργειακή κατανάλωση υπό ειδικές συνθήκες δοκιμασίας, όπως ορίζει η Ε.Ε.

209. *energy loss(es)* **απώλεια(-ες) ενέργειας** (βλ. και *electric system losses)*

Γενικός όρος ο οποίος αναφέρεται στην ενέργεια που έχει μετατραπεί σε μη χρήσιμη μορφή, κατά τη διάρκεια της λειτουργίας ενός συστήματος παραγωγής, διανομής και κατανάλωσης ενέργειας, π.χ. απώλειες θερμότητας.

210. *Energy Service Company (ESCo)* **Ε.Π.Ε.Υ. (Εταιρεία Παροχής Ενεργειακών Υπηρεσιών)**

Εταιρεία η οποία δραστηριοποιείται στην παροχή μέτρων ενεργειακής αποδοτικότητας βάσει συμβολαίου με την εταιρεία-πελάτη. Το κέρδος που προκύπτει κατανέμεται βάσει των όρων του συμβολαίου μεταξύ της Ε.Π.Ε.Υ. και του πελάτη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

211. *energy storage* **αποθήκευση ενέργειας**

Η διαδικασία αποθήκευσης ή μετατροπής της ενέργειας από μία μορφή σε άλλη για μετέπειτα χρήση. Οι συσκευές και τα συστήματα αποθήκευσης περιλαμβάνουν μπαταρίες, υδροηλεκτρικά αποθήκευσης, βολάν, συμπιεσμένο αέριο και θερμική μάζα.

212. *environment* **περιβάλλον**

Όλα τα φυσικά και εν ζωή στοιχεία τα οποία μας περιβάλλουν. Η γη, η ατμόσφαιρα, τα φυτά και τα ζώα συνθέτουν το περιβάλλον μας.

213. *eutectic salts* **εύτηκτα άλατα**

Μείγματα αλάτων με εφαρμογή ως ηλιακά θερμικά υλικά αποθήκευσης ενέργειας.

214. *evacuated tube collector* **συλλέκτης σωλήνα κενού**

Ηλιακός συλλέκτης στον οποίο ο απορροφητής περιέχεται σε έναν αεροστεγή γυάλινο σωλήνα και με τον τρόπο αυτόν παρέχει σχετικά υψηλής θερμοκρασίας θερμικά οφέλη.

215. *exothermic* **εξώθερμος, -η, -ο**

Αντίδραση ή διαδικασία η οποία παράγει θερμότητα, όπως π.χ. η καύση.

216. *expanded polystyrene* **διογκωμένη πολυστερίνη**

Τύπος μόνωσης η οποία διαμορφώνεται ή εξαπλώνεται, ώστε να δημιουργεί χοντρές, κλειστές κυψέλες που περιέχουν αέρα. Η συμπαγής κυψελοειδής δομή παρέχει θερμική και ακουστική μόνωση, σταθερότητα με μικρό βάρος και κάλυψη με μικρές θερμικές απώλειες. Χρησιμοποιείται συχνά για τη μόνωση δομικών στοιχείων των κτηρίων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

217. *expansion tank* **δοχείο διαστολής**

Δοχείο το οποίο χρησιμοποιείται σε ένα ηλιακό σύστημα θέρμανσης κλειστού βρόχου και παρέχει χώρο για τη διαστολή της θερμότητας του θερμαγωγού ρευστού στον συμπιεσμένο βρόχο του συλλέκτη.

218. *external combustion engine* **κινητήρας εξωτερικής καύσης**

Κινητήρας στον οποίο το καύσιμο καίγεται (ή εφαρμόζεται θερμότητα) στο εξωτερικό του κυλίνδρου, όπως π.χ. στην περίπτωση του κινητήρα Stirling.

F

219. *fan coil* **τοπική κλιματιστική μονάδα**

Τοπική κλιματιστική μονάδα, τύπου ανεμιστήρα, με εναλλάκτη μέσα στον οποίο κυκλοφορεί υγρό, όπως νερό. Ο ανεμιστήρας φυσά τον αέρα πάνω από τον εναλλάκτη για να κατανείμει τη θερμότητα ή τον ψυχρό αέρα σε διαφορετικούς χώρους.

220. *feathering* **πτέρωση**

Η πτέρωση αποτελεί μέθοδο διακοπής της λειτουργίας της ανεμογεννήτριας κατά τη διάρκεια ανέμων υψηλών ταχυτήτων. Σε μια ανεμογεννήτρια δίνεται τέτοια κλίση στα πτερύγιά της ώστε να μειωθεί η ικανότητα άνωσης.

221. *fenestration* **σχεδίαση ανοιγμάτων στο κτηριακό κέλυφος**

Η διάταξη, η αναλογία και ο σχεδιασμός των ανοιγμάτων ενός κτηρίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

222. *fermentation* **ζύμωση**

Η αποσύνθεση οργανικού υλικού (σε αλκοόλη, μεθάνιο κ.λπ.) από οργανισμούς, όπως ένζυμα ή βακτήρια, συνήθως σε συνθήκες απουσίας οξυγόνου.

223. *fiberglass insulation* **μόνωση υαλοβάμβακα**

Τύπος μόνωσης ο οποίος αποτελείται από λεπτές ίνες γυαλιού, που σχηματίζουν πλάκες ή ράβδους και χρησιμοποιούνται σε εφαρμογές μόνωσης.

224. *filament* **νημάτιο**

Νήμα βολφραμίου αναρτημένο σε κενή ή γεμάτη με αδρανές αέριο λυχνία. Όταν το νήμα του βολφραμίου θερμαίνεται με ηλεκτρισμό, πυρακτώνεται και παράγεται φως.

225. *fill factor* **συντελεστής πλήρωσης (φωτοβολταϊκού στοιχείου)**

Ο λόγος της πραγματικής ισχύος ενός φωτοβολταϊκού στοιχείου προς την ονομαστική του ισχύ. Χαρακτηριστικό το οποίο είναι σημαντικό για την αξιολόγηση της απόδοσης του φωτοβολταϊκού στοιχείου.

226. *fin* **πτερύγιο**

Λεπτό φύλλο (μέταλλο) ενός εναλλάκτη θερμότητας το οποίο μεταφέρει θερμότητα μεταξύ ρευστών.

227. *fireplace* **τζάκι (ενεργειακό ή συμβατικό)**

Συσκευή η οποία καίει ξύλο ή αέριο και χρησιμοποιείται κυρίως για τη δημιουργία ατμόσφαιρας σε ένα χώρο. Τα συμβατικά κτιστά (πέτρινα) τζάκια που δεν έχουν στοιχεία εξοικονόμησης ενέργειας, όπως τα ενεργειακά, συχνά καταναλώνουν περισσότερη θερμότητα από όση παράγουν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

228. *fire-rating* **κατάταξη πυραντοχής**

Η κατάταξη της ικανότητας ενός οικοδομικού στοιχείου (μεσοτοιχίας, εξωτερικού τοίχου, δαπέδου κ.λπ.) να αντέχει στη διαπερατότητα της φωτιάς. Οι τιμές υπολογίζονται σε ώρες.

229. *firewall* **αλεξίπυρο τοίχωμα**

Τοίχος ο οποίος εμποδίζει την εξάπλωση της φωτιάς. Είναι συνήθως φτιαγμένος από μη εύφλεκτο υλικό.

230. *flat-plate solar thermal/heating collector* **επίπεδος ηλιακός συλλέκτης**

Μεγάλο, επίπεδο κιβώτιο με γυάλινα καλύμματα και σκουρόχρωμες μεταλλικές πλάκες στο εσωτερικό του, οι οποίες απορροφούν και μεταφέρουν ηλιακή ενέργεια σε ένα ρευστό μεταφοράς θερμότητας.

231. *flat-plate solar photovoltaic module* **επίπεδο φωτοβολταϊκό στοιχείο**

Διάταξη φωτοβολταϊκών στοιχείων τοποθετημένων σε ανελαστική επίπεδη επιφάνεια, με τα στοιχεία πλήρως εκτεθειμένα στο εισερχόμενο ηλιακό φως.

232. *flow restrictor* **μειωτής ροής**

Συσκευή εξοικονόμησης νερού και ενέργειας, η οποία περιορίζει την ποσότητα του νερού που ρέει από μια στρόφιγγα ή έναν σωλήνα.

233. *flue* **καπναγωγός**

Ο αγωγός (οικιακής θερμαντικής συσκευής, βιομηχανικού κλιβάνου ή ηλεκτρικής εγκατάστασης) μέσω του οποίου ρέουν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

αέρια καύσης και συγκρατούνται μέχρι να απελευθερωθούν στην ατμόσφαιρα.

234. *flue gas* **καπναέριο**

Το αέριο το οποίο προέρχεται από ανάφλεξη ενός καυσίμου και εκπέμπεται σε καπναγωγό.

235. *fluidized bed combustion (FBC)* **καύση ρευστής κλίνης**

Είδος κλιβάνου ή αντιδραστήρα στον οποίο τα σωματίδια του καυσίμου αναφλέγονται, όταν αιωρούνται σε ρεύμα θερμού αερίου.

236. *fluorescent light* **λαμπτήρας φθορισμού**

Μέθοδος μετατροπής του ηλεκτρικού ρεύματος σε ορατό φως με τη χρήση ηλεκτρικού φορτιστή, ώστε να διεγείρονται άτομα αερίου σε γυάλινο λαμπτήρα. Τα άτομα αυτά εκπέμπουν υπεριώδη ακτινοβολία, η οποία απορροφάται από την επίστρωση του φωσφόρου στα τοιχώματα του λαμπτήρα. Η επίστρωση φωσφόρου παράγει ορατό φως.

237. *fly ash* **αιωρούμενη τέφρα**

Τα λεπτά σωματίδια ύλης τα οποία συμπαρασύρονται από τα καπναέρια σε ένα σύστημα καύσης.

238. *foam (insulation)* **αφρώδης μόνωση**

Μονωτικό προϊόν με χαμηλό συντελεστή θερμοπερατότητας, φτιαγμένο συνήθως από πολυουρεθάνη, το οποίο μπορεί να εισαχθεί σε κοιλότητες τοίχων ή να ψεκαστεί σε οροφές ή πατώματα, όπου εξαπλώνεται και στερεοποιείται γρήγορα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

239. *foam board* **σανίδα αφρώδους μόνωσης**

Προϊόν αφρώδους μόνωσης, συμπιεσμένο ή σε μορφή σανίδας, το οποίο χρησιμοποιείται ως περίβλημα και μόνωση σε εσωτερικό υπόγειο ή σε τοίχους ημιυπόγειων χώρων ή κάτω από πλάκες υπογείου. Μπορεί, επίσης, να χρησιμοποιηθεί για εξωτερικές εφαρμογές σε θεμελιώσεις, σε ημιυπόγειους χώρους και σε πλακόστρωτους τοίχους θεμελίωσης.

240. *foam core panel* **φύλλο με αφρώδη μονωτικό πυρήνα**

Είδος δομικού, μονωτικού προϊόντος με αφρώδη μόνωση, το οποίο συγκρατείται μεταξύ δύο επιφανειών τοίχων ή ξύλινη σύνθεση σανίδων, όπως μοριοσανίδες κ.λπ.

241. *forced ventilation* **τεχνητός εξαερισμός**

Σύστημα εξαερισμού κτηρίου το οποίο χρησιμοποιεί ανεμιστήρες ή αεραγωγούς, ώστε να τροφοδοτεί με φρέσκο αέρα τον χώρο, όταν οι δυνάμεις πίεσης και βαρύτητας του αέρα δεν επαρκούν για να θέσουν σε φυσική κυκλοφορία τον αέρα από άκρη σε άκρη του κτηρίου.

242. *fossil fuels* **ορυκτά καύσιμα** (βλ. και *conventional fuels*, πρβλ. *alternative fuels*)

Καύσιμα σχηματισμένα στο έδαφος από υπολείμματα νεκρών φυτών και ζώων. Για τον σχηματισμό των συμβατικών καυσίμων χρειάζονται εκατομμύρια χρόνια. Το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο και ο άνθρακας (κάρβουνο) είναι συμβατικά καύσιμα.

243. *Francis turbine* **στρόβιλος τύπου Francis**

Τύπος υδροστροβίλου ο οποίος περιλαμβάνει αγωγό με διόδους για το πέρασμα του νερού κατασκευασμένο από κοίλα ελάσματα ή πτερύγια. Καθώς το νερό περνάει από τον αγωγό

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

και τις κοίλες επιφάνειες προκαλεί περιστροφή του αγωγού. Η περιστροφική κίνηση μετατρέπεται σε ηλεκτρισμό μέσω μιας συνδεδεμένης ηλεκτρογεννήτριας.

244. *frequency* **συχνότητα**

Ο αριθμός των κύκλων με τους οποίους το εναλλασσόμενο ρεύμα διέρχεται ανά δευτερόλεπτο. Στην Ε.Ε. το πρότυπο για την παραγωγή ηλεκτρισμού είναι 50 κύκλοι (Hz) ανά δευτερόλεπτο.

245. *freon* **χλωροφθοράνθρακας**

Αέριο το οποίο είναι εξαιρετικά σταθερό και χρησιμοποιείται ως ψυκτικό (βλ. και *chlorofluorocarbon*).

246. *friction head* **πιεζομετρικό ύψος τριβής**

Η ενέργεια η οποία χάνεται κατά την κίνηση ενός υγρού σε αγωγό εξαιτίας των αναταράξεων που δημιουργούνται από την επαφή του κινούμενου υγρού με τις επιφάνειες του αγωγού. Ή η πρόσθετη πίεση την οποία πρέπει να καταβάλει μια αντλία για να εξουδετερώσει την αντίσταση από τη ροή του υγρού, που δημιουργείται μέσα στον αγωγό.

247. *fuel cell* **κυψέλη καυσίμου**

Ηλεκτροχημική συσκευή η οποία μετατρέπει τη χημική ενέργεια απευθείας σε ηλεκτρισμό.

248. *fuel efficiency* **απόδοση καυσίμου**

Ο λόγος της θερμότητας (ενέργειας), η οποία παράγεται από ένα καύσιμο κατά την παραγωγή έργου, προς τη διαθέσιμη εσωτερική ενέργεια του καυσίμου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

249. *fuel grade alcohol* **καύσιμη αλκοόλη**

Συνήθως έτσι περιγράφεται η αιθανόλη περιεκτικότητας 160-200 βαθμών.

250. *fuel oil* **πετρελαιοειδή**

Οποιοδήποτε υγρό προϊόν πετρελαίου το οποίο καίγεται για την παραγωγή θερμότητας ή για την παραγωγή ισχύος σε μια μηχανή.

251. *fuel rate* **ειδική παροχή καυσίμου**

Το ποσοστό καυσίμου το οποίο είναι αναγκαίο για να παραχθεί ηλεκτρική ενέργεια μιας Κιλοβατώρας (kWh).

252. *furnace (residential)* **λέβητας (οικιακός)**

Θερμαντική συσκευή καύσης στην οποία η θερμότητα αιχμαλωτίζεται από την καύση ενός καυσίμου με σκοπό τη διανομή και χρήση. Αποτελείται κυρίως από θάλαμο καύσης και εναλλάκτη θερμότητας.

253. *fuse* **ασφάλεια**

Η κοινή ασφάλεια, η οποία αποτελείται από σχετικά λεπτό σύρμα μικρού μήκους, είναι τοποθετημένη σε θήκη ή περιέχεται σε φυσίγγιο και αποτελεί μέρος ηλεκτρικού κυκλώματος. Εάν το ρεύμα του κυκλώματος ξεπεράσει μια προκαθορισμένη τιμή, το σύρμα της ασφάλειας τήκεται διακόπτοντας τη λειτουργία του κυκλώματος και έτσι εμποδίζει την καταστροφή του.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

G

254. *gasification* **αεριοποίηση**

Η διαδικασία κατά την οποία ένα στερεό καύσιμο μετατρέπεται σε αέριο. Είναι επίσης γνωστή ως πυρολυτική απόσταξη ή πυρόλυση.

255. *gasifier* **αεριοποιητής στερεού καυσίμου**

Συσκευή μετατροπής ενός στερεού καυσίμου σε αέριο καύσιμο.

256. *gasoline* **βενζίνη**

Προϊόν διυλισμένου πετρελαίου, κατάλληλο για χρήση ως καύσιμο σε μηχανές εσωτερικής ανάφλεξης.

257. *generator* **ηλεκτρογεννήτρια**

Συσκευή η οποία μετασχηματίζει τη μηχανική ενέργεια σε ηλεκτρική.

258. *geothermal energy* **γεωθερμική ενέργεια**

Η ενέργεια η οποία παράγεται από την εσωτερική θερμότητα της γης. Οι πηγές γεωθερμικής ενέργειας περιλαμβάνουν: υδροθερμικά συστήματα εκ μεταφοράς, αποθέματα νερού διατηρημένα σε σταθερή ατμοσφαιρική πίεση, θερμά ενεργά πετρώματα και μάγμα. Η γεωθερμική ενέργεια μπορεί να χρησιμοποιηθεί απευθείας για θέρμανση ή για παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος.

259. *geothermal heat pump* **γεωθερμική αντλία θερμότητας**

Τύπος αντλίας θερμότητας η οποία χρησιμοποιεί το έδαφος, το επιφανειακό νερό ή τις λίμνες ως πηγή θερμότητας και ως

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λεκάνη για τη συλλογή θερμότητας. Η θερμοκρασία του εδάφους ή του νερού είναι αρκετά σταθερή, δηλαδή υψηλότερη τον χειμώνα και χαμηλότερη το καλοκαίρι από ό,τι η θερμοκρασία του αέρα. Οι γεωθερμικές αντλίες θερμότητας λειτουργούν πιο αποδοτικά από τις συμβατικές ή τις αντλίες θερμότητας αέρα.

260. *geothermal power station* **γεωθερμικός σταθμός ισχύος**

Εγκατάσταση παραγωγής ηλεκτρισμού η οποία χρησιμοποιεί γεωθερμική ενέργεια.

261. *Gigawatt (GW)* (μονάδα) **Γιγαβάτ (GW)**

Μονάδα μέτρησης ισχύος ίση προς 1 δισεκατομμύριο W, 1 εκατομμύριο kW ή 1.000 MW.

262. *glazing* **υαλοκατασκευή**

Όρος ο οποίος αναφέρεται στο διαφανές ή ημιδιαφανές υλικό ενός παραθύρου. Αυτό το υλικό (δηλαδή γυαλί, πλαστικές μεμβράνες, επιχρισμένο γυαλί) χρησιμοποιείται για να διευκολύνει την είσοδο ηλιακής ενέργειας και φωτός μέσω των παραθύρων.

263. *global insolation (solar radiation)* **ολική ηλιακή ακτινοβολία**

Η ολική διάχυτη και άμεση ηλιακή ακτινοβολία σε μια οριζόντια επιφάνεια υπολογισμένη, κατά μέσο όρο, σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

264. *global warming* **πλανητική υπερθέρμανση**

Όρος ο οποίος χρησιμοποιείται για να περιγράψει την κατά μέσον όρο αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας, η οποία οφείλεται στο φαινόμενο του θερμοκηπίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

265. *greenhouse effect* **φαινόμενο θερμοκηπίου**

Όρος ο οποίος χρησιμοποιείται για να περιγράψει το θερμαντικό αποτέλεσμα που οφείλεται στην παγίδευση ακτινοβολίας μακρών κυμάτων (επί μακρόν) από αέρια, τα οποία παράγονται από φυσικές και ανθρώπινες πηγές.

266. *greenhouse gases* **αέρια θερμοκηπίου**

Τα αέρια, όπως οι υδρατμοί, το διοξείδιο του άνθρακα, το όζον της τροπόσφαιρας, το μεθάνιο και το όζον χαμηλού επιπέδου, τα οποία είναι διαπερατά από την ηλιακή ακτινοβολία – αλλά αδιαφανή στην ακτινοβολία μακρών κυμάτων – και τα οποία συντελούν στην εκδήλωση του φαινομένου του θερμοκηπίου.

267. *green power* **καθαρή ενέργεια**

Δημοφιλής όρος ο οποίος περιγράφει την ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

268. *green pricing* **τιμολόγηση καθαρής ενέργειας**

Η τιμολόγηση και η πώληση καθαρής ηλεκτρικής ενέργειας σε τιμές υψηλότερες από εκείνες της ενέργειας, η οποία παράγεται σε εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρισμού από στερεά καύσιμα και πυρηνικά υλικά (με τη δικαιολογία ότι κάποιοι αγοραστές είναι πρόθυμοι να πληρώσουν επιπλέον για την καθαρή ενέργεια).

269. *grid* **δίκτυο**

Ευρέως διαδεδομένος όρος ο οποίος αναφέρεται στο σύστημα τροφοδότησης και διανομής ηλεκτρικού ρεύματος.

270. *gross calorific value* **μεικτή θερμογόνος δύναμη**

Η θερμότητα η οποία παράγεται από την καύση καυσίμου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ορισμένης ποσότητας και ορισμένου όγκου κάτω από ειδικές συνθήκες.

271. *gross generation* **συνολική παραγωγή**

Το σύνολο του ηλεκτρισμού ο οποίος παράγεται σε μια μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

272. *ground* **γείωση**

Διάταξη η οποία χρησιμοποιείται για να προστατεύει τον χρήστη οποιουδήποτε ηλεκτρικού συστήματος ή ηλεκτρικής συσκευής από ηλεκτροπληξία.

273. *ground reflection* **ανάκλαση εδάφους**

Ηλιακή ακτινοβολία η οποία ανακλάται από το έδαφος σε ηλιακό συλλέκτη.

Η

274. *head* **ύψος πίεσης**

Μονάδα μέτρησης της πίεσης ενός ρευστού, η οποία συνήθως χρησιμοποιείται στην άντληση νερού και στην υδροηλεκτρική ενέργεια, για να εκφράσει το ύψος στο οποίο μια αντλία πρέπει να υψώσει το νερό ή την απόσταση της πτώσης του νερού.

275. *heat* **θερμότητα**

Η μορφή της θερμικής ενέργειας η οποία παράγεται από καύση, χημική αντίδραση, τριβή ή μεταβολή της ηλεκτρικής ενέργειας. Η θερμότητα, σε σταθερή πίεση, είναι ίση προς την εσωτερική ή την ενδογενή ενέργεια συν την πίεση επί τον όγκο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

276. *heat absorbing window glass* **θερμοαπορροφητικό γυαλί παραθύρων**

Τύπος γυαλιού παραθύρων με ειδικές (πρόσθετες) αποχρώσεις, οι οποίες κάνουν το παράθυρο να απορροφά περίπου 45% της εισερχόμενης ηλιακής ενέργειας, με αποτέλεσμα την μείωση της θερμότητας σε έναν εσωτερικό χώρο.

277. *heat balance* **ισοζύγιο θερμότητας**

Η ενέργεια η οποία παράγεται από ένα σύστημα και είναι ίση προς την ενέργεια που εισρέει στο σύστημα.

278. *heat content* **θερμοπεριεκτικότητα**

Το ποσοστό της θερμότητας μιας ποσότητας υλικού σε συγκεκριμένη θερμοκρασία και πίεση.

279. *heat exchanger* **εναλλάκτης θερμότητας**

Διάταξη η οποία χρησιμοποιείται για να μεταφέρει τη θερμότητα από ένα ρευστό (υγρό ή αέριο) σε ένα άλλο ρευστό και στην οποία τα δυο ρευστά είναι διαχωρισμένα μεταξύ τους.

280. *heat gain* **θερμικό κέρδος**

Η ποσότητα θερμότητας η οποία εισάγεται σε έναν χώρο από όλες τις θερμοπαραγωγικές πηγές, όπως οι ένοικοι ενός κτηρίου, οι συσκευές φωτισμού, το περιβάλλον και κυρίως η ηλιακή ενέργεια.

281. *heating capacity (specific heat)* **θερμοχωρητικότητα**

Η ποσότητα θερμότητας η οποία απαιτείται για να αυξηθεί η θερμοκρασία μιας δεδομένης μάζας ενός υλικού κατά έναν βαθμό Κελσίου. Η θερμότητα που απαιτείται για να αυξηθεί η θερμοκρασία 1 χιλιόγραμμου νερού κατά 1 βαθμό Κελσίου είναι 4.186 Joules.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

282. *heating degree day(s) (HDD)* **θερμικές βαθμοημέρες**

Μέγεθος το οποίο χρησιμοποιείται για να καθορίσει τις ανάγκες ενός εσωτερικού χώρου σε θέρμανση και για την ταξινόμηση των συστημάτων θέρμανσης. Η συνολική τιμή των θερμικών βαθμοημερών (το συνολικό HDD) είναι το αθροιστικό σύνολο για το έτος ανά εποχή θέρμανσης. Όσο υψηλότερη είναι η τιμή για μια συγκεκριμένη τοποθεσία τόσο ψυχρότερη είναι η μέση ημερήσια θερμοκρασία.

283. *heating fuels* **καύσιμα θέρμανσης**

Οποιοδήποτε αέριο, υγρό ή στερεό καύσιμο χρησιμοποιείται για τη θέρμανση εσωτερικού χώρου.

284. *heating load* **θερμικό φορτίο**

Το ποσοστό ροής της θερμότητας το οποίο απαιτείται για να διατηρείται η θερμοκρασία εσωτερικού χώρου σε συγκεκριμένο επίπεδο. Συνήθως μετρείται σε Btu ανά ώρα.

285. *heating season* **περίοδος θέρμανσης**

Οι ψυχρότεροι μήνες του έτους, κατά τους οποίους η μέση καθημερινή θερμοκρασία πέφτει κάτω από 18 βαθμούς Κελσίου και δημιουργείται η ανάγκη για θέρμανση των εσωτερικών χώρων.

286. *heating value* **θερμαντική ικανότητα**

Η ποσότητα θερμότητας η οποία παράγεται από την πλήρη καύση μιας μονάδας καυσίμου. Η υψηλότερη (ή μεικτή) θερμαντική ικανότητα είναι εκείνη που προκύπτει, όταν όλα τα προϊόντα της καύσης ψυχθούν στην προ της καύσης θερμοκρασία, οι υδρατμοί που σχηματίζονται στη διάρκεια της καύσης συμπυκνωθούν και γίνουν όλες οι απαραίτητες διορθώσεις. Η χαμηλότερη (ή καθαρή) θερμαντική ικανότητα προκύπτει με

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

την αφαίρεση της λανθάνουσας θερμότητας της εξάτμισης των υδρατμών, οι οποίοι σχηματίζονται από την καύση του υδρογόνου μέσα στο καύσιμο, δηλαδή από την ακαθάριστη θερμαντική ικανότητα.

287. *heat loss(es)* **απώλεια(-ες) θερμότητας** (βλ. και *energy losses*)

Η θερμότητα η οποία διαχέεται από το εσωτερικό ενός κτηρίου, μέσω του εξωτερικού του περιβλήματος, στο εξωτερικό περιβάλλον.

288. *heat pump* **αντλία θερμότητας**

Συσκευή η οποία λειτουργεί με ηλεκτρική ενέργεια και εξάγει τη διαθέσιμη θερμότητα μιας περιοχής (πηγή θερμότητας) μεταφέροντάς τη σε μια άλλη (υποδοχέας θερμότητας) με αποτέλεσμα είτε να θερμάνει είτε να ψύξει έναν εσωτερικό χώρο.

289. *heat sink* **απορροφητής θερμότητας**

Δομή ή μέσο το οποίο απορροφά θερμότητα.

290. *heat source* **πηγή θερμότητας**

Δομή ή μέσο από το οποίο η θερμότητα μπορεί να απορροφάται ή να εκπέμπεται.

291. *heat storage* **δεξαμενή θερμότητας**

Συσκευή ή μέσο το οποίο απορροφά θερμότητα και την αποθηκεύει για μελλοντική χρήση.

292. *heat storage capacity* **ικανότητα αποθήκευσης θερμότητας**

Η ποσότητα θερμότητας την οποία ένα υλικό μπορεί να απορροφά και να αποθηκεύει.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

293. *heat transfer* **μετάδοση θερμότητας**

Η ροή θερμότητας από έναν χώρο σε έναν άλλο με μετάδοση, μεταφορά ή/και ακτινοβολία. Υπό φυσιολογικές συνθήκες η θερμότητα ρέει από ένα θερμότερο προς ένα ψυχρότερο υλικό ή χώρο.

294. *heat transfer fluid* **ρευστό μετάδοσης θερμότητας**

Ψυκτικό αέριο ή υγρό το οποίο χρησιμοποιείται για να μεταδώσει τη θερμική ενέργεια από έναν χώρο σε έναν άλλο.

295. *heliostat* **ηλιοστάτης**

Συσκευή η οποία ακολουθεί την κίνηση του ηλίου. Χρησιμοποιείται για να προσανατολίζει συστήματα φωτοβολταϊκών συλλεκτών.

296. *higher heating value (HHV)* **ανώτατη θερμαντική ικανότητα**

Η μέγιστη θερμαντική ικανότητα ενός δείγματος καυσίμου, το οποίο συμπεριλαμβάνει τη θερμαντική ικανότητα του καυσίμου και τη λανθάνουσα θερμότητα της εξάτμισης του νερού στο καύσιμο.

297. *high-intensity discharge lamp* **λαμπτήρας εκκένωσης**

Λαμπτήρας ο οποίος αποτελείται από σφραγισμένο τόξο ηλεκτρικού αγωγού μέσα σε γυάλινο περίβλημα. Το εσωτερικό τόξο του αγωγού περιέχει στοιχεία τα οποία εκπέμπουν φως, όταν ιονίζονται με ηλεκτρικό ρεύμα. Είναι απαραίτητο και ένα πηνίο, το οποίο παρέχει την κατάλληλη αρχική τάση και ρυθμίζει το ρεύμα στη διάρκεια της λειτουργίας του λαμπτήρα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

298. *high-pressure sodium lamp* **λαμπτήρας νατρίου (υψηλής πίεσης)** (πρβλ. l*ow-pressure sodium lamp*)

Λαμπτήρας εκκένωσης ο οποίος χρησιμοποιεί νάτριο σε υψηλή πίεση ως βασικό στοιχείο για την παραγωγή φωτός. Αυτά τα φώτα υψηλής αποδοτικότητας παράγουν ένα χρυσαφί-λευκό χρώμα και χρησιμοποιούνται σε βιομηχανικές εφαρμογές εσωτερικού χώρου, όπως αποθήκες εμπορευμάτων και για τον ασφαλή φωτισμό δρόμων και ανοικτών χώρων.

299. *horizontal-axis wind turbine* **ανεμογεννήτρια οριζόντιου άξονα**

Η κοινή ανεμογεννήτρια στην οποία ο άξονας περιστροφής του δρομέα είναι παράλληλος με το ρεύμα του αέρα και το έδαφος.

300. *Horsepower (Hp)* **ιπποδύναμη**

Ισχύς εκφραζόμενη σε ίππους. Ένας ίππος ισούται με 0,746 kW ή 2.545 Btu ανά ώρα.

301. *hot air furnace* **φούρνος αερίου**

Μονάδα θέρμανσης στην οποία η θερμότητα διανέμεται με μεταφορά αερίων ή ανεμιστήρες.

302. *hub height* **ύψος πλήμνης**

Το από το έδαφος ύψος, στο οποίο είναι τοποθετημένος ο οριζόντιος άξονας της πλήμνης μιας ανεμογεννήτριας.

303. *humidifier* **υγραντήρας**

Συσκευή η οποία χρησιμοποιείται για να διατηρεί μια ορισμένη υγρασία σε έναν κλιματιζόμενο χώρο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

304. *humidity* **υγρασία**

Μέτρηση της περιεκτικότητας του αέρα σε υγρασία, η οποία συνήθως εκφράζεται σε απόλυτη ή σχετική.

305. *Hybrid Renewable Energy System* **υβριδικό σύστημα Α.Π.Ε.**

Σύστημα ανανεώσιμης ενέργειας το οποίο περιλαμβάνει δύο διαφορετικούς τύπους εφαρμογών ανανεώσιμης ενέργειας που παράγουν την ίδια μορφή ενέργειας. Για παράδειγμα, μια ανεμογεννήτρια και μια διάταξη ηλιακών φωτοβολταϊκών στοιχείων συνδυάζονται για να ανταποκριθούν στην ανάγκη παραγωγής ισχύος.

306. *hydroelectric power plant* **υδροηλεκτρικός σταθμός**

Η εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας η οποία παράγει ηλεκτρική ενέργεια από την υδατόπτωση με τη μεσολάβηση υδροστροβίλου που περιστρέφει γεννήτρια.

307. *Hydrogen* **υδρογόνο**

Χημικό στοιχείο το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως καύσιμο επειδή έχει μεγάλη περιεκτικότητα σε ενέργεια.

308. *hydrogenated amorphous silicon* **υδρογονούχο άμορφο πυρίτιο**

Άμορφο πυρίτιο με ενσωματωμένη μικρή ποσότητα υδρογόνου. Το υδρογόνο εξουδετερώνει τους ελεύθερους δεσμούς του άμορφου πυριτίου επιτρέποντας στους φορείς ηλεκτρικών φορτίων να ρέουν ελεύθερα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

I

309. *ignition (burning) point* **σημείο ανάφλεξης**

Η ελάχιστη θερμοκρασία στην οποία εκλύεται αρκετός ατμός από ένα υγρό ή στερεό (καύσιμο) ώστε να σχηματίσει ένα εύφλεκτο μείγμα αέρα-ατμού σε ατμοσφαιρική πίεση.

310. *illuminance* **ροή φωτός**

Η συνολική ποσότητα φωτός που προσπίπτει σε μία επιφάνεια.

311. *impulse turbine* **στρόβιλος δράσης**

Στρόβιλος ο οποίος κινείται με πίδακες νερού υψηλής ταχύτητας ή με ατμό που προέρχεται από στόμιο και κατευθύνεται σε πτερύγια ή κάδους προσαρμοσμένους σε έναν τροχό.

312. *incandescent* **λαμπτήρας πυράκτωσης**

Λαμπτήρας ο οποίος χρησιμοποιεί νήμα (βλ. *filament* πιο πάνω), θερμαινόμενο ηλεκτρικά, για να παραγάγει φως σε κενή ή γεμάτη με αδρανές αέριο λάμπα.

313. *incident solar radiation* **προσπίπτουσα ηλιακή ακτινοβολία**

Η ποσότητα ηλιακής ακτινοβολίας η οποία προσπίπτει σε επιφάνεια ανά μονάδα χρόνου και χώρου.

314. *independent power producer* **ανεξάρτητος παραγωγός ενέργειας**

Εταιρεία (ή άτομο) που δεν διέπεται άμεσα από τους κανόνες κοινής ωφέλειας. Αυτές οι οντότητες παράγουν ηλεκτρική ενέργεια για δική τους χρήση ή/και την πωλούν σε οργανισμούς κοινής ωφέλειας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

315. *indirect solar gain system* **σύστημα έμμεσου ηλιακού κέρδους**

Παθητικό σύστημα ηλιακής θερμότητας κατά το οποίο ο ήλιος θερμαίνει δεξαμενή θερμότητας και η θερμότητα κατανέμεται στο εσωτερικό του χώρου με μεταφορά, μετάδοση και ακτινοβολία.

316. *induction* **επαγωγή**

Η παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος σε έναν αγωγό με τη μεταβολή ενός κοντινού μαγνητικού πεδίου.

317. *induction motor* **επαγωγικός κινητήρας**

Κινητήρας στον οποίο τριφασικό ή οποιοδήποτε πολυφασικό εναλλασσόμενο ρεύμα διοχετεύεται σε πηνία με σιδερένιο πυρήνα (ή περιελίξεις) μέσα στον στάτορα. Ως αποτέλεσμα, δημιουργείται περιστρεφόμενο μαγνητικό πεδίο, το οποίο προκαλεί ρεύμα μαγνητισμού στα πηνία του στροφέα (ή στις περιελίξεις). Η αλληλεπίδραση του μαγνητικού πεδίου με το περιστρεφόμενο πεδίο, που παράγεται κατ' αυτόν τον τρόπο, δημιουργεί περιστροφική κίνηση.

318. *industrial process heat* **θερμότητα βιομηχανικής διεργασίας**

Η θερμική ενέργεια η οποία χρησιμοποιείται σε μια βιομηχανική διεργασία.

319. *inert gas* **αδρανές αέριο**

Αέριο που δεν αντιδρά με άλλα υλικά, όπως το αργό ή το κρυπτό, σφραγισμένο μεταξύ δύο φύλλων υαλοπινάκων για να μειώνει τον συντελεστή θερμοπερατότητας των παραθύρων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

320. *infrared radiation* **υπέρυθρη ακτινοβολία**

Ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία της οποίας τα μήκη κύματος κυμαίνονται από 0,75 έως 1.000 μικρόμετρα. Πρόκειται για αόρατη ακτινοβολία (θερμότητας), με μεγάλο μήκος κύματος, ικανή να παραγάγει θερμικό ή φωτοβολταϊκό αποτέλεσμα, αν και λιγότερο αποτελεσματικά από το ορατό φως.

321. *insolation* **ηλιακή έκθεση**

Η πυκνότητα της ηλιακής ισχύος η οποία προσπίπτει σε επιφάνεια ορισμένης έκτασης και κλίσης και εκφράζεται συνήθως σε W/m^2.

322. *installed capacity* **εγκατεστημένη ισχύς**

Η συνολική ισχύς ενός σταθμού παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος ή ενός συστήματος.

323. *insulation* **(θερμο)μόνωση**

Υλικά τα οποία αναστέλλουν ή επιβραδύνουν την κίνηση της θερμότητας.

324. *insulation blanket* **μονωτικό στρώμα (πετροβάμβακα ή υαλοβάμβακα)**

Εύκαμπτο ρολό ή λωρίδα μονωτικού υλικού σε ταινίες, κατάλληλο για τυποποιημένα κενά μεταξύ δομικών επιμέρους στοιχείων (στηριγμάτων και δοκών). Κατασκευάζεται συνήθως από φυσικές ίνες πετρώματος (πετροβάμβακας) ή γυαλιού (υαλοβάμβακας).

325. *integrated collector/storage (ICS) solar system* **ολοκληρωμένο σύστημα συλλέκτη-δεξαμενής**

Ηλιακό σύστημα το οποίο συνδυάζει συλλέκτη και δεξα-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μενή αποθήκευσης στην ίδια μονάδα. Το ηλιακό φως ακτινοβολώντας στον συλλέκτη αντανακλά απευθείας στη δεξαμενή αποθήκευσης, θερμαίνοντας το νερό. Η μεγάλη θερμική μάζα του νερού, παράλληλα με τα μέτρα για τη μείωση της απώλειας θερμότητας δια μέσου της δεξαμενής, εμποδίζει το αποθηκευμένο νερό να παγώσει.

326. *integrated heating system* **ολοκληρωμένο σύστημα θέρμανσης**

Τύπος συσκευής θέρμανσης που εκτελεί περισσότερες από μία λειτουργίες, για παράδειγμα θέρμανση του χώρου και θέρμανση του νερού.

327. *internal mass* **εσωτερική (θερμική) μάζα**

Υλικά με υψηλή ικανότητα αποθήκευσης θερμικής ενέργειας τα οποία περιέχονται σε ένα κτήριο ή είναι τμήμα της τοιχοποιίας, των πατωμάτων και των οικοδομικών του υλικών.

328. *interruptible load* **διακοπτόμενο φορτίο**

Ενεργειακό φορτίο, του οποίου η παροχή μπορεί να διακόπτεται ή το οποίο μπορεί να αποσυνδέεται σύμφωνα με ό,τι έχει οριστεί μεταξύ προμηθευτή και πελάτη.

329. *inverter* **αναστροφέας (τάσης)**

Συσκευή η οποία μετατρέπει το συνεχές ηλεκτρικό ρεύμα (για παράδειγμα, μιας φωτοβολταϊκής ενότητας ή σειράς) σε εναλλασσόμενο, ώστε να χρησιμοποιείται άμεσα για να θέτει σε λειτουργία συσκευές ή να παρέχει ρεύμα σε κύκλωμα ηλεκτρικής ενέργειας.

330. *ionizer* **ιονιστής**

Συσκευή η οποία αφαιρεί τα αερομεταφερόμενα μόρια από

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τον εισπνεόμενο αέρα. Παράγονται έτσι αρνητικά ιόντα τα οποία προσφέρουν το αρνητικό τους φορτίο στα μόρια. Στη συνέχεια, αυτά τα νέα αρνητικά μόρια έλκονται από τα θετικά μόρια που τα περιβάλλουν. Αυτή η διαδικασία συσσώρευσης συνεχίζεται έως ότου τα μόρια βαρύνουν αρκετά ώστε να πέσουν στο έδαφος.

331. *irradiance* **ολική ακτινοβολία**

Η άμεση, διάχυτη και ανακλώμενη ηλιακή ακτινοβολία η οποία προσπίπτει σε μια επιφάνεια.

J

332. *jacket* **θερμομονωτικό περίβλημα**

Το περίβλημα ενός θερμαντήρα νερού, ενός φούρνου, ενός λέβητα κ.λπ.

K

333. *Kaplan turbine* **στρόβιλος Kaplan**

Τύπος στροβίλου ο οποίος φέρει δύο πτερύγια με ρυθμιζόμενη κλίση. Ο στρόβιλος μπορεί επίσης να φέρει θύρες ώστε να ελέγχεται η γωνία ροής του ρευστού στα πτερύγια.

334. *Kilowatt (kW)* (μονάδα) **Κιλοβάτ (kW)**

Κανονική μονάδα μέτρησης της ηλεκτρικής ισχύος ίση προς 1.000 W ή ίση προς την κατανάλωση ενέργειας, με ρυθμό 1.000 Joules ανά δευτερόλεπτο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

335. *Kilowatt-hour (kWh)* **Κιλοβατώρα (kWh)**

Μονάδα μέτρησης της ηλεκτρικής παροχής ή της κατανάλωσης 1.000 W σε διάστημα μίας ώρας, ισοδύναμη προς 3.412 Btu.

336. *kinetic energy* **κινητική ενέργεια**

Ενέργεια η οποία προκύπτει ως αποτέλεσμα κίνησης και μεταβάλλεται ευθέως ανάλογα προς τη μάζα ενός αντικειμένου και το τετράγωνο της ταχύτητάς του.

L

337. *lattice* **κρυσταλλική δομή**

Η κανονική περιοδική διάταξη των ατόμων ή των μορίων σε κρύσταλλο ημιαγωγού.

338. *latent cooling load* **λανθάνον φορτίο ψύξης**

Το φορτίο που δημιουργείται από την υγρασία του αέρα, αν συμπεριλάβουμε τη διείσδυση εξωτερικού αέρα και εκείνη από εσωτερικές πηγές, όπως οι ένοικοι, τα φυτά, το μαγείρεμα κ.λπ.

339. *lead acid battery* **μπαταρία οξειδίου του μολύβδου**

Η ηλεκτροχημική μπαταρία η οποία χρησιμοποιεί μόλυβδο και οξείδιο του μολύβδου για τα ηλεκτρόδια και οξείδιο του θείου για τον ηλεκτρολύτη.

340. *leading edge* **χείλος προσβολής**

Η περιοχή της επιφάνειας του πτερυγίου ανεμογεννήτριας η οποία έρχεται πρώτη σε επαφή με τον άνεμο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

341. *levelized life cycle cost* **ισομοιρασμένο κόστος κύκλου ζωής**

Το συνολικό κόστος κύκλου ζωής ενός προϊόντος, μιας δομής ή ενός συστήματος μοιρασμένο σε ίσα ποσά.

342. *life cycle cost* **κόστος κύκλου ζωής**

Το άθροισμα από όλα τα κόστη, διαδοχικά και μη, τα οποία συνδέονται με ένα προϊόν, μια δομή, ένα σύστημα ή μια υπηρεσία, κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους ή κατά τη διάρκεια μιας καθορισμένης χρονικής περιόδου.

343. *lift* **άντωση**

Δύναμη η οποία έλκει το πτερύγιο ανεμογεννήτριας αντίθετα προς την αντίσταση του αέρα.

344. *liquid-based solar heating system* **ηλιακό σύστημα θέρμανσης (με κυκλοφορία υγρού)**

Ηλιακό σύστημα θέρμανσης το οποίο στις περισσότερες περιπτώσεις χρησιμοποιεί υγρό ως ρευστό μεταφοράς της θερμότητας.

345. *liquid-to-air heat exchanger* **εναλλάκτης υγρού – αέρα**

Εναλλάκτης θερμότητας ο οποίος μεταφέρει σε αέριο τη θερμότητα που περιέχεται σε κάποιο υγρό.

346. *liquid-to-liquid heat exchanger* **εναλλάκτης υγρού – υγρού**

Εναλλάκτης θερμότητας ο οποίος μεταφέρει τη θερμότητα από ένα υγρό σε ένα άλλο.

347. *lithium-sulfur battery* **μπαταρία λιθίου - σουλφιδίου**

Η μπαταρία η οποία χρησιμοποιεί λίθιο στο αρνητικό ηλε-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κτρόδιο και μέταλλο θείου στο θετικό ηλεκτρόδιο, ενώ ο ηλεκτρολύτης είναι τηγμένο άλας. Μπορεί να αποθηκεύει μεγάλα ποσά ενέργειας ανά μονάδα βάρους.

348. *load* **φορτίο**

Η ζήτηση (σε ενέργεια) ενός συστήματος παραγωγής ενέργειας. Η κατανάλωση ενέργειας η οποία απαιτείται από ένα σύστημα ή εξοπλισμό.

349. *load factor* **συντελεστής φορτίου**

Η αναλογία της μέσης ζήτησης ενέργειας (φορτίο) προς τη μέγιστη ζήτηση (μέγιστο φορτίο) κατά τη διάρκεια μιας καθορισμένης περιόδου.

350. *load forecast* **πρόβλεψη φορτίων**

Η εκτίμηση της ζήτησης ισχύος-ενέργειας σε κάποια μελλοντική περίοδο.

351. *load shifting* **μετατόπιση φορτίου**

Διαχείριση φορτίων με στόχο τη μετατόπισή τους από τις περιόδους αιχμής στις περιόδους εκτός αιχμής.

352. *local solar time* **τοπική ηλιακή ώρα**

Σύστημα μέτρησης του αστρονομικού χρόνου, κατά το οποίο ο ήλιος διασχίζει τον πραγματικό μεσημβρινό στις 12 το μεσημέρι και το οποίο διαφέρει από την τοπική ώρα ανάλογα με το γεωγραφικό μήκος, τη διαφορά ώρας και την εξίσωση του χρόνου.

353. *long-wave radiation* **ακτινοβολία μεγάλου μήκους κύματος**

Υπέρυθρη ή ακτινοβολούσα θερμότητα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

354. *loose fill insulation* **μόνωση αραιής πυκνότητας** (βλ. και *blown-in insulation)*

Μόνωση φτιαγμένη από ίνες ορυκτού, από γυάλινες ίνες, ίνες κυτταρίνης, μεταλλεύματα βερμικουλίτη ή περλίτη. Καθώς αποτελείται από χαλαρές ίνες ή κόκκους μπορεί να εφαρμόζεται απευθείας με έκχυση από σάκο ή με φυσητήρα.

355. *low Btu gas* **καύσιμο αέριο χαμηλής θερμογόνου αξίας**

Καύσιμο αέριο με θερμογόνο αξία μεταξύ 3 και 6 Btu ανά κυβικό μέτρο.

356. *low-emission coating* **επίστρωση χαμηλής εκπομπής**

Επίστρωση η οποία εφαρμόζεται στην επιφάνεια των υαλοπινάκων ενός παραθύρου για να μειώνει την απώλεια θερμότητας μέσω του παραθύρου.

357. *low-pressure sodium lamp* **λαμπτήρας νατρίου (χαμηλής πίεσης)** (πρβλ. *high-pressure sodium lamp*)

Λαμπτήρας εκκένωσης ο οποίος χρησιμοποιεί νάτριο και λειτουργεί σε χαμηλή πίεση (0,13 έως 1,3 Πασκάλ (Pa)). Χρησιμοποιείται συνήθως για τον (πιο οικονομικό) φωτισμό δρόμων και ανοικτών χώρων (στάθμευσης).

358. *Lumen* (μονάδα) **Λούμεν (lm)**

Μονάδα μέτρησης της φωτεινής ροής.

359. *luminaire* **φωτιστικό σώμα**

Μια πλήρης μονάδα φωτισμού, η οποία αποτελείται από λαμπτήρα(-ες), προστατευτικό περίβλημα και σύνδεση με ηλεκτρικό κύκλωμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

360. *luminance* **φωτεινότητα (υποκειμενική)**

Φυσική μέτρηση της υποκειμενικής αίσθησης φωτεινότητας. Υπολογίζεται σε Λούμεν (βλ. και *Lumen* πιο πάνω).

361. *Lux* (μονάδα) **Λουξ (lx)**

Μονάδα μέτρησης της έντασης φωτισμού, η οποία είναι ίση προς 1 Λούμεν ανά τετραγωνικό μέτρο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

αγωγιμότητα 136

αγωγός
- αγωγός αέρα 166
- αγωγός (ηλεκτρισμού) 137
- καπναγωγός 233
- υπόγειος αγωγός ψύξης 171

αέρας
- αέρας 6
- αέρας καύσης 118
- αέρας περιβάλλοντος 19
- ανακυκλοφορία (αέρα) 44
- διαχύτης αέρα 10
- μέση ταχύτητα αέρα 39
- μέτρηση διείσδυσης αέρα 11
- συλλέκτης αέρα 7

αέριο(-α)
- αδρανές αέριο 319
- αέρια θερμοκηπίου 266
- αέρια καύσης 120
- εμφιαλωμένο αέριο 70
- καπναέριο 234
- καύσιμο αέριο χαμηλής θερμογόνου αξίας 355
- φούρνος αερίου 301
- φυσικό αέριο υπό πίεση 127

αεριοποίηση 254

αεριοποιητής
- αεριοποιητής στερεού καυσίμου 255

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

αερίωση
αερίωση βιομάζας 61
βιοαερίωση 57

αερόβια βακτηρίδια (βλ. βακτηρίδια)

αζιμούθιο
(ηλιακό) αζιμούθιο 43

αιωρούμενη τέφρα (βλ. τέφρα)

ακτινοβολία
ακτινοβολία μεγάλου μήκους κύματος 353
άμεση ακτινοβολία 52
άμεση ηλιακή ακτινοβολία 155
διάχυτη ηλιακή ακτινοβολία 151
ολική ακτινοβολία 331
ολική ηλιακή ακτινοβολία 263
προσπίπτουσα ηλιακή ακτινοβολία 313
υπέρυθρη ακτινοβολία 320

άλατα
εύτηκτα άλατα 213

αλεξίπυρο τοίχωμα (βλ. τοίχωμα)

αλκοόλη
αλκοόλη(-ες) 16
καύσιμη αλκοόλη 249

ανάκλαση
ανάκλαση εδάφους 273

αναστροφέας (τάσης) 329

ανατροφοδοτούμενο νερό λέβητα (βλ. λέβητας)

ανεμιστήρας
ανεμιστήρας αγωγού 167

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ανεμιστήρας συμπίεσης (για κτήρια) 63
αξονικός ανεμιστήρας 40

ανεμογεννήτρια
ανεμογεννήτρια οριζόντιου άξονα 299

άνθρακας
διοξείδιο του άνθρακα 85
μονοξείδιο του άνθρακα 86
ξυλάνθρακας 99

ανθρακίτης 27

άνοδος 26

αντιστάθμιση
ηλεκτρονική αντιστάθμιση 196

αντλία
αντλία θερμότητας 288
αντλία θερμότητας αέρα – νερού 15
γεωθερμική αντλία θερμότητας 259
υπόγεια αντλία θερμότητας 172

άντωση 343

απόδοση
απόδοση καυσίμου 248
απόδοση μετατροπής 141
απόδοση συλλέκτη 113
συντελεστής απόδοσης 107

αποδοτικότητα 176

αποθήκευση
αποθήκευση ενέργειας 211
ικανότητα αποθήκευσης θερμότητας 292

απολύτως ξηρό 69

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

απορρόφηση
συντελεστής απορρόφησης 2

απορροφητής
απορροφητής 1
απορροφητής θερμότητας 289

απώλεια
απώλεια(-ες) ενέργειας 209
απώλεια(-ες) θερμότητας 287
απώλεια(-ες) ηλεκτρικού συστήματος 184
κτηριακός δείκτης απωλειών θερμότητας 74

αργό (αέριο) 31

ασφάλεια 253

ατμοσφαιρικός, -ή, -ό
ατμοσφαιρική πίεση 35
ατμοσφαιρική ρύπανση 12
έλεγχος ατμοσφαιρικής ρύπανσης 13
πρότυπα ατμοσφαιρικής ποιότητας 14

βακτηρίδια
αερόβια βακτηρίδια 5
αναερόβια βακτηρίδια 21
βακτηρίδια 46

βενζίνη 256

βιοαέριο 56

βιοαερίωση 57

βιοενέργεια (βλ. ενέργεια)

βιομάζα
αερίωση βιομάζας 61
βιομάζα 58

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ενέργεια από βιομάζα 59
καύσιμο βιομάζας 60

Btu (μονάδα) 72

γείωση 272

γεννήτρια
ανεμογεννήτρια οριζόντιου άξονα 299
ασύγχρονη γεννήτρια 34
ηλεκτρογεννήτρια 257
στροβιλογεννήτρια καύσης 122

γεωθερμικός, -ή, -ό
γεωθερμική αντλία θερμότητας 259
γεωθερμική ενέργεια 258
γεωθερμικός σταθμός ισχύος 260

Γιγαβάτ (GW) (μονάδα) 261

γραμμή διανομής 159

γωνία
γωνία κλίσης 24
γωνία πρόσπτωσης 23

διαθεσιμότητα 37

διάλυμα
αντιπαγωτικό διάλυμα 28

διάταξη (ηλιακή) 32

δίαυλος 78

διάχυση 152

δίκτυο 269

διμεταλλικός, -ή, -ό 54

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

δίοδος 154

διπλό παράθυρο (παράθυρο με διπλό τζάμι) 163

δοχείο διαστολής 217

δύναμη
ηλεκτρεγερτική δύναμη 195
μεικτή θερμογόνος δύναμη 270

δυναμικότητα
δυναμικότητα λέβητα 68
δυναμικότητα/ικανότητα συμπυκνωτή 135
δυναμικότητα συστήματος/μονάδας 82

δυναμόμετρο 170

εκπεμπτικότητα 200

εκπομπή(-ές)
δείκτης εκπομπών 199
εκπομπή(-ές) 198

ελαστικότητα ζήτησης (βλ. ζήτηση)

εναλλάκτης
εναλλάκτης 111
εναλλάκτης ανάκτησης θερμότητας 174
εναλλάκτης θερμότητας 279
εναλλάκτης θερμότητας αντιρροής 143
εναλλάκτης θερμότητας διπλού τοιχώματος 164
εναλλάκτης υγρού – αέρα 345
εναλλάκτης υγρού – υγρού 346

ενδόθερμος, -η, -ο 201

ενέργεια
ανεξάρτητος παραγωγός ενέργειας 314
αποθήκευση ενέργειας 211

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

απώλεια(-ες) ενέργειας 209
βιοενέργεια 55
γεωθερμική ενέργεια 258
ενέργεια 203
ενέργεια από βιομάζα 59
ηλεκτρική ενέργεια 180
ηλεκτρομαγνητική ενέργεια 193
καθαρή ενέργεια 267
κινητική ενέργεια 336
τιμολόγηση καθαρής ενέργειας 268
χημική ενέργεια 100

ενεργειακός, -ή, -ό
ενεργειακές καλλιέργειες 205
ενεργειακή επιθεώρηση 204
ενεργειακή κατάταξη συσκευών 177
ενεργειακή πυκνότητα 206
ετικέτα ενεργειακής σήμανσης 208
κλάδοι ενεργειακής κατανάλωσης 207

εξαερισμός
τεχνητός εξαερισμός 241

εξώθερμος, -η, -ο 215

επαγωγή 316

επαγωγικός κινητήρας (βλ. κινητήρας)

Ε.Π.Ε.Υ. (Εταιρεία Παροχής Ενεργειακών Υπηρεσιών) 210

επίστρωση
αντιανακλαστική επίστρωση 29
επίστρωση χαμηλής εκπομπής 356

ετήσια κάλυψη (από ηλιακό σύστημα) 25

ζήτηση

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ελαστικότητα ζήτησης 178
ζήτηση φορτίου βάσης 48

ζύμωση 222

ηλεκτρικός, -ή, -ό
ηλεκτρική ενέργεια 180
ηλεκτρικό κύκλωμα 179
ηλεκτρικό σύστημα 183

ηλεκτρισμός
τιμολόγιο ηλεκτρισμού 182

ηλεκτροαπόθεση 190

ηλεκτρογεννήτρια 257

ηλεκτρόλυση 191

ηλεκτρολύτης 192

ηλεκτρομαγνητικός, -ή, -ό
ηλεκτρομαγνητική ενέργεια 193
ηλεκτρομαγνητικό πεδίο 194

ηλεκτροπαραγωγή
ηλεκτροπαραγωγή 181
κατανεμημένη ηλεκτροπαραγωγή 158
σταθμός ηλεκτροπαραγωγής με καύση 121
τομέας ηλεκτροπαραγωγής 188

ηλεκτροστατικό φίλτρο 197

ηλιακός, -ή, -ό
ενεργητικά ηλιακά συστήματα θέρμανσης 4
επίπεδος ηλιακός συλλέκτης 230
ηλιακή έκθεση 321
ηλιακό σύστημα θέρμανσης (με κυκλοφορία υγρού) 344
ολική ηλιακή ακτινοβολία 263

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

προσπίπτουσα ηλιακή ακτινοβολία 313
τοπική ηλιακή ώρα 352

ηλιοστάτης 295

θέρμανση
ενεργητικά ηλιακά συστήματα θέρμανσης 4
θέρμανση ηλεκτρικής αντίστασης 187
περίοδος θέρμανσης 285
σύστημα κεντρικής θέρμανσης 95
τηλεθέρμανση 161

θερμαντική ικανότητα (βλ. ικανότητα)

θερμίδα 79

θερμιδική αξία 80

θερμικός, -ή, -ό
εσωτερική (θερμική) μάζα 327
θερμικές βαθμοημέρες 282
θερμική ικανότητα καυστήρα 76
θερμικό κέρδος 280
θερμικό φορτίο 284

θερμοαπορροφητικό γυαλί παραθύρων 276

θερμοκήπιο
αέρια θερμοκηπίου 266
φαινόμενο θερμοκηπίου 265

θερμοκρασία
θερμοκρασία ξηρού βολβού 165
θερμοκρασία περιβάλλοντος 20

(θερμο)μόνωση 323

θερμομονωτικό περίβλημα 332

θερμοπερατότητα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

συντελεστής θερμοπερατότητας 106

θερμοπεριεκτικότητα 278

θερμοστάτης
διαφορικός θερμοστάτης 150

θερμότητα
αντλία θερμότητας 288
δεξαμενή θερμότητας 291
διαθέσιμη θερμότητα 38
εναλλάκτης ανάκτησης θερμότητας 174
εναλλάκτης θερμότητας 164, 279
θερμότητα 275
θερμότητα βιομηχανικής διεργασίας 318
ισοζύγιο θερμότητας 277
μεταγωγή θερμότητας 139
μετάδοση θερμότητας 293
πηγή θερμότητας 290

θερμοχωρητικότητα 281

ικανότητα
ανώτατη θερμαντική ικανότητα 296
δυναμικότητα/ικανότητα συμπυκνωτή 82
θερμαντική ικανότητα 286
θερμική ικανότητα καυστήρα 76
ικανότητα αποθήκευσης θερμότητας 292
ψυκτική ικανότητα 142

ιονιστής 330

ιπποδύναμη 300

ισχύς
γεωθερμικός σταθμός ισχύος 260
εγκατεστημένη ισχύς 322
εφεδρικό σύστημα ισχύος 45

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μεταφορά ηλεκτρικής ισχύος 186
ονομαστική ισχύς (συσκευής) 175

καθαρή ενέργεια (βλ. ενέργεια)

καθοδική προστασία 90

κάθοδος 89

καπναγωγός (βλ. αγωγός)

καπναέριο (βλ. αέριο)

καταλύτης καυσαερίων 88

κατανάλωση
κλάδοι ενεργειακής κατανάλωσης 207
χρέωση κατανάλωσης 138

κατηγορία καταναλωτών 146

καύση
αέρας καύσης 118
αέρια καύσης 120
θάλαμος καύσης 119
καύση 117
καύση ρευστής κλίνης 235
κινητήρας εξωτερικής καύσης 218
σταθμός ηλεκτροπαραγωγής με καύση 121
στροβιλογεννήτρια καύσης 122

καύσιμο(-α)
αεριοποιητής στερεού καυσίμου 255
ειδική παροχή καυσίμου 251
εναλλακτικά καύσιμα 18
καύσιμα θέρμανσης 283
καύσιμη αλκοόλη 249
καύσιμο αέριο χαμηλής θερμογόνου αξίας 355
καύσιμο βιομάζας 60

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κυψέλη καυσίμου 247
ορυκτά καύσιμα 242
συμβατικά καύσιμα 140

κέλυφος
κτηριακό κέλυφος 73
σχεδίαση ανοιγμάτων στο κτηριακό κέλυφος 221

κέρδος
άμεσο (ηλιακό) κέρδος 157
θερμικό κέρδος 280

Κιλοβάτ (kW) (μονάδα) 334

Κιλοβατώρα (kWh) 335

κινητήρας
επαγωγικός κινητήρας 317
κινητήρας εξωτερικής καύσης 218

κλειστός βρόχος (κύκλος) 105

κλιματική αλλαγή 104

κλιματισμός 9

κλιματιστικό (μηχάνημα) 8

κλίση συλλέκτη (βλ. συλλέκτης)

κομποστοποίηση 125

κόστος κύκλου ζωής
ισομοιρασμένο κόστος κύκλου ζωής 341
κόστος κύκλου ζωής 342

κρυσταλλική δομή 337

κτηριακός, -ή, -ό
κτηριακό κέλυφος 73
κτηριακός δείκτης απωλειών θερμότητας 74

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κτήριο
προσανατολισμός κτηρίου 75

κύκλος
κύκλος του Brayton 71
κύκλος του Carnot 87
κύκλος λειτουργίας 168

κυτταρινάση 92

κυτταρίνη
κυτταρίνη 93
μονωτικό κυτταρίνης 94

λαμπτήρας
λαμπτήρας εκκένωσης 297
λαμπτήρας νατρίου (υψηλής πίεσης) 298
λαμπτήρας νατρίου (χαμηλής πίεσης) 357
λαμπτήρας πυράκτωσης 312
λαμπτήρας φθορισμού 236
συμπαγής λαμπτήρας φθορισμού 123

λέβητας
ανατροφοδοτούμενο νερό λέβητα 66
δυναμικότητα λέβητα 68
λέβητας 65
λέβητας (οικιακός) 252
πίεση λέβητα 67

Λούμεν (lm) (μονάδα) 358

Λουξ (lx) (μονάδα) 361

μάζα
εσωτερική (θερμική) μάζα 327

μειωτής ροής (βλ. ροή)

μέση ταχύτητα αέρα (βλ. ταχύτητα)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μεταβολισμός
βασικός μεταβολισμός 47

μονάδα
κεντρική μονάδα ισχύος 96
κεντρική μονάδα ισχύος ηλιακού πύργου 97
μονάδα ηλεκτροπαραγωγής 185
μονάδα συμπύκνωσης 134
παραγωγική μονάδα φορτίου βάσης 49
τοπική κλιματιστική μονάδα 219

μόνωση
αφρώδης μόνωση 238
(θερμο)μόνωση 323
μόνωση αραιής πυκνότητας 354
μόνωση υαλοβάμβακα 223
σανίδα αφρώδους μόνωσης 239

μονωτικό
εμφυσώμενο μονωτικό υλικό 64
μονωτικό κυτταρίνης 94
μονωτικό στρώμα (πετροβάμβακα ή υαλοβάμβακα) 324
φύλλο με αφρώδη μονωτικό πυρήνα 240

μπαταρία
μπαταρία λιθίου – σουλφιδίου 347
μπαταρία οξειδίου του μολύβδου 339

νημάτιο 224

ονομαστική ισχύς (συσκευής) (βλ. ισχύς)

όξινη βροχή 3

όριο ταχύτητας
άνω όριο ταχύτητας 148
κάτω όριο ταχύτητας 147

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

παραγωγή
αμφιπαραγωγή 109
συνολική παραγωγή 271

παραγωγός
αμφιπαραγωγός (ο/η) 110
ανεξάρτητος παραγωγός ενέργειας 314

περιβάλλον
αέρας περιβάλλοντος 19
θερμοκρασία περιβάλλοντος 20
περιβάλλον 212

περίοδος θέρμανσης (βλ. θέρμανση)

πετρελαιοειδή 250

πετροβάμβακας (βλ. μονωτικό)

πίεση
ατμοσφαιρική πίεση 35
δυναμική πίεση 169
πίεση αυτανάφλεξης 144
πίεση λέβητα 67

πλανητική υπερθέρμανση 264

πολυστερίνη
διογκωμένη πολυστερίνη 216

πρόσμειξη 162

προσπίπτουσα ηλιακή ακτινοβολία (βλ. ακτινοβολία)

πτερύγιο 226

πτέρωση 220

πυκνωτής
χωρητικότητα πυκνωτή 81

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πυραντοχή
κατάταξη πυραντοχής 228

ρεύμα
εναλλασσόμενο ρεύμα 17
ρεύμα (ηλεκτρικό) 145
συνεχές ρεύμα 156

ρευστό
ρευστό μετάδοσης θερμότητας 294
ρευστό συλλέκτη 114

ρευστοποιημένη κλίνη με επανακυκλοφορία 103

ροή
μειωτής ροής 232
ροή φωτός ανά μονάδα επιφάνειας 310
στρόβιλος αξονικής ροής 42
συμπιεστής αξονικής ροής 41

ρύπανση
ατμοσφαιρική ρύπανση 12

σανίδα αφρώδους μόνωσης (βλ. μόνωση)

σημείο
σημείο ανάφλεξης 309
σημείο δρόσου 149

σταθμός
γεωθερμικός σταθμός ισχύος 260
σταθμός ηλεκτροπαραγωγής με καύση 121
σταθμός (ηλεκτροπαραγωγής) συνδυασμένου κύκλου 116
υδροηλεκτρικός σταθμός 306

στερεό υπόλειμμα 98

στοιχείο
επίπεδο φωτοβολταϊκό στοιχείο 231

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ηλεκτροχημικό στοιχείο 189
στοιχείο (μπαταρίας) 91
συντελεστής πλήρωσης (φωτοβολταϊκού στοιχείου) 225

στρόβιλος
στροβιλογεννήτρια καύσης 122
στρόβιλος αξονικής ροής 42
στρόβιλος δράσης 311
στρόβιλος Kaplan 333
στρόβιλος τύπου Francis 243

σύγκαυση 108

συλλέκτης
απόδοση συλλέκτη 113
ενιαίος παραβολικός συλλέκτης 126
επίπεδος ηλιακός συλλέκτης 230
εστιακός συλλέκτης 130
κλίση συλλέκτη 115
ρευστό συλλέκτη 114
συλλέκτης αέρα 7
συλλέκτης (ηλιακός) 112
συλλέκτης σωλήνα κενού 214

συμπιεστής
συμπιεστής 129
συμπιεστής αξονικής ροής 41
συμπιεστής ψυκτικής μηχανής 128

συμπύκνωμα 131

συμπύκνωση
μονάδα συμπύκνωσης 134
συμπύκνωση 132

συμπυκνωτής
δυναμικότητα/ικανότητα συμπυκνωτή 135

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

συμπυκνωτής 133

συντελεστής
συντελεστής απόδοσης 107
συντελεστής απορρόφησης 2
συντελεστής θερμοπερατότητας 106
συντελεστής πλήρωσης (φωτοβολταϊκού στοιχείου) 225
συντελεστής φορτίου 349

συσκευή
ενεργειακή κατάταξη συσκευών 177
συσκευή 30

σύστημα
αυτόματο καταγραφικό (σύστημα) 36
ετήσια κάλυψη (από ηλιακό σύστημα) 25
εφεδρικό σύστημα ισχύος 45
ηλεκτρικό σύστημα 183
ηλιακό σύστημα θέρμανσης (με κυκλοφορία υγρού) 344
ολοκληρωμένο σύστημα θέρμανσης 326
ολοκληρωμένο σύστημα συλλέκτη – δεξαμενής 325
σύστημα διανομής 160
σύστημα εκκεντροφόρου 173
σύστημα έμμεσου ηλιακού κέρδους 315
σύστημα κεντρικής θέρμανσης 95
υβριδικό σύστημα Α.Π.Ε. (Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας) 305

συστοιχία (μπαταρία) 51

συχνότητα 244

σώμα
μέλαν σώμα 62

ταχύτητα
άνω όριο ταχύτητας 148
κάτω όριο ταχύτητας 147

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μέση ταχύτητα αέρα 39

τέφρα

αιωρούμενη τέφρα 237
τέφρα 33

τζάκι

τζάκι (ενεργειακό ή συμβατικό) 227

τοίχωμα

αλεξίπυρο τοίχωμα 229

τομέας ηλεκτροπαραγωγής (βλ. ηλεκτροπαραγωγή)

τριβή

πιεζομετρικό ύψος τριβής 246

υαλοβάμβακας (βλ. μόνωση, μονωτικό)

υαλοκατασκευή 262

υβριδικό σύστημα Α.Π.Ε. (Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας)
(βλ. σύστημα)

υγραντήρας 303

υγρασία 304

υδρογόνο 307

υδρογονούχο άμορφο πυρίτιο 308

υδροηλεκτρικός σταθμός (βλ. σταθμός)

ύψος

πιεζομετρικό ύψος τριβής 246
ύψος πίεσης 274
ύψος πλήμνης 302

φαινόμενο θερμοκηπίου 265

φέρων τοίχος 53

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

φορτίο
διακοπτόμενο φορτίο 328
ζήτηση φορτίου βάσης 48
θερμικό φορτίο 284
λανθάνον φορτίο ψύξης 338
μετατόπιση φορτίου 351
παραγωγική μονάδα φορτίου βάσης 49
πρόβλεψη φορτίων 350
συντελεστής φορτίου 349
φορτίο 348

φούρνος αερίου (βλ. αέριο)

φύλλο με αφρώδη μονωτικό πυρήνα (βλ. μονωτικό)

φυσικό αέριο υπό πίεση (βλ. αέριο)

φωτεινότητα 360

φωτιστικό σώμα 359

φωτοβολταϊκό στοιχείο
επίπεδο φωτοβολταϊκό στοιχείο 231
συντελεστής πλήρωσης (φωτοβολταϊκού στοιχείου) 225

χείλος προσβολής 340

χλωροφθοράνθρακας(-ες) 102, 245

χρήση
τελική χρήση 202

χώνευση
αναερόβια χώνευση 22

χωνευτήρας
χωνευτήρας (αναεροβικός) 153
χωνευτήρας μείγματος 124

χωρητικότητα πυκνωτή (βλ. πυκνωτής)

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ψυκτική μηχανή
συμπιεστής ψυκτικής μηχανής 128
ψυκτική μηχανή 101

ψύξη
λανθάνον φορτίο ψύξης 338

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Κλίση

Προτείνεται να αποφεύγεται η μετατροπή των θηλυκών ουσιαστικών σε -ος είτε σε θηλυκά σε -ο είτε σε αρσενικά σε -ος, αν και αναγνωρίζουμε ότι στο νεοελληνικό κλιτικό σύστημα είναι κυρίαρχη η τάση μορφολογικής διάκρισης των γενών. Προσοχή χρειάζεται και στην κλίση των επιθέτων που συνοδεύουν τα θηλυκά σε -ος, π.χ.

η οδό → **η οδός**

πολλούς ψήφους → **πολλές ψήφους**

Το ίδιο ισχύει και για τα θηλυκά επίθετα σε -ης, π.χ.

η πλήρη → **η πλήρης**

Μορφολογία - Σύνταξη

μετά Χριστού → **μετά Χριστόν**

υπέρ του δέοντος → **υπέρ το δέον**

εκ του μακρόθεν → **μακρόθεν**[1]**/από μακριά**

ίσος προς ίσος → **ίσος προς ίσον**

Η θερμοκρασία αυτήν την ώρα είναι 17 βαθμούς → **…17 βαθμοί…**

---

1. Το -θεν σημαίνει «εκ του/της» ή «από».

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μετά την ορκωμοσία του
ως υπουργός → **…ως υπουργού…**

έξοδα που εκπίπτονται από
το εισόδημα → **..που εκπίπτουν…**

εκτίθονται έργα → **..εκτίθενται…**

αν ο πόλεμος τερματίσει πριν
από τις ευρωεκλογές → **…τερματιστεί…**

ίσως ευοδώσουν οι διπλωματικές
προσπάθειες → **…ευοδωθούν…**

Σύνταξη

πριν τον πόλεμο / πριν τις
είκοσι τέσσερις Μάρτη → **…πριν από…**

επ' ουδενί δεν δέχονται → **επ' ουδενί δέχονται**

Λεξιλόγιο

σεισμογενής (με την έννοια ότι
γεννά σεισμούς) → **σεισμογόνος**

για να μην εκτεθούν εντεύθεν
και εντεύθεν → **…ένθεν και ένθεν**

εδώ μετάσχουν και γυναίκες → **…(συμ)μετέχουν…**

η Ελλάδα εκπληρεί τα κριτήρια → **..πληροί…**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΗΓΕΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΔΕΟΝ: *Δελτίο Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών*, Κέντρον Ερεύνης Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών, Ακαδημία Αθηνών.

ΛΚΝ: *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*, (1998), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Τριανταφυλλίδη.

ΛΝΕΓ: Μπαμπινιώτης, Γ. (2008) *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας, [3η έκδοση].

ΜΕΛ: *Μείζον Ελληνικό Λεξικό* (1997), Τεγόπουλου - Φυτράκη, Αθήνα: Αρμονία.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΦΙΚΕΣ - ΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Για Αθησαύριστους Νεολογισμούς

Μπαμπινιώτης, Γ. (2008) *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας, [3η έκδοση].

Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής (1998), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Τριανταφυλλίδη.

Μείζον Ελληνικό Λεξικό (1997), Τεγόπουλου - Φυτράκη, Αθήνα: Αρμονία.

Για Ξενόγλωσσους Νεολογισμούς Γενικού Λεξιλογίου

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (2002) *Αντίστροφο Λεξικό της Νέας Ελληνικής*, Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.

Ανδριώτης, Ν. (2001) [1995] *Ετυμολογικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*, Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, [3η έκδοση].

Δορμπαράκης, Π. Χ. (1996) [1993] *Λεξικό της Νεοελληνικής*, Αθήνα: Σπουδή, [2η έκδοση].

Κριαράς, Ε. (1995) *Νέο Ελληνικό Λεξικό της σύγχρονης Δημοτικής Γλώσσας: γραπτής και προφορικής. Ορθογραφικό, ερμηνευτικό, ετυμολογικό, συνωνύμων, αντιθέτων, κυρίων ονομάτων*, Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.

Μπαμπινιώτης, Γ. (2008) *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας, [3η έκδοση].

Stavropoulos, D.N. & A.S. Hornby (1977) *Oxford English-Greek Learner's Dictionary*, Oxford: Oxford University Press.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής (1998), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Τριανταφυλλίδη.

Μείζον Ελληνικό Λεξικό (1997), Τεγόπουλου - Φυτράκη, Αθήνα: Αρμονία.

Collins English Greek Dictionary (1997), Glasgow: Harper Collins Publishers.

Hyper Lexicon (2000), Αθήνα: Εκδόσεις Σταφυλίδη.

Oxford Dictionary of English (2006), Oxford: Oxford University Press, [2η αναθεωρημένη έκδοση].

The Chambers Dictionary (1994), Edinburgh: Chambers Harrap Publishers.

InterActive Terminology of Europe (IATE), [Διαδραστική Τράπεζα Όρων της Ευρώπης], http://iate.europa.eu/

Wikipedia, http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page

Για Ξενόγλωσσους Νεολογισμούς Πληροφορικής και Τεχνολογίας

Γαρίδης, Π., Μ. Δεληγιαννάκης & Π. Τζίτζιρας (2002) *Σύγχρονο Λεξικό Πληροφορικής*, Αθήνα: Δίαυλος.

Λάλας, Χ. (2002) *Το Μικρό Λεξικό του Internet* (αγγλοελληνικό-ελληνοαγγλικό), Αθήνα: Δίαυλος.

Λεξικό Διαδικτύου και Δικτύων της Microsoft (2004), Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Λεξικό Τεχνολογίας και Επιστημών (αγγλοελληνικό-ελληνοαγγλικό) (χ.χ.), Αθήνα: Εκδόσεις Σταφυλίδη.

Το Λεξικό της Πληροφορικής της Microsoft (2004), Αθήνα: Κλειδάριθμος, [5η έκδοση].

Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών Ορολογίας (ΙΝΦΟΤΕΡΜ): http://www.infoterm.org

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

InterActive Terminology of Europe (IATE), [Διαδραστική Τράπεζα Όρων της Ευρώπης], http://iate.europa.eu/
Wikipedia, http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page

Για Ξενόγλωσσους Νεολογισμούς Οικονομίας

Δεσπότης, Γ. (1992) *Αγγλοελληνικό Λεξικό Διεθνών Οικονομικών Όρων (εμπόριο – βιομηχανία – ναυτιλία)*, Αθήνα: ΡΙΜ ΕΠΕ, [2η έκδοση].

Λεξικό Αγγλοελληνικό & Ελληνοαγγλικό Εμπορικών - Τραπεζικών και Χρηματο-Οικονομικών Όρων (2001), Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, [5η έκδοση].

Λεξικό της Σύγχρονης Οικονομίας. Θεωρητική και Εφαρμοσμένη, (αγγλοελληνικό & ελληνοαγγλικό), Αθήνα: Εκδόσεις Σταφυλίδη.

InterActive Terminology of Europe (IATE), [Διαδραστική Τράπεζα Όρων της Ευρώπης], http://iate.europa.eu/
Wikipedia, http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page

Για την Ορολογία Ενεργειακής Τεχνολογίας

Πανταζής, Ν.Α. (2002) *Αγγλο-Ελληνικό Λεξικό Τεχνικών Όρων*, Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.

Χατζημπίρος, Κ., Π. Παναγιωτίδης & Ρ. Καρακατσάνη (2006) *Λεξικό Οικολογικών και Περιβαλλοντικών Όρων* (αγγλοελληνικό-ελληνοαγγλικό), Αθήνα: Εκδόσεις Σταφυλίδη.

Cleveland, C. J. & C. Morris (2007) *Dictionary of Energy*, Oxford: Elsevier Publishers

Zoebelein, H. (ed.) (2001) *Dictionary of Renewable Resources*, Weinheim: WILEY-VCH, [2η αναθεωρημένη έκδοση].

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

http://www.energy.ca.gov/glossary/glossary-a.html
http://www.electromn.com/glossary/a.htm
http://www1.eere.energy.gov/site_administration/glossary.html
InterActive Terminology of Europe (IATE), [Διαδραστική Τράπεζα Όρων της Ευρώπης], http://iate.europa.eu/
Wikipedia, http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Κλαίρης, Χ. & Γ. Μπαμπινιώτης (2005) *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική - Επικοινωνιακή*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Τριανταφυλλίδης, Μ. (1996), [1941] *Νεοελληνική Γραμματική της Δημοτικής*, Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.

Φιλιππάκη-Warburton Ε., Μ. Γεωργιαφέντης, Γ. Κοτζόγλου, & Μ. Λουκά, (χ.χ.) *Γραμματική Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού*, ΥΠ.Ε.Π.Θ., Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΟΕΔΒ, Αθήνα: (ανάδοχος συγγραφής) Εκδόσεις Πατάκη, http://pi-schools.sch.gr/dimotiko/

Χατζησαββίδης, Σ. & Α. Χατζησαββίδου (χ.χ.) *Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου*, ΥΠ.Ε.Π.Θ., Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΟΕΔΒ, Αθήνα: (ανάδοχος συγγραφής) Ελληνικά Γράμματα, http://pi-schools.sch.gr/gymnasio/

Holton, D., P. Mackridge & E. Φιλιππάκη-Warburton (1999) *Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας*, μτφρ. Βασίλης Σπυρόπουλος, [Τίτλος πρωτοτύπου, *Greek: A Comprehensive Grammar of the Modern Language* (1997), London: Routledge], Αθήνα: Πατάκης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΜΕΛΕΤΕΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΑΣΗ ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη,
Χάιδω Αλεξιάδου, Γεωργία Νικολάου
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

1. Παρουσίαση της έρευνας

Το λεξικογραφικό προϊόν που εκπονήθηκε από την ερευνητική μας ομάδα αποτελεί ένα ηλεκτρονικό εργαλείο καταγραφής και ταξινόμησης γλωσσικών μονάδων της ελληνικής που δεν περιέχονται στα επίσημα έργα κωδικοποίησης της ελληνικής (λεξικά της κοινής, γλωσσάρια ειδικών λεξιλογίων, ορολογικές βάσεις δεδομένων), αλλά χρησιμοποιούνται στον ελληνόγλωσσο περιοδικό τύπο από φυσικούς ομιλητές της ελληνικής. Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για μία ηλεκτρονική βάση δεδομένων που περιλαμβάνει τους νεολογισμούς της νεοελληνικής που έχουν συλλεγεί, αποδελτιωθεί και μελετηθεί κατά την τελευταία δεκαετία.

Η επιστημονική αυτή εφαρμογή, της οποίας επιστημονική υπεύθυνη είναι η καθηγήτρια του Α.Π.Θ. κ. Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος «Πυθαγόρας ΙΙ[1]», το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το ελληνικό Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και από κοινοτικούς πόρους, και ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2007.

2. Αρχές

2.1 Τι είναι νεολογία;

Το φαινόμενο της νεολογίας επισημαίνεται από την αρχαιότητα

---

1. Το ερευνητικό πρόγραμμα έχει ως στόχο την «ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα πανεπιστήμια».

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ακόμη[2] και συνίσταται στην εισαγωγή νέων γλωσσικών στοιχείων στο λειτουργικό απόθεμα μιας φυσικής γλώσσας σε δεδομένη χρονική στιγμή. Ο εμπλουτισμός μιας φυσικής γλώσσας με νέα στοιχεία (κυρίως σε επίπεδο λεξιλογίου και δευτερευόντως σε επίπεδο μορφολογίας και σύνταξης) έχει αντίκτυπο τόσο στην πραγμάτωση ενός γλωσσικού συστήματος (parole) από τα μέλη της γλωσσικής κοινότητας όσο και στο πλέγμα των σχέσεων που διαμορφώνουν οι μονάδες του μεταξύ τους (langue).

Ο απλούστερος και ενδεχομένως ο πιο εύλογος ορισμός του όρου «νεολογισμός» είναι ο ακόλουθος: νεολογισμός είναι κάθε νέα λέξη που παρουσιάζεται είτε στο γραπτό είτε στον προφορικό λόγο σε συγκεκριμένη φάση του ιστορικού συνεχούς μιας γλώσσας όπως και κάθε νέα σημασία την οποία αποκτά μια ήδη υπάρχουσα λέξη της γλώσσας αυτής[3]. Ο παραπάνω ορισμός, παρόλο που καταφέρνει να μας δώσει το γενικό περιεχόμενο του όρου για τον οποίο συζητούμε, δεν πετυχαίνει να περιγράψει το αληθινό του εύρος ούτε να δώσει απάντηση σε βασικά ερωτήματα όπως:

- νεολογισμοί είναι μόνο νέες λέξεις ή και άλλα μικρότερα στοιχεία (π.χ. στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή των λέξεων: επίθημα *-έ* όπως στο *βρικολακέ*) ή και υπερλεξικές μονάδες (π.χ. *κάμερα κλειστού κυκλώματος*);
- νεολογισμός είναι κάθε νέα λέξη που εμφανίζεται σε προφορική συζήτηση ή σε γραπτό κείμενο, ανεξάρτητα από τις συνθήκες δημιουργίας της και τις επικοινωνιακές προδιαγραφές της (π.χ. *μοντελοπνίχτης*);
- ποιος είναι ο ρόλος των λεξικών ως βασικών έργων κωδικοποίησης μιας γλωσσικής μορφής στο χαρακτηρισμό και τη «νόμιμη» ένταξη των νεολογισμών στο δυναμικό της γλώσσας αυτής; Η απουσία κάποιων ευρέως χρησιμοποιούμενων μονάδων από τη μακροδομή των γενικών λεξικών μιας συγκεκριμένης χρονικής

---

2. Για ιστορική αναδρομή των όρων που αναφέρονται στο φαινόμενο της νεολογίας, βλ. και Αναστασιάδη-Συμεωνίδη (1986:23).

3. Βλ. και Sablayrolles (2003:3). Στην περίπτωση αυτή μιλούμε για σημασιολογικό δανεισμό.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

φάσης σημαίνει πάντα και απαραίτητα ότι οι μονάδες αυτές αποτελούν νεολογισμούς ή απλά πρόκειται για ελλείψεις των λεξικών που δεν κατάφεραν εγκαίρως να αφουγκραστούν τον παλμό των κοινωνικών και γλωσσικών αλλαγών (π.χ. *μπουζουκομάνα*);

- ποιος είναι ο ρόλος του γλωσσικού κοινού και του γλωσσικού αισθητηρίου που αυτό διαθέτει για την αποδοχή νέων λεξικών μονάδων και την ισότιμη χρήση τους με τις υπόλοιπες μονάδες του συστήματος (π.χ. *τηλεεισαγγελέας, εφραιμικός*);

2.2 Κριτήρια συλλογής των νεολογισμών[4]

Τα ερωτήματα αυτά, όπως και η ανάγκη ταξινόμησης του πλούσιου υλικού που βρισκόταν στη διάθεσή μας[5], μας οδήγησαν σε μια αυστηρότερη οριοθέτηση του περιεχομένου του όρου «νεολογισμός» και επομένως σε φιλτράρισμα των προϊόντων της νεολογικής διαδικασίας. Έχοντας ως αφετηρία τον ορισμό της Αναστασιάδη-Συμεωνίδη (1986:105), σύμφωνα με τον οποίο νεολογισμός είναι κάθε «νέα λεξική μονάδα που προκύπτει από δημιουργική γλωσσική πράξη, αλλά και που συνοδεύεται απαραίτητα από κοινωνική διάσταση που αφορά τη διάδοσή της και την αποδοχή της από τη γλωσσική κοινότητα» θέσαμε τα ακόλουθα κριτήρια[6] για την καταχώριση των νέων λέξεων της ελληνικής στο παρόν λεξικογραφικό προϊόν:

i. Η εμφάνιση των μονάδων σε κείμενα που δημοσιεύτηκαν από το 1998 και εξής. Ο πλούτος του Αρχείου Νεολογισμών όπως και το

---

4. Όλα τα παραδείγματα που αναφέρονται στο υποκεφάλαιο αυτό αντλήθηκαν από το υλικό της έρευνας που έχει συλλεγεί από τον Τύπο. Οι πηγές παρατίθενται στις περιπτώσεις όπου οι μονάδες δεν συμπεριλήφθηκαν στο τελικό προϊόν.

5. Πρόκειται για το *Αρχείο Νεολογισμών* που δημιουργήθηκε το 1979 από την καθηγήτρια του Α.Π.Θ. κ. Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, το οποίο περιλαμβάνει περί τις 20 000 λεξικές μονάδες. Το αρχείο αυτό εμπλουτίζεται κάθε χρόνο από την ίδια και τους προπτυχιακούς φοιτητές της και τμήμα του υπάρχει και σε ηλεκτρονική μορφή.

6. Βλ. και Anastassiadis-Syméonidis & Nikolaou (2006).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εύρος της χρονικής περιόδου που καλύπτει μας επέβαλαν την επιλογή ενός χρονικού σημείου-σταθμού για την εκκίνηση της μελέτης μας. Το σημείο αυτό ήταν το έτος 1998, καθώς τότε εκδόθηκαν για πρώτη φορά τα δύο μεγαλύτερα, εμπορικότερα και –για τα ελληνικά δεδομένα– επιστημονικά αρτιότερα γενικά λεξικά της κοινής νεοελληνικής: το *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας* του Γεωργίου Μπαμπινιώτη (Κέντρο Λεξικολογίας) και το *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής* του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη). Η χρονολογία που χρησιμοποιήθηκε ως όριο παρακάμφθηκε μόνο σε ενδιαφέρουσες περιπτώσεις μονάδων (π.χ. δάνειες λέξεις ευρείας χρήσης), οι οποίες πρωτοεμφανίστηκαν λίγο πριν την έκδοση των παραπάνω λεξικών (π.χ. *σπόιλερ*) και συνέχισαν να είναι παρούσες σε δημοσιευμένα κείμενα των ημερών μας, χωρίς να ερμηνεύονται σε κάποιο έργο αναφοράς.

ii. Η απουσία των μονάδων από τη μακροδομή των δύο λεξικών που προαναφέρθηκαν, γιατί αυτόματα το γεγονός αυτό τις καθιστούσε προβληματικές ως προς τη δυνατότητα ερμηνείας και εύστοχης χρήσης για το μέσο φυσικό ομιλητή της ελληνικής. Ένα μέρος των μονάδων αυτών καταχωρίζεται στο *Αντίστροφο Λεξικό της Νέας Ελληνικής* (2002) της Άννας Αναστασιάδη-Συμεωνίδη[7], αλλά δεδομένου ότι τα αντίστροφα λεξικά δεν περιλαμβάνουν πληροφορίες όπως σημασία, συντακτική συμπεριφορά, ετυμολογία κτλ., θεωρήσαμε σκόπιμο να μην αποκλείσουμε τους νεολογισμούς αυτούς από το corpus μας.

iii. Η συχνότητα των μονάδων που καταγράφηκαν διαδραμάτισε πολλαπλό ρόλο στην επιλογή μας. Σε πρώτο στάδιο έπρεπε να οριστεί ένας αριθμός δεδομένων στον οποίο και θα σταματούσε η καταγραφή για τη χρονική περίοδο διάρκειας της έρευνας. Ο αριθμός αυτός, που είναι οι 3 000 μονάδες, σήμαινε πολύ απλά ότι, αν η συγκομιδή μας από τα κείμενα των ετών 1998-2007 ήταν π.χ. 4 000 μονάδες, θα πριμοδοτούνταν τελικά εκείνες που θα εμφάνιζαν τη μεγαλύτερη συχνότητα.

---

7. Πρόκειται για την πιο ενημερωμένη και πλούσια έντυπη και ηλεκτρονική λεξικογραφική πηγή της νέας ελληνικής, με μακροδομή που αριθμεί 180 000 μονάδες.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κάτι τέτοιο, εκτός του ότι προσδίδει αντικειμενικότητα και εγκυρότητα στην επιλογή μας, αποβαίνει και χρήσιμο για τον αποδέκτη του προϊόντος, ο οποίος, στις καθημερινές γλωσσικές του συναλλαγές, έχει περισσότερες πιθανότητες να συναντήσει τις πιο διαδεδομένες μονάδες παρά τις λέξεις που εμφανίζονται άπαξ. Από την άλλη μεριά, το κριτήριο της συχνότητας υπήρξε καθοριστικό για τις περιπτώσεις των μονάδων, που, κατασκευασμένες σε μια στιγμή έμπνευσης των αρθρογράφων, κινούνται ανάμεσα στο χώρο της λογοτεχνίας (ή του προσωπικού ιδιολέκτου) και αυτόν του γενικού λεξιλογίου (π.χ. *τηλεφρικιό*). Σε τέτοιου είδους περιπτώσεις, η συχνή εμφάνιση μας επέβαλε την καταχώριση των νέων λέξεων στη βάση δεδομένων, καθώς η προσωπική αίσθηση του εκάστοτε συντάκτη φαίνεται να συναντά το ένστικτο και τις προσδοκίες μιας αξιόλογης μερίδας της γλωσσικής κοινότητας.

iv. Το είδος του κειμένου στο οποίο εμφανίζονται οι μονάδες, όπως και, σε ορισμένες περιπτώσεις, η πηγή του κειμένου ή ο δημιουργός του. Με τη λογική που αναπτύχθηκε και παραπάνω, θεωρήσαμε ότι νέες λέξεις που δημιουργούνται από δόκιμους συγγραφείς και αναγνωρισμένους αρθρογράφους και δημοσιεύονται σε υψηλής κυκλοφορίας έντυπα έχουν περισσότερες πιθανότητες αποδοχής από τους φυσικούς ομιλητές και ένταξης στο κοινό λεξιλόγιο, σε σχέση με λέξεις που απαντούν σε τυχαία κείμενα (π.χ. διαφημιστικά φυλλάδια, λεξάντες σε φωτογραφίες) και προέρχονται από ανώνυμους συντάκτες[8]. Εξάλλου μονάδες που για κάποιες ειδικές ομάδες της γλωσσικής κοινότητας (όπως μουσικούς, ανθρωπολόγους κτλ.) δε θα αποτελούσαν απαραίτητα νεολογισμούς (π.χ. *μπιλίνος*) αποτέλεσαν λήμματα της βάσης μας για δύο λόγους: (α) γιατί εμφανίζονται σε έντυπα γενικού ενδιαφέροντος και ο μέσος χρήστης δικαιούται να έχει κάποιο έργο αναφοράς για την προσωπική του διευκόλυνση στην ανάγνωση και (β) γιατί το προϊόν μας στοχεύει και στον εμπλουτισμό των ήδη υπαρχόντων έντυπων λεξικών στις μελλοντικές τους εκδόσεις.

---

8. Καθώς πεδίο της έρευνάς μας αποτέλεσε το γενικό λεξιλόγιο της νεοελληνικής, αποκλείσαμε από το corpus μας τις περιπτώσεις των νεολογικών σχηματισμών σε ποιητικά κείμενα: *ad hoc παράγωγων/συνθέτων* ή *οκκαζιοναλισμών*, σύμφωνα με τη Χριστοφίδου (1992:548).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

v. Το περιεχόμενο μιας μονάδας επιβάλλει κάποιες φορές την καταχώριση της μονάδας, καθώς την απομακρύνει από τη σφαίρα της τυχαίας δημιουργίας και της προσδίδει προοπτικές για μελλοντική χρήση. Ως τέτοια περίπτωση θα επισημαίναμε το λήμμα *στρουμφοκομουνισμός* (συνωμοσιολογική θεωρία, κατά την οποία γνωστή σειρά κινουμένων σχεδίων προβάλλεται με στόχο τη διάδοση του κομουνισμού), το οποίο αναφέρεται σε συγκεκριμένη θεωρία και δεν αποτελεί απλή χλευαστική έκφραση του συντάκτη βασισμένη στη διάθεση της στιγμής.

vi. Η διάδοση νέων λέξεων μέσω της τηλεόρασης αποτέλεσε σημαντικό στοιχείο για την αξιολόγηση των δεδομένων, ακόμα και σε περιπτώσεις όπου οι αναφορές στα γραπτά κείμενα δεν ήταν πολλές (π.χ. *φραπελιά*). Ο λόγος φυσικά είναι ευνόητος: η τηλεόραση αποτελεί ένα από τα ισχυρότερα μέσα επηρεασμού της κοινής γνώμης και επομένως κατέχει σημαντική θέση στην άσκηση γλωσσικής πολιτικής και τη διαμόρφωση του κοινού γλωσσικού αισθήματος.

vii. Η ενδοσκόπηση αποτέλεσε μία ακόμη διαδικασία ελέγχου και ταξινόμησης των νεολογισμών, καθώς πέρα από την ιδιότητα του φυσικού ομιλητή τα μέλη της ερευνητικής ομάδας διαθέτουν γλωσσολογικές γνώσεις και λεξικογραφική εμπειρία που να επιτρέπουν μία πρώτου βαθμού αξιολόγηση και ομαδοποίηση των δεδομένων.

Με βάση τα παραπάνω κριτήρια, απορρίφθηκαν περιπτώσεις νεολογισμών που εμπίπτουν στις παρακάτω κατηγορίες:

- λέξεις που βασίζονται στην αποδόμηση ή την ορθογραφική ανάπλαση[9] άλλων μονάδων και χρησιμοποιούνται σε συγκεκριμένα συμφραζόμενα για απόδοση έμφασης ή χάριν αστεϊσμού (π.χ. *παραχόλιγουντ*[10])

9. Σύμφωνα με τον Sablayrolles (2003:115) η περίπτωση αυτή εμπίπτει στην κατηγορία της πραγματολογικής διαδικασίας δημιουργίας νεολογισμών. Εμείς, παρόλο που βασιστήκαμε σε μεγάλο βαθμό στην τυπολογία του για την εργασία μας (βλ. σχήμα σσ. 6-7), αποφασίσαμε να περιοριστούμε σε περιπτώσεις πιο διαφανείς και κωδικοποιήσιμες για το μέσο χρήστη της ελληνικής, παραλείποντας έτσι τη συγκεκριμένη διαδικασία σχηματισμού νεολογισμών.

10. *Τέχνες & Γράμματα* Καθημερινής της Κυριακής, 02-12-2007, σελ. 6.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

- πολυλεκτικά σύνθετα τα οποία εμφανίζονται άπαξ και, λόγω περιεχομένου (π.χ. έχουν προσδιοριστική και όχι αναφορική λειτουργία μέσα στο λόγο), έχουν μικρότερη πιθανότητα να αποτελέσουν στοιχεία του γενικού λεξιλογίου (συνήθως πρόκειται για ευφάνταστες εμπνεύσεις των συντακτών, π.χ. *άμυνα-μπετόν*[11])
- απλές μονάδες που και πάλι πλάστηκαν για να αποδώσουν τη -συνήθως- δηκτική διάθεση των αρθρογράφων και δε θα εντάσσονταν εύκολα στις σελίδες ενός γενικού λεξικού της κοινής (π.χ. *τηλε-κουραφέξαλα*[12])
- δημιουργίες λέξεων που χρησιμοποιούνται ως τίτλοι (στήλης, τηλεοπτικής εκπομπής κτλ.), οι οποίες, παρά το γεγονός ότι δεν αντίκεινται στους κατασκευαστικούς κανόνες της νέας ελληνικής, έχουν τη λειτουργία κύριων ονομάτων και δεν ανήκουν στο πεδίο ενδιαφέροντος αυτής της εργασίας (π.χ. *Ελληνοφρένεια:* τίτλος τηλεοπτικής εκπομπής[13]).

2.3 Τυπολογία των νεολογισμών

Όσον αφορά τα είδη και τον τρόπο σχηματισμού των νεολογισμών, έχουν κατά καιρούς προταθεί διάφορες τυπολογίες, οι οποίες, άλλοτε περισσότερο και άλλοτε λιγότερο, καταφέρνουν να περιγράψουν το φαινόμενο της νεολογίας για μία συγκεκριμένη φυσική γλώσσα[14]. Η τυπολογία στην οποία βασιστήκαμε κατά την έρευνά μας αποτελεί συνδυασμό των θεωρητικών σχημάτων της Αναστασιάδη-Συμεωνίδη (1997, σελ. 77 κε.) και του Sablayrolles (2003) και απεικονίζεται στο ακόλουθο σχήμα[15].

---

11. *Καθημερινή*, 09-09-2007, σελ. 38.
12. *Καθημερινή*, 17-12-2006, σελ. 2.
13. Ένθετο *τν* Καθημερινής της Κυριακής, 17-12-2006, σελ. 3.
14. Για ιστορική αναδρομή, βλ. και Αναστασιάδη-Συμεωνίδη (1986:93).
15. Η αναλυτική περιγραφή και ανάλυση της τυπολογίας υπερβαίνει τους στόχους του άρθρου αυτού. Για περισσότερες πληροφορίες, ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στη βιβλιογραφία που παρατίθεται στο τέλος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Διδακτικές δημιουργίας τεχνολογιών στη νέα ελληνική

ΑΙΛΑΙΚΑΣΙΕΣ			ΠΡΟΪΟΝΤΑ
εσωτερική διάκλαση	**μορφοσυντακτική διάκλαση**	**συμφωνία της μορφής**	μονάδες που έχουν υποστεί αφαίρεση, απομονή ή συγκοπή
			αρκτικόλεξα
	συντακτικοσημασιολογική διάκλαση	**αλλαγή σημασίας**	μετάφορά, μετωνυμία κτλ.	νέα σημασία λέξης
		αλλαγή γραμματικής κατηγορίας	μετατροπή (μετατμαστός)	μετατροπισμένες/ μετατμαστισμένες λέξεις
	μίμηση			ηχομιμητες λέξεις
	μορφοσημασιολογική διάκλαση	**κατασκευή μονάδων**	συνθεση	πολυλεκτικά σύνθετα
				μονολεκτικά σύνθετα
			παραγωγή	επιθηματοποιημένες λέξεις
				προθηματοποιημένες λέξεις

εξωτερική διαδικασία	άμεσος δανεισμός	άμεσος ολικός δανεισμός	άμεσα ολικά δάνεια
		άμεσος μερικός[16] δανεισμός	άμεσα μερικά δάνεια (π.χ. επιθήματα)
	έμμεσος δανεισμός[17]	μεταφραστικός δανεισμός	μεταφραστικά δάνεια
		αναγνωριστική διαδικασία[18]	διεθνισμοί
		σημασιολογικός δανεισμός	σημασιολογικά δάνεια

16. Στην τυπολογία αυτή, όταν μιλούμε για μερικό δανεισμό, εννοούμε το δανεισμό μη αυτόνομων στοιχείων, όπως π.χ. επιθημάτων.

17. Τα προϊόντα του έμμεσου δανεισμού χαρακτηρίζονται ως δάνεια από διαχρονική άποψη, αλλά εξετάζονται ως προς τη διαδικασία δημιουργίας τους από συγχρονική άποψη (π.χ. παραγωγή, σύνθεση κ.λπ.).

18. Βλ. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη (1997).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

3. Πεδία της βάσης - Γλωσσικές πληροφορίες

Τα πεδία της ηλεκτρονικής βάσης έχουν τον ίδιο ρόλο με τα πεδία ενός παραδοσιακού άρθρου έντυπου λεξικού. Περιλαμβάνουν γλωσσικές πληροφορίες που παρατίθενται σε συγκεκριμένη σειρά και με ομοιόμορφη τυπογραφική σήμανση, αποτελώντας αυτό που ονομάζουμε «μικροδομή» του λεξικού. Το πλεονέκτημα του παρόντος ηλεκτρονικού λεξικογραφικού προϊόντος είναι ότι είναι σχεδιασμένο[19] και εξολοκλήρου υλοποιημένο σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, γεγονός που ελαχιστοποιεί τις πιθανότητες παραλείψεων στις παρεχόμενες πληροφορίες και μειώνει τον κίνδυνο εμφάνισης μεθοδολογικών λαθών, όπως είναι η ανομοιογένεια στα τυπογραφικά χαρακτηριστικά του κειμένου ή η μη τήρηση της προκαθορισμένης σειράς των γλωσσικών δεδομένων της μικροδομής (π.χ. η γραμματική κατηγορία παρατίθεται πάντα στη δεύτερη θέση, η φωνητική μεταγραφή στην τρίτη κτλ.).

Ανοίγοντας, λοιπόν, ένα τυχαίο αρχείο της ηλεκτρονικής βάσης νεολογισμών, συναντούμε τις ακόλουθες πληροφορίες:

※ **Λημματικός τύπος** του νεολογισμού: πρόκειται για τη νέα λεξική μονάδα που έχει συλλεγεί από τις πηγές μας και αποτελεί κομμάτι της μακροδομής του λεξικού μας. Δεν παρατίθεται στη μορφή με την οποία πραγματώνεται μέσα στο κείμενο-πηγή αλλά στη μορφή που θα είχε αν καταχωριζόταν σε ένα οποιοδήποτε λεξικό. Τηρούνται δηλ. όλες οι συμβάσεις που ισχύουν για όλα τα μέρη του λόγου της ελληνικής όταν λημματογραφούνται: τα ρήματα καταγράφονται στο α΄ πρόσωπο οριστικής ενεστώτα, τα ουσιαστικά στην ονομαστική ενικού αριθμού κτλ. Οι μονάδες που είναι γραμμένες με λατινικούς χαρακτήρες δεν έχουν υποστεί καμία μεταβολή (π.χ. *blogger*), ενώ το ίδιο συμβαίνει και με τις λέξεις που είναι γραμμένες με ανάμικτο αλφαβητικό

---

19. Η οργάνωση του λεξικού βασίζεται σε DTD (*Document Type Definition* στα αγγλικά ή *Définition/Détermination de Type de Document* στα γαλλικά) με το εργαλείο Near & Far, η σύνταξη των λημμάτων έχει γίνει σε αρχεία txt, ενώ η μορφοποίηση των σελίδων html έχει γίνει μέσω css αρχείων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σύστημα (π.χ. *jamάρω*). Τέλος, στις περιπτώσεις όπου υπάρχει ορθογραφικό λάθος στην πηγή (π.χ. *στρουμφοκομμουνισμός*), το λάθος αυτό διορθώνεται στο λημματικό τύπο[20] (το λήμμα, δηλαδή, καταχωρίζεται ως *στρουμφοκομουνισμός*).

※ **Γραμματική κατηγορία** της νέας λεξικής μονάδας: εδώ, μέσα σε παρένθεση, επισημαίνεται το μέρος του λόγου στο οποίο ανήκει ο νεολογισμός. Στις περιπτώσεις των σύνθετων πολυλεκτικών μονάδων, καταγράφεται η κατηγορία στην οποία ανήκει η μονάδα ως σύνολο (π.χ. *άνθρωπος-πλαστική κάρτα*: ουσ.).

※ **Φωνητική μεταγραφή** του νεολογισμού: το πεδίο αυτό αποτελεί πηγή ιδιαίτερα χρήσιμων πληροφοριών, ειδικά σε λήμματα που αποτελούν άμεσα ολικά δάνεια από άλλες γλώσσες. Η μεταγραφή έχει γίνει σύμφωνα με το Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο (IPA), ενώ οι παρενθέσεις που χρησιμοποιούνται σε κάποιες λέξεις δηλώνουν ότι η προσθήκη ή η απουσία του έρρινου στοιχείου σε συμφωνικά περιβάλλοντα συνιστά ελεύθερη ποικιλία στην πραγμάτωση της μονάδας (π.χ. *παράγκα*: *[par΄a(ŋ)ga]*). Τέλος, η ύπαρξη διπλού τόνου σημαίνει ότι η πολυλεκτική μονάδα διαθέτει δύο δυναμικούς τόνους (αυτό συμβαίνει κυρίως στα δάνεια, π.χ. *exit poll*: *[΄egzit p΄ol]*).

※ **Συμφραζόμενα** της λεξικής μονάδας: καθώς πρόκειται για νεολογισμούς, δηλ. για λέξεις οι οποίες δεν καταγράφονται σε κανένα επίσημο και επιστημονικά κατοχυρωμένο έργο αναφοράς, η παράθεση του περιβάλλοντος στο οποίο εμφανίζονται οι μονάδες κρίθηκε καίριας σημασίας, όχι μόνο γιατί έτσι φωτίζεται περισσότερο η σημασία της εξεταζόμενης λέξης, αλλά και γιατί δίνεται η δυνατότητα στο χρήστη της βάσης να ελέγξει ο ίδιος την ορθότητα ή την ακρίβεια του ορισμού που προσφέρεται στη συνέχεια. Σημειώνεται ότι στα συμφραζόμενα έχει διατηρηθεί η στίξη και η ορθογραφία του δημοσιευμένου κειμένου, ενώ,

---

20. Ως έργο αναφοράς για την ορθογράφηση των λημμάτων χρησιμοποιήθηκε το *Αντίστροφο Λεξικό της Νέας Ελληνικής* (2003) της Άννας Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, όπου υιοθετούνται οι προτάσεις του Μ. Τριανταφυλλίδη (1996 [1941]), εφαρμοσμένες όμως με μεγαλύτερη συνέπεια.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

όπου επισημαίνεται ορθογραφικό λάθος, παρατίθεται η ένδειξη *(sic)*. Οι αγκύλες, όπου εμφανίζονται, δηλώνουν προσθήκη ή αφαίρεση κειμένου από τους συντάκτες της βάσης, η οποία ως στόχο έχει την ευκολότερη κατανόηση των συμφραζομένων από τους χρήστες.

※ **Πηγή** του νεολογισμού: πρόκειται για το έντυπο στις σελίδες του οποίου εντοπίστηκε ο νεολογισμός. Αναφέρονται με τη σειρά ο τίτλος της έκδοσης, η ημερομηνία δημοσίευσης και η σελίδα που μας ενδιαφέρει. Στο σύνολο των 3000 μονάδων που περιλαμβάνει η βάση, οι πηγές είναι τόσο περιοδικά ποικίλης ύλης[21] όσο και ημερήσιες και εβδομαδιαίες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας. Δύο ήταν οι βασικές προϋποθέσεις που τέθηκαν για την αποδελτίωση των εντύπων αυτών: (α) η χρήση γενικού λεξιλογίου, που συνάδει προς τα κριτήρια συλλογής μονάδων που θέσαμε εξαρχής, και (β) η στόχευση προς το μέσο αναγνώστη, η οποία προϋποθέτει θεματολογία γενικού ενδιαφέροντος και επίπεδο λόγου όχι ιδιαίτερα επιτηδευμένο. Σημειώνουμε ότι μέσα στις προθέσεις μας ήταν να συμπεριλάβουμε στην αποδελτίωσή μας εφημερίδες των κυριότερων πολιτικών τοποθετήσεων. Πηγές μας, λοιπόν, εκτός αυτών που προαναφέρθηκαν, αποτέλεσαν τα παρακάτω έντυπα:
Ελευθεροτυπία, *Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία*, *Οικονομία* Κυριακάτικης Ελευθεροτυπίας, περιοδικό *Έψιλον* Κυριακάτικης Ελευθεροτυπίας, *On/Off* Κυριακάτικης Ελευθεροτυπίας, *Καθημερινή*, *Καθημερινή της Κυριακής*, Περιοδικό *Κ* Καθημερινής της Κυριακής, ένθετο *tv* Καθημερινής της Κυριακής, *Το Ποντίκι*, ένθετο *Ποντίκιart*.

※ **Είδος λόγου** στο οποίο εντοπίστηκε ο νεολογισμός: το είδος λόγου μπορεί να δώσει κάποια επιπλέον στοιχεία όχι τόσο για το

---

21. Αρχικά είχαν επιλεγεί περιοδικά τύπου lifestyle (*Cosmopolitan*, *Κλικ*, *Madame Figaro*, *Nitro*, *Vita*, *Free*), αργότερα όμως προστέθηκαν και περιοδικές εκδόσεις πολιτικής θεματολογίας, για εμπλουτισμό της βάσης με στοιχεία που προέρχονται και από άλλες πλευρές της κοινωνικής ζωής (*Αντί*, *Γαλέρα*).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σημαινόμενο του νεολογισμού όσο για τον τρόπο χρήσης του (επίπεδο χρήσης, περιστάσεις επικοινωνίας στις οποίες ταιριάζει περισσότερο κτλ.) είτε στο γραπτό είτε στον προφορικό λόγο. Τέσσερις είναι οι βασικές περιπτώσεις που συναντούμε σε τυχαίο δείγμα 500 λημμάτων: (α) άρθρο, που αποτελεί και την ευρύτερη κατηγορία, (β) τίτλος άρθρου, (γ) λεξάντα φωτογραφίας, (δ) συνέντευξη.

※ **Θεματικό πεδίο** στο οποίο απαντά ο νεολογισμός: η πληροφορία αυτή μάς βοηθά να οριοθετήσουμε ακριβέστερα τις σημασιολογικές προεκτάσεις του λήμματος. Τονίζουμε στο σημείο αυτό ότι ως θεματικό πεδίο δεν αναφέρουμε αυτό στο οποίο εκ των προτέρων θεωρούμε ότι ανήκει η νέα λέξη (π.χ. κοινωνία για το *μαρκετίστικος*) αλλά αυτό στο οποίο ανήκει το κείμενο όπου εντοπίζεται ο νεολογισμός[22], καθώς στόχος μας είναι να ελέγξουμε όλες τις παραμέτρους διαμόρφωσης της σημασίας των μονάδων και μία απ' αυτές είναι το περιεχόμενο των κειμένων στα οποία αυτές εμφανίζονται. Οι γενικές θεματικές κατηγορίες όπου εντάσσονται τα λήμματα είναι οι ακόλουθες[23]:

Μόδα

Αισθητική (φροντίδα προσώπου-σώματος, καθημερινή υγιεινή)

Η/Υ-νέες τεχνολογίες

Αυτοκίνητο-μηχανές

Επιστήμη

Ψυχαγωγία-διασκέδαση (περιλαμβάνονται βιβλίο, κινηματογράφος, θέατρο, τηλεόραση, μουσική, τρόποι δημιουργικής απασχόλησης κτλ.)

Κοινωνία (περιλαμβάνονται τρόπος ζωής, σχέσεις, πολιτική, οικονομία[24])

---

22. Στις περισσότερες περιπτώσεις αυτά τα δύο συμπίπτουν (π.χ. *bibop:* είδος της τζαζ μουσικής).

23. Στο δείγμα των 500 λημμάτων οι τέσσερις κύριες κατηγορίες είναι: κοινωνία, ψυχαγωγία-διασκέδαση, Η/Υ-νέες τεχνολογίες και αθλητικά.

24. Καθώς στις πηγές μας δεν περιλαμβάνονται ιδιαίτερα εξειδικευμένα κείμενα με περίπλοκους όρους, δε θεωρήσαμε αναγκαία τη δημιουργία ξεχωριστής κατηγορίας για μονάδες που σχετίζονται με θέματα οικονομίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Αθλητικά
M.M.E.

※ **Ορισμός** της νέας λέξης: στόχος μας ήταν να παραθέσουμε έναν ευσύνοπτο ορισμό στον οποίο δε θα παραβιάζονται οι βασικοί κανόνες που ισχύουν για τα γενικά μονόγλωσσα λεξικά της νέας ελληνικής (π.χ. ο ορισμός των επιθέτων αρχίζει με το *που*..., τα ουσιαστικά ορίζονται με το *αυτός που* κτλ.).

※ **Μορφολογική/ετυμολογική ανάλυση** της μονάδας: εδώ περιγράφεται η διαδικασία είτε μορφολογικής/σημασιολογικής κατασκευής της μονάδας (προθηματοποίηση, επιθηματοποίηση, σύνθεση κτλ.) είτε δανεισμού της από μία δανείστρια γλώσσα (άμεσος, μεταφραστικός δανεισμός, γλώσσα-πρόδρομος του δανείου κτλ.)[25]. Στις περιπτώσεις όπου η έρευνα δε μας έδωσε μια ξεκάθαρη απάντηση για την πηγή δανεισμού ή τη μονάδα που αποτέλεσε αντικείμενο δανεισμού, επισημαίνουμε τον προβληματισμό μας στο χρήστη με σαφή τρόπο (π.χ. *bata*, *shekere*).

4. Χαρακτηριστικά της σύγχρονης νεολογίας - Γενικές τάσεις

Μέσα από τη μελέτη του δείγματός μας, προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα όσον αφορά τη νεολογία στη νέα ελληνική κατά τη συγχρονία που διανύουμε (βλ. Σχήμα 1).

Το μεγαλύτερο ποσοστό των νεολογισμών προκύπτει από τη σύνθεση λέξεων (ποσοστό που φτάνει το 40%), π.χ. *τηλεσκουπίδια*, *τρισβάρβαρος*, *ψιλοκαριέρα*. Από τις σύνθετες αυτές μονάδες, περίπου το ένα τέταρτο απαρτίζεται από πολυλεκτικά σύνθετα με ενωτικό, όπως *κέλυφος-κτήριο* και *φίρμα-τηλεστάρ*. Το σχήμα που υπερισχύει για τις πολυλεκτικές αυτές μονάδες είναι ουσ. + ουσ. σε πτώση ονομ. Όσον αφορά τα μονολεκτικά σύνθετα, αξίζει να παρατηρήσουμε την ευρύτατη χρήση του *τηλε-* (μονάδες σύνθετες με το στοιχείο αυτό αποτελούν περίπου το 17% των σύνθετων λέξεων του δείγματος, βλ.

---

25. Πρόκειται για αναφορά στον τύπο του νεολογισμού, με βάση το θεωρητικό πλαίσιο που αναπτύχθηκε στο υποκεφάλαιο 2.3 (*Τυπολογία των νεολογισμών*).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σχήμα 2), το οποίο άλλοτε χωρίζεται με ενωτικό από το β΄ συνθετικό και άλλοτε όχι (π.χ. *τηλεμάγειρας, τηλεπεριγραφέας, τηλε-δημοκρατία, τηλε-εικόνα*).

Οι επιθηματοποιημένες λέξεις αγγίζουν το ποσοστό του 25%. Παρατηρούμε ενίοτε τη χρήση δάνειων επιθημάτων (που έχουν ήδη πολιτογραφηθεί ελληνικά), όπως το *-ερί* (π.χ. *κλοουνερί*), αλλά στην κατασκευή νέων μονάδων ιδιαίτερα παραγωγικό είναι το επίθημα *-ικ(ός)*[26] (*-ακ(ός), -ιακ(ός), -ικ(ος)*), το οποίο είναι παρόν περίπου στο ένα τρίτο των μονάδων που έχουν προέλθει από επιθηματοποίηση (*θατσερικός, λογοπαιγνιακός*). Ένα αξιόλογο ποσοστό (περίπου 12%) των μονάδων αποτελείται από υποκοριστικά (με τη χρήση επιθημάτων όπως *-άκ(ι), -άκ(ης), -ίτσ(α), -ούλ(α)* κτλ.[27], π.χ. *βινυλιάκι, μαρτακίτσα*), ενώ τα παράγωγα ρήματα (κυριότερα επιθήματα παραγωγής ρημάτων αναδεικνύονται τα *-ίζ(ω)/-ιάζ(ω), -άρ(ω)* και *-ών(ω)*) δεν ξεπερνούν το 9% του συνόλου του δείγματος (π.χ. *ατακάρω, παραθυρώνω*) (βλ. Σχήμα 3).

Οι προθηματοποιημένες λέξεις δεν ξεπερνούν σε ποσοστό το 7,2%. Σε αυτήν την περίπτωση ξεχωρίζουμε τρία προθήματα που δείχνουν να είναι πιο παραγωγικά σε σχέση με άλλα: το *αντι-* (*αντικαλλιτέχνης*), το *υπερ-* (*υπερεξειδικευμένος*) και το *ενδο-* (*ενδοσυζητητής*) (βλ. Σχήμα 4).

Τέλος, αρκετά υψηλό παρουσιάζεται και το ποσοστό των δανείων (περίπου 27%), με συντριπτικά υπερισχύουσα δανείστρια γλώσσα την αγγλική. Κυριότερα πεδία δανεισμού αναδεικνύονται η μοντέρνα μουσική (*jam session, industrial*), οι νέες τεχνολογίες (*podcast, USB*) και ο σύγχρονος τρόπος ζωής με προεκτάσεις στους νόμους της αγοράς και τη σύγχρονη οικονομία (*web banking, product placement, phishing*).

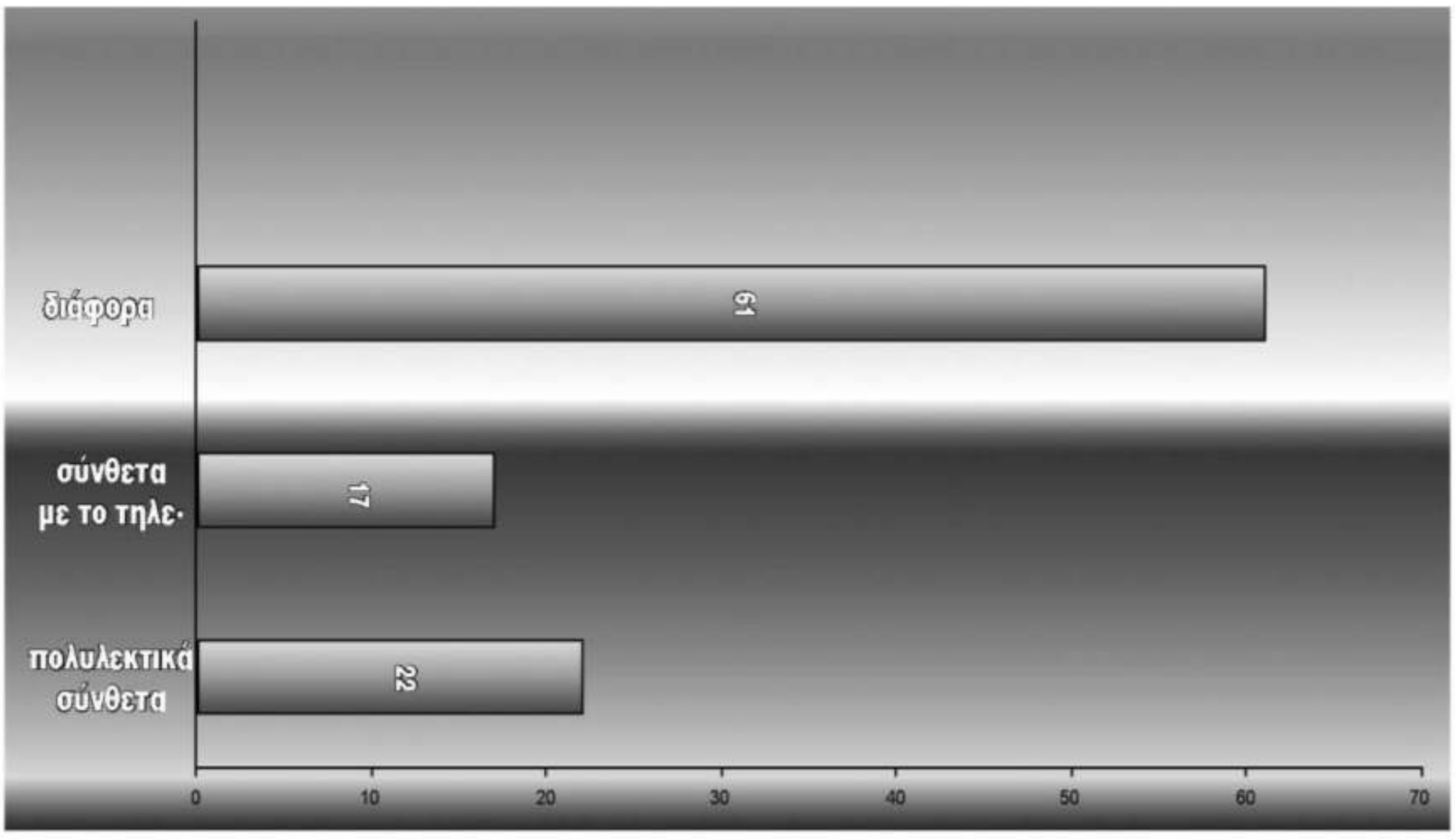
26. Βλ. και Τριανταφυλλίδη (1996:139).
27. Βλ. και Τριανταφυλλίδη (1996:124).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

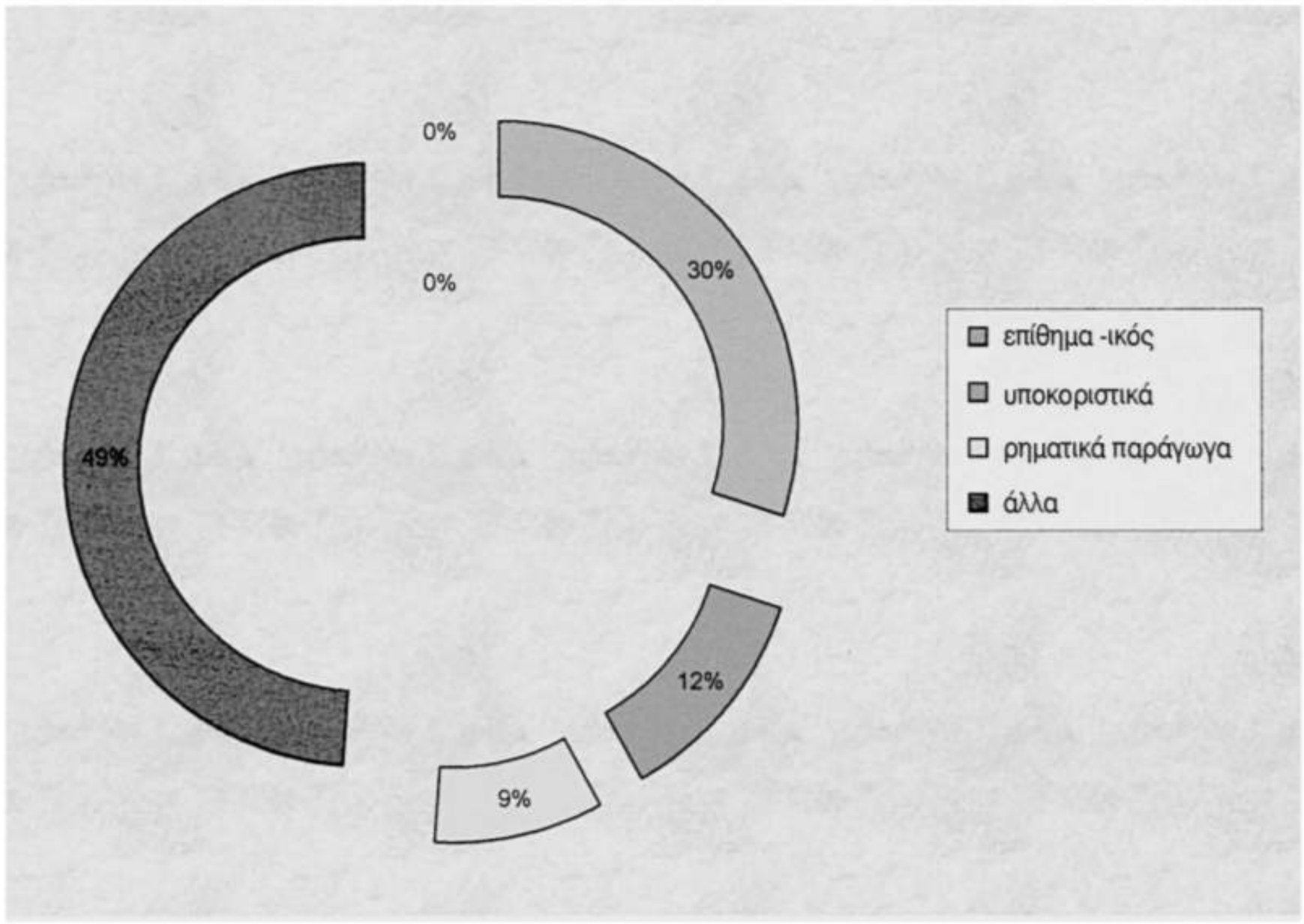
Σχήμα 1

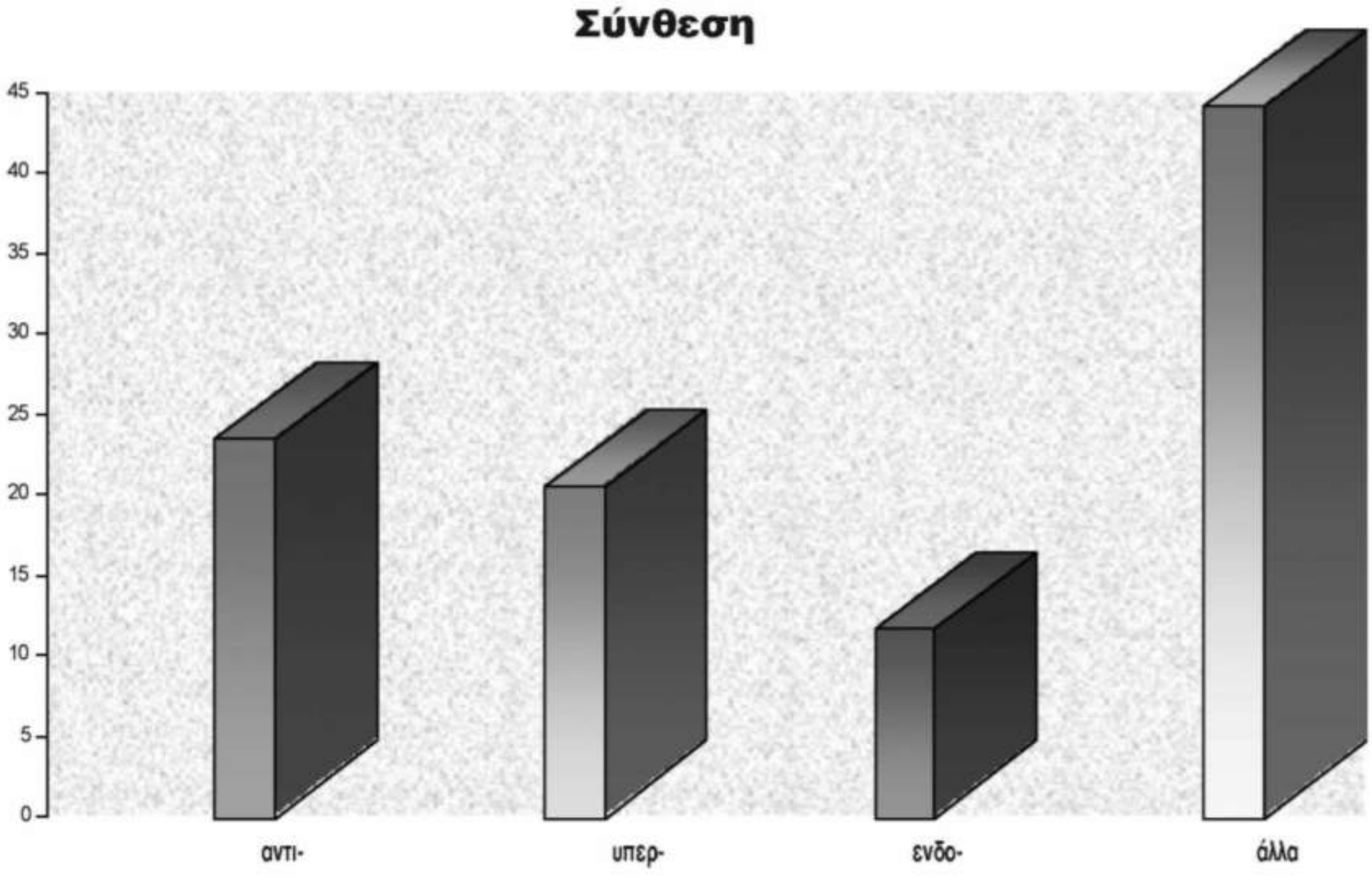
Σχήμα 2

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σχήμα 3

Σχήμα 4

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Βιβλιογραφία

Anastassiadis, A. (1973) *Etude phonétique des gallicismes en grec moderne*, κύρια μεταπτυχιακή εργασία, Πανεπιστήμιο Paris III.

Anastassiadis-Syméonidis, A. (1984) "Interférences et emprunts", *Actes du 10e Colloque de Linguistique fonctionnelle*, 28-33.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1986) *Η νεολογία στην κοινή νεοελληνική*, Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ., Παράρτημα αρ. 65.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1990) «Το γένος των σύγχρονων δανείων της ΝΕ», *Μελέτες για την Ελληνική γλώσσα – Πρακτικά της 10ης ετήσιας συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. 9-11 Μαΐου 1989*, Παράρτημα, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης, 155-177.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1994) *Νεολογικός δανεισμός της νεοελληνικής. Άμεσα δάνεια από τη γαλλική και αγγλοαμερικανική. Μορφοφωνολογική ανάλυση*, Θεσσαλονίκη.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1997) «Διαδικασίες κατά τη δημιουργία των όρων», *Ελληνική γλώσσα και ορολογία – Πρακτικά του Α΄ συνεδρίου ελληνικής ορολογίας*, Αθήνα 1997, 77-87.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (2002) *Αντίστροφο Λεξικό της Νέας Ελληνικής*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη).

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (2008) "L'emprunt du grec moderne au français", Pruvost J. (éd.) *Dictionnaires et mots voyageurs*, Paris: Editions Des Silves, 137-152.

Anastassiadis-Syméonidis A. & G. Nikolaou (2006) "Electronic Database of New Words in Greek", *Proceedings XII EURALEX International Congress*, Torino: Edizioni dell'Orso, 377-381.

Αποστόλου-Πανάρα, Α.-Μ. (1985) *Τα δάνεια της Νέας Ελληνικής από την Αγγλική – Φωνολογική ένταξη και αφομοίωση* (διδακτορική διατριβή), Αθήνα.

Apostolou-Panara, A.-M. (1991) "English Loanwords in Modern Greek: An Overview", *Terminologie et Traduction* 1, 45-58.

Aronoff, M. (1976) *Word Formation in Generative Grammar*, Linguistic Inquiry Monographs No 1, Cambridge: The M.I.T. Press.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Corbin, D. (1975) "La notion de néologisme et ses rapports avec l'enseignement du lexique", *BREF*, série 4, Παρίσι: *Larousse*, 41-57.

Corbin, D. (1987) *Morphologie dérivationnelle et structuration du lexique*, 2 τόμ., Tübingen, Max Niemeyer Verlag.

Corbin, D. (1989) "Contraintes et créations lexicales en français", *L'information grammaticale* 42, 35-43.

Coseriu, E. (1981) "Les procédés sémantiques de la formation des mots", *Cahiers Ferdinand de Saussure 35*, Genève: Droz.

Gross, G. (1990) "Définition des noms composés dans un lexique-grammaire", *Langue française* 87, 84-89.

Guespin, L. (1974) "Néologie et énonciation. Problèmes théoriques et méthodologiques", *Langages* 36, 74-82.

Guilbert, L. (1959) "Anglomanie et vocabulaire technique", *Le Français Moderne*, Οκτώβριος, 272-295.

Guilbert, L. (1968) "La néologie", *Cahiers rationalistes* 225, 114-133.

Guilbert, L. (1971) "La néologie scientifique et technique", *La Banque des mots* 1, 45-54.

Guilbert, L. (1973) "Théorie du néologisme" Ανακοίνωση στο 24ο συνέδριο της *Association Internationale des Etudes Françaises* (Ιούλιος 1972), *Cahiers de l'Association* 25, 9-29.

Guilbert, L. (1975) *La créativité lexicale*, Παρίσι: Larousse.

Χαραλαμπάκης, Χ. (1991) «Μεταφραστικά δάνεια της νέας ελληνικής από ευρωπαϊκές γλώσσες», *Μελέτες για την Ελληνική γλώσσα – Πρακτικά της 11ης ετήσιας συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. 26-28 Απριλίου 1990*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης, 81-102.

Χατζιδάκις, Γ. (1915) *Ακαδημεικά Αναγνώσματα*, Αθήνα.

Χριστοφίδου, Α. (1992) «Οι λειτουργίες των ποιητικών νεολογισμών στο κείμενο», *Μελέτες για την Ελληνική γλώσσα – Πρακτικά της 13ης ετήσιας συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. 1991*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης, 547-560.

Quemada, B. (1971) "A propos de la néologie. Essai de delimitation des objectifs et des moyens d'action", *La Banque des mots* 2, 137-150.

Quemada, G. (1984) "Dictionnaire de termes nouveaux des sciences et des techniques", *C.I.L.F.*, Παρίσι.

Rey, A. (1974) "Essai de définition du concept de néologisme", *Actes du colloque international de terminologie*, Québec: O.L.F.

Rey, A. (1976) "Néologisme: un pseudo-concept?", *Cahiers de Lexicologie* 28/1, 3-17.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Rey, A. (1985) "La néologie: un problème de création, de diffusion et d'acceptation", *Actes du colloque national sur les services linguistiques*. Les services linguistiques au Canada: bilan et perspectives, Ottawa, 231-256.

Rey-Debove, J. (1987) "Effets des anglicismes lexicaux sur le système du français", *Cahiers de Lexicologie* vol. 51, 2, pp. 257-265.

Sablayrolles, J.-F. (1993) "Fonctions des néologismes", *Cahiers du C.I.E.L. 1993, Lexique et construction du discours*, U.F.R. E.I.L.A., Paris-7, 53-94.

Sablayrolles, J.-F. (1996) "Néologisme et nouveauté(s)", *Cahiers de Lexicologie* 69, 5-42.

Sablayrolles, J.-F. (2000) *La néologie en français contemporain*, Paris: Honoré Champion.

Sablayrolles, J.-F. (2003) *Les néologismes*, Paris: Que sais-je?

Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ. (1979) *Ψυχογλωσσολογία ΙΙ. Εκμάθηση της γλώσσας και γλωσσική μεταβολή*, Αθήνα.

Τριανταφυλλίδης, Μ. (1905) «Ξενηλασία ή ισοτέλεια;» *Άπαντα*, τόμ. 1 (1963), 1-297.

Τριανταφυλλίδης, Μ. (1938) *Νεοελληνική Γραμματική – Ιστορική Εισαγωγή*, Αθήνα, Θεσσαλονίκη, 1981².

Τριανταφυλλίδης, Μ. (1947) «Ελληνικές συνθηματικές γλώσσες», *Άπαντα*, τόμ. 2, 299-320.

Τριανταφυλλίδης, Μ. (1996) [1941] *Νεοελληνική Γραμματική της Δημοτικής*. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη), Θεσσαλονίκη.

Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη
ansym@lit.auth.gr
Χάιδω Αλεξιάδου
xaidoalex2000@hotmail.com
Γεωργία Νικολάου
georgetten48@hotmail.com

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΟΠΤΙΚΟΙ ΣΥΜΦΥΡΜΟΙ

Γεωργία Κατσούδα, Παρασκευή Κρητικού

Ακαδημία Αθηνών

1. Εισαγωγή

Γνωστό μηχανισμό σποραδικής γλωσσικής –και συγκεκριμένα μορφολογικής, λεξιλογικής και σημασιολογικής– μεταβολής αποτελεί ο συμφυρμός (blending), κατά τον οποίο τεμάχια κατεξοχήν δύο λέξεων –αλλά και φράσεων– συνενώνονται μετά από αποκοπή τόσο ως προς τη μορφή όσο και ως προς τη σημασία, σχηματίζοντας έναν νεολογισμό. Με αυτήν τη διαδικασία συναθροίζονται, δηλαδή, δύο μορφές αλλά και δύο σημασίες, αφού οι σημασίες των δύο εμπλεκόμενων λέξεων αθροίζονται και παραπέμπουν σε ένα αντικείμενο αναφοράς, το οποίο είναι κάτι ανάμεσα σ' αυτά που δηλώνουν τα δύο συστατικά μέρη (Σακελλαριάδης, 2004: λήμμα *συμφυρμός*, Καραντζόλα & Φλιάτουρας, 2004:85, Hock & Joseph, 1996:165-166, Dirven & Verspoor, 2004:101). Τα προϊόντα συμφυρμού που σχηματίζονται ασυνείδητα και εδραιώνονται στο γενικό λεξιλόγιο είναι λιγοστά, π.χ.

(1) *ταρακουνάω* ← ταρά(ζω) x κουνάω

(2) *διάτανος* ← διά(βολ)ος x (σα)ταν(άς)

ενώ αντιθέτως συνειδητά και σκόπιμα χρησιμοποιείται η διαδικασία του συμφυρμού στον χώρο των ΜΜΕ και της διαφήμισης (Hock & Joseph, ό.π.:165-166, Dirven & Verspoor, ό.π.:102, Καραντζόλα & Φλιάτουρας, ό.π.:176, Bausmann, 1996, λήμμα *blend*, Κρύσταλ, 2003, λήμμα *αμάλγαμα (μείγμα) (blend)*), της λογοτεχνίας αλλά και της δημιουργίας ανεκδότων (βλ. Αρβανίτη, 1998). Εδώ συναντούμε συμφυρμούς περιστασιακού χαρακτήρα που εξυπηρετούν τους σκοπούς του κειμένου στο οποίο περιέχονται, χωρίς να ενσωματώνονται τελικά στο γενικό λεξιλόγιο, π.χ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

(3) *BHMagazino* (τιτλωνυμία ένθετου περιοδικού του Βήματος της Κυριακής) ← Βή(μα) x magazino

(4) Ο *κήπος του Ευώχειρ* (τίτλος ποιήματος του Ελύτη[1]) ← ευώ(δης) x χειρ

(5) *καρχαρίνι* (απάντηση σε ανέκδοτο) ← καρχα(ρίας) x (κανα)ρίνι

(6) *Αντίπεινα* (επωνυμία εστιατορίου) ← αντί(ποινα) x πείνα

(7) Η επόμενη μέρα του *ΣΥΝεδρίου* (*Ελευθεροτυπία*, 26-1-08) ← ΣΥΝ x (συν)εδρίου

(8) *Συμ-fairy!* (τηλεοπτική διαφήμιση προϊόντος) ← συμ(φέρει) x fairy

2. Σκοπός και δομή εργασίας

Παρατηρώντας τα παραπάνω παραδείγματα, εύκολα μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι τα (1)-(5) παραπέμπουν μόνο με την ακουστική τους εικόνα σε ένα νέο σημαινόμενο. Αντιθέτως, στα (6)-(8) παρατηρούμε ότι τα συγκεκριμένα προϊόντα συμφυρμού εκλαμβάνονται ως τέτοια μόνο στον γραπτό λόγο, γεγονός που δεν ισχύει για τα παραδείγματα (1)-(5). Η ομοηχία του νεολογικού όρου με τη μία από τις δύο εμπλεκόμενες λέξεις δεν επιτρέπει να εκληφθούν τέτοιοι σχηματισμοί ως συμφυρμοί σε προφορικό επίπεδο. Η γραφηματική τους απόδοση, αντιθέτως, το επιτρέπει. Με άλλα λόγια, έχουμε δύο μεγάλες κατηγορίες συμφυρμών: 1. αυτούς των οποίων η ακουστική εικόνα αρκεί για να εκληφθούν ως τέτοιοι και 2. εκείνους που μόνο με τη βοήθεια του οπτικού τους ινδάλματος, της απόδοσής τους δηλαδή στον γραπτό λόγο, μπορούμε να χαρακτηρίσουμε ως συμφυρμούς. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, ονομάζουμε τα συμφυρμικά προϊόντα του δεύτερου είδους οπτικούς συμφυρμούς, δηλαδή συμφυρμούς που μόνο το οπτικό τους ίνδαλμα κάνει αντιληπτή την ιδιότητά τους.

Οι οπτικοί συμφυρμοί, η παρουσία των οποίων, όπως θα δούμε παρακάτω, είναι εντονότατη στον τύπο και στη διαφήμιση, δεν έχουν μελετηθεί καθόλου στην ελληνική βιβλιογραφία, πιθανώς λόγω του

---

1. Για τις λειτουργίες των νεολογισμών στην ποίηση του Ελύτη βλ. Χριστοφίδου (2001).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

περιστασιακού τους χαρακτήρα. Στόχος της παρούσας εργασίας είναι να εξετάσουμε αυτό το ιδιαίτερο είδος συμφυρμού. Για αυτόν ακριβώς τον σκοπό α. θα παρουσιάσουμε γενικά τη διαδικασία του συμφυρμού, αξιοποιώντας τη γενική βιβλιογραφία –ελληνική και ξενόγλωσση (βλ. παραπάνω)– και ειδικότερα σύγχρονες μελέτες που οριοθετούν την εν λόγω διαδικασία εν σχέσει προς άλλες (Κατσούδα, 2007, Κατσούδα [υπό έκδοση]), β. θα παρουσιάσουμε τα γενικά αλλά και ειδικά χαρακτηριστικά των λεγόμενων οπτικών συμφυρμών και γ. θα αξιοποιήσουμε το υλικό που αποδελτιώσαμε από τον ημερήσιο και εβδομαδιαίο τύπο και τα περιοδικά κατά την περίοδο Ιουλίου 2006 έως Απρίλιο 2009, για να εντοπίσουμε τους κύριους μηχανισμούς που χρησιμοποιούνται προκειμένου να κατασκευαστούν τέτοιου είδους συμφυρμοί[2].

3. Ο συμφυρμός ως σποραδική διαδικασία γλωσσικής αλλαγής

Όταν αναφερόμαστε στη διαδικασία του συμφυρμού, εννοούμε εκείνο το είδος σποραδικής γλωσσικής αλλαγής, κατά το οποίο «συνθλίβονται», συνειδητά ή μη, δύο διαφορετικές μορφές αλλά και δύο σημασίες.

Ο συμφυρμός, αν και αποτελεί σποραδικό είδος γλωσσικής αλλαγής, διέπεται από συγκεκριμένες προϋποθέσεις-περιορισμούς και διακρίνεται από *κανονικότητα*, καθώς ακολουθεί γραμματικούς κανόνες και περιορισμούς (βλ. Αρβανίτη, 1998). Η συνένωση των τεμαχίων των εμπλεκόμενων λέξεων δεν είναι τυχαία, όπως κάποιοι ορισμοί αφήνουν να εννοηθεί[3]. Αντιθέτως, το γεγονός ότι μελετητές μπόρεσαν να

---

2. Μέρος του υλικού που μελετήσαμε συγκεντρώθηκε στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος «Νεολογισμοί της Νέας Ελληνικής Γλώσσας. Συλλογή, ταξινόμηση, έλεγχος» που διεξήχθη από το Κέντρον Ερεύνης Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών της Ακαδημίας Αθηνών (Επιστημονικός Υπεύθυνος του ερευνητικού προγράμματος: Ακαδημαϊκός κ. Ν. Κονομής, εποπτεύουσα Α. Χριστοφίδου) κατά το χρονικό διάστημα Απριλίου 2007 έως Απρίλιο 2008.

3. Σύμφωνα με τον Trask (2000), το αποτέλεσμα της διαδικασίας του *blending* προέρχεται από την τυχαία ένωση τεμαχίων ("...by combining arbitrary pieces of two words").

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κατηγοριοποιήσουν τους νεολογισμούς που δημιουργήθηκαν με τον εν λόγω μηχανισμό (βλ.. Koutita & Fliatouras, 2001:122-123) αποδεικνύει ότι η διαδικασία διέπεται από κανονικότητα. Οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις-περιορισμοί που διέπουν την παραγωγή συμφυρμικών όρων μπορούν να κωδικοποιηθούν ως εξής (Κατσούδα, 2008, Κατσούδα [υπό έκδοση]):

α. Οι λέξεις που ενώνονται για να δημιουργήσουν έναν συμφυρμό ανήκουν ως επί το πλείστον στην ίδια γραμματική κατηγορία *(ρήμα* x *ρήμα > ρήμα, ουσιαστικό* x *ουσιαστικό > ουσιαστικό)*. Από σημασιολογική άποψη, οι εμπλεκόμενες λέξεις είναι άλλοτε συνώνυμες –ολικώς ή μερικώς (βλ. παραπάνω τα παραδείγματα (1)-(2) και τα παραδείγματα (9)-(11))– άλλοτε χωρίς σημασιολογική συνάφεια (βλ. παραπάνω τα παραδείγματα (3)-(8) και παρακάτω το παράδειγμα (12)):

(9) *swear* 'βρίζω' x *curse* 'καταριέμαι' > *swurse* 'καταριέμαι βρίζοντας'

(10) *smoke* 'καπνός' x *fog* 'ομίχλη' > *smog* 'νέφος'

(11) *breakfast* 'πρωινό' x *lunch* 'γεύμα' > *brunch* 'φαγητό που τρώγεται αργά το πρωί'

(12) *motor* 'μηχανή' x *hotel* 'ξενοδοχείο' > *motel* 'ξενοδοχείο για ταξιδιώτες που μπορούν να παρκάρουν και το αυτοκίνητό τους έξω από το δωμάτιό τους'

Πάντως, τα εμπλεκόμενα λεξικά μέρη πρέπει οπωσδήποτε να είναι πραγματολογικά συναφή και ομόχρονα, να προέρχονται δηλαδή από την ίδια συγχρονία[4]. Στο παράδειγμα (12) παρατηρούμε ότι η ανάγκη ονοματοθεσίας ενός ξενοδοχείου έξω από το οποίο οι ταξιδιώτες μπορούν να σταθμεύσουν το αυτοκίνητό τους επιτρέπει την πραγματολογική συνύπαρξη των ομόχρονων λέξεων *motor* και *hotel*, οι οποίες από σημασιολογική άποψη είναι άσχετες.

β. Όπως ήδη έχουμε τονίσει, στον συμφυρμό συμβαίνει η συνένωση όχι μόνο δύο μορφών αλλά και δύο σημασιών ή δύο λειτουργιών. Δηλαδή έχουμε τη δημιουργία όχι μόνο ενός νέου σημαίνοντος

4. Σύμφωνα με τον Μωυσιάδη (2005:205) τίθεται ως απαραίτητη προϋπόθεση στην ετυμολόγηση η ομοχρονία.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

αλλά και ενός νέου σημαινομένου. Ακόμη και στην περίπτωση που οι εμπλεκόμενες λέξεις είναι συνώνυμες, η σημασία του προϊόντος αυτής της συνένωσης είναι εμφατική, π.χ. ο συμφυρμός *ταρακουνάω* είναι περισσότερο εμφατικός από τα μεμονωμένα *ταράζω* και *κουνάω* (βλ. ειδικά Koutita & Fliatouras, 2001:126, Καραντζόλα & Φλιάτουρας, 2004:93).

γ. Σημαντικό περιορισμό για την ύπαρξη συμφυρμού αποτελεί η *ανακτησιμότητα/ αναγνωρισιμότητα* (recoverability), σύμφωνα με τον οποίο τα συνθετικά του συμφυρμού πρέπει να είναι *ανακτήσιμα/αναγνωρίσιμα* μέσα στο προϊόν του συμφυρμού. Εύκολα, λόγου χάριν, μπορούμε να διακρίνουμε τα συστατικά μέρη *ταράζω* και *κουνάω* στο ταρακουνάω, πράγμα το οποίο δε θα συνέβαινε αν είχαμε άλλα προϊόντα όπως **κουταράζω*.

δ. Οι συμφυρμοί εμπλουτίζουν το λεξιλόγιο με τη δημιουργία νέων λεξιλογικών δομών, χωρίς όμως να αίρουν την αυθυπαρξία των εμπλεκόμενων λέξεων που δημιούργησαν το προϊόν του συμφυρμού: το *ταρακουνάω* συνυπάρχει παράλληλα με τα δύο ρήματα που το δημιούργησαν και σε καμία περίπτωση δεν εκτοπίζει το *ταράζω* και το *κουνάω*.

Συνοψίζοντας όλα τα προηγούμενα, θα λέγαμε ότι ο συμφυρμός (blending) α. δημιουργεί περισσότερο συνειδητά παρά ασυνείδητα προϊόντα και μάλιστα κυρίως στον χώρο των ΜΜΕ και της διαφήμισης, β. απαιτεί την πραγματολογική συνάφεια των εμπλεκόμενων λέξεων, γ. δημιουργεί καινούργια σημαίνοντα αλλά και σημαινόμενα, και δ. επειδή εμπλουτίζει με νεολογισμούς –έστω σποραδικά– και το γενικό λεξιλόγιο μιας γλώσσας, εντάσσεται στις διαδικασίες τόσο μορφολογικής όσο και λεξιλογικής και σημασιολογικής μεταβολής.

4. Τι είναι οι οπτικοί συμφυρμοί

Με τους συμφυρμούς δημιουργούνται τόσο καινούργια σημαινόμενα όσο και καινούργια σημαίνοντα. Δημιουργούνται νέα γλωσσικά σημεία που τόσο σε επίπεδο περιεχόμενου όσο και σε επίπεδο έκφρασης συνενώνουν τα σημαίνοντα και τα σημαινόμενα των δύο συστα-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τικών μελών του νεολογικού συμφυρμικού όρου. Επανερχόμαστε, ωστόσο, στα παραδείγματα (6)-(8), που αποτελούν, όπως ήδη έχουμε πει, είδος των συμφυρμών, τους οποίους εμείς αποκαλούμε οπτικούς.

Γιατί τους αποκαλούμε με αυτόν τον όρο; Τους δώσαμε αυτήν την ονομασία, γιατί πρόκειται για συμφυρμούς οι οποίοι γίνονται αντιληπτοί ως τέτοιοι μόνο στον γραπτό λόγο. Συγκεκριμένα, σε αυτές τις περιπτώσεις δημιουργούνται νέα σημεία, των οποίων το σημαινόμενο είναι το άθροισμα των σημαινομένων των δύο εμπλεκόμενων λέξεων. Το σημαίνον όμως στην εσωτερική του έκφραση, στο ακουστικό σημαίνον δηλαδή, ομοηχεί με ένα από τα δύο συμφυρμικά μέλη. Αντιθέτως, το οπτικό σημαίνον, που προϋποθέτει τη γνώση του συστήματος της γραφής σε μια γλώσσα και που εξωτερικά εκφράζεται με τα γράμματα, επιτρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι είμαστε ενώπιον ενός συμφυρμού, πρώτο ή δεύτερο συστατικό του οποίου αποτελεί η ομόηχη λέξη[5]. Με άλλα λόγια, έχουμε περίπτωση ομοφωνίας όχι όμως και ομογραφίας ανάμεσα σε δύο σημεία[6], το ένα εκ των οποίων έχει προκύψει από τον συμφυρμό του πρώτου σημείου με μια άλλη λέξη, πραγματολογικά συναφή της.

Παραθέτουμε σχηματικά το τι συμβαίνει στην περίπτωση του οπτικού συμφυρμού <αντίπεινα> που προήλθε από την ένωση των λέξεων *αντίποινα* x *πείνα*.

Τα δύο σημεία διαφοροποιούνται μόνο με τη βοήθεια της γραφής. Η γραφηματική απόδοση της λέξης αντίπεινα με -ει- και όχι με την αναμενόμενη ορθή γραφή με -οι- κάνει σαφές –δεδομένου ότι δεν πρόκειται για τυπογραφικό ή ορθογραφικό λάθος– ότι έχουμε δύο διαφορετικά σημεία.

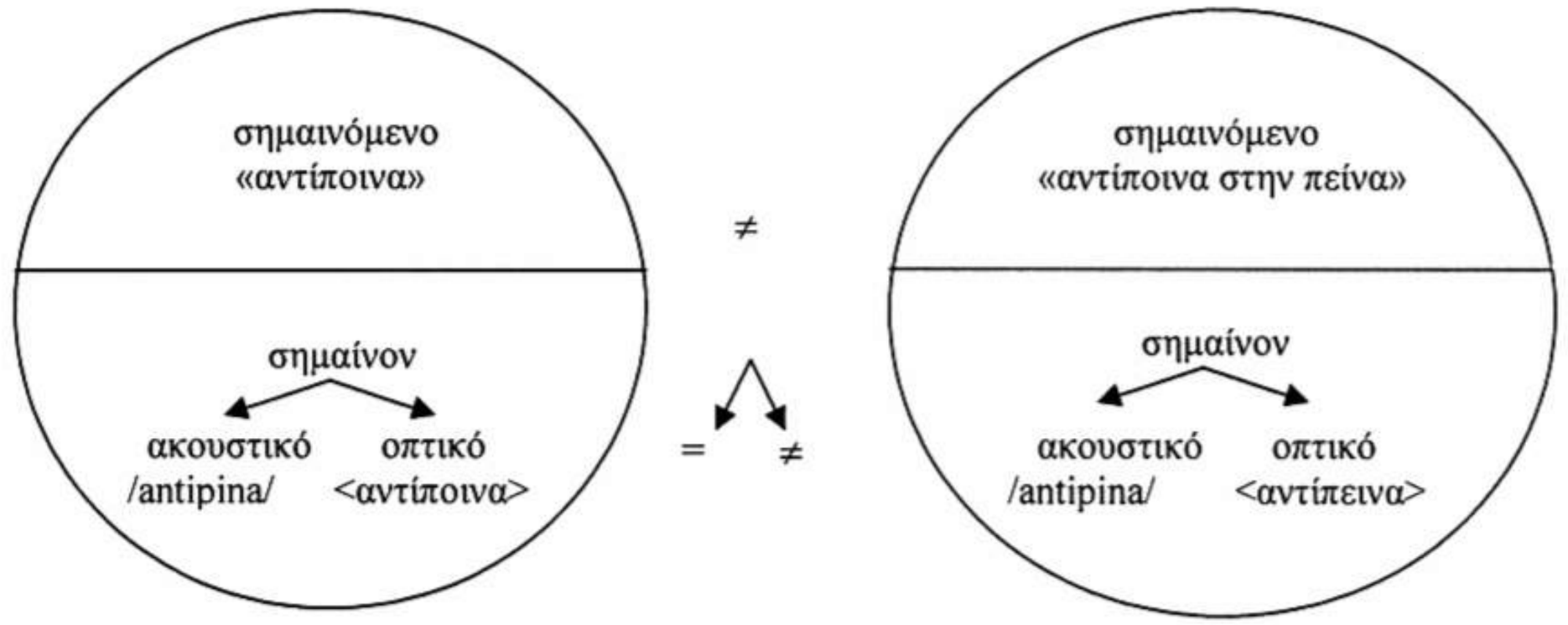
---

5. Για τη θεωρία του γλωσσικού σημείου και της διάρθρωσής του βλ. Μπαμπινιώτη (1998[2]: 105-109). Βλ. επίσης Πόρποδα (2005).

6. Για τους όρους 'ομοφωνία' και 'ομογραφία' βλ. Μπαμπινιώτη (ό.π.: 93). Σχετικά με την ομοηχία βλ. επίσης Νάκα, Μαγουλά & Καποθανάση (υπό έκδοση).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

5. Ποιους μηχανισμούς αξιοποιούν οι οπτικοί συμφυρμοί

Αποδελτιώσαμε ημερήσιο και κυριακάτικο τύπο καθώς και περιοδικά από τον Ιούλιο του 2006 έως τον Απρίλιο του 2009 και συγκεντρώσαμε αρκετά παραδείγματα οπτικών συμφυρμών. Στον τύπο σχηματίζονται συχνά συμφυρμοί τέτοιου είδους και χρησιμοποιούνται κατεξοχήν σε τίτλους και σε διαφημίσεις, γιατί εκεί ακριβώς πρέπει ο αρθρογράφος ή ο διαφημιστής να κινητοποιήσει αφενός το ενδιαφέρον του αναγνώστη για το συγκεκριμένο άρθρο ή τη διαφήμιση, αφετέρου πρέπει με ελάχιστες λέξεις να πληροφορήσει. Η χρήση τέτοιων συμφυρμών καθιστά δυνατή την επίτευξη και των δύο αυτών στόχων, καθώς αυτοί οι νεολογισμοί συμπυκνώνουν με τρόπο έξυπνο σε μία μόλις μορφή τα σημαινόμενα δύο γλωσσικών σημείων.

Μελετώντας τα παραδείγματα, κατηγοριοποιήσαμε τους οπτικούς συμφυρμούς σε ομάδες βάσει του μηχανισμού που αξιοποιούν για να επιτευχθεί εντέλει η οπτικοποίηση. Αναφερόμαστε αρχικά στους συμφυρμούς στους οποίους αξιοποιείται η διαφορετική ορθογραφία των δύο συστατικών μελών (βλ. παραδείγματα (13)-(26)). Εδώ κάνουμε διάκριση μεταξύ αυτών των συμφυρμών στους οποίους γίνεται αξιοποίηση της ιστορικής ορθογραφίας και εκείνων στους οποίους χρησιμοποιείται η κεφαλαιογράμματη γραφή. Κατόπιν, παραθέτουμε παραδείγματα συμφυρμών που προκύπτουν από την ένωση μιας ελληνικής και μιας ξένης λέξης, γραμμένης με λατινικούς χαρακτή-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ρες (βλ. παραδείγματα (27)-(29)). Η τρίτη και η τέταρτη κατηγορία αφορούν συμφυρμούς των οποίων τα μέλη διακρίνονται είτε με τη βοήθεια των σημείων στίξης (βλ. παραδείγματα (30)-(48)) είτε με τη χρήση διαφορετικής μορφοποίησης (βλ. παραδείγματα (49)-(55)). Τέλος, συγκεντρώσαμε σε μία ομάδα τους συμφυρμούς στους οποίους αξιοποιούνται περισσότεροι του ενός μηχανισμοί για την επίτευξη της οπτικοποίησης (βλ. παραδείγματα (56)-(78)).

α. *Οπτικοί συμφυρμοί με αξιοποίηση της ορθογραφίας:*

i) Οπτικοί συμφυρμοί με αξιοποίηση της ιστορικής ορθογραφίας

Στα παραδείγματα (13)-(16) αξιοποιείται η διαφορετική ορθογραφική απόδοση των δύο συμφυρμικών μελών. Το κοινό, δηλαδή, τμήμα των δύο συμφυρμικών μελών ορθογραφείται διαφορετικά, σύμφωνα πάντα με την ιστορική τους ορθογραφία, η οποία στηρίζεται στην ετυμολογική προέλευση της λέξης. Σε αυτήν την υποκατηγορία αξιοποιείται συνήθως η διαφορετική ορθογράφηση των φωνηέντων, των φωνηεντικών διφθόγγων και των διπλών συμφώνων, π.χ.:

(13) «Ξέρω τι έΚαννες. Το φετινό 61ο Φεστιβάλ των Καννών απέδειξε ότι ο θεσμός γίνεται και πιο λαμπρός», *Celebrity*, τεύχ. 56, Ιούνιος 2008, σελ. 66. (έ(κανες) x Κάννες)

(14) «ΚΟΣΜΟΓΩΝΙΑ» (τίτλος στήλης), *BHMagazino*, 18-11-07, σελ. 16. (κοσμο(γονία) x γωνία)

(15) «Τρόμαξαν από το Ασφαληστικό τους» (τίτλος) «Ακόμη και η κυβέρνηση "τρόμαξε" από τη δημοσιοποίηση των προτάσεων του προέδρου της επιτροπής για το Ασφαλιστικό», *Ελευθεροτυπία (Οικονομική)*, 6-10-07, σελ. 23. (ασφα(λι)στικό x λη(στεία))

(16) «Πανσέλοινος» (επωνυμία μεζεδοπωλείου). (πανσέλ(ηνος) x οίνος)

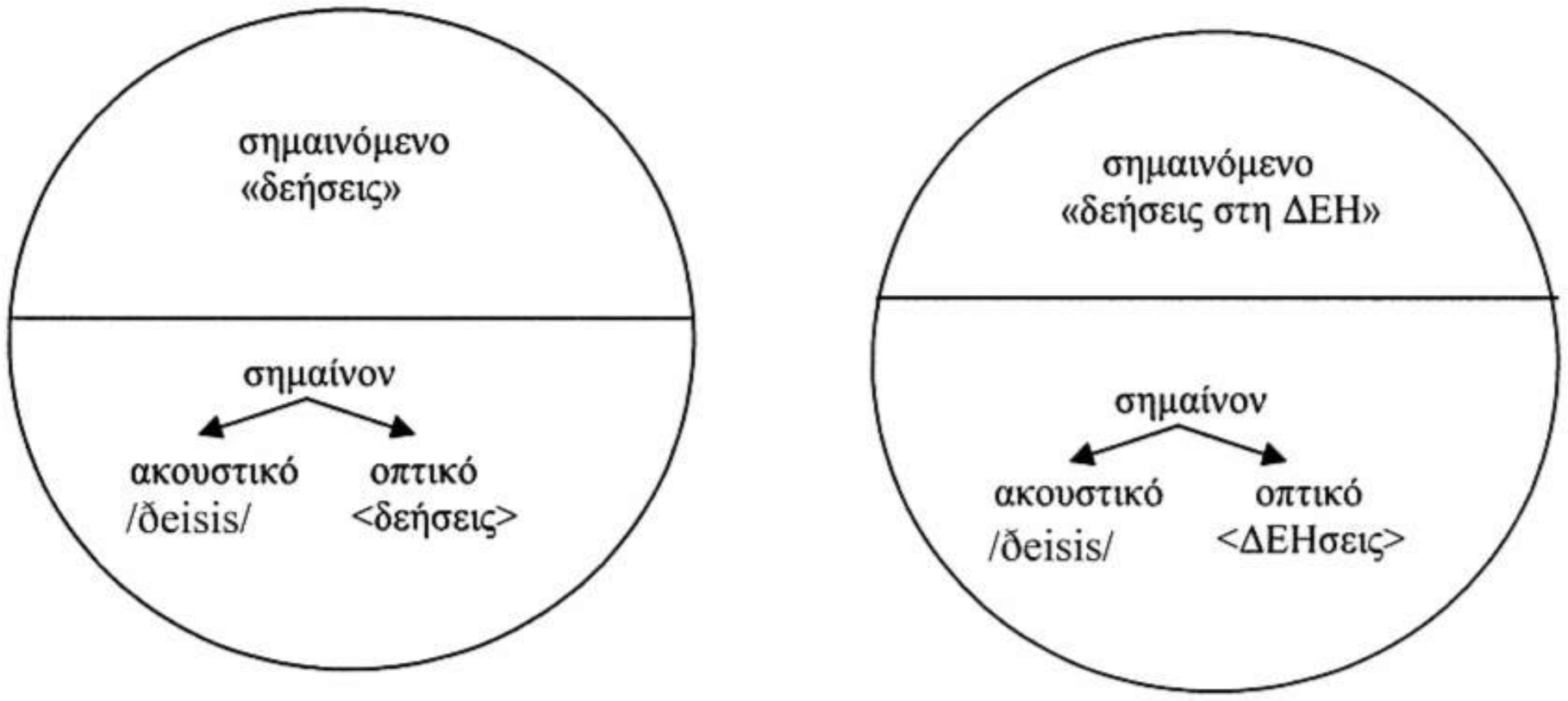
ii) Οπτικοί συμφυρμοί με αξιοποίηση της κεφαλαιογράμματης γραφής

Η αναγνωρισιμότητα των δύο μελών του συμφυρμού επιτρέπεται με τη χρήση κεφαλαιογράμματης γραφής του ενός συμφυρμικού μέλους, συνήθως του μικρότερου σε συλλαβές, το οποίο μάλιστα, όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε, είναι ως επί το πλείστον αρκτικόλεξο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ή ακρωνύμιο (π.χ. Δ.Ε.Η., Μ.Μ.Ε., ΕΛ.ΑΣ.)[7]. Με την κεφαλαιογράμματη γραφή αντιλαμβανόμαστε αμέσως το αρκτικόλεξο που συνήθως περιέχεται στο συμφυρμικό προϊόν, π.χ.:

(17) «Παραμένει ΣτΕρεο. Πίσω κάνει η κυβέρνηση όσον αφορά στις νομοθετικές πρωτοβουλίες που είχε εξαγγείλει για το Συμβούλιο της Επικρατείας», *Ελευθεροτυπία*, 13-3-08, σελ. 11. (ΣτΕ x (στέ)ρεο)

(18) «Νέες ΔΕΗσεις για ρεύμα. Παρά τον συμβιβασμό, στο σκοτάδι για ώρες πολλές περιοχές της Πελοποννήσου», *Τα Νέα*, 12-3-08, σελ. 8. (ΔΕΗ x (δεή)σεις)

(19) «Διαζύγιο πριν από το ΣΥΝοικέσιο. Μίνι κρίση στις σχέσεις ΠΑΣΟΚ και Συνασπισμού προκάλεσε χθες η απόφαση του Κουμουνδούρου να κόψει τις ομιλίες των εκπροσώπων των κομμάτων από την έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου», *Τα Νέα*, 6-2-08, σελ. 10. (ΣΥΝ x (συν)οικέσιο)

(20) «ΦοροξΕΣΠΑσματα. Τελικά το ΕΣΠΑ… ενδέχεται να αποδειχθεί,

---

7. Η επιλογή κεφαλαιογράμματης γραφής είναι λειτουργική και διακριτική ως προς τη σημασία ομόηχων λέξεων. Όμως, υπάρχουν και περιπτώσεις όπου η κεφαλαιογράμματη γραφή λειτουργεί όπως ο μηχάνισμός των τυπογραφικών στοιχείων (βλ. δ), όταν δε διαφοροποιείται η σημασία του μέλους του συμφυρμού, αλλά σημαίνει ακριβώς το ίδιο είτε είναι γραμμένο με μικρογράμματη είτε με κεφαλαιογράμματη γραφή: π.χ. «Αλλάζω ΚΛΙΜΑτιστικό» (τηλεοπτική διαφήμιση), (κλίμα x (κλιμα)τιστικό).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα του Γ΄ΚΠΣ, το σημαντικότερο χρηματοδοτικό εργαλείο τη διετία 2008-2009. Στο υπουργείο Οικονομίας αρχίζουν να καταλαβαίνουν ότι η διεθνής κρίση είναι πολύ σοβαρότερη από ό,τι υπολόγιζαν αρχικά... Έτσι, αρχίζουν να επικεντρώνουν την προσοχή τους στο πώς θα εξασφαλιστούν οι εισροές κοινοτικών πόρων και τα... φοροέσοδα. Οι κοινοτικοί πόροι, βέβαια, φαίνεται να είναι περισσότερο εύκολη υπόθεση από ό,τι οι φοροεισπράξεις», *Ελευθεροτυπία (Οικονομική)*, 2-2-08. (φοροξ(εσπά)σματα x ΕΣΠΑ)

(21) «Η επόμενη μέρα του ΣΥΝεδρίου. Τα αποτελέσματα των εθνικών εκλογών καθιστούν μονόδρομο για τους συνέδρους του ΣΥΝ την επαναβεβαίωση της στρατηγικής του για συσπείρωση των δυνάμεων της ριζοσπαστικής και κινηματικής Αριστεράς», *Ελευθεροτυπία*, 26-1-08. (ΣΥΝ x (συν)εδρίου)

(22) «ΣΥΝτροφικά μαχαιρώματα στην κούρσα της διαδοχής. Φώτης Κουβέλης κατά Αλέξη Τσίπρα», *Τα Νέα*, 9-1-08, σελ. 11. (ΣΥΝ x (συν)τροφικά)

(23) «ΜΜΕτωπική σήμερα για τα αποθεματικά. Σε 24ωρη απεργία σήμερα οι δημοσιογράφοι για τη λεηλασία που επιχειρεί η κυβέρνηση στα Ταμεία τους», *Ελευθεροτυπία*, 27-11-07, σελ. 1. (ΜΜΕ x (με)τωπική)

(24) «Επιχείρηση Ζωνιανά. ΠαρΕΛΑΣη ήταν και πέρασε» (τίτλος) «Τα αναμενόμενα πενιχρά αποτελέσματα είχε η προαναγγελθείσα παρέλαση δυνάμεων της Αστυνομίας στα Ζωνιανά του Μυλοποτάμου, ενώ εκπονούνται σχέδια για την παγίωση αστυνομικής παρουσίας στην περιοχή, μέχρι νεωτέρας», *Ελευθεροτυπία*, 8-11-07, σελ. 19. (παρ(έλασ)η x ΕΛΑΣ)

(25) «ΣΥΝπλέουν για το συνέδριο. Με τρεις διαφορές αλλά με κοινό κείμενο το συνέδριο του Συνασπισμού...», *Ελευθεροτυπία*, 4-11-07, σελ. 2. (ΣΥΝ x (συν)πλέουν)

(26) «Συρρικνώστε τη δόση σας από δάνεια και κάρτες και ΜεταφέρΑ-ΤΕ... λεφτά στο πορτοφόλι σας!» (διαφημιστικό φυλλάδιο τράπεζας). (μεταφέρ(ατε) x ΑΤΕ)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

β. *Οπτικοί συμφυρμοί με αξιοποίηση των λατινικών χαρακτήρων*

Στα παραδείγματα (27)-(29) το ακουστικό ίνδαλμα παραπέμπει σε γλωσσικό σημείο της ελληνικής γλώσσας, το οπτικό όμως σημείο μέσω της απόδοσης στον γραπτό λόγο αποδεικνύει ότι πρόκειται για ένα υβρίδιο, καθώς στο συμφυρμικό προϊόν συνενώνεται ένα ελληνικό γλωσσικό σημείο και ένα ξενόγλωσσο. Οι ξενόγλωσσες λέξεις που συμφύρονται σε ένα γλωσσικό σημείο μαζί με την ελληνική είναι κατεξοχήν σύντομες επωνυμίες προϊόντων (π.χ. Pro, iki κ.ά.) ή κλιτικά αναφομοίωτες ξένες λέξεις (όπως spa κ.ά.), π.χ.:

(27) «Καιρός για spatάλες. Σου βρήκαμε τα πιο glamorous spa resorts του κόσμου και φυσικά αυτά που προτιμούν οι αγαπημένοι σου celebrities», *Celebrity*, τεύχ. 56, Ιούνιος 2008, σελ. 242. (spa x (σπα)τάλες)

(28) «Η γιαπωνέζικη μπίρα iki περιέχει πράσινο τσάι... Μια βόλτα από τα σούπερ μάρκετ Θανόπουλος ή τα Sushi Bar θα σε κάνει φανατiki οπαδό της» (διαφήμιση για τη γιαπωνέζικη μπίρα iki), *Celebrity*, τεύχ. 56, Ιούνιος 2008. (φανατ(ική) x iki)

(29) «ΕΙΜΑΣΤΕ ΠΙΑ PROΤΑΘΛΗΤΕΣ. Από τις παρέες των σφαιριστηρίων της δεκαετίας του 1970, στα πρωταθλήματα του "σουμπούτεο" και στους σύγχρονους εξομοιωτές ποδοσφαίρου, ο αγορίστικος –κάθε ηλικίας– πληθυσμός ανέκαθεν "σήκωνε τα μανίκια του" για να αποδείξει ότι στο άθλημα που λέγεται "ποδόσφαιρο" σημασία έχει μόνο η νίκη. Νοοτροπία που κατοχυρώθηκε θεαματικά στο χαμό που έγινε στο 1ο Πανελλήνιο Τουρνουά Pro Evolution Soccer 2008, το οποίο ξεκίνησε το προηγούμενο Σαββατοκύριακο και ολοκληρώνεται με έπαθλο ένα αυτοκίνητο», *Ταχυδρόμος*, σελ. 50. (Pro x (πρω)ταθλητές)

γ. *Οπτικοί συμφυρμοί με αξιοποίηση των σημείων στίξης*

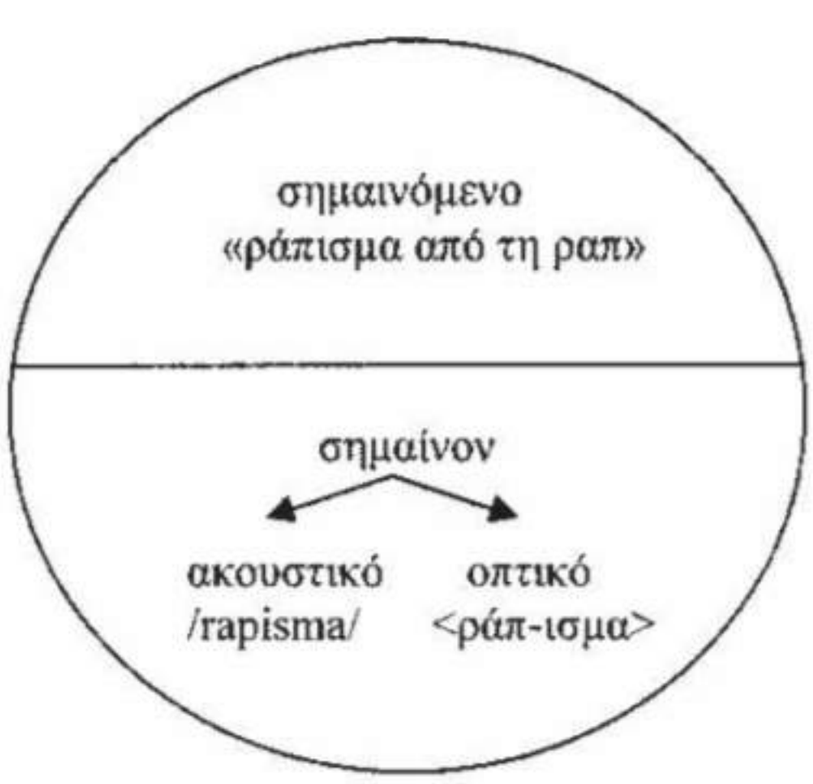
Παρατηρώντας τα παραδείγματα (30)-(48), διαπιστώνουμε ότι το προϊόν του συμφυρμού συμπίπτει τόσο φωνητικά όσο και γραφηματικά με το ένα από τα δύο συμφυρμικά μέλη. Για να γίνει σαφής η πρόθεση του αρθρογράφου να ενώσει δύο μορφές και σημασίες σε μία λέξη, χρησιμοποιούνται σημεία στίξης και συγκεκριμένα το ενωτικό

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

(-) και η παρένθεση ( ), τα οποία απομονώνουν εκείνα τα στοιχεία του συμφυρμού που επιτρέπουν την αναγνωρισιμότητα των δύο εμπλεκόμενων λέξεων. Π.χ.

Στο παραπάνω παράδειγμα, η χρήση του ενωτικού κάνει σαφή τα μορφολογικά όρια του πρώτου συμφυρμικού μέλους *ραπ* μέσα στο συμφυρμικό προϊόν *ράπ-ισμα*.

(30) «Ο αληθινός (m)ad Man» (τίτλος) «Στο τέλος των συντηρητικών 50ς ο καινοτόμος και δημιουργικός Ντ. Ογκίλβι αναμόρφωσε το τοπίο της διαφήμισης και ώθησε την Αμερική στη δεκαετία της αφθονίας. Ο χαρακτήρας του Ντον Ντρέιπερ, από την τηλεοπτική σειρά "Mad Men", οφείλει πολλά στον Ογκίλβι», *ΒΗΜΑΜΕΝ*, Απρίλιος 2009, σελ. 64. (m(ad) x ad)

(31) «FROM HERE TO HELL(AS)» (τίτλος) «Αποστολή στο Αγαθονήσι. Αντέχεις να σώζεις κόσμο από τις βραχονησίδες; Να ξεκουράζεσαι και από πάνω να πετούν μαχητικά και να σε τρομοκρατούν; Εμείς αντέξαμε 17 ημέρες. Εκείνοι όμως, οι άνθρωποι αυτού του ακριτικού μέρους, αντέχουν μια ζωή», *BHMagazino*, 1-2-09, σελ. 45. (hell x (Hell)as)

(32) «Έ(μ)πλεξες!» (τίτλος) «Τα πλεκτά αποτελούν mega τάση της φετινής σεζόν», *Mirror*, Δεκέμβριος 2008. (έπλεξες x (έ)μ(πλεξες))

(33) «(Ι)δανικό ροκ» (τίτλος) «Στην τελευταία τους στάση στη χώρα μας,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λίγες μέρες πριν μπουν στο στούντιο...», *Glamour*, Δεκέμβριος 2008. (ι(δανικό) x δανικό)

(34) «CU(L)T!» (τίτλος) «Αφού προκάλεσε τη σοβαροφάνεια του ελληνικού κινηματογράφου με την cult "Επίθεση του γιγαντιαίου μουσακά" και έβαλε φωτιά στην Ακρόπολη θέλοντας να φωτίσει την "Αληθινή ζωή", ο Πάνος Χ. Κούτρας επανέρχεται με τη "Στρέλλα" και αναρωτιέται αν η ελληνική κοινωνία είναι έτοιμη να αντιμετωπίσει την ιστορία της», *BHMagazino*, 27-7-08, σελ. 54. (cut x (cu)l(t))

(35) «Πολιτική ανασκο(λό)πηση», *Τα Νέα*, 5/6-4-08, σελ. 8. (ανασκόπηση x (ανασκο)λό(πηση))

(36) «ΠΑΣΟΚ-ΣΥΝ Σχέσεις στ-οργής» (τίτλος), *Ελευθεροτυπία*, 29-3-08, σελ. 1. (στ(οργής) x οργής)

(37) «Οι σχέσεις (στ)οργής ΠαΣοΚ-ΣΥΝ» (τίτλος), *Το Βήμα*, 17-2-08, σελ. 11Α11. (στ(οργής) x οργής)

(38) «ΤΑ ΧΑΜΟ-ΚΛΑΔΑ ΘΟΥ ΛΑΜΠΟΥΝ ΒΡΕ ΘΑΝ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΑ ΤΟΥ ΚΑΜΠΟΥ» (γελοιογραφία), *Τα Νέα*, 2/3-2-08, σελ. 9. (χαμό(κλαδα) x Κλαδά(ς))

(39) «Λα-δώστε και σώστε τον κινητήρας σας. Όλα όσα πρέπει να ξέρετε για τα λιπαντικά», *AutoNέα*, 30-1-08. (λα(δώστε) x δώστε)

(40) «Τσίπ(ρ)α επάνω τους!», *Ελευθεροτυπία*, 26-1-08, σελ. 10. (τσίπα x (Τσίπ)ρ(α(ς))

(41) «Βο(υ)λευτικά και ο αριθμός 5. Ομόφωνα (ακούσαμε ότι) ψήφισαν οι βουλευτές μας την αύξηση των αποδοχών τους», *Ελευθεροτυπία*, 10-1-08, σελ. 62. (βολευτικά x (βο)υ(λευτικά))

(42) «Οιδιπόδειο ράπ-ισμα στον Σαρκό. Ο γιος του Πιερ γράφει χιπ χοπ για τον Poison... Απόσπασμα από τη συνέντευξη του Γάλλου ράπερ Poison στο Radio Generations 88.2, όπου "καρφώνει" τον Πιερ, το μεγάλο γιο του Γάλλου προέδρου ως παραγωγό σκληροπυρηνικού χιπ χοπ», *Ελευθεροτυπία*, 10-1-08, σελ. 31. (ραπ x (ράπ)ισμα)

(43) «Το οινό-πνευμα των Χριστουγέννων», *Έψιλον*, τεύχ. 870, 16-12-07, σελ. 286. (οινό(πνευμα) x πνεύμα)

(44) «Ο βιο-λογικός τρόπος ζωής», *Γεωτρόπιο*, τεύχ. 400, 15-12-07, σελ. 63. (βιο(λογικός) x λογικός)

(45) «Κεφαλ(α)ι(α)κό φόρο τουλάχιστον 1 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

για κάθε ακίνητο πέραν της πρώτης κατοικίας έκοψε το υπουργείο Οικονομικών», *Ελευθεροτυπία (Οικονομική)*, 14-12-07, σελ. 23. (κεφαλικό x (κεφαλ)α(ι)α(κό))

(46) «Η αξία των (προ)γραμμάτων αντι-βίας στα σχολεία» (τίτλος), *Ελευθεροτυπία*, 30-11-07, σελ. 10. (προ(γραμμάτων) x γραμμάτων)

(47) «Μικροί με με-γάλα σχέδια» (τίτλος) «Στην αντεπίθεση περνούν οι μικρές γαλακτοβιομηχανίες διεκδικώντας μερίδια από τους μεγάλους και καταξιωμένους της αγοράς», *Ελευθεροτυπία (Οικονομία)*, 18-11-07, σελ. 19. (με(γάλα) x γάλα)

(48) «Ξορκίζουν τους Ρευμα-τισμούς. Ενωτική πρόταση προς την πλευρά Βενιζέλου ετοιμάζει ο κ. Παπανδρέου. Την ίδια στιγμή αντιδράσεις προκαλεί σε στελέχη του ΠΑΣΟΚ η πρόταση Βενιζέλου για τη δημιουργία "Ρεύματος"», *Τα Νέα*, 13-11-07, σελ. 1. (ρεύμα x (ρευμα)τισμούς)

δ. *Οπτικοί συμφυρμοί με αξιοποίηση διαφορετικής μορφοποίησης, εδώ της έντονης γραφής (bold)*

Ο αρθρογράφος αξιοποιεί την τυπογραφική υφολογική δυνατότητα που του δίνει ο ηλεκτρονικός υπολογιστής. Χρησιμοποιείται η έντονη γραφή αυτών των στοιχείων του συμφυρμού που καθιστά αναγνωρίσιμα τα δύο μέλη που δημιουργούν το συμφυρμικό προϊόν. Στην πραγματικότητα έχουμε ακριβώς τον ίδιο μηχανισμό της προηγούμενης κατηγορίας, αντί όμως για τη χρήση σημείων στίξης, γίνεται χρήση τυπογραφικών στοιχείων, όπως η πλάγια (italics), η έντονη (bold) γραφή κ.ά., π.χ.:

(49) «Θύτης ο πα**τέρας**. Σεξουαλική βία και κακοποίηση 7χρονου στο Ηράκλειο», *Ελευθεροτυπία*, 28-1-08, σελ. 58. (πα(τέρας) x τέρας)

(50) «Σκληρο**πυρηνικός** Μπους. Τάχθηκε υπέρ της χρήσης της πυρηνικής ενέργειας, ενώ επεσήμανε ότι "έχασε την υπομονή" του με τη Συρία», *Ελευθεροτυπία*, 21-12-07, σελ. 17. (σκληρο(πυρηνικός) x πυρηνικός)

(51) «Μπάχαλο με τα "γαλάξια" **βιλα**έτια. Διπλό "συγχωροχάρτι" έδωσε χθες ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ στον Βασίλη Μαγγίνα για το "αναψυκτήριο" στο Κορωπί, ενώ η πολεοδομία ανακάλυψε επιτέλους την επί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μαχη άδεια», *Ελευθεροτυπία*, 19-12-07, σελ. 18. (βίλα x (βιλα)έτια)

(52) «Απολογούνται οι ανε**γκέφαλοι** της φρίκης. Υπόθεση κακοποίησης. Σήμερα στον ανακριτή η μάνα, ο σύντροφός της και ο 83χρονος ιερέας», *Ελευθεροτυπία*, 18-12-07, σελ. 53. (αν(εγκέφαλοι) x εγκέφαλοι)

(53) «Ενός ΕΤΑΚ, εκατομ**μύρια** έπονται. Όλο και περισσότεροι μικροϊδιοκτήτες στα δίκτυα της εφορίας. Την έλευση του Ενιαίου Τέλους Ακινήτων θα ακολουθήσει η ένταξη νέων περιοχών στο σύστημα αντικειμενικών αξιών σε συνδυασμό με τις αυξήσεις στις τιμές από το Μάρτιο του 2008», *Ελευθεροτυπία (Οικονομική)*, 15-12-07, σελ. 22. (εκατομ(μύρια) x μύρια)

(54) «Μην ξεχνάς το προ**φυλακτικό** σου» (γελοιογραφία), *Τα Νέα*, 1/2-12-07, σελ. 7. (προ(φυλακτ)ικ(ό) x φυλακτό)

(55) «Τα μάθατε τα εν**νέα**; 9 καθημερινές απευθείας πτήσεις από Αθήνα προς Γερμανία, 5 προς Μόναχο και 4 προς Φρανκφούρτη, κι από εκεί προς όλο τον κόσμο» (διαφήμιση της Aegean), *Ελευθεροτυπία*, 18-11-07, σελ. 47. (εν(νέα) x νέα)

ε. *Οπτικοί συμφυρμοί με αξιοποίηση συνδυασμού τρόπων*

Σε όλες τις παρακάτω περιπτώσεις (βλ. παραδείγματα (56)-(78)) ο οπτικός συμφυρμός στηρίζεται στη διαφορετική ορθογραφία των δύο συμφυρμικών μελών –είτε λόγω της διαφορετικής ιστορικής ορθογράφησής τους είτε λόγω της κεφαλαιογράμματης γραφής– ή στη χρήση διαφορετικού γλωσσικού κώδικα. Εντούτοις, ο οπτικός συμφυρμός, αν και μπορεί να εκληφθεί ως τέτοιος λόγω της αξιοποίησης των παραπάνω μηχανισμών, ενισχύεται έντονα από τα σημεία στίξης ή από τη διαφορετική μορφοποίηση, ώστε να αποφευχθεί και η παραμικρή πιθανότητα να καταστεί ασαφές το συμφυρμικό προϊόν.

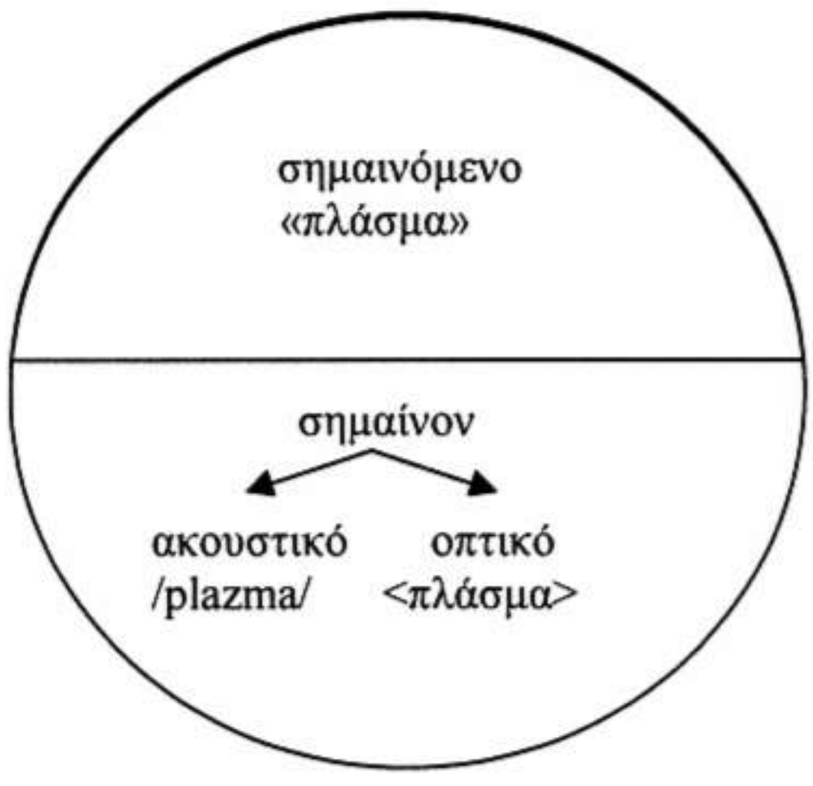
i) Οπτικοί συμφυρμοί με αξιοποίηση της ιστορικής ορθογραφίας και των σημείων στίξης

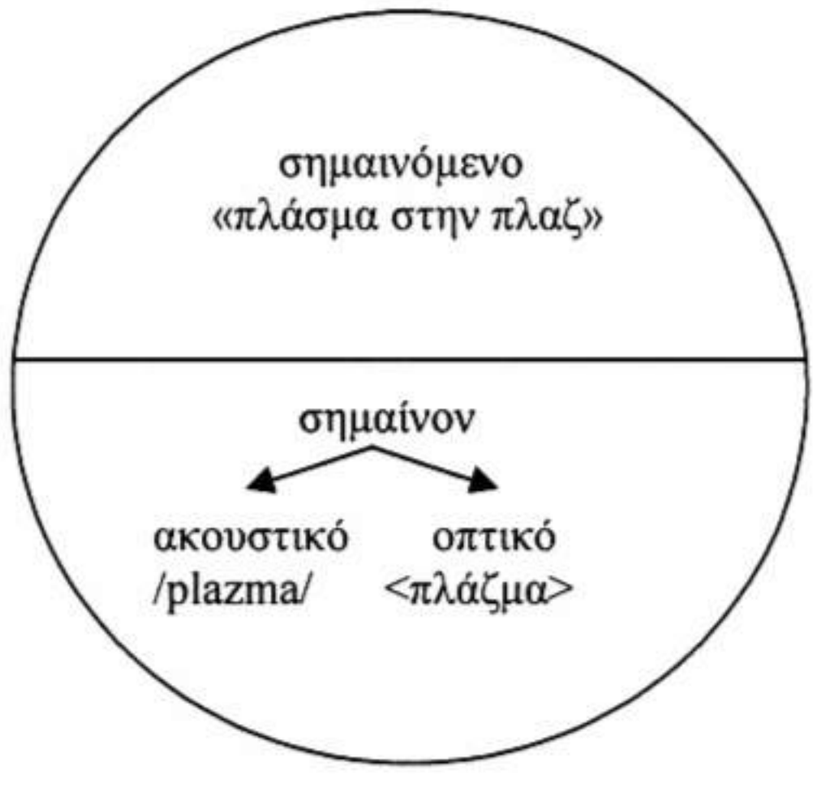
Στα παραδείγματα (56)-(62) αξιοποιείται η διαφορετική ορθογραφική απόδοση των δύο συμφυρμικών μελών, όπως και στα παραδείγματα (13)-(16), π.χ. στο παράδειγμα (60) αξιοποιείται η ουδετεροποί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ηση της αντίθεσης του /s/ και του /z/, αποτέλεσμα της αφομοίωσης του άηχου συμφώνου προς το ακόλουθο ηχηρό[8]. Για να γίνει, όμως, αντιληπτό ότι δεν πρόκειται για τυπογραφικό λάθος, ο οπτικός συμφυρμός υποβοηθείται, όπως ειπώθηκε προηγουμένως, και από τα σημεία στίξης.

(56) «Το ωραιότερο πλάζ-μα. Τι ακριβώς κάνουν οι σταρ, όπως η Τάρα Ριντ και διατηρούν τόσο μοναδικά τη σιλουέτα τους; … Μάθαμε τα μυστικά του τέλειου μπικίνι… Λίγο πριν βγεις στην παραλία λοιπόν διάβασε προσεκτικά…», *Celebrity,* τεύχ. 56, Ιούνιος 2008, σελ. 222. (πλαζ x (πλάσ)μα)

(57) «Ασφα-λύσεις, Aigaion, Ασφαλιστική», *Ελευθεροτυπία*, 6 Απριλίου 2008, σελ. 11 / *Το Βήμα*, 30-3-08, σελ. Β13. (ασφα(λίσεις) x λύσεις)

(58) «Τα συνήθη κα-Κως κείμενα. Μια καινούργια ιντερνετική καταγγελία για μαζικές θανατώσεις αδέσποτων σκύλων αναστατώνει το (τουριστικότατο) νησί της Δωδεκανήσου», *Κ της Καθημερινής*, τεύχ. 251, 22-3-08, σελ. 92. (κα(κώς) x Κως)

(59) «Με βουρκο-μένα μάτια πώς να δεις;», *Τα Νέα*, 29-1-08, σελ. 2/20. (βούρκο(ς) x (βουρκω)μένα)

---

8. Για την ουδετεροποίηση της αντίθεσης /s / και /z / βλ. Κλαίρη & Μπαμπινιώτη (2005:1013).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

(60) «Ε-Φάνη λήξις διαλόγου. Η Πετραλιά ανακοίνωσε στη ΓΣΕΕ ότι θα τα μάθουν από τον Καραμανλή στη Βουλή», *Ελευθεροτυπία (Οικονομική)*, 11-1-08, σελ. 1. (ε(φάνη) x Φάνη)

(61) «Φόρος ψ-αίματος» (τίτλος), *Τα Νέα*, 20/21-10-07, σελ. 11. (ψ(έματος) x αίματος)

(62) «Σηκώνει μίνι-ση! Η φούστα της Κατερίνας Στικούδη είναι υπερβολικά κοντή, στενή και φορτωμένη», *Pink Woman*, τεύχ. 84, Ιούλιος 2006, σελ. 26. (μίνι x (μήνυ)ση)

ii) Οπτικοί συμφυρμοί με αξιοποίηση της κεφαλαιογράμματης γραφής και των σημείων στίξης

(63) «Η Ν(έα) Δ(ιάσταση) του πολιτισμού» (τίτλος) «Κάθε τέτοια εποχή είθισται να επιλέγουμε τα γεγονότα ή τους θεσμούς εκείνους που εκπορεύτηκαν από πολιτικές πρωτοβουλίες του υπουργείου Πολιτισμού και "σημάδεψαν" τη χρονιά που πέρασε», *Culture*, 27-12-08, σελ. 15. (ΝΔ x (ν)έα (δ)ιάσταση)

(64) «Στο τέλος της απραξίας η (Β)ΕΣΠΑ του Δ΄ΚΠΣ... Κόλλησε σε βάλτο η (Β)ΕΣΠΑ του Δ΄ΚΠΣ!», *Ο κόσμος του Επενδυτή (Οικονομία)*, 7/8-3-09, σελ. 3. (β(έσπα) x ΕΣΠΑ)

iii) Οπτικοί συμφυρμοί με αξιοποίηση των λατινικών χαρακτήρων και των σημείων στίξης

(65) «Ski-ζουν Βουλγαρία και Σκόπια, "σλάλομ" προβλημάτων στην Ελλάδα» (τίτλος), *Travel Times*, Ιανουάριος 2009. (ski x (σκί)ζουν)

(66) «Cosmo-θεωρία. Η νέα σειρά από τις bags της Longchamp θα γίνει το επίκεντρο των πιο εντυπωσιακών εμφανίσεων. Η συλλογή Cosmos περιλαμβάνει τρία σχέδια σε πρακτικά μεγέθη...», *Mirror*, Δεκέμβριος 2008. (cosmo(s) x (κοσμο)θεωρία)

(67) «Πρώτα skirt-ήματα» (τίτλος) «Για άλλη μια φορά η pencil φούστα γράφει τη δική της ιστορία στον κόσμο του στυλ και σε μεταμορφώνει στην πιο chic παρουσία», *Mirror*, Νοέμβριος 2008. (skirt x (σκιρτ)ήματα)

(68) «Νέα E-BEER-IA» (διαφήμιση για τη γιαπωνέζικη μπίρα iki), *Celebrity*, τεύχ. 56, Ιούνιος 2008. (ε(μπειρ)ία x beer)

(69) «Skin-ική παρουσία. Σε λίγες μέρες, τα αγαπημένα σου αμάνικα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μπλουζάκια και τα καυτά σορτς θα γίνουν η καθημερινή σου στυλιστική επιλογή. Τι γίνεται όμως με τη χαλάρωση του δέρματος και την αποτρίχωση που έχεις βαρεθεί να κάνεις; Μην αγχώνεσαι, η λύση βρίσκεται στις παρακάτω γραμμές» (διαφήμιση του προϊόντος H.Ogel κατά της τριχοφυΐας και της γήρανσης), *Celebrity*, τεύχ. 56, Ιούνιος 2008. (skin x (σκην)ική)

(70) «Οι e-νοχλητικοί γιορτάζουν», *Ελεύθερος Τύπος*, 1-4-08, σελ. 25. (e x (ε)νοχλητικοί)

(71) «ΩΡΑΙΑ ΜΟΥ «PHOTO»ΓΡΑΦΙΑ. Η "βίβλος" της φωτογραφίας, το μηνιαίο γαλλικό περιοδικό που, μεταξύ άλλων, άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο βλέπει ο κόσμος το γυμνό σαραντάρισε. Όταν το "Photo" πρωτοεμφανίστηκε το 1967 είχε στο εξώφυλλο του την "πρώτη κυρία" του γαλλικού σινεμά Κατρίν Ντενέβ πλήρως ενδεδυμένη...», *BHMagazino*, τεύχ. 353, 22-7-07, σελ. 22. (photo x (φωτο)γραφία)

(72) «Πράσινη βίβλος για e-μπόριο»[9], *Ελευθεροτυπία*, 9-2-07. (e x (ε)μπόριο)

(73) «e-pass. Ο e-ξυπνος τρόπος να περνάς» (διαφημιστικό φυλλάδιο Αττικής Οδού). (e x (έ)ξυπνος)

(74) «Xs...αίσιο αδυνάτισμα. Xs Χάστε κιλά και πόντους μαζί» (διαφήμιση της Power Health). (Xs x (εξ)αίσιο)

(75) «Συμ-fairy!» (τηλεοπτική διαφήμιση προϊόντος). (συμ(φέρει) x fairy[10])

Δεν είναι λίγες οι φορές που συμφύρεται η σύντμηση e- για να κατασκευάσει σημείο το οποίο να παραπέμπει σε ένα εξωτερικό αντικείμενο αναφοράς που σχετίζεται άμεσα με τη χρήση του διαδικτύου, π.χ. το εξωτερικό αντικείμενο αναφοράς του συμφυρμού e-νοχλητικοί είναι οι χρήστες διαδικτύου που ενοχλούν με τη δραστηριότητά τους άλλους χρήστες.

iv) Οπτικοί συμφυρμοί με αξιοποίηση των λατινικών χαρακτήρων και της διαφορετικής μορφοποίησης

(76) «Ξε**katyn**ιάσματα στην Μπερλινάλε. "Ξέρεις γιατί έσκισε το 'Katyn'

---

9. Βλ. και ibid., σελ. 268.

10. Για την ομοηχία με το εμπορικό όνομα βλ. Νάκα (1990:795-815).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

του Βάιντα στην Πολωνία;". Μα φυσικά, λόγω Στάλιν, ο συνάδελφος από τη Βαρσοβία χαμογελάει με σημασία. "Επειδή το υπουργείο είχε κυκλοφορήσει οδηγία προς τα σχολεία κι έτσι καθηγητές και μαθητές είδαν υποχρεωτικά την ταινία". Ο κομμουνιστής Στάλιν πέθανε, ο καπιταλιστής ζει και βασιλεύει. Το ξεκατύνιασμα αμφότερους βολεύει», *Τα Νέα*, 16/17-2-08, σελ. 51/15. (ξε(κατιν)ιάσματα x katyn)

(77) «**ODD**ΟΤΗΤΕΣ» (τίτλος στήλης). «Μικρά και μεγάλα περίεργα του καθημερινού μας σύμπαντος», *BHMagazino*, τεύχ. 370, 18-11-07, σελ. 24. (odd x (οντ)ότητες)

(78) «Ζητούνται πράκτορες» (τίτλος) «Πράκτορες στον κυβερνοχώρο αναζητεί βρετανική υπηρεσία πληροφοριών, βάζοντας αγγελίες προσφοράς εργασίας σε βίντεο-παιχνίδια όπως το "Splinter Cell"», *Ελευθεροτυπία*, 19-10-07, σελ. 17. (πράκτορ(ε)ς x e)

Πάντα ο συμφυρμός συνοδεύεται από επεξηγηματικό κείμενο, π.χ. στο παράδειγμα (77) η σημασία του odd στον συμφυρμό «oddότητες» γίνεται σαφής παρακάτω, όταν γίνεται λόγος για «...περίεργα του ... σύμπαντος».

6. Συμπεράσματα

Από όσα δείξαμε παραπάνω, ανακεφαλαιώνουμε ότι οι οπτικοί συμφυρμοί:

- είναι προϊόντα «σύνθλιψης» δύο γλωσσικών σημείων τόσο σε επίπεδο μορφής όσο και σημασίας, όπως άλλωστε είναι όλοι οι συμφυρμοί. Η ειδοποιός διαφορά τους από τους υπόλοιπους είναι ότι το ακουστικό σημαίνον του συμφυρμικού προϊόντος συμπίπτει με το αντίστοιχο του ενός από τα δύο γλωσσικά σημεία που δημιουργούν τον συμφυρμό, ενώ εκλαμβάνονται ως συμφυρμοί μόνο με τη βοήθεια της απόδοσής τους στον γραπτό λόγο
- σχηματίζονται σκόπιμα και εξυπηρετούν τις ανάγκες της επικαιρότητας ή της διαφήμισης. Συχνά απαντούν σε πηχυαίους τίτλους εφημερίδων ή περιοδικών και σε διαφημίσεις, όπου δηλαδή

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

απαιτείται συντομία και περιεκτικότητα. Οι συμφυρμοί με ένα γλωσσικό σημείο κατορθώνουν να μεταβιβάσουν αθροιστικά δύο διαφορετικές σημασίες

- αξιοποιούν ποικίλους μηχανισμούς, για να σχηματιστούν: την ορθογραφία, τους λατινικούς χαρακτήρες, σημεία στίξης και τυπογραφικά στοιχεία. Οι παραπάνω δυνατότητες αξιοποιούνται πάντα με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι ανακτήσιμες οι λέξεις που σχηματίζουν τον συμφυρμό
- οι εμπλεκόμενες λέξεις είναι ομόχρονες και μάλιστα έχουν πραγματολογική συνάφεια. Η ίδια η επικαιρότητα επιτρέπει τη συνύπαρξη δύο σημασιολογικά άσχετων λέξεων. Πάντα συνοδεύονται από κείμενο που επεξηγεί τη συνύπαρξη των δύο στοιχείων σε ένα γλωσσικό σημείο
- τέτοιοι συμφυρμοί, δεδομένου του σκοπού για τον οποίο σχηματίζονται, έχουν επικαιρικό και περιστασιακό χαρακτήρα και επανεμφανίζονται μόνο σε περιπτώσεις τίτλου μόνιμης στήλης σε εφημερίδα (βλ. παράδειγμα (14)) ή διαφήμισης προϊόντος.

7. Επίλογος

Οι οπτικοί συμφυρμοί αποτελούν νεολογισμούς με έντονη παρουσία στον τύπο και στη διαφήμιση. Αν και λόγω περιστασιακού-επικαιρικού τους χαρακτήρα δεν μπορούν να εδραιωθούν στο γενικό λεξιλόγιο, η μελέτη των μηχανισμών με τους οποίους σχηματίζονται έχει ενδιαφέρον, καθώς μπορούν να εμπλουτίσουν και να εμβαθύνουν τη γνώση μας για τη φύση και τη λειτουργία του συμφυρμού ως μηχανισμού μορφολογικής, λεξιλογικής και σημασιολογικής μεταβολής.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Βιβλιογραφία

Αρβανίτη, Α. (1998) «Ενδείξεις προσωδιακής δομής σε πρόσφατα λεξικά μίγματα της Ελληνικής», *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα, Πρακτικά της 18ης ετήσιας συνάντησης του τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. 2-4 Μαΐου 1997*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης, 68-82.

Bausmann, H. (1996) *Routledge Dictionary of Language and Linguistics*, London-New York: Routledge.

Bynon, T. (1993) *Historical Linguistics*, [ανατύπωση της έκδοσης του 1983] Cambridge: Cambridge University Press.

Dirven, R. & M. Verspoor (2004) *Γνωστικές ανιχνεύσεις στη γλώσσα και στη Γλωσσολογία*, μτφρ. Α. Αθανασιάδου/ Μ. Μηλαπίδης, Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Hock, H. H. & B. Joseph (1996) *Language History, Language Change and Language Relationship (An Introduction to Historical and Comparative Linguistics)*, Berlin-New York: Mouton de Gruyter.

Χριστοφίδου, Α. (2001) *Ο Ποιητικός Νεολογισμός και οι Λειτουργίες του. Κειμενική - γλωσσολογική προσέγγιση στο έργο του Οδυσσέα Ελύτη*, Αθήνα: Gutenberg.

Joseph, B. (1992) "Diachronic Morphology", *The Handbook of Morphology*, Oxford: Blackwell, 351-373.

Καραντζόλα, Ε. & Α. Φλιάτουρας (2004) *Γλωσσική αλλαγή*, Παραδόσεις 14. Αθήνα: Νήσος.

Κατσούδα, Γ. (υπό έκδοση) «Οι όροι contamination και blending στην ελληνική βιβλιογραφία: προβλήματα και λύσεις», *Πρακτικά του 8ου Διεθνούς Συνεδρίου για την Ελληνική Γλώσσα (Ιωάννινα, 29-31 Αυγούστου 2007)*, Ιωάννινα.

Κατσούδα, Γ. (υπό έκδοση) «Συμφυρμός: Θεωρητική προσέγγιση, όρια και εφαρμογή», *Λεξικογραφικόν Δελτίον*, Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών.

Κατσούδα, Γ. (2008) «Η χαραυγή: συμφυρμός ή όχι; Προβληματισμοί για την ετυμολογία της λέξης», *Ελληνικά*, τόμ. 58, τεύχ. 1, 109-115.

Κλαίρης, Χ. & Γ. Μπαμπινιώτης (σε συνεργασία με τους Α. Μόζερ, Αικ. Μπακάκου-Ορφανού, Σ. Σκοπετέα) (2005) *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική – Επικοινωνιακή*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Koutita, M. & A. Fliatouras (2001) "Blends in greek dialects: a morphosemantic analysis". Στο A. Ralli, B. Joseph, M. Janse (eds) *Proceedings of the first International Conference of modern greek dialects and the linguistic theory*, Patras: University of Patras, 117- 130.

Κρύσταλ, Ν. (2003) *Λεξικό Γλωσσολογίας και Φωνητικής*, μτφρ. Γ. Ξυδόπουλος, Αθήνα: εκδ. Πατάκη.

Lehmann, W. (1992) *Historical Linguistics*, London and New York: Routledge.

Mcmahon, A. (1994) *Understanding Language Change*, Cambridge: Cambridge University Press.

Μπαμπινιώτης, Γ. (1998[2]) *Θεωρητική Γλωσσολογία (Εισαγωγή στη Σύγχρονη Γλωσσολογία)*, Αθήνα.

Μωυσιάδης, Θ. (υπό έκδοση) «Ιεράρχηση κριτηρίων ετυμολόγησης», *Πρακτικά του 7ου Διεθνούς Ελληνικής Γλωσσολογίας (8-10 Σεπτεμβρίου 2005)*, University of York.

Νάκας, Θ. (1990) «Διαφήμιση και Λογοτεχνία», *Η Λέξη*, τεύχ. 99-100 (Νοέμ. - Δεκ.), 795-815.

Νάκας, Θ., Ε. Μαγουλά & Α. Καποθανάση (υπό έκδοση) «Η ομοηχία στη Νέα Ελληνική: ορολογία και τυπολογία», *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα – Πρακτικά της 30ής Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. 2-3 Μαΐου 2009*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

Πόρποδας, Κ. (2005) *Η ανάγνωση*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Σακελλαριάδης, Γ. (2004) *Σύγχρονο λεξικό όρων και θεμάτων γλωσσολογικών*, Αθήνα: Σαββάλας.

Trask, R. (2000) *The Dictionary of Historical and Comparative Linguistics*, Edinburgh: University Press of Edinburgh.

Γεωργία Κατσούδα
katsouda@academyofathens.gr
Παρασκευή Κρητικού
geon@academyofathens.gr

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΔΙΚΤΥΟ-
ΜΙΑ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Αναστασία Χριστοφίδου
Ακαδημία Αθηνών

1. Εισαγωγή

Η ανάγκη για ονοματοδότηση εισαγομένων τεχνολογικών εννοιών έχει γίνει ιδιαίτερα πιεστική. Όροι επιστημονικών κλάδων όπως αυτοί της Ιατρικής, της Οικονομίας και της Τεχνολογίας (Πληροφορικής) παρουσιάζουν μεγάλη διάχυση στην καθημερινή γλώσσα, καθώς καλούνται να περιγράψουν όψεις της πραγματικότητας που επηρεάζουν άμεσα την καθημερινότητά μας. Ειδικότερα στο πεδίο της Πληροφορικής έχει αναπτυχθεί ένας καινούργιος παράλληλος διαδικτυακός κόσμος εννοιών, οι οποίες χρειάζεται να αποδοθούν γλωσσικά, αφού πολλοί τομείς της καθημερινότητας εξαρτώνται πλέον ή μπορούν να εξαρτώνται και από το διαδίκτυο. Ενδεικτικά αναφέρουμε τους τομείς της εκπαίδευσης (ή εκπαίδευση μέσω διαδικτύου), της τηλεφωνίας (ή τηλεφωνία μέσω διαδικτύου), των επιχειρήσεων (ή επιχειρήσεις μέσω διαδικτύου), του εμπορίου (ή εμπόριο μέσω διαδικτύου), των τραπεζικών συναλλαγών (ή τραπεζικές συναλλαγές μέσω διαδικτύου) κ.ά. Οι πιο πάνω προϋπάρχουσες έννοιες / λέξεις –όπως *τηλεφωνία*, *εμπόριο* κ.λπ.– χρειάζονται ένα είδος επιπρόσθετης δήλωσης, μέσω κάποιας μορφολογικής διαδικασίας όπως σύνθεση, προθηματοποίηση ή παραγωγή πολυλεκτικών συνθέτων, ώστε να αποδοθεί η σχέση τους με το διαδίκτυο.

Για τους παραπάνω λόγους θεωρούμε σημαντικό να προτείνουν οι γλωσσολόγοι τρόπους για να αποδοθούν οι νέες έννοιες μέσα στις δυνατότητες της ελληνικής γλώσσας, καθώς μέχρι τώρα δεν έχει γίνει αποδεκτό από τη γλωσσική κοινότητα ένα γλωσσικό στοιχείο, που να

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

καλύπτει με επάρκεια και, κατά το δυνατόν, ομοιογένεια τη νέα σχέση της πραγματικότητας με το διαδίκτυο.

2. Παρουσίαση του προβλήματος

Στην Ελληνική συνήθως χρησιμοποιούνται τέσσερα στοιχεία (μορφολογικά τεμάχια, λέξεις ως α΄ συνθετικά, επίθετα), τα οποία συντιθέμενα με άλλες λέξεις-έννοιες σηματοδοτούν τη σημασιολογική σχέση αυτών των εννοιών με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και κυρίως το διαδίκτυο. Αυτά είναι τα στοιχεία[1] *κυβερνο-*, *τηλε-*, *ιστο-* και το επίθετο *ηλεκτρονικός* (με αποκοπή: *ηλε-*, *e-*).

Παραδείγματα :

(1) *κυβερνοναύτης* (80 εμφανίσεις), *κυβερνοχώρος* (539 εμφανίσεις)

(2) *τηλετράπεζα* (96 εμφανίσεις), *τηλεκοινωνία* (15 εμφανίσεις), *τηλεπιχειρείν* (3 εμφανίσεις)

(3) *ιστολόγιο* (528 εμφανίσεις), *ιστοσελίδα* (853 εμφανίσεις)

(4) *ηλερώτηση* (Ορόγραμμα Αυγούστου 2008) / *e-οικονομία* (577; εμφανίσεις), *e-εμπόριο* ή *e-μπόριο* (690; εμφανίσεις)[2], (βλ. και ibid., σελ. 258-292, ξενόγλωσσους νεολογισμούς Πληροφορικής και Τεχνολογίας).

Ένα γενικότερο πρόβλημα που προκύπτει από τις πιο πάνω επιλογές, είναι ότι δεν καθορίζουν, αν και είναι εν πολλοίς ανταγωνιστικά στοιχεία της Ελληνικής, το σημασιολογικό / λεξιλογικό / μορφολογικό «χώρο δράσης» τους, γεγονός που δικαιολογείται από τη νεολογική τους ιδιότητα. Η σημασιολογική αλληλοεπικάλυψη είναι αναμενόμε-

---

1. Επιλέγουμε τον γενικό όρο «στοιχεία» για λόγους ενιαίας ονομασίας. Επίσης για λόγους οικονομίας θα αποφύγουμε τη συζήτηση γύρω από την ονομασία μορφολογικών τεμαχίων, όπως παραθηματοειδή ή συμφύματα και δάνεια διεθνισμών. Ειδικότερα βλ. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη (1986, 1994:38), Γιαννουλοπούλου (2000).

2. Οι εμφανίσεις στη μηχανή αναζήτησης Google είναι απλώς ενδεικτικές. Συγκεκριμένα στους σχηματισμούς της ομάδας (4) δεν είναι αξιόπιστοι οι αριθμοί του Google, λόγω αδυναμίας της μηχανής να διαφοροποιεί τις λέξεις με παύλα, οπότε αυτοί δηλώνονται με ερωτηματικό.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νο φαινόμενο για νεολογικά στοιχεία της Ελληνικής, των οποίων η χρήση δεν έχει καθιερωθεί και παγιωθεί ακόμη, καθώς χρησιμοποιούνται σε ελεύθερη εναλλαγή ανάλογα με το γλωσσικό αίσθημα των επιστημόνων ή των δημοσιογράφων. Αυτοί από τη μεριά τους αναγκάζονται να κατασκευάζουν καθημερινά λέξεις για να ονομάσουν τις έννοιες της ραγδαία αναπτυσσόμενης και εισαγόμενης Τεχνολογίας Πληροφορικής με αποτέλεσμα να εμφανίζονται σχηματισμοί με σημασιολογική αλληλοεπικάλυψη.

Παραδείγματα:

κυβερνοέγκλημα (12.700 εμφανίσεις) / *ηλεκτρονικό έγκλημα* (39.700 εμφανίσεις)

τηλεοικονομία (816 εμφανίσεις) / *e-οικονομία* (577; εμφανίσεις)

τηλεπιχειρείν (3 εμφανίσεις) / *e-επιχειρήσεις* (543; εμφανίσεις)

Στο πλαίσιο του πιο πάνω προβληματισμού θα προσπαθήσουμε να ερευνήσουμε τις συνθήκες χρήσης των ανωτέρω στοιχείων και να ορίσουμε τυχόν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα:

(1) *κυβερνο-:* το στοιχείο *κυβερνο-* αποτελεί ελληνική αντιστοίχιση του α΄ συνθετικού (*cyber-*)[3] αγγλικών σχηματισμών (π.χ. *cyberspace, cybernaut, cyberpunk)*, το οποίο προέρχεται από το διεθνισμό *cybernetic*. Στην προέλευσή του ενυπάρχει το πρόβλημα της διαφορετικής χρήσης και σημασιοδότησης σε σχέση με την αντίστοιχη ελληνική οικογένεια λέξεων (όπως *κυβέρνηση, κυβερνώ* και τα παράγωγά τους), οι οποίες έχουν διαγράψει τη δική τους διαδρομή στην εξέλιξη του ελληνικού λεξιλογίου. Η ελληνική λέξη *κυβέρνηση* έχει μικρή σχέση με την αρ-

---

3. Το στοιχείο *cyber* προέρχεται από τον όρο *cyberspace* (κυβερνοχώρος) που επινόησε ο William Gibson στο διήγημά του *Burning Chrome*. Αυτό προέρχεται από τον όρο *cybernetics* (*κυβερνητική)* που χρονολογείται από τα μέσα του 20ου αιώνα από εργασίες στην επιστήμη της Πληροφορικής και είναι επινόηση του Norbert Wiener, η οποία έγινε γνωστή με το βιβλίο του *Cybernetics or Control and Communication in the Animal and the Machine*, (Hermann & Cie, Paris, 1948). Τον 19ο αιώνα, η γαλλική μεταφορά του όρου, *cybernétique*, είχε ήδη χρησιμοποιηθεί από τον Γάλλο φυσικό André-Marie Ampère για να ταξινομηθεί η πολιτική "επιστήμη της διακυβέρνησης" μεταξύ των λοιπών επιστημών (Ampère, 1843), [πληροφορίες από Wikipedia, 20.7.09].

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

χική σημασία της *κυβερνητικής* («η επιστήμη που μελετά…τον έλεγχο στα τεχνικά συστήματα και στους ζωντανούς οργανισμούς από την άποψη των αναλογιών τους» - βλ. ΛΝΕΓ)[4] και ακόμη μικρότερη με την περαιτέρω εξέλιξη της σημασίας του στοιχείου *cyber-* και αντίστοιχα *κυβερνο-* που αφορά σε ο,τιδήποτε έχει σχέση με αναβαθμισμένη τεχνολογικά χρήση του διαδικτύου.

(2) *τηλε:* το στοιχείο *τηλε-* δεν έχει τα σημασιολογικά προβλήματα του *κυβερνο-*, δηλαδή της διττής σημασίας στην Ελληνική, μιας εισαγόμενης και μιας ενδογλωσσικής, αν και χρησιμοποιείται ιδιαιτέρως σε διεθνισμούς. Παρουσιάζει, όμως, πρόβλημα σημασιολογικής οριοθέτησης και γενικότητας καθώς σημαίνει τέσσερα διαφορετικά πράγματα:

α) το προσδιοριζόμενο ουσιαστικό έχει σχέση με την τηλεόραση, π.χ. *τηλεπαρουσιαστής, τηλεθεατής*

β) το προσδιοριζόμενο ουσιαστικό έχει σχέση με το τηλέφωνο, π.χ. *τηλεψηφοφορία* (μέσω κινητών)

γ) το προσδιοριζόμενο ουσιαστικό έχει σχέση με το διαδίκτυο, π.χ. *τηλεψηφοφορία* (μέσω διαδικτύου), *τηλεοικονομία*

δ) το προσδιοριζόμενο ουσιαστικό αφορά διαδικασία εξ αποστάσεως, π.χ. *τηλεδιόδια*.

Η πολυσημία του στοιχείου *τηλε-*, προκαλεί πολυσημία και στα παραγόμενα νεολογικά σύνθετα. Παραδείγματος χάριν, χωρίς το αντίστοιχο περικείμενο ο φυσικός ομιλητής δεν μπορεί να διακρίνει με βεβαιότητα αν η λέξη *τηλεαγορά* σημαίνει την 'αγορά μέσω τηλεόρασης', 'την αγορά μέσω τηλεφώνου' ή 'την αγορά μέσω διαδικτύου'.

(3) *ιστο-:* το α΄ συνθετικό *ιστο-*, ως αποτέλεσμα μεταφραστικού δανεισμού από την αγγλική λέξη *web*, αν και έχει καθιερωθεί σε κάποιες λέξεις, όπως *ιστοσελίδα* ή *ιστότοπος*, δεν έχει μεγάλη εξάπλωση. Άλλωστε ο Παγκόσμιος Ιστός (το γνωστό www) είναι ένας, ανάμεσα σε πολλούς, δικτυακός τρόπος πρόσκτησης δεδομένων. Ένα επιπλέον σημαντικό πρόβλημα είναι ότι η λέξη *ιστός*, είτε ως α΄ συνθετικό είτε ως λέξη με τα παράγωγά της, χρησιμοποιείται ευρέως στην ιατρική

---

4. *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας* του Γ. Μπαμπινιώτη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

και τη βιολογία, π.χ. *ιστολογία, ιστολογική εξέταση*.

(4) *ηλεκτρονικός (ηλε-, e-):* το επίθετο *ηλεκτρονικός* παρουσιάζει δύο κύρια προβλήματα. Πρώτον είναι και αυτό γενικό σημασιολογικά αφού *ηλεκτρονικό* μπορεί να είναι τόσο ένα ρομπότ όσο και μια τηλεόραση. Δεύτερον, δεν προσφέρεται για την κατασκευή μονόλεκτων σύνθετων, όπως τα προηγούμενα στοιχεία.

Η επιλογή της παραγωγής πολυλεκτικών συνθέτων με τη λέξη *ηλεκτρονικός* ως ψευδεπιθέτου θεωρούμε ότι είναι αντι-οικονομική σε σχέση με τη μεγάλη συχνότητα χρήσης του. Θα προτείναμε να περιοριστεί σε περιπτώσεις νεολογίας, που δεν έχουν άμεση σχέση με το διαδίκτυο, όπως π.χ. *ηλεκτρονικό βιβλίο* (σε CD), *ηλεκτρονική έκδοση* (σε CD).

Μία λύση θα ήταν η αποκοπή της λέξης, αλλά σε αυτή την περίπτωση θα συνέπιπτε με το α΄ συνθετικό *ηλεκτρ-ο-* (π.χ. *ηλεκτρ-ο-δότηση)*, το οποίο προέρχεται από το επίθετο *ηλεκτρικός* και όχι *ηλεκτρονικός*.

Η 'ριζική' αποκοπή του επιθέτου, όπως *ηλε-* (βλ. Ορόγραμμα Αυγούστου, 2008) ή *e-* (π.χ. *e-learning*), ακολουθώντας μορφολογικές τάσεις της αγγλικής θεωρούμε ότι δεν είναι από τις προσφορότερες λύσεις[5]. Παρόλα αυτά η χρήση του στοιχείου *e-* εξαπλώνεται ταχύτατα (βλ. και εμφανίσεις νεολογισμών με *e-* πιο πάνω), όπως διαπιστώνουμε εύκολα σε εξώφυλλο και οπισθόφυλλο του ίδιου ενημερωτικού Δελτίου Μηχανολόγων[6]: «Οι αιτήσεις για τα σεμινάρια του 'e-μηχανικοί' έως 15 Ιουνίου», «e-Πολεοδομία: λόγος και αντίλογος» και «e-μηχανικοί e-ευκαιρία». Η παραβίαση και τα προβλήματα στη δομή είναι εμφανή. Κατ' αρχάς αν επικρατήσει η παραπάνω διαδικασία μίμησης θα αποτελεί υβριδική γραφή με διάφορα συνοδά προβλήματα, όπως στο δεύτερο παράδειγμα όπου αναγκαστικά η αρχή της πρότασης σηματοδοτείται από το κεφαλαίο του δεύτερου γράμματος της λέξης (πώς ορίζονται σε αυτή την περίπτωση τα όρια της λέξης;). Περαιτέρω η συγκεκριμένη λύση καθίσταται απολύτως ανεφάρμοστη σε προφορι-

---

5. Ωστόσο αναγνωρίζουμε ότι δανεισμός στο επίπεδο γραμματικών δομών συμβαίνει, όπως συνέβη εν μέρει και με τα πολυλεκτικά σύνθετα (βλ. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1986, βλ. και Ευθυμίου & Κατσογιάννου, 2003).

6. ΤΕΕ, 8/6/09, τευχ. 2539.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κό επίπεδο λόγω φωνολογικής σύμπτωσης του *-e* με το θηλυκό άρθρο ενικού και το αρσενικό / θηλυκό άρθρο πληθυντικού, π.χ. *e-ευκαιρία = η ευκαιρία* και *e-μηχανικοί = οι μηχανικοί*. Θεωρούμε ότι πριν δεχθούμε αυτή τη λύση θα πρέπει να εξετάσουμε άλλες προσφορότερες καθώς δε νομίζουμε ότι αυτή λύνει περισσότερα προβλήματα από όσα δημιουργεί.

3. Η πρόταση

Μετά από την αναλυτική παρουσίαση των προβλημάτων που παρουσιάζουν οι πιο πάνω συνήθεις –αλλά εν πολλοίς μη καθιερωμένες– επιλογές, θα παρουσιάσουμε τη δική μας πρόταση μέσω της οποίας πιστεύουμε ότι λύνονται πολλά από τα προαναφερθέντα προβλήματα. Η πρότασή μας αφορά στην κάλυψη της ανάγκης παραγωγής νεολογικών συνθέτων, που δηλώνουν σχέση με το διαδίκτυο, χρησιμοποιώντας τη λέξη *(δια)δίκτυο* (βλ. 3.1. και 3.2.) ως α′ συνθετικό *(δικτυ-ο-)*.

3.1. Μορφολογικά-λεξιλογικά επιχειρήματα

Την πρότασή μας υποστηρίζουν τα εξής στοιχεία όσον αφορά στο μορφολογικό-λεξιλογικό επίπεδο.

α. Το μεταφραστικό δάνειο δι*αδίκτυο*[7] έναντι του αγγλικού όρου *Internet* έχει εξαπλωθεί και κερδίζει συνεχώς έδαφος στη χρήση της Ελληνικής. Αυτό συμβαίνει ιδιαιτέρως με τα παράγωγα, όπως *διαδικτυακός* το οποίο παρουσιάζει 95.000 εμφανίσεις στο Google, ενώ το αντίστοιχο *ιντερνετικός* παρουσιάζει μόνο 2.400 εμφανίσεις.

β. Οι νεολογικές λέξεις *δικτυακός* και *δικτύωση* λειτουργούν ως απλοποιημένα παράγωγα και συνώνυμα των λέξεων *διαδικτυακός* και *διαδικτύωση*. Συγκεκριμένα η δεύτερη ερμηνεία που δίνεται στο ΛΝΕΓ (2008) για τη λέξη *δικτυακός* είναι «αυτός που σχετίζεται με το διαδίκτυο, ο διαδικτυακός». Αντίστοιχα η δεύτερη ερμηνεία της λέξης *δικτύωση* στο ΛΝΕΓ (2008) είναι «η σύνδεση με το διαδίκτυο,

---

7. Ο όρος 'διαδίκτυο' αποτελεί πρόταση αντικατάστασης του αγγλικού όρου Internet από το γλωσσολόγο Γ. Μπαμπινιώτη (βλ. άρθρο «Ιντερνετ (sic) ή διαδίκτυο», *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 30-3-97).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

η διαδικτύωση». Αντίστοιχα η λέξη *δικτυακός τόπος* έχει 296.000 εμφανίσεις στο Google ενώ ο *διαδικτυακός τόπος* μόνο 61.000.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι ήδη στα παράγωγα με βάση τη λέξη *διαδίκτυο* καταγράφεται η τάση απλοποίησης με απαλοιφή της πρόθεσης *δια-*, προφανώς λόγω του μήκους του νέου σχηματισμού αλλά και της επανάληψης του συμφώνου *-δ-* (βλ. και 3.2). Η άποψη ότι οι συγκεκριμένες παράγωγες λέξεις δεν προέρχονται από τη λέξη *διαδίκτυο* αλλά από τη λέξη *δίκτυο*, νομίζω, υποχωρεί αν υπολογίσουμε το χρόνο εμφάνισης αυτών των νεολογικών παραγώγων, αλλά και τη συνωνυμία τους με τα αντίστοιχα παράγωγα *διαδικτυακός* και *διαδικτύωση*.

γ. Μπορούμε ήδη να ανιχνεύσουμε και κάποια σημάδια εμφάνισης συνθέτων με το στοιχείο *δίκτυο-* ως α΄ συνθετικό: στο Google η λέξη *δικτυότοπος* έχει ήδη 1.800 εμφανίσεις. Βέβαια από τις 17 αποδόσεις με α΄ συνθετικό το *δικτυο-* που προτείνουμε στον τόμο (βλ. πιο κάτω, κεφ. 3.2 και ibid., νεολογισμοί Πληροφορικής και Τεχνολογίας, σελ.258-292) μόνο η λέξη *δικτυοσύσκεψη* εμφανίζεται στο Google και αυτή μόνο 3 φορές.

Εφόσον λοιπόν το λεξιλόγιο της Ελληνικής έχει ήδη εμπλουτισθεί με απλοποιημένα παράγωγα της λέξης *διαδίκτυο* που παρουσιάζουν μεγάλο αριθμό εμφανίσεων –αλλά και κάποια σύνθετα–, νομίζουμε ότι είναι ώριμο να ενσωματώσει και σειρά συνθέτων με α΄ συνθετικό το *δικτυ-ο-* ώστε να επιτευχθούν μονόλεξοι όροι απόδοσης της διαδικτυακής πραγματικότητας.

Σε επίπεδο χρήσης λόγου το α΄ συνθετικό *δικτυ-ο*, είναι ουδέτερο στην κλίμακα +/- λόγιο (βλ. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη & Φλιάτουρας, 2003), πράγμα που παραμερίζει αρκετά προβλήματα κατά τη χρήση του, π.χ. ως προς την επιλογή συνδετικού φωνήεντος ή β΄ συνθετικού (βλ. πιο κάτω κεφ. 4, βλ. και Αναστασιάδη-Συμεωνίδη & Φλιάτουρας, 2003).

3.2. Σημασιολογικά επιχειρήματα

Όπως προαναφέραμε, προτείνουμε την επιλογή της λέξης *(δια)δίκτυο* ως α΄ συνθετικού μιας σειράς νεολογικών συνθέτων που δηλώνουν τη σχέση του β΄ συνθετικού με την έννοια του *διαδικτύου*. Για λόγους απλοποίησης προτείνεται η απαλοιφή της πρόθεσης *δια-* στο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

α΄ συνθετικό. Η επιλογή ενισχύεται και από την ήδη καταγεγραμμένη τάση παρόμοιων παραγώγων (βλ. 3.1).

Η απλοποίηση αυτή δεν γίνεται μόνο για λόγους φωνολογικής οικονομίας, αλλά βρίσκει πρόσφορο έδαφος και στη σημασιολογική συγγένεια των λέξεων *διαδίκτυο* και *δίκτυο*, αφού η έννοια του δικτύου εμπεριέχει την έννοια της διεπαφής και διεπικοινωνίας (υλικών και άϋλων) πραγμάτων και προσώπων. Ήδη καταγράφονται χρήσεις της λέξης *δίκτυο* με τη σημασία 'διαδίκτυο', πράγμα που αποτυπώνεται στο ΛΝΕΓ (2008) στο λήμμα *δίκτυο*.

Άλλωστε η ήδη κωδικοποιημένη λέξη *δίκτυο* διατηρεί τη μεταφορική σημασία του πλέγματος / διχτυού είτε σε τεχνολογικό (δίκτυο καλωδίων) είτε σε αφηρημένο επίπεδο επαφής (δίκτυο (γ)ιατρών). Η γενικότερη χρήση του μάλιστα στο χώρο της Τεχνολογίας (ενσύρματης και ασύρματης) είναι από καιρό εδραιωμένη (π.χ. δίκτυο τηλεπικοινωνιών). Οπότε η σημασία που θα αποκτούν τα προτεινόμενα νεολογικά σύνθετα μέσα στο εννοιολογικό οικοδόμημα της πληροφορικής του διαδικτύου καλύπτεται εν μέρει και από τη γενική σημασία της λέξης *δίκτυο*, που ανήκει στο γενικότερο εννοιολογικό οικοδόμημα της τεχνολογίας.

Συμπερασματικά, εφόσον επικρατήσει η πρότασή μας, θα μπορούσε να μετατραπεί το *δικτυ-ο-* σε μορφολογικό τεμάχιο σειραϊκών κατασκευών με τη συγκεκριμένη σημασία 'σχέση με το διαδίκτυο', κάτι που θα εξυπηρετούσε με τον καλύτερο τρόπο ποικίλες ανάγκες νεολογίας, όπως ονοματοθεσίας και μεταφραστικών δανείων.

Βάσει αυτής της ανάλυσης προτείνουμε τις εξής αποδόσεις για τους αποδελτιωμένους ξενόγλωσσους νεολογισμούς Πληροφορικής και Τεχνολογίας (βλ. ibid. σελ. 258-292):

δικτυοκυψέλη,	*δικτυοσυνομιλία,*	*δικτυοανιχνευτής,*	*δικτυοπαρενόχληση,*
δικτυοεπιχείρηση,	*δικτυοεμπόριο,*	*δικτυοαγορά,*	*δίκτυοκοινωνία,*
δικτυοεκπομπή,	*δικτυοπαραβίαση,*	*δικτυοπροστασία,*	*δικτυοτραπεζική,*
δικτυοσυναλλαγές,	*ανεπιθύμητο δικτυομήνυμα,*		*δικτυοτηλεφωνία,*
δικτυοκάμερα,	*δικτυοκαταστροφέας*		

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

4. Σύνθεση με *δικτυ-ο-* και συνδετικό φωνήεν

Ένα μορφωνολογικό πρόβλημα που θα μπορούσε να επισημανθεί θα ήταν το φωνηεντόληκτο θέμα της λέξης (*δίκτυ-*), το οποίο ειδικά σε σύνθεση με β΄ συνθετικά που αρχίζουν από φωνήεν προκαλούν προβληματισμό, όπως παραδείγματος χάριν οι αποδόσεις ξενόγλωσσων νεολογισμών (βλ. πιο πάνω) των οποίων τα β΄ συνθετικά αρχίζουν από φωνήεν: *δικτυ-ο-εμπόριο*, *δικτυ-ο-αγορά*, *δικτυ-ο-εκπομπή*, *δικτυ-ο-επιχείρηση*.

Μια λύση θα ήταν να θεωρήσουμε μη απαραίτητη την εμφάνιση συνδετικού και να προτείνουμε σχηματισμούς όπως *δικτυεμπόριο* ή *δικτυαγορά*, κατά τον σχηματισμό *ιχθυ-αγορά* (αλλά *ιχθυ-ο-τροφείο*). Σε αυτή την περίπτωση παρουσιάζεται το πρόβλημα της αμφισημίας του α΄ συνθετικού ως *δίχτυ* και *δίκτυο*, αν και πολύ σπάνια η λέξη *δίχτυ* απαντάται ως *δίκτυ*.

Τη δεύτερη λύση της διατήρησης του συνδετικού φωνήεντος *-ο-* θα την εξετάσουμε επίσης αναλύοντας παρόμοιες περιπτώσεις στην Ελληνική, αφού η πρότασή μας, όντας in vitro, έχει ελάχιστους καταγεγραμμένους τύπους (βλ. πιο πάνω).

Γνωρίζουμε ότι στις περισσότερες περιπτώσεις των λογίων συνθέτων το *-ο-* απαλείφεται ως συνδετικό φωνήεν, καθώς και στα μη λόγια σύνθετα των οποίων το β΄ συνθετικό αρχίζει από *α-* (Κλαίρης & Μπαμπινιώτης, 2005:95 κ.εξ.) ή από *α-* και *ο-* (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1996:106). Η Ράλλη (2007:66) παρατηρεί, σωστά, ότι τα παρατακτικά σύνθετα συνήθως διατηρούν το φωνήεν *-ο-* σε όλα τα περιβάλλοντα, π.χ. *αγγλοαμερικανός*. Το ίδιο ισχύει και για τα σύνθετα εξάρτησης, όταν παρόλα αυτά υπάρχει χαλαρός δεσμός μεταξύ τους[8], όπως *μεγαλοεπιχειρηματίας* (Ράλλη, 2005:168). Τα πιο πάνω εξηγούνται και θεωρητικά, αφού σύμφωνα με βασική αρχή της Φυσικής Θεωρίας (Dressler, 1987) η σημασιολογική αδιαφάνεια (opacity) προκαλεί και τη μορφολογική αδιαφάνεια και το αντίστροφο (Dressler, 2005:273)[9].

---

8. Βλ. και σχόλιο για το στοιχείο *αυτο-* που διατηρεί το *-ο-* κατά τη χαλαρή σύνθεση, ΛΝΕΓ (2008).

9. Βλ. και αντίστοιχα αγγλικά παραδείγματα, Dressler (2005:273).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Εξηγούνται επίσης και *τυπολογικά* αφού όσο πιο χαλαρή είναι η σύνθεση τόσο πιο μεγάλη είναι η ανάγκη για διάκριση μεταξύ των θεμάτων (βλ. Dressler, 1984 και Ράλλη, 2007:39). Υπό αυτήν τη θεώρηση κατατάσσουμε τα νεολογικά σύνθετα σειραϊκών κατασκευών (Vögeding, 1981, βλ. και Χριστοφίδου, 2001: 145 κ.εξ.) ως a priori χαλαρά και αμέσως πιο κάτω βλέπουμε ότι σε αντίθεση με παλιότερους σχηματισμούς διατηρούν το συνδετικό φωνήεν.

Παραδείγματα:

(1) με α΄ συνθετικό: *ψυχασθενής, ψυχίατρος*, αλλά *ψυχοενεργός* (αθησαύριστος νεολογισμός, ibid. σελ. 223),

(2) με προθηματοειδή[10]: *ψευδαίσθηση* αλλά *ψευδοανακάλυψη, αυταπάρνηση* αλλά *αυτοανοσία, αυτοϊώμαι* (βλ. αθησαύριστοι νεολογισμοί, ibid. σελ. 46 και 47 αντίστοιχα).

Η σημασιολογική διαφάνεια οπότε και η χαλαρότητα μεταξύ των μερών του συνθέτου φαίνεται να παίζει μεγάλο ρόλο στη διατήρηση ή στη μη διατήρηση του συνδετικού φωνήεντος *-ο-*. Ανάλογες διαδικασίες απαλοιφής ή μη τελικού φωνήεντος μπορούμε να δούμε και στην προθηματική παραγωγή, όπως στους σχηματισμούς

(3) με προθήματα: *απασφάλιση, απεξάρτηση* αλλά *αποασυλοποίηση*, (αθησαύριστος νεολογισμός, ibid. σελ. 39)[11] και *υπαίθριος, υπεύθυνος* αλλά *υποείδος, υποεκπαιδεύω*. Επίσης με νεότερα προθήματα: *ξαναμμένος* αλλά *ξεαποφασίζω* (2; εμφανίσεις)[12].

---

10. Η Γιαννουλοπούλου (2000) έχει ονομάσει τα λόγια δεσμευμένα στοιχεία όπως *ψευδο- τηλε-* κ.λπ. (κατά Martinet, 1979 και Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1986:117) συμφύματα. Επίσης έχει εξετάσει την περίπτωση να ορίσει ως συμφύματα και τα μη λόγια *θεο-, ψιλο-* και *-φέρνω*, αλλά δεν καταλήγει, αφού βρίσκει και διαφορές εκτός από πολλές ομοιότητες. Για τις ανάγκες της εργασίας επιλέγω τον γενικό όρο παραθηματοειδή (και προθηματοειδή αντίστοιχα), επειδή αποτελεί διεθνή όρο και δεν είναι δεσμευτικός ως προς τη διάκριση αρχαιοπρεπούς / λόγιου και νεοελληνικού / λαϊκού.

11. Για το *απο-, υπο-* κ.λπ. ως προθέσεις, βλ. Ράλλη (2005:42 κ.εξ.).

12. Το τελευταίο παράδειγμα αποτελεί στοιχείο προφορικού λόγου και αποτελεί ιδιαίτερα χαλαρό σύνθετο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Οφείλουμε να σημειώσουμε ότι τα περισσότερα β΄ συνθετικά (ή μέρη) των νεολογισμών αρχίζουν από το φωνήεν *α-* (π.χ. *αναφορά, ανακάλυψη*), κάτι που θα επέτεινε την απαλοιφή του συνδετικού ακόμη και σε μη λόγια σύνθετα. Οπότε το πρόβλημα μοιάζει να μην είναι μορφωνολογικό, να μην ανήκει στην τυπολογία των συνθέτων (παρατακτικών ή όχι), ούτε να εξαρτάται από προθηματική παραγωγή ή σύνθεση. Φαίνεται ότι εξαρτάται κατά κύριο λόγο από το βαθμό χαλαρότητας ή παγίωσης του σχηματισμού (βλ. Ράλλη, 2007:66-67) και από την ένταξή του σε σειραϊκές κατασκευές (βλ. κεφ. 4, πιο πάνω).

Σε πολλές περιπτώσεις η διαφάνεια της σημασίας της σύνθεσης ενισχύεται και από την παραγωγικότητα που παρουσιάζουν κάποια σειραϊκά στοιχεία, όπως *ψευδο-*, *αυτο-*. Για τα λόγια παραγωγικά στοιχεία, όπως *τηλε-*, *ψευδο-* η Γιαννουλοπούλου (2000) υποστηρίζει ότι είναι σε πορεία προθηματοποίησης αφού ενέχουν και σημασιολογική απόκλιση (εξειδίκευση) (βλ. και Γιαννουλοπούλου, 2003). Προφανώς όσο πιο στενή και ειδική είναι η σημασία του συνθετικού τόσο πιο διαφανής σημασιολογικά είναι η διαδικασία σύνθεσης, δηλαδή η σημασία σχηματισμού του συνθέτου.

Στην εξέταση μας, όμως, της παρουσίας / απουσίας του συνδετικού θεωρούμε ότι το σημαντικό είναι η σημασιολογική διαφάνεια όλου του συνθέτου (όχι μόνο του σειραϊκού στοιχείου) και η δυνατότητα σειραϊκών κατασκευών σχεδόν στο επίπεδο ελεύθερων φράσεων[13], ασχέτως αν αυτή η διαδικασία οδηγήσει αργότερα σε ένα είδος προθηματοποίησης του *δίκτυ-ο-* ή όχι. Η προθηματοποίηση των διαφόρων σειραϊκών στοιχείων (*παλαιο-*, *ψευδο-* κλπ.) φαίνεται να μην παίζει τον πρώτο ρόλο στη διατήρηση ή όχι του *-ο-* αφού και προθήματα όπως το *απο-*, όπου το *-ο-* δεν είναι συνδετικό στοιχείο, παρουσιάζουν παρόμοια συμπεριφορά απαλοιφής του *-ο-* πριν από λέξη που αρχίζει από φωνήεν σε παγιωμένα παράγωγα και μη απαλοιφής του σε

---

13. Συγκεκριμένα με την ανάλυση του "halbsuffix *-frei*" ο Vögeding (1981) έδωσε ώθηση στη μελέτη σειραϊκών σχηματισμών. Έδείξε ότι με το στοιχείο *-frei* μπορούν να γίνουν στη Γερμανική αναρίθμητοι σχηματισμοί και τελείως εφήμεροι όπως και στο επίπεδο των ελεύθερων φράσεων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νεολογικά παράγωγα, π.χ. *απεξάρτηση*, *απεντόμωση*, *απαξίωση* αλλά *αποασυλοποίηση* (βλ. και πιο πάνω).[14]

Συμπερασματικά:

Αφού λοιπόν προτείνουμε το *δίκτυ-ο-* ως άξονα ανοικτών σειραϊκών κατασκευών νομίζω ότι η πρότασή μας πρέπει να δίνει το α′ συνθετικό στη μορφή *δικτυ-ο-* και όχι *δικτυ-* ακόμη και σε σύνθεση με λέξεις που αρχίζουν από φωνήεν. Αν η προτασή μας γίνει αποδεκτή και αρχίσουν να παγιώνονται τα σύνθετα με α′ συνθετικό το *δικτυ-ο* και να αποκτούν σημασιολογική παγίωση και αδιαφάνεια (δηλαδή η σημασία του όλου συνθέτου να μην ισούται με τη σημασία των μερών του), ίσως ακολουθήσει η προθηματοποίηση και η μορφωνολογική πορεία προς την αδιαφάνεια, οπότε θα είναι αναμενόμενη η απαλοιφή του -ο- προ φωνήεντος.

5. Πλεονεκτήματα της πρότασης

Ολοκληρώνοντας την πιο πάνω πολυεπίπεδη παρουσίαση της πρό-

---

14. Η Ράλλη παρατηρεί ότι όσον αφορά τα σύνθετα, όπως *παλαιοαριστερός*, *ψευδοαναρχικός* κ.λπ., πρόκειται για χαλαρά ψευδοσύνθετα και διατηρούν το *-ο-* (όχι ως συνδετικό αλλά ως «μέρος του προθηματικού πρώτου συστατικού» (Ράλλη, 2007:68), γιατί είναι σε πορεία γραμματικοποίησης (σύμφωνα με Γιαννουλοπούλου, 2000). Αν και συμφωνώ με τη διαπίστωση των χαλαρών συνθέτων, νομίζω ότι το φαινόμενο της μη απαλοιφής του *-ο-* δεν πρέπει να αποδίδεται παρά μόνο εμμέσως στην πορεία του α′ συνθετικού προς τη γραμματικοποίηση (με την οποία επίσης συμφωνώ). Η μη αποβολή του φωνήεντος *-ο-* δεν φαίνεται να οφείλεται στο πλησίασμα των παραπάνω στοιχείων (όπως *ψευδο-* κ.λπ.) με τις ιδιότητες των παραθημάτων, οπότε και στην αξιολόγηση του *-ο-* ως μέρος του προθηματοειδούς. Γιατί τόσο τα συνήθη (όχι τα παρατακτικά) συνθετικά όσο και τα προσφύματα και τα προθήματα (π.χ. *απο*, *υπο-*, *ξε-*) παρουσιάζουν την ίδια μορφωνολογική συμπεριφορά πριν από φωνήεν, όπως είδαμε και πιο πάνω (κεφ. 4), π.χ. *απαξίωση* (πρόθεση αρχαιοελληνικής προέλευσης), *ξαναμμένος* (νεοελληνική πρόθεση), *τηλεργασία* (προθηματοειδές ή σύμφυμα) κ.λπ. Θεωρούμε ότι το αποφασιστικό κριτήριο συνεχίζει να αποτελεί η χαλαρότητα του δεσμού των δύο συνθετικών ή παραγωγικών στοιχείων, η οποία υπαγορεύεται από τη σημασιολογική διαφάνεια σύνθεσης λόγω νεολογικών σειραϊκών σχηματισμών, με αποτέλεσμα και τη μορφωνολογική διαφάνεια (με μη αποβολή του *-ο-*).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τασής μας θέλουμε να εστιάσουμε στα πλεονεκτήματα που αυτή προσφέρει:

α. Δεν παρουσιάζει άλυτα μορφωνολογικά προβλήματα (βλ. κεφ. 4) σε αντίθεση με τις διάφορες δυνατότητες αποκοπής του επιθέτου *ηλεκτρονικός*.

β. Μπορεί να αντικαταστήσει στη δημιουργία καινούργιων λέξεων τη χρήση των στοιχείων *ιστο-*, *κυβερνο-* και του επιθέτου *ηλεκτρονικός* (των οποίων δείξαμε τα σημασιολογικά προβλήματα) χωρίς σημαντικές επιπτώσεις στη σημασία σχηματισμού του νεολογισμού. Το στοιχείο *δικτυ-ο-* συνδέεται άμεσα με τη λέξη *διαδίκτυο* (βλ. κεφ. 3), η οποία αποτελεί μεταφραστικό δάνειο και όχι διεθνισμό, οπότε δεν φαίνεται να υπάρχουν ταυτόχρονες και σημαντικά αποκλίνουσες σημασιολογικές εξελίξεις που είδαμε σε άλλες περιπτώσεις (όπως *πολιτική κυβέρνηση* και *κυβερνοχώρος* / *ιστολογική εξέταση* και *ιστοσελίδα*).

γ. Το α΄ συνθετικό *δικτυ-ο-* μπορεί να διαχωρίσει το δικό του σημασιολογικό πεδίο εφαρμογής σε αντιδιαστολή με το *τηλε-*, ώστε να δημιουργηθεί μία κατανομή εργασίας των δύο στοιχείων. Συγκεκριμένα η πρότασή μας διευκολύνει το στοιχείο *τηλε-* να χρησιμοποιείται για παραγωγή εννοιών που αφορούν στην τηλεόραση ή σε μια παραδοσιακή συναλλαγή, η οποία πλέον γίνεται χωρίς φυσική επαφή, αλλά όχι οπωσδήποτε με διαδίκτυο (βλ. ibid. σελ. 268), όπως π.χ. ο νεολογισμός *τηλεδιόδιο* (απόδοση του *e-pass*). Άλλο παράδειγμα μπορεί να είναι ο νεολογισμός *τηλεκπαίδευση* (απόδοση του *e-learning*), ο οποίος δεν αφορά μόνο την εκπαίδευση μέσω διαδικτύου, αλλά οποιαδήποτε διαδικασία χωρίς φυσική επαφή, όπως αλληλογραφία, cd κ.λπ. Το ίδιο ισχύει και για το νεολογισμό *τηλε(ε)ργασία* (απόδοση του *teleworking*), ο οποίος δεν συνδέεται άμεσα με το διαδίκτυο αν και αφορά εξαρτημένη εργασία που διεξάγεται εκτός επαγγελματικού χώρου. Στο τμήμα του τόμου (ibid. σελ. 258-292) με αποδόσεις νεολογισμών Πληροφορικής και Τεχνολογίας επιλέξαμε να προτείνουμε το στοιχείο *τηλε-* και για την απόδοση των *e-signature* και *e-δήλωση*, βλ. και ibid. σελ. 185-189. Θεωρούμε ότι πρόκειται για μια διαδικασία που, αν και γίνεται μέσω διαδικτύου, δεν αλλάζει κάτι σημαντικό στη

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

διαδικασία καθ' εαυτήν, αφού ουσιαστικά αφορά την εξ αποστάσεως υποβολή δήλωσης και την εξ αποστάσεως υποβολή υπογραφής. Αντίθετα ο προτεινόμενος σχηματισμός *δικτυοσυνομιλία* –ως απόδοση του *chat*– δεν αφορά σε συνομιλία από μακριά, π.χ. τηλέφωνο ή αλληλογραφία, αλλά αφορά ένα άλλο επίπεδο επαφής, δηλαδή είναι γραπτή επικοινωνία, την οποία αποθηκεύεις, μοιράζεσαι με πολλούς συγχρόνως και εξ αποστάσεως ή τη συνοδεύεις με μεταφορά φωτογραφιών.

Για τους πιο πάνω λόγους θεωρούμε ότι η πρότασή μας, η οποία δεν είναι απολύτως in vitro, αλλά βασίζεται σε κάποιες ενδείξεις της γλώσσας μας προς αυτήν την κατεύθυνση (βλ. κεφ. 3.1 και 3.2) έχει πιθανότητες να λειτουργήσει στη γλωσσική πράξη, καθώς φαίνεται να γίνεται σε σωστό χρόνο.

6. Επίλογος

Τελειώνοντας, θέλουμε να διευκρινίσουμε ότι η πρότασή μας δεν αφορά ήδη ενσωματωμένες λέξεις όπως *ιστοσελίδα* ή *ηλεκτρονικό μήνυμα*. Η πρότασή μας αφορά νέες έννοιες που εισέρχονται καθημερινά στην πραγματικότητά μας και για τις οποίες είναι σημαντικό ο ομιλητής της Ελληνικής να διαθέτει ένα βασικό μορφολογικό εργαλείο σειραϊκής κατασκευής, ώστε να αντεπεξέρχεται με αυτόματο τρόπο στον χαρακτηρισμό αυτών των εννοιών. Σε αυτήν την περίπτωση η υιοθέτηση των αγγλικών όρων πιστεύουμε ότι θα καταστεί αναίτια και περιττή. Είναι αυτονόητο ότι η ανάλυσή μας συνιστά πρόταση η οποία θα δοκιμαστεί από το αισθητήριο των φυσικών ομιλητών.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Βιβλιογραφία

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1986) *Η νεολογία στην Κοινή Νεοελληνική*, Θεσσαλονίκη: Επιστημονική Επετηρίδα Φιλοσοφικής Σχολής, αρ. 65.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1994) *Νεοελληνικός δανεισμός της Νεοελληνικής. Άμεσα δάνεια από τη Γαλλική και Αγγλοαμερικανική. Μορφοφωνολογική ανάλυση*, Θεσσαλονίκη.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1996) «Η νεοελληνική σύνθεση». Στο Γ. Κατσιμαλή & Φ. Καβουκόπουλος (επιμ.) *Ζητήματα Νεοελληνικής Γλώσσας. Διδακτική Προσέγγιση*. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης, 97-120.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. & Α. Φλιάτουρας (2003) «Η διάκριση [Λόγιο] και [Λαϊκό] στην Ελληνική Γλώσσα. Ορισμός και ταξινόμηση» [ηλεκτρονική έκδοση], *Πρακτικά του 6ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*, Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Γιαννουλοπούλου, Γ. (2000) *Μορφοσημασιολογική σύγκριση παραθημάτων και συμφυμάτων στα νέα ελληνικά και τα ιταλικά*, Θεσσαλονίκη: Ενυάλλειο Κληροδότημα, Α.Π.Θ.

Γιαννουλοπούλου, Γ. (2003) «Μορφήματα στα όρια ανάμεσα στην παραγωγή και τη σύνθεση. Η περίπτωση των θεο-, ψιλο- και -φέρνω» [ηλεκτρονική έκδοση], *Πρακτικά του 6ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*, Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Dressler, W.U. (1984) "Zur Wertung der Interfixe in einer semiotischen Theorie der Natürlichen Morphologie", *Wiener Slawistischer Almanach* 13, 15-45.

Dressler, W.U. (1987) "Word formation (WF) as part of Natural Morphology". Στο W.U. Dressler (ed.) *Leitmotifs in Natural Morphology*, Amsterdam: Benjamin.

Dressler, W.U. (2005) "Word-Formation in Natural Morphology". Στο P. Stekauer & R. Lieber (eds) *Handbook of Word-Formation*, Netherlands: Springer, 267-284.

Χριστοφίδου, Α. (2001) *Ο ποιητικός νεολογισμός και οι λειτουργίες του*, Αθήνα: Gutenberg.

Κατσογιάννου, Μ. & Ε. Ευθυμίου (2003) «Η Ορολογία ως παράγοντας γλωσσικής αλλαγής». Στο Βαλεοντής Κ. (επιμ.) (2003) *Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία*. Ανακοινώσεις 4ου Συνεδρίου, Αθήνα: Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, 13-23.

Κλαίρης, Χ. & Γ. Μπαμπινιώτης (2005) *Γραμματική της Νέας Ελληνικής*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Martinet, A. (1979) *Grammaire fonctionnelle du français*, Didier, Crédif, Παρίσι.
Μπαμπινιώτης, Γ. (2008) *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα: Κέντρο Λεξικογραφίας.
Ράλλη, Α. (2005) *Μορφολογία*, Αθήνα: Πατάκης.
Ράλλη, Α. (2007) *Η Σύνθεση λέξεων. Διαγλωσσική μορφολογική προσέγγιση*, Αθήνα: Πατάκης.
Vögeding, J. (1981) *Das Halbsuffix "-frei"*, Tübingen: Gunter Narr.

Αναστασία Χριστοφίδου
christo@academyofathens.gr

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ